

III.

ZPRÁVA O SITUACI V OBLASTI MIGRACE A INTEGRACE CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

2024



MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky 2024
<https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/vyrocní-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace.aspx>

Zpracovalo Ministerstvo vnitra České republiky, Praha 2025

SHRnutí

V roce 2024 opět dominovala v migrační otázce oblast spojená s dočasnou ochranou udělovanou osobám prchajícím před konfliktem na Ukrajině. Nadále bylo třeba řešit příchody nových osob, byť jejich rozsah byl opět na nižší úrovni než v předchozím roce, ale zejména přijímat opatření spojená s adaptací na území a řešením jejich potřeb v širším kontextu. Aktuálně je v evropských zemích institut dočasné ochrany z rozhodnutí na úrovni EU prodloužen do března roku 2026. **Počet cizinců s dočasnou ochranou v ČR na konci roku 2024 dosáhl 388 879 osob**, ČR představuje jednu z hlavních cílových zemí v rámci celé EU.

Počet cizinců legálně pobývajících na území ČR v roce 2024 již třetím rokem přesáhl hranici milionu osob (1 094 089 osob), a to především kvůli pokračujícímu příchodu početné skupiny držitelů dočasné ochrany. Cizinci tak v roce 2024 opět dosáhli 10% podílu na populaci ČR. V porovnání se stavem na konci předchozího roku se v roce 2024 celkový počet cizinců dokonce mírně zvýšil, a to o 2,7 %. Naprostou většinu (78,8 %) cizinců na území tvoří cizinci ze třetích zemí (zejména občané Ukrajiny, Vietnamu a Ruska). Z občanů EU jsou nejvíce zastoupeni občané Slovenska, kteří po občanech Ukrajiny tvoří nejpočetnější skupinu cizinců s registrovaným pobytem v ČR.

V oblasti legální migrace se opatření přijímaná v roce 2024 opět soustředila na témata spojená s pracovní migrací. V důsledku ruské vojenské invaze na Ukrajinu 24. února 2022 došlo k pozastavení náběru žádostí o pobytová oprávnění na zastupitelských úřadech ČR na Ukrajině. Již v roce 2023 vláda rozhodla o **částečném obnovení náběru žádostí na Ukrajině s účinností od 1. ledna 2024**. Novelizačním nařízením byly stanoveny kvóty, které dovolují přijmout **až 13 100 žádostí o zaměstnanecké karty a až 1 500 žádostí o mimořádná víza ročně**. V zájmu posílení pracovní migrace do ČR došlo v roce 2024 také k novému nastavení kvót i v dalších zdrojových státech. Oproti roku 2023 byla **nejvíce navýšena kvóta na zastupitelských úřadech v Manile (Filipíny) a v Ulánbátaru (Mongolsko)**. K navýšení kvót došlo především ve prospěch **středně a nízko kvalifikovaných pracovníků**, kteří jsou účastníky vládního migračního Programu kvalifikovaný zaměstnanec.

V průběhu roku 2024 Ministerstvo vnitra také připravilo **vládní návrh nového zákona o pobytu cizinců**. Hlavním cílem navrženého právního předpisu je zejména zrychlit a zvýšit transparentnost řízení o pobytu prostřednictvím digitalizace cizinecké pobytové agendy, zvýšení srozumitelnosti právní úpravy oproti úpravě stávající. Nový návrh zavádí povinnou registraci občanů EU (umožní evidenci všech cizinců dlouhodobě pobývajících na území ČR) a zavádí koncept garanta (cílem je podpořit odpovědnost subjektů zajišťujících cizinci účel pobytu). **V roce 2023 proběhlo meziresortní připomínkové řízení**, následně byl návrh v roce 2024 projednán a schválen vládou a 24. 8. 2024 byl návrh předložen Poslanecké sněmovně jako Sněmovní tisk 782/0, kde čeká na projednání v prvním čtení.

Na migrační politiku v oblasti zaměstnanosti **měla v roce 2024 dopad rovněž novela zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti**, která nově zavedla **volný přístup na trh práce pro občany vybraných států**. Cílem opatření je zefektivněním a zjednodušením pracovní migrace zrychlit přístup zahraničních zaměstnanců na tuzemský trh práce a zvýšit tak konkurenceschopnost ČR. Volný přístup na trh práce tak od 1. července 2024 mají občané Australského společenství, Japonska, Kanady, Korejské republiky, Nového Zélandu, Singapurské republiky, Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku, Spojených států amerických a Státu Izrael.

S rostoucím počtem cizinců pobývajících na území ČR na významu nabývají opatření v oblasti jejich integrace, a to zejména na regionální a lokální úrovni. V roce 2024 získalo dotaci **68 integračních projektů** obcí, dobrovolných svazků obcí a městských částí **a byla rozvíjena činnost již etablovaných a úspěšně fungujících 18 regionálních Center na podporu integrace cizinců**, v roce 2024 byla jejich kapacita i navýšena. S cílem usnadnit cizincům dostupnost k potřebným službám a informacím je pozornost nadále zaměřena na zlepšování informačních služeb pro cizince prostřednictvím **Klientského centra** provozovaného odborem azylové a migrační politiky MV ČR. Klientské centrum zajišťuje provoz informační linky a v průběhu roku 2024 také vylepšovalo fungování Informačního

portálu pro cizince, skrze který se v budoucnu nově budou moct klienti sami objednat online, a to konkrétně ke snímání biometrických údajů.

I v roce 2024 pokračoval **trend poklesu nelegální migrace**, kdy bylo na území ČR zjištěno **celkem 9 461 osob**, což znamenalo **meziroční pokles o 31,9 %**. Tento pokles byl výrazně ovlivněn dalším snížením počtu zjištěných případů tranzitní nelegální migrace, která dosáhla pouze 420 osob, což představovalo pouhých 4,4 % z celkového počtu nelegálních migrantů. ČR se v souvislosti se svou polohou dlouhodobě nachází v koridoru tranzitní nelegální migrace vedoucího přes západobalkánskou trasu do cílových zemí EU. Právě na této trase byla v roce 2024 zavedena kontrolní opatření Českou republikou, ale i dalšími státy. Vývoj tranzitní migrace v České republice byl ovlivněn zejména stále trvajícím **opatřením zavedeným proti tranzitní nelegální migraci v Srbsku** od konce října 2023 v blízkosti srbsko-maďarské hranice, kontrolním opatřením německých orgánů na německo-české hranici v souvislosti s konáním mezinárodních sportovních akcí v průběhu roku a poté opětovným zavedením kontrol v souvislosti s tranzitní nelegální migrací od 16. prosince 2024 a pokračováním **dočasným znovuzavedením ochrany vnitřních hranic se Slovenskem** ze strany českých orgánů, a to v trvání do 2. února 2024. Nejčastěji byli při nelegální migraci **zjišťováni občané Ukrajiny**.

V oblasti mezinárodní ochrany se ČR v evropském kontextu ani v roce 2024 nevyznačovala výraznou pozicí. V roce 2024 byl **v ČR podán druhý nejnižší počet žádostí o mezinárodní ochranu od roku 2015**. Celkem se jednalo o 1 363 evidovaných žádostí, meziročně se tedy jedná o 4,4 % pokles. **Nejpočetnější skupinou žadatelů o mezinárodní ochranu byli v roce 2024 občané Uzbekistánu**. Ti podali celkem **224 žádostí**, ve srovnání s rokem 2023 jejich počet prudce vzrostl (o 64,7 %). U uzbeckých žadatelů bylo opakovaně odhalováno, že o mezinárodní ochranu žádají z ekonomických důvodů a jejich žádostem tak nebylo vyhověno. Naopak, u žadatelů z **Turecka**, kteří v předešlém roce obsadili 1. příčku, byl registrován výrazný pokles žádostí. V roce 2024 jich bylo podáno pouze **99**, což znamená pokles o 114 žádostí. Důvodem je především menší intenzita tranzitní nelegální migrace tureckých občanů, při které bývali zadrženi a žádali o mezinárodní ochranu

Vedle trvajících řešení důsledků vojenské agrese na Ukrajině probíhaly, obdobně jako v roce 2023, zejména pokračující diskuze ohledně legislativních návrhů představených v rámci **Paktu o migraci a azylu**. Balíček legislativních a nelegislativních opatření byl **finálně přijat v květnu 2024** na Radě ECOFIN. Po publikaci textů se rozběhla dvouletá doba pro přechodnou implementaci do června 2026. Členské státy také čelily **velkému nárůstu migrační aktivity na východní pozemní migrační trase**. V tomto ohledu EU nadále ohrožuje instrumentalizace migrace ze strany Ruska a Běloruska na vnějších hranicích Finska a Polska, která obě země vedla k dočasnému uzavření hraničních přechodů a tvorbě nových zákonů, které umožňují dočasné odmítání žádostí o azyl z důvodu instrumentalizace migrace.

ZÁKLADNÍ STATISTICKÉ UKAZATELE ZA ROK 2024

Vytiženost zastupitelských úřadů ČR

V roce 2024 bylo zastupitelskými úřady ČR přijato 185 787 žádostí o víza (z toho 150 663 žádostí o krátkodobá víza). Jedná se o meziroční nárůst o 9 %. Nejvytiženějšími byly úřady v Dillí, Istanbulu, Rijádu, Astaně a Pekingu.

Vstup do ČR

V roce 2024 bylo na ZÚ ČR podáno celkem 150 663 žádostí o udělení krátkodobého víza (oproti roku 2023 nárůst o 8,4 %). Nejvíce žádostí o krátkodobé vízum podali v roce 2024 státní příslušníci Indie (19 950 žádostí; 15 662 uděleno), Turecka (21 132 žádostí; 16 138 uděleno) a Číny (15 535 žádostí; 14 421 uděleno). Uděleno bylo celkem 125 910 krátkodobých víz (oproti roku 2023 nárůst o 8,4 %).

O dlouhodobá pobytová oprávnění při vstupu do ČR požádalo v roce 2024 celkem 34 808 cizinců (meziročně o 9,4 % více). Evidováno bylo 14 106 žádostí o dlouhodobé vízum, nejčastěji podaných státními příslušníky Spojených států amerických (2 749 žádostí; 2 682 uděleno), Kazachstánu (1 270 žádostí; 1 152 uděleno), dále následovali občané Turecka (1 121 žádostí; 904 uděleno). Celkem bylo uděleno 11 151 dlouhodobých víz.

O udělení povolení k dlouhodobému pobytu požádalo na ZÚ ČR dalších 20 691 cizinců ze třetích zemí (meziroční nárůst o 21,6 %). Nejvyšší počet žádostí podali státní příslušníci Filipín (4 027 žádostí; 3 761 uděleno), Mongolska (1 909 žádostí; 1 736 uděleno) a Vietnamu (1 847 žádostí; 1 445 uděleno). Uděleno bylo celkem 18 344 povolení k dlouhodobému pobytu.

Pobyt na území

Státní příslušníci třetích zemí podali 12 617 žádostí o udělení povolení k dlouhodobému pobytu (meziročně o 7,9 % méně). Nejčastěji se jednalo o občany Ukrajiny (3 163 žádostí), Kazachstánu (1 393 žádostí) a Ruska (1 121 žádostí). Uděleno bylo celkem 11 967 povolení k dlouhodobému pobytu.

O prodloužení stávajícího povolení k dlouhodobému pobytu požádalo 76 342 cizinců ze třetích zemí (meziročně pokles o 15,7 %), Ministerstvo vnitra 75 869 povolení prodloužilo, nejvíce občanům Ukrajiny (36 762), Ruska (6 984) a Vietnamu (4 077).

O změnu účelu dlouhodobého pobytu požádalo 3 965 cizinců ze třetích zemí, Ministerstvo vnitra povolilo změnu účelu dlouhodobého pobytu v 4 129 případech, nejčastěji státním příslušníkům Vietnamu (769), Ukrajiny (730) a Ruska (676).

V roce 2024 bylo oznámeno 22 793 změn zaměstnavatele nebo pracovní pozice, což je o 7 131 více než v roce 2023. Vyhoveno bylo v 20 597 případech.

V roce 2024 požádalo 13 274 občanů EU o vydání osvědčení o registraci (potvrzení o přechodném pobytu), nejčastěji ze Slovenska (6 555), Rumunska (1 368) a Maďarska (953). Vydáno bylo celkem 12 191 kladných osvědčení o registraci.

O udělení povolení k přechodnému pobytu požádalo 4 405 rodinných příslušníků občanů EU, nejvíce státní příslušníci Ukrajiny (1 674). Vydáno bylo celkem 3 585 kladných rozhodnutí o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU.

V roce 2024 bylo Ministerstvem vnitra zaregistrováno celkem 35 385 žádostí o povolení k trvalému pobytu (meziročně o 21,9 % více). Nejvíce žádostí podali státní příslušníci Ukrajiny (14 563 žádostí), Slovenska (5 803 žádostí) a Ruska (2 645 žádostí). Kladné rozhodnutí bylo u žádostí o udělení trvalého pobytu vydáno v 31 961 případech, nejčastěji občanům Ukrajiny (12 907), Slovenska (5 336) a Ruska (2 545).

Dočasná ochrana

V roce 2024 ČR udělila dočasnou ochranu celkem 91 935 cizincům prchajícím před válkou způsobenou invazí vojsk Ruské federace na Ukrajinu, v naprosté většině se jednalo o občany Ukrajiny (99,9 %). K 31. 12. 2024 bylo evidováno celkem 388 879 cizinců s dočasnou ochranou pobývajících na území ČR.

Cizinci s povoleným pobytem

K 31. 12. 2024 bylo v ČR k legálnímu pobytu (po dobu delší než 90 dnů) evidováno celkem 1 094 089 cizinců (meziročně o 2,7 % více). 372 216 (34,0 %) na území pobývalo trvale a 332 994 (30,4 %) přechodně, dalších 388 879 v ČR mělo dočasnou ochranu (35,5 %).

Největší zastoupení měli státní příslušníci Ukrajiny (589 456, z toho 388 067 dočasná ochrana), Slovenska (121 471) a Vietnamu (69 015). Celkově převažovali cizinci z třetích zemí (78,8 %, 861 668 osob), občanů ze zemí EU bylo evidováno celkem 232 421.

Ekonomické aktivity cizinců

K 31. 12. 2024 bylo úřady práce ČR evidováno v postavení zaměstnanců celkem 845 468 cizinců – 397 637 občanů členských států EU/EHP a Švýcarska včetně jejich rodinných příslušníků a 447 831 cizinců ze třetích zemí, z nichž se v 118 132 případech jednalo o zahraniční pracovníky, kteří na trh práce vstupují na základě pracovního povolení (zaměstnanecká či modrá karta, povolení k zaměstnání). Cizinců ze třetích zemí s volným vstupem na trh práce bylo evidováno 329 699 (meziroční nárůst o 11,8 %).

Ze států mimo EU měli na trhu práce tradičně nejvyšší zastoupení státní příslušníci Ukrajiny (304 682), Ruska (22 426) a Vietnamu (20 941). Ze států EU/EHP a Švýcarska byli nejvíce zastoupeni státní příslušníci Slovenska (215 611), Rumunska (44 405), Polska (43 793) a Bulharska (34 185).

Ke konci roku 2024 bylo evidováno celkem 131 738 podnikatelů cizinců, kteří měli registrováno 181 327 živnostenských oprávnění. Mezi podnikateli-cizinci bylo nejvíce státních příslušníků Ukrajiny (43 305), Slovenska (25 817) a Vietnamu (21 145). Tyto tři státní příslušnosti představují 68,6 % všech podnikatelů-cizinců.

Vzdělávání cizinců

Mateřské školy v ČR navštěvovalo ve školním roce 2024/2025 celkem 20 371 dětí-cizinců, nejvíce zastoupeni byli státní příslušníci Ukrajiny (11 537), Vietnamu (2 442) a Slovenska (2 279). V přípravných třídách základních škol a v přípravném stupni základních škol speciálních bylo evidováno celkem 706 dětí-cizinců, nejčastěji pocházeli z Ukrajiny (400), Vietnamu (102) a Slovenska (49).

V základních školách bylo celkem 74 355 žáků-cizinců, nejvíce z Ukrajiny (50 806), Vietnamu (6 571) a Slovenska (6 134).

Ve středních školách se vzdělávalo celkem 21 227 žáků-cizinců, nejvíce z Ukrajiny (12 825), Slovenska (2 529) a Vietnamu (2 346). Počty cizinců vzdělávajících se na konzervatořích ve školním roce dosahovaly celkem 265 žáků, nejpočetnější skupina pocházela z Ukrajiny (136), Slovenska (60) a Ruska (18).

Ve vyšších odborných školách studovalo celkem 907 cizinců, nejvíce jich pocházelo ze Slovenska (325), Ukrajiny (309) a Ruska (144). Na vyšších školách v ČR studovalo celkem 55 998 studentů-cizinců, nejčastěji pocházeli ze Slovenska (22 669), Ukrajiny (7 373) a Ruska (4 952).

Mezinárodní ochrana

V roce 2024 v ČR požádalo o udělení mezinárodní ochrany celkem 1 363 osob (meziročně o 4,4 % méně). Hlavními zdrojovými zeměmi žadatelů o mezinárodní ochranu byl Uzbekistán (224), Ukrajina (205), Vietnam (186) a Turecko (99) a Rusko (91).

Mezinárodní ochranu formou azylu ČR udělila v 54 případech, nejčastěji státním příslušníkům Myanmaru (22), Ruska (13) a Běloruska (8). Doplňková ochrana byla udělena 149 žadatelům, nejčastěji občanům Ukrajiny (91), Sýrie (19) a Afghánistánu (8).

Státní občanství

V roce 2024 nabylo státní občanství ČR celkem 6 880 cizinců (o 443 více než v roce 2023, +6,9 %). Z toho bylo v 4 587 případech státní občanství uděleno na základě žádosti (dle § 11 a násl. zákona o státním občanství), nejvíce státním příslušníkům Ukrajiny (1 487), Ruska (1 077) a Slovenska (967). Dále bylo státní občanství uděleno 28 dětem tzv. zvláštními způsoby udělení (dle § 28 a § 29 zákona o státním občanství). Na základě jednotlivých forem prohlášení o nabytí státního občanství nabylo státní občanství ČR v roce 2024 celkem 2 263 osob.

Nelegální migrace

V roce 2024 bylo odhaleno při nelegální migraci na území ČR celkem 9 461 osob (meziroční pokles o 31,9 %). Z uvedeného počtu bylo 302 osob zjištěno při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici ČR a 9 159 osob při nelegálním pobytu.

Při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici bylo zadrženo nejvíce státních příslušníků Gruzie (78), Velké Británie (47) a Turecka (19). Neregulérní cestovní doklad na vnější schengenské hranici použilo 25 osob; nejčastěji občanů Albanie (6), Gruzie (4).

Při nelegálním pobytu bylo odhaleno nejvíce státních příslušníků Ukrajiny (3 653). V naprosté většině (78 %) byli zjištěni po překročení doby předcházejícího pobytu, tzn. neprodloužili si svůj legální pobyt na území, nepožádali o dočasnou ochranu nebo nepožádali o udělení víza za účelem strpění pobytu. Dále následovali občané Moldavska (1 377) a Vietnamu (665).

Kontrolní činnost

V roce 2024 odbory cizinecké policie realizovaly 162 678 pobytových kontrol, a to jak samostatně, tak ve spolupráci s ostatními orgány. Kontrolováno bylo přes 571 tisíc cizinců, meziročně o 20 % méně.

V roce 2024 bylo Státním úřadem inspekce práce při kontrolách zaměřených na odhalování nelegální práce zjištěno 1 175 nelegálně zaměstnávaných cizinců ze třetích zemí a 87 občanů EU (mimo občany ČR). Státní úřad inspekce práce uložil celkem 831 pokut za porušení právních předpisů v oblasti nelegálního zaměstnávání ve výši přes 163 mil. Kč.

Živnostenské úřady provedly v roce 2024 kontroly u celkem 1 538 zahraničních subjektů (866 kontrol zahraničních fyzických osob a 717 kontrol právnických osob s účastí cizince ve statutárním orgánu, resp. zahraničních právnických osob). Zjištěno bylo celkem 546 porušení živnostenského zákona a zákonů souvisejících s podnikáním, za což byly uloženy pokuty ve výši přesahující 1 mil. Kč.

Vyhoštění

V roce 2024 bylo vydáno 1 435 osobám rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR (meziročně o 8,7 % více). Nejvíce jich bylo vydáno občanům Ukrajiny (509), Uzbekistánu (202) a Vietnamu (141).

V roce 2024 bylo dále evidováno 4 325 cizinců s rozhodnutím o správním vyhoštění (meziročně pokles o 17,5 %). Nejčastěji se stejně jako v předchozích letech jednalo o občany Ukrajiny (1 463), dále o občany Moldavska (1 262) a Vietnamu (372).

Soudy v roce 2024 uložily trest vyhoštění celkem 1 038 cizincům (meziroční pokles o 0,9 %). Nejčastěji občanům Ukrajiny (156), Rumunska (143) a Slovenska (112).

Realizace správního vyhoštění ze zařízení pro zajištění cizinců byla v roce 2024 evidována u 424 osob, tj. meziročně u 26 osob méně (-5,8 %).

Realizace soudního vyhoštění na základě trestu vyhoštění uloženého soudem byla v roce 2024 provedena u 167 osob, jedná se o meziroční pokles o 9 osob (tj. -5,1 %).

Návraty

Na základě readmisních dohod ČR předala v roce 2024 celkem 62 cizinců do sousedních států (nejvíce občané Ukrajiny a Eritrey, po 5 osobách). Do ČR bylo navraceno na základě readmisních dohod se sousedními státy 158 osob (meziročně o 78,3 % méně).

V průběhu roku 2024 bylo realizováno celkem 791 dobrovolných návratů cizinců. V rámci tohoto počtu bylo 748 asistovaných dobrovolných návratů cizinců realizováno MV ČR, 38 asistovaných dobrovolných návratů žadatelů o mezinárodní ochranu bylo realizováno SUZ a 5 bylo realizováno organizací IOM.

V rámci aplikace tzv. dublinského nařízení, kterým se určuje členský stát EU příslušný k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu, zrealizovala ČR v roce 2024 celkem 107 transferů cizinců ze třetích zemí do jiného členského státu EU.

Trestně stíhaní cizinci

V roce 2024 bylo trestně stíháno 9 113 cizinců, což představuje 12,1 % z celkového počtu stíhaných osob a meziroční nárůst o 0,3 %. Mezi trestně stíhanými cizinci převažovali státní příslušníci Ukrajiny (3 842), Slovenska (2 348) a Polska (381).

Odsouzení cizinci

V průběhu roku 2024 bylo pravomocně odsouzeno celkem 6 335 cizinců (meziročně o 0,9 % méně). Podíl cizinců na celkovém počtu osob odsouzených v ČR dosáhl hodnoty 13,7 %, což je vůbec nejvyšší zaznamenaný podíl. Největší zastoupení mezi odsouzenými cizinci měli státní příslušníci Ukrajiny (2 715), Slovenska (1 416) a Rumunska (310).

Ve výkonu trestu bylo ke konci roku 2024 celkem 1 173 odsouzených cizinců.

ABECEDNÍ SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ADS	- Approved Destination Status – status schválené destinace
AMIF	- Azylový migrační a integrační fond
ANACEN	- Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci
CIS	- Cizinecký informační systém
CNTA	- Národní správa pro cestovní ruch Čínské lidové republiky
CZ-ISCO	- Mezinárodní standardní klasifikace povolání (<i>International Standard Classification of Occupations</i>) platná pro Českou republiku
ČJ	- Český jazyk
ČR	- Česká republika
ECRIS-TCN	- Evropský informační systém rejstříků trestů pro státní příslušníky třetích zemí
EES	- Systém vstupu a výstupu (Entry Exit System)
EHP	- Evropský hospodářský prostor
EK	- Evropská komise
EMN	- Evropská migrační síť
EMPACT	- Evropská multidisciplinární platforma pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti (<i>European Multidisciplinary Platform against Criminal Threats</i>)
EP	- Evropský parlament
ER	- Evropská rada
ES	- Evropské společenství
ESF	- Evropský sociální fond
ETIAS	- Evropský informační systém pro cestovní povolení
EU	- Evropská unie
EUAA	- Agentura Evropské unie pro otázky azylu
eu-LISA	- Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva
EURES	- Evropské služby zaměstnanosti (European Employment Services)
EURODAC	- Systém založený na povinném snímání otisků prstů žadatelů o azyl a cizinců nelegálně překračujících vnější hranice Evropské unie
EUROPOL	- Evropský policejní úřad (<i>European Police Office</i>)
EUROSUR	- Evropský systém ostrahy hranic (<i>European Border Surveillance</i>)
FN	- Fakultní nemocnice
FRONTEX	- Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž
GK	- Generální konzulát
GPIS	- Generální poskytovatel integračních služeb
IAS	- Integrační azylové středisko
ICMPD	- Mezinárodní centrum pro rozvoj migračních politik (<i>International Centre for Migration Policy Development</i>)
ICP	- Inspektorát cizinecké policie
ICP ML	- Inspektorát cizinecké policie na mezinárodním letišti
IKEM	- Institut klinické a experimentální medicíny
IOM	- Mezinárodní organizace pro migraci (<i>International Organization for Migration</i>)

Abecední seznam použitých zkratk

KŘP	- Krajská ředitelství Policie České republiky
MČ	- Městská část
MEDEVAC	- Stálý zdravotně humanitární program MEDEVAC
MF	- Ministerstvo financí
MK	- Ministerstvo kultury
MMR	- Ministerstvo pro místní rozvoj
MOPNZ	- Mezirezortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání
MPO	- Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	- Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS	- Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	- Ministerstvo vnitra
MZ	- Ministerstvo zdravotnictví
MZV	- Ministerstvo zahraniční věcí
NCKD	- Národní centrum pro kontrolu dokladů
NCOZ	- Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování
NPI ČR	- Národní pedagogický institut České republiky
NÚDZ	- Národní ústav duševního zdraví
OAMP	- Odbor azylové a migrační politiky
OCP	- Odbory cizinecké policie
OIP	- Oblastní inspektoráty práce
OPC	- Oddělení pobytu cizinců OAMP
OPZ	- Operační program zaměstnanost
OSPOD	- Orgán sociálně-právní ochrany dětí
OSVČ	- Osoba samostatně výdělečně činná
PČR	- Policie České republiky
PoS	- Pobytové středisko
PSEM	- Pracovní skupina pro ekonomickou migraci
PŠ	- Přijímací středisko <i>žadatelů o azyl</i>
ŘSCP	- Ředitelství služby cizinecké policie
SCP	- Služba cizinecké policie
SEAS	- Společný evropský azylový systém
SIP	- Státní integrační program
SIS	- Schengenský informační systém
SIS II	- Schengenský informační systém druhé generace
SÚIP	- Státní úřad inspekce práce
SUZ	- Správa uprchlických zařízení
UNHCR	- Úřad vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (<i>United Nations High Commissioner for Refugees</i>)
ÚP ČR	- Úřad práce České republiky
ÚSKPV	- Úřad služby kriminální policie a vyšetřování policejního prezidia České republiky
ÚVN	- Ústřední vojenská nemocnice
V4	- Vísegrádská skupina
VFN	- Všeobecná fakultní nemocnice
VIS	- Vízový informační systém

ZÚ	- Zastupitelský úřad
ZZC	- Zařízení pro zajištění cizinců

OBSAH

ABECEDNÍ SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	5
ÚVOD	15
I. INSTITUCIONÁLNÍ A LEGISLATIVNÍ RÁMEC	16
I.1. Strategie migrační politiky	16
I.2. Institucionální rámec	17
I.2.1. Ústřední orgány státní správy ČR	17
I.2.1.1. Ministerstvo vnitra	17
I.2.1.2. Policie ČR	18
I.2.1.3. Ministerstvo zahraničních věcí	19
I.2.1.4. Ministerstvo práce a sociálních věcí	19
I.2.1.5. Ministerstvo průmyslu a obchodu	19
I.2.1.6. Ministerstvo spravedlnosti	20
I.2.1.7. Ministerstvo financí	20
I.2.1.8. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	21
I.2.1.9. Ministerstvo pro místní rozvoj	21
I.2.1.10. Ministerstvo zdravotnictví	22
I.2.2. Mezirezortní orgány	22
I.2.2.1. Koordinačního orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci	22
I.2.2.2. Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci	22
I.2.2.3. Mezirezortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání	23
I.2.2.4. Pracovní tým Rady hospodářské a sociální dohody pro zaměstnávání zahraničních pracovníků	23
I.3. Legislativní rámec	24
I.3.1. Zákon o pobytu cizinců	24
I.3.2. Zákon o azylu	24
I.3.3. Zákon o státním občanství	24
I.3.4. Zákon o zaměstnanosti (s ohledem na imigraci)	25
I.3.5. Zákon o ochraně státních hranic ČR	25
I.3.6. Legislativní činnost související s příchodem osob v důsledku ruské invaze na Ukrajinu	25
II. VÍZOVÁ POLITIKA A PRAXE ČESKÉ REPUBLIKY	27
II.1. Společná vízová politika v oblasti krátkodobých víz	27
II.2. Vízová praxe	30
III. SCHENGENSKÁ PROBLEMATIKA	33
III.1. Koordinace schengenské problematiky na národní úrovni	33
III.1.1. Znovuzavedení hraničních kontrol sousedních zemích na vnitřních hranicích s ČR	33
III.1.2. Schengenské hodnocení	33
III.1.3. Strategie České republiky pro evropskou integrovanou správu hranic na období 2024–2029	33
III.2. Schengenská spolupráce na úrovni EU	34
III.2.1. Evropská legislativa vztahující se k schengenské problematice	34
III.2.3. Dokončení rozšíření Schengenu	35
III.3. Interoperabilita informačních systémů v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí	36
IV. LEGÁLNÍ MIGRACE	37
IV.1. Druhy pobytu	37
IV.2. Řízení legální migrace do ČR	38
IV.2.1. Kvóty pro ekonomickou migraci	39
IV.2.2. Migrační programy	40
IV.2.2.1. Programy ekonomické migrace	40
IV.2.2.2. Projekty v oblasti studentské migrace	44

IV.3. Řízení o pobytu na vstupu do ČR	45
IV.3.1. Vstup a pobyt do 90 dnů	45
IV.3.1.1. Řízení o udělení krátkodobého víza	45
IV.3.1.2. Krátkodobý pobyt rodinných příslušníků občanů EU	47
IV.3.2. Vstup a pobyt nad 90 dnů	49
IV.3.2.1. Řízení o udělení dlouhodobého víza na vstupu do ČR	51
IV.3.2.2. Řízení o udělení povolení k dlouhodobému pobytu na vstupu do ČR	55
IV.4. Řízení o pobytu na území ČR	60
IV.4.1. Dlouhodobý pobyt občanů třetích zemí	60
IV.4.1.1. Řízení o udělení povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR	60
IV.4.1.2. Změna zaměstnavatele	62
IV.4.1.3. Řízení o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu a změně účelu pobytu	63
IV.4.2. Přechodný pobyt občanů EU a jejich rodinných příslušníků	64
IV.4.2.1. Řízení o vydání osvědčení o registraci občana EU	64
IV.4.2.2. Řízení o udělení povolení k přechodnému pobytu rodinným příslušníkům občana EU	65
IV.4.3. Řízení o udělení povolení k trvalému pobytu	66
IV.5. Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců	68
IV.6. Soudní přezkum cizineckých kauz	69
IV.7. Řízení o dočasné ochraně	69
V. POBYT CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČR	71
V.1. Cizinci s povoleným pobytem na území ČR	71
V.1.1. Cizinci s přechodným a trvalým pobytem na území ČR	72
V.1.2. Cizinci s dočasnou ochranou na území ČR	76
V.2. zaměstnávání cizinců v ČR	78
V.2.1. Zaměstnávání držitelů dočasné ochrany	79
V.2.2. Stanoviska MV v rámci řízení o vydání povolení ke zprostředkování zaměstnání	80
V.3. Podnikání cizinců v ČR	82
V.4. Vzdělávání cizinců v ČR	83
VI. INTEGRACE	85
VI.1. Integrace cizinců	85
VI.2. Poskytování informací cizincům	85
VI.3. Integrace azylantů a poživatelů doplňkové ochrany	88
VII. MEZINÁRODNÍ OCHRANA A DUBLINSKÉ ŘÍZENÍ	90
VII.1. Mezinárodní ochrana	90
VII.1.1. Žádosti o mezinárodní ochranu	90
VII.1.2. Rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany	94
VII.1.3. Žaloby a kasační stížnosti podané soudům	96
VII.1.4. Azylová zařízení v roce 2024	98
VII.2. Aplikace dublinského nařízení v ČR	100
VII.2.1. Přijaté a odeslané žádosti	101
VII.2.2. Realizované transfery	102
VII.3. Nezletilí cizinci bez doprovodu	103
VIII. STÁTNÍ OBČANSTVÍ	106
IX. SPECIFICKÉ PROGRAMY A PROJEKTY V OBLASTI MIGRACE A AZYLU	108
IX.1. Přesídlování krajanů	108
IX.2. Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi	108
IX.3. Program Pomoc na místě	109
IX.4. Stálý zdravotně humanitární program MEDEVAC	110
IX.5. Azylový, migrační a integrační fond	111
X. NELEGÁLNÍ MIGRACE V ČR	115

X.1. Odepření vstupu na vnější schengenské hranici	115
X.2. Vyhodnocení vývoje nelegální migrace v ČR	117
X.2.1. Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic ČR.....	119
X.3. Nelegální překročení vnější schengenské hranice ČR.....	119
X.3.1. Neregulérní cestovní doklady na vnější schengenské hranici	121
X.4. Nelegální pobyt	121
X.4.1. Neregulérní cestovní doklady při nelegálním pobytu	124
X.5. Tranzitní nelegální migrace	124
X.6. Převaděčství	128
XI. KONTROLNÍ ČINNOST A REPRESIVNÍ OPATŘENÍ	130
XI.1. Kontrolní činnost Policie ČR.....	130
XI.1.1. Služba cizinecké policie	130
XI.1.2. Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování	131
XI.2. Kontrolní činnost Státního úřadu inspekce práce	132
XI.2.1. Kontroly zaměřené na nelegální zaměstnávání	132
XI.2.2. Kontroly zaměřené na agenturní zaměstnávání	134
XI.2.3. Zastřené zprostředkování zaměstnání	135
XI.2.4. Prevence a potírání nelegálního zaměstnávání zaměřené na osoby s dočasnou ochranou	136
XI.3. Kontrolní činnost živnostenských úřadů.....	136
XI.4. Kontrolní činnost orgánů Finanční správy ČR	137
XI.5. Kontrolní činnost Celní správy ČR.....	138
XI.5.1. Kontroly zaměstnávání cizinců.....	138
XI.5.2. Kontroly v oblasti přeprav, skladování a prodeje tabákových výrobků a lihovin.....	138
XI.5.3. Kontrola v oblasti dozoru na vnitřním trhu a ochrany spotřebitele.....	138
XI.6. Monitoring situace v souvislosti se zaměstnáváním cizinců v průmyslových zónách	139
XII. NÁVRATOVÁ POLITIKA A PRAXE.....	141
XII.1. Návratová politika	141
XII.1.1. Readmisní smlouvy	141
XII.1.1.1. Bilaterální readmisní dohody.....	142
XII.1.1.2. Unijní readmisní dohody	142
XII.2. Návratová praxe	142
XII.2.1. Rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR nebo území členských států EU ⁶⁴	143
XII.2.2. Rozhodnutí o správním vyhoštění.....	144
XII.2.3. Trest vyhoštění uložený soudy.....	146
XII.2.4. Zařízení pro zajištění cizinců na území ČR.....	147
XII.2.5. Provádění readmisních smluv	148
XII.2.5.1. Provádění readmisních smluv se sousedními státy.....	148
XII.2.6. Tranzity pozemní cestou	150
XII.2.7. Dobrovolné návraty	150
XII.2.7.1. Dobrovolné návraty realizované Správou uprchlických zařízení	151
XII.2.7.2. Dobrovolné návraty zajišťované Ministerstvem vnitra	152
XIII. TRESTNÁ ČINNOST CIZINCŮ.....	154
XIII.1. Trestně stíhaní cizinci	154
XIII.1.1. Zhodnocení dopadů migrace z Ukrajiny na kriminalitu v ČR v roce 2024	158
XIII.1.2. Působení cizinců v oblasti organizovaného zločinu na území ČR	160
XIII.2. Odsouzení cizinci	161
XIII.3. Cizinci omezení na osobní svobodě	163
XIV. VNĚJŠÍ ROZMĚR MIGRACE	165
XIV.1. Mezinárodní spolupráce ČR v oblasti migrace v gesci MV.....	165

XIV.2. Spolupráce v oblasti migrace na úrovni EU	165
XIV.2.1. Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA).....	168
XIV.2.2. Zapojení českých policistů do operací agentury FRONTEX	168
XIV.2.3. Evropská migrační síť (EMN)	168
XIV.3. Situace v oblasti migrace na úrovni EU.....	171
XIV.3.1. Situace v oblasti nelegální migrace na úrovni EU.....	171
XIV.3.1.1. Centrální středomořská trasa	172
XIV.3.1.2. Východní středomořská trasa a západobalkánská trasa	173
XIV.3.1.3. Západní středomořská a západoafrická trasa	175
XIV.3.1.4. Východní pozemní trasa	176
XIV.3.2. Situace v oblasti mezinárodní ochrany v EU	176
XIV.3.3. Situace v oblasti dočasné ochrany v EU	179
REALIZACE KONCEPCE INTEGRACE CIZINCŮ V ROCE 2024 - SAMOSTATNÁ ČÁST	181
TABULKOVÁ ČÁST	232
PŘEHLED PROJEKTŮ REALIZOVANÝCH V RÁMCI INTEGRACE CIZINCŮ A ŘÍZENÍ MIGRAČNÍCH TOKŮ V ROCE 2024 ...	276

ÚVOD

Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2024 je souhrnný materiál, který poskytuje celkový přehled o migraci cizinců na území ČR a současně o aktivitách v oblasti integrace cizinců na území. Zpráva je rozdělena do dvou samostatných, i když tematicky a obsahově velmi úzce provázaných částí.

První část zprávy kromě přehledu aktivit odpovědných orgánů a jimi přijatých legislativních i nelegislativních opatření s relevancí pro problematiku migrace přináší základní přehled migračních trendů na území ČR. V této souvislosti rovněž obsahuje jednotlivé indikátory migrace s detailním statistickým členěním a tyto profilové ukazatele porovnává s úrovní z roku 2023, příp. předchozích let. Opomenut není ani mezinárodní rozměr migrace s důrazem na situaci v EU. Již třetím rokem se zpráva věnuje rovněž problematice dočasné ochrany především z pohledu statistických ukazatelů a hlavních opatření v této oblasti. Komplexně je dočasná ochrana řešena v rámci samostatných materiálů.

Druhá část zprávy se pak detailně věnuje tématu integrace cizinců, jakožto nedílné součásti migrační politiky ČR. Tato část představuje každoroční informaci o realizaci integrace cizinců na území ČR a obsahuje přehled konkrétních integračních opatření, kterými příslušné resorty odpovědné za realizaci integrační politiky v průběhu roku 2024 podpořily úspěšné začleňování cizinců do české společnosti.

Zpracovatelem materiálů je Ministerstvo vnitra, které vycházelo nejen z vlastních informací, ale rovněž z podkladů zpracovaných Ministerstvem zahraničních věcí, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem pro místní rozvoj, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem financí, Ministerstvem zdravotnictví, Ministerstvem zemědělství či Ministerstvem kultury.

I. INSTITUCIONÁLNÍ A LEGISLATIVNÍ RÁMEC

I.1. STRATEGIE MIGRAČNÍ POLITIKY

Strategii migrační politiky České republiky přijala vláda svým usnesením č. 621 ze dne 29. července 2015¹.

Strategií jsou definovány **klíčové zásady migrační politiky českého státu a priority v této oblasti**:

- zajistit občanům klidné soužití s cizinci, a díky účinné integraci zabránit vzniku negativních sociálních jevů;
- zajistit bezpečnost svých občanů a efektivní vynucování práva v oblasti nelegální migrace, návratové politiky a organizovaného zločinu spojeného s převaděčstvím a obchodováním s lidmi;
- dostát svým závazkům v oblasti azylu;
- pomáhat uprchlíkům v zahraničí a předcházet tak dalšímu rozvoji migrační krize;
- udržet výhody volného pohybu osob v rámci EU a schengenského prostoru;
- podporovat legální migraci v souvislosti s potřebami trhu práce;
- dostát svým mezinárodním a evropským závazkům a aktivně se podílet na hledání společných řešení.

Strategie rovněž stanovuje cíle na národní i unijní úrovni pro naplňování těchto priorit a uvádí konkrétní nástroje sloužící k jejich dosažení.

Strategie migrační problematiku pokrývá v celém jejím rozsahu. Je rozčleněna do 7 tematických modulů odpovídajících jednotlivým stěžejním zásadám. Kromě bezpečnosti státu, představující průřezový element Strategie, se jedná o následující tematické okruhy:

1. integrace cizinců,
2. nelegální migrace a návratová politika,
3. mezinárodní ochrana,
4. vnější dimenze migrace (včetně rozvojových a humanitárních aspektů),
5. volný pohyb osob v rámci EU a schengenského prostoru,
6. legální migrace a
7. provázanost se společnými politikami EU v oblasti migrace.

Na realizaci Strategie dohlíží Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci.

¹ Usnesení č. 621 o Strategii migrační politiky České republiky a o Komunikační strategii České republiky k migraci. Strategie migrační politiky České republiky je dostupná na <http://www.mvcr.cz/clanek/strategie-migrační-politiky-cr.aspx>.

I.2. INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC

I.2.1. Ústřední orgány státní správy ČR

I.2.1.1. Ministerstvo vnitra

Ve smyslu zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, ve znění pozdějších předpisů, je Ministerstvo vnitra (dále též „MV“) gestorem problematiky mezinárodní migrace, azylu či dočasné ochrany, a to jak na úrovni legislativně-koncepční, tak i realizační. V gesci ministerstva je dále ochrana státních hranic a problematika dobrovolných návratů cizinců do zemí původu.

MV rozhoduje o udělení dlouhodobého víza, o prodloužení doby pobytu na toto vízum a platnosti dlouhodobého víza. Dále rozhoduje o vydání povolení k dlouhodobému pobytu (včetně zaměstnaneckých a modrých karet), povolení k přechodnému pobytu, o prodloužení platnosti těchto oprávnění, o vydání povolení k trvalému pobytu a o prodloužení doby platnosti průkazu cizinci, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu. MV také vydává občanům EU osvědčení o registraci (dříve potvrzení o přechodném pobytu). Dále pořizuje biometrické údaje v souvislosti s vydáváním cizineckého pasu nebo průkazu o povolení k pobytu, rozhoduje o vydání a odnětí cizineckého pasu a v rozsahu své působnosti o vydání a odnětí cestovního průkazu totožnosti. Rozhoduje o přiznání a zrušení postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta na území.

MV v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“) vykonává dozor nad policií při výkonu státní správy a plní úkoly nadřízeného správního orgánu vůči Ředitelství služby cizinecké policie. V rámci rozhodování o správním vyhoštění vydává MV, na základě vyžádání policie, závazná stanoviska. MV rozhoduje o správních deliktech podle zákona o pobytu cizinců v rozsahu své působnosti.

MV dále zřizuje a provozuje zařízení pro zajištění cizinců, rozhoduje o hrazení nákladů spojených s pobytem zajištěného cizince na území ČR a jeho vycestováním z území a vymáhá jejich úhradu, pokud o jejich úhradě nerozhodne policie.

MV vydává v rámci řízení o vydání povolení ke zprostředkování zaměstnání závazná stanoviska v souladu s § 60a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (též „zákon o zaměstnanosti“), a to na základě žádostí mu poskytovaných prostřednictvím Generálního ředitelství Úřadu práce ČR. Příslušný úřad při vydávání závazného stanoviska posuzuje udělení povolení ke zprostředkování zaměstnání z hlediska ochrany veřejného pořádku, bezpečnosti a ochrany práv třetích osob. Ministerstvo vyhodnocuje informace získané ze zdrojů Policie ČR a zpravodajských služeb. Zaměřuje se zejména na ověření faktického fungování žádajících fyzických a právnických osob v místě jejich sídla a pracoviště, a na zjištění trestněprávní bezúhonnosti jednatelů a odpovědných osob.

MV sjednává anebo se podílí na sjednávání mezinárodních smluv v oblasti mezinárodní migrace, a to jednak formou sjednávání dvoustranných readmisních smluv, jednak se spolupodílí na práci Evropské komise (dále též „EK“) při sjednávání unijních readmisních dohod s vybranými třetími státy. MV je rovněž gestorem za schengenskou problematiku i koordinátorem implementace schengenských pravidel do vnitrostátního práva a praxe.

Na základě zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“) zabezpečuje MV výkon státní správy v problematice mezinárodní ochrany a vytváří státní integrační programy zaměřené na pomoc azylantům a poživatelům doplňkové ochrany při jejich začlenění do společnosti.

MV má rovněž působnost v rámci zákona č. 221/2003 Sb. o dočasné ochraně cizinců, který upravuje podmínky vstupu a pobytu cizince na území ČR za účelem poskytnutí dočasné ochrany. Dočasná ochrana byla v návaznosti

na aktivaci institutu dočasné ochrany na evropské úrovni v roce 2022 řešena navazující legislativou tzv. Lex Ukrajina (viz kapitola I.3.6. Legislativní činnost související s příchodem osob v důsledku ruské invaze na Ukrajinu).

Ve zmíněných oblastech MV úzce spolupracuje s dalšími resorty, státními a nestátními organizacemi, včetně organizací mezinárodních. Ve spolupráci s policií se podílí na vypracování repatriačních programů a zajišťuje repatriace (dobrovolné návraty) cizinců do zemí jejich původu nebo bezpečných třetích zemí.

MV rovněž plní roli hlavního koordinátora realizace *Koncepce integrace cizinců na území České republiky*.

MV je gestorem Koordinačního orgánu pro řízení ochrany státních hranic a migraci, který projednává problematiku migrace a ochrany hranic na mezirezortní úrovni (viz kapitola I.2.2.1. Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci). MV rovněž předsedá Pracovnímu týmu Rady hospodářské a sociální dohody pro zaměstnávání zahraničních pracovníků, který slouží jako platforma pro diskuzi o otázkách pracovní migrace občanů třetích států do ČR (viz kapitola I.2.2.4. Pracovní tým Rady hospodářské a sociální dohody pro zaměstnávání zahraničních pracovníků).

V rámci MV se problematikou mezinárodní migrace, azylu a integrace cizinců specializovaně zabývá odbor azylové a migrační politiky (dále též „OAMP“), odbor správní (a v rámci něho zřízená Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, viz kapitola IV.6.) a organizační složka státu zřízená MV Správa uprchlických zařízení (dále též „SUZ“).

I.2.1.2. Policie ČR

Plnění úkolů v oblasti cizinecké problematiky zastřešuje v rámci Policie České republiky (dále též „PČR“) **Ředitelství služby cizinecké policie** (dále též „ŘSCP“), jež je výkonným útvarům policie s celostátní působností, specializovaným ústředním metodicko-řídicím, odborným, analytickým, kontrolním a výkonným útvarům v oblasti výkonu státní správy na úseku agendy cizinců pobývajících na území České republiky a po linii ochrany vnějších hranic schengenského prostoru a ve vymezeném rozsahu se podílí na ochraně civilního letectví před protiprávními činy.

V přímé podřízenosti ŘSCP je zařazeno 5 inspektorátů cizinecké policie na mezinárodních letištích², které zajišťují ochranu vnějších hranic na všech mezinárodních letištích ČR, dále pak Zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová, Zařízení pro zajištění cizinců Vyšší Lhoty, Zařízení pro zajištění cizinců Balková a Přijímací středisko cizinců Zastávka u Brna.

Na území jednotlivých krajů plní úlohy v oblasti migrace cizinců **odborníky cizinecké policie** (dále též „OCP“), které jsou zařazeny do organizační struktury krajských ředitelství policie.

Útvarem Policie ČR s celorepublikovou působností, který rovněž plní úkoly v oblasti nelegální migrace, především pak na úseku boje proti převaděčství, je Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování (dále též „NCOZ“), jehož **Sekce zločineckých struktur, Odbor obchodu s lidmi a nelegální migrace** provádí šetření, rozpracovává a realizuje zločinecká seskupení, která páchají závažnou organizovanou trestnou činnost v oblasti nelegální migrace a obchodu s lidmi.

² Jedná se o: ICP Praha-Ruzyně na letišti Václava Havla Praha, ICP Ostrava Mošnov, ICP Brno Tuřany, ICP Karlovy Vary, ICP Pardubice.

I. Institucionální legislativní rámec

I.2.1.3. Ministerstvo zahraničních věcí

Ministerstvo zahraničních věcí (dále též „MZV“) je ústředním správním orgánem ČR, který vytváří koncepci zahraniční politiky a koordinuje zahraniční rozvojovou spolupráci a humanitární pomoc poskytovanou do zahraničí.

MZV vykonává státní správu ve věcech povolování pobytu cizinců na území ČR požívajících výsad a imunit podle mezinárodního práva.

Prostřednictvím zastupitelských úřadů (dále též „ZÚ“) vykonává státní správu ve věcech udělování víz v rozsahu stanoveném zákonem o pobytu cizinců. V samostatné gesci pak vykonává státní správu ve věcech vydávání krátkodobých víz podle vízového kodexu EU (viz kapitola II. Vízová politika a praxe ČR).

I.2.1.4. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále též „MPSV“) na základě zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), mj. vymezuje okruh subjektů působících v roli zaměstnavatele a ve vztahu k cizím státním příslušníkům stanovuje kritéria vstupu jednotlivých kategorií cizinců na trh práce. Na základě situace na trhu práce stanovuje podmínky pro povolování zaměstnání a zodpovídá za právní úpravu zaměstnávání cizinců ve vztahu k odpovídajícím právním předpisům EU a uzavřeným mezivládním dohodám.

MPSV rovněž vede centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké nebo modré karty.

Oblastí nelegálního zaměstnávání cizinců se zabývá mj. Mezirezortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců v ČR (viz kapitola I.2.2.3. Mezirezortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání), jehož gestorem je MPSV.

Na základě přijetí zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (Lex Ukrajina), má MPSV povinnost výplaty humanitární dávky či příspěvku pro solidární domácnost.

I.2.1.5. Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále též „MPO“) je ústředním správním úřadem pro problematiku živnostenského podnikání, resp. pro „věci živností“ (srov. § 13 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů).

Značná část podnikatelské činnosti spadá pod režim zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále též „živnostenský zákon“),

MPO se zaměřuje na vstup do podnikání v činnostech, které jsou živnostmi, a na dodržování povinností podnikatelů při provozování živnosti; v této oblasti koordinuje i provádění příslušné kontrolní činnosti podle živnostenského zákona. Kontroly zahraničních osob, jakož i dalších podnikatelských subjektů a jejich případné sankcionování za porušení právních předpisů má své opodstatnění a vede k postupnému zlepšení povědomí o povinnostech v rámci podnikání, tj. o povinnostech vyplývajících ze živnostenského zákona a z předpisů souvisejících s podnikáním, a tím i k dodržování českých právních předpisů ze strany těchto podnikatelů.

MPO v rámci své gesce řídí pracovní skupinu věnovanou lidským zdrojům. Cílem této pracovní skupiny je, aby na základě navržených opatření pomohla českým zaměstnavatelům, kteří se potýkají s nedostatkem pracovních sil na českém trhu práce. Tým této pracovní skupiny je složený ze zástupců resortů MPO, MV, MZV, MPSV a podnikatelských reprezentací. Členové pracovní skupiny debatují o aktuálních migračních tématech a konzultují

připravované programy a projekty ekonomické migrace, přičemž podnikatelská sféra má zde možnost poskytovat státní správě zpětnou vazbu v souvislosti s migrační regulací.

Jako další platforma pro diskuzi k zaměstnávání cizinců mezi státní správou a zástupci podnikatelů slouží *Pracovní skupina pro ekonomickou migraci* (dále jen „PSEM“), která funguje od roku 2012. V rámci této platformy se setkává státní správa (MPO, MZV, MPSV, MV, případně další resorty) a podnikatelská sféra v zastoupení konkrétních firem (Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR, CzechInvest atd.). Cílem setkávání pracovní skupiny je debata o aktuálních migračních tématech a konzultace připravovaných projektů ekonomické migrace, přičemž podnikatelská sféra má zde možnost poskytovat státní správě zpětnou vazbu v souvislosti s migrační regulací.

I.2.1.6. Ministerstvo spravedlnosti

Pokud jde o justiční agendy Ministerstva spravedlnosti (dále též „MS“) spojené s problematikou migrace, jedná se především o extradiční řízení, jehož účelem je vydání pachatele trestného činu, který se nachází na území dožádaného státu, státu dožadujícímu k trestnímu stíhání, výkonu trestu nebo výkonu ochranného opatření spojeného s odnětím svobody. O povolení vydání z ČR do země mimo EU rozhoduje ministr spravedlnosti, avšak pouze pokud krajský, vrchní nebo Nejvyšší soud vyslovil, že vydání je přípustné. Ministr spravedlnosti má v případě pochybností o správnosti rozhodnutí soudu pravomoc podat do tří měsíců Nejvyššímu soudu návrh na přezkoumání takového rozhodnutí³. V rámci EU se neuplatňuje uvedený proces vydávání/extradice, ale předávání na základě evropského zatýkacího rozkazu, při kterém se uplatní přímý styk mezi příslušnými justičními orgány (soudy) členských států. O předání rozhodují krajské soudy, MS má v tomto případě pouze roli asistenční a metodickou. Oba uvedené postupy se řídí zákonem č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, příp. mezinárodní smlouvou.

Problematika migrace se uvedeného resortu dotýká i s ohledem na jeho kompetence v oblasti zajišťování legislativní činnosti, příprav návrhů zákonů v oblasti trestního práva a právních předpisů a dalších právních předpisů upravujících poměry v justici a ve vězeňství a kompetencí týkajících se sledování, prověřování a vyhodnocování fungování soudnictví.

MS je gestorem právní úpravy týkající se problematiky obchodního rejstříku, vzniku a postavení obchodních společností a družstev, závazkových vztahů atd., která je upravena zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů; zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o obchodních korporacích“) a zákonem č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů. Důležitou agendou nejen v oblasti migrace je také správní soudnictví upravené zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

I.2.1.7. Ministerstvo financí

Ministerstvo financí (dále též „MF“) respektive Celní správa ČR disponuje oprávněním provádět kontroly zaměstnávání cizinců na základě zákona o zaměstnanosti. V souladu s ustanoveními zákona o zaměstnanosti kontrolují celní úřady, zda cizinec vykonává práci pro právnickou nebo fyzickou osobu na základě pracovněprávního vztahu nebo jiné smlouvy a zda ji vykonává v souladu s vydaným povolením k zaměstnání, zaměstnaneckou nebo modrou kartou, jsou-li podle zákona o zaměstnanosti vyžadovány. Od 1. 1. 2011 jsou celní úřady oprávněny kontrolovat i to, zda zaměstnavatelé plní oznamovací povinnosti podle § 87 a 88 zákona o zaměstnanosti. Celní úřad o provedené kontrole informuje oblastní inspektorát práce Státního úřadu inspekce práce příslušný dle ustanovení zákona o zaměstnanosti a v případě zjištění nedostatků předá této pobočce podklady pro zahájení správního řízení o uložení pokuty.

³ Viz § 95 odst. 5 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

Generální ředitelství cel pro účely této zprávy poskytuje informace vztahující se ke správě daní, které s migrací a integrací cizinců zásadně souvisí. Jedná se o poznatky zjištěné v rámci kontrolní činnosti a rizikové analýzy (mj. vyhodnocování správnosti přiznaných daní a vratitelných přeplatků).

Orgány Celní správy ČR se aktivně zapojují do boje proti nelegální migraci, věnují maximální pozornost posilování a hlubšímu propojování současných mechanismů, zajišťujících koordinaci v oblasti nelegální migrace a aktivně podporují Schengenskou spolupráci, jakožto významného instrumentu pro další rozvoj ČR, včetně implementace závazků z ní vyplývajících. V této souvislosti Celní správa ČR dlouhodobě koordinuje a její zaměstnanci se podílí na spolupráci při zajišťování odborné přípravy příslušníků Služby cizinecké policie v rámci specializačních vzdělávacích kurzů.

I.2.1.8. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále též „MŠMT“) je věcně příslušné k integraci cizinců prostřednictvím jejich vzdělávání. Jedním z hlavních předpokladů úspěšné integrace cizince je znalost češtiny.

MŠMT se problematikou vzdělávání dětí/žáků-cizinců zabývá průběžně v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Pokud jde o studium na vysoké škole, zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, umožňuje cizincům studovat na veřejných vysokých školách za stejných podmínek jako občanům ČR v případě, že se jedná o studium v českém jazyce. Studium uskutečňované v cizím jazyce je zpoplatněno. O uznání vysokoškolského vzdělání získaného v zahraničí rozhodují v souladu se zákonem o vysokých školách veřejné vysoké školy disponující institucionální akreditací pro danou oblast vzdělávání. MŠMT vydává osvědčení o uznání vzdělání jen tehdy, bylo-li získáno ve státě, se kterým je uzavřena smlouva o uznávání rovnocennosti dokladů nebo případně tehdy, jestliže existují pochybnosti o tom, která veřejná vysoká škola uskutečňuje obsahově obdobný studijní program. Především je však MŠMT odvolacím správním orgánem. Jedná-li se o oblast vojenství, o uznání rozhoduje Ministerstvo obrany, v oblasti bezpečnostních služeb pak rozhoduje o uznání Ministerstvo vnitra.

MŠMT má ve své gesci výkon komplexní systémové péče o nezletilé cizince, kteří se ocitli na území ČR bez doprovodu zákonných zástupců či jiných osob odpovědných za výchovu, dětí odloučených, aktuálně dětí přicházejících ze zemí válečného konfliktu. Zároveň poskytuje služby i dětem cizincům a jejich rodinám, které legálně žijí na území ČR, ale jejich aktuální situace vyžaduje řešení pomocí specializovaných služeb, které jsou systémově nastavené i pro českou populaci. Řeší i aktuálně přibývajících problematiku selhání rodičovské či pěstounské péče. MŠMT je pro tuto oblast zřizovatelem Zařízení pro děti – cizince, které v rámci sítě zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy poskytuje plné přímé zaopatření a další služby nezletilým cizincům bez doprovodu nebo i ostatním dětem cizí státní příslušnosti.

I.2.1.9. Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (dále jen „MMR“) je v oblasti migrace odpovědné za realizaci opatření vyplývajících z Memoranda ADS – Memorandum o porozumění mezi Ministerstvem kultury a cestovního ruchu Čínské lidové republiky (dříve Národní správou pro cestovní ruch Čínské lidové republiky) a Evropským společenstvím o vízech a souvisejících otázkách týkajících se turistických skupin z Čínské lidové republiky). Memorandum ADS se vztahuje na turistické skupiny čínských obyvatel cestujících prostřednictvím registrovaných (čínských) cestovních kanceláří z Číny na území ČR, kde se mohou pohybovat v souladu s předem stanoveným cestovním programem⁴. Vyhodnocení plnění povinností obsažených v Memorandu ADS).

⁴ Minimální počet účastníků turistické skupiny je nejméně pět osob.

I.2.1.10. Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zdravotnictví (dále MZ) je ústředním orgánem státní správy na úseku zdravotní péče a ochrany veřejného zdraví.

V oblasti přístupu cizinců k zdravotním službám je poskytovatel zdravotní péče v ČR povinen poskytnout neodkladnou péči pacientovi, a to bez ohledu na skutečnost, zda je pacient pojištěn, resp. zda má či nemá finanční prostředky k úhradě péče. Neodkladná péče je takto poskytována českým pojištěncům, evropským pojištěncům a všem osobám bez zdravotního pojištění bez ohledu na státní příslušnost.

Ministerstvo zdravotnictví v souvislosti s cizími státními příslušníky je gesčně příslušné zejména za oblast zdravotního pojištění. Od pobytového statusu cizince se pak odvíjí některý z možných způsobů zajištění úhrady zdravotních služeb vedle komerčního zdravotního pojištění. Někteří z dotčených cizinců tak mohou být pojištěnci veřejného zdravotního pojištění, u některých přichází v úvahu úhrada zdravotních služeb v určitém definovaném rozsahu ze strany státu.

I.2.2. Mezirezortní orgány

I.2.2.1. Koordinačního orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci

Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci (dále též „Koordinační orgán“) je **stálým mezirezortním orgánem** složeným ze zástupců věcně příslušných resortů na úrovni vrchních ředitelů a disponuje pravomocí přijímat nezbytná opatření v oblasti migrace a ochrany státních hranic. Gestorem činnosti Koordinačního orgánu je Ministerstvo vnitra.

Spolupráce resortů v rámci Koordinačního orgánu umožňuje pružně reagovat na aktuální migrační situaci a přispívá k větší flexibilitě při řešení konkrétních problematik zasahujících do kompetence více ministerstev. Koordinační orgán rovněž řídí činnost Analytického centra pro ochranu státních hranic a migraci. Předjednání materiálů určených pro vládu ČR na zasedání Koordinačního orgánu umožňuje např. jejich následné schvalování bez rozpravy. V neposlední řadě Koordinační orgán slouží také jako platforma pro diskuzi o dalším směřování migrační politiky. Koordinační orgán je také vládou zmocňován, aby svým rozhodnutím prováděl vhodné změny migračních programů.

V roce 2024 se Koordinační orgán zabýval problematikou pracovní migrace ze zemí mimo EU do ČR. V této souvislosti projednal a schválil soubor vhodných úprav vládních migračních programů (Program klíčový a vědecký personál, Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec, Program kvalifikovaný zaměstnanec a Program digitální nomád) s účinností od roku 2025. Koordinační orgán se dále věnoval tématu ochrany hranic a schválil materiál Strategie ČR pro evropskou integrovanou správu hranic 2024-2029 a jeho následnou aktualizaci. Jeho členové projednali rovněž otázku asistovaných návratů na Ukrajinu a odsouhlasili materiál „Pilotní projekt Programu pro asistovaný dobrovolný návrat cizinců pobývajících na území ČR na základě pobytového oprávnění vydaného v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace“, který byl následně předložen vládě.

I.2.2.2. Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci

Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci představuje **stálé analytické pracoviště mezirezortního charakteru** řízené Ministerstvem vnitra, které se v rámci své činnosti zaměřuje na sledování a analýzu migrace jako komplexního jevu. Analytické centrum **funguje na expertní úrovni**, jeho působení řídí Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci. Na činnosti Analytického centra se podílejí všechny klíčové orgány zapojené do systému řízení ochrany státních hranic a regulace migrace, kterým úzká spolupráce a výměna informací na půdě této platformy poskytují možnost operativní a rychlé reakce na vzniklé problémy.

I. Institucionální legislativní rámec

Činnost Analytického centra probíhá v několika tematicky zaměřených fórech a nepřetržitě se zabývá monitoringem a analýzou aktuálních jevů, jež mohou být z bezpečnostně-migračního hlediska identifikovány jako rizikové či potenciálně problémové.

V roce 2024 se jednalo především o monitoring a vyhodnocování situace v oblasti dočasné ochrany, nelegální tranzitní migrace, mezinárodní ochrany a vybraných aspektů ekonomické migrace.

I.2.2.3. Mezirezortní orgán pro potírání nelegálního zaměstnávání

Posláním Meziresortního orgánu pro potírání nelegálního zaměstnávání (MOPNZ) je koordinovat činnost příslušných institucí, navrhnout legislativní změny přispívající k řešení nelegálního zaměstnávání a vytvářet koncepci řešení tohoto problému. MOPNZ dále doporučuje směry kontrolní a preventivní činnosti a získává informace z oblasti výzkumu migrace, z oblasti ekonomiky, a to se zaměřením zejména na oblast „šedé“ ekonomiky. MOPNZ koordinuje tři stálé pracovní skupiny: **pracovní skupinu k problematice zaměstnávání cizinců, pracovní skupinu k problematice nelegální práce, pracovní skupinu k problematice agenturního zaměstnávání a zastřehého zprostředkování zaměstnání.**

V roce 2024 proběhla 2 zasedání MOPNZ, která se věnovala zejména aktuální situaci v přijímání relevantní legislativy (opatření na potírání nelegálního zaměstnávání, prolomení mlčenlivost aj.)

Pracovní skupina k problematice zaměstnávání cizinců se v roce 2024 setkala na dvou jednáních, během kterých se zaměřila na problematiku pracovního vykořisťování cizinců a nelegální práce cizinců společně s návrhy na zlepšení kontrolních mechanismů a legislativy.

Jednání pracovní skupiny k problematice agenturního zaměstnávání a zastřehého zprostředkování zaměstnání se během roku 2024 uskutečnila také dvakrát. Během těchto schůzek Zástupci MPSV pracovní skupinu informovali o aktuálním stavu agendy po jejím přechodu a diskutována byla také příslušná legislativa.

Pracovní skupina k problematice nelegální práce se setkala rovněž během dvou jednáních, při nichž zástupci MPSV v pracovní skupině informovali ostatní členy o stavu legislativních prací souvisejících s potíráním nelegálního zaměstnávání. Na druhém jednání byl prezentován rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Ads 296/2023–29 ze dne 14.10.2024, který se týkal pokuty za umožnění výkonu nelegální práce cizincům.

I.2.2.4. Pracovní tým Rady hospodářské a sociální dohody pro zaměstnávání zahraničních pracovníků

Rada hospodářské a sociální dohody (tzv. tripartita) v roce 2017 vytvořila pracovní tým pro zaměstnávání zahraničních pracovníků, který slouží jako **platforma pro dialog o otázkách pracovní migrace občanů třetích států do ČR**. Předsednictví bylo svěřeno do kompetence Ministerstva vnitra.

V roce 2024 byli členové pracovního týmu z řad sociálních partnerů na konaných zasedáních informováni o návrzích novelizace právních předpisů (tzv. Lex Ukrajina, zákon o zaměstnanosti) s dopadem na zaměstnávání cizinců, a to ze strany resortů, které příslušné návrhy určené k předložení vládě ČR zpracovaly. Členové týmu byli také seznámeni s návrhem nového migračního projektu pro kvalifikované indonéské pracovníky, který byl následně schválen vládou, a s vývojem pracovní migrace z některých klíčových zdrojových zemí jako jsou Filipíny a Mongolsko. Pracovní tým si rovněž vyžádal informace o některých bezpečnostních rizicích, která mohou být spojena s pobytem občanů Ukrajiny v ČR. Na půdě pracovního týmu také proběhla debata o vhodném novém nastavení mzdového kritéria pro zařazení zahraničních pracovníků do vládního migračního Programu kvalifikovaný zaměstnanec pro rok 2025 po zrušení institutu zaručené mzdy, od které se dosavadní kritérium odvíjelo.

I.3. LEGISLATIVNÍ RÁMEC

I.3.1. Zákon o pobytu cizinců

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů **nebyl v roce 2024 novelizován**.

Ministerstvo vnitra však připravilo **vládní návrh nového zákona o pobytu cizinců**. Úprava zákona o pobytu cizinců by měla být přehledná a jednoznačná, resp. by měla odpovídat kritériím moderní právní normy. To je i jedním z doporučení Implementačního plánu Strategického rámce ČR 2030. Hlavním cílem navrženého právního předpisu je zejména zrychlit a zvýšit transparentnost řízení o pobytu prostřednictvím digitalizace cizinecké pobytové agendy (předpokládá se spuštění nového informačního systému), zvýšení srozumitelnosti právní úpravy oproti úpravě stávající. Nový návrh zavádí povinnou registraci občanů EU (umožní evidenci všech cizinců dlouhodobě pobývajících na území ČR) a zavádí koncept garanta (cílem je podpořit odpovědnost subjektů zajišťujících cizinci účel pobytu). **V roce 2023 proběhlo mezipříjemkové řízení** (přes 1 500 zásadních připomínek), následně byl návrh v roce 2024 projednán a schválen vládou a 24. 8. 2024 byl návrh předložen Poslanecké sněmovně jako Sněmovní tisk 782/0, kde čeká na projednání v prvním čtení.

Na úrovni EU byla přijata Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1233 ze dne 24. dubna 2024 o **jednotném postupu vyřizování žádostí, o jednotném povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě** (přepřacované znění). Tato směrnice nahradí aktuální směrnici o zaměstnanecké kartě. Novou směrnici bude třeba **transponovat** do vnitrostátního právního řádu, konkrétně **do zákona o pobytu cizinců** a to do 25. 5. 2026 (transpoziční lhůta). Na rozdíl od stávající směrnice umožňuje nová směrnice zejména flexibilnější změnu pracovní pozice zaměstnaného cizince.

I.3.2. Zákon o azylu

Problematiku mezinárodní ochrany upravuje zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu). Vedle vymezení základních pojmů zákon zejména definuje formy mezinárodní ochrany (azyl a doplňkovou ochranu) a její druhy (azyl dle § 12, azyl za účelem sloučení rodiny a humanitární azyl, doplňkovou ochranu dle § 14a a doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny). Stanovuje podmínky získání mezinárodní ochrany a důvody pro její odnětí či zánik. Upravuje přijímací podmínky pro žadatele o mezinárodní ochranu a pobytové podmínky azylantů a osob s udělenou doplňkovou ochranou, tj. zejména jejich práva a povinnosti spojené s pobytem na území ČR a jejich postavením v rámci sociálního či zdravotního systému. Zákon rovněž definuje v obecných rysech státní integrační program, kompetence orgánů státu působících v oblasti mezinárodní ochrany a azylová zařízení.

Zákon o azylu **nebyl v průběhu roku 2024 novelizován** žádným předpisem.

I.3.3. Zákon o státním občanství

Problematiku nabytí a pozbytí státního občanství ČR upravuje zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti k 1. 1. 2014. Zákon o státním občanství České republiky rovněž upravuje problematiku zjišťování a prokazování státního občanství České republiky, vedení evidence fyzických osob, které nabyly nebo pozbyly státní občanství České republiky, řízení ve věci státního občanství a přestupky na úseku státního občanství. Zákon o státním občanství České republiky **nebyl v průběhu roku 2024 novelizován** žádným předpisem.

I.3.4. Zákon o zaměstnanosti (s ohledem na imigraci)

Na migrační politiku v oblasti zaměstnanosti měla v roce 2024 dopad novela zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, konkrétně změna v ustanovení § 98 písm. u), které nově zavedlo **volný přístup na trh práce pro občany vybraných států**. Seznam těchto států, u jejichž občanů se nevyžaduje k zaměstnání nebo výkonu práce povolení k zaměstnání, zaměstnanecká karta, karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modrá karta stanoví vláda nařízením, a to po projednání v Radě hospodářské a sociální dohody, s přihlédnutím k aktuální situaci na trhu práce. Cílem opatření je zrychlit přístup zahraničních zaměstnanců na tuzemský trh práce a zvýšit tak konkurenceschopnost ČR. Volný přístup na trh práce tak od 1. července 2024 mají občané Australského společenství, Japonska, Kanady, Korejské republiky, Nového Zélandu, Singapurské republiky, Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku, Spojených států amerických a Státu Izrael.

Kromě výše zmíněné novely byly v roce 2024 schválené změny zákona o zaměstnanosti, které nabývají účinnosti během roku 2025, jedné se o:

- Rozšíření okruhu osob, které pro vstup na trh práce nepotřebují pracovní oprávnění, o cizince, který vykonává v ČR uměleckou činnost jako člen uměleckého souboru veřejné kulturní instituce.
- Rozšíření zmocnění v zákoně o zaměstnanosti, že oprávnění k zaměstnání/výkonu práce se nevyžaduje od cizince, který je občanem státu uvedeného na seznamu států tak, že za stát se pro jeho účely tohoto zmocňovacího ustanovení považuje také samostatná jurisdikce, která není státem, a za občana také fyzická osoba, která je za občana samostatné jurisdikce považována podle právních předpisů této samostatné jurisdikce.
- Výše zmíněný seznam států bude rozšířen o Tchaj-wan (MPŘ do 8. ledna 2025; navrhovaná účinnost prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení).

I.3.5. Zákon o ochraně státních hranic ČR

Zákon č. 191/2016 Sb., o ochraně státních hranic ČR a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále též „zákon o ochraně státních hranic“) nabyl účinnosti dne 1. srpna 2016⁵. V návaznosti na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), v platném znění, zákon upravuje ochranu státních hranic proti jejich nedovolenému překračování. Stanovuje podmínky pro zřízení hraničního přechodu na mezinárodním letišti, povinnosti kapitánů letadel a provozovatelů letišť, jakož i pravidla pro dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic a přestupky související s ochranou hranic.

Zákon o ochraně státních hranic ČR **nebyl v průběhu roku 2024 novelizován** žádným předpisem.

I.3.6. Legislativní činnost související s příchodem osob v důsledku ruské invaze na Ukrajinu

I v roce 2024 probíhala **legislativní činnost související se zvládnutím přílivu vysokého počtu osob, které opustily Ukrajinu** v důsledku invaze vojsk Ruské federace a války na Ukrajině.

Vzhledem k prodloužení dočasné ochrany rozhodnutím Rady EU do 4. března 2026, probíhal také v ČR legislativní proces prodloužení dočasné ochrany do 31. března 2026.

⁵ Nahradil původní zákon č. 216/2002 Sb., o ochraně státních hranic České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který již plně neodpovídal současnému zapojení ČR do schengenské spolupráce.

Návrh novely tzv. **lex Ukrajina** (24/2025 Sb.) byl vládou předložen do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR dne 12. 6. 2024 a byl poslaneckou sněmovnou **schválen 18. prosince 2024**. Senát Parlamentu ČR návrh zákona z poslanecké sněmovny obdržel dne 30. prosince 2024. Hlavními body návrhu jsou jednak prodloužení dočasné ochrany do 31. března 2026 a také design zvláštního dlouhodobého pobytu pro osoby s dočasnou ochranou, které se na území ČR nacházejí delší dobu.

Během roku 2024 také došlo k **legislativním úpravám souvisejícím s humanitární dávkou**. Od 1. 8. 2024 došlo k navýšení započitatelných nákladů na bydlení, a to na základě nařízení vlády č. 228/2024 Sb. Nařízení vlády nově nijak nerozlišuje částky započitatelných nákladů v bytech registrovaných v Evidenci bytů a v ostatním ubytování. Zůstalo zachováno rozdělení osob na zranitelné a nezranitelné. Dále zůstal zachován počet uznatelných osob v jednom okruhu společně posuzovaných osob na maximálně 5 osob.

II. VÍZOVÁ POLITIKA A PRAXE ČESKÉ REPUBLIKY

Situace na poli vydávání víz byla v roce 2024 ovlivněna několika důležitými aspekty. Tím nejzásadnějším je trvajících válka na Ukrajině. Jako vyjádření elementárního nesouhlasu s ruskou invazí, s běloruskou podporou, vláda ČR prodloužila platnost svého nařízení z roku 2022, kterým pozastavila vydávání víz občanům Ruska a Běloruska, s výjimkou víz např. pro rodinné příslušníky občanů ČR / EU nebo prokazatelné odpůrce režimu.

Po mnohaletých covidových restrikcích v Číně a zásadnímu omezení možnosti (vy)cestovat mohou čínští občané znovu volně cestovat za hranice. Přestože došlo k úplnému otevření hranic, čínští turisté přijali tuto změnu opatrně a prozatím se v Číně nekoná zásadní nárůst v počtu přijatých žádostí na našich zastupitelských úřadech.

Zásadní vliv na vízovou činnost v roce 2024 mělo zřízení vízového centra v Drážďanech v předchozím roce. Na generální konzulát Drážďany byla přesunuta vízová agenda ze všech evropských zastupitelských úřadů. Vízové úseky ve Vídni, Bratislavě, Varšavě, Sofii a Bukurešti byly zrušeny.

II.1. SPOLEČNÁ VÍZOVÁ POLITIKA V OBLASTI KRÁTKODOBÝCH VÍZ

ČR provádí ode dne svého plného zapojení do schengenské spolupráce (tj. od 21. prosince 2007) **společnou vízovou politiku EU**, hlavní gesci v této oblasti má Ministerstvo zahraničních věcí. Do společného rámce evropské politiky spadá oblast krátkodobých pobytů, tj. do 90 dnů během jakéhokoliv období 180 dnů v rámci schengenského prostoru.

Základním dokumentem **společné vízové politiky je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 (tzv. vízové nařízení)**. Tento dokument stanovuje seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni.

Základním právním nástrojem, který upravuje oblast vydávání krátkodobých (schengenských víz), je Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (tzv. vízový kodex). Vízový kodex mj. upravuje postupy ve vízovém řízení, vyčísluje náležitosti k vízovým žádostem, definuje okolnosti zastupování a outsourcingu a další procesy. Jeho poslední novelizace proběhla v roce 2019, v účinnost pak vešla dne 2. února 2020. Novela reflektuje poslední vývoj v bezpečnostní a migrační oblasti a jako nástroj řešení problémů spojených s nelegální migrací propojila vízovou politiku se spoluprací jednotlivých třetích zemí v oblasti navracení nelegálně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

Jedním z nových nástrojů novelizovaného vízového kodexu jsou **opatření podle čl. 25a**. Jedná se o soubor negativních pobídek, který může být aplikován vůči třetím zemím s nízkou mírou spolupráce v oblasti zpětného přebírání osob. V případě dobré spolupráce mohou být naopak navrženy pozitivní vízové pobídky. Evropská komise dle tohoto ustanovení pravidelně, nejméně jednou ročně, posuzuje spolupráci třetích zemí s ohledem na zpětné přebírání osob.

Podle revidovaného vízového kodexu Komise každoročně hodnotí spolupráci v oblasti readmise s nečlenskými zeměmi EU, podává o tom zprávu Radě a aktivně se zapojuje do dialogu s cílem tuto spolupráci s partnery zlepšit. Případné návrhy Komise na vízová opatření předložené Radě zohledňují celkové vztahy Unie s dotčenými zeměmi. V roce 2024 bylo průběžně projednáváno čtvrté vyhodnocení úrovně spolupráce v navracení/readmisi s třetími zeměmi dle čl. 25a nařízení (EU) 810/2009 o kodexu Společenství o vízech, zaměřené na zlepšení

spolupráce v navracení státních příslušníků třetích zemí prostřednictvím opatření ve vízové oblasti (tzv. readmisní páka).

V minulosti Komise navrhla vízová opatření podle článku 25a ve vztahu k Etiopii, Gambii, Senegal, Bangladéši a Iráku. Rada přijala návrh týkající se Etiopie v dubnu 2024. V případě Gambie bylo v roce 2022 navrženo zvýšení vízového poplatku kvůli nedostatečné spolupráci. Vzhledem k dosaženému pokroku v oblasti návratových letů a operací Gambie a na základě návrhu Komise ze září 2023 bylo zvýšení vízového poplatku zrušeno v dubnu 2024. První soubor opatření, přijatý již v roce 2021, však v případě Gambie zůstává v platnosti.

Návrhy týkající se Bangladéše, Iráku, Senegal i Somálska jsou stále projednávány Radou s cílem dále zlepšit spolupráci v oblasti readmise. Paralelně bude Komise pokračovat v intenzivním zapojení se všemi uvedenými státy za účelem zlepšení spolupráce.

13. března 2024 přijala Rada mandát pro vyjednávání revize nařízení (EU) 2018/1806 s cílem posílit mechanismus pozastavení vízového režimu. Tento mechanismus umožňuje dočasné pozastavení bezvízového režimu pro dotčenou třetí zemi v případě náhlého a významného nárůstu nelegální migrace nebo bezpečnostních rizik spojených s občany dané země. Mechanismus byl zaveden v roce 2013 a revidován v roce 2017. Byl aktivován dvakrát: poprvé v květnu 2019 po oznámení Nizozemska, které informovalo o nárůstu neopodstatněných žádostí o azyl a závažných trestných činech občanů Albánie; podruhé v roce 2022 po analýze Komise, která vedla k pozastavení bezvízového režimu pro Vanuatu kvůli provozování programu občanství pro investory.

Návrh má za cíl posílit mechanismus pozastavení vízového režimu, aby byl účinnější při řešení výzev v oblastech nelegální migrace a bezpečnosti. Návrh zavádí:

- Nové důvody pro pozastavení bezvízového režimu (například nesoulad vízové politiky třetí země s politikou EU, programy občanství pro investory a hybridní hrozby).
- Flexibilnější prahy pro aktivaci mechanismu (Komise může při rozhodování o pozastavení bezvízového režimu zohlednit vyšší nebo nižší prahy na základě individuálního posouzení).
- Revidovaný postup pozastavení (delší časové rámce pro pozastavení a nový urgentní postup).
- Posílené monitorování a reportování (rozšířený geografický a obsahový rozsah zpráv, přizpůsobený konkrétním výzvám).

Přijaté změny Rady mají za cíl rozšířit seznam důvodů pro pozastavení bezvízového režimu (například výrazné a náhlé zhoršení vztahů Unie s třetí zemí v souvislosti se závažnými porušováními a zneužíváním lidských práv nebo závažným porušením mezinárodního práva a standardů). Hlasování výboru EP o zprávě bylo odloženo až po evropských volbách a do konce roku 2024 k němu nedošlo.

S ohledem na nedávný vývoj v Gruzii, probíhaly v prosinci 2024 úvahy o možném aktivování mechanismu pozastavení vízového režimu ve vztahu k určitým kategoriím osob. Komise se domnívá, že aby se takovému aktivování zabránilo a aby země nadále plnila všechny podmínky vízové liberalizace, musí přijmout další opatření k řešení doporučení, zejména v oblasti ochrany základních práv.

Dne 9. září 2024 v Jerevanu oznámily Evropská komise a Arménie zahájení dialogu o liberalizaci vízového režimu. Tento proces má za cíl podpořit Arménii v dosažení bezvízového režimu pro krátkodobé pobyty v EU, za předpokladu, že budou splněny příslušné podmínky pro dobře řízenou mobilitu a bezpečnost. Dialog navazuje na úspěšnou implementaci Dohod o usnadnění udělování víz a readmisích mezi EU a Arménií. Proces je založen na zásluhách, bude trvat tak dlouho, jak bude nutné, a nedojde k automatickému přechodu na bezvízové cestování. Všechny podmínky musí být plně splněny, než Rada EU a Evropský parlament přijmou konečné rozhodnutí o liberalizaci vízového režimu.

EU a Kazachstán v roce 2024 potvrdily svou ochotu pokračovat v přípravě jednání o Dohodě o usnadnění vízového režimu a Dohodě o readmisích. Předložení mandátu pro vyjednání dohody prozatím brání překážky na straně Kazachstánu, vč. jeho nedostatečného postupu v souvislosti se sankcemi uvalenými na Ruskou federaci.

V prosinci 2024 přijala Rada pro justici a vnitro závěry rady nazvané „Směrem ke strategičtějšímu přístupu k vízové politice EU“. Ty si kladou za cíl nabídnout politická vodítka pro další strategické směřování společné vízové politiky EU. Především pak zdůrazňují její zásadní a prvořadou úlohu při ochraně integrity schengenského prostoru a zvyšování jeho odolnosti vůči migračním a bezpečnostním výzvám.

Pokračovalo pravidelné hodnocení migrační a bezpečnostní situace v zemích, které dovršily proces vízové liberalizace **v rámci tzv. suspenzivního mechanismu**. V prosinci 2024 Evropská komise publikovala „Sedmou zprávu v rámci mechanismu pozastavení“. EK se ve zprávě zaměřila také na schémata investičního občanství, které nabízí některé třetí země (zejména v Karibiku) a která mohou působit jako migračně a bezpečnostně rizikové faktory.

Digitalizace vízového procesu

Vízová digitalizace na unijní úrovni bude spočívat v napojení členských států schengenského prostoru na **jednotný aplikační portál** (Visa Application Portal – VAP), v němž si žadatelé vyberou schengenskou destinaci a podají žádost o schengenské vízum pod vlastním účtem. Portál bude využívat většina členských států Schengenu, nicméně ne všechny, tj. jeho využívání pravděpodobně nebude povinné, i z toho důvodu, že některé členské státy již v digitalizaci samy pokročily. Přes portál budou elektronické žádosti přidělovány do národních vízových systémů, v případě ČR do připravovaného vízového systému ELVIS, ve kterých budou zpracovávány. Digitálně proběhne celý vízový proces až po případné odvolání.

Základy portálu byly položeny v pilotním projektu v období 2020-2021, do kterého byly zapojeny vybrané členské státy vč. ČR. Nyní se připravuje vlastní portál, přičemž příprava tkví jednak v technickém řešení, jednak v legislativním procesu. Návrh na portál prošel prvním čtením během CZ PRES, kdy byl rovněž schválen celý záměr. Předběžný termín pro jeho spuštění je leden 2026.

Limitované bezvízové dohody

Vízový kodex členským státům na národní úrovni ponechává možnost stanovit výjimky z osvobození od vízové povinnosti pro krátkodobé pobyty, zejména pokud se jedná o držitele diplomatických pasů, služebních pasů anebo zvláštních pasů. V roce 2024 nebyly za ČR nově sjednány limitované bezvízové dohody s žádným státem.

Bilaterální dohody o pracovní dovolené mládeže

ČR bilaterálně sjednává s některými vybranými státy tzv. dohody o pracovní dovolené mládeže. Dohody jsou v primární gesci MZV ČR. Podstatou těchto dohod je, že na základě reciprocity mohou mladí lidé (zpravidla do 30 let) z daných zemí obdržet dlouhodobé vízum ve zjednodušeném režimu a získat po dobu jednoho roku přístup na pracovní trh v ČR či partnerské zemi v kombinaci s cestováním a volnočasovým poznáváním teritoria. ČR má sjednány dohody o pracovní dovolené s Austrálií, Chile, Izraelem, Japonskem, Kanadou, Korejskou republikou, Novým Zélandem a Tchaj-wanem. V průběhu roku 2024 nebyly dojednány žádné nové dohody o pracovní dovolené.

Dohody mezi EU a třetími zeměmi

Dohody o volném obchodu

ČR se účastní vyjednávání o dohodách o volném obchodu a dalších obchodních dohodách, které sjednává EU. Uvedené dohody obsahují kapitolu tzv. Mode 4, která řeší otázku zjednodušeného vstupu osob na území smluvních států za účelem poskytování služeb. Cílem je usnadnit pobyt oprávněných osob na území druhé

II. Vízová politika a praxe v České republice

smluvní strany. V roce 2024 pokračovala jednání o dohodách o volném obchodu s Thajskem, Indií, Indonésií, Filipínami, Singapurem a Austrálií. V prosinci 2024 byla ukončena jednání o dohodě o volném obchodu mezi EU a MERCOSUR. Schvalování bude pokračovat v roce 2025.

Dohody o usnadnění udělování víz mezi EU a třetími zeměmi

V souvislosti s vojenskou invazí Ruské federace na území Ukrajiny, jež začala dne 24. února 2022, došlo ke zpřísnění unijní vízové politiky vůči Ruské federaci. Dne 9. září 2022 bylo plně pozastaveno uplatňování vízové facilitační dohody mezi EU a Ruskou federací, což pokračovalo po celý rok 2024. Žádosti o krátkodobá víza občanů Ruské federace se v důsledku této politiky zpracovávají dle standardních pravidel vízového kodexu. Členskými státy EU bylo v roce 2024 také nadále uplatňováno částečné pozastavení vízové facilitační dohody s Běloruskem, ke kterému došlo 9. listopadu 2021 v důsledku porušování lidských práv a popírání demokratického vládnutí po prezidentských volbách v Bělorusku.

Interoperabilita

Předpokládané spuštění systému Entry Exit System (EES) plánované na listopad 2024 bylo z technických důvodů odloženo na rok 2025.

Neuznávání nebiometrických cestovních dokladů vydaných Ruskou federací

Od 3. července 2024 Česká republika neuznává nebiometrické cestovní doklady vydané Ruskou federací pro vstup a pobyt na území. Výjimky se aplikují na kategorie nezletilých dětí a osob s pobytovým oprávněním uděleným v zájmu ČR.

II.2. VÍZOVÁ PRAXE

Zastupování ve vydávání krátkodobých (schengenských) víz

MZV ČR postupuje v souladu se záměrem evropské vízové politiky zabezpečit co největší dostupnost konzulátů členských států pro podání žádostí o schengenská víza pro občany třetích zemí. Ve snaze o udržení kvality provádí MZV každoroční vyhodnocení zastupování ve vydávání schengenských víz. V souvislosti se zastupováním nedošlo v roce 2024 ke změně sítě zastupovaných nebo zastupujících zemí, nicméně v roce 2024 započal proces s možností sjednání dohody o zastupování mezi ČR a Finskem (ZÚ ČR v Bagdádu, Iráku a ZÚ Finska ve Windhoeku a Namibii), která by měla vstoupit v platnost v březnu 2025.

Vízový outsourcing – spolupráce s externími dodavateli služeb při zpracování žádostí

Za účelem navýšení kapacity a služeb konzulárních úseků zastupitelských úřadů ČR ve světě byla v roce 2015 zahájena spolupráce s externími dodavateli služeb při přijímání a zpracování žádostí o krátkodobá víza a posléze i o zaměstnanecké karty (vízový outsourcing ve vízových centrech). Dodavatelé služeb byli a jsou vybíráni na základě výsledků transparentního výběrového řízení.

V roce 2024 probíhala spolupráce s externím poskytovatelem služeb v celkem 29 zemích. V důsledku pokračujícího válečného konfliktu na Ukrajině byla nadále tato spolupráce přerušena na Ukrajině, v Rusku a Bělorusku.

Vytíženost zastupitelských úřadů ČR

V roce 2024 bylo zastupitelskými úřady ČR přijato 185 787 žádostí o víza.

Přestože je náběr žádostí na historicky nejvytíženějších úřadech poznamenán válečnou agresí Ruska na Ukrajině (Ukrajina, Rusko) nebo trvajícím nezájmem obyvatel o přeshraniční cestování (Čína), byl v roce 2024 zaznamenán

přibližně 9 % nárůst v počtu přijatých žádostí. V roce 2023 bylo pro srovnání celkem přijato celkem 170 821 žádostí.

Z uvedeného množství žádostí podaných v roce 2024 bylo celkem **150 663 žádostí o krátkodobá schengenská víza**, jedná se tak o meziroční nárůst o 8,4 %.

Mezi celkem **35 114 žádostmi o dlouhodobá víza a pobyty** převažovaly v roce 2024 žádosti o zaměstnanecké karty (14 455), následované žádostmi za účelem „studium“ (11 073) a účelem „ostatní“ (1 925).

Nejvytíženějšími zastupitelskými úřady z hlediska vykonávané vízové agendy byly v roce 2024 velvyslanectví či generální konzuláty ČR v Dillí, Istanbulu, Rijádu, Astaně a Pekingu.

Nejvytíženější zastupitelské úřady ČR v roce 2024

ZÚ	Celkem		ZÚ	Krátkodobá víza		ZÚ	Dlouhodobá pobytová oprávnění (víza + pobyty)	
	žádosti	uděleno		žádosti	uděleno		žádosti	uděleno
Dillí	22 617	17 850	Dillí	19 950	15 662	Manila	4 044	3 452
Istanbul	15 525	12 252	Rijád	14 678	13 952	Dillí	2 666	2 188
Rijád	14 787	14 020	Istanbul	14 458	11 362	Drážďany	2 517	1 887
Astana	12 634	11 279	Astana	10 844	9 651	Ulánbátar	2 331	1 733
Peking	10 103	9 406	Abú Dhabí	9 015	6 585	Hanoj	1 997	1 662

Zdroj: MZV

Vyhodnocení plnění povinností obsažených v Memorandu ADS⁶

Memorandum ADS (Approved Destination Status) o porozumění mezi Evropským společenstvím a Národní správou pro cestovní ruch Čínské lidové republiky (nyní již Ministerstvo kultury a turismu ČLR) bylo implementováno usnesením vlády č. 1311 ze dne 22. prosince 2004. Memorandum ADS stanovuje kromě jiného počty a jména cestovních kanceláří a cestovních agentur oprávněných k realizaci **výjezdového cestovního ruchu čínských turistů**, včetně podmínek pro vydání víza.

Vzhledem k uvolnění cestovních restrikcí v Číně se i velmi pozvolně vrací turistické ADS skupiny. Za rok 2024 bylo na zastupitelských úřadech v Číně přijato 2 287 žádostí o schengenské vízum za účelem ADS, proti 67 926 žádostem v předcovidovém roce 2019 a 12 žádostem v roce 2023.

Vysílání expertů pro migraci a doklady v roce 2024

Dne 24. června 2021 byla uzavřena Dohoda mezi Ministerstvem zahraničních věcí České republiky a Ministerstvem vnitra České republiky a Policií České republiky a Hasičským záchranným sborem České republiky *o podmínkách poskytování vzájemné součinnosti při vysílání expertů pro migraci a doklady, styčných důstojníků Policie České republiky na zastupitelské úřady České republiky, styčného důstojníka Hasičského záchranného sboru České republiky na Stálou delegaci České republiky při NATO v Bruselu a na zastupitelský úřad České republiky v Bratislavě*, která ve věci vysílání styčných důstojníků pro migraci a doklady nahradila *Dohodu mezi*

⁶ Vláda ČR přijala dne 22. prosince 2004 usnesení č. 1311 k realizaci Memoranda o porozumění mezi Národní správou pro cestovní ruch Čínské lidové republiky (CNTA) a Evropským společenstvím o vízech a souvisejících otázkách týkajících se turistických skupin z Čínské lidové republiky. Tímto usnesením bylo také uloženo ministru pro místní rozvoj zřídit mezirezortní pracovní skupinu, která bude koordinovat, monitorovat a vyhodnocovat plnění povinností obsažených v Memorandu ADS. Tato skupina je složena ze zástupců ministerstev pro místní rozvoj, vnitra a zahraničních věcí (případně i dalších ministerstev, vždy záleží na navrženém tématu k jednání).

II. Vízová politika a praxe v České republice

Ministerstvem vnitra České republiky a Ministerstvem zahraničních věcí České republiky o vysílání styčných důstojníků pro migraci a doklady na zastupitelské úřady České republiky ze dne 13. 2. 2009.

Styční důstojníci pro migraci a doklady byli v roce 2024 vysláni na Velvyslanectví ČR v Astaně, Velvyslanectví ČR v Dillí, Velvyslanectví ČR v Hanoji, Velvyslanectví ČR v Káhiře (ve dvou termínech), Velvyslanectví ČR v Tunisu a Velvyslanectví ČR v Ulánbátaru.

Na základě činnosti styčných důstojníků se podařilo odhalit množství pozměněných či padělaných dokladů a nekalých aktivit zahraničních i českých subjektů a osob napomáhajících ilegální migraci. Styční důstojníci v místech působení dokázali navázat velké množství užitečných kontaktů s místními orgány, podíleli se také na pohovorech a výsleších prováděných se žadateli o víza či pobytová oprávnění. Působení styčných důstojníků pro migraci a doklady by z pohledu ČR bylo v roce 2025 žádoucí ve více destinacích, ve kterých se naše zastupitelské úřady při zpracovávání vízové a pobytové agendy potýkají s vysokými počty migračně rizikových žadatelů.

III. SCHENGENSKÁ PROBLEMATIKA

III.1. KOORDINACE SCHENGENSKÉ PROBLEMATIKY NA NÁRODNÍ ÚROVNI

22. listopadu 2021 vláda ČR schválila materiál Koncepce schengenské spolupráce 2021–2027, která je základním strategickým dokumentem ČR pro oblast schengenské spolupráce v plánovacím období 2021–2027. Vychází z předchozích strategických dokumentů vlády ČR souvisejících s přípravou na vstup a členstvím v Schengenu, především Národního schengenského plánu 2014 a zpráv o jeho plnění, a dále materiálů EU, zejména Strategie k plně fungujícímu a odolnému Schengenskému prostoru.

III.1.1. Znovuzavedení hraničních kontrol sousedních zemích na vnitřních hranicích s ČR

V roce 2024 Německo a Rakousko zavedly hraniční kontroly na pozemních hranicích s ČR, které byly odůvodněny bezpečnostními riziky spojenými s nelegální migrací a převaděčstvím. Kontroly na česko-německé hranici platí od června 2024 do března 2025, na česko-rakouské hranici pak od října 2024 do dubna 2025.

Časté zavádění kontrol na vnitřních hranicích bylo obecně kritizováno několika členskými státy EU na říjnovém jednání Rady EU pro spravedlnost a vnitřní věci, zejména v kontextu nedávné revize Schengenského hraničního kodexu. Tato revize, která vstoupila v platnost v červenci 2024, má za cíl vyjasnit podmínky pro znovuzavedení a prodloužení hraničních kontrol a omezit použití tohoto nástroje pouze na výjimečné situace, kdy by byla ohrožena veřejná bezpečnost nebo vnitřní pořádek. Navzdory legislativní změně však došlo k nárůstu kontrol na vnitřních hranicích. Tento vývoj znázorňuje složitost nalezení rovnováhy mezi zajištěním bezpečnosti a zachováním svobody pohybu v rámci Schengenského prostoru.

III.1.2. Schengenské hodnocení

Na závěr roku 2024 proběhlo v ČR hodnocení uplatňování schengenského acquis podle Nařízení (EU) 2022/922. Hodnocení se zaměřilo na oblasti integrované správy hranic, navracení, vízové politiky, policejní spolupráce, informačních systémů a ochrany osobních údajů. Součástí procesu bylo vyplnění dotazníku a návštěva hodnotícího týmu na místě. V návaznosti na toto hodnocení obdrží ČR od Evropské komise na začátku roku 2025 hodnotící zprávu, která bude obsahovat návrh doporučení k nápravě zjištěných nedostatků a zlepšení prioritních oblastí.

III.1.3. Strategie České republiky pro evropskou integrovanou správu hranic na období 2024–2029

V dubnu 2024 schválil meziresortní Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci nový strategický dokument – Strategii ČR pro evropskou integrovanou správu hranic na období 2024–2029 (Strategie EIBM 2024). Jedná se o hlavní koncepční dokument pro správu vnějších hranic a navracení v ČR, který definuje strategické priority v těchto oblastech. Hlavním cílem strategie je zefektivnit správu vnějších hranic a navracení na vnitrostátní úrovni a zároveň přispět ke zlepšení situace na evropské úrovni tak, aby došlo k posílení bezpečnosti schengenského prostoru při zachování volného pohybu osob. Strategie EIBM 2024 navazuje na stejnojmennou strategii na období 2020–2024. Současně vznikla v souladu se Sdělením Evropské komise Evropskému parlamentu a Radě z března 2023, které definuje cyklus strategické politiky pro evropskou integrovanou správu hranic na období 2023–2027.

III. Schengenská problematika

V listopadu 2024 schválil výše uvedený Koordinační orgán aktualizovanou verzi Strategie EIBM 2024. Tato aktualizace reflektuje nově schválené dokumenty a změny vyplývající z revidovaného Schengenského hraničního kodexu a Paktu o migraci a azylu.

III.2. SCHENGENSKÁ SPOLUPRÁCE NA ÚROVNI EU

III.2.1. Evropská legislativa vztahující se k schengenské problematice

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/399, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob

Dne 10. července 2024 vstoupila v platnost novela nařízení (EU) 2016/399, kterým se stanoví Schengenský hraniční kodex. Politické dohody bylo dosaženo v únoru 2024 během belgického předsednictví po předchozích dílčích pokrocích za španělského předsednictví v listopadu 2023.

Nové znění má zásadní význam pro zvýšení odolnosti schengenského prostoru vůči současným i budoucím krizím na jeho vnějších hranicích. Změny se dotýkají obou hlavních pilířů Schengenského hraničního kodexu, kterými jsou oblast vnějších a vnitřních hranic schengenského prostoru (EU).

Nařízení zavádí možnost přijmout celounijní opatření, která omezují přístup státních příslušníků třetích zemí do EU v případě rozsáhlé mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví. Zavádí rovněž postup přemístění, který pomůže řešit druhotný pohyb migrantů (z jednoho členského státu do druhého), a je alternativním nástrojem ke znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. Dále nabízí řešení pro situace, kdy je migrace účelově zneužívána (instrumentalizace migrace). Vyjasnění pravidel týkajících se znovuzavedení hraničních kontrol zajistí, že zůstanou krajním opatřením.

Nová pravidla ohledně předběžných informací o cestujících pro usnadnění správy vnějších hranic a posílení vnitřní bezpečnosti

V březnu 2024 bylo dosaženo politické dohody mezi Evropským parlamentem a Radou EU o dvou nařízeních upravujících shromažďování a výměnu předběžných informací o cestujících (API údaje), tedy informací o totožnosti cestujících obsažených v cestovních dokladech v kombinaci s informacemi o letu shromážděnými při odbavení.

Tato nařízení nahradí směrnici o předběžných informacích pro cestující z roku 2004 a vytvoří právní základ pro efektivní využívání API údajů pro účely kontrol na vnějších hranicích a za účelem potírání kriminality. Je předpokladem, že obě nařízení vstoupí v platnost začátkem roku 2025 v návaznosti na jejich uveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie.

Návrh nařízení související s prověřováním státních příslušníků třetích zemí na vnějších hranicích (tzv. nařízení o screeningu)

Dne 14. května 2024 Rada EU přijala Pakt o migraci a azylu, jehož součástí je nařízení, kterým se zavádí prověřování státních příslušníků třetích zemí na vnějších hranicích a mění nařízení (ES) č. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 a (EU) 2019/817. Nařízení nabylo účinnost 1. července 2024, ale použitelné bude až od 12. června 2026. Cílem je efektivnější řízení migračních toků prostřednictvím předstupního prověřování a sladění postupů v oblasti hraničních kontrol, azylových a návratových řízení.

Konkrétně nařízení definuje pravidla pro rychlé prověřování státních příslušníků třetích zemí na vnějších hranicích či na území EU, kteří neprocházejí standardní hraniční kontrolou dle čl. 6 Schengenského hraničního kodexu.

Screening zahrnuje registraci a shromažďování informací o osobě za účelem posouzení bezpečnostních a zdravotních rizik a identifikace ohrožených skupin. Na základě těchto zjištění je osoba zařazena do příslušného azylového nebo návratového řízení.

Balíček k digitalizaci cestovních dokladů

Dne 8. října 2024 zveřejnila Evropská komise balíček k tzv. digitalizaci cestovních dokladů, jenž obsahuje dva legislativní návrhy:

- návrh nařízení Rady o vydávání digitálních cestovních oprávnění založených na průkazech totožnosti a o technických normách pro tato oprávnění (dále jen „návrh nařízení o vydávání digitálních cestovních oprávnění“),
- návrh nařízení, kterým se zavádí aplikace pro elektronické předkládání cestovních údajů ("digitální cestovní aplikace EU") a mění nařízení (EU) 2016/399 a (EU) 2018/1726 a nařízení Rady (ES) 2252/2004, pokud jde o používání digitálních cestovních oprávnění (dále jen „návrh nařízení, kterým se zavádí digitální cestovní aplikace EU“).

Na základě těchto návrhů mají být zavedeny jednotné standardy pro digitální cestovní oprávnění a také společná digitální cestovní aplikace EU pro mobilní telefony určená pro elektronické předkládání cestovních údajů. Digitální cestovní oprávnění představuje digitální zobrazení totožnosti osoby odvozené z informací uložených v čipu cestovního dokladu či průkazu totožnosti. Cestující by měli mít možnost uložit si jej v mobilním telefonu a, jakmile to bude možné, v digitální cestovní aplikaci EU. Ta by měla být k dispozici od roku 2030.

Dotčené návrhy se vztahují též na státní příslušníky třetích zemí, u nichž se počítá se zahrnutím i dalších údajů k plánované cestě. Poskytnuté informace by posloužily k předběžné kontrole, která by pohraničnickům umožnila zaměřit se na potenciálně „rizikové“ cestující a urychlit přechod hranice těm ostatním.

Digitální cestovní aplikace EU má rovněž umožnit ukládat digitální cestovní oprávnění v evropské peněžence digitální identity, která bude v členských státech k dispozici ke konci roku 2026. Společné technické řešení zajistí agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (eu-LISA). Členské státy pak mají být odpovědné za zajištění bezpečného připojení ke svému národnímu systému tak, aby pro ně bylo možné data přijímat.

III.2.3. Dokončení rozšíření Schengenu

Ministři vnitra členských států se v prosinci 2024 usnesli na zrušení kontrol na vnitřních pozemních hranicích s Bulharskem a Rumunskem, a to od 1. ledna 2025. Zrušení kontrol na vnitřních pozemních hranicích navazuje na zrušení kontrol na vzdušné a mořské hranici, ke kterému došlo dne 31. března 2024. Tento důležitý krok zároveň završuje úplný vstup obou zemí do schengenského prostoru. Dojde tak k posílení vnitřního trhu prostřednictvím podpoření obchodu a cestovního ruchu.

III.3. INTEROPERABILITA INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ V OBLASTI SPRAVEDLNOSTI A VNITŘNÍCH VĚCÍ

Účelem interoperability informačních systémů EU v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí je zajistit mezi dotčenými orgány vyšší kvalitu výměny informací potřebných k účinnému plnění svých povinností. K dosažení tohoto cíle je třeba vyvinout nové nebo upravit některé již fungující informační systémy EU.

Prvním milníkem na cestě k vybudování interoperabilní architektury bylo spuštění Schengenského informačního systému v březnu 2023. Ministři vnitra členských států se v prosinci 2024 usnesli na potřebě aktualizovat harmonogram, kterým se řídí budování interoperability informačních systémů v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, přičemž cílovým datem pro dokončení hlavních systémů tvořící interoperabilní architekturu stanovili rok 2027.

Je předpokladem, že v roce 2025 bude spuštěn systém EES⁷ a následovat by mělo spuštění systémů ETIAS⁸ a ECRIS-TCN⁹. Úspěšné spuštění těchto systémů je zásadním předpokladem ke zvýšení bezpečnosti v EU a k posílení efektivity hraničních kontrol na vnějších hranicích Schengenského prostoru. K zajištění plnohodnotné interoperability mezi systémy v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí bude potřeba vynaložit maximální úsilí a je předpokladem, že vývoj komponentů zajišťujících plnohodnotnou konektivitu a související úpravy centrálních systémů budou probíhat i po roce 2027.

S cílem napomoci řádné implementaci evropských projektů týkajících se interoperability byl v ČR v únoru 2019 vytvořen Program eu-INIS, přičemž dne 8. června 2022 vláda ČR schválila aktualizovaný Program eu-INIS 2022.

Program eu-INIS obsahuje nástroje pro koordinaci, podporu a monitoring realizace 10 národních a 4 horizontálních projektů zaměřených na implementaci nových nebo modifikaci již fungujících rozsáhlých evropských informačních systémů v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí v ČR (EES, ETIAS, SIS, Nástroje interoperability, VIS, Eurodac, ECRIS-TCN, EUROSUR, PNR, API). Svým rozsahem a časovými limity se jedná o úkol bezprecedentního rozsahu v oblasti evropské integrace. Vzhledem k finanční náročnosti projektů je v rámci Programu eu-INIS kladem důraz na efektivní využívání zdrojů z národního rozpočtu i ze zdrojů EU a je zajištěn důsledný monitoring vynakládání finančních prostředků.

⁷ Systém EES (Entry Exit System) neboli Systém vstupu a výstupu je automatizovaný informační systém, který zaznamenává údaje o státních příslušnících zemí mimo EU pokaždé, když za účelem krátkodobého pobytu překročí vnější hranice kterékoli z evropských zemí, jež tento systém používají. Systém modernizuje správu hranic tím, že zvyšuje účinnost a kvalitu postupů na hranicích a nahrazuje razítkování pasů. Zjednodušuje také cestování a zvyšuje jeho bezpečnost.

⁸ Systém ETIAS (Evropský systém pro cestovní povolení a informace) je systém pro cestovní informace a povolení, který se bude vztahovat na cizince ze třetích zemí osvobozené od vízové povinnosti. Ti budou muset před cestou do schengenského prostoru získat elektronické cestovní povolení. Je vytvořený za účelem určení bezpečnostních, nelegálních migračních nebo epidemických rizik, která představují návštěvníci cestující do schengenského prostoru nebo na Kypr osvobození od vízové povinnosti

⁹ Systém ECRIS-TCN (Evropský informační systém rejstříku trestů – státní příslušníci třetích zemí) slouží k určení členských států Evropské unie, které mají informace o předchozích odsouzeních státních příslušníků „třetích zemí“ (mimo EU) a osob bez státní příslušnosti.

IV. LEGÁLNÍ MIGRACE

IV.1. DRUHY POBYTU

Z pohledu podmínek vstupu a pobytu na území ČR zákon dělí cizince do dvou skupin. Do první skupiny přísluší **občané států EU¹⁰** a dalších států, které jsou vázány Smlouvou o Evropském hospodářském prostoru¹¹, a občané Švýcarska (dále též „**občané EU**“). Obdobné postavení požívají za určitých podmínek stanovených zákonem rodinní příslušníci občanů EU i tehdy, nejsou-li občany těchto států. Druhou skupinu tvoří **občané ostatních, tzv. třetích zemí**.

Cizinci ze třetích zemí jsou povinni mít pro vstup a krátkodobý pobyt (do 90 dnů) na území ČR vízum. To se netýká cizinců, jimž je vízová povinnost zrušena v rámci jednotné vízové politiky EU¹². Vízum pro vstup a krátkodobý pobyt na území ČR dále také nepotřebují např. držitelé dokladu o povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu na území jiného schengenského státu, držitelé povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajících rezidenta v Evropském společenství na území jiného členského státu EU nebo občané třetích zemí – rodinní příslušníci občana EU, kteří jsou držiteli dokladu o povolení k přechodnému či trvalému pobytu na území jiného členského státu EU.

Pro dlouhodobý pobyt (nad 90 dnů) v ČR musí mít cizinci ze třetích zemí vždy **vízum k pobytu nad 90 dnů**, případně povolení k pobytu. Na vízum k pobytu nad 90 dnů může cizinec pobývat v ČR po dobu nepřesahující 1 rok, **následně může požádat o povolení k dlouhodobému pobytu** za podmínky, že trvá stejný účel pobytu.

V důsledku transpozice příslušných směrnic¹³ Rady ES do vnitrostátního práva může cizinec požádat o udělení povolení k dlouhodobému pobytu, **aniž by předtím na území ČR pobýval na základě víza k pobytu nad 90 dnů** za konkrétním účelem. V uvedeném smyslu se jedná o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území, povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia na území, povolení k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu, povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání (zaměstnanecká karta nebo modrá karta) a povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu EU¹⁴. Speciálním pobytovým oprávněním je povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území.

¹⁰ Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko.

¹¹ Norsko, Island, Lichtenštejsko.

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2018/1806 (dříve 539/2001) ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni.

¹³ Např.: Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny; Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair; Směrnice Rady 2004/81/ES ze dne 29. dubna 2004 o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou obětmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc k nedovolenému přistěhovalectví, a kteří spolupracují s příslušnými orgány; Směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty.

¹⁴ Tento případ se týká cizinců ze třetího státu, kteří mají na území jiného členského státu EU povolen trvalý pobyt, je jim přiznán statut rezidenta a hodlají na území ČR pobývat po dobu delší než 90 dnů.

Občané EU mají právo volného pohybu a pobytu, které je garantováno Smlouvou o fungování EU. Občané EU mohou na území ČR vstupovat a na něm pobývat po dobu neomezenou, jen na základě cestovního dokladu, kterým je v tomto případě i doklad totožnosti, aniž by byli povinni žádat o jakoukoliv formu oprávnění k pobytu. Nicméně pro tuto kategorii cizinců je zákonem vytvořen pobytový titul – **osvědčení o registraci občana EU** (dříve potvrzení o přechodném pobytu). Žádat o tento druh pobytu nemají občané EU stanoveno jako povinnost, ale jako právo, chce-li občan EU na území pobývat po dobu delší než 90 dnů, má právo požádat o vydání osvědčení o registraci občana EU, které mu zejména ulehčí jednání s úřady a institucemi v ČR.

Specifickou skupinu požívající práva na volný pohyb v rámci EU tvoří **rodinní příslušníci občanů EU**. U těchto cizinců se uplatňují zjednodušené postupy týkající se udělení víza pro krátkodobý pobyt (do 90 dnů), zejména pokud jde o náležitosti předkládané k žádosti o vízum. Důvody pro neudělení víza u této kategorie žadatelů jsou značně omezené. Rodinní příslušníci občanů EU mají při splnění stanovených podmínek právo na vstup a pobyt na území členských států EU a udělení krátkodobého víza je v těchto případech nárokové. Rodinný příslušník občana EU, který sám není občanem EU a hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 90 dnů společně s občanem EU, je povinen požádat o **povolení k přechodnému pobytu**.

Povolení k trvalému pobytu mohou všichni cizinci obecně získat po 5 letech nepřetržitého pobytu na území ČR. Ve speciálních zákonem stanovených případech lze trvalý pobyt získat i za kratší dobu – po 4 letech nepřetržitého pobytu na území ČR po ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany při splnění zákonných podmínek nebo bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území ČR, např. z humanitárních důvodů či jiných důvodů hodných zvláštního zřetele. Tzv. Blízký rodinný příslušník občana EU může získat trvalý pobyt za podmínky minimálního dvouletého nepřetržitého pobytu na území ČR v případě, že rodinná vazba na občana EU trvá alespoň jeden rok.

Pro cizince ze třetích zemí je v souladu s předpisy EU zavedena kategorie „**právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidentů v Evropském společenství na území**“. Tento status je cizinci žádajícímu o udělení povolení k trvalému pobytu v ČR udělen automaticky, splňuje-li podmínku pětiletého nepřetržitého pobytu na území (včetně dalších zákonem stanovených kritérií). O přiznání tohoto statusu může písemně požádat cizinec s povolením k trvalému pobytu na území, kterému nebylo toto právní postavení přiznáno současně s vydáním povolení k trvalému pobytu, pokud splňuje zákonem stanovená kritéria. Z vnitrostátního hlediska nemá tento status zásadní význam. Významným se status stává v případě, že se jeho nositel hodlá usadit na území jiného státu EU. V tom případě mu zaručuje příznivější zacházení než občanům třetích zemí obecně.

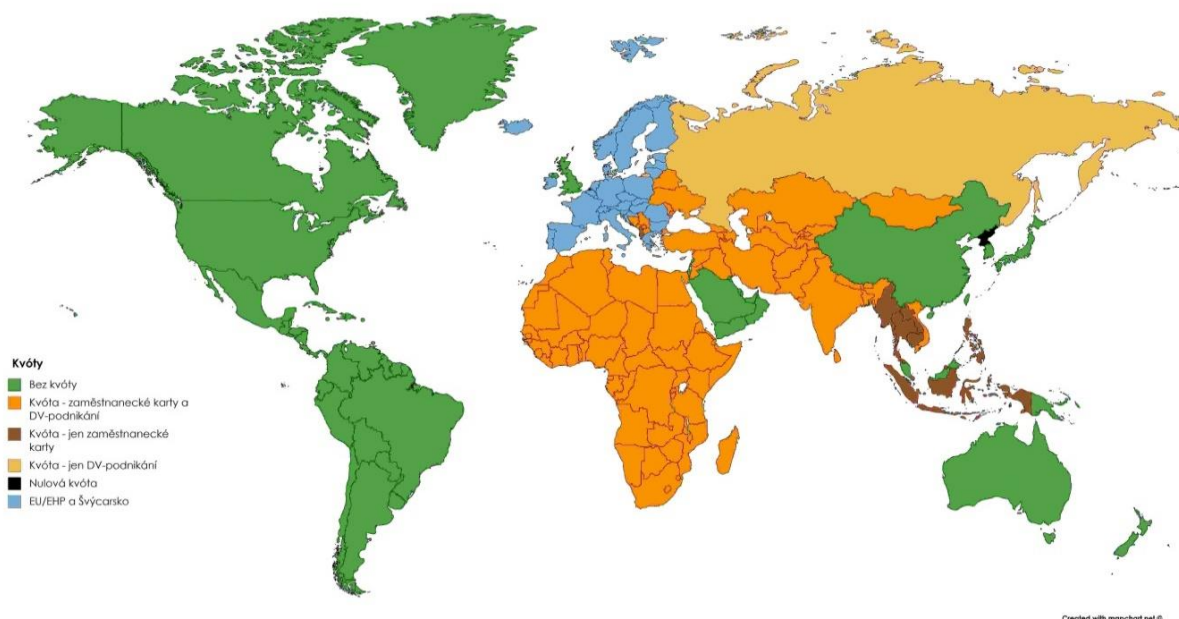
Již třetím rokem tvoří **specifickou skupinu cizinců s dočasnou ochranou**, kteří mohou na území ČR legálně pobývat na základě případu hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny. Jedná se o institut, který byl aktivován na úrovni EU v březnu 2022 v důsledku ruské invaze na Ukrajinu, kdy bylo implementováno Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES. V ČR má dočasná ochrana charakter víza k pobytu nad 90 dnů.

IV.2. ŘÍZENÍ LEGÁLNÍ MIGRACE DO ČR

Hlavními nástroji pro řízení legálních migračních toků do ČR jsou početní kvóty, jejichž prostřednictvím vláda ČR pravidelně stanovuje maximální objem ekonomické migrace do ČR. Dále pak cílené migrační programy a projekty, jak pro oblast pracovní, tak studentské migrace, jejichž smyslem je podpora migrace, na které má český stát zvýšený zájem.

IV.2.1. Kvóty pro ekonomickou migraci

Nařízením vlády č. 220/2019 Sb., účinným od 1. září 2019, vláda ČR zavedla roční kvóty určující maximální počty žádostí občanů třetích států o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání a žádostí o zaměstnaneckou kartu nabíraných na vybraných ZÚ ČR v zahraničí. Důvodem pro zavedení kvót byla potřeba efektivnějším způsobem regulovat ekonomickou migraci ze zemí, kde se ZÚ ČR dlouhodobě potýkaly s přetížeností v důsledku vysokého zájmu cizinců o migraci do ČR mnohonásobně přesahujícího kapacitní možnosti těchto úřadů. Přetíženost byla zapříčiněna rychlým nárůstem poptávky po zahraničních pracovnících v ČR v předchozích letech. Stanovení transparentních kvót poskytlo základ pro lepší organizaci náběru žádostí a poskytlo předem cizincům i dalším subjektům zainteresovaným na jejich příchodu do ČR (zaměstnavatelům, obchodním korporacím) informaci o maximálním možném objemu migrace do ČR ve stanoveném časovém období.



Zdroj: MV

V rámci kvót existuje systém preferenčního zacházení pro ty skupiny ekonomických migrantů, na jejichž příchodu má český stát zvýšený zájem. Kvóta pro každý zastupitelský úřad je vždy rozdělena tak, že samostatný počet míst je vyčleněn pro účastníky vládních migračních programů (viz kapitola IV.2.2. Migrační programy), kterým ZÚ sám přiděluje termíny podání žádosti, a zbytková kvóta je rezervována pro cizince migrující mimo programy, kteří se k podání žádosti povinně objednávají (a zastupitelský úřad pozve pouze ty, kteří se objednají nejrychleji).

V důsledku ruské vojenské invaze na Ukrajinu 24. února 2022 došlo k pozastavení náběru žádostí o pobytová oprávnění na zastupitelských úřadech ČR na Ukrajině. Vláda z důvodu ochrany zahraničně politických zájmů ČR rozhodla rovněž o pozastavení náběru žádostí podávaných občany Ruska a Běloruska na všech zastupitelských úřadech. Vznikla tak situace, kdy mezinárodní situace znemožnila čerpání stanovených ročních kvót pro náběr žádostí o zaměstnanecké karty na Ukrajině, v Rusku a Bělorusku, doposud klíčových zdrojových zemích pracovní migrace.

Již v roce 2023 vláda rozhodla o **částečném obnovení náběru žádostí na Ukrajině s účinností od 1. ledna 2024**. V nařízení vlády č. 308/2022 Sb., o stanovení výjimky z nepřijatelnosti žádostí o udělení oprávnění k pobytu na území ČR podávaných na zastupitelských úřadech, došlo (novelizačním nařízením č. 455/2023 Sb.) k rozšíření seznamu výjimek o žádosti o zaměstnanecké karty, modré karty, karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance a mimořádná pracovní víza, které jsou ukrajinskými občany podávány na **zastupitelských úřadech v Kyjevě a Lvově**. Novelizačním nařízením vlády č. 213/2023 Sb. (k nařízení vlády č. 220/2019 Sb.) a novým nařízením vlády č. 437/2023 Sb. byly stanoveny kvóty,

IV. Legální migrace

kteří dovoluují přijmout **až 13 100 žádostí o zaměstnanecké karty a až 1 500 žádostí o mimořádná víza ročně**. Počty žádostí o modré karty a karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance nejsou kvótami regulovány. Žádosti o všechna zmíněná pobytová oprávnění jsou však na zastupitelských úřadech v Kyjevě a Lvově nadále nepřijatelné, pokud by o ně žádal ukrajinský občan, kterému ČR udělila dočasnou ochranu.

Ukrajínští pracovníci do ČR přicházejí primárně prostřednictvím **vládních migračních programů**. **Cílovou skupinu programů tvoří ukrajínští občané pobývající na Ukrajině, kteří jsou podle platných ukrajinských předpisů oprávněni vycestovat z Ukrajiny** (tj. především ženy a z mužů ti starší než 60 let), aby migrační politika ČR nenarušovala podporované vojenské obranné úsilí ukrajinského státu, a rovněž **ukrajínští občané legálně pobývající v jiných členských státech EU nebo světa**. Na podzim roku 2024 bylo schváleno rozhodnutí, aby s účinností od **1. ledna 2025** došlo k **otevření migračních programů i pro ukrajinské občany pobývající v ČR na základě dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu** uděleného v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině.

V zájmu posílení pracovní migrace do ČR došlo v roce 2024 k novému nastavení kvót i v dalších zdrojových státech. Oproti roku 2023 byla **nejvíce navýšena kvóta na zastupitelských úřadech v Manile (Filipíny)**, a to o 8 050, a v **Ulánbátaru (Mongolsko)**, a to o 2 020. K navýšení kvót došlo především ve prospěch **středně a nízko kvalifikovaných pracovníků**, kteří jsou účastníky vládního migračního Programu kvalifikovaný zaměstnanec. Výše uvedené změny byly provedeny cestou novelizačních nařízení vlády č. 2013/2023 Sb. a č. 436/2023 Sb. (která měnila nařízení vlády č. 220/2019 Sb.).

Vláda rovněž svým novelizačním nařízením č. 187/2024 Sb. (k nařízení vlády č. 220/2019 Sb.) s účinností od 1. července 2024 navýšila kvótu pro náběr žádostí o zaměstnaneckou kartu na zastupitelském úřadu v **Jakartě** o 1 000 ročně, a to za účelem realizace vládnou schváleného nového **Projektu pracovní migrace z Indonésie**, který byl pilotně otestován již v roce 2023.

Nařízení vlády č. 437/2023 Sb., o mimořádném pracovním vízu pro státní příslušníky některých států pracujících v zemědělství, potravinářství nebo lesnictví, které nabylo účinnost k 1. lednu 2024, umožnilo podávat **žádosti o mimořádná pracovní víza** na zastupitelském úřadu ve Lvově na Ukrajině (1 500 ročně), jak již bylo uvedeno výše, a na zastupitelských úřadech v Kišiněvě (Moldavsko), Sarajevu (Bosna a Hercegovina), Skopji (Severní Makedonie) a Tbilisi (Gruzie), a to v počtu 250 žádostí ročně na každém úřadu.

IV.2.2. Migrační programy

Migrační programy a projekty jsou od roku 2012 vytvářeny a realizovány v rámci meziřesortní spolupráce ústředních orgánů státní správy MV, MPO, MZV, MPSV, MZe a MZd a na fungování některých z nich se podílejí rovněž podnikatelské reprezentace. Programy představují **účinný nástroj podpory migrace vybraných cílových skupin občanů třetích států, na jejichž vstupu a pobytu na území ČR má český stát zvýšený zájem**.

IV.2.2.1. Programy ekonomické migrace

Od roku 2019 jsou realizovány celkem 4 vládou schválené migrační programy:

- **Program klíčový a vědecký personál** je určený pro investory, nově založené společnosti, start-upy, výzkumné organizace a technologické společnosti, jež mají zájem zaměstnat špičkové vysoce kvalifikované pracovníky z třetích zemí. Program je otevřen občanům **všech třetích států**, přičemž spolu s pracovními migranty se jeho účastníky mohou stát i jejich nejbližší rodinní příslušníci. Žádosti o pobytová oprávnění jsou vyřizovány co možná nejrychleji, a to do 30 dnů od podání žádosti na zastupitelském úřadě.

- **Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec** je určený pro společnosti zaměstnávající vysoce kvalifikované pracovníky ze třetích zemí (tj. pro cizince vykonávající v ČR profese zařazené v klasifikaci zaměstnání CZ-ISCO do hlavních tříd 1 až 3: řídící pracovníci; specialisté; techničtí a odborní pracovníci). Cílová skupina zahrnuje i zdravotnické pracovníky. Program je otevřen **občanům všech třetích států**, přičemž spolu s pracovními migranty se jeho účastníky mohou stát i jejich nejbližší rodinní příslušníci.
- **Program kvalifikovaný zaměstnanec** je určený pro společnosti zaměstnávající středně až nízko kvalifikované zaměstnance (tj. pro cizince vykonávající profese zařazené do hlavní třídy 4–8 v klasifikaci zaměstnání CZ-ISCO, např. řidiči, svářeči, šičky, řezníci, montážní dělníci, pracovníci v automobilovém a chemickém průmyslu atd.). O zařazení konkrétního zaměstnavatele do programu rozhodují garanti (tj. podnikatelské reprezentace v ČR a agentura CzechInvest). Pro tento program byly jako zdrojové země ekonomické migrace vybrány země, které vláda shledala jako vhodné z hlediska požadavků českého trhu práce a současně z hlediska bezpečnostních a migračních rizik. Program je aktuálně otevřen pro **Arménii, Černou horu, Filipíny, Gruzii, Indii, Kazachstán, Moldavsko, Mongolsko, Severní Makedonii a Srbsko a Ukrajinu**. Program zůstává nadále pozastaven pro Bělorusko.
- **Program Mimořádné pracovní vízum pro státní příslušníky některých států pracující v zemědělství, potravinářství nebo lesnictví** je určený výhradně pro zaměstnavatele hledající méně kvalifikované i nekvalifikované pracovníky (zařazené do hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO 4–9) v sektorech uvedených v názvu programu. Aktuálně je otevřený pro **občany Bosny a Hercegoviny, Gruzie, Moldavska, Severní Makedonie a Ukrajiny**. **V případě občanů Ukrajiny je program otevřen pouze ve vztahu k těm, kteří pobývají na Ukrajině a jsou podle platných ukrajinských předpisů oprávněni z území Ukrajiny vycestovat, tj. především ženy a z mužů ti starší než 60 let.**

Cílem všech programů ekonomické migrace je zjednodušit příchod kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí na území ČR a podpořit tak cílenou a výběrovou legální ekonomickou migraci.

Programy fungují jako nástroj výběru českých zaměstnavatelů a jejich zahraničních zaměstnanců, kterým je na základě splnění transparentních kritérií poskytováno přednostní zacházení při podávání žádostí o pobytová oprávnění na zastupitelských úřadech a další výhody (možnost migrace společně s nejbližšími rodinnými příslušníky, omezení administrativy, zrychlené vyřízení žádosti o pobyt).

Programy posilují kontrolu státních orgánů nad procesem pracovní migrace, snižují rizika spojená s migrací a zvyšují preventivně ochranu zahraničních pracovníků. Kritéria pro přijetí zaměstnavatelů do programu jsou nastavena tak, aby znemožňovala účast těch, kdo systematicky porušují právní předpisy a neplní zákonné povinnosti vůči státu nebo zaměstnancům. Minimální úroveň mezd stanovená pro cizince zařazené do programů slouží nejen jako prevence sociálního dumpingu, ale zlepšuje i ekonomické postavení migrantů.

Roční maximální objem pracovní migrace v rámci těchto programů i mimo ně je stanoven nařízením vlády č. 220/2019 Sb.

Kromě výše uvedených programů ekonomické migrace je realizován i tzv. **Projekt Zácvik** (zahájen dne 24. listopadu 2014 ve spolupráci se Svazem průmyslu a dopravy ČR) určený pro cizince ze třetích zemí, kteří jsou vysíláni zahraničními zaměstnavateli k českým právnickým (typicky výrobním společnostem), popř. fyzickým osobám s cílem zvyšování dovedností a kvalifikace pro účely dalšího zaměstnání těchto cizinců u jejich zahraničních zaměstnavatelů, s tím, že jejich zácvik může trvat nejvýše 6 měsíců.

Od 1. července 2023 je realizován vládou schválený **Program digitální nomád**. Program je určen pro kvalifikované specialisty v oblasti informačních technologií, kteří mají zájem dlouhodobě pobývat v ČR jako osoby samostatně výdělečně činné (tzv. freelancer) nebo jako zaměstnanci zahraničních společností pracujících na dálku s využitím telekomunikačních prostředků. Program je otevřen pro občany **Austrálie, Japonska, Jižní Koreje, Kanady, Nového Zélandu, Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku, USA a Tchaj-wanu a od 1. 1. 2025 rovněž pro občany**

IV. Legální migrace

Brazílie, Mexika, Singapur a Izraele. Spolu s nomády mohou být do programu zařazeni i jejich nejbližší rodinní příslušníci. Účastníkům programu je garantován termín pro podání žádosti o dlouhodobé vízum na zastupitelském úřadu a vyřízení žádosti do 45 dnů.

Od prosince 2023 je realizován projekt Pilot je určený pro podporu výcviku kvalifikovaných pilotů z vybraných třetích zemí. Cizincům zařazeným do projektu je garantovaná možnost požádat o pobytové oprávnění za účelem leteckého výcviku. Projekt se vztahuje na občany **Arménie, Ázerbájdžánu, Číny, Filipín, Ghany, Gruzie, Indie, Indonésie, Kazachstánu, Keni, Malajsie, Malediv, Nigérie, Tádžikistánu, Uzbekistánu, Ukrajiny a Vietnamu** nebo na držitele cestovního pasu vydaného takovým státem.

Od 1. července 2024 je spuštěn **Projekt pracovní migrace z Indonésie**. Cílovou skupinu projektu tvoří **indonéští studenti či absolventi polytechnických škol ve věku 21–29 let**, kteří v ČR chtějí za účelem zvyšování kvalifikace vykonávat po přechodnou dobu kvalifikované zaměstnání na **pozici řemeslného typu** (např. svářeči, (elektro)mechanici, zámečníci) zařazenou do hlavní třídy 7 v klasifikaci zaměstnání CZ-ISCO). Na straně zaměstnavatelů je projekt určen pro velké české společnosti, které jsou připravené přijmout alespoň 100 indonéských migrantů najednou. V roce 2023 byl projekt jednorázově pilotně vyzkoušen s 300 indonéskými pracovníky.

Počty žádostí v rámci programů ekonomické migrace

V roce 2024 byla realizace migračních programů nadále poznamenána dopadem ruské vojenské invaze na Ukrajinu. Přetrvávalo pozastavení vůči občanům Ruska a Běloruska, naopak pro občany Ukrajiny došlo k jejich částečnému opětovnému spuštění.

Program klíčový a vědecký personál

Vypuknutí válečného konfliktu na Ukrajině mělo vliv i na tento Program, ačkoliv ne tak značný jako v případě dvou níže zmíněných programů, neboť klíčoví pracovníci z Ruska a Běloruska byli nahrazeni indickými a tureckými pracovníky. Zájem o tento program je tak mezi zaměstnavateli stále velký. V roce 2024 bylo do **Programu klíčový a vědecký personál** zařazeno **1 099 cizinců**. Mezi nejčastější zdrojové země tohoto programu patřily Indie, Turecko, Japonsko, Jižní Korea a Čína. Nejčastějšími profesemi uchazečů byli IT specialisté, vývojáři softwaru, strojní inženýři ve výzkumu a vývoji, specialisté v oblasti průmyslového inženýrství, specialisté v oblasti marketingu, finanční poradci, specialisté v oblasti účetnictví a manažeři. V roce 2024 bylo v **rámci Programu klíčový a vědecký personál** podáno 371 žádostí o zaměstnaneckou kartu a vydáno 381 rozhodnutí, úspěšnost činila 93,2 %. Nejčastěji žádosti podávali občané Indie (87), Jižní Koreje (72) a Japonska (42).

Program vysoce kvalifikovaný zaměstnanec

Fungování programu bylo nadále poznamenáno válkou na Ukrajině. Tato skutečnost měla vliv stejně tak jako v roce 2023 na zdravotnické profese, u kterých byl po vypuknutí válečného konfliktu na Ukrajině zaznamenán nejvýznamnější pokles. Do **Programu vysoce kvalifikovaný zaměstnanec** bylo v roce 2024 zařazeno **404 cizinců**, přičemž nejvíce v něm byli zastoupeni žadatelé z Číny, Indie, Spojených států amerických, Jižní Koreje, Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku a Filipín. Nejčastěji se jednalo o strojní techniky, specialisty v oblasti bezpečnostních dat, specialisté v oblasti počítačových sítí, programátory, systémové analytiku, vývojáře softwaru, elektrotechniky, šéfkuchaře a lektory a učitelé jazyků.

V **Programu vysoce kvalifikovaný zaměstnanec** bylo podáno celkem 202 žádostí o zaměstnaneckou kartu¹⁵ a vydáno bylo 238 rozhodnutí, úspěšnost tak činila 86,6 %. Nejčastěji žádosti podávali občané Indie (33), Nepálu (29) a Číny (22).

¹⁵ Účastníkům Programu jsou vydávány zaměstnanecké karty, modré karty, karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance a jejich rodinným příslušníkům dlouhodobá víza za účelem rodinným a povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny. Ministerstvo vnitra však v rámci pobytových statistik sleduje účast v Programu pouze u žadatelů o zaměstnanecké karty.

Program kvalifikovaný zaměstnanec

Kapacita programu alokovaná na Ukrajinu byla v roce 2024 11 000 žádostí ročně a nebyla kvůli situaci na Ukrajině výrazně čerpána (do programu bylo zařazeno 1 142 pracovníků, tzn. kapacita čerpána z cca 10 %). V roce 2024 byla navýšena kvóta na Filipínách (10 300 žádostí ročně od 1. 5. 2024 s tím, že výše kvóty za rok 2024 byla 8 633) a v Mongolsku (3 170 žádostí ročně). U Filipín nebyla roční kapacita po navýšení využita ani z poloviny, v Mongolsku byla kapacita vyčerpaná více než ze 2/3. U všech ostatních zemí s výjimkou Moldavska, Gruzie, Indie a Kazachstánu byla kvóta využita z ½ a méně. U Indie a Kazachstánu byla kvóta ve všech měsících využita ze 100 %, u Moldavska z 57 %, u Gruzie z 52 %. Z celkových dat za rok 2024 vyplývá, že hlavní zdrojovou zemí programu byly Filipíny (4 027 zařazených uchazečů) a Mongolsko (2 367 zařazených uchazečů). Velký zájem byl rovněž o zaměstnance z Moldavska (854 zařazených uchazečů), Indie (600 zařazených uchazečů) a Kazachstánu (500 zařazených uchazečů). V případě Srbska a Černé Hory bylo čerpáno ze strany zaměstnavatelů cca 19 % alokované roční kvóty. U Arménie 29 % a nejméně se čerpala kvóta u Severní Makedonie 7,5 %. Celkem bylo do **Programu kvalifikovaný zaměstnanec** zařazeno ze všech zdrojových zemí **10 339 cizinců**. Nejčastěji poptávanými profesemi byli svářeči, montážní dělníci, zedníci, řidiči, zpracovatelé masa a ryb, zpracovatelé výrobků z kovů, strojírenští kovodělníci, pomocní kuchaři a skladníci.

V **Programu kvalifikovaný zaměstnanec** pak bylo podáno 8 286 žádostí o zaměstnaneckou kartu a vydáno 8 165 rozhodnutí, úspěšnost činila 92,8 %. Žádosti podávali hlavně občané Filipín (3 668), Mongolska (1 859) a Ukrajiny (793).

Program digitální nomád

Do Programu digitální nomád bylo v roce 2024 zařazeno celkem **18 cizinců** (8 zaměstnanců zahraničních společností, 8 freelancerů (OSVČ) a 2 rodinní příslušníci). V případě zaměstnanců zahraniční společnosti se jednalo o 5 občanů Spojených států amerických, 2 občany Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku a 1 občana Austrálie. V případě freelancerů o 1 občana Kanady, 2 občany Spojených států amerických, 4 občany Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku a 1 občana Austrálie.

V roce 2024 bylo podáno a **kladně vyřízeno 12 žádostí digitálních nomádů** o dlouhodobé vízum. Nejčastěji se jednalo o občany USA (8).

Projekt Zácvik

Celkem bylo do projektu Zácvik v roce 2024 zařazeno **120 cizinců**, přičemž nejvíce v něm byli zastoupeni žadatelé z Mexika (48), Bosny a Hercegoviny (23), Indie (23), Vietnamu (13) a Číny (10).

V roce 2024 bylo podáno a **kladně vyřízeno 21 žádostí** o dlouhodobá víza, nejvíce od občanů Mexika (16).

Projekt Pilot

Do Projektu Pilot bylo zařazeno v roce 2024 celkem **59 cizinců**. Většina cizinců byla z Vietnamu (21) a Malediv (13).

Projekt Pracovní migrace z Indonésie

Projekt pracovní migrace z Indonésie byl spuštěn k 1. červenci 2024. V roce 2024 **nebyl do projektu zařazen žádný cizinec**.

S ohledem na výše uvedené informace lze konstatovat, že programy ekonomické migrace plní svůj význam v rámci zaměstnávání zahraničních pracovníků.

IV. Legální migrace

Počet žádostí o zaměstnaneckou kartu a rozhodnutí v rámci programů ekonomické migrace v roce 2024

Program	Počet žádostí	Počet rozhodnutí	Kladná rozhodnutí	% kladných rozhodnutí
Klíčový a vědecký personál	371	381	355	93,2
Vysoce kvalifikovaný zaměstnanec	202	238	206	86,6
Kvalifikovaný zaměstnanec	8 286	8 165	7 580	92,8
z toho:				
Filipíny	3 668	3 621	3 471	95,9
Mongolsko	1 859	1 762	1 666	94,6
Ukrajina	793	584*	564*	96,6
Indie	656	700	561	80,1
Moldavsko	653	724	619	85,5
Kazachstán	276	312	249	79,8
Srbsko	250	315	246	78,1
Gruzie	149	131	110	84,0
Arménie	130	155	145	93,5
Jižní Korea	89	87	85	97,7

Zdroj: MV

IV.2.2.2. Projekty v oblasti studentské migrace

V oblasti studentské migrace do ČR jsou realizovány 2 projekty, jejichž cílem je podpořit příchody zahraničních studentů na vysoké školy v ČR:

Zrychlená procedura udělování pobytových oprávnění pro cizince – zahraniční studenty ze třetích zemí

V roce 2024 i nadále pokračovala realizace projektu, který byl poprvé zahájen v roce 2013. Projekt je zaměřený na studentskou migraci zahraničních stipendistů a jeho gestorem je MŠMT (spolugestory jsou MV a MZV). Studenti jsou do projektu zařazováni na základě nominace ze strany garanta pobytu, kterým jsou hostitelské instituce.

Cílovou skupinu tvoří studenti ze třetích zemí, kteří byli ke studiu v ČR přijati na základě bilaterálních či multilaterálních mezinárodních smluv a usnesení vlády (rozvojové země a krajané) a dále pak účastníci programu Erasmus+ Mezinárodní kreditové mobility a Fulbrightova programu.

Koncept pro usnadnění vízové procedury u vybraných studentů, tzv. Režim Student

Projekt Režim Student byl schválen vládou ČR v roce 2017. Jeho podstatou je usnadnění vízového/pobytového procesu cizinců z vybraných států přijatých ke studiu v akreditovaných studijních programech na vysokých školách v ČR. Prostřednictvím Režimu student je těmto studentům umožňován rychlejší přístup na zastupitelský úřad k podání žádostí o pobytová oprávnění.

Cílem Režimu student je zabezpečení flexibilní spolupráce zařazených vysokých škol s příslušnými správními orgány v ČR a zajištění kvalitní informovanosti cizinců ze strany vysokých škol vedoucí k tomu, že žádosti o pobytová oprávnění budou ze strany studentů podávány bez formálních a věcných vad.

V roce 2024 bylo do Režimu student zapojeno 37 veřejných a soukromých vysokých škol, jimiž bylo k dalším úkonům v problematice získání vízového oprávnění za účelem studia nominováno 1 085 uchazečů. Do Režimu Student bylo v roce 2024 zařazeno celkem 26 států, přičemž některé zastupitelské úřady mají konzulární působnost pro více států (takto bylo pokryto celkem 60 států).

K 1. prosinci 2023 byly na úrovni Koordinačního orgánu pro řízení státních hranic a migraci přijaty změny v organizaci tohoto programu zaměřující se na úpravu povinností vysokých škol v nominačním procesu studentů. V souladu s těmito změnami byly poprvé vysokými školami na sklonku roku 2024 předloženy podrobnější data o vývoji studia studentů zařazených do Režimu v rámci předchozích dvou let. MŠMT tato data vyhodnocuje za cílem posílit sledování efektivnosti tohoto programu, a to primárně zjišťováním studijní úspěšnosti zahraničních studentů, kteří v rámci Režimu student získali vízové oprávnění.

IV.3. ŘÍZENÍ O POBYTU NA VSTUPU DO ČR

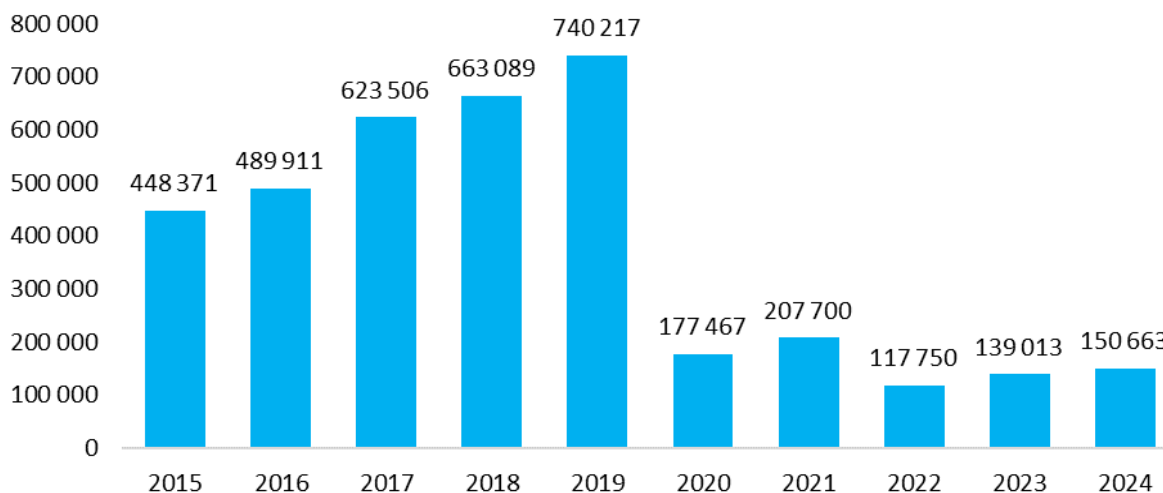
IV.3.1. Vstup a pobyt do 90 dnů

IV.3.1.1. Řízení o udělení krátkodobého víza

Žádosti o udělení krátkodobého víza

V roce 2024 bylo na zastupitelských úřadech ČR přijato celkem **150 663 žádostí o krátkodobá schengenská víza** (tj. o 11 650 více než v roce 2023, tj. +8,4 %), z nichž největší část tvořily žádosti o víza za účelem turistiky (97 248) a obchodním účelem (19 861).

Vývoj počtu žádostí o krátkodobá víza v letech 2015-2024



Zdroj: MZV

Pokud jde o státní příslušnost žadatelů o krátkodobá schengenská víza, největší objem v roce 2024 představovali žadatelé z následujících zemí: **Indie, Turecko, Čína, Saudská Arábie a Kazachstán**. Oproti loňskému roku se na 10. příčce umístila Arménie, které vloni byla na místě 13. s 3 130 žádostmi.

IV. Legální migrace

Žádosti o krátkodobá víza dle státních příslušností – srovnání 2023/2024

	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu roku	
					v %	Absolutní číslo
Celkem podáno žádosti	139 013	100,0	150 663	100,0	8,4	11 650
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Indie	20 469	14,7	25 912	17,2	26,6	5 443
Turecko	16 080	11,6	21 398	14,2	33,1	5 318
Čína	12 031	8,7	16 430	10,9	36,6	4 399
Saúdská Arábie	11 883	8,5	11 167	7,4	-6,0	-716
Kazachstán	11 429	8,2	10 905	7,2	-4,6	-524
Kuvajt	5 860	4,2	6 499	4,3	10,9	639
Ázerbájdžán	5 430	3,9	5 364	3,6	-1,2	-66
Filipíny	4 722	3,4	5 197	3,4	10,1	475
Uzbekistán	4 340	3,1	4 256	2,8	-1,9	-84
Arménie	3 130	2,3	3 914	2,6	25,0	784

Zdroj: MZV

Rozhodnutí o udělení krátkodobého víza

Celkově bylo v roce 2024 uděleno 125 910 krátkodobých schengenských víz, meziročně se tak jedná o nárůst o 10,2 % (+11 615). Zamítnuto bylo celkem 23 918 žádostí o krátkodobá schengenská víza, což představuje 19 % z celkového počtu žádostí.

Udělená krátkodobá víza dle státních příslušností – srovnání 2023/2024

	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu roku	
					v %	Absolutní číslo
Celkem uděleno víz	114 295	100,0	125 910	100,0	10,2	11 615
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Indie	15 914	13,9	21 640	17,2	36,0	5 726
Turecko	12 849	11,2	16 472	13,1	28,2	3 623
Čína	10 833	9,5	15 502	12,3	43,1	4 669
Saúdská Arábie	11 836	10,4	11 061	8,8	-6,5	-775
Kazachstán	9 789	8,6	9 723	7,7	-0,7	-66
Kuvajt	5 736	5,0	6 093	4,8	6,2	357
Ázerbájdžán	5 090	4,5	4 797	3,8	-5,8	-293
Filipíny	4 168	3,6	4 206	3,3	0,9	38
Arménie	2 921	2,6	3 641	2,9	24,6	720
Uzbekistán	3 037	2,7	3 497	2,8	15,1	460

Zdroj: MZV

V rámci udělených krátkodobých víz se oproti předchozímu roku dostala na 3. příčku Čína, která se v roce 2023 umístila na 4. místě. Nejvíce zamítnutých žádostí obdrželi občané Turecka (5 217), Indie (4 461) a Mongolska (1 525).

Nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza

Oprávnění podat žádost o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza je žadatelům o vízum dáno zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, přiznáno s účinností od 1. ledna 2011 a v podmínkách ČR po vstupu v účinnost Nařízení EP a Rady (ES) č. 810/2009, kterým se stanoví kodex Společenství o vízech (vízový kodex), aplikováno od 5. dubna 2011. Od 31. července 2019 bylo podání žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza zpoplatněno 60 eury, což vedlo k poklesu objemu žádostí v roce 2019 o 22 %. Od 1. července 2023 došlo ke zvýšení poplatku za podání žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza na 80 euro, což vedlo ke stagnaci.

V roce 2024 bylo na velvyslanectvích ČR podáno celkem 404 žádostí o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza. Z celkového počtu 23 918 zamítnutých žádostí o krátkodobé schengenské vízum v roce 2024 bylo oprávněného prostředku využito v 1,7 % případech.

V rámci přezkumného řízení vedeného u MZV bylo z výše uvedených 404 celkově podaných žádostí o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza 36 žádostem (8,9 %) vyhověno v rámci autoremedury zastupitelským úřadem a 322 žádostí bylo zamítnuto (tzn., že MZV souhlasilo s důvodem/důvody neudělení víza ze strany zastupitelského úřadu). Nejvíce žádostí v roce 2024 bylo zamítnuto dle čl. 32 písm. b) - existují-li důvodné pochybnosti, pokud jde o pravost podpůrných dokladů předložených žadatelem nebo pokud jde o pravdivost jejich obsahu, o spolehlivost prohlášení učiněných žadatelem nebo pokud jde o jeho úmysl opustit území členských států před skončením platnosti víza. V 11 případech bylo žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza vyhověno a rozhodnuto o udělení víza.

Oproti roku 2023 bylo podáno více žádostí o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza žadateli zastoupenými advokáty, a to celkem 33 žádostí (v roce 2023 šlo o 13 žádostí o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza). V době zpracování statistiky však bylo ještě velké množství žádostí v řízení, což je dáno 60denní lhůtou danou novelou zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Statistiky vyhodnocování žádostí o nové posouzení důvodů neudělení víza od počátku aplikace institutu odvolání v praxi

Rok	Počet podaných žádostí o nové posouzení	Vyhověno v rámci autoremedury ZÚ	Vyhověno	Nevyhověno
2015	717	70	30	607
2016	724	54	26	648
2017	1 099	33	73	947
2018	1 217	36	89	1 091
2019	946	24	97	717
2020	124	7	0	114
2021	59	7	1	51
2022	323	19	23	209
2023	412	44	19	349
2024	404	36	11	322

Zdroj: MZV

Z celkového počtu **369** žádostí o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza obdržených v roce **2024** jich bylo nejvíce podáno na Generálním konzulátu ČR v Istanbulu (73), Velvyslanectví ČR v Ankaře (49) a v Tunisu (28).

IV.3.1.2. Krátkodobý pobyt rodinných příslušníků občanů EU

Z celkového pohledu bylo za rok 2024 zastupitelskými úřady ČR v rámci celého světa přijato **1 450** žádostí o krátkodobé vízum v režimu rodinného příslušníka občanů EU. Z tohoto počtu žádostí bylo významné většině vyhověno, konkrétně bylo vízum uděleno celkem v **1 239** případech. Došlo tak k zamítnutí cca **14,5 %** žádostí.

Žádosti o krátkodobá víza rodinných příslušníků občanů EU a vydaná rozhodnutí

Rok	Počet podaných žádostí o krátkodobá víza RP	Počet udělených krátkodobých víz RP	Počet neudělených krátkodobých víz RP
2015	1 883	1 723	136
2016	1 770	1 635	126
2017	1 645	1 571	112
2018	1 737	1 516	162
2019	1 811	1 557	224
2020	877	595	189
2021	1 181	857	225
2022	1 701	1 371	320
2023	1 701	1 472	215
2024	1 450	1 239	211

Zdroj: MZV

V průběhu roku 2024 Vízový odbor MZV posuzoval celkem **56** žádostí o nové posouzení důvodů neudělení víza podaných žadateli o vízum z titulu rodinného příslušníka občana EU (za rok 2023 to bylo 79 žádostí). Jedná se tedy o meziroční pokles o cca **29 %**. Nejvíce žádostí bylo podáno na Velvyslanectví ČR v **Tunisu a v Hanoji** (16 žádostí o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, za rok 2023 se v Tunisu jednalo o 27 žádostí o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza a v Hanoji o 16 žádostí o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza). Za uplynulý rok tak na Velvyslanectví ČR v Tunisu došlo k poklesu počtu podaných žádostí o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza. Na Velvyslanectví ČR v **Káhiře** bylo podáno (10 žádostí o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, v roce 2023 šlo o 16 žádostí o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza) a v **Rabatu** (7 žádostí o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza). Totožný počet žádostí o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza byl pak v roce 2024 podán v **Abuji a Dakaru** (3 žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza). K podání žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza došlo v roce 2024 taktéž v **Alžíru** (1 žádost o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza). V návaznosti na výše uvedené lze tedy konstatovat, že došlo k meziročnímu poklesu počtu podaných žádostí o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza.

Od roku 2020 je možné žádost kumulativně zamítnout z více než jen jednoho zamítacího důvodu. Nejčastějším samostatným důvodem pro zamítnutí žádosti ze strany zastupitelského úřadu byl i v roce 2024 důvod uvedený v § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců, tj. žadatel se dopustil obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat vízum k pobytu na území ČR, zejména pokud účelově uzavřel manželství, přičemž tento zamítací důvod byl v roce 2024 použit celkem v 152 případech (v roce 2023 v 160 případech). S relativně velkým odstupem v počtu 32 zamítnutí (v roce 2023 v 8 případech) následoval důvod uvedený v § 20 odst. 5 písm. g) zákona o pobytu cizinců, tj. žadatel není rodinným příslušníkem občana EU nebo ho nedoprovází/nenásleduje. Oproti roku 2023 nedošlo v roce 2024 ke kumulaci zamítacího důvodu uvedeného v § 20 odst. 5 písm. e) se zamítacím důvodem uvedeným v § 20 odst. 5 písm. a) zákona o pobytu cizinců, tj. „žadatel předloží padělaný nebo pozměněný cestovní doklad“. Nově však došlo ke kumulaci zamítacího důvodu uvedeného v § 20 odst. 5 písm. e) spolu se zamítacími důvody uvedenými v § 20 odst. 5 písm. f) a g) zákona o pobytu cizinců, tedy „cizinec se dopustil podvodného jednání s cílem získat vízum k pobytu na území“ a „cizinec není rodinným příslušníkem občana EU uvedeným v § 15a nebo občana EU nedoprovází nebo nenásleduje“. V jednom případě pak zastupitelský úřad využil zamítací důvod uvedený v § 20 odst. 5 písm. c) zákona o pobytu cizinců, tedy „je důvodné nebezpečí, že by cizinec při pobytu na území ČR mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek“.

MZV jakožto odvolací orgán v **45** případech rozhodlo o zamítnutí žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, v **6** případech rozhodlo o zrušení rozhodnutí zastupitelského úřadu a vrácení věci k novému řízení a v **5** případech žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza vyhovělo.

Zbýlé žádosti nebyly doposud rozhodnuty, a to z důvodu 60denní lhůty stanovené zákonem, o pobytu cizinců.

Žádosti o nové posouzení důvodu neudělení víza rodinných příslušníků občanů EU

Rok	Počet podaných žádostí o nové posouzení	Vyhověno v rámci autoremedury ZÚ	Vyhověno	Nevyhověno
2015	50	1	5	26
2016	48	-	10	27
2017	36	-	1	25
2018	61	-	4	57
2019	91	-	12	50
2020	86	-	5	65
2021	86	-	6	52
2022	110	1	9	92
2023	79	1	19	57
2024	56	-	5	45

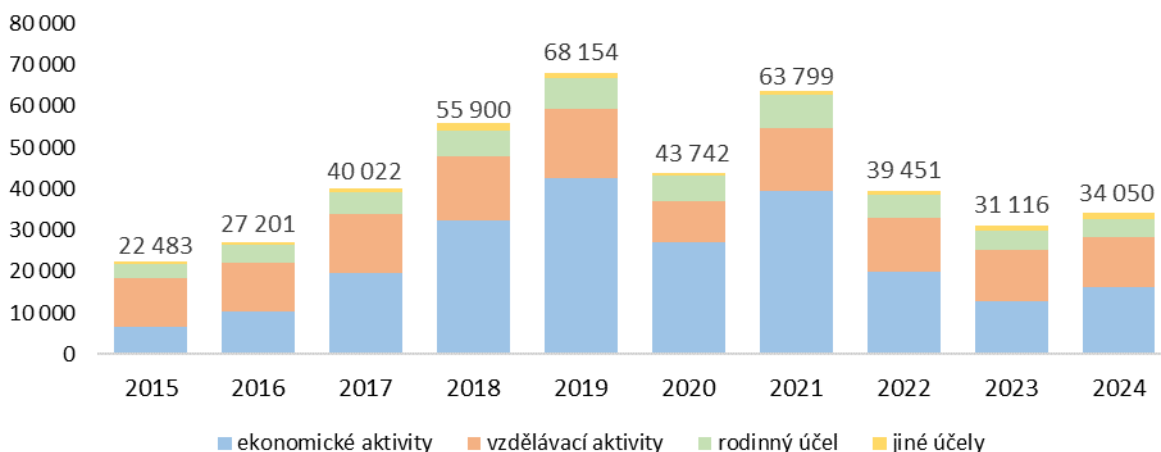
Zdroj: MZV

IV.3.2. Vstup a pobyt nad 90 dnů

Cizinci ze třetích zemí, kteří chtějí pobývat v ČR přechodně déle než 90 dnů, mohou na ZÚ ČR požádat o vízum k pobytu nad 90 dnů (dlouhodobé vízum) nebo povolení k dlouhodobému pobytu v případě speciálních pobytových titulů vyplývajících z evropských směrnic (účely sloučení rodiny, studium, vědecký výzkum, včetně duálních pobytových oprávnění za účelem zaměstnání – zaměstnanecká karta a modrá karta).

Rok 2024 byl charakterizován stále probíhajícím válčným konfliktem na Ukrajině a s tím spojeným omezením chodu zastupitelských úřadů na Ukrajině, v Rusku a Bělorusku. Přijímání žádostí o dlouhodobá víza a dlouhodobé pobyty tak bylo nadále omezeno, a to zejména na zastupitelských úřadech v Rusku a Bělorusku. Tato omezení vychází ze zákona č. 175/2022 Sb., o dalších opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace a nařízením vlády č. 79/2023 s platností od 31. března 2023, o nepřijatelnosti žádostí občanů třetích zemí o udělení oprávnění k pobytu na území České republiky podávaných na zastupitelských úřadech. Nařízení z roku 2023 rozšířilo zákaz podávání žádostí na občany Ruska a Běloruska, kteří jsou občany i jiného státu.

Vývoj počtu žádostí o dlouhodobá pobytová oprávnění na vstupu do ČR v letech 2015-2024



Zdroj: MV

V roce 2024 skončil trend snižování počtu podaných žádostí o dlouhodobá pobytová oprávnění na zastupitelských úřadech ČR v zahraničí zaznamenaný v předchozích 2 letech. Ekonomické účely pobytu se opět staly dominantními v míře, která byla běžná před rokem 2022.

Žádosti o dlouhodobá pobytová oprávnění dle účelu v roce 2024

Účel	Počet žádostí o pobytová oprávnění	tj. %	% změna oproti 2023	Absolutní změna oproti 2023
ekonomické aktivity	16 259	47,8	27,1	3 464
vzdělávací aktivity	12 199	35,8	-2,7	-338
rodinný	4 259	12,5	-8,4	-393
jiné účely	1 333	3,9	17,8	201
Celkem	34 050	100,0	9,4	2 934

Zdroj: MV

Na ZÚ ČR v zahraničí bylo v roce 2024 podáno celkem **34 050 žádostí** o dlouhodobé vízum nebo dlouhodobý pobyt, což odpovídá nárůstu 9,4 %, tedy o 2 934 žádostí. Téměř polovina žádostí (16 259, tj. 47,8 %) byla podána za účelem ekonomických aktivit. Po nich v pořadí následoval účel vzdělávacích aktivit (12 199 žádostí, tj. 35,8 %) a účel sloučení rodiny (4 259, tj. 12,5 %).

Nejvyšší meziroční nárůst počtu podaných žádostí byl v roce 2024 pozorován u účelů ekonomických aktivit, kdy cizinci podali o 27,1 % žádostí více. V absolutních hodnotách toto odpovídá 3 464 žádostem. Meziroční pokles byl zaznamenan u účelu vzdělávacích aktivit – registrováno bylo o 338 žádostí méně (tedy o 2,7 % méně). U rodinného účelu pobytu došlo k poklesu o 8,4 % oproti předchozímu roku, podáno bylo o 393 žádostí méně. U ostatních účelů byl zaznamenan pokles o 201 žádostí, v relativních hodnotách o 17,8 %.

V roce 2024 bylo na základě žádost ze ZÚ ČR uděleno celkem **29 495 dlouhodobých pobytů** (dlouhodobé vízum, dlouhodobý pobyt), což představuje meziroční nárůst o 1 928 (tedy 7 %). Podobně jako u žádostí, i u udělených dlouhodobých pobytových oprávnění byl evidován nejvyšší meziroční nárůst u ekonomických účelů, konkrétně o 19,3 % (2 307). Pokles zaznamenaly účel vzdělávacích aktivit, kde počet udělených žádostí klesl o 2 %, tedy o 169 kladných rozhodnutí, a účel sloučení rodiny, kde bylo uděleno o 384 pobytových oprávnění méně (tj. o 9,4 %). Ostatní účely naopak meziročně vzrostly o 16 %, uděleno bylo o 174 dlouhodobých pobytových oprávnění více.

Oproti roku 2023 se nezměnilo pořadí zemí, ze kterých pocházejí cizinci s nejčastěji udělovanými dlouhodobými pobytovými tituly. Do roku 2022 dlouhodobě převládali občané Ukrajiny, které v roce 2023 poprvé na prvním místě nahradili občané Spojených států. Ti tvořili nejpočetnější skupinu úspěšných žadatelů (9,2 %) i v roce 2024. Po nich v pořadí následovali občané Filipín (9 %), Indie (7,1 %), Vietnamu (5,9 %), Kazachstánu (5,5 %), Turecka (5,2 %) a Číny (5 %). Občané ostatních zemí měli nižší než 5% podíl na počtu schválených žádostí.

Udělená dlouhodobá pobytová oprávnění dle účelu v roce 2024

Účel	Počet udělených pobytových oprávnění	tj. %	% změna oproti 2023	Absolutní změna oproti 2023
ekonomické aktivity	14 231	48,2	19,3	2 307
vzdělávací aktivity	10 305	35	-2	-169
rodinný	3 714	12,6	-9,4	-384
jiné účely	1 245	4	16	174
Celkem	29 495	100,0	7,0	1 928

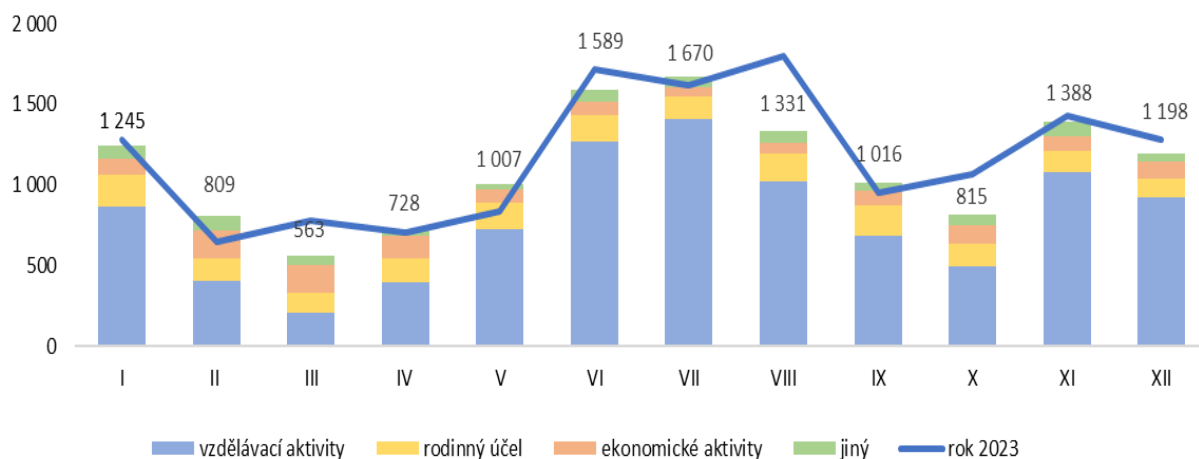
Zdroj: MV

IV.3.2.1. Řízení o udělení dlouhodobého víza na vstupu do ČR

Žádosti o udělení dlouhodobého víza na vstupu do ČR

O udělení dlouhodobého víza **požádalo na zastupitelských úřadech ČR** v roce 2024 celkem **14 106 cizinců ze třetích zemí**. Měsíční vývoj počtu podaných žádostí, včetně srovnání s předchozím rokem, je zobrazen na grafu níže. Nejvyšší počet žádostí přijímaly zastupitelské úřady v letních měsících, kdy počty navyšují zejména žádosti o víza za vzdělávací účely (studium a ostatní vzdělávací aktivity).

Měsíční vývoj žádostí o dlouhodobé vízum - srovnání 2023/2024



Zdroj: MV

Nejčastějším účelem žádostí o udělení dlouhodobého víza byly v roce 2024 **vzdělávací aktivity v ČR**, tj. studium¹⁶ (8 282 žádostí, tj. 62 %) a ostatní vzdělávací aktivity (1 201 žádostí, tj. 9 %). Oproti roku 2023 se u těchto dvou účelů podíl na celkovém počtu žádostí o dlouhodobé vízum téměř nezměnil.

¹⁶ Účel pobytu vyhovující definici „studia“ stanovené v ustanovení § 64 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

IV. Legální migrace

Samotný počet žádostí za účely vzdělávacích aktivit nicméně meziročně klesl. Žadatelé o dlouhodobé vízum za účelem **studia** podali v roce 2024 celkem 8 282 žádostí. V relativním počtu to odpovídá meziročnímu poklesu o 4,2 %, podáno bylo tedy o 362 žádostí méně. Podobně i účel **ostatních vzdělávacích aktivit** zaznamenal pokles o 139 žádostí, tedy o 10,4 %. Nejvíce žádostí o dlouhodobá víza za vzdělávacími účely podávali v roce 2024 občané **Spojených států amerických**, celkem 2 348 (tj. 24,8 % z celkového počtu podaných žádostí), následovali občané **Kazachstánu** s 1 229 žádostmi (tj. 13 %) a občané **Turecka** (821 žádostí, tedy 8,7 % z celkového počtu). Počet podaných žádostí se meziročně zvýšil u občanů USA a Turecka, občané Kazachstánu podali žádostí méně. Pořadí zůstalo stejné jako v roce 2023.

Meziroční pokles v počtu podaných žádostí je evidován i u rodinného účelu. Zaevidováno bylo celkem **1 816 žádostí**, tedy o 185 méně než v roce 2023. To odpovídá 13,6% poklesu. Nejvíce žádostí za tímto účelem v roce 2024 podali občané **Mongolska**, celkem 283, tj. 15,6 % z celkového počtu. S mírným odstupem následovali občané Indie se 179 žádostmi (9,9 %) a občané Jižní Koreje (178 žádostí, resp. 9,8 %).

Výdělečné aktivity zahrnují největší počet účelů, za kterými lze žádost o dlouhodobé vízum podat. Konkrétně se jedná o účel sezónní zaměstnání, podnikání jako OSVČ, podnikání formou účasti v právnické osobě a mimořádné pracovní vízum.

Nejvíce žádostí bylo v roce 2024 podáno za účelem **sezónního zaměstnání**, celkem 946. Meziročně byl zaznamenán nárůst o 6,8 %, podáno tak bylo o 60 žádostí více.

Druhým nejčastěji podávaným účelem žádostí o dlouhodobé vízum bylo **podnikání-OSVČ** s 260 žádostmi. Podnikání-OSVČ zaznamenalo pokles v počtu podaných žádostí o 16,7 %, meziročně se podalo o 52 žádostí méně.

Méně žádostí bylo podáno za účelem **podnikání v právnické osobě**, registrováno bylo celkem 77 žádostí. U tohoto účelu byl zaznamenán pokles o 34,7 %, oproti přechozímu roku podali žadatelé o 41 žádostí méně.

Žádost o **mimořádné pracovní vízum** byla v roce 2024 podána pouze 1. I to nicméně představovalo nárůst oproti roku 2023, kdy nebyla podána žádná.

V oblasti výdělečných aktivit podali v roce 2024 nejvíce žádostí občané Moldavska, a to 503, což odpovídá 39,2% podílu ze všech podaných žádostí za těmito účely. V pořadí následovali občané Turecka s 218 žádostmi (tj. 17 %) a Spojených států se 144 žádostmi (11,2 %). Ve srovnání s rokem 2024 občané Moldavska vystřídali na první pozici občany Turecka.

Žádosti o udělení dlouhodobého víza podané na ZÚ ČR dle účelu pobytu v roce 2024

Účel	Počet žádostí	tj. %	% změna oproti 2023	Absolutní změna oproti 2023
studium	8 282	62,0	-4,2	-362
rodinný účel	1 816	13,6	-9,2	-185
ostatní vzdělávací aktivity	1 201	9,0	-10,4	-139
sezónní zaměstnání	946	7,1	6,8	60
jiné/ostatní	754	5,6	-3,2	-25
podnikání – OSVČ	260	1,9	-16,7	-52
podnikání – PO	77	0,6	-34,7	-41
zácvik	21	0,2	-4,5	-1
výzkum	1	0,0	-75,0	-3
mimořádné pracovní vízum	1	0,0	0,0	
Celkem	13 359	100,0	-5,3	-747

Zdroj: MV

Nejvíce žádostí o dlouhodobé vízum, 20,6 % z celkového počtu, v roce 2024 **podali občané Spojených států** (konkrétně 2 749). V pořadí je následovali žádosti občanů **Kazachstánu** (1 270 žádostí, tj. 9,5 %) a občané **Turecka** (1 121 žádostí, tj. 8,4 %). **Tyto tři státní příslušnosti tvořily více než třetinu všech žadatelů o dlouhodobé vízum (38,5 %)**. Nově se do první desítky nejpočetnějších skupin žadatelů zařadili občané **Uzbekistánu** (335 žádostí, tj. 2,7 %, meziroční nárůst o 25,4 %), oproti předchozímu roku 2023 v ní naopak již nefigurovali občané **Bangladéše**.

Nejvyšší meziroční nárůst v absolutních hodnotách byl zaznamenán u občanů **Moldavska**, kteří podali o 252 žádostí více než v roce 2023, takže počet podaných žádostí vzrostl o 87,2 %. Občané **Jižní Koreje** podali o 121 žádostí více, což představovalo nárůst o 20,7 %, a počet žádostí podaných občany **USA** se zvýšil o 103, tj. o 3,9 %.

K nejméně výraznějšímu meziročnímu poklesu počtu podaných žádostí o dlouhodobé vízum v absolutních hodnotách došlo u občanů **Kazachstánu**, kteří podali o 230 žádostí méně, což odpovídalo snížení o 15,3 %, dále u občanů **Indie**, u nichž se počet snížil o 145 (tj. o 17,4 %), a občanů **Turecka**, kteří podali o 59 žádostí méně (tj. o 5 % méně) než v roce 2023.

Žádosti o udělení dlouhodobého víza podané na ZÚ ČR dle státní příslušnosti – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem	14 106	100,0	13 359	100	-5,3	-747
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Spojené státy	2 646	18,8	2 749	20,6	3,9	103
Kazachstán	1 500	10,6	1 270	9,5	-15,3	-230
Turecko	1 180	8,4	1 121	8,4	-5,0	-59
Jižní Korea	585	4,1	706	5,3	20,7	121
Indie	834	5,9	689	5,2	-17,4	-145
Moldavsko	289	2,0	541	4,0	87,2	252
Uzbekistán	283	2,0	355	2,7	25,4	72
Tchaj-wan	343	2,4	354	2,6	3,2	11
Mongolsko	291	2,1	338	2,5	16,2	47
Čína	377	2,7	334	2,5	-11,4	-43

Zdroj: MV

Rozhodnutí o udělení dlouhodobého víza na vstupu do ČR

V roce 2024 vydalo Ministerstvo vnitra **celkem 13 620 rozhodnutí týkajících se žádostí o udělení dlouhodobého víza**, což bylo o 2,8 % rozhodnutí méně než v předchozím roce. Dlouhodobé vízum bylo v roce 2024 **uděleno celkem v 11 151 případech**, což odpovídá meziročnímu poklesu o 3,9 %. Ostatní žádosti byly zamítnuty nebo zastaveny.

Téměř tři čtvrtiny dlouhodobých víz na vstupu do ČR (73,1 %) byly v roce 2024 uděleny za účely **vzdělávacích aktivit** (celkem 8 153). Výrazně převažoval účel **studia**, kdy se kladně rozhodlo 7 159 žádostí. U tohoto účelu došlo k mírnému nárůstu počtu oproti roku 2023, konkrétně bylo uděleno o 55 dlouhodobých víz více (tj. o 0,8 %). U účelu **ostatních vzdělávacích aktivit** bylo uděleno 1 024 víz, přičemž počet meziročně poklesl o 62, což v relativních hodnotách znamenalo pokles o 5,7 %. Nejvyšší počet víz za účelem vzdělávacích aktivit obdrželi občané **Spojených států** (2 325), **Kazachstánu** (1 119) a s výraznějším odstupem pak občané **Turecka** (730). Pořadí zemí zůstalo stejné jako v roce 2023, meziročně vzrostl počet žádostí občanů **USA** a **Turecka**, pokles byl zaznamenán u občanů **Kazachstánu**.

Výdělečné aktivity se v roce 2024 na celkovém počtu udělených dlouhodobých víz podílely z 6,9 %, celkem tak bylo uděleno 767 dlouhodobých víz. Nejvíce udělených víz bylo evidováno u **sezónního zaměstnání** (563), z nichž bylo celkem 375 víz uděleno občanům **Moldavska**, 110 státním příslušníkům **Turecka** a 28 občanům **Vietnamu**. Ke značnému poklesu

IV. Legální migrace

počtu došlo u udělených dlouhodobých víz za účelem podnikání – OSVČ. Uděleno bylo celkem 169 víz, což představuje pokles o 35 %, tedy o 90 kladných rozhodnutí. Účel podnikání v právnické osobě zaznamenal pouze mírný meziroční pokles o 5,4 % (tj. o 2 víza); uděleno bylo celkem 35 dlouhodobých víz. Největší počet víz za účelem podnikání – OSVČ byl udělen občanům **Spojených států** (118), za účelem podnikání v právnické osobě pak statním příslušníkům **Korejské republiky** (12).

Udělená dlouhodobá víza dle účelu pobytu v roce 2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
studium	7 074	61,0	7 129	61,0	0,8	55
sloučení rodiny	1 776	15,3	1 522	15,3	-14,3	-254
ostatní vzdělávací aktivity	1 086	9,4	1 024	9,4	-5,7	-62
jiné/ostatní	711	6,1	688	6,1	-3,2	-23
sezónní zaměstnání	634	5,5	563	5,5	-11,2	-71
podnikání – OSVČ	259	2,2	169	2,2	-34,7	-90
podnikání v právnické osobě	37	0,3	35	0,3	-5,4	-2
zácvik	22	0,2	21	0,2	-4,5	-1
výzkum	4	0,0	0	0,0	-100,0	-4
mimořádné pracovní vízum	0	0,0	0	0,0	-	0
Celkem	11 603	100,0	11 151	100,0	-3,9	-452

Zdroj: MV

Nejvíce dlouhodobých víz bylo v roce 2024, stejně jako v předchozím období, uděleno státním příslušníkům **Spojených států amerických** (24,1 %). Na druhém místě se umístili státní příslušníci **Kazachstánu** (10,3 %), následováni občany **Turecka** (8,1 %). Nově se mezi první desítku zařadily Moldavsko, Mongolsko a Ázerbájdžán, které v ní nahradily Velkou Británií, Bangladéš a Japonsko. Nejvýraznější meziroční nárůst je evidován u občanů Spojených států amerických, kterým bylo uděleno o 185 víz více (tj. o 7,4 % více). Naopak, nejvýraznější meziroční absolutní pokles v počtu udělených dlouhodobých víz byl evidován u občanů Kazachstánu, kterým bylo uděleno o 143 víz méně (tj. 11 %).

Udělená dlouhodobá víza dle státní příslušnosti – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem	11 603	100	11 151	100	-3,9	-452
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Spojené státy	2 497	21,5	2 682	24,1	7,4	185
Kazachstán	1 295	11,2	1 152	10,3	-11,0	-143
Turecko	929	8,0	904	8,1	-2,7	-25
Korejská republika	594	5,1	684	6,1	15,2	90
Indie	665	5,7	524	4,7	-21,2	-141
Moldavsko	239	2,1	408	3,7	70,7	169
Tchaj-wan	337	2,9	351	3,1	4,2	14
Mongolsko	247	2,1	298	2,7	20,6	51
Čína	267	2,3	288	2,6	7,9	21
Ázerbájdžán	207	1,8	238	2,1	15,0	31

Zdroj: MV

V roce 2024 se oproti předchozímu roku 2023 změnil poměr pohlaví osob, kterým bylo uděleno dlouhodobé vízum. Více víz, konkrétně 51,4 % bylo uděleno **ženám**, mužům bylo uděleno 48,6 % víz. Ve věkové struktuře zaznamenáváme největší počet udělených dlouhodobých víz cizincům ve věku mezi **18 a 23 lety**, konkrétně 6 392 osobám, které tak tvoří 57,3 % z celkového počtu úspěšných žadatelů o dlouhodobé vízum. Většina cizinců v této věkové skupině získala vízum za účelem studia – 5 389 (84,3 %), následoval účel ostatní vzdělávací aktivity (675, tj. 10,5 %).

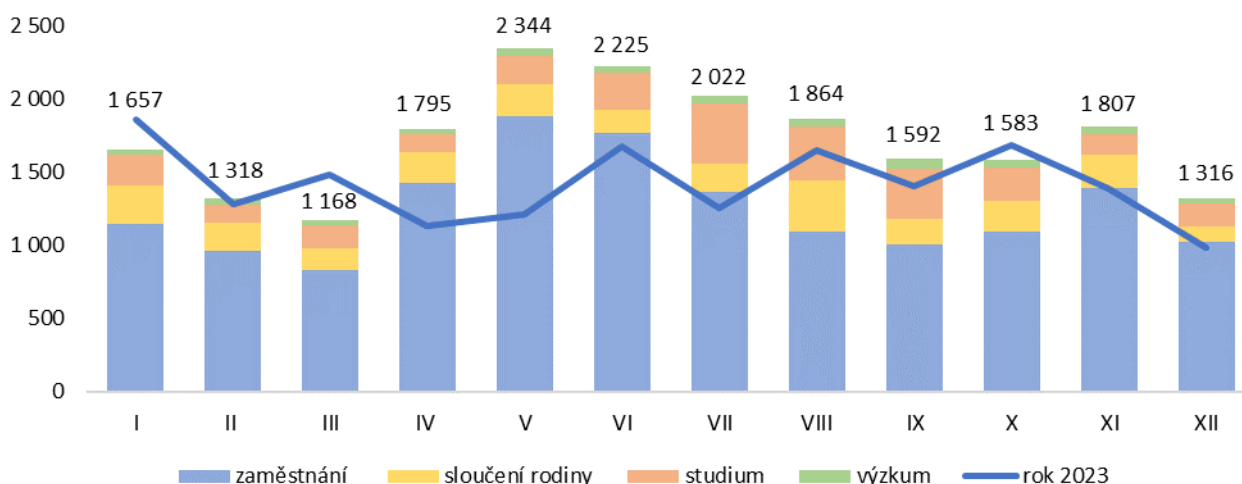
Negativně bylo v roce 2024 **vyřízeno 18,3 % žádostí o dlouhodobé vízum (tj. 2 493)**. Největší procento zamítnutých žádostí z celkového počtu tvořily žádosti o vízum za účelem studia (54 %) a sezónního zaměstnání (13,8 %). Oproti předchozímu roku se míra zamítnutí zvýšila o 2,3 %.

IV.3.2.2. Řízení o udělení povolení k dlouhodobému pobytu na vstupu do ČR

Žádosti o udělení povolení k dlouhodobému pobytu na vstupu do ČR

O udělení povolení k dlouhodobému pobytu požádalo na ZÚ ČR v roce 2024 celkem 20 691 cizinců ze třetích zemí. Celkový počet podaných žádostí na ZÚ ČR **ve srovnání s rokem 2023 vzrostl o 21,6 %**, meziročně tak bylo podáno o 3 861 žádostí více. **Po předchozím dvouletém období poklesu se tak trend vývoje počtu žádostí v roce 2024 obrátil.** Obdobně jako u žádostí o dlouhodobá víza byly počty nabraných žádostí o dlouhodobé pobyty na zastupitelských úřadech ČR v zahraničí ovlivněny válečným konfliktem na Ukrajině, kdy se výrazně omezila činnost ZÚ v Rusku, Bělorusku a na Ukrajině.

Měsíční vývoj žádostí o povolení k pobytu ze ZÚ ČR - srovnání 2023/2024



Zdroj: MV

Nejčastějšími účely podání žádosti o dlouhodobý pobyt byly podobně jako v předchozích letech ekonomické aktivity, kam z pobytových titulů řadíme zaměstnaneckou kartu, modrou kartu a kartu vnitropodnikově převedeného zaměstnance. Nejvýrazněji se na počtu žádostí podílely **zaměstnanecké karty** – cizinci v roce 2024 podali celkem **14 287** žádostí, o 3 437 více než v roce 2023, takže byl zaznamenán výrazný meziroční nárůst o 31,7 %. O zaměstnaneckou kartu žádali nejvíce občané **Filipín** – během roku podali 3 974 žádostí, což odpovídá 27,8% podílu všech nabraných žádostí o zaměstnaneckou kartu. V pořadí následovali občané **Mongolska** (1 868 žádostí, tj. 13,1 %) a **Číny** (1 338 žádostí, tj. 9,4 %).

Žádost o vydání **modré karty** v roce 2024 podalo 425 384 cizinců. Oproti roku 2023 to odpovídá 9,6% poklesu – bylo tedy podáno o 41 žádostí méně. Nejvíce žádali občané **Indie** – 84 žádostí, tj. 21,9 % z celkového počtu, dále s odstupem státní příslušníci **Turecka** – 46 žádostí (12 %) a **Ukrajiny** – 40 žádostí (10,4 %).

IV. Legální migrace

Z výdělečných účelů pobytu podalo v roce 2024 nejméně cizinců žádost o kartu vnitropodnikově převedeného zaměstnance, na celkovém počtu podaných žádostí se tento účel podílel pouze 1,5 %, přesto u něj pozorujeme vysoký relativní meziroční nárůst. Bylo podáno celkem 304 žádostí, což představuje nárůst o 48,3 %. Stejně jako v roce 2023 více než polovinu všech žádostí (celkem 178, tj. 58,6 %) podali státní příslušníci **Číny**. Po nich následovali občané **Japonska** s 34 žádostmi (11,2 %) a občané **Velké Británie** s 28 žádostmi (9,2 %).

Účel **sloučení rodiny** se podílí na celkovém počtu podaných žádostí 11,8 % s celkovým počtem 2 443 žádostí. Meziročně byl evidován pokles o 7,8 %, cizinci tedy podali o 208 žádostí méně. Stejně jako v předchozím roce o sloučení nejčastěji žádali občané **Vietnamu** – během roku 2024 podali 823 žádostí, což odpovídá 33,7% podílu na všech přijatých žádostech. S větším odstupem pak mezi žadateli následovali státní příslušníci **Indie**, kteří žádali v 293 případech (tj. 12 %) a občané **Ukrajiny** s 223 žádostmi (9,1 %).

Žádosti o dlouhodobý pobyt za účelem **studia**, kterých bylo podáno 2 716, tvořily 13,1 % z celkového počtu žádostí podaných v roce 2024. Podáno bylo o 163 žádostí více než v roce 2023, což představovalo meziroční nárůst o 6,4 %. O pobyt za účelem studia nejčastěji žádali občané **Vietnamu** (716 žádostí, tj. 26,4 %), po nichž následovali občané **Indie** (310 žádostí, tj. 11,4 %) a občané **Bangladéše** (257 žádostí tj. 9,5 %).

Vysoký meziroční nárůst počtu žádostí byl zaznamenán u účelu pobyt **výzkum**, kdy bylo podáno celkem 557 žádostí (tj. 2,7 % všech), přičemž ve srovnání s rokem 2023 bylo podáno o 231 žádostí o více, tj. o 70,9 % více. Nejčastějšími žadateli byli občané **Indie** se 194 žádostmi (34,8 % z celkového počtu), s odstupem následovali občané **Číny** se 46 žádostmi (8,3 %) a občané **Pákistánu**, kteří podali 42 žádostí (7,5 %).

Žádosti o udělení povolení k dlouhodobému pobytu podané na ZÚ ČR dle účelu pobytu v roce 2024

Účel	Počet žádostí	tj. %	% změna oproti 2023	Absolutní změna oproti 2023
zaměstnanecká karta	14 287	69,0	31,7	3 437
sloučení rodiny	2 443	11,8	-7,8	-208
studium	2 716	13,1	6,4	163
modrá karta	384	1,9	-9,6	-41
výzkum	557	2,7	70,9	231
vnitropodnikový převod	304	1,5	48,3	99
Celkem	20 691	100,0	21,6	3 681

Zdroj: MV

Nejvíce žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu podali na ZÚ ČR v roce 2024 občané Filipín a to celkem 4 027, tedy 19,5 % ze všech registrovaných žádostí. Následovali občané Mongolska, kteří podali celkem 1 909 žádostí (9,2 % z celkového počtu) a vykázali tak vysoký meziroční nárůst o 973 žádostí (104 %). Na třetím místě v pořadí žadatelů figurovalo občané **Vietnamu** s 1 847 žádostmi, u kterých byl zaznamenán pokles o 2,9 % ve srovnání s rokem 2023. Z první desítky státních příslušností nejčastěji žádajících o povolení k dlouhodobému pobytu v roce 2024 vypadli občané Indonésie, kteří byli nahrazeni občany Bangladéše. Nejvyšší relativní nárůst (o 314,8 %) byl zaznamenán u občanů Ukrajiny, kteří po rozšíření výjimek z nepřijatelnosti žádostí o pobytová oprávnění na zastupitelských úřadech na Ukrajině podali o 1 256 žádostí více než v roce 2023.

Žádosti o udělení povolení k dlouhodobému pobytu podané na ZÚ ČR dle státní příslušnosti – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem	17 010	100	20 691	100	21,6	3 681
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Filipíny	2 406	14,1	4 027	19,5	67,4	1 621
Mongolsko	936	5,5	1 909	9,2	104,0	973
Vietnam	1 902	11,2	1 847	8,9	-2,9	-55
Čína	1 434	8,4	1 694	8,2	18,1	260
Ukrajina	399	2,3	1 655	8,0	314,8	1 256
Indie	1 429	8,4	1 606	7,8	12,4	177
Moldavsko	836	4,9	765	3,7	-8,5	-71
Srbsko	641	3,8	731	3,5	14,0	90
Turecko	677	4,0	684	3,3	1,0	7
Bangladéš	310	1,8	377	1,8	21,6	67

Zdroj: MV

Rozhodnutí o povolení k dlouhodobému pobytu na vstupu do ČR

V roce 2024 vydal OAMP v rámci řízení o **udělení povolení k dlouhodobému pobytu** (v případě žádostí podaných na ZÚ ČR) celkem **22 477 rozhodnutí**, tj. o 17,5 % více než v předchozím roce, v absolutních hodnotách o 3 343 více. Na tomto počtu vydaných rozhodnutí se ovšem v roce 2024 významně podílelo asi 2 000 rozhodnutí o zamítnutí žádosti nebo o zastavení řízení týkajících se „starých“ žádostí ukrajinských občanů o pobytová oprávnění, zejména zaměstnanecké karty, které byly podány ještě v roce 2022 nebo dříve, a z důvodu invaze na Ukrajinu následně nedošlo k příchodu migrantů do ČR.

Uděleno bylo **18 344** povolení k dlouhodobému pobytu, tedy 81,6 % ze všech rozhodnutých žádostí. Meziročně byl evidován nárůst počtu kladně rozhodnutých žádostí o 14,9 %, jejich podíl na celkovém počtu rozhodnutí se ale mírně snížil, žadatelé tedy byli v roce 2024 méně úspěšní (o 1,8 %).

Podobně jako v předchozích letech bylo i v roce 2024 uděleno nejvíce povolení k dlouhodobému pobytu žadatelům o **zaměstnaneckou kartu** – celkem 12 843, tj. 70 % z celkového počtu udělených povolení k dlouhodobému pobytu. Tento účel vykazuje silný meziroční nárůst o 23,5 %. Kladně bylo rozhodnuto o 2 445 žádostí více. Nejvíce rozhodnutí o udělení zaměstnanecké karty obdrželi občané **Filipín**, celkem 3 713, tj. 28,9 % ze všech kladně rozhodnutých žádostí za tímto účelem. S odstupem následovali občané **Mongolska**, kterým bylo uděleno 1 695 (13,2 %) zaměstnaneckých karet a občané **Číny** s 1 243 (9,7 %) kladně vyřízenými žádostmi.

Modrá karta byla v roce 2024 udělena celkem 337 žadatelům (1,8 % ze všech kladných rozhodnutí), což představuje relativní pokles o 14,9 % ve srovnání s předchozím rokem 2023. Nejčastěji byla modrá karta udělena občanům **Indie** (84 kladných rozhodnutí, tj. 24,9 % všech), dále občanům **Turecka** (46, tj. 13,6 %) a **Ukrajiny** (40, 11,9 %).

Vnitropodnikový převod patřil mezi účely pobytu, u kterých byl v roce 2024 zaznamenán meziroční nárůst, a to poměrně výrazný, o 39,9 %. Uděleno bylo celkem 284 pobytů (1,5 % ze všech kladných rozhodnutí). Skoro dvě třetiny těchto povolení byly uděleny občanům **Číny** – celkem 178 (tj. 62,7 %), dále v pořadí státním příslušníkům **Japonska** (34 kladných rozhodnutí; 12 %) a **Velké Británie** (28 rozhodnutí; 9,9 %).

Za účelem **sloučení rodiny** bylo v roce 2024 uděleno 2 192 povolení k dlouhodobému pobytu, tedy 11,9 % z celkového počtu kladně vyřízených žádostí. Meziročně klesl počet udělených povolení k pobytu o 5,5 %, v absolutních hodnotách

IV. Legální migrace

o 127. Třetinu povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny obdrželi občané **Vietnamu** – celkem 823, respektive 37,5 %. S poměrně výrazným odstupem následovali občané **Indie** (293, tj. 13,4 %) a občané **Ukrajiny** s 223 kladně rozhodnutými žádostmi (tj. 10,2 %).

Studium bylo třetím nejčastějším účelem udělených povolení k dlouhodobému pobytu. Uděleno tak bylo celkem 2 152 pobytových oprávnění, která představovala 11,7 % ze všech kladných rozhodnutí. Oproti roku 2023 počet udělených dlouhodobých pobytů klesl o 7 %, uděleno bylo o 162 povolení méně. Podobně jako u sloučení rodiny, i účel studia byl nejčastěji povolován občanům **Vietnamu**, kteří získali celkem 716 pobytových oprávnění, což odpovídá třetinovému podílu (33,3 %). S odstupem následovali občané **Indie**, kterým byl pobyt povolen v 310 případech, tj. 14,4 %, a státní příslušníci **Bangladéše** s 257 kladně vyřízenými žádostmi (tj. 11,9 %).

Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem **výzkumu** byla v roce 2024 udělena 536 cizincům a tvořila tak 2,9 % ze všech udělených dlouhodobých pobytů na vstupu na území ČR. Meziročně došlo k výraznému nárůstu o 60,5 %, kladně vyřízeno bylo o 202 žádostí více než v roce 2023. Nejvíce povolení k pobytu za tímto účelem bylo, stejně jako v předchozích letech, uděleno občanům **Indie**, celkem 194 (tj. 36,8 % z celkového počtu udělených dlouhodobých pobytů za účelem výzkumu). S výrazným odstupem následovali občané **Číny**, kteří obdrželi povolení ve 46 případech (tj. 8,6 %) a **Pákistán** se 42 kladnými rozhodnutími (tj. 7,8 %).

Udělená povolení k dlouhodobému pobytu ze žádostí podaných na ZÚ ČR dle účelu pobytu v roce 2024

Rok	Počet udělených povolení	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
			v %	absolutní číslo
Celkem	18 344	100,0	14,9	2 380
z toho dle účelu pobytu:				
zaměstnání – zaměstnanecká karta	12 843	70,0	23,5	2 445
sloučení rodiny	2 192	11,9	-5,5	-127
studium	2 152	11,7	-7,0	-162
zaměstnání – modrá karta	337	1,8	-14,2	-56
výzkum	536	2,9	60,5	202
vnitropodnikový převod	284	1,5	39,9	81

Zdroj: MV

Nejvíce povolení k dlouhodobému pobytu tak bylo v roce 2024 uděleno občanům **Filipín** – celkem 3 761, což odpovídá 20,5 % podílu na všech udělených dlouhodobých pobytech. Druhou nejčastější skupinou podle státní příslušnosti byli v roce 2024 občané **Mongolska**, kteří se na počtu udělených pobytů podíleli z 9,5 %, tedy 1 736 povoleními. Na třetím místě se umístili občané **Číny** s 1 576 povoleními k dlouhodobému pobytu (8,6 %). Všechny tři uvedené státní příslušnosti vykázaly meziroční nárůst kladně vyřízených žádostí. Oproti roku 2023 z první desítky státních příslušností vypadli občané Indonésie, které nahradili občané Kazachstánu.

Udělená povolení k dlouhodobému pobytu ze žádostí podaných na ZÚ ČR dle státní příslušnosti – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem	15 964	100	18 344	100	14,9	2 380
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Filipíny	2 553	16,0	3 761	20,5	47,3	1208
Mongolsko	969	6,1	1 736	9,5	79,2	767
Čína	1 198	7,5	1 576	8,6	31,6	378
Vietnam	1 590	10,0	1 445	7,9	-9,1	-145
Ukrajina	457	2,9	1 412	7,7	209,0	955
Indie	1 422	8,9	1 389	7,6	-2,3	-33
Moldavsko	752	4,7	700	3,8	-6,9	-52
Srbsko	583	3,7	666	3,6	14,2	83
Turecko	592	3,7	591	3,2	-0,2	-1
Kazachstán	316	2,0	296	1,6	-6,3	-20

Zdroj: MV

Mezi cizinci, kterým bylo v roce 2024 kladně vyřízeno povolení k dlouhodobému pobytu (ze žádostí podaných na ZÚ ČR), výrazně **převažovali muži s podílem 66,9 %**. Ve věkové struktuře byl evidován nejvyšší počet kladně rozhodnutých žádostí u cizinců mezi **21 a 35 lety**, konkrétně 9 850 povolených žádostí k dlouhodobému pobytu, což představuje celkem 53,7 % ze všech kladných rozhodnutí. Z těchto žádostí bylo 72,9 % uděleno za účelem zaměstnání – 7 182 zaměstnaneckých karet.

Negativně bylo v roce 2024 vyřízeno 18,4 % (tj. 4 133) žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu (ze žádostí podaných na ZÚ ČR). Největší podíl na zamítnutých nebo zastavených žádostech byl i v roce 2024 zaznamenán u účelu zaměstnání (84,2 %; 1 646 zaměstnaneckých karet a 18 modrých karet), 10,5% podíl pak připadal na účel studia (432 zamítnutých nebo zastavených žádostí) a 4,7% podíl na sloučení rodiny (194 negativních rozhodnutí).

IV.4. ŘÍZENÍ O POBYTU NA ÚZEMÍ ČR

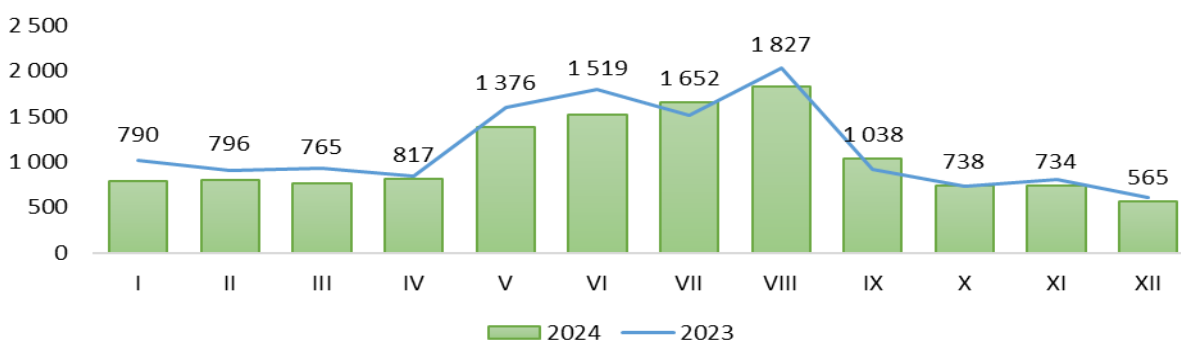
IV.4.1. Dlouhodobý pobyt občanů třetích zemí

IV.4.1.1. Řízení o udělení povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR

Žádosti o udělení povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR

V roce 2024 podali státní příslušníci třetích zemí na území ČR celkem 12 617 žádostí o udělení povolení k dlouhodobému pobytu. Ve srovnání s rokem 2023, kdy bylo podáno 13 697 žádostí, se jedná o pokles o 7,9 %.

Měsíční vývoj žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu podané na území - 2023/2024



Zdroj:

IS CIS

Z hlediska státních příslušností nejvíce žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu podávali státní příslušníci **Ukrajiny** (3 163, tj. 25,1 % žádostí), ve srovnání s minulým rokem u nich však došlo k poklesu počtu podaných žádostí o 14,7 %. Druhou příčku obsadili státní příslušníci **Kazachstánu** (1 393, tj. 11,0 %) a třetí místo státní příslušníci **Ruska** (1 121, tj. 8,9 %). Dále v TOP 10 státních příslušnostech figuruje **Indie, Vietnam, Spojené státy americké, Turecko, Mongolsko, Ázerbájdžán a Korejská republika**. Skladba států zůstává téměř stejná, jako minulý rok, pouze Kyrgyzstán byl nahrazen Ázerbájdžánem.

Žádosti o udělení o povolení k dlouhodobému pobytu podané na území ČR – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem	13 697	100,0	12 617	100,0	-7,9	-1 080
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Ukrajina	3 710	27,1	3 163	25,1	-14,7	-547
Kazachstán	1 481	10,8	1 393	11,0	-5,9	-88
Rusko	1 213	8,9	1 121	8,9	-7,6	-92
Indie	968	7,1	939	7,4	-3,0	-29
Vietnam	865	6,3	602	4,8	-30,4	-263
Spojené státy	502	3,7	446	3,5	-11,2	-56
Turecko	349	2,5	423	3,4	21,2	74
Mongolsko	405	3,0	409	3,2	1,0	4
Ázerbájdžán	227	1,7	257	2,0	13,2	30
Korejská republika	249	1,8	223	1,8	-10,4	-26

Zdroj:
IS CIS

Nejčastějším účelem žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu podaných na území bylo v roce 2024 zaměstnání tyto žádosti nejčastěji podávali státní příslušníci Ruska. Druhým v pořadí byl účel pobytu sloučení rodiny, o který nejvíce žádali státní příslušníci Ukrajiny. Třetím nejčastějším účelem žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu byl účel studium, těchto žádostí nejvíce podali státní příslušníci Kazachstánu.

Žádosti o udělení o povolení k dlouhodobému pobytu v roce 2024 dle účelu pobytu

Účel pobytu	Počet žádostí	tj. %
zaměstnání	4 602	36,5
sloučení rodiny	4 101	32,5
studium	2 956	23,4
jiné / ostatní	546	4,3
podnikání – OSVČ	218	1,7
hledání zaměstnání / zahájení podnikání	106	0,9
výzkum	51	0,4
podnikání – účast v PO	37	0,3
Celkem	12 617	100,0

Zdroj: IS CIS

Rozhodnutí o povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR

V roce 2024 vydalo MV celkem **13 412 rozhodnutí týkajících se žádostí o udělení povolení k dlouhodobému pobytu podaných na území ČR**, což je o 7,2 % rozhodnutí méně než v předchozím roce. Dlouhodobý pobyt byl v roce 2024 udělen celkem v **11 967 případech**, což oproti předchozímu roku představuje pokles o 6,4 %.

Nejvíce povolení k dlouhodobému pobytu bylo uděleno za účelem **sloučení rodiny**, u něž více jak polovina pobytů byla udělena občanům Ukrajiny, dále pak účel **zaměstnání – zaměstnanecká karty**, které byly nejvíce udělovány občanům Ruska a účel **studium**, který byl nejčastěji povolován státním příslušníkům Kazachstánu.

Udělená povolení k dlouhodobému pobytu v roce 2024 dle účelu pobytu

Účel pobytu	Počet udělených povolení	tj. %
sloučení rodiny	4 222	35,3
zaměstnání	3 992	33,3
studium	2 895	24,2
jiné / ostatní	511	4,3
podnikání – OSVČ	166	1,4
hledání zaměstnání / zahájení podnikání	95	0,8
výzkum	52	0,4
podnikání – účast v PO	34	0,3
Celkem	11 967	100,0

Zdroj: IS CIS

Nejvíce povolení k dlouhodobému pobytu bylo uděleno státním příslušníkům **Ukrajiny** (3 122, tj. 26,1 % povolených žádostí), **Kazachstánu** (1 353, tj. 11,3 %) a **Ruska** (1 026, tj. 8,6 %).

IV. Legální migrace

Udělená povolení k dlouhodobému pobytu dle státních příslušností v roce 2024

Účel pobytu	Počet udělených povolení	tj. %
Celkem	11 967	100,0
z toho TOP 10:		
Ukrajina	3 122	26,1
Kazachstán	1 353	11,3
Rusko	1 026	8,6
Indie	926	7,7
Spojené státy	451	3,8
Turecko	389	3,3
Mongolsko	384	3,2
Vietnam	372	3,1
Ázerbájdžán	251	2,1
Korejská republika	235	2,0

Zdroj: IS CIS

Poměr mužů a žen, jimž bylo v roce 2024 uděleno povolení k dlouhodobému pobytu, byl vyrovnaný, činil **50:50**. S ohledem na **věkovou strukturu** bylo nejvíce povolení k dlouhodobému pobytu uděleno cizincům ve věku 20-34 let (6 312, tj. 52,7 % povolených žádostí) a cizincům ve věku do 20 let (3 960, tj. 33,1 %). Zbývající skupina cizinců od 35 do 64 let tvořila 13,8 %, osoby nad 65 let pouze 0,4 %.

Negativně bylo v roce 2024 rozhodnuto 10,8 % (tj. 1 445) žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu podaných na území. Negativně byly vyřizovány nejčastěji žádosti za účelem zaměstnání (41,3 % negativně rozhodnutých žádostí), sloučení rodiny (25,1 %), studia (23,4 %), a jiné/ostatní (5,6 %), naopak nejnižší procento zamítnutých žádostí či zastavených řízení bylo u účelu vědecký výzkum (0,1 %), podnikání – účast v právnické osobě (0,5 %), hledání zaměstnání/zahájení podnikání (0,8 %) a podnikání – OSVČ (3,2 %).

IV.4.1.2. Změna zaměstnavatele

V roce 2024 bylo evidováno **22 793 oznámení změny zaměstnavatele nebo pracovní pozice** držitele zaměstnanecké karty nebo jeho zaměstnání na další pracovní pozici, což je o 7 131 (tj. -24 %) méně než v roce 2023. Změnu nejčastěji ohlašovali občané Ukrajiny (12 324, tj. 54 % žádostí), Filipín (2 202, tj. 10 %) a Mongolska (1 300, tj. 6 %).

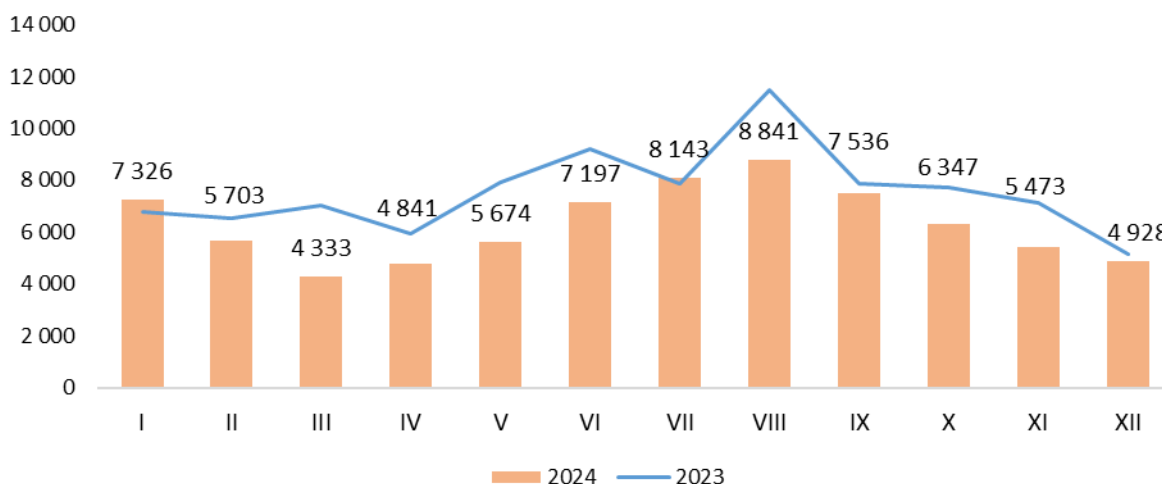
MV oznámení změny zaměstnavatele nebo pracovní pozice držitele zaměstnanecké karty nebo jeho zaměstnání na jiné pracovní pozici **vyhovělo v 20 597 případech**. Meziročně se jedná o pokles o 6 149 (tj. -23 %). Nejčastěji bylo oznámení o změně kladně přijato u občanů Ukrajiny (11 287, tj. 55 % kladně přijatých žádostí), Filipín (2 023, tj. 10 %) a Mongolska (1 144, tj. 6 %).

IV.4.1.3. Řízení o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu a změně účelu pobytu

Žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu a změně účelu

Nad rámec žádostí o udělení povolení k dlouhodobému pobytu bylo v roce 2024 ze strany občanů třetích zemí podáno také **76 342 žádostí o prodloužení stávajících povolení k dlouhodobému pobytu** (jedná se o meziroční **pokles o 15,7 %**) a **3 965 žádostí o změnu účelu dlouhodobého pobytu** (meziroční **nárůst o 10,4 %**).

Vývoj počtu žádostí o prodloužení dlouhodobého pobytu - srovnání 2023/2024



Zdroj: MV

Podané žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu se v roce 2024 **nejčastěji týkaly účelu pobytu zaměstnání** (zaměstnanecké karty nebo modré karty), kterých bylo podáno 44 869 (tj. 58,8 % žádostí). Důvodem je prodlužování pobytu cizinců, kteří do ČR přicházejí na základě migračních programů a projektů (viz kapitola IV.2.2. Migrační programy). Následovaly žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu **za účelem studia** (13 824, tj. 18,1 %) a prodloužení povolení k pobytu za účelem **sloučení rodiny** (13 414, tj. 17,6 %).

Povolení k pobytu za účelem studia se vydává na 1 rok (což odpovídá akademickému nebo školnímu roku, na který je cizinci vystavováno potvrzení o studiu sloužící jako doklad o účelu pobytu), takže ve srovnání s jinými účely pobytu, které mohou být prodlouženy až na 2 roky, je nutno povolení k pobytu za účelem studia častěji prodlužovat. O prodloužení platnosti povolení k pobytu za účelem **podnikání** (který zahrnuje podnikání formou činnosti OSVČ i účasti v právnické osobě) požádalo 2 387 cizinců (tj. 3,1 %).

Žádosti o **prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu** celkově nejčastěji podávali státní příslušníci **Ukrajiny** (35 184, tj. 46,1 % žádostí), **Ruska** (7 242, tj. 9,5 %) a **Vietnamu** (4 176, tj. 5,5 %).

Podané žádosti o **změnu účelu pobytu** (vydání povolení k pobytu za jiným účelem) se nejčastěji týkaly účelu **jiné/ostatní** (1 075, tj. 27,1 % žádostí), který v praxi zahrnuje především vzdělávací aktivity nespádající do definice studia podle zákona o pobytu cizinců, **účelu hledání zaměstnání/zahájení podnikání** (955, tj. 24,1 %), účelu **sloučení rodiny** (628, tj. 15,8 %) a účelu **studium** (609, tj. 15,4 %).

Nejpočetnější skupinu žadatelů o změnu účelu pobytu tvořili státní příslušníci **Vietnamu** (889, tj. 22,4 % žádostí), dále pak státní příslušníci **Ukrajiny** (824, tj. 20,8 %) a státní příslušníci **Ruska** (680, tj. 17,2 %).

IV. Legální migrace

Rozhodnutí o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu a změně účelu

V roce 2024 MV vydalo celkem **81 194 rozhodnutí ve věci prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu a 4 129 rozhodnutí o změně účelu pobytu**. Z toho bylo 75 869 kladných rozhodnutí ve věci prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu a 3 536 kladných rozhodnutí o změně účelu pobytu.

Povolení k dlouhodobému pobytu bylo nejčastěji prodlouženo za účelem pobytu **zaměstnání** (45 676, tj. 60,2 % povolených žádostí), **studia** (13 157, tj. 17,3 %) a **sloučení rodiny** (13 090, tj. 17,2 %). Nejvíce kladných rozhodnutí o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu bylo vydáno státním příslušníkům **Ukrajiny** (36 762, tj. 48,5 % povolených žádostí), **Ruska** (6 984, tj. 9,2 %) a **Vietnamu** (4 077, tj. 5,4 %).

V roce 2024 byla nejčastěji povolena **změna účelu pobytu** u účelu **jiné/ostatní** (988, tj. 27,9 % povolených žádostí), účelu **hledání zaměstnání/zahájení podnikání** (907, tj. 25,7 %) a **sloučení rodiny** (547, tj. 15,5 %). Změna účelu pobytu byla nejčastěji povolena státním příslušníkům **Vietnamu** (769, tj. 21,7 % povolených žádostí), po nichž následovali státní příslušníci **Ukrajiny** (730, tj. 20,6 %) a **Rusko** (676, tj. 19,1 %).

Negativně bylo v roce 2024 rozhodnuto 6,6 % (tj. 5 325) žádostí o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu a 14,4 % (tj. 593) žádostí o změnu účelu pobytu. V případě prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu byly negativně vyřizovány nejčastěji žádosti za účelem zaměstnání (48,4 % negativně rozhodnutých žádostí), sloučení rodiny (22,1 %), studia (17,8 %) a podnikání – OSVČ (6,2 %), naopak nejnižší procento zamítnutých žádostí či zastavených řízení bylo u účelu vědecký výzkum (0,4 %). V případě změny účelu pobytu byly negativně vyřizovány nejčastěji žádosti za účelem jiné/ostatní (40,8 %), podnikání – OSVČ (18,7 %), hledání zaměstnání/zahájení podnikání (17,4 %) a studia (13,5 %).

IV.4.2. Přechodný pobyt občanů EU a jejich rodinných příslušníků

IV.4.2.1. Řízení o vydání osvědčení o registraci občana EU

V roce 2024 **požádalo o vydání osvědčení o registraci občana EU** (dříve potvrzení o přechodném pobytu) **celkem 13 274 občanů EU**, ve srovnání s předchozím rokem tak došlo k nárůstu o 4,0 %.

O vydání osvědčení o registraci v roce 2024 si tradičně **nejčastěji žádali občané Slovenska** (6 555, tj. 47,5 % žádostí).

Žádosti o vydání potvrzení o přechodném pobytu/osvědčení o registraci občanů EU – srovnání 2023/2024

	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem	12 765	100,0	13 274	100,0	4,0	509
z toho TOP 5 (řazeno dle 2024):						
Slovensko	6 066	47,5	6 555	49,4	8,1	489
Rumunsko	1 421	11,1	1 368	10,3	-3,7	-53
Maďarsko	856	6,7	953	7,2	11,3	97
Bulharsko	1 155	9,0	891	6,7	-22,9	-264
Německo	696	5,5	721	5,4	3,6	25

Zdroj: IS CIS

V roce 2024 MV vydalo **celkem 13 176 rozhodnutí o přechodném pobytu občana EU**, z toho bylo **vydáno 12 191 kladných rozhodnutí o vydání osvědčení o registraci**. Negativně bylo v roce 2024 rozhodnuto 7,5 % (tj. 985) žádostí o přechodný pobyt občana EU.

Stejně jako v předchozích letech byl jednoznačně nejvyšší počet osvědčení vydán státním příslušníkům **Slovenska** (6 012, tj. 49,3 % povolených žádostí), s výrazným odstupem následovali státní příslušníci **Rumunska** (1 245, 10,2 %) a **Maďarska** (903, tj. 7,4 %).

Mezi občany EU s vydaným osvědčením o registraci, stejně jako minulý rok, převažovali muži (61,8 %). S ohledem na věkovou strukturu byl u občanů EU s vydaným osvědčením o registraci nejvyšší podíl v kategorii 20–34 let (43,6 %).

IV.4.2.2. Řízení o udělení povolení k přechodnému pobytu rodinným příslušníkům občana EU

Rodinní příslušníci občanů EU jsou od novely zákona v roce 2021 rozděleni do dvou kategorií, a to na tzv. blízké rodinné příslušníky (dle § 15a odst. 1 a 2) a tzv. vzdálené rodinné příslušníky (dle § 15a odst. 3). Pro každou kategorii stanovuje zákon mírně odlišná práva a povinnosti.

Celkem v roce 2024 zažádalo **4 405 rodinných příslušníků občanů EU** o udělení povolení k přechodnému pobytu. Ve srovnání s předchozím rokem tak došlo k nárůstu o 4,7 %.

Nejvíce žádostí o udělení povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU podali v roce 2024 státní příslušníci Ukrajiny (1 674, tj. 38,0 % žádostí).

Žádosti o udělení povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU – srovnání 2023/2024

	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem	4 208	100,0	4 405	100,0	4,7	197
z toho TOP 5 (řazeno dle 2024):						
Ukrajina	1 472	35,0	1 674	38,0	13,7	202
Rusko	294	7,0	285	6,5	-3,1	-9
Spojené státy	207	4,9	228	5,2	10,1	21
Moldavsko	230	5,5	212	4,8	-7,8	-18
Vietnam	210	5,0	204	4,6	-2,9	-6

Zdroj: IS CIS

V roce 2024 **MV vydalo celkem 4 425 rozhodnutí o přechodném pobytu rodinného příslušníka občana EU**, z čehož bylo **3 585 rozhodnutí kladných**. Negativně bylo v roce 2024 rozhodnuto 19,0 % (tj. 840) žádostí o přechodný pobyt rodinného příslušníka občana EU.

Nejvyšší počet povolení k přechodnému pobytu pro občany třetích zemí byl udělen státním příslušníkům **Ukrajiny** (1 373, tj. 38,3 % povolených žádostí), **Ruska** (230, tj. 6,4 %) a **Moldavska** (193, tj. 5,4 %).

Mezi občany třetích zemí, kteří získali povolení k přechodnému pobytu, převažovaly ženy (60,9 %).

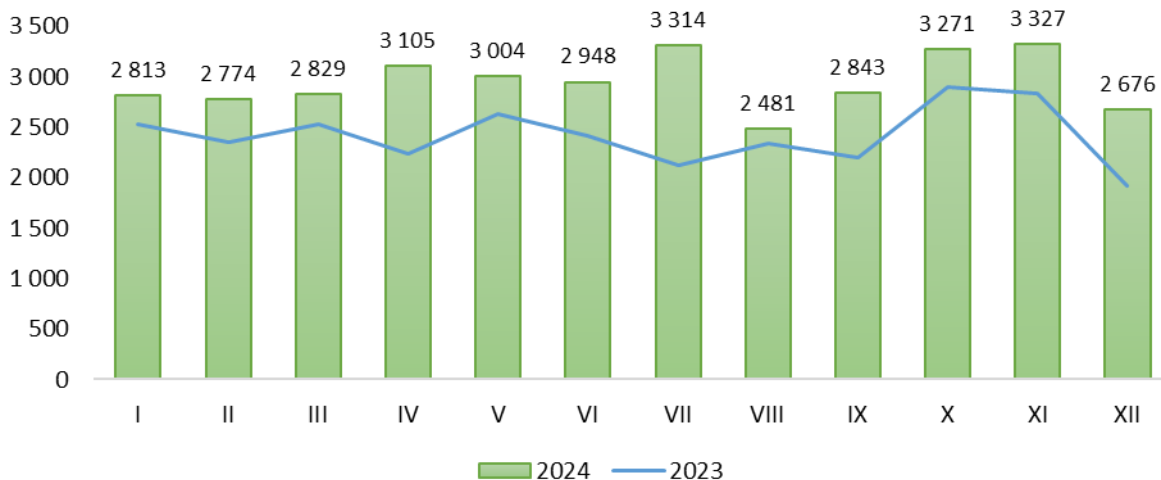
S ohledem na věkovou strukturu byl u rodinných příslušníků občanů EU s povolením k přechodnému pobytu nejvyšší podíl v kategorii 20–34 let (48,5 %).

IV.4.3. Řízení o udělení povolení k trvalému pobytu

Žádosti o udělení povolení k trvalému pobytu

V roce 2024 MV zaevidovalo **35 385** žádostí o udělení povolení k trvalému pobytu, ve srovnání s předchozím rokem tak došlo k výraznému nárůstu počtu žádostí, a to o **21,9 %** (tj. 6 368).

Měsíční vývoj žádostí o povolení k trvalému pobytu - srovnání 2023/2024



Zdroj: IS CIS

Žádosti o udělení povolení k trvalému pobytu dle státních příslušností – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem	29 017	100,0	35 385	100,0	21,9	6 368
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Ukrajina	10 172	35,1	14 563	41,2	43,2	4 391
Slovensko	5 551	19,1	5 803	16,4	4,5	252
Rusko	2 496	8,6	2 645	7,5	6,0	149
Vietnam	1 693	5,8	1 999	5,6	18,1	306
Rumunsko	1 036	3,6	1 060	3,0	2,3	24
Maďarsko	763	2,6	800	2,3	4,8	37
Mongolsko	599	2,1	710	2,0	18,5	111
Bělorusko	503	1,7	672	1,9	33,6	169
Srbsko	302	1,0	557	1,6	84,4	255
Bulharsko	687	2,4	519	1,5	-24,5	-168
Celkem občané EU	9 562	33,0	9 774	27,6	2,2	212
Celkem občané třetích zemí	19 455	67,0	25 611	72,4	31,6	6 156

Zdroj: IS CIS

V roce 2024 mezi žadateli o trvalý pobyt tradičně převládali občané třetích zemí, a to poměrem 72:28. Počet podaných žádostí u občanů třetích zemí meziročně výrazně stoupl (o 6 156 žádostí, tj. 31,6 %), vzrostl rovněž u občanů EU (o 212, tj. 2,2 %). Nejčastěji žádali, stejně jako v minulém roce, občané **Ukrajiny** (14 563, tj. 41,2 % žádostí), následováni občany **Slovenska** (5 803, tj. 16,4 %). Z hlediska státních příslušností nedošlo oproti roku 2023 k velkým změnám, proměnila se pouze pořadí některých států a Polsko bylo nahrazeno Srbskem. Nejvyšší meziroční relativní nárůst v počtu žádostí pozorujeme u občanů Srbska, kteří podali o 84,4 % žádostí více než v roce 2023. Meziroční absolutní nárůst v počtu žádostí je pak u občanů Ukrajiny, kteří podali o 4 391 žádostí více než předchozí rok.

Rozhodnutí o povolení k trvalému pobytu

V roce 2024 MV v řízení o udělení povolení k trvalému pobytu **vydalo celkem 34 730 rozhodnutí**. Počet rozhodnutí se meziročně zvýšil o 26,4 %, vydáno bylo o 7 248 rozhodnutí více. **Kladně byla žádost o udělení trvalého pobytu rozhodnuta v 31 961 případech** (tj. 92,0 % všech rozhodnutí).

Z celkového počtu udělených povolení k trvalému pobytu bylo **9 051** (tj. 28,3 %) **uděleno občanům EU a 22 910** (tj. 71,7 %) **občanům třetích zemí**. Meziročně se zvýšil podíl kladně rozhodnutých žádostí občanů třetích zemí na celkovém počtu kladně rozhodnutých žádostí o 6,1 %.

Pořadí důvodů pro udělení trvalého pobytu zůstává i pro rok 2024 neměnné. Nejčastějším důvodem pro udělení trvalého pobytu zůstává splnění podmínky délky nepřetržitého pobytu, následovaný trvalými pobyty udělenými dětem cizinců s trvalým pobytem v ČR. Další důvody k udělení trvalého pobytu, včetně procentuálního zastoupení, jsou uvedeny v tabulce níže.

Udělená povolení k trvalému pobytu dle důvodů v roce 2024

Důvod	v %
po splnění podmínky nepřetržitého pobytu	79,1
dítě občana třetí země s trvalým pobytem bez podmínky předchozího pobytu	16,1
humanitární a zřetele hodné důvody, zájem ČR	3,9
ostatní	0,9
Celkem	100,0

Zdroj: IS CIS

Povolení k trvalému pobytu **bylo nejčastěji udělováno** státním příslušníkům **Ukrajiny** (12 907, tj. 40,4 % povolených žádostí), kteří obsadili první příčku i v minulém roce. Počet udělených povolení k trvalému pobytu občanům Ukrajiny se meziročně zvýšil o 4 475 (tj. o 53,1 %). Jejich podíl na celkovém počtu kladně vyřízených žádostí vzrostl o 6,8 %. Na druhém místě se umístili občané Slovenska s 5 336 udělenými trvalými pobyty (tj. 16,7 % povolených žádostí) a třetí místo obsadili občané Ruska s 2 545 kladně vyřízenými žádostmi (tj. 8,0 %). Následovali občané Vietnamu (1 865, tj. 5,8 %) a Rumunska (963, tj. 3,0 %).

V roce 2024 byly trvalé pobyty udělovány více mužům, z celkového počtu 31 961 udělených povolení jich 53,1 % získali muži a 46,9 % povolení k trvalému pobytu bylo uděleno ženám.

Nejvíce trvalých pobytů bylo uděleno cizincům ve věku 31 až 45 let (12 797, tj. 40,0 % povolených žádostí). Dětem do 15 let bylo uděleno celkem 7 406 (tj. 23,2 %) povolení k trvalému pobytu, největší podíl pak tvořily děti rodičů s trvalým pobytem v ČR, tedy bez podmínky nepřetržitého pobytu v ČR. Třetí nejvyšší počet získali cizinci ve věku 16-30 let (6 806, tj. 21,3 %). Cizincům mezi 46. a 60. rokem věku bylo uděleno celkem 3 868 (tj. 12,1 %) trvalých pobytů. Nejméně trvalých pobytů se pak udělilo cizincům starším 60 let, a to pouze 1 084 (tj. 3,4 %).

Celkem bylo v roce 2024 **vydáno 2 769 negativních rozhodnutí** ve věci žádosti o udělení povolení k trvalému pobytu. Žádost byla **zamítnuta v 1 339 případech**, v dalších **1 430 případech bylo řízení zastaveno**. Míra neudělení trvalého pobytu se pohybovala na úrovni 8,7 %. Nejvyšší počet negativních rozhodnutí připadal na státní příslušníky Ukrajiny (1 012, tj. 36,5 % negativně rozhodnutých žádostí), které s odstupem následovali státní příslušníci Slovenska (407, tj. 14,7 %) a státní příslušníci Ruska (244, tj. 8,8 %).

IV.5. KOMISE PRO ROZHODOVÁNÍ VE VĚCECH POBYTU CIZINCŮ

Na základě zákona o pobytu cizinců, byla s účinností od 1. ledna 2011 zřízena Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále jen „Komise“), která je nadřízeným správním orgánem MV ve věcech, v nichž odbor azylové a migrační politiky MV (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhoduje v prvním stupni a v dalších případech stanovených zákonem o pobytu cizinců. Komise je organizační součástí MV.

Jedná se o určitou modifikaci rozkladové komise, přičemž Komisi byla navíc svěřena pravomoc rozhodovat. Ve svém postavení je tedy Komise oproti rozkladové komisi nezávislá a samostatná, neboť jedná a rozhoduje v tříčlenných senátech, přičemž většina členů senátu je tvořena osobami, které nejsou zařazeny v MV. Zákon o pobytu cizinců dále stanoví, že členové Komise jsou ve svém rozhodování na MV nezávislí.

V roce 2024 působilo v Komisi 46 členů, kteří jsou zařazeni do 16 senátů Komise (někteří členové Komise nejsou v senátech zařazeni a mohou v případě potřeby zasedat ad hoc).

S účinností od 1. června 2019 byl rovněž zřízen trvalý zvláštní senát Komise, určený k vyřízení odvolání, u kterých je zapotřebí přezkoumat také písemnosti nebo záznamy obsahující utajované informace, které jsou za podmínek uvedených v § 17 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), uchovávané odděleně mimo spis. V roce 2024 zvláštní senát Komise vydal 8 rozhodnutí o odvolání.

V roce 2024 bylo odborem správním předáno Komisi k **rozhodnutí celkem 6 378 věcí**. Věci předložené odborem správním k rozhodnutí Komisi byly v absolutní většině senáty Komise v tomto období také rozhodnuty; výjimku tvoří některé věci, které byly Komisi předloženy odborem správním v prosinci 2024 s tím, že uvedené věci budou rozhodnuty senáty Komise počátkem roku 2025.

Počet předaných věcí k rozhodnutí a rozhodnutí na úseku:

- trvalých pobytů – 463 věcí předáno; rozhodnuto 444 věcí,
- dlouhodobých pobytů a přechodných pobytů občanů EU a rodinných příslušníků občanů EU – 1 700 věcí předáno; rozhodnuto 1 736 věcí,
- dlouhodobých víz – 697 věcí předáno; rozhodnuto 711 věcí,
- podnětů na vydání opatření proti nečinnosti správního orgánu I. stupně – 3 518 věcí předáno; rozhodnuto 3 534 věcí.

Největší objem práce v rámci činnosti Komise představuje rozhodování o odvoláních a rozhodování o novém posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza, v menší míře pak rozhodování o dozorčích prostředcích, mimořádných opravných prostředcích a procesních úkonech. Na úseku dlouhodobých pobytů a přechodných pobytů občanů EU a rodinných příslušníků občanů Evropské unie rozhodla Komise v roce 2024 podle § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu, tj. rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušila a věc vrátila k novému projednání, v 36,7 % případů, na úseku trvalých pobytů v 35,8 % případů, na úseku dlouhodobých víz udělila vízum v 6,9 % případů a v neposlední řadě vyhověla v 40,6 % případů návrhu na provedení opatření proti nečinnosti správního orgánu I. stupně.

Komise v roce 2024 řešila 51 případů souvisejících s neudělením dočasné ochrany v ČR podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace; v 7 případech byla dočasná ochrana Komisí udělena.

V roce 2024 bylo proti rozhodnutím Komise **podáno celkově 348 žalob**. Žaloba podaná proti rozhodnutí Komise byla zamítnuta v 76,7 % případů. Správní soudy kladly i v roce 2024 zvýšený důraz na posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života.

IV.6. SOUDNÍ PŘEZKUM CIZINECKÝCH KAUZ

Zůstává i nadále zachováno dělení zástupčí činnosti v řízeních podle zákona o pobytu cizinců mezi OAMP a správní odbor, resp. Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců. V rámci OAMP pak mezi oddělení zástupčí činnosti a kasací a příslušné pobytové pracoviště u kauz, kdy nastupuje přímý soudní přezkum některých pobytových rozhodnutí včetně dočasné ochrany.

Stejně jako v předchozích letech byla z celkového zaznamenaného počtu OAMP došlých žalob či kasačních stížností v cizinecké agendě v roce 2024 převažující součástí agenda žalob na ochranu proti **nečinnosti správního orgánu** I. stupně – OAMP. Pouze malá část mimořádných opravných prostředků směřujících k soudu připadalo na ostatní opravné prostředky, např. zejména na žaloby týkající se vyhoštění, odstranění tvrdosti správního vyhoštění.

Přezkum cizineckých kauz – srovnání 2023/2024¹⁷

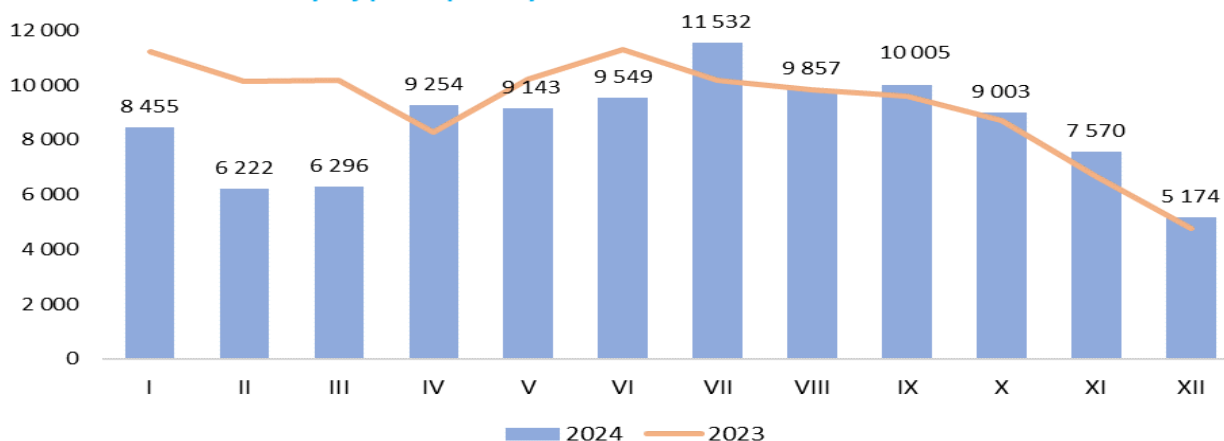
Opravné prostředky podané ke správním soudům	2023	2024
Cizinecké žaloby	136	134
z toho na nečinnost OAMP	120	123
Cizinecké kasační stížnosti	17	11
z toho na nečinnost OAMP	samostatně neevidováno	samostatně neevidováno

Zdroj: MV

IV.7. ŘÍZENÍ O DOČASNÉ OCHRANĚ

I v roce 2024 měly osoby prchající z válkou zasažené Ukrajiny možnost požádat v ČR o dočasnou ochranu. Oproti předchozímu roku se počet podávaných žádostí opět zpomalil. Podávání žádostí bylo během celého roku poměrně vyrovnané. I přes tento pokles Ministerstvo vnitra v roce 2024 registrovalo celkem 102 060 žádostí o první, nebo opakovanou dočasnou ochranu.

Měsíční vývoj počtu podaných žádostí o dočasnou ochranu v roce 2024



Zdroj: MV

¹⁷ Uváděné počty dokládají počet případů, v nichž soud požádal OAMP o vyjádření k žalobě či kasační stížnosti, nejde tedy o celkový nápad těchto opravných prostředků k soudům, tyto údaje nemá MV, resp. OAMP k dispozici.

IV. Legální migrace

Celkem byla dočasná ochrana v roce 2024 **udělena v 91 935 případech**. Oproti roku 2023, kdy byla dočasná ochrana udělena v 107 159 případech, se jedná o pokračující sestupný trend.

Nejvyšší podíl na počtu udělených dočasných ochranných opatření měli v roce 2024 občané Ukrajiny (99,9 %), uděleno jim bylo 91 822 dočasných ochranných opatření. Následovali občané Ruska (39) a Moldavska (23).

Děti do 18 let se v roce 2024 na počtu všech vydaných dočasných ochranných opatření podílely 26,9 % (v roce 2023 to bylo 23,2 %). Největší podíl na počtu udělených dočasných ochranných opatření měly osoby v ekonomicky aktivním věku (67,8 %) a jejich podíl meziročně klesl (72,9 % v roce 2023), ženy tvořily 62 % (60,6 % v roce 2023).

Prodloužení dočasné ochrany

V návaznosti na Rozhodnutí Rady EU a příslušné právní předpisy (tzv. lex Ukrajina) došlo v průběhu roku 2024 k prodloužení institutu dočasné ochrany, a to do března 2025. Proces prodloužení dočasné ochrany probíhal ve dvou fázích. V první fázi bylo ze strany osob, jež v ČR chtěly nadále setrvat, nutné se nejpozději do 15. 3. 2024 k prodloužení dočasné ochrany online zaregistrovat. Na základě online registrace byla dočasná ochrana prodloužena do 30. 9. 2024. Ve druhé fázi pak měly tyto osoby povinnost se osobně dostavit na pracoviště ministerstva vnitra k vyznačení vízového štítku, a to nejpozději do 30. 9. 2024. Vyznačením vízového štítku jim byla dočasná ochrana prodloužena do 31. 3. 2025.

K prodloužení dočasné ochrany se do 15. března 2024 zaregistrovalo celkem **320 307** osob, což bylo 85,5 % z celkového počtu osob, jež na prodloužení dočasné ochrany měly nárok. 14,5 % osob se k prodloužení dočasné ochrany nezaregistrovalo, ve většině případů šlo o osoby, které se vrátily zpět na Ukrajinu. K 30. 9. 2024 pak pracoviště ministerstva vnitra vyznačila celkem **304 550** vízových štítků, na jejichž základě byla dočasná ochrana prodloužena až do března 2025. Druhou fází procesu prodloužení dočasné ochrany tak dokončila naprostá většina registrovaných (95 %).

V. POBYT CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČR

V.1. CIZINCI S POVOLENÝM POBYTEM NA ÚZEMÍ ČR

Na konci roku 2024 bylo na území ČR evidováno k legálnímu pobytu (po dobu delší než 90 dní) celkem **1 094 089 cizinců¹⁸, cizinci tak tvořili 10,0 % populace ČR¹⁹.**

Meziročně se celkový počet legálně pobývajících cizinců zvýšil o 2,7 % oproti roku 2023. Nárůst v roce 2024 byl zapříčiněn především stále přibývajícími příchozími z Ukrajiny, kteří v České republice žádají o dočasnou ochranu.

Vývoj počtu cizinců s povoleným pobytem na území ČR (2015–2024)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet cizinců	467 562	496 413	526 811	566 931	595 881	634 790	660 849	1 116 154	1 065 740	1 094 089
Meziroční změna v %	3,5	6,2	6,1	7,6	5,1	6,5	4,1	68,9	-4,5	2,7

Zdroj: IS CIS

Na základě dočasné ochrany pobývalo k 31. 12. 2024 na území celkem 388 879 cizinců. Cizinců ve standardním pobytovém režimu (tj. s trvalým či přechodným pobytem) bylo evidováno celkem 705 210, což představovalo o 2,0 % více než na konci roku 2023. Tempo růstu cizinců ve standardním pobytovém režimu se oproti předchozímu roku zrychlilo, zatímco v roce 2023 jejich počet narostl o 8 484 osob, v roce 2024 to bylo o 14 104 osob. Zatímco cizinců pobývajících na základě povolení k přechodnému pobytu meziročně ubylo (-8 117), přírůstek počtu osob se týká výhradně povolení k trvalému pobytu (+22 221).

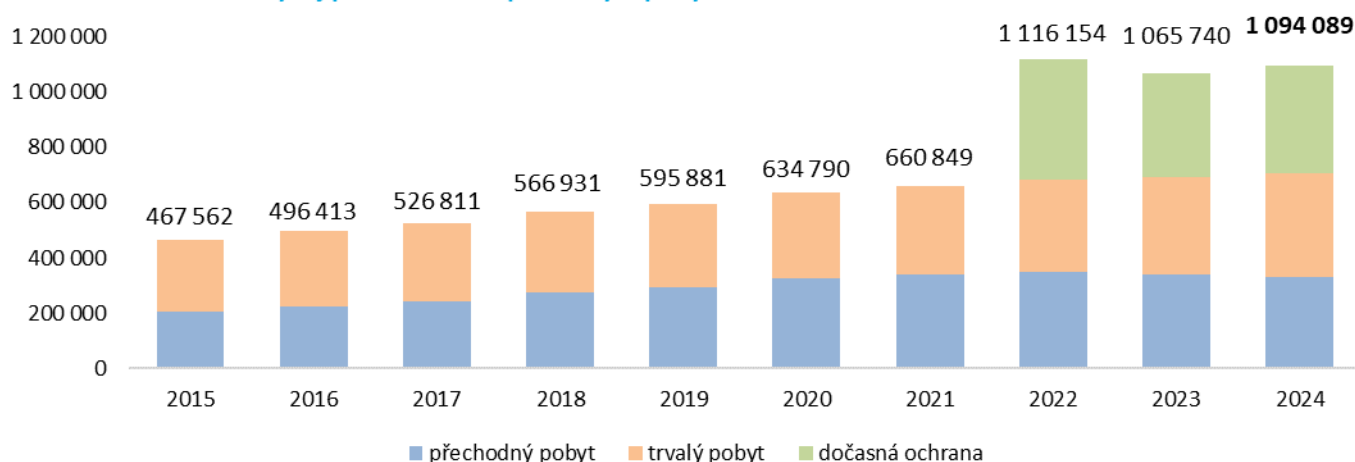
Z celkového počtu cizinců pobývajících na území ČR 21,2 % tvořili občané EU²⁰. Počet cizinců z tzv. třetích zemí při započítání držitelů dočasné ochrany v roce 2024 dosáhl 78,8 % (861 668), jednalo se o nárůstek o 25 624 osob.

¹⁸ Údaj zahrnuje cizince s povoleným pobytem v ČR evidované v Cizineckém informačním systému. Reálné počty cizinců legálně pobývajících na území ČR se nicméně mohou lišit, neboť evidovaný počet cizinců nezahrnuje všechny občany jiných členských států EU pobývajících v ČR. Statistické přehledy zaznamenávají pouze ty občany EU, kteří požádali, resp. bylo jim vydáno osvědčení o registraci (místo dřívějšího potvrzení o přechodném pobytu). Ti, kteří jen využívají svého práva volného pohybu na území EU, statisticky podchyceni nejsou.

¹⁹ Pro výpočet byla použita data dostupná k 30.12.2024, kdy bylo v ČR evidováno celkem 10 897 237 obyvatel (Zdroj: ČSÚ).

²⁰ V rámci rozlišení kategorií cizinců na občany EU a cizinců ze zemí mimo EU (tzv. cizinců ze třetích zemí) je třeba upozornit na skutečnost, že pro účely zpracování dat a jejich zjednodušení jsou v předkládaných datech občané Velké Británie zahrnuti v kategorii občanů z třetích zemí. Do kategorie **občanů EU** jsou zahrnuti rovněž občané států, se kterými má EU uzavřenu smlouvu o vytvoření společného Evropského hospodářského prostoru (tedy Island, Lichtenštejnsko a Norsko). Dále je tam zahrnuto také Švýcarsko, které je součástí Evropského jednotného trhu.

Vývoj počtu cizinců s povoleným pobytem na území ČR v letech 2015-2024



Zdroj: IS CIS

V.1.1. Cizinci s přechodným a trvalým pobytem na území ČR

Z celkového počtu 705 210 cizinců pobývajících na území v rámci trvalého či přechodného pobytu jich 332 994 na území pobývalo přechodně²¹ (47,2 %) a 372 216 trvale (52,8 %).

67,0 % cizinců s trvalým či přechodným pobytem spadá do kategorie cizinců ze třetích zemí (472 789 osob). Tento podíl zůstal ve srovnání s předchozím rokem prakticky stejný (+0,2 %). V absolutních hodnotách počet cizinců ze třetích zemí s přechodným či trvalým pobytem zvýšil o 11 379 osob (+2,5 %).

Občanů EU bylo evidováno celkem 232 421, což představuje 33,0 % z celkového počtu cizinců pobývajících v ČR na trvalý či přechodný pobyt. Meziročně se jedná o nárůst o 2 733 osob.

Cizinci s povoleným přechodným a trvalým pobytem v ČR podle členství v EU a kategorie pobytu – srovnání 2023/2024

Rok (stav k 31.12.)		2023		2024		meziroční změna	
		počet cizinců	tj. %	počet cizinců	počet cizinců	tj. %	tj. %
Cizinci s přechodným a trvalým pobytem	CELKEM	691 106	100	705 211	100	14 105	2,0
	z toho přechodně	341 111	49,4	332 994	47,2	-8 117	-2,4
	z toho trvale	349 995	50,6	372 216	52,8	22 222	6,3
Občané EU	CELKEM	229 696	33,2	232 421	33,0	2 725	1,2
	z toho přechodně	116 642	50,8	112 793	48,5	-3 849	-3,3
	z toho trvale	113 054	49,2	119 628	51,5	6 575	5,8
Občané třetích zemí	CELKEM	461 410	66,8	472 789	67,0	11 379	2,5
	z toho přechodně	224 469	48,6	220 201	46,6	-4 268	-1,9
	z toho trvale	236 941	51,4	252 588	53,4	15 647	6,6

Zdroj: IS CIS

²¹ Jedná se o cizince s dlouhodobým vízem, povolením k dlouhodobému pobytu, osvědčením o registraci občana EU (dříve potvrzení o přechodném pobytu občana EU) či povolením k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU.

Podíl cizinců s přechodným a trvalým pobytem je víceméně vyrovnaný. Na rozdíl od předchozího roku pobývali cizinci z EU v ČR více na trvalý pobyt (51,5 %), u občanů ze třetích zemí převažující trvalý pobyt zůstává (53,4 %).

Nejpočetněji jsou v rámci přechodného a trvalého pobytu zastoupeni občané **Ukrajiny** (201 389). Stejně jako v roce 2023 i v roce 2024 došlo u občanů Ukrajiny k poklesu v rámci přechodného pobytu, a to o 8 790 osob (-8,6 %). Naopak v rámci trvalého pobytu došlo k nárůstu o 9 477 osob (+9,6 %), celkově se počet ukrajinských státních příslušníků pobývajících na území ČR v rámci trvalého nebo přechodného pobytu však zvýšil pouze o 687 osob (+0,3 %)

Další nejvíce zastoupenou státní příslušností jsou občané **Slovenska** (121 471), následně **Vietnamu** (68 967) a **Ruska** (38 647). Pokračují opět země Evropské unie – **Rumunsko** (21 049), **Polsko** (17 733) a **Bulharsko** (17 733). TOP 10 pak uzavírají občané **Mongolska** (14 071), **Německa** (11 768) a **Maďarska** (11 650). Oproti minulému roku, kdy bylo přes 10 000 občanů následně již jen z jedné země (Spojené státy), v roce 2024 pobývalo na území ČR přes 10 000 občanů Spojených států, Indie, Filipín a Kazachstánu.

Cizinci s povoleným přechodným a trvalým pobytem v ČR k 31. 12. 2024 dle kategorie pobytu a státní příslušnosti

Druh pobytu	počet	podíl v %	meziroční změna v %	z toho			
				přechodně	tj. %	trvale	tj. %
Cizinci celkem	705 210	100	2,0	332 994	47,2	372 216	52,8
z toho TOP 10:							
Ukrajina	201 389	28,6	0,3	92 843	27,9	108 546	29,2
Slovensko	121 471	17,2	1,9	51 596	15,5	69 875	18,8
Vietnam	68 967	9,8	1,8	12 323	3,7	56 644	15,2
Rusko	38 647	5,5	-4,9	13 369	4,0	25 278	6,8
Rumunsko	21 049	3,0	2,8	12 986	3,9	8 063	2,2
Polsko	17 733	2,5	-0,6	6 221	1,9	11 512	3,1
Bulharsko	17 733	2,5	-1,0	9 791	2,9	7 942	2,1
Mongolsko	14 071	2,0	11,1	7 228	2,2	6 843	1,8
Německo	11 768	1,7	-7,5	7 044	2,1	4 724	1,3
Maďarsko	11 650	1,7	4,8	7 837	2,4	3 813	1,0
Občané EU	232 421	33,0	1,2	112 793	33,9	119 628	32,1
Občané třetích zemí	472 789	67,0	2,5	220 201	66,1	252 588	67,9

Zdroj: IS CIS

V rámci pořadí TOP 10 nejčastěji zastoupených státních příslušností došlo k posunu Bulharska zpět na 7. pozici za Polsko. Mongolsko se tentokrát umístilo o jedno místo výše, a sice na 8. příčce. Jinak zůstává složení v rámci TOP 10 neměnné.

V některých případech došlo v rámci TOP 10 k poklesům počtu cizinců. Pokračuje trend poklesu ruských občanů pobývajících na území ČR (důsledek restrikcí v oblasti vydávání víz v souvislosti s ruskou agresí na Ukrajině), jejichž počet se snížil o 1 989 osob (-4,9 %). Největší pokles byl však zaznamenán u občanů Německa, a sice o 951 osob (-7,5 %). Naopak nejvyšší nárůst byl zaznamenán jednoznačně v případě Mongolska, kde se počet jeho občanů pobývajících na území ČR meziročně zvýšil o 1 410 osob (+11,1 %), a to hlavně v rámci přechodného pobytu (+ 920 osob, +14,6 %).

Obdobně jako v roce 2023, i v roce 2024 byl nejvyšší meziroční nárůst v absolutním (+3 392) i procentuálním (+48,3 %) vyjádření zaznamenán u občanů **Filipín**, u nichž pokračuje trend z předchozích let. Jejich počet meziročně stoupl z 7 026 na 10 418 a jedná se především o nárůst přechodného pobytu za účelem zaměstnání (+3 189, tj. +52,8 %).

V. Pobyt cizinců na území ČR

Poměrně vysoký relativní nárůst byl zaznamenán u občanů **Číny** (+ 1 115, +12,7 %), kde se jednalo především o nárůst v rámci přechodného pobytu za účelem zaměstnání (+45,5 %, +1 013). Další vyšší relativní nárůst byl zaznamenán u občanů **Mongolska** (+11,1 %, +1 410), u kterých opět došlo ke zvýšení především v případě zaměstnání v rámci přechodného pobytu (+18,4 %, +812).

Nadále mezi cizinci převažují mírně muži, a to jak v rámci povolení k trvalému pobytu, tak v rámci pobytu přechodného. Celkem muži na konci roku 2024 tvořili 56,1 % cizinců. Poměr zastoupení mužů a žen je vyváženější u cizinců, kteří na území ČR pobývají trvale. U trvalých pobytů byl podíl mužů 52,7 %. U přechodných pobytů měli muži ještě výraznější převahu v zastoupení, a to 59,8 %. Odlišnosti v zastoupení cizinců dle pohlaví v rámci jednotlivých kategorií pobytu lze spojit s charakterem přechodného pobytu, který je spíše dočasný a zejména ekonomicky motivovaný.

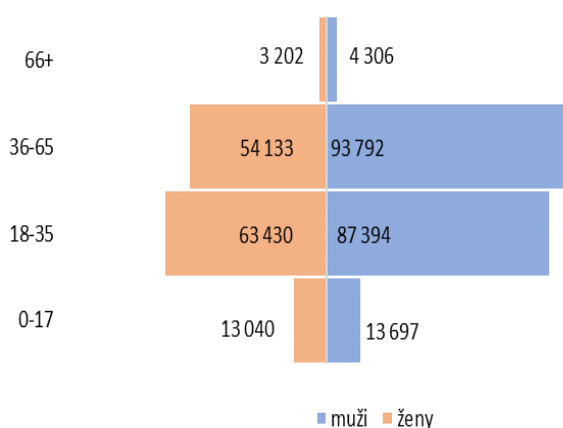
Cizinci s povoleným přechodným a trvalým pobytem v ČR k 31. 12. 2024 dle pohlaví

Pohlaví	Cizinci celkem	Z toho			
		Muži	tj. %	Ženy	tj. %
Celkem přechodný a trvalý pobyt	705 210	395 417	56,1	309 793	43,9
z toho:					
přechodně	332 994	199 189	59,8	133 805	40,2
trvale	372 216	196 228	52,7	175 988	47,3

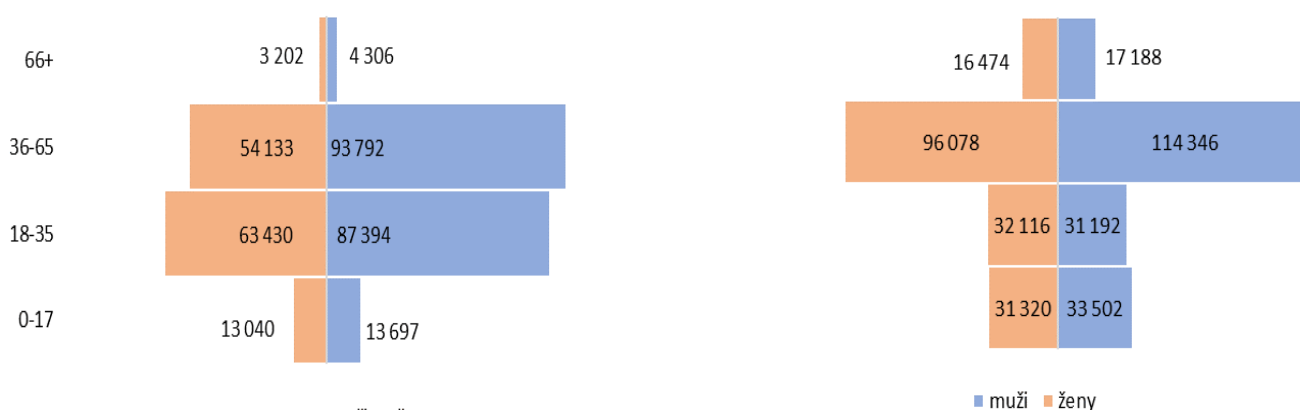
Zdroj: IS CIS

V celkovém počtu cizinců pobývajících na přechodný a trvalý pobyt převažuje dlouhodobě věková kategorie v rozmezí 36–65 let, která v roce 2024 tvořila 50,8 %. Obdobně jako v roce 2023 se v roce 2024 věkové složení lišilo dle typu pobytu. V kategorii přechodného pobytu je kategorie věku 18–35 let a 36–65 let více vyrovnaná, zatímco v kategorii trvalého pobytu jasně převažuje věk 36-65 let a je zde i vyšší zastoupení nezletilých osob a osob starších 66 let (viz grafy níže).

Pohlaví a věková struktura cizinců s povoleným přechodným pobytem ke 31. 12. 2024



Pohlaví a věková struktura cizinců s povoleným trvalým pobytem ke 31. 12. 2024



Zdroj: IS CIS

Co se týče krajského rozmístění cizinců s povoleným přechodným a trvalým pobytem, tak více než polovina z nich (50,4 %) jich ke konci roku 2024 žila na území kraje Hl. m. Prahy a Středočeského kraje. Stejně jako v předchozích letech bylo nejméně cizinců registrováno na území Zlínského kraje (2,1 %) a následně v kraji Olomouckém (2,2 %).

Cizinci s povoleným pobytem v jednotlivých krajích k 31. 12. 2024 dle kategorie pobytu

Druh pobytu	Celkem		z toho					
	s povoleným pobytem	tj. %	přechodně	tj. %	tj. %	trvale	tj. %	tj. %
Celkem s pobytem v ČR	705 210	100	332 994	47,2		372 216	52,8	
z toho v teritoriu kraje:								
Hlavní město Praha	254 343	36,1	124 042	37,3	48,8	130 301	35,0	51,2
Středočeský	101 191	14,3	42 339	12,7	41,8	58 853	15,8	58,2
Jihomoravský	69 013	9,8	36 716	11,0	53,2	32 297	8,7	46,8
Plzeňský	47 750	6,8	23 415	7,0	49,0	24 335	6,5	51,0
Ústecký	38 136	5,4	14 834	4,5	38,9	23 302	6,3	61,1
Moravskoslezský	31 341	4,4	14 645	4,4	46,7	16 696	4,5	53,3
Jihočeský	27 231	3,9	13 878	4,2	51,0	13 353	3,6	49,0
Liberecký	25 029	3,5	9 989	3,0	39,9	15 040	4,0	60,
Karlovarský	22 415	3,2	7 547	2,3	33,7	14 868	4,0	66,3
Pardubický	22 402	3,2	12 541	3,8	56,0	9 861	2,6	44,0
Královéhradecký	19 601	2,8	8 803	2,6	44,9	10 798	2,9	55,1
Vysočina	15 794	2,2	8 812	2,6	55,8	6 982	1,9	44,2
Olomoucký	15 380	2,2	7 045	2,1	45,8	8 335	2,2	54,2
Zlínský	14 576	2,1	7 541	2,3	51,7	7 035	1,9	48,3
neuvedeno	1 008	0,1	847	0,3	84,0	161	0,0	16,0

Zdroj: IS CIS

Různou míru prostorové koncentrace vykazují jednotlivé státní příslušnosti cizinců, u kterých lze spatřovat rozdíly v preferencích krajů, vyplývajících z územní blízkosti, existence komunit v dané oblasti či pracovních příležitostí. Oproti předchozímu roku se rozložení TOP 10 státních příslušností v krajích nijak nezměnilo.

TOP 10 státních příslušností cizinců a kraje s jejich nejpočetnějším zastoupením – stav k 31. 12. 2024

Státní příslušnost	Celkem	z toho v kraji	Počet	tj. %	Státní příslušnost	Celkem	z toho v kraji	Počet	tj. %
Ukrajina	201 389	Praha	68 435	34,0	Polsko	17 733	Moravskoslezský	3 842	21,7
		Středočeský	35 598	17,7			Praha	3 380	19,1
		Jihomoravský	18 008	8,9			Středočeský	2 547	14,4
Slovensko	121 471	Praha	31 951	26,3	Bulharsko	17 733	Praha	5 020	28,3
		Středočeský	21 161	17,4			Plzeňský	3 160	17,8
		Jihomoravský	17 645	14,5			Středočeský	2 857	16,1
Vietnam	68 967	Praha	16 083	23,3	Mongolsko	14 071	Liberecký	2 116	15,0
		Ústecký	8 414	12,2			Ústecký	2 058	14,6
		Středočeský	7 469	10,8			Středočeský	1 758	12,5
Rusko	38 647	Praha	24 721	64,0	Německo	11 768	Praha	3 357	28,5
		Středočeský	4 459	11,5			Ústecký	2 129	18,1
		Jihomoravský	2 475	6,4			Karlovarský	1 590	13,5
Rumunsko	21 049	Praha	6 004	28,5	Maďarsko	11 650	Praha	3 737	32,1
		Středočeský	3 566	16,9			Středočeský	1 490	12,8
		Plzeňský	3 011	14,3			Jihomoravský	1 087	9,3

Zdroj: IS CIS

V.1.2. Cizinci s dočasnou ochranou na území ČR

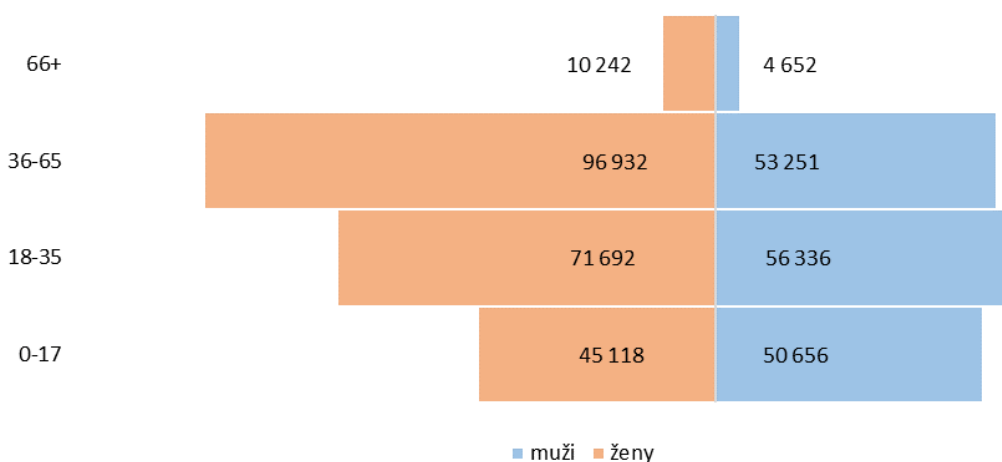
K 31. 12. 2024 bylo na území ČR evidováno celkem 388 879 cizinců s dočasnou ochranou. Meziročně se počet držitelů dočasné ochrany zvýšil, a to o 3,8 %. V přepočtu na počet obyvatel jich ČR dokonce přijala nejvíce z celé EU.

Naprostá většina držitelů dočasné ochrany je občany Ukrajiny (388 067), ti tvořili na konci roku 99,8 % všech osob s dočasnou ochranou. Jiné státní příslušnosti představovaly zanedbatelný podíl (0,2 %). V rámci nich se nejčastěji jednalo o občany **Ruska** (323), **Moldavska** (128), **Ázerbájdžánu** (50) a **Vietnam** (48), jedná se převážně o rodinné příslušníky občanů Ukrajiny.

Mezi cizinci s dočasnou ochranou je vysoké zastoupení žen s dětmi. Podíl nezletilých osob (0–17 let) tvořil k 31. 12. 2024 jednu čtvrtinu (24,6 %), což představuje ve srovnání s rokem 2023 pokles o 1 %. Dospělí v produktivním věku dosáhli podílu 71 % (v meziročním srovnání došlo k navýšení podílu o 1 %).

Většinu osob mezi osobami v ekonomicky aktivním věku tvořily na konci roku 2024 stejně jako předchozí rok ženy (60,6 %), ačkoliv i zde došlo ke snížení (v roce 2023 tvořily ženy 63 %). Zastoupení věkové kategorie seniorů je prakticky neměnné a představuje 4,3 % z celkového počtu osob s dočasnou ochranou.

Pohlaví a věková struktura cizinců s dočasnou ochranou ke 31. 12. 2024

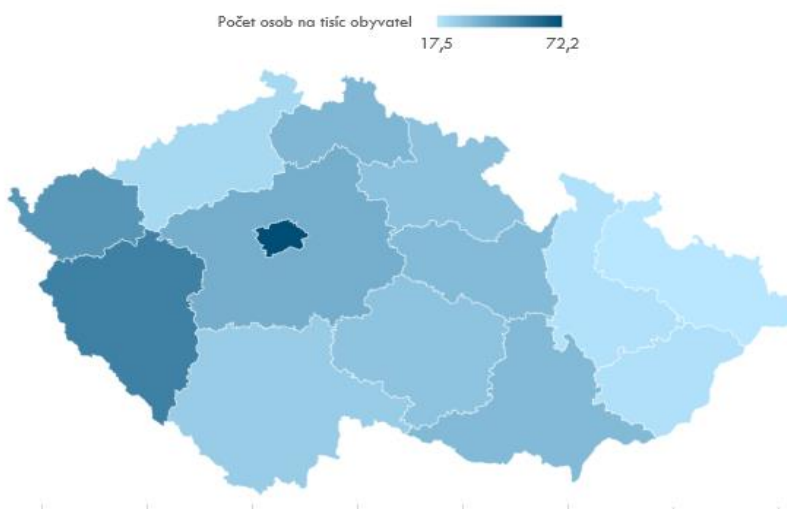


Zdroj: IS CIS

Co se týče krajského rozmístění cizinců s dočasnou ochranou, tak 39,7 % žilo ke konci roku na území kraje Hl. m. Prahy a Středočeského kraje. Následuje kraj Jihomoravský (10,6 %) a Plzeňský (8,5 %). Nejméně jsou evidováni na území Zlínského kraje (2,9 %) a Olomouckého kraje (3,2 %).

Ke konci roku 2024 pobývalo nejvíce držitelů dočasné ochrany v přepočtu na počet obyvatel na území Hl. m. Prahy (72 osob na 1 000 obyvatel), dále v Plzeňském kraji (53 osob na 1 000 obyvatel) a v Karlovarském kraji (46 osob na 1 000 obyvatel). Naopak nejmenší podíl byl registrován v Moravskoslezském kraji (18 osob na 1 000 obyvatel).²²

Počet osob s dočasnou ochranou v přepočtu na tisíc obyvatel v jednotlivých krajích k 31. 12. 2024



Zdroj: IS CIS, ČSÚ

Provoz krátkodobého přístřeší a poskytování humanitárního ubytování pro ukrajinské uprchlíky s udělenou dočasnou ochranou

Pro účely vyřizování žádostí o udělení dočasné ochrany a poskytnutí návazné asistence (zejména ubytování) v roce 2024 nadále fungovala síť Krajských asistenčních center pomoci Ukrajině (KACPU), jejíž provoz od 1. 4. 2023 zajišťuje MV ČR.

Součástí sítě KACPU jsou rovněž tzv. krátkodobá přístřeší (KP), provozovaná Správou uprchlických zařízení MV ČR a určená pro krátkodobé nouzové ubytování čekatelů na podání žádosti o dočasnou ochranu, příp. žadatelů o dočasnou ochranu. Krátkodobá přístřeší v roce 2024 fungovala při KACPU v Brně a Ostravě, provoz krátkodobého přístřeší v Brně byl z kapacitních důvodů ukončen k 31.3.2024.

Ubytování v krátkodobém přístřeší je klientům poskytnuto po základní kontrole splnění podmínek pro dočasnou ochranu, a kromě ubytování s hygienickým zázemím je jim poskytnuta rovněž strava (formou stravenek), základní hygienické prostředky dle potřeb a informace o možnosti zajištění základních životních potřeb.

²² Pro výpočet byla použita data ohledně počtu obyvatel ČR dostupná k 1. 1. 2024.

V. Pobyt cizinců na území ČR

V roce 2024 bylo krátkodobé přístřeší poskytnuto celkem 1 900 osobám, z toho nejvíc v Ostravě – 1 885 osob. Průměrně bylo v krátkodobém přístřeší ubytováno denně 9 osob. Dle sociální anamnézy přišlo do KP v roce 2024 14,7 % jednotlivců a 85,3 % členů rodin. Děti a nezletilí tvořily 40,7 % ze všech příchozích. Dle pohlaví mírně převažovaly ženy (51,1 %), přičemž z toho bylo 89,5 % žen v rodině a pouze 10,5 % samostatných žen. Podíl mužů dosáhl 48,9 %, z toho 80,9 % bylo členů rodin a 19,1 % samostatných mužů. Průměrný věk klientů, kteří využili krátkodobé přístřeší činil 28 let, 25 let v případě mužů (medián 17,0) a 31 let u žen.

Od 1. ledna 2024 byla Správa uprchlických zařízení MV pověřena přidělováním státního humanitárního ubytování uprchlíkům z Ukrajiny s udělenou dočasnou ochranou. Agenda přidělování humanitárního ubytování včetně realizace přeubytování v případě potřeby byla převzata od Hasičského záchranného sboru.

Nový systém sjednotil proces přidělování humanitárního ubytování a stanovil jednotná pravidla pro všechny zúčastněné subjekty (klienty, krajské úřady i ubytovatele) ve všech krajích ČR. Humanitární ubytování začalo být přidělováno centrálně z jednoho místa (zajišťováno prostřednictvím Krátkodobého přístřeší na KACPU Ostrava, kde vzniklo nové Oddělení Ubytování a Krátkodobého přístřeší), kdy jeho přidělování probíhá dle předem stanovených kvót pro jednotlivé kraje. Od 1. září 2024 se rovněž změnil podmínky pro využití humanitárního ubytování – v návaznosti na novelu zákona č. 65/2022 Sb. (tzv. Lex Ukrajina 6) byl zkrácen nárok na státem hrazené ubytování ze 150 na 90 dní.

Celkem bylo za rok 2024 přiděleno humanitární ubytování 4 379 klientům, z důvodu sloučení rodiny 652 osobám a 68 novorozencům. Bylo odmítnuto 360 žádostí. Klienty tvořily ze 40 % děti, 38 % ženy a 22 % muži. K přeubytování došlo v roce 2024 celkem v 535 případech, nejčastějším důvodem bylo rušení ubytovacích kapacit.

V.2. ZAMĚSTNÁVÁNÍ CIZINCŮ V ČR²³

Ke dni 31. 12. 2024 bylo krajskými pobočkami Úřadu práce České republiky (dále také jen „ÚP ČR“) **evidováno v postavení zaměstnanců celkem 845 468 zahraničních pracovníků.**

Celkem **397 637 zahraničních pracovníků pocházelo z členských států Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru a Švýcarska** (dále jen „EU/EHP a Švýcarska“), včetně jejich rodinných příslušníků, početně nejvíce zastoupenou skupinou jsou občané Slovenska (215 611 informačních karet), dále Rumunska (44 405 informačních karet), Polska (43 793 informačních karet) a Bulharska (34 185 informačních karet). **Celkem 447 831 zahraničních pracovníků tvořili občané nečlenských států EU/EHP a Švýcarska – cizinci ze třetích zemí, nejčastěji občané Ukrajiny** (239 351 informačních karet²⁴ + 65 331 pracovních oprávnění²⁵), Ruska (19 115 informačních karet + 3 311 pracovních oprávnění) a Vietnamu (17 257 informačních karet + 3 684 pracovních oprávnění).

Z hlediska územního členění je **nejvyšší počet zahraničních pracovníků v postavení zaměstnanců** dlouhodobě evidován v **hlavním městě Praze (269 738)**, následované Středočeským (141 634), Jihomoravským (98 041) a Plzeňským krajem (79 625).

Většinu zahraničních pracovníků v roce 2024 tvořili zahraniční pracovníci s volným přístupem na trh práce. Z celkového počtu 845 468 zahraničních pracovníků evidence vykazala **397 637 informačních karet občanů členských států EU/EHP**

²³ V důsledku probíhajících digitalizačních projektů zasahujících do zdrojových dat jsou v oblasti zahraniční zaměstnanosti od 1. 7. 2024 všechny zveřejňované statistické údaje kvalifikovanými odhady.

²⁴ Zahrnuje pracovníky z třetích zemí, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání, zaměstnaneckou kartu, modrou kartu nebo kartu vnitropodnikově převedeného zaměstnance.

²⁵ Zahrnuje povolení k zaměstnání, zaměstnanecké karty, modré karty, popř. karty vnitropodnikově převedených zaměstnanců.

a Švýcarska včetně jejich rodinných příslušníků a 329 699 informačních karet cizinců ze třetích zemí. Mezi zahraničními pracovníky, kteří na trh práce vstupují na základě pracovního oprávnění, bylo k 31. 12. 2024 z jejich celkového počtu 118 132 evidováno 108 113 držitelů zaměstnaneckých karet, 7 897 držitelů povolení k zaměstnání, 2 049 držitelů modrých karet a 73 držitelů karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance.

Zahraniční pracovníci v ČR – srovnání 2023/2024

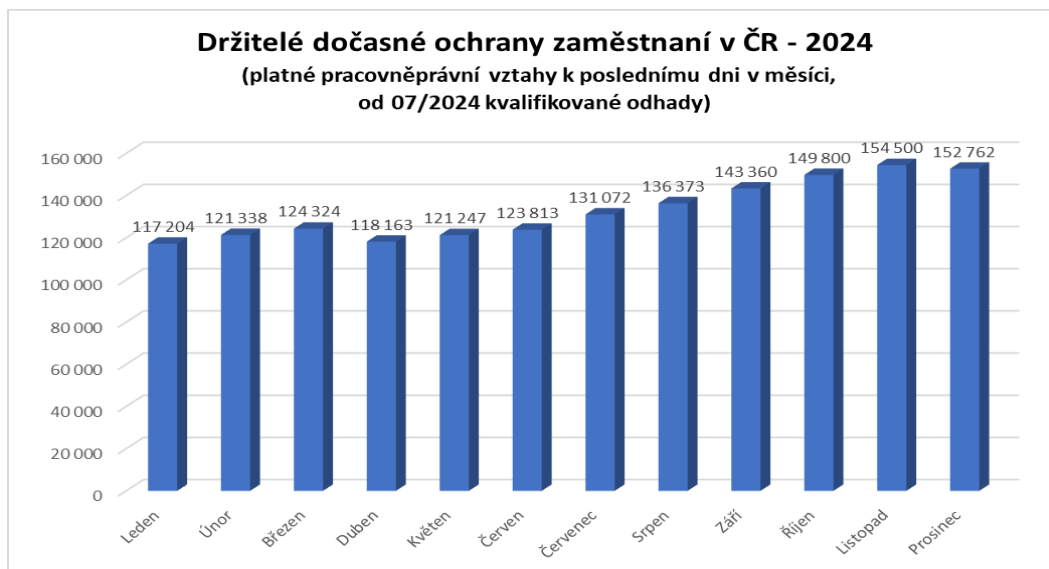
Období roku	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem	823 945	100,0	845 468	100,0	2,6	21 523
z toho Cizinci s volným vstupem na trh práce						
Občané členských států EU* (včetně občanů EHP a Švýcarska a jejich rodinných příslušníků)	409 775	49,7	397 637	47,0	-3,0	-12 138
Cizinci ze třetích zemí	294 774	35,8	329 699	39,0	11,8	34 925
z toho Vstup na trh práce na základě pracovního povolení – cizinci ze třetích zemí						
Zaměstnanecká karta	108 756	13,2	108 113	12,8	-0,6	-643
Povolení k zaměstnání	8 802	1,1	7 897	0,9	-10,3	-905
Modrá karta	1 838	0,2	2 049	0,2	11,5	211

Zdroj: MPSV

V.2.1. Zaměstnávání držitelů dočasné ochrany

I v roce 2024 se značná část činnosti ÚP ČR zaměřovala také na cizince, kteří na našem území pobývají v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině. Jednalo se mj. o poskytování informací o možnostech zaměstnávání osob z Ukrajiny, a to jak osob s udělenou dočasnou ochranou, tak cizinců s vízem za účelem strpění na území. V této souvislosti byly poskytovány zejména informace zaměstnavatelům o možnostech a podmínkách zaměstnání těchto osob, samotným cizincům pak informace převážně o aktuálních nabídkách volných pracovních míst, o možnostech jejich vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání a rekvalifikačních kurzech (zejména zaměřených na český jazyk), orientace v pracovněprávních předpisech, případně o poskytovaných dávkách.

Vývoj počtu zaměstnaných držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny v průběhu roku 2024. V těchto pracovněprávních vztazích převažovaly ženy (přes 60 % pracovněprávních vztahů).



Nejvíce těchto pracovněprávních vztahů bylo realizováno v Praze, Středočeském a Plzeňském kraji. Nejčastěji pracují osoby s dočasnou ochranou jako pomocníci ve stavebnictví, výrobě a v dopravě nebo jako montážní dělníci výrobních zařízení.

Jednou z nejčastějších překážek pro výkon především kvalifikovaných profesí je v případě cizinců s dočasnou ochranou jazyková bariéra. Úřad práce proto nabízí cizincům mimo jiné pomoc s financováním rekvalifikačních kurzů českého jazyka, do kterých od vypuknutí konfliktu na Ukrajině do konce roku 2024 nastoupilo celkem 17 181 osob s dočasnou ochranou a 14 116 z nich ho také již absolvovalo.

V.2.2. Stanoviska MV v rámci řízení o vydání povolení ke zprostředkování zaměstnání

MV vydává v rámci řízení o vydání povolení ke zprostředkování zaměstnání závazná stanoviska v souladu s § 60a zákona o zaměstnanosti, a to na základě žádostí mu poskytovaných MPSV. MV při vydávání závazného stanoviska posuzuje udělení povolení ke zprostředkování zaměstnání z hlediska ochrany veřejného pořádku, bezpečnosti a ochrany práv třetích osob. Ministerstvo vyhodnocuje informace získané ze zdrojů Policie ČR a zpravodajských služeb. Zaměřuje se zejména na ověření faktického fungování žádajících fyzických a právnických osob v místě jejich sídla a pracoviště, a na zjištění trestněprávní bezúhonnosti jednatelů a odpovědných osob.

V roce 2024 zpracoval odbor bezpečnostní politiky MV celkem **706 žádostí** či opakovaných žádostí o udělení povolení ke zprostředkování zaměstnání, přičemž z toho bylo 39 žádostí (vč. opakovaných žádostí) podáno fyzickými osobami a zbylých 667 žádostí (vč. opakovaných žádostí) pocházelo od osob právnických. Po posouzení informací získaných

v součinnosti s Policií ČR a zpravodajskými službami bylo vydáno **142 stanovisek nesouhlasných a 564 souhlasných stanovisek**. Stejně jako v roce 2023, i v roce 2024 bylo rozhodnuto pouze o jednom rozkladu.

Počty žádostí o udělení povolení ke zprostředkování zaměstnání

Rok	Celkem žádostí	z toho		Rozklad
		souhlasných stanovisek	nesouhlasných stanovisek	
2019	649	533	116	0
2020	698	474	224	14
2021	532	410	121	7
2022	565	437	128	3
2023	797	610	187	1
2024	706	564	142	1

Zdroj: MV OBP

V uplynulém roce z pohledu počtu vyřízených žádostí můžeme sledovat obdobný stav v porovnání s rokem 2023. Ten je přisuzován zejména zaměstnáváním ukrajinských agenturních zaměstnanců v ČR, v důsledku čehož panuje vysoký počet žádostí o agenturní zaměstnávání. Oproti letům do roku 2022, i loni rovněž jakékoliv změna u již vydaného povolení ke zprostředkování zaměstnání (např. změna sídla, pracoviště či odpovědného zástupce atp.) vedla k novému řízení o vydání povolení ke zprostředkování zaměstnání, kdy musí být tyto změny opětovně podrobeny kontrole.

Již roky je častým nežádoucím jevem a nejčastějším důvodem pro vydání nesouhlasného závazného stanoviska absentující označení sídel a pracovišť žadatelů o udělení povolení ke zprostředkování zaměstnání, které je ze strany Policie ČR kontrolováno před samotným vydání požadovaného povolení. Toto pochybení bylo přisuzováno strohým ustanovením zákona o zaměstnanosti, který tyto požadavky definoval vágně, a ten který žadatel o povinnosti mít řádně označené své sídlo a pracoviště, včetně fungujících kancelářských prostor, nevěděl. Konečně od 1. 1. 2024 v důsledky novely zmíněného zákona došlo k explicitnímu uzákonění povinnosti mít sídlo a pracoviště před podáním žádosti o povolení ke zprostředkování zaměstnání a po celou dobu jeho platnosti viditelně označeny jejím jménem, IČ a popř. obchodní firmou.²⁶ Očekávaná změna v podobě navýšení počtu souhlasných závazných stanovisek oproti těm nesouhlasným však nenastala, kdy drtivá většina žadatelů uvedenou změnu legislativy nezaregistrovala. Při pohledu na procentuální vyjádření ne / souhlasných závazných stanovisek oproti roku 2023 razantní pozitivní změna nenastala.

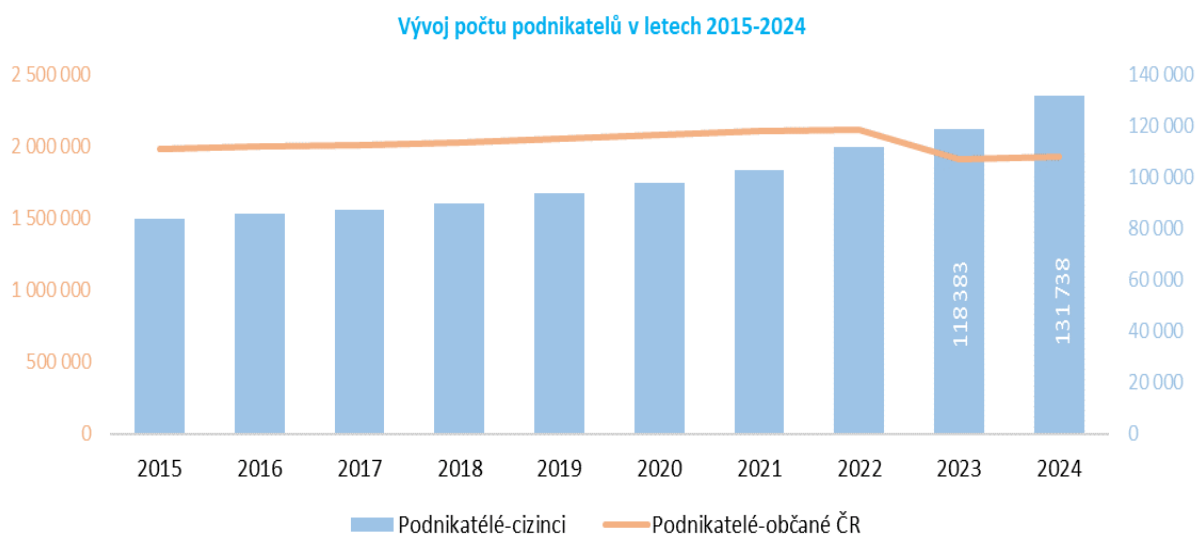
Opakovaně se u osob, jejichž předmětem činnosti je zakládání ready-made společností, vyskytuje problematika shromažďování mnohdy i desítek agentur práce v rukou jednoho jednatele a jejich následného účelového přeprodávání, jako i využívání sdílených kanceláří pro několik různých společností, což může být v rozporu s ochranou práv třetích osob, tj. agenturních pracovníků. Označení agentur práce je často u jejich kanceláří vzorně uvedeno, na první pohled agentury působí bezproblémově, nicméně po provedené pobytové kontrole Policií ČR jsou tato označení účelově měněna ve prospěch jiné agentury, a to právě v souvislosti s častým přeprodáváním těchto společností „na klíč“.

²⁶ § 60a odst. 2 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

V.3. PODNIKÁNÍ CIZINCŮ V ČR

Ke konci roku 2024 bylo evidováno celkem 1 927 275 podnikatelů, tj. o 20 631 více než v roce 2023 (tj. +1,1 %). Podnikatelů-cizinců z tohoto počtu bylo celkem 131 738 a tvořili 6,8 % z celkového počtu podnikatelů na území ČR. Registrováno bylo celkem 2 946 055 živnostenských oprávnění, což je o 54 976 více než v roce 2023. Na cizince připadalo 181 327 živnostenských oprávnění (o 19 500 více než v roce 2023, tj. +12,1 %).

Zaznamenaný trend z předchozích let – tj. zatímco počet podnikatelů mezi občany ČR meziročně klesal, počet podnikatelů-cizinců rostl – **byl tedy v roce 2024 přerušen. V roce 2024 došlo sice k mírnému, ale stále nárůstu, jak podnikatelů mezi občany ČR (o 1,1 %), tak mezi podnikateli-cizinci (o 11,3 %).**



Zdroj: MPO

Podnikání cizinců v ČR – vývoj v letech 2015–2024

Stav ke dni 31.12.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podnikatelé cizinci	83 862	85 628	87 228	89 843	93 781	97 803	102 422	111 693	118 383	131 738
Živnostenská oprávnění	107 255	111 034	113 817	118 173	124 568	131 155	138 346	151 244	161 827	181 327

Zdroj: MPO

Mezi podnikateli-cizinci byly **ženy zastoupeny tradičně necelou třetinou** (41 368, tj. 31,4 %), jejich počet se meziročně zvýšil o 3 673 osob, nicméně jejich podíl na celkovém počtu podnikatelů-cizinců se snížil o 0,4 %.

Dle krajů bylo v roce 2024 nejvíce cizinců-podnikatelů na území hl. m. Prahy (56 488), ve Středočeském kraji (16 216), v Jihomoravském kraji (11 254 763), Ústeckém kraji (8 793) a Plzeňském kraji (7 048). Toto pořadí zůstává stejně jako v předchozím roce.

Stejně jako v předešlém roce, i v roce 2024 bylo mezi cizinci nejvíce podnikatelů ukrajinské národnosti (43 305 osob, meziroční nárůst o 25,5 %). Dále pak následovali občané Slovenska (28 517 osob, meziroční nárůst o 7,3 %) a občané Vietnamu (21 145 osob, meziroční nárůst o 1,6 %).

V rámci TOP 10 na prvních čtyřech příčkách nedošlo k žádné změně. Následně Rumunsko nahradilo Německo na 5. příčce nárůstem podnikatelů o 10,6 %, Spojené státy americké klesly na 10. místo s úbytkem podnikatelů o 4,3 % a Maďarsko v rámci TOP 10 vystřídalo Spojené království, maďarských podnikatelů v České republice přibýlo 225, (+13,7 %).

Podnikatelé – cizinci – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem podnikatelů cizinců	118 383	100	131 738	100	11,3	13 355
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Ukrajina	34 497	29,1	43 305	32,9	25,5	8 808
Slovensko	24 058	20,3	25 817	19,6	7,3	1 759
Vietnam	20 812	17,6	21 145	16,1	1,6	333
Rusko	5 118	4,3	5 529	4,2	8,0	411
Rumunsko	3 044	2,6	3 367	2,6	10,6	323
Německo	3 298	2,8	3 347	2,5	1,5	49
Polsko	2 948	2,5	3 008	2,3	2,0	60
Bulharsko	2 008	1,7	2 073	1,6	3,2	65
Maďarsko	1 639	1,4	1 864	1,4	13,7	225
Spojené státy americké	1 805	1,5	1 727	1,3	-4,3	-78

Zdroj: MPO

V.4. VZDĚLÁVÁNÍ CIZINCŮ V ČR ²⁷

Vzdělávání v mateřských školách

Mateřské školy navštěvovalo ve školním roce 2024/2025 celkem 20 371 dětí-cizinců. Z tohoto počtu mělo celkem 6 024 dětí udělený azyl, doplňkovou nebo dočasnou ochranu v ČR. V českých mateřských školách byli nejvíce zastoupeni státní příslušníci **Ukrajiny** (11 537), **Vietnamu** (2 442) a **Slovenska** (2 279). Celkem se v mateřských školách vzdělávaly děti 107 různých státních příslušností.

Předškolní vzdělávání je v ČR povinné pro děti od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku. Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte a v případě dětí-cizinců také umožňuje jejich rychlejší integraci do většinové společnosti.

Vzdělávání v přípravných třídách základních škol a přípravném stupni základních škol speciálních

Ve školním roce 2024/2025 bylo v přípravných třídách základních škol a v přípravném stupni základních škol speciálních celkem **706 dětí-cizinců**. Z tohoto počtu mělo celkem 321 dětí udělený azyl, doplňkovou nebo dočasnou ochranu v ČR. Nejvíce dětí v přípravných třídách pocházelo z **Ukrajiny** (400), **Vietnamu** (102), **Slovenska** (49) a **Mongolska** (29).

²⁷ Statistická data jsou uváděna podle stavu k 30. 9. 2024, s výjimkou vyšších odborných škol (k 31. 10. 2024) a vysokých škol (31. 12. 2024).

V. Pobyt cizinců na území ČR

Přípravné třídy jsou určeny zejména pro děti s odkladem povinné školní docházky. Cílem je vyrovnat jejich vývoj a co nejlépe je připravit na přechod do základního vzdělávání. Přípravný stupeň základní školy speciální pak slouží k přípravě dětí s těžším mentálním postižením na vzdělávání v základní škole speciální.

Vzdělávání v základních školách

Žáci-cizinci mají přístup k základnímu vzdělávání a školským službám podle školského zákona v ČR za stejných podmínek jako občané ČR (nečiní se rozdíl mezi žáky ze zemí EU, ze třetích zemí nebo podle formy pobytu).

V ČR bylo ve školním roce 2024/2025 celkem **74 355 žáků-cizinců** na základních školách, z toho 40 030 žáků-cizinců mělo udělený azyl, doplňkovou či dočasnou ochranu. Podle četnosti pocházelo nejvíce žáků-cizinců na ZŠ z **Ukrajiny** (50 806), **Vietnamu** (6 571), **Slovenska** (6 134), **Ruska** (1 688) a **Mongolska** (1 509).

Vzdělávání na středních školách

V ČR se ve školním roce 2024/2025 vzdělávalo celkem **21 227 žáků-cizinců** ve středních školách, z toho 7 245 žáků-cizinců mělo udělený azyl, doplňkovou či dočasnou ochranu. Podle četnosti pocházelo nejvíce žáků-cizinců z **Ukrajiny** (12 825), **Slovenska** (2 529) a **Vietnamu** (2 346).

Vzdělávání v konzervatořích

Počty cizinců vzdělávajících se na konzervatořích ve školním roce 2024/2025 dosahovaly celkem **265 žáků**, nejpočetnější skupina pocházela z **Ukrajiny** (136), **Slovenska** (60) a **Ruska** (18).

Azyl, dočasnou nebo doplňkovou ochranu mělo udělenou 83 žáků konzervatoří – všichni byli z Ukrajiny.

Vzdělávání ve vyšších odborných školách

Ve vyšších odborných školách studovalo ve školním roce 2024/25 celkem **907 cizinců**, nejvíce jich pocházelo ze **Slovenska** (325), **Ukrajiny** (309) a **Ruska** (144).

Azyl nebo dočasnou ochranu v ČR mělo 78 studentů VOŠ – všichni byli Ukrajinci.

Vzdělávání na veřejných a soukromých vysokých školách

Na veřejných a soukromých vysokých školách studovalo v akademickém roce 2024/2025 celkem 55 998 studentů-cizinců, z toho 30 447 v rámci studia bakalářského, 20 359 v rámci studia magisterského (včetně navazujícího magisterského) a 5 340 v rámci studia doktorského²⁸. Nejvíce cizinců pocházelo ze **Slovenska** (22 669), **Ukrajiny** (7 373), **Ruska** (4 952) a **Kazachstánu** (3 218).

Počty cizinců meziročně stoupají, nicméně zastoupení jednotlivých státních příslušností zůstává podobné.

MŠMT realizuje ve spolupráci s MZV a MV dva projekty na podporu studentské migrace, tzv. Zrychlenou proceduru (od roku 2013) a Režim student (od r. 2017); viz kapitola IV.3.2.2 Projekty v oblasti studentské migrace.

²⁸ Prostý součet neodpovídá, protože někteří studenti jsou zapsáni souběžně do více oborů.

VI. INTEGRACE

VI.1. INTEGRACE CIZINCŮ

V ČR je pro účely integrace cizinců zpracována Koncepce integrace cizinců (přijata v roce 2000, zásadně aktualizována v letech 2006, 2011 a 2016), k jejímuž naplňování každoročně vláda ČR schvaluje Postup pro realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců (dále Postup). Samostatnou linií je integrace osob s udělenou mezinárodní ochranou, kterou upravuje Státní integrační program. Adaptace a integrace osob s dočasnou ochranou je řešena vládním grémiem pro adaptaci a integraci držitelů dočasné ochrany. Činnost tohoto grémia řídí vicepremiér a ministr práce a sociálních věcí, řízením výkonného výboru je pověřena zmocněnkyně vlády pro lidská práva.

Primární cílovou skupinou integrace jsou legálně pobývajícím státní příslušníci třetích zemí. I v roce 2024 bylo umožněno vzájemné potřebné doplňování v oblasti cílové skupiny u strategie zaměřené na osoby s dočasnou ochranou. Řady integračních nástrojů (např. poskytování informací, sociální a právní poradenství, jazykové kurzy, či pomoc v tíživé životní situaci) mohou využívat rovněž občané EU a dále držitelé mezinárodní ochrany (nad rámec pro ně připravených služeb poskytovaných v rámci Státního integračního programu). Ve výjimečných případech pak mohou být součástí cílové skupiny i státní občané ČR, kteří mají prokazatelně obdobné integrační potřeby jako výše zmínění cizinci. S ohledem na to, že integrace je oboustranným procesem, je cílovou skupinou integrace také majoritní společnost. Integrační politika se ve zvýšené míře zaměřuje na integraci cizinců ve zranitelném či znevýhodněném postavení. Těmi jsou především ženy-cizinky (ekonomicky aktivní i ženy v domácnosti), cizinci-senioři a děti a mládež z řad cizinců.

Bližší informace o aktivitách jednotlivých rezortů a realizovaných projektech na podporu integrace cizinců viz samostatná část „Realizace koncepce integrace cizinců v roce 2024“.

VI.2. POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ CIZINCŮM

Informační portál pro cizince (IPC)

IPC představuje klíčový zdroj informací pro cizince pobývajících v ČR i ty, kteří se do země teprve chystají. Poskytuje komplexní a aktuální informace o pobytové problematice v uživatelsky přívětivé formě v českém a anglickém jazyce (sekce zaměřená na poskytování informací osobám prchajícím před ozbrojeným konfliktem na Ukrajině jsou pak v české a ukrajinské mutaci).

Prostřednictvím Informačního portálu pro cizince probíhala na začátku roku 2024 online registrace k prodloužení dočasné ochrany. Dočasnou ochranu si tak prodloužilo celkem 320 304 osob. V této souvislosti se připravuje nová funkcionální, která bude implementována v roce 2025, a to vyjádření zájmu o zvláštní dlouhodobý pobyt pro osoby s dočasnou ochranou a online registrace k získání zvláštního dlouhodobého pobytu. Tento proces bude probíhat výhradně přes informační portál, protože se na postup získání tohoto pobytu nepoužije běžné správní řízení.

Informační portál v 2. polovině roku 2024 změnil logo a doménu. Nově je přístupný pod ipc.gov.cz. Na portálu se připravuje také rozšiřování agend, na které se budou moct klienti sami objednat online, konkrétně se bude možné objednat na snímání biometrických údajů.

VI. Integrace

V září roku 2024 byla spuštěna facebooková stránka Informačního portálu pro cizince Ministerstva vnitra. Tato stránka je určena cizincům, kteří žijí nebo se chystají žít v ČR. Lze zde najít např. aktuální informace o získání a prodloužení pobytů a změny v provozní době pracovišť. Stránka má 3 510 sledujících (leden 2025) a v roce 2024 měla celkový dosah 6 881.

Klientské centrum pro poskytování informací cizincům

V roce 2024 i nadále zůstávalo hlavním posláním Klientského centra pro poskytování informací cizincům poskytování aktuálních informací o pobytové problematice prostřednictvím informační linky. Zároveň centrum zajišťovalo objednávání klientů na jednotlivá pracoviště odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra pomocí objednávací linky. V září byla v rámci snahy klientského centra o neustálé zlepšování služeb spuštěna nová větev linky, která poskytuje informace o stavu řízení a číslech jednacích žádostí. Tyto služby jsou dostupné prostřednictvím centrální telefonní linky na čísle +420 974 801 801. Pro dotazy lze také kontaktovat klientské centrum e-mailem na adrese pobyty@mv.gov.cz.

Z počátku roku se informační linka často setkávala s dotazy ohledně přístupu osob mladších 18 let ke zdravotnímu pojištění. Tito cizinci jsou od 1. 1. 2024 ze zákona nově účastníky veřejného zdravotního pojištění. Další častou oblastí dotazů bylo uplatňování nařízení vlády č. 158/2024 Sb., které stanovuje seznam států, jejichž občané nepotřebují k zaměstnání nebo výkonu práce povolení, zaměstnaneckou kartu, kartu vnitropodnikově převedeného zaměstnance či modrou kartu. Díky tomuto nařízení mají občané vybraných zemí volný přístup na trh práce. S blížícím se koncem roku pak přibývaly dotazy ohledně způsobu úhrady správních poplatků, jelikož k 31. 12. 2024 skončilo přechodné období pro používání kolkových známek.

Operátoři objednávací linky zaznamenávali požadavky o rezervaci termínu pro podání žádosti o cizinecký pas či cestovní průkaz totožnosti. V květnu 2024 však Ministerstvo zahraničních věcí Ukrajiny obnovilo poskytování konzulárních služeb pro své občany v zahraničí. Vzhledem k tomu již není možné těmto žádostem vyhovět, protože podmínkou pro vydání těchto dokladů je nemožnost získat cestovní pas ve státě příslušnosti z důvodů nezávislých na vůli žadatele. Ozbrojený konflikt na Ukrajině vyvolaný invazí ruských vojsk vedl také k častým objednávkám na vyznačení vízových štítků pro držitele víz strpění.

Klientské centrum pro poskytování informací cizincům evidovalo v roce 2024 celkem 526 356 příchozích hovorů (objednávací linka, informační linka a infolinka čísel jednacích a stavu řízení) a 23 184 zodpovězených emailů (pobyty@mv.gov.cz). Obsluženost linek dosahovala 77 % a meziročně se zvýšila o 3 %. Rovněž počet zodpovězených emailů se o 2 621 zvýšil.

Objednávací linka je, co se počtu příchozích hovorů týče, nejvytíženější. Konzultanti objednávací linky v roce 2024 obsloužili 250 665 volajících z celkových 336 073. Obsluženost linky byla 75 % a nejčastějšími volajícími byli česky hovořící cizinci ze třetích zemí. Nejpočetnější kategorii hovorů z hlediska agendy tvořily objednávky prostřednictvím Informačního portálu pro cizince, a to i přes to, že si je cizinci mohou vytvořit sami skrze uživatelský účet na portálu. V pořadí druhou byly objednávky na sejmutí biometrických údajů. Integrace systému objednávání na sejmutí biometrických údajů do prostředí Informačního portálu pro cizince je již plánovaná v roce 2025.

Počet příchozích hovorů na informační lince v roce 2024 byl 166 487. Konzultanti z toho obsloužili 134 495 klientů čili celková obsluženost linky byla 81 %. Konzultanti se i nadále v minulém roce nejčastěji setkávali s otázkami týkajícími se problematiky zaměstnaneckých karet. Problémy nastávali především při dodržování zákonných lhůt a postupů při ohlašování změny zaměstnavatele. Nad rámec běžné agendy konzultanti na konci roku evidovali dotazy týkající se způsobu hrazení správních poplatků, neboť dne 31. 12. 2024 skončilo přechodné období pro uplatnění kolkových známek.

Infolinka čísel jednacích a stavu řízení od svého spuštění dne 13. 9. 2024 zaznamenala do konce roku 23 789 příchozích hovorů, z nichž bylo 80 % obslouženo (18 996). Konzultanti zde na rozdíl od ostatních linek mohou sdělit až 5 čísel jednacích či ověřit stavy 5 řízení v rámci jednoho hovoru. Právě dotazy na stav řízení žádosti tvoří 53 % hovorů linky. Počet příchozích hovorů na Informační lince k dočasné ochraně se snížil oproti roku 2023 o 32 % a v roce 2024 dosahoval 58 503, z nichž 50 702 (87 %) bylo obslouženo operátory linky. V současnosti infolinka i nadále poskytuje klientům asistenci při prodlužování dočasné ochrany a zabývá se všeobecnými dotazy souvisejícími s možnostmi jejího získání či právy a povinnostmi jejich držitelů. Otázky související s válečným konfliktem na Ukrajině a dočasnou ochranou klienti také směřovali na e-mail ukrajina@mv.gov.cz, kde bylo zodpovězeno 6 528 emailů. Největší vytiženost obou zmíněných komunikačních nástrojů byla zaznamenána v prvním čtvrtletí v návaznosti na prodloužení dočasné ochrany. V tomto období bylo obslouženo 19 971 hovorů (39 % obsloužených za rok) a zodpovězeno 2 979 emailů (46 % zodpovězených za rok).

Poskytování informací spojených s dočasnou ochranou

V souvislosti s pokračujícím ozbrojeným konfliktem na Ukrajině byla nadále provozována informační linka zaměřená na problematiku dočasné ochrany na čísle +420 974 801 802. Prostřednictvím této linky byly poskytovány informace v českém a ukrajinském jazyce, především držitelům a žadatelům o dočasnou ochranu, ale také osobám z většinové společnosti (například ubytovatelům či zaměstnavatelům). Kromě specifického zaměření na otázky související s pobytovým oprávněním v rámci dočasné ochrany operátoři rovněž zodpovídali dotazy týkající se sociokulturní orientace v novém prostředí. Vedle informační linky probíhala komunikace s cílovou skupinou také prostřednictvím e-mailu ukrajina@mv.gov.cz.

Konzultanti linky evidovali časté dotazy týkající se přechodu držitelů dočasné ochrany a víza strpění na dlouhodobý pobyt. Vláda však na základě nařízení č. 55 a zákona č. 175/2022 Sb. stanovila pro občany Ruska a Běloruska nepřijatelnost některých vízových a pobytových žádostí podávaných na zastupitelských úřadech.

Počet příchozích hovorů na Informační lince k dočasné ochraně se snížil oproti roku 2023 o 32 % a v roce 2024 dosahoval 58 503, z nichž 50 702 (87 %) bylo obslouženo operátory linky. V současnosti infolinka i nadále poskytuje klientům asistenci při prodlužování dočasné ochrany a zabývá se všeobecnými dotazy souvisejícími s možnostmi jejího získání či právy a povinnostmi jejich držitelů. Otázky související s válečným konfliktem na Ukrajině a dočasnou ochranou klienti také směřovali na e-mail ukrajina@mv.gov.cz, kde bylo zodpovězeno 6 528 emailů. Největší vytiženost obou zmíněných komunikačních nástrojů byla zaznamenána v prvním čtvrtletí v návaznosti na prodloužení dočasné ochrany. V tomto období bylo obslouženo 19 971 hovorů (39 % obsloužených za rok) a zodpovězeno 2 979 emailů (46 % zodpovězených za rok).

Facebooková stránka Naši Ukrajinci má 29 670 sledujících (leden 2025) a v roce 2024 měla celkový dosah 215 690.

VI.3. INTEGRACE AZYLANTŮ A POŽIVATELŮ DOPLŇKOVÉ OCHRANY

Základním nástrojem na podporu integrace osob s udělenou mezinárodní ochranou (azylantů a poživatelů doplňkové ochrany) je **Státní integrační program** (dále jen „SIP“). SIP je legislativně upraven §§ 68-70 zákona o azylu a dále rovněž usnesením vlády č. 36 ze dne 16. ledna 2017, kde jsou stanoveny závazné zásady pro realizaci a rovněž určen subjekt zastřešující integrační aktivity, tzv. generální poskytovatel integračních služeb (dále jen „GPIS“), kterým je od roku 2017 organizační složka státu – Správa uprchlických zařízení MV (SUZ).

Cílem programu je usnadnit proces integrace azylantů a osob požívajících doplňkové ochrany (oprávněné osoby) a jejich začlenění do společnosti v ČR. Jde především o asistenci a sociální poradenství v oblasti bydlení, vstupu na trh práce, zdraví, sociální pomoci a vzdělávání vč. systému rekvalifikací a v oblasti získávání a rozvoje znalosti českého jazyka.

V oblasti výuky českého jazyka probíhá velmi úzká spolupráce s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, gestorem vzdělávání. MŠMT zajišťuje, prostřednictvím smluvního partnera vzešlého z otevřeného výběrového řízení, bezplatný jazykový kurz v rozsahu 400 výukových hodin, který je přístupný všem držitelům mezinárodní ochrany. Finanční náklady vynaložené na realizaci kurzu dosáhly v roce 2024 celkem 11,5 mil. Kč. I v roce 2024 byla poskytovatelem výuky Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka.

V roce 2024 byla obnovena nabídka kurzů základů vzdělávání v oblasti kultury a demokracie, které v rámci projektu „Nový domov v České republice“, financovaného z prostředků Evropského Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF), organizuje nestátní nezisková organizace Slovo 21.

Úkolem generálního poskytovatele integračních služeb je koordinace a zajištění integračních služeb azylantům a poživatelům doplňkové ochrany, a to i ve spolupráci s ostatními subjekty, kterými jsou zejména dotčená ministerstva, obce, nestátní neziskové organizace, církve, dobrovolníci a zaměstnavatelé. Poskytovatel může jednotlivé služby zajistit prostřednictvím třetí osoby formou subdodávky. Výše zmíněné spolupracující nestátní neziskové organizace se na zajišťování programu podílejí na základě rámcové dohody uzavřené s generálním poskytovatelem integračních služeb, kdy oprávněným osobám zajišťují stejné služby, jaké by jim z programu zajišťoval přímo generální poskytovatel.

Generální poskytovatel integračních služeb zprostředkovává služby oprávněným osobám na celém území ČR. Za tímto účelem provozuje síť pěti specializovaných kontaktních míst, která pokrývá hlavní regiony, v nichž se držitelé mezinárodní ochrany zdržují. Mimo tato kontaktní místa jsou součástí sítě i Integrační azylová střediska v Brně, Havířově, Jaroměři a Ústí nad Labem.

Klíčovou aktivitou v oblasti podpory integrace oprávněných osob je sociální práce, kterou realizují pracovníci generálního poskytovatele, případně smluvně vázané nestátní neziskové organizace, na základě individuálního integračního plánu - klíčového dokumentu popisujícího integrační cíle, kterých je třeba dosáhnout k lepší a snadnější integraci konkrétní osoby, a průběh integrace v těchto klíčových oblastech: bydlení, zaměstnání, vzdělávání a odstranění jazykové bariéry, v oblasti sociální a zdravotní. Realizace individuálního integračního plánu a jeho příslušných aktivit je financována v rámci rozpočtu SIP s tím, že na realizaci každého plánu je vyčleněn finanční limit stanovený usnesením vlády a jeho plnění trvá max. 12 měsíců. Všechny aktivity jsou v případě potřeby podporované tlumočníky přítomnými fyzicky i telefonicky.

V roce 2024 vstoupilo do SIP celkem 106 oprávněných osob, což je o 54 % méně než v roce 2023. V průběhu roku bylo uzavřeno celkem 79 individuálních integračních plánů pro 126 osob. Ze státního rozpočtu bylo na zajištění integračních služeb formou realizace individuálního integračního plánu čerpáno celkem **7,7 mil. Kč**. Mimo realizaci individuálního integračního plánu je v rámci SIP poskytována pomoc i osobám, které jsou umístěny ve zdravotnických zařízeních, či

v registrovaných zařízeních sociálních služeb. V případě těchto klientů je v rámci SIP plně hrazen jejich pobyt v příslušných zařízeních, a to po celou dobu jejich pobytu. V roce 2024 byl takto zajištěn pobyt celkem 6 osob a náklady s tím spojené čerpané z rozpočtu SIP dosáhly 1,65 mil. Kč.

Oprávněné osoby SIP v roce 2024 dle státní příslušnosti

Státní příslušnost	Počet
Ukrajina	43
Rusko	17
Sýrie	13
Afghánistán	9
Bělorusko	8
Ázerbájdžán	6
Čína	4
Myanmar	2
Uzbekistán	1
Venezuela	1
Etiopie	1
Ghana	1
Irák	1
Kazachstán	1
Uzbekistán	1
Celkem	109

Zdroj: MV

VII. MEZINÁRODNÍ OCHRANA A DUBLINSKÉ ŘÍZENÍ

VII.1. MEZINÁRODNÍ OCHRANA

Podmínky vstupu a pobytu cizince, který požádá o udělení mezinárodní ochrany na území ČR, a pobyt azylanta a osoby požívající doplňkové ochrany na území, upravuje **zákon o azylu**.

Žadatelem o udělení mezinárodní ochrany se rozumí cizinec, který požádal v ČR o mezinárodní ochranu, nebo cizinec, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v jiném členském státě EU, je-li ČR příslušná k jejímu posuzování. Cizinec je v postavení žadatele po dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany, případně po dobu soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí MV podle zvláštního právního předpisu, má-li tato žaloba odkladný účinek.

Azylantem se rozumí cizinec, kterému byl podle výše uvedeného zákona udělen azyl, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení azylu.

Osobou požívající doplňkové ochrany se rozumí cizinec, který nesplňuje důvody pro udělení azylu podle výše uvedeného zákona, ale byla mu udělena doplňková ochrana, a to po dobu platnosti rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany.

VII.1.1. Žádosti o mezinárodní ochranu

Celkem bylo v roce 2024 podáno **1 363 žádostí o mezinárodní ochranu**, ve srovnání s rokem 2023 se jedná o pokles o 4,4 %. S výjimkou let 2020–2021, kdy probíhala pandemie onemocnění covid-19, se jedná o nejnižší počet žadatelů od roku 2015.

Ačkoliv na evropské úrovni byl v roce 2024 zaznamenán rekordní počet žadatelů za posledních 7 let (viz kapitola XIV.3.2 Situace v oblasti mezinárodní ochrany v EU), ČR tento trend nezaznamenala a ve srovnání s většinou zemí EU+²⁹ evidovala výrazně nižší počty žadatelů o mezinárodní ochranu. ČR se v pořadí cílových zemí žadatelů o mezinárodní ochranu nacházela v roce 2024 na 24. místě, oproti předchozímu roku se tedy posunula o jednu příčku výš. Nižší počty žadatelů směřovaly už jen do 5 dalších zemí (Lotyšsko, Malta, Litva, Slovensko a Maďarsko). ČR nepředstavuje pro většinu migrujících osob cílovou destinaci k podání žádosti o mezinárodní ochranu.

Žadatelé o mezinárodní ochranu v ČR v letech 2015–2024

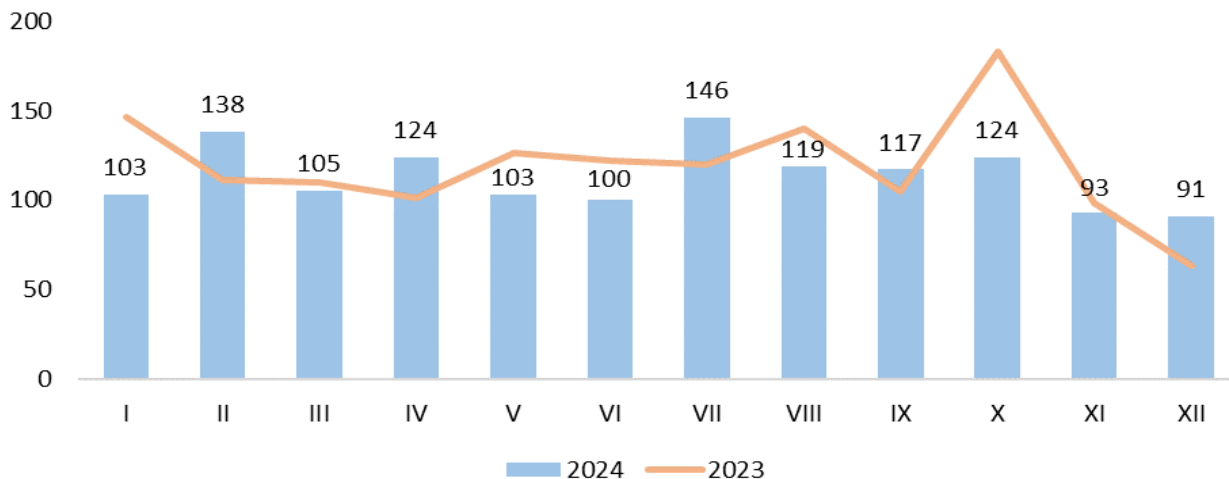
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet žadatelů	1 525	1 478	1 450	1 701	1 922	1 164	1 411	1 694	1 425	1 363
Meziroční změna v %	31,9	-3,1	-1,9	17,3	13,0	-39,4	21,2	20,1	-15,9	-4,4

Zdroj: MV

²⁹ Tzn. členské státy EU společně s Lichtenštejnskem, Norskem a Švýcarskem.

Vývoj měsíčního počtu žadatelů byl v průběhu roku 2024 víceméně stabilní. Nejsilnějšími měsíci se staly únor (138) a červenec (146), kdy byly zaznamenány nejvyšší počty podaných žádostí. Ke konci roku se pak tradičně počet žadatelů opětovně snížil a v prosinci byl evidován vůbec jejich nejnižší počet (91).

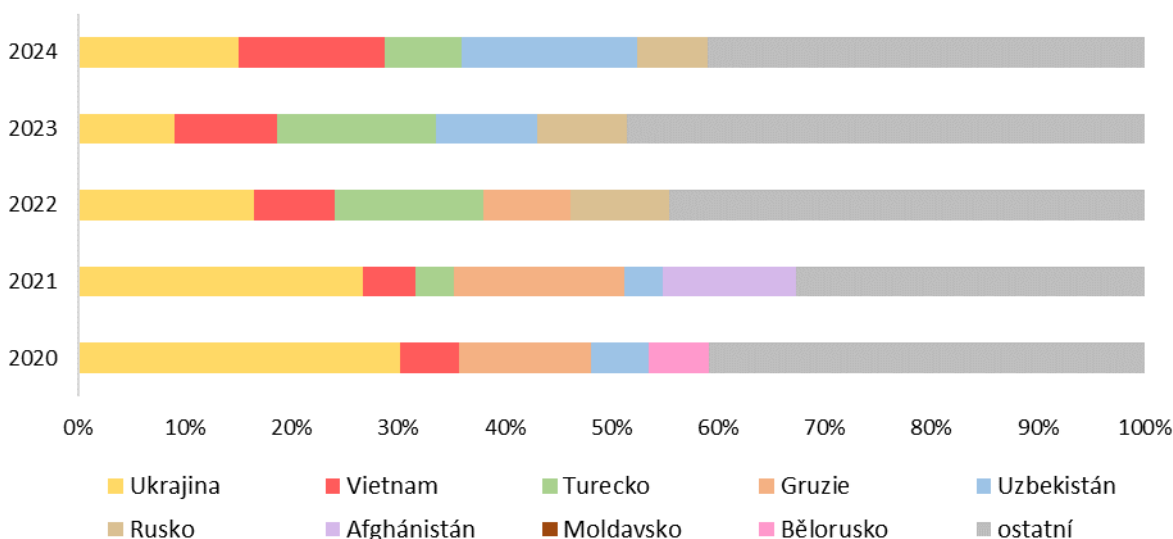
Počet žádostí o mezinárodní ochranu - srovnání 2023/2024



Zdroj: MV

Celkem v ČR v roce 2024 žádali o mezinárodní ochranu cizinci z 58 zemí. Žadatelé bez státní příslušnosti podali celkem 16 žádostí. Oproti předchozímu roku se změnilo pořadí nejčastějších státních příslušností žadatelů, v roce 2023 bylo na prvním místě Turecko, které v roce 2024 skončilo až na místě čtvrtém. Nově se také do TOP 10 v roce 2024 dostaly Nigérie a Ázerbájdžán, jež vystřídaly Bělorusko.

Podíl TOP 5 státních příslušností žadatelů o mezinárodní ochranu na celkovém počtu žádostí v letech 2020-2024



Řazeno dle hodnot za rok 2024.

Zdroj: MV

VII. Mezinárodní ochrana a Dublinské řízení

Nejpočetnější skupinou žadatelů o mezinárodní ochranu se stali v roce 2024 občané Uzbekistánu. Ti podali celkem **224 žádostí**, ve srovnání s rokem 2023 jejich počet značně vzrostl (+88 žádostí, +64,7 %). Uzbečtí žadatelé žádali o mezinárodní ochranu zejména z ekonomických důvodů (jednalo se především o muže, žádajících žen bylo pouze 8). Většina žádostí občanů Uzbekistánu byla podána poprvé (177) a mezi žadateli byly 2 nezletilé osoby.

Na druhém místě se umístili občané **Ukrajiny** s počtem **205 žadatelů**. Podobně jako u občanů Uzbekistánu, i u občanů Ukrajiny se jedná o poměrně vysoký nárůst (+58,9 %). Podíl opakovaných žádostí tvořil 14,1 % a bylo evidováno 30 nezletilých osob, z toho 1 bez doprovodu.

I u žadatelů z **Vietnamu**, kteří se umístili na třetím místě byl se **186 žádostmi** zaznamenán nárůst (+36,8 %), i když ne tak výrazný jako u předešlých dvou státních příslušností. Z celkového počtu žádostí bylo pouze 46 opakovaných, nezletilé byly zaznamenány 4 osoby.

Naopak, u žadatelů z **Turecka**, kteří se umístili na čtvrté příčce byl registrován výrazný pokles žádostí. V roce 2024 jich bylo podáno pouze **99**, což znamená pokles o 114 žádostí (-53,5 %). Důvodem je především menší intenzita tranzitní nelegální migrace tureckých občanů přes území ČR. Necelou polovinu těchto žádostí (46) tvořily žádosti opakované, 12 osob bylo při podání žádosti nezletilých.

Pokles byl také zaznamenán u občanů **Ruska** (-24,2 %), kteří v roce 2024 podali **91** žádostí o mezinárodní ochranu a umístili se tak na pátém místě. Jednu čtvrtinu těchto žádostí tvořily žádosti opakované, nezletilé osoby byly mezi žadateli 4.

Další nejpočetněji zastoupené zdrojové země, ze kterých žadatelé v roce 2024 pocházeli, byly **Moldavsko** (87), **Gruzie** (47), **Nigérie** (37), **Kazachstán** (35) a **Ázerbájdžán se Sýrií** (oba země po 32 žádostech). Nigérie se v TOP 10 státních příslušnostech žadatelů objevila v uplynulých 5 letech poprvé, meziroční nárůst počtu žádostí byl +15 žádostí.

Žadatelé o mezinárodní ochranu dle státních příslušností – srovnání 2023/2024

Státní příslušnost	2023			2024			Změna proti předchozímu období	
	Počet žadatelů	tj. %	pořadí	Počet žadatelů	tj. %	pořadí	tj. %	absolutní číslo
Celkem	1 425	100	-	1 363	100	-	-4,4	-62
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):								
Uzbekistán	136	9,5	2.	224	16,4	1.	64,7	88
Ukrajina	129	9,1	3.	205	15,0	2.	58,9	76
Vietnam	136	9,5	2.	186	13,6	3.	36,8	50
Turecko	213	14,9	1.	99	7,3	4.	-53,5	-114
Rusko	120	8,4	4.	91	6,7	5.	-24,2	-29
Moldavsko	112	7,9	5.	87	6,4	6.	-22,3	-25
Gruzie	73	5,1	6.	47	3,4	7.	-35,6	-26
Nigérie	22	1,5	13.	37	2,7	8.	68,2	15
Kazachstán	3	2,5	9.	35	2,6	9.	-2,8	-1
Ázerbájdžán	32	2,2	10.	32	2,3	10.	0,0	0
Sýrie	51	3,6	7.	32	2,3	10.	-37,3	-19

Zdroj: MV

Z celkového počtu 1 363 žádostí o mezinárodní ochranu jich bylo **1 034 podáno poprvé**, podíl prvožádostí se meziročně snížil na 75,9 % (v absolutním počtu jich bylo o 116 méně). Opakovaně podaných žádostí bylo evidováno 329. Nejvíce prvožádostí podali státní příslušníci Uzbekistánu (177), Ukrajiny (176), Vietnamu (140), Moldavska (69) a Ruska (68).

V rámci celkového počtu žadatelů v roce 2024 převažovali, stejně jako v předchozích letech, muži. Jejich podíl se však mírně snížil (-1,4 %) a dosáhl úrovně 81,3 %.

V roce 2024 bylo mezi žadateli o mezinárodní ochranu registrováno **celkem 135 nezletilých osob**, z toho 3 nezletilí bez doprovodu. Jedná se o 39 nezletilých méně než v předchozím roce. Podíl nezletilých **tvořil 9,9 %**. Tento podíl se meziročně snížil o 2,3procentních bodů. V rámci TOP 10 byl procentuální podíl žádostí podaných nezletilými na celkovém počtu žádostí nejvyšší u občanů Sýrie (43,8 %), Kazachstánu (22,9 %), Ázerbájdžánu (18,8 %) a Ukrajiny (15,1 %).

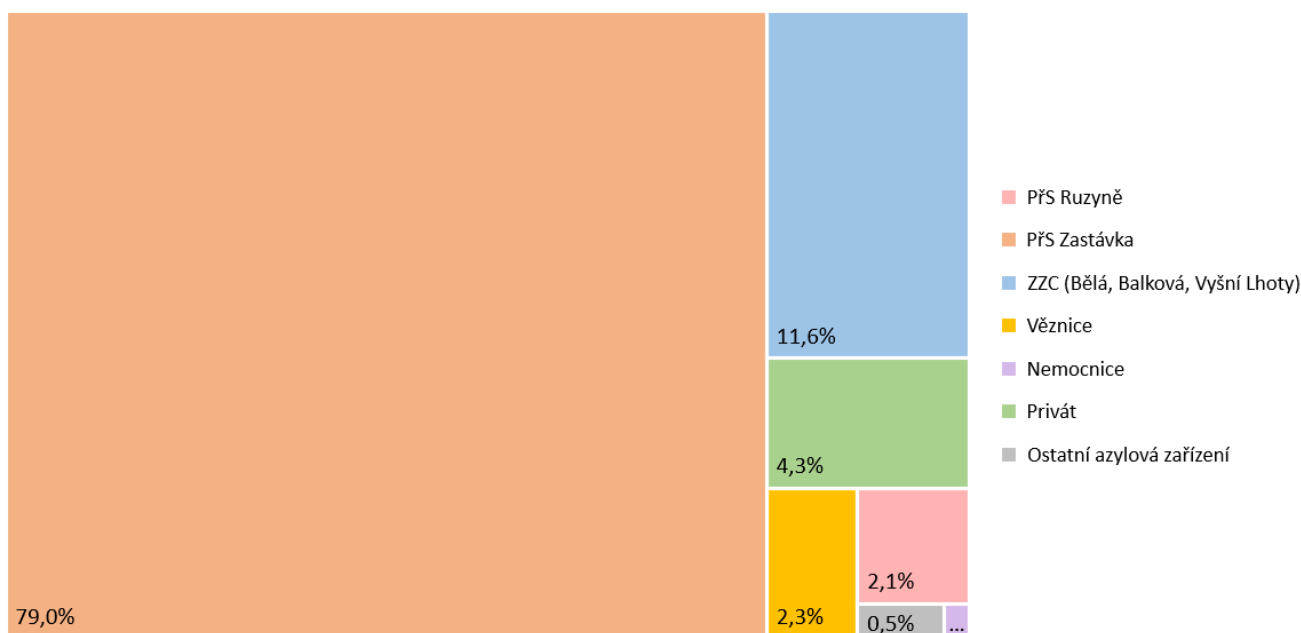
Nezletilé osoby mezi žadateli o mezinárodní ochranu v roce 2024

Státní příslušnost	Počet žádostí	Počet nezletilých	tj. %
Celkem	1 363	135	9,9
z toho TOP 10 (řazeno dle nejvyššího podílu):			
Sýrie	32	14	43,8
Kazachstán	35	8	22,9
Ázerbájdžán	32	6	18,8
Ukrajina	205	31	15,1
Nigérie	37	5	13,5
Turecko	99	12	12,1
Gruzie	47	5	10,6
Rusko	91	4	4,4
Moldavsko	87	2	2,3
Vietnam	186	4	2,2
Uzbekistán	224	2	0,9

Zdroj: MV

Nejvíce osob o mezinárodní ochranu žádalo v přijímacím středisku Zastávka u Brna (celkem 1 077 žádostí), a v zařízeních pro zajištění cizinců (158 žádostí). Na letišti bylo podáno celkem 29 žádostí, což je o 12 žádostí méně než v roce 2023. Na letišti bylo v roce 2024 podáno nejvíce žádostí občany Gruzie (6) a Turecka (5).

Místa podání žádostí o mezinárodní ochranu v roce 2024



Zdroj: MV

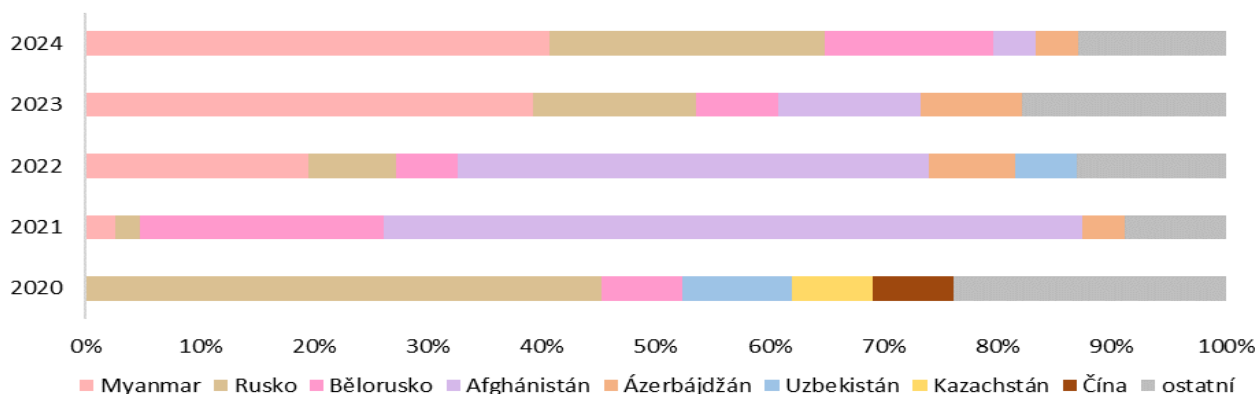
VII.1.2. Rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany

V roce 2024 MV vydalo celkem 1 517 rozhodnutí v řízení o udělení mezinárodní ochrany a 477 rozhodnutí v řízení o prodloužení doplňkové ochrany. Ke dni 31. 12. 2024 bylo evidováno 689 osob v řízení (tj. osob, o jejichž žádosti dosud nebylo rozhodnuto). Počet rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany je o 116 nižší než v roce 2023, což odpovídá i nižšímu počtu podaných žádostí. Naopak počet rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany se meziročně zvýšil o 53 rozhodnutí.

Mezinárodní ochrana ve formě azylu či doplňkové ochrany byla udělena celkem 203 cizincům, je to o 121 méně než v předchozím roce, k poklesu došlo jak u počtu udělených azylů, tak u počtu udělených doplňkových ochrany.

V letech 2021 a 2022 byl zaznamenán zvýšený počet udělených azylů občanům Afghánistánu, což vyplývalo z politické situace v dané zemi. V roce 2023 a 2024 dominují v počtu udělených azylů státní příslušníci Myanmaru.

Podíl TOP 5 státních příslušností s uděleným azylem na celkovém počtu udělených azylů v letech 2020-2024

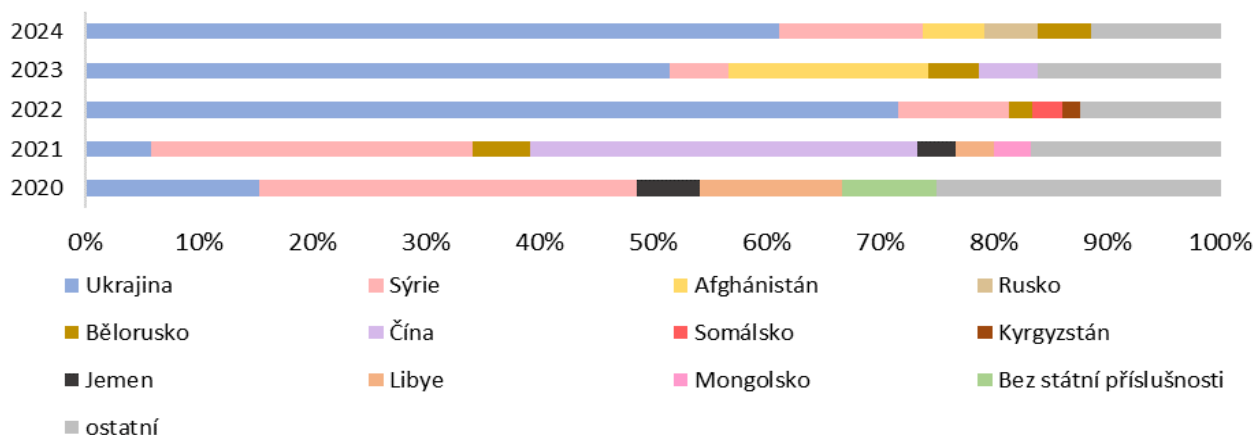


Zdroj: MV

Mezinárodní ochrana **formou azylu byla v roce 2024 udělena 54 žadatelům**. Jednalo se o již zmíněné občany Myanmaru, kteří azyl získali v 22 případech. Dále to byli občané Ruska (13) a Běloruska (8).

Formou doplňkové ochrany byla v roce 2024 mezinárodní ochrana udělena ve 149 případech. Nejčastěji byla udělena státním příslušníkům **Ukrajiny (91), Sýrie (19), Afghánistánu (8), Běloruska (7) a Ruska (7)**. V období 2019–2024 je patrný výrazný nárůst udělených doplňkových ochran občanům Ukrajiny v důsledku vojenského konfliktu na Ukrajině.

Podíl TOP 5 státních příslušností s udělnou doplňkovou ochranou na celkovém počtu udělených doplňkových ochran v letech 2020-2024



Zdroj: MV

V průběhu roku 2024 bylo v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany **vydáno celkem 608 negativních rozhodnutí** (tj. 75,0 %³⁰), kdy bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany nebo zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné. Řízení bylo zastaveno v 706 případech (51,8 %).

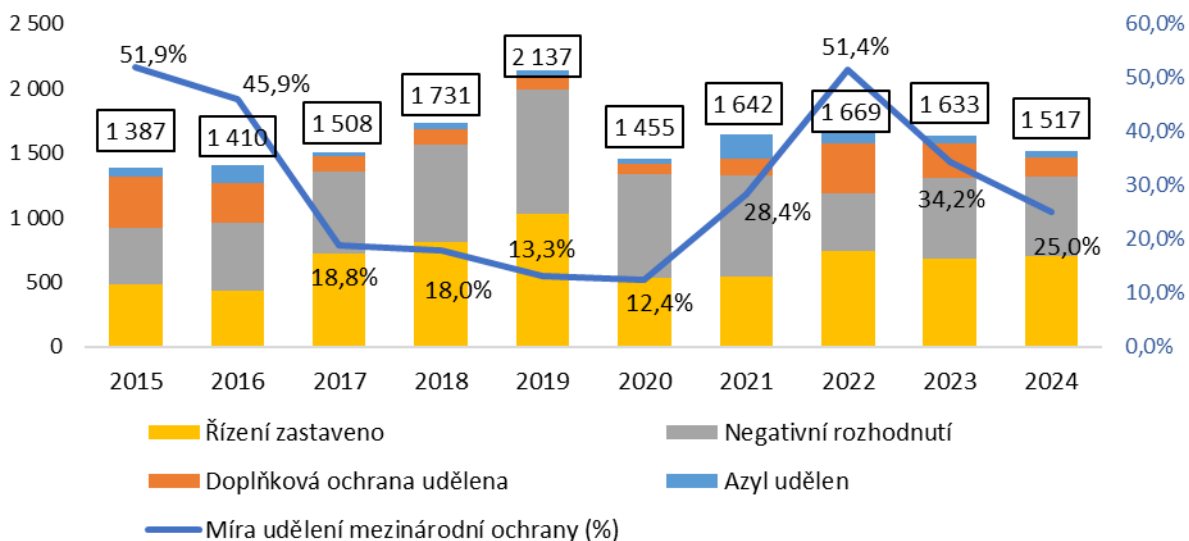
Míra udělení mezinárodní ochrany v roce 2024 tvořila 25,0 % z celkového počtu meritorních rozhodnutí (všechna rozhodnutí vyjma zastavení řízení).

Doplňková ochrana byla v roce 2024 prodloužena celkem v 477 případech, což je o 53 více (+12,5 %) než v předchozím roce. Tento mírný nárůst souvisí především s vyšším počtem občanů Ukrajiny, kteří získali doplňkovou ochranu v roce 2022 v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině a roce 2024 jim byla prodloužena.

Po občanech Ukrajiny (206) tvořili nejpočetnější skupiny, kterým byla doplňková ochrana prodloužována státní příslušníci Sýrie (92), Číny (37), Běloruska (26) a Ruska (14).

³⁰ Podíl negativních rozhodnutí je počítán pouze z celkového počtu tzv. meritorních rozhodnutí, tzn. počtu kladně udělených mezinárodních ochran a počtu negativních rozhodnutí (mezinárodní ochrana neudělena a žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná). Počet zastavených řízení se pro tyto účely nezahrnuje.

Rozhodnutí o mezinárodní ochraně v letech 2015-2024 a míra udělení mezinárodní ochrany



Zdroj: MV

Udělený azyl dle státní příslušnosti v roce 2024

Státní příslušnost	Azyl udělen	tj. %
Myanmar	22	40,7
Rusko	13	24,1
Bělorusko	8	14,8
Ukrajina	2	3,7
Afghánistán	2	3,7
Ázerbájdžán	2	3,7
Kazachstán	1	1,9
Egypt	1	1,9
Irák	1	1,9
Uzbekistán	1	1,9
Venezuela	1	1,9
Celkem	54	100,0

Zdroj: MV

Udělená doplňková ochrana dle státní příslušnosti v roce 2024

Státní příslušnost	Doplňková ochrana udělena	tj. %
Ukrajina	91	61,1
Sýrie	19	12,8
Afghánistán	8	5,4
Rusko	7	4,7
Bělorusko	7	4,7
Čína	5	3,4
Ázerbájdžán	4	2,7
Kazachstán	2	1,3
Botswana	1	0,7
Etiopie	1	0,7
Ghana	1	0,7
Jižní Súdán	1	0,7
Kamerun	1	0,7
Tádžikistán	1	0,7
Celkem	149	100,0

Zdroj: MV

VII.1.3. Žaloby a kasační stížnosti podané soudům

Trend započatý rokem 2016, kdy došlo v oblasti mezinárodní ochrany k poměrně dramatickému nárůstu žalob i kasačních stížností ke správním soudům, zůstal zachován i v roce 2024. Počty podaných žalob či kasačních stížností byly nadále na vysoké úrovni, srovnatelné s rokem 2023.

V roce 2024 bylo ke krajským soudům podáno celkem 757 (o 5 % více než v roce 2023) žalob proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ve věci mezinárodní ochrany, v nichž soud požádal odbor azylové a migrační politiky MV o vyjádření. Soud vydal 697 rozhodnutí. V 19,7 %, tj. 138 případech bylo rozhodnutí ministerstva vnitra zrušeno a věc vrácena zpět k novému projednání. V 64,8 % bylo řízení ukončeno bez věcného projednání a žaloba byla odmítnuta či řízení zastaveno.

Obdobný vývoj lze pozorovat i v případech kasačních stížností podaných proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva vnitra ve věci mezinárodní ochrany k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Z celkového počtu 384 rozhodnutí, které Nejvyšší správní soud v roce 2024 vydal, došlo v 83,1 % případů k ukončení bez věcného projednání a žaloba byla odmítnuta či řízení zastaveno a pouze v 11,7 % případů k zrušení rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání, v 5,2 % případů bylo řízení zastaveno. Oproti žalobám však můžeme u kasačních stížností pozorovat mírný pokles, meziročně se jejich počet snížil o 2,6 %.

Žaloby v roce 2023/2024³¹

Žaloby	2023	2024	
		Celkem	z toho bez odkladného účinku
Žaloby celkem	721	757	297
z toho s odkladným účinkem	427	460	-
Rozhodnutí – celkem	696	697	255
zamítnutí či odmítnutí žaloby	432	452	168
zastavení řízení	141	107	55
zrušení a vrácení věci zpět	123	138	32

Zdroj: MV

Kasační stížnosti v roce 2023/2024³³

Kasační stížnosti	2023	2024	
		Celkem	z toho kasační stížnosti MV
Kasační stížnosti celkem	350	341	20
Rozhodnutí – celkem	292	384	41
zamítnutí či odmítnutí stížnosti	244	319	33
zastavení řízení	23	20	0
zrušení a vrácení věci zpět	25	45	8

Zdroj: MV

³¹ Uváděné počty dokládají počet případů, v nichž soud požádal OAMP o vyjádření k žalobě či kasační stížnosti, nejde tedy o celkový nápad těchto opravných prostředků k soudům.

VII.1.4. Azylová zařízení v roce 2024

Správa uprchlických zařízení MV zajišťovala služby žadatelům o udělení mezinárodní ochrany a cizincům s udělenou mezinárodní nebo doplňkovou ochranou v celkem **devíti azylových zařízeních** třech typů.

- **Přijímací středisko** (PřS) slouží k ubytování cizinců do doby provedení úkonů uvedených v §§ 46³² a 73 zákona o azylu.

SUZ MV v roce 2024 provozovala **dvě přijímací střediska**, a to přijímací středisko Zastávka a přijímací středisko na mezinárodním letišti Václava Havla Praha.

- **Pobytové středisko** (PoS) slouží k ubytování žadatelů o udělení mezinárodní ochrany do doby pravomocného ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany.

SUZ MV provozuje **čtyři pobytová střediska**, a to pobytové středisko Havířov, pobytové středisko Kostelec nad Orlicí, pobytové středisko Bělá – Jezová a od roku 2018 pobytové středisko Zastávka (duální režim přijímacího a pobytového střediska).

V obou typech byla vedle zajištění ubytovacích služeb řešena strava (zřizovatel buďto vaří nebo vyplácí finanční příspěvek). Nezastupitelná je role sociálních pracovníků, k dispozici je vyvážená nabídka volnočasových aktivit. Pracovníci v přímém kontaktu s cílovou skupinou pracují pod odbornou supervizí. Klienti mají k dispozici služby sociálního šatníku, pro potřeby zejména zranitelných osob do zařízení dochází psycholog.

Ke dni 31. 12. 2024 byla **celková kapacita přijímacích a pobytových středisek 923 lůžek**.

Kapacita přijímacích a pobytových středisek k 31. 12. 2024

Typ azylového zařízení	Kapacita
Přijímací středisko	
Praha – Ruzyně	36
Přijímací a pobytové středisko	
Zastávka	202
Pobytová střediska	
Havířov	228
Kostelec nad Orlicí	277
Bělá – Jezová	180
Celkem přijímací a pobytová střediska	923

Zdroj: SUZ MV

³² 1) Žadatel o udělení mezinárodní ochrany nesmí opustit přijímací středisko do:

- provedení identifikačních úkonů podle § 47 zákona o azylu,
 - provedení lékařského vyšetření zaměřeného na zjištění, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany netrpí chorobou ohrožující jeho život či zdraví nebo život či zdraví jiných osob,
 - doby vydání průkazu žadatele o udělení mezinárodní ochrany (§ 57 zákona o azylu),
 - ukončení karantény nebo jiného opatření v souvislosti s ochranou veřejného zdraví, lze-li je uskutečnit v přijímacím středisku.
- Žadatel o udělení mezinárodní ochrany nesmí opustit přijímací středisko na mezinárodním letišti ani po ukončení úkonů uvedených v odstavci 1.
 - Cizinec, jemuž bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno z důvodu nepřipustnosti jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 10a písm. b) zákona o azylu, nesmí opustit přijímací nebo pobytové středisko až do doby, než bude dopraven do členského státu Evropské unie příslušného k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany, s výjimkou opuštění za účelem vycestování z území.

- **Integrační azylové středisko** (IAS) slouží k přechodnému ubytování azylantů a osob s udělenou doplňkovou ochranou.

Integrační azylová střediska slouží pro dočasné ubytování osob, kterým byl přiznán azyl nebo udělena doplňková ochrana v první etapě jejich integrace; maximální doba pobytu je stanovena zákonem o azylu na 18 měsíců. Všem ubytovaným azylantům i osobám s udělenou doplňkovou ochranou zde byla poskytována asistence sociálního pracovníka, poradenství zaměřené k získání bydlení, zaměstnání a další integrační aktivity včetně kurzů českého jazyka.

Ke dni 31. 12. 2024 byla SUZ provozována celkem čtyři integrační azylová střediska, ve kterých je azylantům k dispozici celkem 41 ubytovacích jednotek (jsou obsazovány podle velikosti a charakteru ubytovaných rodin) s maximální kapacitou 149 lůžek.

Kapacita integračních azylových středisek k 31. 12. 2024

Integrační azylové středisko	Počet ubytovacích jednotek	Počet lůžek
Předlice	10	30
Jaroměř	10	22
Brno	4	20
Havířov	20	52
Celkem	44	124

Zdroj: SUZ MV

Vytíženost ubytovacích kapacit v roce 2024

V roce 2024 přišlo do azylových zařízení celkem **1 202** nově příchozích cizinců – žadatelů o udělení mezinárodní ochrany (včetně novorozenců narozených v průběhu pobytu matky v azylovém zařízení) nebo osob ubytovaných na výjimku. Jako žadatelé o udělení mezinárodní ochrany nejčastěji přicházeli do azylových zařízení státní příslušníci **Uzbekistánu** (219 osob, tj. 18,2 %), **Ukrajiny** (170 osob, tj. 14,1 %), **Vietnamu** (159 osob, tj. 13,2 %), **Turecka** (104 osob, tj. 8,7 %) a **Ruska** (89 osob, tj. 7,4 %).

Kapacita přijímacích a pobytových středisek byla v průměru vytižena na 18 %, přičemž do těchto údajů jsou započítávány pouze osoby fyzicky pobývající v těchto zařízeních, jsou-li započteny evidenčně hlášené osoby, které odcházející pobývat mimo pobytová střediska, byla by **příjímací a pobytová střediska vytižena v průměru na 28 %**.

Žadatelé o mezinárodní ochranu ubytování v pobytovém středisku mají možnost na základě žádosti toto středisko dlouhodobě opustit. V roce 2024 tuto možnost využívalo průměrně 36,5 % evidovaných žadatelů o udělení mezinárodní ochrany.

Vytíženost ubytovacích kapacit a obsazenost IAS má pouze orientační charakter, protože ubytovací kapacity jsou spíše bytovými jednotkami než samostatnými pokoji. Počet volných lůžek tudíž nekopíruje počet volných bytových jednotek. V roce 2024 byl průměrný počet ubytovaných v IAS 36 osob.

Průměrné počty ubytovaných a vytiženosť IAS v roce 2024 dle jednotlivých měsíců

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Roční průměr
Průměrný stav	48	44	41	35	32	35	35	38	30	33	31	33	36
Průměrná vytiženosť v %	32	30	28	23	21	23	23	26	20	22	21	22	24

Zdroj: SUZ MV

VII.2. APLIKACE DUBLINSKÉHO NAŘÍZENÍ V ČR

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (nařízení Dublin III, dále jen „dublinské nařízení“) stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států. Mezi nařízením vytyčená kritéria patří například vydané vízum či povolení k pobytu, první žádost o mezinárodní ochranu na území členského státu nebo rodinné vazby.

Obdobně jako rok 2023, tak i rok 2024 je možné v oblasti implementace dublinského systému považovat za relativně stabilní období bez větších výrazných výkyvů, změn, významných trendů a jevů, který by nějak nestandardně zasahovaly do aplikace dublinského nařízení. Tomuto trendu odpovídá i počet případů za rok 2024, který je téměř shodný s počty registrovaných dublinských případů v předchozím roce.

Nadále zůstává zachována pozice ČR, která je spíše tranzitní zemí než tou cílovou (počet příchozích žádostí převyšuje o čtvrtinu počet odchozích případů). Stěžejními partnerskými státy v oblasti přijímání žádostí zůstalo na prvním místě Německo, které zaslalo polovinu všech přijatých žádostí, s velkým odstupem, avšak stejně jako v roce 2023 se udržela na druhém místě Francie a za ní se umístilo Rakousko a Norsko. U odchozích žádostí ČR nejčastěji spolupracovala opět s Německem, na druhé místo poskočilo Chorvatsko následované Polskem. Ve vztahu k dublinským případům s Chorvatskou republikou je nutné zmínit, že v roce 2024 bylo právě Chorvatsko první zemí, kde osoby podaly svou první žádost o mezinárodní ochranu, kde setrvaly pouze několik dní a následně pokračovaly ve své cestě přes Srbsko, Maďarsko, Slovensko a ČR, na jejímž území byly zadrženy pro nelegální pohyb či pobyt.

Nejčastěji byla ČR požádána o převzetí nebo zpětvzetí u tureckých státních příslušníků, syrských či iránských občanů. U odeslaných žádostí v roce 2024 dominovala uzbecká státní příslušnost, následována občany Ruské federace a Ukrajiny.

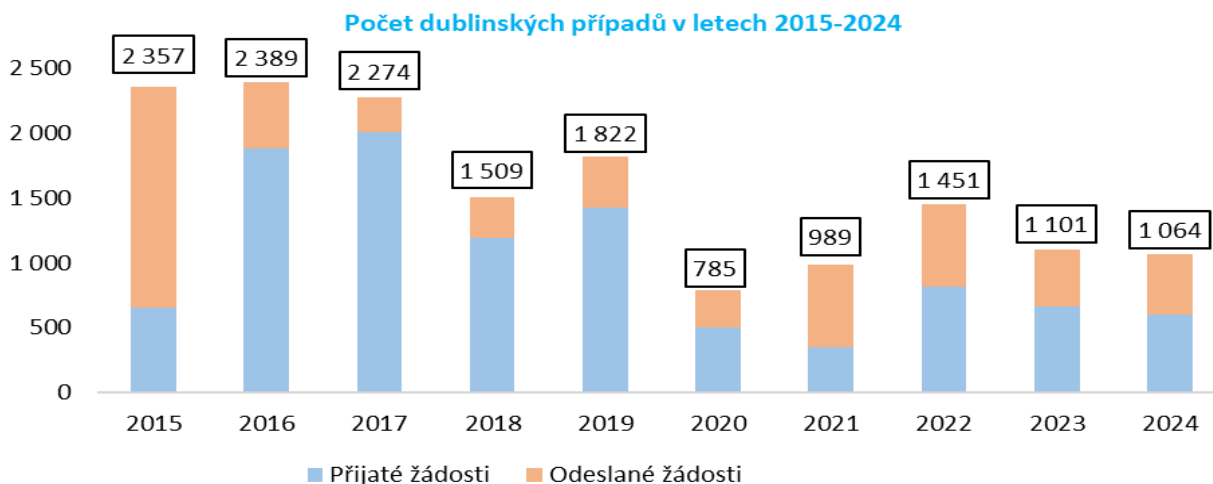
Stejně jako v roce 2023 a roce předchozím, i v roce 2024 přetrvával u odchozích žádostí zvýšený zájem osob pobývajících v zařízení pro zajištění cizinců z důvodu nelegálního pobytu nebo pohybu na českém území o dobrovolný návrat do zemí původu. V nemalém množství dublinských případů bylo následně dublinské řízení ukončeno dobrovolným přemístěním osoby do své země původu nebo do země, kde byla osoba oprávněna pobývat mimo státy EU.

Poměr počtu řešených dublinských případů u osob zajištěných v zařízení pro zajištění cizinců a u osob žádajících o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku byl opět téměř vyvážený.

V přijímacím středisku Zastávka u Brna byly obdobně jako v roce 2023 evidovány vyšší počty žadatelů z Uzbekistánu s polskými či litevskými vízy. Ani v roce 2024 nedošlo k poklesu co se týká počtu podaných žalob proti rozhodnutím o předání.

V roce 2024 byly i nadále sledovány počty zneužitých víz udělených na zastupitelských úřadech ČR osobami, které následně přicestovaly na území EU a podaly žádosti o mezinárodní ochranu. Celkový počet zaznamenaných zneužitých víz oproti předchozímu roku velmi mírně vzrostl. V této oblasti lze vyzorovat stabilní mírný vzrůstající trend. Mezi nejčastější národnosti, které takto zneužily účel, jímž je turistika, studium či zaměstnání, pro vydání víza, patřily v roce 2024 státní příslušníci z Turecka, Iránu nebo Indie.

Ve vztahu k ozbrojenému konfliktu a ruské agresi na Ukrajině a tím vysokému přílivu ukrajinských občanů na území ČR, nebyl zaznamenán žádný výrazný trend mající vliv na implementaci dublinského nařízení.



Zdroj: MV

VII.2.1. Přijaté a odeslané žádosti

Během roku 2024 přijala ČR z jiného členského státu celkem 603 žádosti. Oproti předchozímu roku je to pokles o 8,8 % (-58) žádostí. Z tohoto počtu bylo evidováno 199 žádostí (33,0 %) o přijetí zpět³³ a 404 (67,0 %) žádostí o převzetí³⁴.

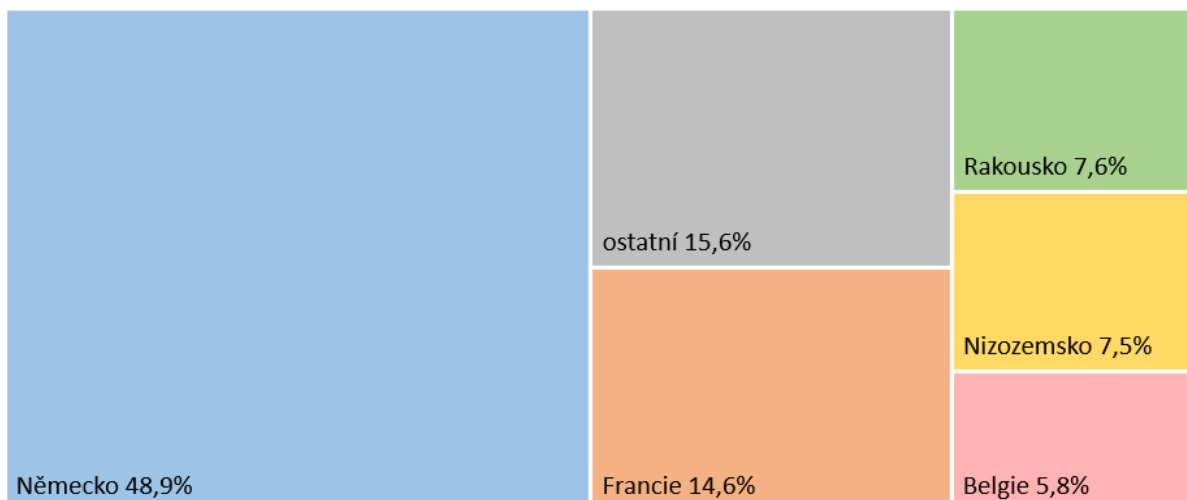
Stěžejními partnerskými státy v oblasti přijímání žádostí byly v roce 2024 na prvním místě Německo (295), **Francie** (88) a **Rakousko** (46). Oproti roku 2023 nahradilo na třetí pozici Rakousko Nizozemsko, které bylo v roce 2023 na 4. místě se 45 přijatými žádostmi.

V souladu se skladbou státních příslušností migrujících osob skrze tradiční migrační trasy s cílem dostat se na území západních států EU, byla ČR stejně jako v předchozím roce nejvíce dožadována o převzetí nebo přijetí zpět občanů **Turecka** (148), **Sýrie** (57), **Ukrajiny** (49) a také **Íránu** (47).

³³ Žádost o přijetí zpět cizince odesílá členský stát, ve kterém cizinec nyní pobývá a podal si v něm žádost o mezinárodní ochranu, a je určena tomu členskému státu EU, který již žádosti dotčeného cizince o mezinárodní ochranu posuzuje či v minulosti posuzoval a je tedy příslušný k rozhodnutí žádosti o mezinárodní ochranu.

³⁴ Žádost o převzetí cizince odesílá členský stát, ve kterém žadatel požádal o mezinárodní ochranu, tomu členskému státu, který dříve tomuto cizinci udělil vízum či povolení k pobytu a je tedy příslušný k rozhodnutí žádosti o mezinárodní ochranu. V roce 2022 žádosti o převzetí tvořily 69 % celkového počtu přijatých žádostí, v roce 2023 to bylo 61,3 %.

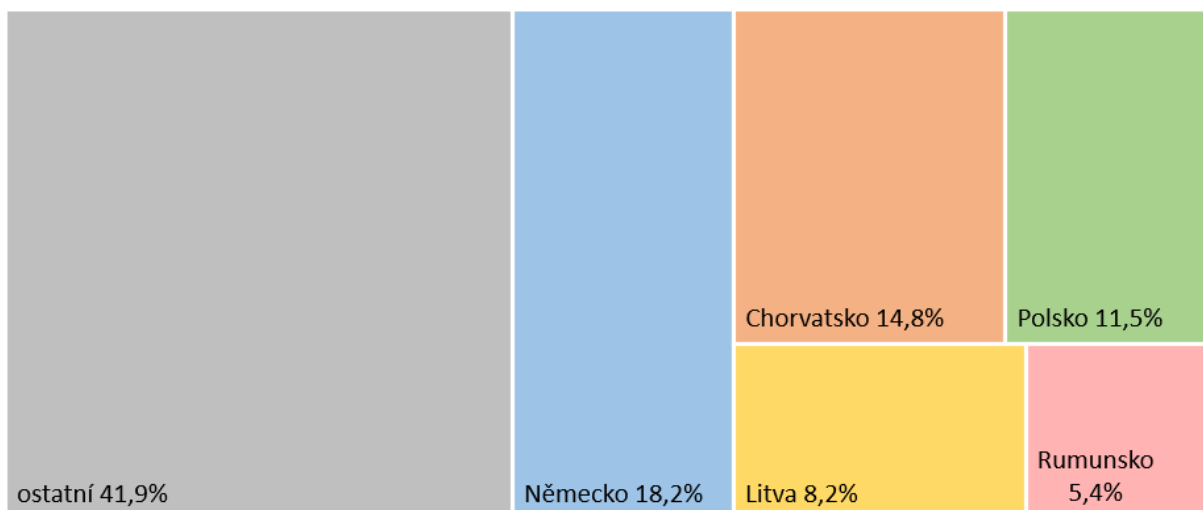
TOP 5 zemí EU, ze kterých ČR v roce 2024 přijala nejvíce žádostí v rámci dublinského řízení



Zdroj: MV

V roce 2024 zaslala ČR jinému členskému státu celkem 461 žádostí o převzetí či přijetí cizince zpět. Ve srovnání s předchozím rokem je to o 21 žádostí více (+4,8 %). Hlavními zeměmi, kam ČR odesílala žádosti, byly **Německo** (84), **Chorvatsko** (68) a **Polsko** (53). Ve srovnání s rokem 2023 na druhé příčce nahradilo Chorvatsko Rumunsko, které v roce 2024 skončilo až na 5. místě se 25 odeslanými žádostmi.

TOP 5 zemí EU, do kterých ČR v roce 2024 odeslala nejvíce žádostí v rámci dublinského řízení



Zdroj: MV

U odeslaných žádostí dominovali žadatelé o mezinárodní ochranu nebo cizinci z **Uzbekistánu** (116), **Ruska** (44) a **Turecka** (38). U občanů Uzbekistánu došlo meziročně k vysokému nárůstu (+90,2 %), což odpovídá vysokému nárůstu podaných uzbeckých žádostí v ČR.

VII.2.2. Realizované transfery

V oblasti implementace tzv. dublinských transferů byla napříč členskými státy znát snaha zlepšit a zvýšit procento úspěšně zrealizovaných předání žadatelů do odpovědných členských států. V tomto ohledu se dařilo i ČR, kdy oproti předchozímu roku došlo k navýšení počtu úspěšně předaných osob o 17 %. Nejčastěji byly osoby předávány do Německa,

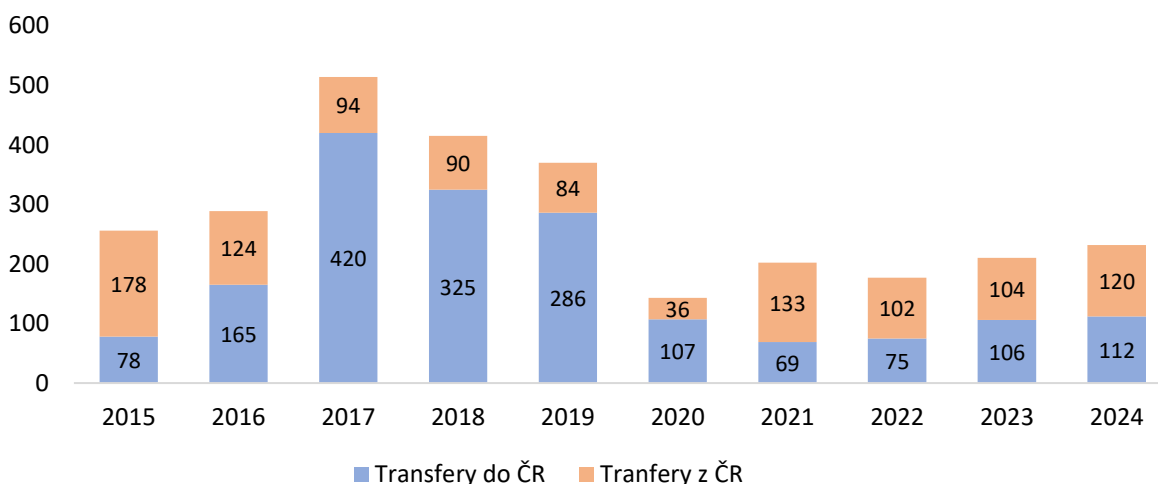
Rumunsko a Polsko. V roce 2024 přibyla nová destinace, kam ČR předávala žadatele o mezinárodní ochranu či nelegálně pobývající cizince a tím bylo Chorvatsko.

Úspěšnost předání byla nicméně i nadále ovlivněna mnoha faktory, zejména u leteckých předání, jako přetrvávajícími logistickými potížemi při zajištění leteckého předání nepřímými lety, kapacitami v cílových destinacích nebo na tranzitním letišti.

Mezi zajímavé trendy uplynulého roku patří skutečnost, že stále více žadatelů nebo cizinců, v jejichž případech je vedeno řízení o předání do odpovědného členského státu, požádá v průběhu řízení o dobrovolný návrat do země původu a zvolí tak raději vrácení se do své země původu než předání do členského státu, určeného podle dublinských pravidel, ale do kterého nechťejí dobrovolně cestovat. V této souvislosti bylo úspěšně provedeno 38 dobrovolných návratů do země původu.

Do ČR bylo v loňském roce úspěšně realizováno celkem 107 transferů, navzdory velkému počtu původně oznámených předání. Jednoznačně největší podíl na úspěšných předání má Německo. S velkým odstupem následovalo Rakousko, Nizozemsko a Norsko. Z uvedených čísel za rok 2024 lze říct, že v oblasti příchozích transferů jsou čísla a podíl transferujících států téměř shodný jako v předešlém roce.

Realizované dublinské transfery v letech 2015-2024



Zdroj: MV

VII.3. NEZLETILÍ CIZINCI BEZ DOPROVODU

Rok 2024 byl i nadále poznamenán trvající válkou na Ukrajině, proto největší skupinu nezletilých bez doprovodu (NBD) i v tomto roce tvořili nezletilí z Ukrajiny.

Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí v Brně, který eviduje statistické počty případů NBD na našem území na základě informací od orgánů sociálně právní ochrany dětí (dále jen OSPOD), zaznamenal v roce 2024 celkem

76 zjištěných NBD, z toho 68 chlapců a 8 dívek.³⁵ Nezletilých z Ukrajiny bylo dle zjištění OSPOD zaznamenáno 47, převážnou většinu z nich tvořili mladiství nad 15 let.

MPSV průběžně aktualizovalo a vkládalo na speciální webové stránky veškeré dostupné dokumenty k problematice uprchlické krize a k problematice sociálně právní ochrany dětí z Ukrajiny: <https://www.mpsv.cz/ukrajina>.

V roce 2024 pokračovala také navázaná spolupráce se zástupci organizace UNICEF. Dotační titul byl připraven v rámci širší spolupráce a partnerství MPSV s organizací UNICEF, která na území ČR napomáhá v reakci na uprchlickou krizi způsobenou ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, zejména v oblasti ochrany dětí. MPSV a organizace UNICEF se zavázali ke vzájemné spolupráci směřující do těch oblastí podpory, které zajistí ukrajinským dětem a rodinám přístup k integrovaným, multidisciplinárním a adekvátně financovaným komunitním a rodinným ochranným službám, péči v raném dětství, sociální ochraně atd. Pro účely dotačního titulu darovala organizace UNICEF MPSV finanční prostředky v celkové výši 44,6 mil. Kč pro roky 2022, 2023 a 2024. V dotační výzvě pro rok 2024 byla z tohoto objemu na stanovený účel alokována celková částka 10,6 mil. Kč.

Služby pro NBD a potřebná podpora a péče vycházejí obecně z ustanovení zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí a jsou poskytovány všem nezletilým na území ČR v rozsahu potřebném v každém jednotlivém případě na základě vyhodnocení osobní situace dítěte, posouzení rizik a potřeb dítěte a jeho individuální situace. Přístup k sociálně – právní ochraně byl zajištěn pro všechny děti na území ČR včetně NBD, a to bez rozdílu. V případě potřeby bylo nezletilým ze strany OPSOD zajištěno ubytování a další nezbytná péče, poradenství, konzultační a podpůrné služby. Psychologická pomoc a podpora dětem prchajícím z Ukrajiny byla poskytována prostřednictvím sociálních služeb a neziskových organizací ve spolupráci s kraji. V případech týrání dítěte, syndromu CAN, zanedbávání dítěte apod. spolupracovali orgány SPOD se soudy a policií v zájmu ochrany nezletilých a zajištění jejich nejlepšího zájmu.

Pro nezletilé cizince bez doprovodu je zřízeno Zařízení pro děti – cizince, které v rámci sítě zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy poskytuje plné přímé zaopatření a další služby nezletilým cizincům bez doprovodu nebo i ostatním dětem cizí státní příslušnosti. Toto zařízení provozuje diagnostický ústav, středisko výchovné péče a základní školu. Středisko výchovné péče poskytuje ambulantní diagnostické a terapeutické služby dětem cizincům a jejich rodinám s legálním pobytem na území ČR. Pro účely následné péče o nezletilé cizince bez doprovodu a případně i v rámci nutnosti aktuálního navýšení kapacit určilo MŠMT metodickým pokynem 2 další zařízení pro výkon ústavní výchovy, která mají možnost poskytnout služby těmto klientům v rámci samostatných oddělení. Tato oddělení spadají pod metodické vedení Zařízení pro děti-cizince a systémově jsou navázána tak, aby byl vždy zohledněn nejlepší zájem dítěte. V rámci individuálních plánů práce s klientem lze dle potřeby a možností umístit klienta do kteréhokoliv zařízení v rámci sítě ústavní výchovy, jehož činnost nejlépe odpovídá potřebám klienta.

Mezi nejčastější země, odkud NBD přicházeli mimo Ukrajinu v roce 2024, dominovala Sýrie (15 případů), dále pak Afganistán (6), viz. tabulka 14. Mezi NBD převládala věková skupina 15-18 let.

³⁵ Do statistik Úřadu se promítají pouze ti NBD, kteří vstoupili do kontaktu s orgány sociálně-právní ochrany dětí, nezletilí, kteří nepřišli do kontaktu s OSPOD ve statistikách nefigurují.

Celkový počet zjištěných NBD dle státních příslušností – srovnání 2023/2024

Státní příslušnost	2023	2024	Meziroční změna	
			tj. %	Absolutní číslo
Ukrajina	86	47	-45,3	-39
Sýrie	10	15	50,0	5
Afghánistán	6	6	0,0	0
Alžírsko		1		1
Botswana		1		1
Konžská demokratická republika		1		1
Konžská republika		1		1
Pákistán		1		1
Somálsko		1		1
Turecko	6	1	-83,3	-5
Venezuela		1		1
Egypt	1		-100,0	-1
Írán	1		-100,0	-1
Maroko	1		-100,0	-1
Moldavsko	1		-100,0	-1
Somálsko	1		-100,0	-1
Srbsko	1		-100,0	-1
Tunisko	1		-100,0	-1
Celkem	115	76	-33,9	-39

Zdroj: MPSV

VIII. STÁTNÍ OBČANSTVÍ

Celkem v roce 2024 nabylo státní občanství ČR udělením, zvláštními způsoby udělení či na základě jednotlivých typů prohlášení o nabytí státního občanství **6 880 osob** (o 443 více než v roce 2023, +6,9 %).

V řízeních o žádostech o udělení státního občanství ČR, o žádostech udělení státního občanství ČR zvláštními způsoby a v řízeních o prohlášeních o nabytí státního občanství ČR vydalo Ministerstvo vnitra v roce 2024 v prvním stupni celkem 109 zamítavých rozhodnutí (o 35 méně než v roce 2023), resp. v celkem 247 případech bylo řízení v prvním stupni Ministerstvem vnitra zastaveno (o 14 více než v roce 2023).

Udělení státního občanství ČR

V roce 2024 bylo státní občanství ČR uděleno **podle § 11 zákona o státním občanství celkem 4 587 cizincům** (o 161 více než v předchozím roce), přičemž v tomto počtu je zahrnuto i 6 cizinců, kteří na území ČR pobývali na základě mezinárodní ochrany ve formě azylu.

Cizinci s uděleným státním občanstvím ČR v letech 2015–2024

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet cizinců s uděleným státním občanstvím	2 620	3 897	5 006	3 757	2 973	2 656	4 298	3 949	4 426	4 587

Zdroj: MV

Mezi osobami, které v roce 2024 nabyly státní občanství ČR udělením, byli tradičně nejpočetněji zastoupeni státní příslušníci **Ukrajiny** – 1 487 (o 230 více než v předchozím roce). Dále bylo státní občanství ČR udělováno nejvíce státním příslušníkům **Ruské federace** – 1 077 (o 99 méně než v předchozím roce), **Slovenské republiky** – 967 (o 109 více než v předchozím roce), **Běloruské republiky** – 127 (o 41 méně než v předchozím roce) a **Vietnamské socialistické republiky** – 102 (o 24 méně než v předchozím roce).

V roce 2024 Ministerstvo vnitra zároveň evidovalo opětovný nárůst celkového počtu žádostí o udělení státního občanství České republiky – celkem bylo Ministerstvu vnitra v roce 2024 doručeno 6 254 žádostí o udělení státního občanství ČR podle § 11 a násl. zákona o státním občanství (oproti 5 254 žádostem o udělení státního občanství ČR v roce 2023 se jedná o nárůst o cca 19 %; v porovnání s 4 789 žádostmi o udělení státního občanství ČR v roce 2022 by se jednalo o nárůst o 31 %). Uvedené souvisí jak s trvajícím válečným konfliktem na území Ukrajiny (občané Ukrajiny, Ruské federace a také Běloruské republiky tvoří dohromady zdaleka nejpočetnější skupinu žadatelů o udělení státního občanství České republiky), tak s obecně dlouhodobě rostoucím počtem cizinců s povoleným trvalým pobytem na území České republiky.

Udělení státního občanství ČR zvláštním způsobem

Podle § 28 zákona o státním občanství bylo státní občanství ČR v roce 2024 uděleno 28 nezletilým dětem (o 25 méně než v roce 2023), jejichž otec je státním občanem ČR, matka cizinkou bez trvalého pobytu na území, která zároveň není občankou členského státu Evropské unie, Švýcarska nebo státu, který je smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru, a otcovství k dítěti bylo určeno souhlasným prohlášením rodičů.

Podle § 29 zákona o státním občanství bylo státní občanství ČR v roce 2024 uděleno 2 nezletilým dětem (o 2 méně než v roce 2023), které se narodily na území ČR a nenabývaly narozením státní občanství ani jednoho z rodičů a alespoň jeden rodič měl na území ČR povolen pobyt na dobu delší než 90 dnů.

Podle § 30 zákona o státním občanství, který se týká nalezenců na území ČR starších 3 let, nenabývala státní občanství ČR v roce 2024 žádná osoba (stejně jako v roce 2023).

Zvláštní způsoby udělení státního občanství v roce 2024

Ustanovení zákona o státním občanství ČR	§ 28	§ 29	§ 30
Počet osob, kterým bylo uděleno státní občanství	28	2	0

Zdroj: MV

Prohlášení o nabytí státního občanství

Na základě některého z prohlášení o nabytí státního občanství ČR nabylo státní občanství ČR v roce 2024 celkem 2 263 cizinců (o 412 osob více než v předchozím roce).

Mezi osobami, které v roce 2024 nabyly státní občanství ČR prohlášením podle § 31 zákona o státním občanství (bývalý čeští státní občané nebo českoslovenští státní občané a jejich potomci do druhé generace), jsou nejpočetněji zastoupeni státní příslušníci Spojených států amerických, Spolkové republiky Německo, Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku a Kanady.

Mezi osobami, které v roce 2024 nabyly státní občanství ČR prohlášením podle § 35 zákona o státním občanství (tzv. přistěhovalci druhé generace ve věku 18-21 let), jsou nejpočetněji zastoupeni státní příslušníci Vietnamské socialistické republiky, Ukrajiny, Ruské federace a Slovenské republiky.

Prohlášení o nabytí státního občanství v roce 2024

Ustanovení zákona o státním občanství ČR	§ 31	§ 32	§ 33	§ 34	§ 35	§ 36
Počet osob, které nabyly státní občanství prohlášením	829	183	0	8	1 231	12

Zdroj: MV

IX. SPECIFICKÉ PROGRAMY A PROJEKTY V OBLASTI MIGRACE A AZYLU

IX.1. PŘESÍDLOVÁNÍ KRAJANŮ

V roce 2024 pokračoval **program poskytování asistence při přesídlení českým krajanům**. Realizaci tohoto programu umožnilo přijetí usnesení vlády ze dne 8. prosince 2014 č. 1 014, kterým vláda schválila nové zásady politiky vlády k přesídlování osob s prokázaným českým původem (krajanů) žijících v zahraničí.

Účast v programu neznamena pro jeho účastníky automatické povolení trvalého pobytu. Jedná se o usnadnění procesu přesídlení zejména tím, že stát přebírá odpovědnost za zajištění ubytování a prostředků k pobytu. Tato zvýhodnění jsou však poskytována osobám, u nichž je taková pomoc na místě, tedy zejména osobám z ohrožených oblastí, nebo zdravotně, sociálně, či ekonomicky znevýhodněným příslušníkům českých krajaných komunit.

V roce 2024 pokračovala v rámci programu i podpora krajanům, kteří uprchli do ČR před válkou na Ukrajině a své žádosti o trvalý pobyt podali přímo na území ČR. Těmto osobám byla průběžně poskytována potřebná asistence, především v souvislosti s povolením k trvalému pobytu a následnou integrací do společnosti.

Realizaci programu i nadále významně komplikovala válečná situace na Ukrajině, která řadě krajanů znemožnila přesídlení do ČR, a to z důvodu branné povinnosti, která neumožňuje mužům, ale i ženám ve vybraných profesích, opustit zemi. Vzhledem ke komplikované situaci přesídlilo do ČR v roce 2024 pouze 31 osob, příslušníků českých krajaných komunit na Ukrajině (11 os.), v Ruské federaci (16 os.) a Bělorusku (4 os.). V průběhu roku 2024 nalezlo stálé bydliště i práci celkem 40 osob, z čehož 9 bylo příslušníků skupiny, která do ČR přesídlila v roce 2023. Po odstěhování z přechodného ubytování se všichni klienti zcela osamostatnili, čímž došlo k naplnění účelu tohoto programu. Největší množství krajanů se usídlilo v Praze a na území Středočeského a Jihočeského kraje. Partnerem MV při realizaci tohoto programu byla i v roce 2024 Arcidiecézní charita Praha, která zajišťovala přímou práci s klienty.

Od počátku programu v roce 2015 do 31. prosince 2024 bylo do ČR přesídleno celkem 2 327 osob. Průměrná doba jejich pobytu v přechodném ubytování zajištěném MV byla 71 dnů, což je stejně, jako v roce 2023.

Program, který je v souladu s výše uvedeným usnesením vlády, je otevřen k účasti příslušníkům českých krajaných komunit bez ohledu na zemi původu. Program bude pokračovat i v roce 2025, resp. s ohledem na zájem klientů i v letech následujících, přičemž lze předpokládat rozšíření cílové skupiny o krajany z dalších oblastí, zejména z Jižní Ameriky a bývalého SSSR.

IX.2. PROGRAM PODPORY A OCHRANY OBĚTÍ OBCHODOVÁNÍ S LIDMI

Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi MV (dále jen „Program“) je opatření vytvořené s cílem poskytnout obětem obchodování s lidmi podporu a náležitou ochranu na základě individuálního posouzení rizika. Je určen pro oběti obchodování s lidmi starší 18 let, a to jak pro občany EU obchodované na území ČR, pro občany třetích zemí obchodované na území ČR, tak pro občany ČR obchodované na území ČR či v zahraničí.

V roce 2024 bylo do Programu **zařazeno celkem 10 osob** jako pravděpodobných obětí obchodování s lidmi, a to z ČR (8), Slovenska (1) a Ukrajiny (1). Z této skupiny bylo 5 žen a 5 mužů. U dvou osob (ČR, Ukrajina) se jednalo o podezření na sexuální vykořisťování a ve dvou případech šlo o kombinaci sexuálního, pracovního, popř. jiného typu vykořisťování (nucená práce, nucená žebrota). U všech ostatních se jednalo o podezření na pracovní vykořisťování.

Klíčovým cílem Programu je humanitární rozměr pomoci a ochrany obětí obchodování s lidmi. Obětem tohoto závažného trestného činu nabízí ubytování, psychosociální a zdravotní pomoc, služby tlumočení, právní asistenci, služby advokáta, asistenci při vyhledávání zaměstnání, pomoc při úpravě pobytového oprávnění a v případě zájmu realizaci důstojného návratu do země původu. Nicméně jeho účelem je také získávání relevantních informací o kriminálním prostředí, které mohou vést k odhalení, potrestání a odsouzení pachatelů.

IX.3. PROGRAM POMOC NA MÍSTĚ

V červenci 2021 schválila vláda ČR novou *Koncepci Programu Ministerstva vnitra Pomoc na místě jako nástroje vnější migrační politiky České republiky* (zkráceně *Koncepce programu Pomoc na místě*). Jedná se o dokument nahrazující původní koncepci z roku 2015. Hlavním cílem této koncepce je vytvořit ucelený koncepční a metodický rámec, prostřednictvím kterého budou určovány priority Ministerstva vnitra pro program *Pomoc na místě*, jakožto nástroje vnější migrační politiky ČR.

Prostřednictvím programu *Pomoc na místě* vláda na základě návrhů Ministerstvo vnitra projednaných s dalšími věcně příslušnými ministerstvy uděluje peněžní dary do zahraničí určené zejména na pomoc uprchlíkům přímo v místě jejich prvotního vysídlení a státům, které velký počet uprchlíků a migrantů hostí nebo se s nimi jako tranzitní země potýkají. Takový přístup snižuje důvody osob pro další pohyb směrem do EU a přispívá ke snížení nelegální migrace.

Potřeba aktivní vnější migrační politiky zaměřené na prevenci nelegální migrace a stabilizace migračních toků přetrvávala i v roce 2024, a to především v reakci na zvýšený migrační tlak na EU v reakci na výrazný nárůst počtu vysídlených osob v celosvětovém měřítku.

Rozpočet programu *Pomoc na místě* v roce 2024 činil 150 mil. Kč. V roce 2024 tak mohlo být v rámci programu podpořeno 6 projektů – v Afghánistánu, Mauretánii, Pobřeží slonoviny, Rwandě, Řecku a Tunisku, a to v souladu se stanovenými prioritami pro rok 2024 v zemích na centrální středomořské migrační trase (priorita č. 1), na východní středomořské a západobalkánské migrační trase (priorita č. 2) a na západní středomořské migrační trase (priorita č. 3).

Peněžní dary do Mauretánie, Pobřeží slonoviny, do Řecka a do Tuniska byly uděleny jako české příspěvky v rámci tzv. evropského dobrovolného solidárního mechanismu v návaznosti na Solidární deklaraci, která byla přijata většinou členských států EU, včetně ČR, dne 22. června 2022. Stejně tak jako v uplynulých letech, tak i v roce 2024 byla při podpoře projektů věnována zvláštní pozornost zranitelným skupinám osob, zejména dětem a mladistvým.

Kromě toho byla v rámci programu *Pomoc na místě* v roce 2024 realizována pomoc Ukrajině v návaznosti na ustanovený Program humanitární, stabilizační, rekonstrukční a hospodářské asistence Ukrajině v letech 2023–2025 (program Ukrajina), který vláda ČR schválila dne 12. října 2022. V rámci programu *Pomoc na místě* byla v roce 2024 podpořena realizace 3 projektů na Ukrajině a 1 projektu v Moldavsku v celkové výši 75 milionů Kč.

Priorita č. 1 – Centrální středomořská migrační trasa

- **Pobřeží slonoviny** – Podpora ochrany hranic a prevence nelegální migrace a obchodování s lidmi – 25 mil. Kč, implementační partner: Mezinárodní centrum pro rozvoj migračních politik (ICMPD)
- **Rwanda** – Podpora uprchlíků – 25 mil. Kč, implementační partner: Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)

IX. Specifické programy a projekty v oblasti migrace a azylu

- **Tunisko** – Podpora dobrovolných návratů a reintegrace migrantů – 25 mil. Kč, implementační partner: Mezinárodní organizace pro migraci (IOM)

Priorita č. 2 – Východní středomořská a západobalkánská migrační trasa

- **Afgánistán** – Podpora reintegrace navrátilců – 25 mil. Kč, implementační partner: Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)
- **Řecko** – Bezpečné zóny pro nezletilé migranty bez doprovodu – 25 mil. Kč, implementační partner: Mezinárodní organizace pro migraci (IOM)

Priorita č. 3 – Západní středomořská migrační trasa

- **Mauretánie** – Stabilizace uprchlíků z Mali – 25 mil. Kč, implementační partner: Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)

Podpora Ukrajiny a sousedních zemí

- **Moldavsko** – Pokračování podpory moldavského inspektorátu pohraniční policie - 25 mil. Kč, implementační partner: Mezinárodní centrum pro rozvoj migračních politik (ICMPD)
- **Ukrajina** – Pokračování podpory humanitárního odminování - 25 mil. Kč, implementační partner: HALO Trust
- **Ukrajina** – Podpora ekonomických příležitostí pro navrátilce, vnitřně vysídlené a další válkou postižené obyvatelstvo ve východní Ukrajině - 20 mil. Kč, implementační partner: Helvetas Swiss Intercooperation
- **Ukrajina** – Poskytování psychologické a sociální asistence vnitřně vysídleným osobám v západní Ukrajině – 5 mil. Kč, implementační partner: Kryla Nadiyi

IX.4. STÁLÝ ZDRAVOTNĚ HUMANITÁRNÍ PROGRAM MEDEVAC

Program MEDEVAC je vládní zdravotně humanitární program Ministerstva vnitra ČR, který se zaměřuje na poskytování lékařské péče zranitelným skupinám obyvatelstva v regionech zasažených migrací, zatížených velkým množstvím uprchlíků nebo v místech, kde není dostupná odborná lékařská péče. Léčba je poskytována zdarma a výhradně civilistům, kteří se nacházejí ve vážném zdravotním stavu, či jim jejich zdravotní stav neumožňuje vést důstojný život. Program je realizován na základě usnesení vlády ČR č. 956 ze dne 20. listopadu 2015. V návaznosti na projednávání evropského paktu o azylu a migraci schválila vláda ČR dne 21. června 2021 usnesením č. 556 Koncepti Programu Ministerstva vnitra MEDEVAC jako nástroje vnější migrační politiky ČR s cílem vytvořit ucelený koncepční a metodický rámec, prostřednictvím kterého budou určovány priority Ministerstva vnitra pro program MEDEVAC jakožto nástroje vnější migrační politiky ČR.

V roce 2024 program MEDEVAC nadále působil v prioritních regionech – na Blízkém východě (Jordánsko, Libanon, Irák), v Africe (Ghana, Pobřeží slonoviny, Senegal, Rwanda, Zambie) a v regionu východní Evropy (Ukrajina), a to prostřednictvím realizace lékařských misí, školení a stáží zdravotnického personálu a finanční podpory projektů na budování zdravotnické infrastruktury. V roce 2024 činil rozpočet programu MEDEVAC 60 mil. Kč.

Realizace programu MEDEVAC v roce 2024

- Do realizace programu bylo zapojeno 10 českých nemocnic (FN Bulovka, FN Brno, IKEM, FN Královské Vinohrady, FN Motol, FN Olomouc, ÚVN, VFN, Fakultní Thomayerova nemocnice, Nemocnice Na Homolce) a tým lékařů AČR;

- V průběhu 22 operačních misí provedli vyslaní čeští zdravotníci celkem 1470 operačních zákroků na 1302 pacientech v Ghaně, Jordánsku, Libanonu, Pobřeží slonoviny, Rwandě, Senegal, Ukrajině a Zambii (gynekologie, oftalmologie, ORL, plastická chirurgie, traumatologie);
- Během stáží, školení a v rámci misí bylo proškoleny 366 osob v 6 odborných specializacích (anesteziologie, gynekologie, infektologie, ORL, plastická chirurgie a traumatologie) z Ghany, Iráku, Rwandy, Senegal, Ukrajiny a Zambie.

Realizace naléhavé pomoci Ukrajině

V návaznosti na usnesení vlády č. 855 ze dne 12. října 2022 o poskytnutí naléhavé pomoci Ukrajině poskytl program MEDEVAC Ukrajině mimořádnou pomoc prostřednictvím dodávek materiální zdravotnické pomoci, organizací lékařských misí na Ukrajině a vzdělávacích aktivit (stáže, školení) v České republice a finanční podpory mezinárodních organizací. Pomoc byla v rámci programu MEDEVAC poskytnuta v celkové výši 43 mil Kč.

- V průběhu 4 operačních misí ve specializacích rekonstrukční mikrochirurgie, popálenin a traumatologie odoperovaly týmy z FNKV a VFN celkem 77 pacientů. Během těchto operací bylo celkově vyškoleny 16 ukrajinských kolegů, kteří se na operacích měli šanci podílet.
- Během stáže ve FN Motol bylo proškoleny 10 ukrajinských zdravotníků ve specializaci fyzioterapie. Během školení ve specializaci infektologie (ve spolupráci s IKEM) v ukrajinském Lvově bylo vyškoleny celkem 96 zdravotníků. Celkově tak v roce 2024 bylo proškoleny 122 osob.
- V rámci programu MEDEVAC bylo tak podpořeno celkem pět projektů především s ukrajinskými implementačními partnery, zaměřených především na posílení zdravotní infrastruktury v Ukrajině, ale také například projekt NÚDZ (Národní ústav duševního zdraví) na podporu duševního zdraví válkou zasažených obyvatel Ukrajiny.
- Ve spolupráci se ZÚ Kyjev byly identifikovány 4 projekty, které program MEDEVAC podpořil finančním darem:
 - **Iniciativa E+** - podpora nemocnic na východě, jihu a středu Ukrajiny (5 mil. Kč)
 - **CARE Ukrajina** – zlepšení zdraví v komunitách zasažených konfliktem na východě Ukrajiny (5 mil. Kč)
 - **Vilnyy Vybir** – přístup ke službám psychologické podpory pro zdravotnický personál (5 mil. Kč)
 - **Zaporuka** – podpora rehabilitace onkologických a válkou poznamenaných pacientů (5 mil. Kč)

IX.5. AZYLOVÝ, MIGRAČNÍ A INTEGRAČNÍ FOND

Azylový, migrační a integrační fond (AMIF) je nástrojem Evropské unie v oblasti migrační a azylové politiky. Obecným cílem AMIF je přispívat k účinnému řízení migračních toků, k podpoře integrace státních příslušníků třetích zemí do společnosti, k podpoře účinné návratové politiky a k provádění společné azylové politiky. V roce 2024 probíhala realizace projektů programového období 2021-2027.

Programové období 2014–2020

V roce 2024 bylo finančně ukončeno programové období 2014-2020. Proběhla také závěrečná evaluace programu, která je zveřejněna na webových stránkách odboru fondů EU v oblasti vnitřních věcí³⁶.

Tabulka níže uvádí výši alokace a výši skutečně proplacených finančních prostředků do konce programového období. Vždy se jedná o finance z AMIF, tj. o 75 % či 90 % celkových nákladů projektu. Nedočerpání na 100 % bylo dáno zejména

³⁶ Více informací na: <https://mv.gov.cz/fondyeu/clanek/zaverecna-evaluace-np-amif-v-programovem-obdobi-2014-2020.aspx>

IX. Specifické programy a projekty v oblasti migrace a azylu

tím, že některé projekty vygenerovaly úspory, které se však projevily v závěru programového období a odpovědný orgán již nemohl reagovat vyhlášením nových výzev.

Souhrn čerpání za jednotlivé specifické cíle AMIF³⁷

Specifický cíl	Alokace v Kč	Čerpáno v Kč	Míra čerpání v %
1 Azyl	113 719 500,00	105 230 874,06	93
2 Integrace	596 297 944,01	530 052 820,82	89
3 Návraty	159 207 300,00	153 412 193,96	96
Celkem	869 224 744,01	788 695 888,84	91

Zdroj: MV

Programové období 2021–2027

Azylový migrační a integrační fond pro programové období 2021–2027 byl zřízen nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1147/2021 ze dne 7. 7. 2021. Základním strategickým dokumentem pro čerpání finanční podpory z tohoto fondu je tzv. operační program. Operační program AMIF České republiky byl schválen Evropskou komisí dne 4. srpna 2022, aktuální verze pak dne 14. května 2024. Změna spočívala zejména ve zvýšení priority podpory integračních služeb vůči osobám vysídleným z Ukrajiny. Z tohoto důvodu došlo k převodu finančních prostředků ze specifických cílů 1 „Azyl“ a 3 „Návraty“ do specifického cíle 2 „Integrace“ ve výši 12 mil. EUR.

Řídicím orgánem odpovědným za implementaci Operačního programu AMIF je odbor fondů EU v oblasti vnitřních věcí Ministerstva vnitra, který na svých webových stránkách³⁸ zveřejňuje aktuální informace týkající se implementace OP AMIF, včetně vyhlášených výzev.

Operační program AMIF je zaměřen na čtyři hlavní (specifické) cíle – azyl, integrace, návraty a solidarita. ČR implementuje pouze tři specifické cíle, a to azyl, integrace a návraty. Na základě usnesení vlády č. 439 ze dne 5. června 2017 se ČR nadále nebude účastnit realizace specifického cíle solidarita.

Rozdělení alokace mezi jednotlivé specifické cíle AMIF³⁹

Specifický cíl	Alokace v Kč	tj. %
1 Azyl	187 864 664,54	9
2 Integrace	1 516 640 087,46	75
3 Návraty	327 835 628,80	16
Celkem	2 032 340 380,80	100

Zdroj: MV

Specifický cíl Azyl

Obecným cílem fondu v rámci tohoto specifického cíle je posílení společného evropského azylového systému, a to prostřednictvím jednotného uplatňování unijního *acquis* v celé EU, podpory kapacit azylových systémů členských států, či posílení spolupráce a partnerství s unijními orgány a třetími zeměmi za účelem řízení migrace. V rámci programového období 2021–2027 si ČR definovala jako prioritu zefektivnění azylového řízení. Dalším výrazným záměrem je spolupráce s nově vzniklou Agenturou EU pro azyl (EUAA), včetně zajištění vysílání národních expertů do této organizace. Mimo investic do vytvoření struktur pro spolupráci s EUAA se plánuje rovněž posílení personálních a technických kapacit správních kapacit soudního přezkumu nedůvodných žádostí o mezinárodní ochranu či v oblasti informací o zemích původu cizinců.

³⁷ Pro přepočítání z eur na koruny byl použit kurz 25,271; uvedené částky je tedy nutno považovat za orientační.

³⁸ <https://www.mvcr.cz/fondyeu/>

Na základě vyhodnocení priorit bylo rozhodnuto, že integrace osob vysídlených z Ukrajiny má vzhledem k jejich počtu prioritu, a naopak není akutní a naléhavá potřeba dalších investic do rozvoje azylových a detenčních zařízení pro cizince. To musel OP AMIF reflektovat, a ze specifického cíle 1 „Azyl“ bylo přesunuto cca 5 mil. EUR do specifického cíle 2 „Integrace“.

Specifický cíl *Integrace*

Specifický cíl Integrace je v ČR nejvýznamnějším specifickým cílem s nejvyšší alokací finančních prostředků. Stěžejními podporovanými aktivitami jsou zejména provoz Center na podporu integrace cizinců (CPIC), která fungují na regionální úrovni a jsou významným nástrojem v ČR pro zajištění požadovaného stupně integrace cizinců do české společnosti. Od roku 2024 je z OP AMIF opět hrazen provoz CPIC ve všech krajích ČR, tj. včetně CPIC provozovaných SUZ. Většina opatření v SC 2 se soustředí zejména na aktivity cílící na úspěšnou integraci cizinců³⁹ do společnosti. Mezi hlavní podporovaná opatření patří např. kurzy českého jazyka, kurzy sociokulturní orientace či poskytování sociálního a právního poradenství. Dalším důležitým podporovaným opatřením je zajištění informovanosti cizinců o jejich právech a povinnostech a usnadnění souvisejících pobytových řízení. Priorita v podobě zajištění integrace osob vysídlených z Ukrajiny byla hlavním důvodem převedení finančních prostředků ze specifických cílů 1 „Azyl“ a 3 „Návraty“ do specifického cíle 2 „Integrace“. Je třeba zdůraznit, že pokud by tento převod nebyl proveden, musela by CPIC významně omezit své služby.

Specifický cíl *Návraty*

Opatření v rámci tohoto cíle se soustředí na podporu integrovaného a koordinovaného přístupu k řízení navrácení na úrovni Unie a členských států. Opatření napomohou k rozvoji kapacit pro účinné, důstojné a udržitelné navrácení, společně s omezováním faktorů motivujících k neoprávněné migraci. Mezi finančně nejvýznamnější opatření patří provoz oddělení dobrovolných návratů (OAMP), kterým je navázáno na aktivity realizované v programovém období 2014–2020. Mezi další podporovaná opatření patří poskytování reintegrační podpory a v krajních případech pak realizace nucených návratů. V rámci boje proti neoprávněné migraci je OP AMIF zaměřen rovněž na proaktivní boj proti pracovnímu vykořisťování, zejména podporou inspektorátů práce. Na základě vyhodnocení priorit bylo rozhodnuto, že integrace osob vysídlených z Ukrajiny má vzhledem k jejich počtu prioritu, a naopak není akutní a naléhavá potřeba dalších investic do rozvoje azylových a detenčních zařízení pro cizince. To musel OP AMIF reflektovat a ze specifického cíle 3 „Návraty“ bylo přesunuto cca 7 mil. EUR do specifického cíle 2 „Integrace“.

Stav implementace

V roce 2024 došlo k zahájení realizace 34 projektů v rámci OP AMIF. V průběhu roky byly průběžně vyhlašovány výzvy pro předkládání žádostí o podporu. Projekty v rámci OP AMIF jsou realizovány několika typy příjemců. Nejvýznamnějšími typy příjemců jsou organizační složky státu a neziskové organizace.

Výše alokace schválených projektů k podpoře od počátku programového období do roku 2024⁴⁰

Specifický cíl	Alokace v CZK	Schváleno v CZK	% z alokace
1 Azyl	187 864 664,54	82 012 538,07	44
2 Integrace	1 516 640 087,46	933 222 104,75	62
3 Návraty	327 835 628,80	208 093 440,72	63
Celkem	2 032 340 380,80	1 223 328 083,54	61

Zdroj: MV

³⁹ V případě AMIF se může jednat pouze o státní příslušníky třetích zemí.

⁴⁰ Pro přepočítání z eur na koruny byl použit kurz 25,271; uvedené částky je tedy nutno považovat za orientační.

Specifická akce AMIF

V červnu 2023 vyhlásila Evropská komise v rámci AMIF výzvu určenou pro pět nejzasaženějších států migrační vlnou osob vysídlených z Ukrajiny po agresi Ruské federace.

Jednalo se o tzv. specifickou akci. Specifická akce je zvláštním nástrojem v rámci AMIF. Jedná se o účelově vázané finanční prostředky zařazené do operačního programu členského státu nad rámec běžné alokace (čl. 15 odst. 2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1147 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond). Účel využití prostředků specifické akce stanovuje EK v příslušné výzvě. Členský stát se o dodatečné prostředky uchází ve výzvě, do které podává žádost. V žádosti musí podrobně popsat plánované využití finančních prostředků. EK následně rozhodne o schválení (či neschválení) žádosti a o navýšení alokace programu. Poté probíhá standardní administrace realizace projektu financovaného z operačního programu.

Výzva byla zaměřená výhradně na držitele dočasné ochrany s cílem jejich osamostatnění. ČR této nabídky využila a prostřednictvím řídicího orgánu OP AMIF podala v rámci této výzvy žádost o finanční prostředky. Ministerstvo vnitra bylo se žádostí úspěšné a podařilo se mu získat dodatečnou alokaci pro program OP AMIF ve výši 15 264 000,00 EUR (tj. cca 386 000 000 Kč).

Specifická akce umožňuje podpořit dva pilíře aktivit zaměřené na osamostatnění vysídlených držitelů dočasné ochrany. První pilíř je zaměřen na podporu bydlení a druhý zejména na výuku českého jazyka a nostrifikace vzdělávání. Aktivity jsou realizovány prostřednictvím otevřených výzev.

Řídicí orgán OP AMIF v průběhu roku 2024 vyhlásil tři otevřené výzvy, a to výzvu č. 12_24_018 na podporu bydlení vysídlených osob z Ukrajiny ve výši 255 milionů Kč (včetně národního spolufinancování), výzvu č. 12_24_020 na výuku českého jazyka a další integrační služby pro vysídlené osoby z Ukrajiny ve výši 135 milionů korun (včetně národního spolufinancování) a výzvu č. 12_24_023 na podporu bydlení vysídlených osob z Ukrajiny II ve výši 91,81 milionů Kč (včetně národního spolufinancování).

Výzvami na podporu bydlení se podařilo pokrýt celé území ČR, tedy v každém kraji nejpozději od 1. 1. 2025 probíhá realizace projektu na pomoc osobám vysídleným z Ukrajiny s přestěhováním z hromadného ubytování do standardního bydlení.

Asistence držitelům dočasné ochrany při přechodu do nájemního bydlení

V roce 2024 byly ve dvou výzvách vybrány projekty na podporu přechodu držitelů dočasné ochrany z hromadných ubytovacích zařízení do nájemního bydlení. Konkrétně se pomoc týká osob s prodlouženou dočasnou ochranou, které prošly systémem státního humanitárního ubytování a jež dlouhodobě pobývají v hromadných ubytovacích zařízeních. Projekty probíhají coby součást prvního pilíře **specifické akce Azylového, migračního a integračního fondu** (AMIF/2023/SA/1.2.2). Tyto akce jsou zvláštním nástrojem AMIF zajišťujícím finanční prostředky pro operační program členského státu nad rámec běžné alokace a jsou účelově vázané – v tomto případě na osamostatnění uprchlíků z Ukrajiny.

O realizaci se mohly ucházet nepodnikatelské subjekty od nevládních organizací přes samosprávy po organizační složky státu. Na konci ledna 2024 byla vyhlášena první výzva (18. výzva OP AMIF), v níž byly vybrány projekty pro 8 krajů: Karlovarský, Jihočeský, Středočeský, Ústecký, Královéhradecký, Jihomoravský, Moravskoslezský a Kraj Vysočina. Následně v měsících červnu a červenci byla zahájena vlastní realizace těchto projektů, které tak mohly bezprostředně přispět i k řešení dopadů v souvislosti s omezením státního humanitárního ubytování v důsledku novelizace Lex Ukrajina VI po 1. září 2024. V září 2024 došlo k vyhlášení druhé výzvy (23. výzva OP AMIF) s cílem zajistit projekty specifické akce také pro zbylých 6 krajů. V prosinci roku 2024 se nakonec úspěšně podařilo vybrat realizátory i pro tyto zbylé kraje. Všechny projekty z první i druhé výzvy specifické akce jsou koncipovány potenciálně až do konce roku 2025.

X. NELEGÁLNÍ MIGRACE V ČR

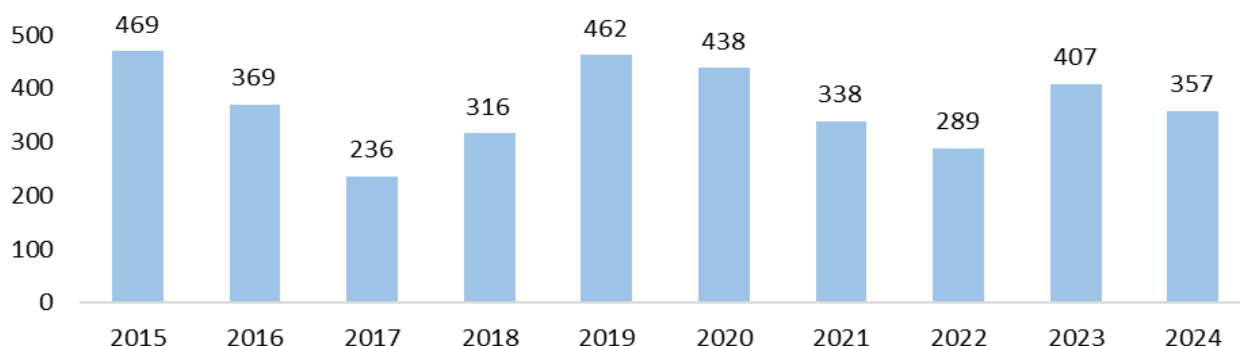
X.1. ODEPŘENÍ VSTUPU NA VNĚJŠÍ SCHENGENSKÉ HRANICI

Odepření vstupu je právní institut, který umožňuje zamezení vstupu cizincům na území členských států EU, u nichž bylo v rámci hraniční kontroly na vstupu na území zjištěno, že nesplňují jednu nebo více podmínek vstupu. Některým cizincům je na vnější schengenské hranici odepřen vstup na území ČR, ačkoliv disponují platnými pobytovými oprávněními ve smyslu ustanovení § 9 zákona o pobytu cizinců. Odepření vstupu se týká ochrany vnější schengenské hranice v širším kontextu.

V roce 2024 byl vstup na území ČR odepřen 357 osobám na vnější schengenské hranici. V porovnání s předchozím rokem došlo k poklesu odepření vstupu o 50 osob, což představovalo pokles o 12,3 %.

Od října roku 2022, v souvislosti s invazí vojsk Ruské federace na Ukrajinu nadále platí rozhodnutí vlády ČR o odepírání vstupu na vnější schengenské hranici občanům Ruské federace za přesně vymezených podmínek⁴¹. V roce 2023 mělo toto rozhodnutí, spolu s omezením leteckých dopravců z Ruské federace, výrazný vliv na nárůst počtu odepřených vstupů i skladbu státních příslušností. I přes pokračující opatření došlo v roce 2024 k poklesu počtu občanů Ruské federace, jimž byl odepřen vstup na území ČR. Od roku 2015 se jedná o čtvrtý nejnižší počet osob, jimž byl odepřen vstup.

Vývoj počtu osob s odepřeným vstupem na vnější schengenské hranici v letech 2015–2024



Zdroj: ŘSCP

Nejčastějším důvodem odepření vstupu na území ČR byl v roce 2024, stejně jako v roce předchozím, záznam v evidenci SIS II dle čl. 24 – nežádoucí cizinec (129 osob, meziročně +14 osob). Druhý v pořadí četnosti s meziročním poklesem

⁴¹ Na základě zákona č. 175/2022 Sb., o dalších opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace a o změně dalších zákonů, vláda přijala opatření (dne 12. října 2022) k posílení restrikcí vůči cestujícím ruským občanům a bylo rozhodnuto o zahájení odepírání vstupu od 25. října 2022 občanům Ruské federace na území České republiky. Konkrétně se jedná občany Ruské federace, kteří hodlají vstoupit přes vnější schengenskou hranici a pobývat na území ČR/schengenského prostoru na základě uděleného platného jednotného (schengenského) víza vydaného jakýmkoliv členským státem EU (včetně ČR), a to za účelem turistiky, kultury nebo sportu (s předpokládaným pobytem nepřesahující 90 dní během jakéhokoliv období 180 dní).

X. Nelegální migrace v ČR

o 19 osob následoval důvod, že cizinec nedisponoval platným vízem nebo povolením k pobytu (69 osob). Na třetím místě následoval důvod, že osoba nedisponovala platným cestovním dokladem (57 osob), u tohoto důvodu byl zaznamenán nejvyšší meziroční nárůst o 28 osob. Pětici nejvíce zastoupených důvodů odepření vstupu uzavírá skutečnost, že je „osoba považována za hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví nebo mezinárodní vztahy jednoho nebo více členských států EU“ (41 osob), u něhož byl naopak evidován nejvyšší meziroční pokles o 59 osob. Tento důvod byl v roce 2023 druhý nejčastější, což bylo zapříčiněno shora uvedeným vládním opatřením o odepírání vstupu občanům Ruské federace. V roce 2024 se toto opatření na počtu odepřených vstupů projevilo již v menší míře.

U nejčastěji zastoupených států, odkud cizinci přiletěli, se meziročně shodují první tři země odletu, a to Turecko se 139 osobami a s meziročním poklesem o 12 osob, Spojené království (80 osob, meziročně +5 osob) a Gruzie s počtem 31 osob (meziročně +31 osob). Další stát, ze kterého cizinci před odepřením vstupu nejčastěji přicestovali, byla Albánie s počtem 14 osob, meziročně se u této země jednalo o více než dvojnásobný nárůst počtu osob (+8 osob). Následovali přílety z Moldavska (14 osob, meziročně shodný počet) a Spojených arabských emirátů (13 osob, meziročně -2 osoby).

Odepření vstupu na vnější schengenské hranici dle státních příslušností osob – porovnání roku 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Počet osob celkem	407	100,0	357	100,0	-12,3	-50
z toho TOP 10 (řazeno dle pořadí v roce 2024):						
Gruzie	77	18,9	96	26,9	24,7	19
Spojené království	23	5,7	47	13,2	104,3	24
Rusko	97	23,8	41	11,5	-57,7	-56
Turecko	5	1,2	19	5,3	280,0	14
Uzbekistán	15	3,7	17	4,8	13,3	2
Moldavsko	17	4,2	15	4,2	-11,8	-2
Albánie	8	2,0	13	3,6	62,5	5
Ukrajina	42	10,3	10	2,8	-76,2	-32
Čína	10	2,5	9	2,5	-10,0	-1
Kazachstán	6	1,5	7	2,0	16,7	1

Zdroj: ŘSCP

V roce 2024 byl vstup odepřen nejčastěji a s více než čtvrtinovým podílem (26,9 %) z celkového počtu **občanům Gruzie** (96 osob, meziročně +19 osob). Ti zaujali první místo opětovně po 2 letech. Následovali **občané Spojeného království** (47 osob), u kterých byl zaznamenán nejvyšší nárůst v absolutní hodnotě (+24 osob) a druhý nejvyšší nárůst v procentuálním vyjádření (+104,3 %). Meziročně byl u občanů Spojeného království zaznamenán nárůst zejména v případě odepření vstupu z důvodu, že osoba nedisponovala platným cestovním dokladem (+20 osob). Třetí nejčastější státní příslušností s odepřeným vstupem byli **občané Ruska** s počtem 41 osob, což představuje meziroční pokles o 56 osob (tj. -57,7 %), v roce 2023 zaujali občané Ruska první příčku. Občanům Ruska byl vstup odepírán z jediného důvodu, a to považování osoby za hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví nebo mezinárodní vztahy jednoho nebo více členských států EU. Následovali **občané Turecka** s počtem 19 osob a nejvyšším meziročním procentuálním nárůstem o 280 % (+14 osob). Nejčastěji se jednalo osoby, které nedisponovaly platným vízem nebo povolením k pobytu. Dále na 5. až 10. místě byl vstup odepírán občanům Uzbekistánu (17 osob, meziročně +2 osoby), Moldavska (15 osob, meziročně -2 osoby), Albánie (13 osob, meziročně +5 osob), Ukrajiny (10 osob, meziročně -32 osob), Číny (9 osob, meziročně -1 osoba) a Kazachstánu (7 osob, meziročně +1 osoba).

V roce 2024 byly případy odepření vstupu zaznamenány pouze na ICP Praha-Ruzyně na Letišti Václava Havla, na ostatních letištích oproti předchozímu roku nebyl odepřen vstup žádnému cizinci.

X.2. VYHODNOCENÍ VÝVOJE NELEGÁLNÍ MIGRACE V ČR

Vývoj nelegální migrace v ČR⁴² byl v minulosti ovlivněn několika významnými faktory, mezi které patřily především dvě výrazné migrační vlny a opatření přijatá v době pandemie onemocnění covid-19, která dočasně omezila pohyb osob přes vnitřní pozemní hranice států schengenského prostoru a omezila osobní leteckou dopravu.

Nelegální migraci v ČR dominovali státní příslušníci Ukrajiny, Ruska a Vietnamu, kteří v letech 2016 až 2021 pravidelně tvořili nejpočetnější skupiny osob zjištěných při nelegální migraci na území ČR. Výjimkou však byly roky 2015, 2022 a 2023, kdy intenzivní tranzitní migrace vedla k tomu, že na první příčku mezi nelegálními migranty vystoupili občané Sýrie. Ti tvořili většinu osob tranzitujících přes Českou republiku.

Během těchto 3 let se ČR stala významnou tranzitní zemí pro migrační proudy směřující po západobalkánské trase do západní Evropy. První migrační vlna zasáhla ČR v roce 2015 a přinesla meziroční nárůst počtu nelegálních migrantů o 77,6 %, přičemž jejich celkový počet poprvé přesáhl 8 tisíc osob. Druhá vlna v roce 2022 byla ještě intenzivnější a zahrnovala více než 29 tisíc osob zjištěných při nelegální migraci, z nichž téměř tři čtvrtiny tvořila tranzitní migrace. Tento počet byl zároveň nejvyšší od vstupu ČR do schengenského prostoru.

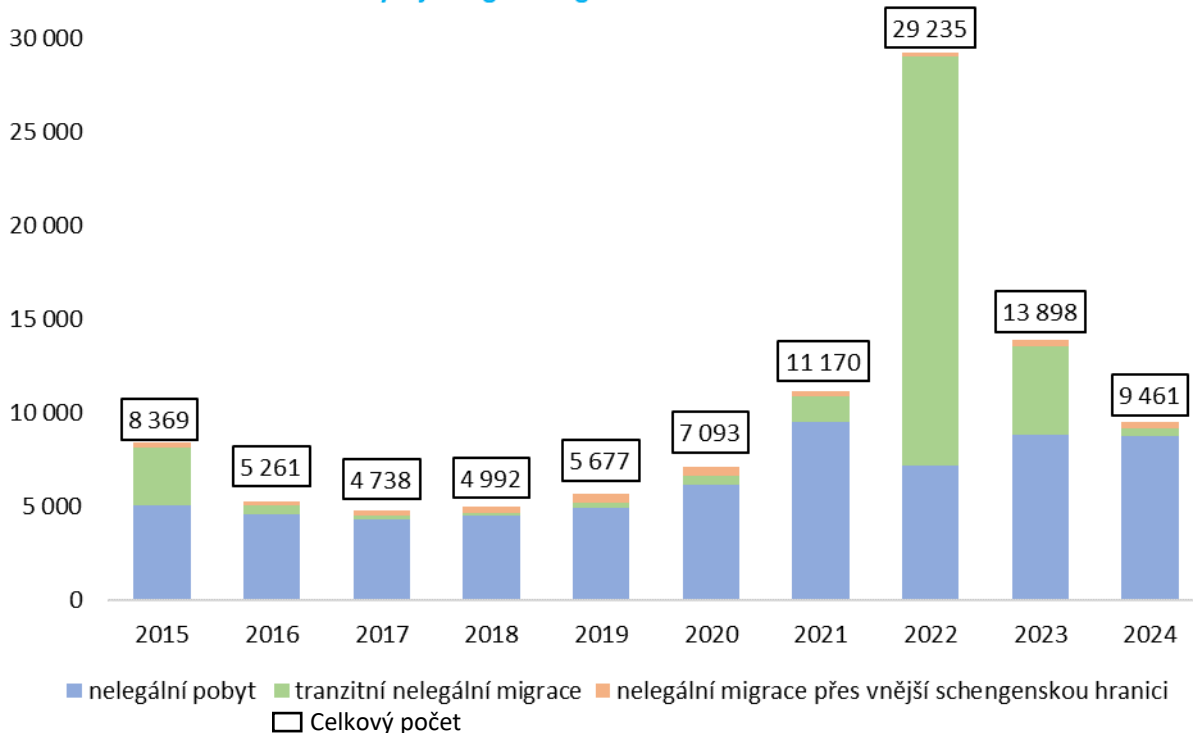
V roce 2023 vedlo zavedení bezpečnostních opatření v podobě ochrany vnitřních hranic k více než 50 % meziročnímu poklesu nelegální migrace, přičemž bylo zjištěno 13 898 osob. Podíl tranzitní migrace na celkové nelegální migraci klesl na 34,1 %, přesto však zůstával počet těchto případů poměrně vysoký. Výrazným rysem tranzitní nelegální migrace v roce 2023 byl značný nárůst počtu odhalených převaděčů⁴³, jejichž protiprávní činnost, často ohrožující život a zdraví převážených osob, představovala vážné riziko.

⁴² Od roku 2008 (po vstupu do schengenského prostoru) jsou sledovány dvě základní kategorie nelegální migrace na území ČR:

1. **Nelegální překročení vnější schengenské hranice ČR** – v této kategorii jsou evidováni cizinci, kteří nedovoleně překročili nebo se pokusili o nedovolené překročení vnější schengenské hranice, tj. na mezinárodních letištích ČR.
2. **Nelegální pobyt** – v této kategorii jsou evidováni cizinci, kteří se zdržovali na území ČR, včetně tranzitního prostoru na mezinárodních letištích bez platného pobytového oprávnění či víza. Kategorie nelegálního pobytu zahrnuje podkategorii **tranzitní nelegální migrace** (od roku 2015 sledována samostatně), při které cizinci nedovoleně překročili pozemní nebo vzdušnou vnitroschengenskou hranici s cílem pokračovat přes území ČR do dalších zemí EU/schengenského prostoru.

⁴³ Osoby, které se dopustily trestněprávního jednání ve smyslu ust. § 340 trestního zákoníku, tj. trestného činu organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice.

Vývoj nelegální migrace v letech 2015-2024



Zdroj: ŘSCP

Pozn.: Podkategorie „nelegální pobyt – tranzitní nelegální migrace“ je staticky zvlášť sledována od června 2015.

Trend poklesu nelegální migrace pokračoval i **v roce 2024**, kdy bylo na území ČR zjištěno **celkem 9 461 osob**, což znamenalo meziroční pokles o 31,9 % (o 4 437 osob méně). Tento pokles byl výrazně ovlivněn dalším snížením počtu zjištěných případů tranzitní migrace, která dosáhla pouze 420 osob, což představovalo pouhých 4,4 % z celkového počtu nelegálních migrantů.

Pokles tranzitní nelegální migrace přes ČR úzce souvisí s migračním tlakem na západobalkánské trase, kontrolními opatřeními českých orgánů, ale také s kontrolními opatřeními zavedenými ze strany sousedních států.

Tyto faktory vedly k tomu, že nelegálně tranzitující osoby a převaděči využívali ČR k tranzitu do zemí především západní Evropy v mnohem menší míře než v předchozím období a docházelo tak k využití jiných tras, kterými ČR není přímo dotčena. V roce 2024 došlo k částečnému odklonu západobalkánské trasy přes tzv. pobřežní trasu vedoucí ze Srbska přes Bosnu a Hercegovinu, Chorvatsko a Slovinsko dále do Rakouska a Německa. ČR se tak v koridoru této trasy nenachází.

V roce 2024 pocházeli cizinci zjištění při nelegální migraci z celkem 213 zemí⁴⁴, což je oproti roku 2023, kdy bylo evidováno 112 různých zemí původu⁴⁵, rozmanitější skladba osob. V roce 2024 v rámci TOP 10 nejčastěji zjištěných státních příslušností v rámci celkové nelegální migrace došlo k přeskupení v pořadí. Na prvním místě nebyli již občané Sýrie (v předchozím roce zjišťování hlavně při tranzitní nelegální migraci), ale převažovali jednoznačně občané **Ukrajiny** s celkovým počtem 3 663 zjištěných osob a s více než třetinovým podílem na celkovém počtu (38,7 %). Meziročně byl u občanů Ukrajiny zaznamenán nárůst o 183 osob (+5,3 %). Na 2. místě následovali občané **Moldavska** s počtem 1 386 osob, což představuje meziroční pokles o 290 osob (-17,3 %). Na 3. a 4. místě byli zastoupeni občané **Vietnamu**

⁴⁴ Celkem 9 osob bylo bez státní příslušnosti.

⁴⁵ Celkem 1 osoba byla bez státní příslušnosti.

(670) a **Uzbekistán** (655), u obou těchto státních příslušností byl zaznamenán nárůst. U občanů Vietnamu byl nárůst více než poloviční (+265 osob, tj. +65,4 %), u občanů Uzbekistánu byl nárůst o něco nižší (+140 osob, tj. +27,2 %), nicméně v rámci vývoje u této státní příslušnosti se jedná o pokračující nepřetržitý trend nárůstu v počtu zjištěných osob od roku 2021. Na 5. místě jsou s počtem 522 osob občané Gruzie, u nichž se v meziročním srovnání jedná o mírný pokles o 12 osob (-2,2 %).

Občané **Sýrie** zaznamenali meziročně nejvyšší pokles (-3 876 osob, tj. -91,7 %) týkající se zejména kategorie tranzitní nelegální migrace a zauímají 6. příčku. Celkem jich bylo zjištěno 349 při nelegální migraci, což tvoří nejnižší počet od roku 2020.

TOP 10 dále doplňují občané **Kazachstánu** (230, meziročně +31 osob), **Ruska** (225, meziročně -42 osob), **Turecka** (185, meziročně -653) a **Albánie** (97, meziročně -11). Občané Turecka zaznamenali po občanech Sýrie druhý nejvyšší meziroční pokles (-77,9 %). Ve srovnání s rokem 2023 se v TOP 10 nově objevila Albánie, naopak Indie se posunula z 10. místa na 12. místo.

X.2.1. Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic ČR

Od vstupu ČR do schengenského prostoru došlo v roce 2022 v důsledku rekordních počtů nelegálně příchozích osob (zejména občanů Sýrie) ve směru ze Slovenska, historicky poprvé k bezpečnostnímu opatření na celém úseku pozemní hranice ČR se Slovenskem v podobě dočasného znovuzavedení kontrol na vnitřní hranici.

Dočasně znovuzavedená ochrana vnitřních hranic byla implementována v souvislosti s bezprostřední hrozbou pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost ČR, zvýšenou aktivitou organizovaných skupin převaděčů a zhoršující se migrační a bezpečnostní situací v zemích ležících na západobalkánské trase ve směru do ČR rozhodnutím vlády ČR od 29. září 2022⁴⁶. Vzhledem k trvajícím zvýšenému migračnímu tlaku vláda ČR opakovaně rozhodla, o prodloužení dočasně znovuzavedené ochrany vnitřních hranic ČR do 4. února 2023. Opatření mělo pozitivní dopad, počty zjišťovaných osob klesly a již nebylo nutné opatření po tomto datu prodloužovat.

Nicméně následný vývoj v průběhu roku 2023 spočívající v opětovném nárůstu nelegální migrace v Evropě s dopadem na ČR vyžadoval nutnost opakovaného přijetí opatření.

K druhému zavedení ochrany vnitřních hranic se Slovenskem došlo od 4. října 2023. Nejprve mimořádným opatřením Ministerstva vnitra ČR, které bylo opakovaně v souvislosti s přetrvávající bezprostřední hrozbou pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost ČR, prodloužováno vládou ČR⁴⁷ nepřerušeně do dalšího roku, a to **do 2. února 2024**. Od počátku znovuzavedení kontrol se na provádění opatření spolu s Policií ČR podíleli též příslušníci Celní správy ČR.

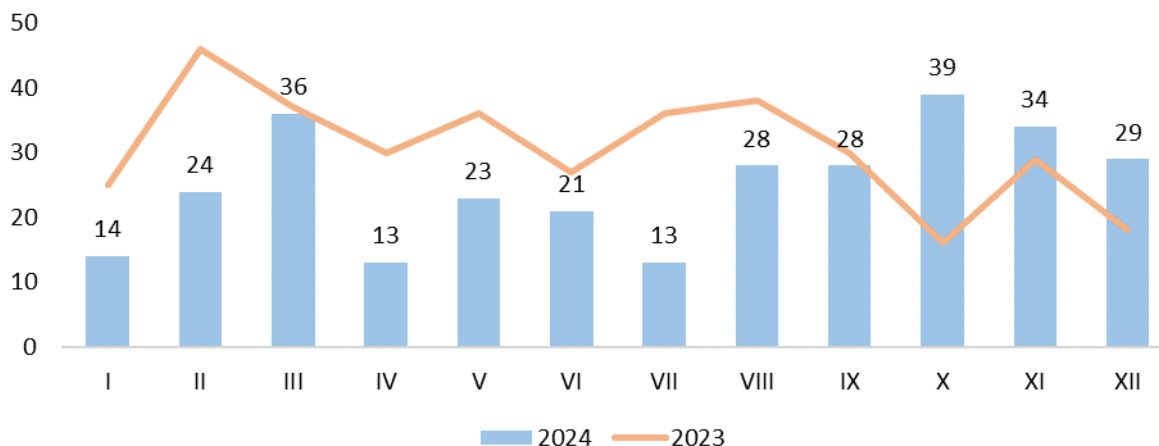
X.3. NELEGÁLNÍ PŘEKROČENÍ VNĚJŠÍ SCHEGENSKÉ HRANICE ČR

Vnější schengenská hranice ČR (tj. vzdušná hranice) se nachází na mezinárodních letištích ČR. Osoby při nelegální migraci mohou být dle směru jejich cesty zjištěny na vstupu do ČR (na příletu) či na výstupu z ČR (při odletu). V roce 2024 bylo při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici zjištěno **celkem 302 osob** (tj. 3,2 % z celkového počtu osob zjištěných při nelegální migraci). Meziročně byl zaznamenán pokles o 66 osob (tj. -17,9 %).

⁴⁶ Usnesení vlády ČR č. 823 ze dne 26. září 2022 o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic České republiky.

⁴⁷ Usnesení vlády ČR č. 745 ze dne 4. října 2023 o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic České republiky a o navýšení objemu prostředků na služební příjmy a změně systemizace Policie České republiky pro rok 2023.

Měsíční vývoj nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici - srovnání 2023/2024



Zdroj: ŘSCP

Dlouhodobě převládá počet osob zjištěných na vstupu. V roce 2024 podíl osob zjištěných na vstupu tvořil 94,4 % (285 osob).

Kromě 1 osoby, která byla zjištěna na ICP Brno-Tuřany, byli všichni cizinci zjištěni policisty na ICP Praha-Ruzyně na Letišti Václava Havla Praha (301 osob). Meziročně tento inspektorát zaznamenal pokles o 17,5 % (o 64 osob méně).

Nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici dle státních příslušností – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem	368	100,0	302	100,0	-17,9	-66
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Gruzie	73	19,8	78	25,8	6,8	5
Spojené království	22	6,0	47	15,6	113,6	25
Turecko	5	1,4	19	6,3	280,0	14
Albánie	15	4,1	18	6,0	20,0	3
Uzbekistán	14	3,8	18	6,0	28,6	4
Ukrajina	43	11,7	10	3,3	-76,7	-33
Moldavsko	17	4,6	9	3,0	-47,1	-8
Čína	4	1,1	9	3,0	125,0	5
Írán	18	4,9	8	2,6	-55,6	-10
Pákistán	6	1,6	6	2,0		0
Spojené státy americké	8	2,2	6	2,0	-25,0	-2
Indie	8	2,2	6	2,0	-25,0	-2

Zdroj: ŘSCP

Z hlediska vývoje je patrná změna ve složení státních příslušností, které byly v roce 2024 na vnější schengenské hranici zjišťovány. Zatímco v předchozích letech 2022–2023 se jednalo hlavně o občany Gruzie, Ruska a Ukrajiny, v roce 2024 to byli nejvíce občané **Gruzie, Spojeného království a Turecka**. Zatímco v případě Gruzie s počtem 78 osob se jedná spíše o stabilní vývoj (meziročně +5 osob), v případě Spojeného království (47 osob) byl zaznamenán meziroční nárůst

o 25 osob (tj. +113,6 %). Turecko zaznamenalo meziročně dokonce téměř čtyřnásobný nárůst počtu zjištěných osob (19, meziročně +14 osob).

Nárůsty byly zaznamenány i u dalších státních příslušností, a to se shodným počtem 18 osob na 4. a 5. místě u Albánie (meziročně +3 osoby) a Uzbekistánu (meziročně +4 osoby). U občanů Albánie byly v průběhu roku 2024 zaznamenávány případy, ve kterých se osoby pokusily vycestovat na území Irska s využitím tzv. dvojitého odbavení, kdy na hraniční kontrole předkládají své pravé cestovní doklady spolu s palubní vstupenkou na let zpravidla do Istanbulu. Následně se však v tranzitním prostoru s využitím neregulérních cestovních dokladů snažili vycestovat do irského Dublinu.

Dalšími nejčastěji zjištěnými státními příslušnostmi zastoupenými mezi TOP 12 byli občané Ukrajiny (10 osob), Moldavska, Číny (shodně 9 osob), Íránu (8 osob), Pákistánu, Spojených států amerických a Indie (shodně 6 osob). Z nich pouze v případě občanů Číny došlo k nárůstu, u ostatních státních příslušností bylo zjištěno méně osob než v předchozím roce.

X.3.1. Neregulérní cestovní doklady na vnější schengenské hranici

Při nelegálním překročení vnější schengenské hranice předložilo **25 osob neregulérní doklad**, což představuje 8,3 % z počtu osob zjištěných při nelegální migraci na vnější schengenské hranici. Oproti roku 2023 byl zaznamenán pokles o 21 předkladatelů neregulérních dokladů (tj. -45,7 %), který lze přičíst celkovému meziročnímu poklesu nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici.

Všechny případy byly odhaleny na ICP Praha-Ruzyně na Letišti Václava Havla Praha. Nejvíce se jednalo o kompletní padělky (14 osob) či pozměněné doklady (10 osob). Nejčastěji neregulérní doklady předložili občané Albánie (6 osob) a Gruzie (4). Dále byly se shodným počtem 2 osob zjištěny neregulérní doklady u občanů Pákistánu, Uzbekistánu, Spojeného království, Turecka a Ázerbájdžánu, v ostatních případech se jednalo o jednotlivce.

X.4. NELEGÁLNÍ POBYT

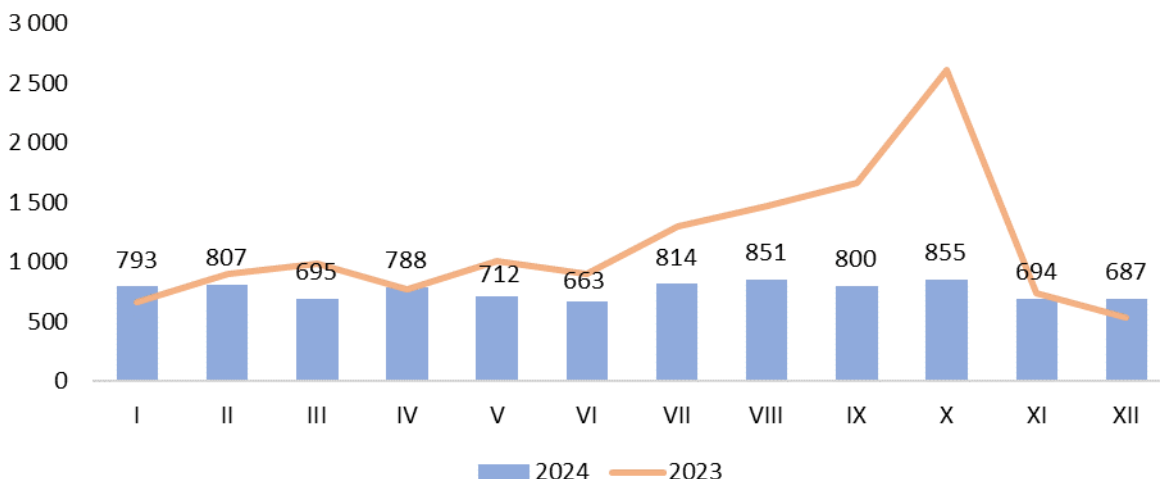
V roce 2024 bylo zjištěno při nelegálním pobytu na území ČR **9 159 cizinců**, meziročně se jedná o pokles o 32,3 %. Pokračoval tak trend poklesu z předchozího roku, který odpovídá výrazně nižšímu počtu osob zjištěných při tranzitní nelegální migraci, která je statisticky součástí kategorie nelegálního pobytu.

Cizinci byli při nelegálním pobytu zjištěni nejčastěji v rámci krajských ředitelství policie, včetně Příjímacího střediska Zastávka, s celkovým počtem 8 118 osob, v menších počtech na mezinárodních letištích ČR (1 041).

- V rámci **krajských ředitelství** jsou při nelegálním pobytu cizinci zjišťováni při běžné kontrolní činnosti, při cílených pobytových kontrolách a bezpečnostních akcích, mnohdy se též cizinci na útvary dostávají sami k vyřešení svého nelegálního pobytu.
- Na **mezinárodních letištích ČR** jsou cizinci zjišťováni při nelegálním pobytu na výstupu z ČR na vnější schengenské hranici, zpravidla po překročení doby povoleného pobytu, a při vstupu po překročení vnitřní schengenské hranice.

X. Nelegální migrace v ČR

Měsíční vývoj nelegálního pobytu - srovnání 2023/2024



Zdroj: ŘSCP

Nelegální pobyt na území ČR dle teritorií – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Meziroční změna	
					rozdíl %	absolutní číslo
Celkem	13 530	100,0	9 159	100,0	-32,3	13 530
z toho:						
KŘP						
KŘP Hl. m. Praha	2 706	20,0	2 462	26,9	-9,0	-244
Jihomoravský kraj	2 917	21,0	1 023	10,8	-64,9	-1 894
Ústecký kraj	1 078	7,8	751	7,9	-30,3	-327
Středočeský kraj	863	6,2	632	6,7	-26,8	-231
Jihočeský kraj	330	2,4	446	4,7	35,2	116
Karlovarský kraj	357	2,6	442	4,7	23,8	85
Pardubický kraj	388	2,8	353	3,7	-9,0	-35
Plzeňský kraj	591	4,3	311	3,3	-47,4	-280
Liberecký kraj	556	4,0	296	3,1	-46,8	-260
Královéhradecký kraj	217	1,6	249	2,6	14,7	32
kraj Vysočina	673	4,8	232	2,5	-65,5	-441
Olomoucký kraj	286	2,1	193	2,0	-32,5	-93
Moravskoslezský kraj	660	4,7	167	1,8	-74,7	-493
Zlínský kraj	711	5,1	147	1,6	-79,3	-564
ŘSCP	1 197	8,8	1 455	15,9	21,6	258
ICP na mezinárodních letištích ČR	854	6,3	1 041	11,4	21,9	187
PS Zastávka	343	2,5	414	4,5	20,7	71

Zdroj: ŘSCP

Útvar ŘSCP zaznamenal v roce 2024 s 1 455 osobami meziroční nárůst o 258 osob. V rámci nelegálního pobytu byly osoby zjištěny Inspektorátem cizinecké policie Praha-Ruzyně na mezinárodním letišti Václava Havla (1 033 osob, meziročně

+179 osob) zpravidla při odletu z České republiky. Cizinci nejčastěji (v 63,4 % případů) překročili dobu povoleného pobytu a víza. V Příjímáacím středisku Zastávka bylo zjištěno při nelegálním pobytu 414 osob (meziročně +71 osob). Tito cizinci se sami do uvedeného zařízení dostavili.

Skladba a pořadí nejčastěji zastoupených státních příslušností cizinců byla při nelegálním pobytu v roce 2024 na 1.–9. místě stejná jako u celkového počtu nelegální migrace, na 10. místě se nachází Mongolsko. Oproti roku 2023 se v rámci TOP 10 však stejné státní příslušnosti nacházejí v jiném pořadí a zmínění občané Mongolska odsunuli z 10. místa občany Indie, u kterých pokračoval trend poklesu zaznamenaný již v předchozím roce.

Při meziročním porovnání pořadí jednotlivých státních příslušností je nejvýraznější změnou posun státních příslušníků Sýrie z 1. místa v roce 2023 na 6. místo v roce 2024, kdy u této státní příslušnosti byl zaznamenan vůbec nejvyšší pokles, a to o 3 878 osob. Jedná se o pokles způsobený celkovým poklesem podkategorie tranzitní nelegální migrace, v níž v roce 2023 občané Sýrie dominovali.

Občané Ukrajiny a Moldavska se posunuli na 1. a 2. místo, přičemž u občanů Ukrajiny byl zaznamenan mírný meziroční nárůst (o 216 osob, tj. +6,3 %), celkově bylo zjištěno 3 653 občanů Ukrajiny při nelegálním pobytu. V naprosté většině (78 %) byli zjištěni po překročení doby předcházejícího pobytu, tzn. neprodloužili si svůj legální pobyt na území, nepožádali o dočasnou ochranu nebo nepožádali o udělení víza za účelem strpění pobytu. U občanů Ukrajiny jsou často zjišťovány padělky zejména řidičských průkazů, ale také rejstříků trestů, potvrzení o ubytování, lékařských zpráv o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel či padělaná potvrzení o vykonání zkoušky z českého jazyka⁴⁸.

Občanů Moldavska bylo při nelegálním pobytu zjištěno 1 377 a jejich počet meziročně poklesl (-282, tj. -17 %). Pro občany Moldavska je stejně jako pro občany Ukrajiny Česká republika zpravidla zemí cílovou a téměř dvě třetiny odhalených osob při nelegálním pobytu byly zjištěny po překročení doby uděleného pobytového oprávnění či víza.

Ze 7. místa se v roce 2024 posunuli na 3. místo občané Vietnamu s počtem 665 osob. Meziročně se jednalo o 268 osob více, což v rámci jednotlivých státních příslušností představuje vůbec nejvyšší zaznamenaný meziroční nárůst. Rovněž byla většina (43,8 %) zjištěna po překročení doby pobytu, ale oproti roku 2023 byl více než trojnásobný počet osob odhalen po nelegálním vstupu (30,5 %).

Meziroční nárůst byl zaznamenan i v případě další státní příslušnosti v pořadí, a to u občanů Uzbekistánu s celkovým počtem 637 osob (meziročně +136 osob). Po občanech Vietnamu a Ukrajiny je to třetí státní příslušnost s nejvyšším meziročním nárůstem.

Počty osob u dalších šesti státních příslušností, tj. na 5. až 10. místě, překročily pouze v jednom případě – u občanů Gruzie, hranici 400 osob (444 osob, meziročně -17 osob). Občané Gruzie jsou v některých případech zjišťováni i přes zákaz pobytu na území na základě záznamu v evidenci nežádoucích osob (ENO). U občanů Gruzie jsou zjišťovány také osoby, které si v zemi původu změnily jméno a příjmení a na základě nových údajů žádaly o vydání nového cestovního dokladu.

Následovali občané Sýrie (344 osob, meziročně -3 878 osob), se shodným počtem 225 osob občané Kazachstánu (meziročně +31 osob) a Ruska (meziročně +13 osob). Na 9. místě v pořadí byli občané Turecka s počtem 166 osob, u kterých byl po občanech Sýrie zaznamenan druhý nejvyšší meziroční pokles (-667 osob) rovněž související s poklesem v rámci podkategorie tranzitní nelegální migrace. TOP 10 uzavírají občané Mongolska (89 osob, meziročně +19 osob).

⁴⁸ Padělané doklady jsou řešeny v rámci trestního řízení ve smyslu ustanovení § 348 trestního zákoníku.

Nelegální pobyt v ČR dle státních příslušností – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Meziroční změna	
					rozdíl %	absolutní číslo
Celkem	13 530	100,0	9 159	100,0	-32,3	-4 371
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Ukrajina	3 437	25,4	3 653	39,9	6,3	216
Moldavsko	1 659	12,3	1 377	15,0	-17,0	-282
Vietnam	397	2,9	665	7,3	67,5	268
Uzbekistán	501	3,7	637	7,0	27,1	136
Gruzie	461	3,4	444	4,8	-3,7	-17
Sýrie	4 222	31,2	344	3,8	-91,9	-3 878
Kazachstán	194	1,4	225	2,5	16,0	31
Rusko	212	1,6	225	2,5	6,1	13
Turecko	833	6,2	166	1,8	-80,1	-667
Mongolsko	70	0,5	89	1,0	27,1	19

Zdroj: ŘSCP

X.4.1. Neregulární cestovní doklady při nelegálním pobytu

Při nelegálním pobytu předložilo **263 osob neregulární doklad**, což představuje 2,9 % z počtu osob zjištěných při nelegálním pobytu. Oproti roku 2023 bylo zjištěno o 42 osob s neregulárním dokladem méně (tj. -19 %).

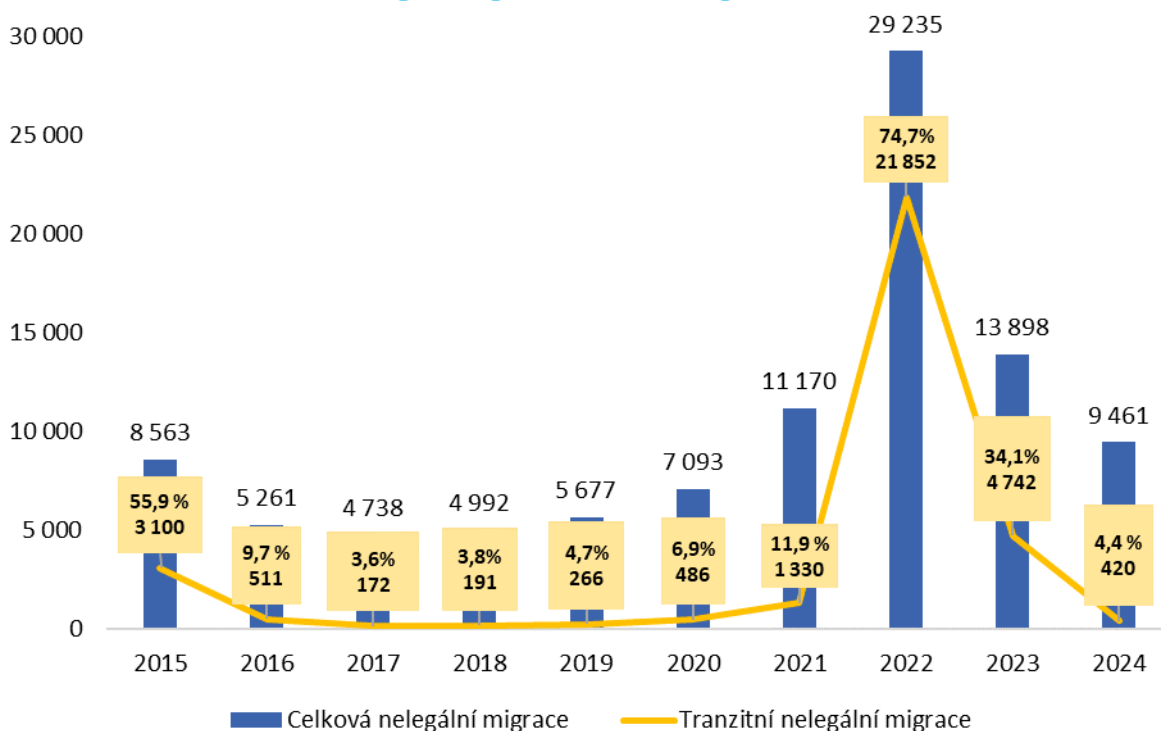
Většina osob s neregulárními doklady byla odhalena na ICP Praha-Ruzyně na Letišti Václava Havla Praha (197 osob), v teritoriu KŘP Hl. m Prahy (23 osob) a KŘP Jihomoravského kraje (11 osob). Nejvíce bylo osob, které předložily⁴⁹ o kompletní padělky (126 osob) či doklady zneužitě na podobu (47 osob). Nejčastěji neregulární doklady předkládali občané Sýrie (184 osob), z nichž tak všichni činili v rámci tranzitní nelegální migrace (viz níže). Dále se jednalo o občany Vietnamu (16 osob), Moldavska (14 osob) a Ukrajiny (13).

X.5. TRANZITNÍ NELEGÁLNÍ MIGRACE

Tranzitní nelegální migrace jako samostatná podkategorie nelegálního pobytu se statisticky sleduje od druhé poloviny roku 2015, tedy od první migrační vlny nelegální migrace. Již ze samotného názvu je patrné, že cizinci (občané 3. zemí) jenž nelegálně vstupují pozemní cestou (tj. přes vnitroschengenskou hranici) nebo letecky vnitroschengenskými lety na naše území, mají v úmyslu využít ČR pouze jako zemi průjezdní. Cílem těchto cizinců jsou další země EU/Schengenu. Dlouhodobě je cílem zejména sousední Německo.

⁴⁹ Jedna osoba může předložit více neregulárních dokladů.

Podíl tranzitní nelegální migrace na celkové migraci v letech 2015 - 2024



Zdroj: ŘSCP

Pozn.: Tranzitní nelegální migrace byla v celkových měsíčních počtech statisticky vykazována od července 2015.⁵⁰

Meziročně došlo k výraznému snížení zastoupení podkategorie tranzitní nelegální migrace na celkové nelegální migraci. Zatímco v roce 2023, kdy ještě pokračovaly zvýšené počty zjištěných osob v rámci vlny přílivu nelegálně tranzitujících cizinců přes ČR, tvořila podkategorie tranzitní nelegální migrace 34,1 %, v roce 2024 to bylo už jen 4,4 %.

Meziroční pokles tranzitní nelegální migrace byl výsledkem:

- pokračujících opatření zavedených proti toku tranzitní nelegální migrace ve státech ležících na migrační západobalkánské trase, zejména Srbska;
- zavedených kontrolních opatření ze strany Německa na německo-české hranici:
 - v souvislosti s konáním sportovních akcí (mistrovství Evropy ve fotbale)
 - opětovně zavedená ochrana vnitřních hranic v souvislosti s tranzitní nelegální migrací;
- dočasně znovuzavedené ochrany vnitřních hranic ČR se Slovenskem (viz výše).

Dočasně znovuzavedená ochrana vnitřních hranic ČR se Slovenskem byla opakovaně zaváděna v průběhu let 2022–2024. Jedná se o efektivní opatření, které mělo zejména v migračně exponovaných letech vliv na výrazné snížení nelegálně tranzitujících osob.

⁵⁰ Pro rok 2015 je podíl tranzitní nelegální migrace statován z celkového počtu nelegální migrace za období července až prosince 2015.

X. Nelegální migrace v ČR

Vyhodnocení znovuzavedených kontrol na vnitřních hranicích se Slovenskem v letech 2022–2024

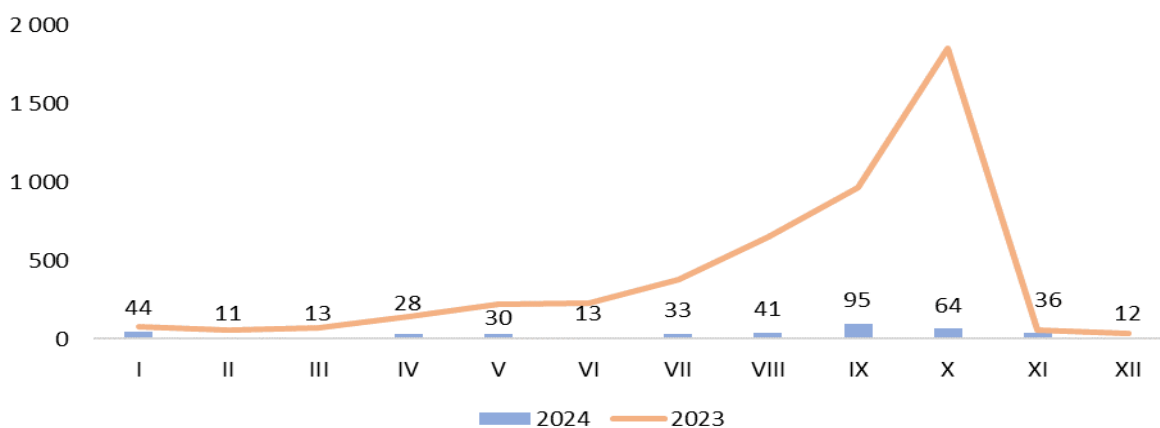
Počet kontrolovaných osob celkem	2022	2023		2024
	(od 29.9. do 1. 1. 2023)	(od 1.1. do 5.2.)	(od 4.10. do 1.1.2024)	(od 1.1. do 2.2.)
Počet osob zjištěných při tranzitní nelegální migraci	2 711 608	509 351	678 116	208 165
Počet zjištěných převaděčů	9 404	256	1 183	2
	140	2	58	0

Zdroj: ŘSCP

Pro rok 2024 byly charakteristické spíše nízké počty a s výjimkou měsíce září a října zjištěné hodnoty tranzitní nelegální migrace nepřesáhly hodnotu 50 osob. Průměrný měsíční počet zjištěných cizinců v roce 2024 tvořil 35 osob. Oproti roku 2023, kdy bylo měsíčně v průměru zjištěno 395 osob, jde o výrazný pokles. Celkem bylo v roce 2024 při tranzitní nelegální migraci **odhaleno 420 osob**. Meziročně se jedná o pokles o 91,1 % (- 4 322 osob).

Naprostá většina nelegálně tranzitujících byli muži, ti tvořili 88,3 % všech cizinců zjištěných při tranzitní nelegální migraci (tj. 371 osob).

Měsíční vývoj tranzitní nelegální migrace - srovnání 2023/2024



Zdroj: ŘSCP

Celkem bylo v roce 2024 při tranzitní nelegální migraci zjištěno 20 různých státních příslušností, což je o 6 méně než v předchozím roce. Oproti roku 2023 nebyl odhalen žádný státní příslušník Indie, Nepálu, Arménie, Tuniska, Kamerunu, Guiney, Vietnamu, Jemenu, Angoly a Libanonu. Státní příslušníci, kteří se v roce 2023 mezi zjištěnými osobami nevyskytovali a v roce 2024 byli naopak zjištěni, pocházeli z Mongolska, Indonésie, Nigérie a Konžské demokratické republiky.

Skladba státních příslušností tranzitní nelegální migrace zůstala na prvních dvou příčkách nejčastěji zjištěných cizinců v roce 2024 oproti minulému roku neměnná. I přes výrazný meziroční pokles, a vůbec nejvyšší zaznamenaný pokles v tomto roce (-3 644 osob), byli v roce 2024 opět na 1. místě občané **Sýrie** (291 osob). Tvořili 69,3 % všech osob zjištěných při tranzitní nelegální migraci. Rovněž počty občanů **Turecka** na druhé příčce (34 osob) meziročně výrazně poklesly (-552 osob).

Na třetím místě byli s počtem 15 zjištěných osob (meziročně +3 osoby) občané **Ruska**, kteří v roce 2024 odsunuli občany **Afghánistánu** (14 osob, meziročně -37 osob) na 4. místo. Na 5. a 6. místě se shodným počtem 10 osob následovali občané **Etiopie** (meziročně +6 osob) a **Mongolska** (meziročně +10 osob).

Další státní příslušnosti, tj. Eritrea, Irák, Írán a Egypt, zaznamenali meziroční pokles.

Tranzitní nelegální migrace – TOP 10 státních příslušností osob – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Meziroční změna	
					rozdíl %	rozdíl
Počet osob celkem	4 742	100,0	420	100,0	-91,1	-4 322
z toho:						
Sýrie	3 935	83,0	291	69,3	-92,6	-3 644
Turecko	586	12,4	34	8,1	-94,2	-552
Rusko	12	0,3	15	3,6	25,0	3
Afghánistán	51	1,1	14	3,3	-72,5	-37
Etiopie	4	0,1	10	2,4	150,0	6
Mongolsko	0	0,0	10	2,4		10
Eritrea	13	0,3	7	1,7	-46,2	-6
Irák	17	0,4	6	1,4	-64,7	-11
Írán	8	0,2	6	1,4	-25,0	-2
Egypt	3	0,1	5	1,2	66,7	2

Zdroj: ŘSCP

Pro tranzitní nelegální migraci v roce 2024 bylo charakteristické, že vstup na území ČR tranzitujících nelegálních migrantů byl, oproti roku 2023, zaznamenán **zejména leteckou cestou vnitroschengenskými lety**. Zatímco v roce 2023 tvořil podíl letecké cesty 3,1 % z celkové tranzitní nelegální migrace, v roce 2024 tento **podíl dosáhl 52,1 %** (219 osob). Cílem cesty cizinců bylo nejčastěji Německo, jako svou destinaci jej uvedlo 343 osob (tj. 81,7 % z počtu osob zjištěných při tranzitní nelegální migraci), až s velkým odstupem následovalo Nizozemsko (23 osob) a Francie (15 osob).

V rámci pozemní cesty při způsobu dopravy cizinců převažoval převoz osob v nákladních vozidlech (67 osob) a osobních vozidlech (46 osob), ve kterých byla dohromady přepravena více než polovina zjištěných osob z celkového počtu 201 osob pozemně tranzitujících. Oproti roku 2023, kdy převažoval převoz osob přes státní hranici za pomoci převaděčů zejména v dodávkových vozidlech, se jedná o **změnu modu operandi**. Dodávkové vozidlo bylo v roce 2024 zjištěno pouze v 1 případě při převozu 23 osob (což tvořilo 11,4 % všech převážených osob pozemní cestou). V mezinárodních vlakových spojkách se přepravovalo 33 osob (tj. 16,4 % z pozemně tranzitujících) a autobusem přicestovalo 25 osob (tj. 12,4 % z pozemně tranzitujících osob).

Místo zjištění tranzitní nelegální migrace v roce 2024

Počet osob zjištěných při tranzitní nelegální migraci dle útvarů PČR



Pozn.: ICP na mezinárodních letištích jsou organizační celky ŘSCP

Zdroj: Data báze ŘSCP

Zdroj: ŘSCP

Kromě pražského mezinárodní letiště Ruzyně (211 osob) je nejvyšší zatíženost jednotlivých krajů tranzitní nelegální migrací patrná na trase dálniční sítě vedoucí ve směru ze Slovenska do Německa. Nejvyšší počty tranzitujících nelegálních migrantů byly v roce 2024 zjištěny v Ústeckém kraji (dálnice D8) ve směru na Německo (78). Druhá nejvyšší počet nelegálně tranzitujících osob (32) byl zjištěn v Jihomoravském kraji sousedícím se Slovenskem, kudy vede dálnice D1 ve směru na Prahu. Třetím nejzatíženějším krajem byl z hlediska tranzitní nelegální migrace kraj Středočeský (30 osob), který představuje „průjezdni tepnu“ ve směru z dálnice D1 dále do cílového Německa.

Tranzitní nelegální migrace na letech z Řecka za užití neregulérních dokladů

Letecký způsob dopravy v roce 2024, kdy bylo zjištěno při tranzitní nelegální migraci 219 osob, zaznamenal meziročně nárůst o 69 osob (tj. +46 %). Stejně jako v předchozím roce leteckou cestou cizinci využívali při tranzitní nelegální migraci zejména vnitroschengenské lety z Řecka v počtu 217 osob, tj. o 46,6 % více oproti roku 2023. Dvě osoby přicestovaly z Polska.

V naprosté většině se jednalo o občany Sýrie (204 osob, meziročně +79 osob), ale také o občany Íránu (6 osob, meziročně -1 osoba), Iráku (3 osoby, meziročně shodný počet) či Turecka (3 osoby, meziročně +2 osoby). U ostatních státních příslušností se jednalo pouze o jednotlivce (Egypt, Eritrea, Palestina).

Většina osob (197, tj. 90 %) předložila při využití letecké trasy neregulérní cestovní doklady, bylo zjištěno o 62 osob s neregulérním dokladem více než v roce 2023. Většinu tvořili občané Sýrie (183 osob) a Íránu (5 osob). Osoby s neregulérním dokladem na letecké trase při tranzitní nelegální migraci tvořily celkem 75 % všech zjištěných osob s neregulérním dokladem v rámci nelegálního pobytu. Trend využívání neregulérních dokladů na letecké trase byl v roce 2024 ještě výraznější než v předchozím roce, kdy ze zjištěných osob s neregulérním dokladem při nelegálním pobytu 61,1 % připadalo na leteckou trasu.

V celkem 93 případech bylo osobám sděleno podezření ze spáchání přečinu padělaní a pozměnění veřejné listiny podle § 348 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“). K trestnímu řízení je přístupováno pouze v případech předložení padělaných a pozměněných dokladů, nikoli u zneužitých na podobu⁵¹. Ty jsou řešeny v rámci správního řízení jako přestupky.

X.6. PŘEVADĚČSTVÍ

Pro trestný čin organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice dle § 340 trestního zákoníku bylo v roce 2024 zahájeno **trestní stíhání celkem 11 osob**⁵². U 7 z těchto osob došlo ke spáchání trestného činu v předchozích letech. Jednalo se o 3 občany **Ukrajiny**, po 1 občanovi **Iráku, Rumunska, Sýrie a ČR**.

Ve 4 případech se osoby trestného činu převaděčství dopustily v roce 2024 jako řidiči motorových vozidel při převážení cizinců přes státní hranici.

Ve srovnání s předchozím rokem se v souvislosti s nelegální migrací jedná o významný pokles počtu převaděčů v rámci využití pozemní trasy. V důsledku trvajících opatření na srbsko-maďarské hranici činnost převaděčů zajišťujících nelegální převoz osob z Blízkého východu přes západobalkánskou trasu do zemí západní Evropy (Rakousko, Německo, Francie, Spojené království), popř. severských zemí jako Dánsko, Norsko, Švédsko, byla výrazně utlumena. Mnohem aktivnější byla v roce 2024 letecká trasa, kde však převaděči působí v domovském státě migrantů, spolupracují v rámci propracované sítě, která za úplatu poskytne informace potřebné k cestě, včetně výroby padělaných/pozměněných dokumentů nebo obstarání dokladů zneužitelných na podobu.

⁵¹ Při využití letecké trasy došlo ke zneužití dokladu na podobu u 71 osob.

⁵² Zdroj: Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR.

Na území ČR proběhla v roce 2024 řada bezpečnostních opatření zaměřených mj. na odhalování převaděčských aktivit při tranzitní nelegální migraci, dále na padělané dokumenty, porušování pobytového režimu cizinců a další protiprávní jednání, na dodržování veřejného pořádku, bezpečnost v silničním provozu a pátrání po hledaných osobách a věcech. Tyto akce probíhaly v rámci teritoria KŘP Jihomoravského a Moravskoslezského kraje, a to v součinnosti a s nasazením sil a prostředků více útvarů⁵³.

ŘSCP v této oblasti aktivně spolupracuje s bezpečnostními složkami Německa, Rakouska, Slovenska i Maďarska, nezbytnost této spolupráce je velmi důležitá k efektivnímu a rychlému jednání v boji proti nelegální migraci. Spolupráce je navazována operativně dle aktuální potřeby a situace. Spolupráce je zaměřena zejména na oblast nelegální migrace a odhalování přeshraniční trestné činnosti. Výměna informací s ostatními státy, které leží na trase nelegální migrace, je klíčová pro včasné odhalení převaděčů a organizátorů nedovoleného překračování státních hranic a následné řešení protiprávního jednání v rámci trestního řízení.

⁵³ Operativní odbor ŘSCP, Mobilní jednotka cizinecké policie, Národní situační centrum ochrany hranic; odbory cizinecké policie, služba dopravní policie, služba pořádkové policie Krajských ředitelství Policie ČR; Letecká služba Policie ČR; Policejní prezidium Policie ČR; Celní správa.

XI. KONTROLNÍ ČINNOST A REPRESIVNÍ OPATŘENÍ

XI.1. KONTROLNÍ ČINNOST POLICIE ČR

XI.1.1. Služba cizinecké policie

Podstatným a efektivním nástrojem v boji proti nelegální migraci, je kontrolní činnost policistů odborů cizinecké policie jednotlivých krajských ředitelství Policie ČR.

Pobytové kontroly byly v roce 2024, stejně jako v předchozích letech, prováděny samostatně nebo v součinnosti s ostatními organizačními články KŘP, s jinými útvary Policie ČR, s orgány státní správy, popř. s územní samosprávou v rámci teritoriální působnosti krajských ředitelství Policie ČR. Policisté spolupracovali rovněž s orgány Celní správy ČR, oblastními inspektoráty práce, inspektoráty bezpečnosti práce a dalšími úřady. Rok 2024 je druhým rokem, kdy je od konce pandemie evidován nárůst v počtu provedených kontrol.

V roce 2024 bylo provedeno odbory cizinecké policie **celkem 162 678 pobytových kontrol**, a to jak samostatně, tak ve spolupráci s ostatními orgány. V meziročním srovnání bylo provedeno o 3 199 kontrol více (tj. +2,0 %).

Celkem bylo kontrolováno 571 049⁵⁴ cizinců, což bylo meziročně o 141 998 cizinců méně (tj. pokles o 19,9 %).

Kontrolní činnost – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Počet provedených pobytových kontrol celkem	154 357	100,0	162 678	100,0	5,4	8 321
<i>z toho s jinými útvary (PČR, CS, ...)</i>	9 550	6,2	3 198	2,0	-66,5	-6 352
počet kontrol ubytovacích zařízení (objektů)	20 918	13,6	23 741	14,6	13,5	2 823
počet kontrol objektů pro výdělečnou činnost	16 510	10,7	17 401	10,7	5,4	891
počet kontrol jiných objektů	103 710	67,2	108 430	66,7	4,6	4 720
počet kontrolovaných cizinců při pobytových kontrolách	713 047	100,0	571 049	100,0	-19,9	-141 998

Zdroj: ŘSCP

Při pobytových kontrolách se policisté pravidelně zaměřují mj. na kontroly ubytovacích zařízení a na objekty určené pro výdělečnou činnost. V roce 2024 bylo odbory cizinecké policie KŘP provedeno 23 471 kontrol ubytovacích zařízení (meziročně o 2 823 kontrol více, tj. +13,5 %) a řešeno bylo 1 821⁵⁵ přestupků ubytovatelů dle zákona o pobytu cizinců, tj. o 286 více než v roce 2023 (tj. +18,6 %).

Při kontrolách objektů určených pro výdělečnou činnost (17 401, meziročně +891 kontrol, tj. +5,4 %) je též prověřována skutečnost, zda cizinec není zaměstnán bez oprávnění k pobytu anebo bez povolení k zaměstnání, tedy kontroly jsou prováděny v místě výkonu zaměstnání a probíhají většinou ve spolupráci s oblastními inspektoráty práce, Celní správou

⁵⁴ Poměr mezi počtem kontrol a vyšším počtem kontrolovaných cizinců lze dovodit např. v souvislosti s jednou pobytovou kontrolou výrobní haly či vlakové soupravy, kde je zkontrolováno více cizinců.

⁵⁵ Dle ustanovení § 156 a § 157 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

ČR a Českou obchodní inspekci. Účinnost těchto společných kontrol spočívá zejména v možnostech a kombinaci nasazení sil a prostředků jak policejních, tak i ostatních složek státní správy.

Pobytové kontroly jsou také prováděny na základě dožadání ze strany odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR, v souladu s požadavky a s cílem zjistit, zda se cizinec nedopouští porušování zákona o pobytu cizinců při žádosti a řízení o povolení pobytu na území ČR. V roce 2024 bylo cizineckou policií provedeno 33 304 těchto prověrek, což bylo více než dvakrát více než v roce předchozím (o 19 387 prověrek více, tj. +139,3 %) a vypovídá to o vysoké potřebnosti těchto kontrol.

Mezi další zaměření pobytových kontrol se řadí:

- Kontroly cizinců pobývajících na území ČR **za účelem studia**, jejichž cílem je zjistit případné zneužívání pobytu za uvedeným účelem k obcházení zákona o pobytu cizinců. Zjištěné poznatky ohledně neplnění účelu pobytu jsou postoupeny OAMP MV ČR k dalšímu opatření.
- Pobytové kontroly cizinců **v souvislosti s konáním jazykových zkoušek**. Jedná se o cizince, kteří jsou žadateli o povolení k trvalému pobytu či získání státního občanství ČR. Policisté se v těchto případech zaměřují na kontrolu pravosti předkládaných cizozemských dokladů totožnosti účastníků zkoušky a ověření, že doklad totožnosti předkládá a zkoušku skládá skutečně konkrétní žadatel.

Na základě aktuální operativní situace a zhodnocení bezpečnostních rizik, bylo cizineckou policií prováděno v průběhu roku 2024 **schengenské vnitrostátní pátrání**, které představuje jedno z kompenzačních opatření k zajištění bezpečnosti na území schengenského prostoru. Schengenské pátrání bylo prováděno zejména v souvislosti s tranzitní nelegální migrací, především na hlavních silničních komunikacích směřujících od/k státní hranici a na vytipovaných přeshraničních komunikacích lokálního významu, jakož i v mezinárodních vlakových spojích a autobusových linkách. V neposlední řadě bylo schengenské pátrání prováděno v objektech a místech s možným výskytem nelegálně se zdržujících cizinců. Na spolupráci při schengenském pátrání se podílely i další organizační články Policie ČR, pracovníci Celní správy ČR a zahraniční policejní partneři. V rámci mezinárodní policejní spolupráce jsou odbory cizinecké policie krajských ředitelství PČR⁵⁶ prováděny **společné hlídky**. Výkon společných hlídek se dlouhodobě osvědčuje zejména z pohledu preventivního působení, výměny informací a zkušeností a obecně prohlubování přeshraniční spolupráce. V roce 2024 bylo uskutečněno celkem 998⁵⁷ společných hlídek policisty odborů cizinecké policie KŘP s útvary sousedních států. Z celkového počtu proběhlo 643 česko-německých hlídek (tj. 64,4 %), 271 česko-polských (tj. 27,2 %), 58 česko-slovenských hlídek (tj. 5,8 %) a 26 česko-rakouských (tj. 2,6 %). Celkem bylo v rámci společných hlídek v roce 2024 zkontrolováno 21 331 osob, z toho většinu tvořili cizinci (15 209). Více než polovina společných hlídek (52 %) se konala na území ČR.

XI.1.2. Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování

Při výměně aktuálních informací na úseku nelegální migrace zástupci Odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace NCOZ SKPV spolupracovali v roce 2024 s jednotlivými odbory cizinecké policie spadající pod krajská ředitelství policie, s Operativním odborem ŘSCP, se zástupci Odboru azylové a migrační politiky MV ČR a se zástupci Národního centra pro kontrolu dokladů (NCKD). Pokračovala další spolupráce s Národním situačním centrem ochrany hranic (EUROSUR) ŘSCP, kdy po celý rok 2024 probíhala výměna zájmových informací k jednotlivým záchytům nelegálních migrantů v zahraničí, při kterých byla zjištěna přítomnost tzv. „českého prvku“ (řidič české národnosti, vozidlo s českými registračními značkami, řidiči s pobytovým statutem na území ČR). Na základě vzájemné spolupráce zástupci NCOZ SKPV tipovali

⁵⁶ Netýká se vnitrozemských KŘP, tj. KŘP Hl. m. Praha, Středočeského kraje a kraje Vysočina.

⁵⁷ Zdroj: Měsíční výkazy ŘSCP.

XI. Kontrolní činnost a represivní opatření

místa, kde docházelo ke zvýšenému nelegálnímu překračování státní hranice České republiky. Na základě těchto informací proběhly nepravidelné silniční kontroly vozidel projíždějících těmito oblastmi, se zaměřením na převážení nelegálních migrantů.

Zástupci odboru obchodu s lidmi a nelegální migrace NCOZ SKPV se v roce 2024 zapojili do projektu EMPACT pro prioritu Nelegální migrace. Jednalo se o výměnu informací aktuálních trendech, modech operandi nebo změnách v oblasti nelegální migrace, které se objevily jak na národní úrovni jednotlivých zemí, tak i na úrovni evropské. Zástupci NCOZ participovali na aktivitě RISK, zaměřené na převozy nelegálních migrantů všemi způsoby, při kterých je bezprostředně ohroženo zdraví a život migrantů, na aktivitě URSUS, která je zaměřena na nelegální migraci zejména vietnamských státních příslušníků o severských zemí, kdy dochází k jejich tranzitu také přes území ČR a podíleli se na úkolech v rámci aktivity JOO (Společná operativní kancelář v rakouské Vídni) a Task Force Western Balkan zaměřené na pašování nelegálních migrantů po trase jihovýchodní Evropy. Leaderem aktivity Task Force Western Balkan bylo vytvořeno memorandum o porozumění, jehož částí je vznik mechanismu rychlé reakce s funkcí 24/7, který je zaměřen na detekci převozu osob v nebezpečných podmínkách. ČR vyjádřila v roce 2024 ochotu aktivně se k memorandu připojit a zavést kontaktní bod fungující v režimu 24/7.

XI.2. KONTROLNÍ ČINNOST STÁTNÍHO ÚŘADU INSPEKCE PRÁCE

Ve všech oblastech své kontrolní činnosti, mezi které patří zejména oblast zaměstnanosti, pracovněprávních vztahů a oblast bezpečnosti práce, bylo Státním úřadem inspekce práce (dále jen „SÚIP“) do konce roku 2024 provedeno **celkem 20 525 kontrol**. Z tohoto počtu bylo **7 109 kontrol dokončeno v oblasti zaměstnanosti**, tedy v oblasti dodržování zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), přičemž **6 328 kontrol bylo zaměřeno přímo na odhalování nelegálního zaměstnávání**.

Kontrolní činnost byla prováděna v souladu s Ročním programem kontrolních akcí SÚIP na rok 2024.

XI.2.1. Kontroly zaměřené na nelegální zaměstnávání

V rámci 6 328 kontrol, které byly přímo zaměřeny na oblast nelegální zaměstnávání, bylo zkontrolováno celkem 6 065 podnikatelských subjektů. Výsledkem kontrol bylo zjištění 1 802 nelegálně zaměstnávaných osob, kdy ve 1 175 případech se jednalo o cizince z třetích zemí (dále jen „cizinec“), v 540 případech se jednalo o občany ČR a v 87 případech o občany EU.

Meziročně došlo k výraznému poklesu počtu zjištěných nelegálně pracujících osob, a to zejména cizinců. Jedním z důvodů je skutečnost, že status dočasné ochrany umožnil ukrajinským občanům volný vstup na trh práce a tím se zjednodušila zaměstnavatelům možnost jejich zaměstnání, tj. bez nutnosti vydání zaměstnanecké karty či povolení k zaměstnání.

Výkon závislé práce bez uzavřeného pracovně právního vztahu byl zjištěn ve 1 382 případech, výkon práce v rozporu s vydaným povolením k zaměstnání nebo bez tohoto povolení, nebo v rozporu s vydanou zaměstnaneckou kartou, kartou vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modrou kartou nebo bez některé z těchto karet byl zjištěn ve 786 případech a výkon práce cizince bez platného oprávnění k pobytu na území České republiky byl zjištěn v 93 případech.

Kontroly a zjištěné nelegálně zaměstnané osoby v letech 2015–2024

Rok	Počet kontrol	Počet osob zjištěných při nelegální práci			
		Občané ČR	Občané EU	Státní příslušníci třetích zemí	Celkem
2015	9 583	1 913	294	858	3 065
2016	9 308	760	193	1 337	2 290
2017	9 707	767	234	1 917	2 918
2018	8 339	763	225	3 595	4 583
2019	8 160	622	207	3 513	4 342
2020	5 557	556	141	2 413	3 110
2021	5 222	312	288	2 695	3 295
2022	6 571	474	79	2 007	2 560
2023	6 537	548	49	2 170	2 767
2024	6 328	540	87	1 175	1 802

Zdroj: MPSV

V roce 2024 bylo orgány inspekce práce v rámci všech kontrolních oblastí uloženo celkem 3 594 pokut, a to v souhrnné výši 460 159 000 Kč. Současné bylo uloženo také 2 856 příkazů na místě v celkové hodnotě 8 730 500 Kč.

V oblasti zaměstnanosti pak bylo za výkon a umožnění výkonu nelegální práce uloženo celkem 831 pokut v celkové výši 163 940 500 Kč.

Z pohledu státní příslušnosti zjištěných nelegálně pracujících cizinců se nejčastěji jednalo občany státní příslušnosti Ukrajina (763), Moldávie (157) a Vietnam (64).

Nelegálně pracující cizinci byli v roce 2024 nejčastěji zjištěni u zaměstnavatelů v oborech činnosti:

- velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (116 zaměstnavatelů);
- stavebnictví (112 zaměstnavatelů);
- ubytování, stravování a pohostinství (104 zaměstnavatelů);
- zpracovatelský průmysl (99 zaměstnavatelů).

Kontrolní činnost orgánů inspekce práce je realizována nejen na základě vlastního monitoringu, ale z velké míry také na základě obdržených podnětů ke kontrole. SÚIP do všech kontrolních oblastí obdržel v roce 2024 celkem 7 238 podnětů. Do oblasti nelegálního zaměstnávání směřovalo 1 926 z nich a dalších 186 podnětů upozorňovalo na porušování ostatních ustanovení zákona o zaměstnanosti. Z pohledu státní příslušnosti nelegálně pracujících osob upozorňovalo 1 454 podnětů na výkon nelegální práce občanů ČR, 592 podnětů na nelegální práci občanů EU a 129 na výkon nelegální práce cizinců⁵⁸.

Na základě přijatých podnětů ke kontrole bylo v roce 2024 orgány inspekce práce provedeno celkem 1 243 kontrol, které byly zaměřené na oblast nelegálního zaměstnávání.

⁵⁸ Jeden podnět ke kontrole může upozorňovat společně na nelegální práci jak cizince, občana ČR nebo EU, proto nelze výše uvedené počty bez dalšího sčítat.

XI. Kontrolní činnost a represivní opatření

SÚIP je aktivně zapojen do Systému pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI), který zjednodušuje výměnu informací mezi členskými státy EU. V roce 2024 bylo prostřednictvím tohoto systému ze strany SÚIP přijato celkem 103 žádostí. Z tohoto počtu se jednalo o:

- 41 žádostí o poskytnutí informací (28 o okolnostech vyslání, 3 z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, 2 urgentních žádostí o usazení poskytovatele služeb),
- 36 žádostí o doručení rozhodnutí o uložení pokuty českým zaměstnavatelům a 18 žádostí o vymožení sankce uložené českému zaměstnavateli v jiném členském státě EU,
- 8 žádostí o předání dokumentu (jiných než pravomocných rozhodnutí – všechny byly staženy/odmítnuty).

V modulu IMI – Prohlášení o vyslání v sektoru silniční dopravy SÚIP přijal 8 žádostí o pomoc orgánu hostitelského členského státu dožadáním dokumentů od tuzemského dopravce, který vyslal své zaměstnance (řidiče) do jiného členského státu.

Ze strany SÚIP bylo členskými státy EU odesláno celkem 6 žádostí, z toho 5 žádostí o poskytnutí informací (2 o okolnostech vyslání, 3 urgentní žádostí o usazení poskytovatele služeb) a 1 žádost o předání dokumentů. Prostřednictvím systému IMI byla zahraničním orgánům předána 4 sdělení případných nesrovnalostí (podnětů) k možnému využití při jejich kontrolní činnosti.

Při kontrolní činnosti orgány inspekce práce spolupracovaly s dalšími orgány státní správy. Pokračovala dlouhodobě fungující spolupráce s ozbrojenými složkami, především s Policií ČR, Službou cizinecké policie a Celní správou ČR. Stejně tak spolupráce s ÚP ČR, ČSSZ a MV ČR – OAMP např. při ověřování legality pobytového statusu cizince.

XI.2.2. Kontroly zaměřené na agenturní zaměstnávání

Agentur práce, subjektů s povolením ke zprostředkování zaměstnání vydaným Generálním ředitelstvím ÚP ČR a MPSV, bylo ke dni 31. 12. 2024 evidováno celkem 1 749, z toho 1 028 agentur práce bylo oprávněno k agenturnímu zaměstnávání, tj. zprostředkování zaměstnání podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. b) zákona o zaměstnanosti, a 1 582 agentur práce bylo oprávněno ke zprostředkování zaměstnání podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. a) a c) zákona o zaměstnanosti.

Při přidělování cizinců k uživateli musí agentury práce nadále dbát zejména nařízení vlády č. 64/2009 Sb., o stanovení druhu prací, které agentura práce nemůže formou dočasného přidělení k výkonu práce u uživatele zprostředkovávat. Jedná se o takové druhy prací, k jejichž výkonu postačuje nižší stupeň vzdělání než střední vzdělání s maturitní zkouškou, a prací, které nejsou uvedeny v příloze k tomuto nařízení.

S účinností od 1. 1. 2024 došlo k novelizaci právních předpisů v oblasti zprostředkování zaměstnání agenturami práce. Jednou ze zásadních změn je převod činnosti vydávání a odnímání povolení ke zprostředkování zaměstnání z Úřadu práce ČR – generální ředitelství na Ministerstvo práce a sociálních věcí, které bude mít tuto agendu pod přímou kontrolou. Došlo také k ukotvení nových podmínek pro vydávání tohoto povolení (např. zavedení podmínky bezdlužnosti agentury práce nebo zvýšení kauce agentury práce na 1 000 000 Kč), jakož i k úpravám důvodů pro jeho odejmutí. Těmto legislativním změnám byla v zásadě vyslovena podpora sociálních partnerů na Meziresortním orgánu pro potírání nelegálního zaměstnávání, který je jednou z hlavních platforem zabývajících se dotčenou problematikou. V oblasti agentur práce a potírání zastřehného zprostředkování zaměstnání bylo v roce 2024 pokračováno v užší spolupráci s dalšími orgány státní správy.

Kontroly v oblasti agenturního zaměstnávání v roce 2024 byly orgány inspekce práce realizovány především na základě podnětů ke kontrole podaných samotnými zaměstnanci. V roce 2024 bylo přijato celkem 42 podnětů, které

upozorňovaly na možné porušování pracovněprávních předpisů v oblasti agenturního zaměstnávání a dalších 43 podnětů směřovalo do oblasti zprostředkování zaměstnání.

V roce 2024 bylo dokončeno celkem 152 kontrol, které byly zaměřeny přímo na oblast agenturního zaměstnávání a zprostředkování zaměstnání. Během těchto kontrol bylo odhaleno celkem 304 porušení právních předpisů týkajících se jak zákoníku práce, tak zákona o zaměstnanosti a tato porušení byla zjištěna u 86 kontrol.

Dále bylo v roce 2024 dokončeno celkem 68 kontrol uživatelů, ke kterým agentury práce přidělily své zaměstnance k výkonu práce. V rámci těchto kontrol byla zjištěna porušení právních předpisů u 31 kontrol.

Kromě kontrol, které byly přímo zaměřeny na oblast agenturního zaměstnávání a zprostředkování zaměstnání, bylo dále provedeno dalších 348 kontrol, které byly primárně zaměřeny na jinou kontrolní oblast nebo byly realizovány na základě přijatých podnětů. Těmito kontrolami bylo zjištěno celkem 166 porušení právních předpisů (zákoník práce, zákon o zaměstnanosti). Tato porušení byla zjištěna u 92 kontrol.

Důležitou součástí kontrolní činnosti v roce 2024 v oblasti agenturního zaměstnávání byly i kontroly pracovních podmínek u agentur práce, které zaměstnávají a přidělují držitele dočasné ochrany z Ukrajiny, a stejně tak kontroly uživatelů, ke kterým byli držitelé dočasné ochrany z Ukrajiny přiděleni (podrobnější informace v kapitole Kontroly pracovních podmínek držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny).

Za přestupky v oblasti agenturního zaměstnávání a zprostředkování zaměstnání bylo agenturám práce a uživatelům v roce 2024 uloženo 122 pokut v celkové výši 7 098 500 Kč. Zároveň bylo uloženo 10 příkazů na místě v celkové výši 26 500 Kč.

XI.2.3. Zastřené zprostředkování zaměstnání

Kontroly zaměřené na odhalování zastřené zprostředkování zaměstnání patřily, společně s kontrolami nelegálního zaměstnávání, mezi hlavní priority činnosti orgánů inspekce práce pro rok 2024.

Orgány inspekce práce bylo v roce 2024 **provedeno celkem 412 kontrol** zaměřených přímo na oblast zastřené zprostředkování zaměstnání, kdy bylo porušení právních předpisů zjištěno při 330 kontrolách. Zkontrolováno bylo celkem 405 podnikatelských subjektů, kdy se v 389 případech jednalo o právnické osoby a ve 16 případech o podnikající fyzické osoby. Zastřené zprostředkování zaměstnání či jeho umožnění bylo zjištěno u 185 z nich. Tento nedostatek tak byl zjištěn při 45 % takto zaměřených kontrolách, což je srovnatelný počet s rokem 2023.

Zastřené zprostředkování zaměstnání bylo odhalováno také v rámci kontrol, které nebyly primárně zaměřeny na tuto oblast. Zastřené zprostředkování zaměstnání bylo v roce 2024 odhaleno u dalších 78 podnikatelských subjektů.

Kontroly se však nezaměřují pouze na zastřené zprostředkování zaměstnání, ale také na umožnění výkonu zastřené zprostředkování zaměstnání – na tzv. zastřené uživatele. V roce 2024 bylo takových subjektů odhaleno celkem 175.

Zastřené zprostředkování zaměstnání a výkon nelegální práce spolu úzce souvisí. Při kontrolách zaměřených na oblast zastřené zprostředkování zaměstnání bylo odhaleno 263 osob, které byly nelegálně zaměstnány. Ve 224 případech se jednalo o cizince (nejčastěji občané státní příslušnosti Ukrajiny a Moldavska) v 24 případech se jednalo o občany ČR a v 15 případech o občany EU.

XI. Kontrolní činnost a represivní opatření

Z pohledu oblasti ekonomické činnosti subjektu je, shodně s oblastí nelegálního zaměstnání, zastřené zprostředkování zaměstnání nejčastěji zjišťováno ve zpracovatelském průmyslu, stavebnictví a v sekci velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel.

Při kontrolní činnosti zaměřené na zastřené zprostředkování zaměstnání byla zjištěna i další porušení pracovněprávních předpisů. Jednalo se nejčastěji o porušení plnění informační povinnosti zaměstnavatele při zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí (celkem 100 porušení), evidence občanů EU a cizinců (38 porušení), povinnosti zaměstnavatele mít v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu (34 porušení) a dodržování podmínek, za kterých je možné zprostředkovávat zaměstnání (7 porušení).

Za přestupek zastřené zprostředkování zaměstnání bylo v roce 2024 uloženo orgány inspekce práce celkem 253 pokut v celkové výši 151 386 000 Kč, z čehož 89 pokut ve výši 69 395 000 Kč bylo uloženo za přestupek umožnění výkonu zastřené zprostředkování zaměstnání. Jedná se o pokuty uložené v roce 2024, tedy za zastřené zprostředkování zaměstnání zjištěné kontrolami, které byly provedeny v roce 2024 a v předchozích letech.

XI.2.4. Prevence a potírání nelegálního zaměstnávání zaměřené na osoby s dočasnou ochranou

Kontroly zaměřené na pracovní podmínky zaměstnanců s dočasnou ochranou z Ukrajiny jsou realizovány od roku 2022 a jsou zaměřeny na oblast pracovněprávních vztahů, na oblast zaměstnanosti a rovněž na oblast bezpečnosti práce.

Orgány inspekce práce se v průběhu roku 2024 zabývaly také podněty souvisejícími se zaměstnáváním občanů z Ukrajiny. Podatelé podnětů poukazovali především na nevyplacenou mzdu, na špatné pracovní podmínky, a dále upozorňovali na výkon práce bez uzavření pracovní smlouvy či dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr (DPP, DPČ).

Celkem bylo v roce 2024 dokončeno **382 kontrol v souvislosti s dodržováním podmínek držitelů dočasné ochrany** z Ukrajiny. V rámci tohoto počtu ukončených kontrol byly kontrolovány pracovní podmínky cca 2 000 držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny.

V souvislosti s kontrolami pracovních podmínek držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny bylo v roce 2024 uloženo 69 pokut v celkové výši 6 697 000 Kč, přičemž se jedná rovněž o pokuty uložené na základě kontrol, jež byly zahájeny v roce 2023.

Současně bylo za porušení právních předpisů zaměstnavatelům uloženo 65 příkazů na místě (blokových pokut) v celkové výši 375 000 Kč. Jednalo se zejména o případy, kdy zaměstnavatel nesplnil svou informační a evidenční povinnost při zaměstnávání cizích státních příslušníků, příp. nesplnil povinnost nahlásit či odhlásit zaměstnance s dočasnou ochranou na ČSSZ.

XI.3. KONTROLNÍ ČINNOST ŽIVNOSTENSKÝCH ÚŘADŮ

Ve vztahu k cizincům vedeným v živnostenském rejstříku Ministerstvo průmyslu a obchodu průběžně sleduje **provádění kontrolní činnosti živnostenskými úřady**, a to jak vůči zahraničním fyzickým osobám, tak vůči právnickým osobám s účastí cizince ve statutárním orgánu, resp. zahraničním právnickým osobám. Živnostenské úřady v dané oblasti spolupracují s dalšími dozorovými orgány, zejména s orgány cizinecké policie.

V roce 2024 (za období leden až prosinec 2024) provedly obecní živnostenské úřady 866 kontrol zahraničních fyzických osob a dále 717 kontrol právnických osob s účastí cizince ve statutárním orgánu, resp. zahraničních právnických osob;

celkem bylo tedy provedeno 1583 kontrol těchto zahraničních subjektů. Nejvíce kontrol bylo provedeno v hl. m. Praze (celkem 456 subjektů), dále pak v kraji Středočeském (258 subjektů) a v Karlovarském kraji (228 subjektů).

Při kontrolách zahraničních fyzických osob (866 osob) bylo v r. 2024 zjištěno 339 porušení živnostenského zákona a zákonů souvisejících s podnikáním, za což byly uloženy pokuty ve výši 556 500 Kč. Nejvíce kontrol zahraničních fyzických osob bylo provedeno ve Středočeském kraji (190 zahraničních fyzických osob), v hlavním městě Praze (177 zahraničních fyzických osob), a v Plzeňském kraji (139 zahraničních fyzických osob).

Pokud jde o kontrolu právnických osob s účastí cizince ve statutárním orgánu, resp. zahraničních právnických osob, za rok 2024 (717 osob), při těchto kontrolách bylo zjištěno 207 porušení živnostenského zákona, za což byly uloženy pokuty ve výši 861 800 Kč. Nejvíce kontrol právnických osob s účastí cizince ve statutárním orgánu, resp. zahraničních právnických osob, bylo provedeno v hl. m. Praze (celkem 279 právnických osob), dále pak v Karlovarském kraji (169 právnických osob) a ve Středočeském kraji (68 právnických osob).

XI.4. KONTROLNÍ ČINNOST ORGÁNŮ FINANČNÍ SPRÁVY ČR

Finanční správa ČR opakovaně detekuje organizované skupiny, na jejichž činnosti či přímo organizaci se cizinci podílejí, a které protizákonně krátí daň z příjmů a daň z přidané hodnoty, resp. povinné odvody na zdravotní a sociální pojištění. V této souvislosti lze například hovořit o odhalení případů, kdy dochází k nezaevidování výplaty části mzdy, a je tak formálně vykazována mzda v nižší částce, která není zatížena odvodem daně z příjmu a pojistného.

Krácení pojistného a daňových povinností je velmi často realizováno rovněž prostřednictvím zastřehého zprostředkování zaměstnání. Při využití uvedeného prvku dochází k pronájmu pracovní síly v modelu dočasného přidělování pracovníků. Uvedená činnost je však zastřehena uzavřením jiného právního a smluvního vztahu. Zpravidla tak bývá nahrazena řádně uzavřená dohoda o dočasném přidělení zaměstnance mezi agenturou práce a uživatelem rámcovou smlouvou o poskytování služeb, uzavřenou smlouvou o dílo.

Finanční správa ČR také aktivně řeší krácení daně z přidané hodnoty, daně z příjmů právnických osob a daně z příjmů ze závislé činnosti v řádech milionů korun, ke kterým dochází prostřednictvím flotil vozidel taxi poskytující služby prostřednictvím elektronických platforem. Cizinci se na této nelegální činnosti významně podílejí, ať už ve formě řidičů vozidel taxislužby, nebo organizátorů, kteří flotilové společnosti přímo či nepřímo provozují. Tyto cíleně vytvořené organizované struktury poskytují zaměstnance na nelegální práci, přičemž zajišťují dodání pracovní síly bez plnění zákonných povinností, nejen pokud jde o pojistné/odvodové, nýbrž i v případě pracovněprávních a daňových povinností. V této souvislosti je nezbytné konstatovat, že rizikovou skupinou využívanou a často i zneužívanou nelegálními strukturami jsou osoby ve složité ekonomické a osobní situaci, tedy i uprchlíci před válkou na Ukrajině.

Kromě výše uvedených skutečností Finanční správa ČR opakovaně detekuje zneužití identit cizinců v rámci podaných daňových přiznání k dani z příjmů fyzických osob za využití zfalšovaných osobních dokladů s cílem neoprávněného čerpání daňových bonusů, především pak bonusů na děti.

Výše uvedenými způsoby dochází k poškození fiskálních zájmů ČR. Finanční správa, v případě zjištění podléhajících povinností uvedených v § 8 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, plní svoji oznamovací povinnost.

XI.5. KONTROLNÍ ČINNOST CELNÍ SPRÁVY ČR

XI.5.1. Kontroly zaměstnávání cizinců

V roce 2024 realizovaly celní úřady celkem **431 kontrol** zaměřených na dodržování povinností stanovených zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, z nichž **193 kontrol bylo pozitivních**. V rámci těchto kontrol bylo zkontrolováno celkem **1 484 cizinců ze třetích zemí a 121 cizinců z členských států EU**. V rámci šetření vyslovily celní úřady u **190 osob z třetích zemí důvodné podezření z výkonu nelegální práce** a u 406 kontrolovaných cizinců a občanů EU z nesplnění oznamovací povinnosti zaměstnavateli podle § 87 a § 88 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Během kontrol zaměstnanosti bylo celními úřady zjištěno 31 osob bez platného povolení k pobytu.

Nejpočetnějšími národními skupinami podezřelých z výkonu nelegální práce byly v roce 2024 státní příslušníci **Ukrajiny** (106 osob), **Moldavska** (30 osob) a **Vietnamu** (19 osob). Tito cizinci tvořili 81,58 % z celkového počtu osob podezřelých z výkonu nelegální práce.

Nejvíce kontrol zaměstnávání cizinců bylo celními úřady realizováno **ve stavebnictví** (127 kontrol), ve službách stravovacích a ubytovacích (95 kontrol) a v ostatních činnostech – nezařazených (71 kontrol). V těchto jmenovaných oblastech bylo celkem zkontrolováno 943 cizinců, ze kterých bylo celkem 155 cizinců bez povolení k zaměstnání.

V roce 2024 se v 31 případech společně podílely na kontrolní činnosti celních úřadů v oblasti zaměstnávání cizinců také další orgány státní správy: oblastní inspektoráty Státního úřadu inspekce práce (20 kontrol) a PČR – Služba cizinecké policie (11 kontrol).

XI.5.2. Kontroly v oblasti přeprav, skladování a prodeje tabákových výrobků a lihovin

V rámci kontrolní činnosti prováděné celními úřady v roce 2024 v oblasti přeprav, skladování a prodeje **tabáku a tabákových výrobků** bylo zjištěno celkem **1 517 případů** podezření z porušení právních předpisů. Z tohoto počtu se na možném porušení právních předpisů **podíleli cizinci v 783 případech** (52 %; v roce 2023 to bylo 39 %). Nejpočetněji byli zastoupeni státní příslušníci **Vietnamu** (538 případů; 35,5 %), **Bulharska** (48 případů; 3,2 %), **Ukrajiny** (39 případů; 2,6 %), **Slovenska** (27 případů; 1,8 %), Rumunska (21 případů; 1,4 %) a Polska (20 případů; 1,3 %).

Na předpokládaném celkovém úniku na **spotřební dani** ve výši 51 mil. Kč se cizinci podíleli z 90 % (v roce 2023 to bylo 92 %), z toho rozhodující měrou státní příslušníci **Polska** (43 %) a **Ukrajiny** (25 %). V případě Polska je většina množství tabákových výrobků tvořena jediným případem (6 686 kg tabáku, únik na spotřební dani 22 002 924 Kč). Z hlediska četnosti vzrostl zejména podíl státních příslušníků Vietnamu a Slovenska.

V oblasti **lihu a lihovin** bylo v rámci kontrolní činnosti prováděné útvary CS ČR v roce 2024 zjištěno celkem **580 případů** podezření z porušení právních předpisů. Cizinci se na tomto počtu podíleli ve **346 případech** (60 %; v roce 2023 to bylo 45 %). Nejpočetněji byli zastoupeni státní příslušníci **Vietnamu** (247 případů; 43 %), v menším počtu pak **Rumunska** (24 případů; 4,1 %) a **Litvy** (20 případů; 3,5 %). Nejčastějším způsobem porušování předpisů bylo skladování a prodej lihovin bez prokázání jejich zdanění. Na celkovém předpokládaném úniku na **spotřební dani z lihu** v částce 2,5 mil. Kč, se cizinci podíleli z 64 % (v roce 2023 to bylo 52 %), z toho nejvíce státní příslušníci **Vietnamu** (35 %).

XI.5.3. Kontrola v oblasti dozoru na vnitřním trhu a ochrany spotřebitele

V roce 2024 bylo orgány Celní správy ČR na vnitrostátním trhu (zejména stánkový prodej) zadrženo celkem **157 429 kusů zboží** v souhrnné hodnotě, vyjádřené v cenách originálních výrobků, v celkové výši 478 874 277 Kč. V porovnání s rokem 2023 tak bylo u zadržného zboží dosaženo velmi podobných hodnot.

V průběhu roku 2024 bylo celními úřady provedeno mnoho záchytů zboží porušujícího práva duševního vlastnictví vyskytujícího se na tržnicích, ve stánkovém prodeji, či v kamenných obchodech, a to **nejen vietnamských příslušníků**. Hlavními komoditami zjištěnými při provádění kontrol v loňském roce byly hry, hračky, oblečení, obuv a příslušenství mobilních telefonů.

V rámci dozoru na vnitřním trhu zaměřeném na **vymáhání práv duševního vlastnictví** vzniklo v **6 029 případech** podezření z porušení příslušných právních předpisů (mj. zákona č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy ČR v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví), přičemž 1 657 případů (27,4 %) lze přičíst osobám s **vietnamskou státní příslušností**. Lze konstatovat, ačkoliv evidujeme podobný počet případů s podezřením na porušení práv duševního vlastnictví, došlo **k mírnému vzestupu zainteresovanosti osob s vietnamskou příslušností** v těchto případech, a to cca **o šest procentních bodů**.

Ve vztahu k **přetrvávajícímu konfliktu na Ukrajině** a s tím spojenou migrací uprchlíků lze konstatovat, že analytické útvary celní správy zaznamenaly v otevřených zdrojích sítě internet aktivitu těchto osob ve vztahu k porušování práv duševního vlastnictví. Především se jedná o nabídku a prodej zboží porušující některá práva duševního vlastnictví, a to prostřednictvím sociálních sítí jako např. Instagram či Facebook. Byly zaznamenány ojedinělé případy zanedbatelných objemů nabízeného zboží (především oděvní doplňky). Ustanovení těchto prodejců je stále složitý proces, a to zejména z důvodu používání předplacených SIM karet, využívání veřejných Wifi sítí, častým používáním přezdivek a zároveň i špatným či různě variabilním přepisem jmen z azbuky do latinky.

XI.6. MONITORING SITUACE V SOUVISLOSTI SE ZAMĚŠTNÁVÁNÍM CIZINCŮ V PRŮMYSLOVÝCH ZÓNÁCH

Ministerstvo vnitra se dlouhodobě zabývá problematikou bezpečnosti v souvislosti se zaměstnáváním cizinců v průmyslových zónách. Zásadní v této oblasti bylo přijetí usnesení vlády č. 162 ze dne 27. února 2017 k Opatřením k řešení bezpečnosti a veřejného pořádku v průmyslových zónách a jejich okolí v souvislosti se zvýšeným zaměstnáváním cizinců a usnesení vlády č. 388 ze dne 22. května 2017 k Plnění opatření k řešení bezpečnosti a veřejného pořádku v průmyslových zónách a jejich okolí v souvislosti se zvýšeným zaměstnáváním cizinců.

Na základě těchto usnesení bylo uloženo zejména MV, ale i dalším rezortům, přijmout opatření mj. ke zvýšené činnosti Policie ČR v rizikových oblastech a ke zlepšení bezpečnostní situace. K 30. 6. a 31. 12. MV pravidelně vyhodnocuje bezpečnostní situace v průmyslových zónách v Královéhradeckém, Pardubickém, Plzeňském a Středočeském kraji. Na základě memorand o spolupráci s Královéhradeckým, Plzeňským a Středočeským krajem se i v roce 2024 scházela expertní pracovní skupina složená ze zástupců MV, kraje, obcí, pořádkové a cizinecké policie v těchto krajích (navíc se účastní i zástupci Pardubického kraje), jejíž jednání svolává Odbor prevence kriminality MV.

Z pohledu Policie ČR, samospráv či Center pro integraci cizinců je oblast bezpečnosti v okolí průmyslových zón vnímána jako stabilizovaná. Případné budoucí kriminogenní faktory, které mohou bezpečnostní situaci zhoršit, jsou pravidelným monitoringem včas identifikovány a navazujícími bezpečnostními opatřeními eliminovány. Ke stabilizované bezpečnostní situaci v některých ze sledovaných průmyslových zón výrazně přispívá i projekt Asistent prevence kriminality (např. Plzeň, Tachov nebo Mladá Boleslav).

Samosprávy mající na svém území průmyslové zóny mohou využívat pro řešení jednotlivých aspektů souvisejících se zaměstnáním cizinců informace z „Metodické příručky pro města a obce sousedící s průmyslovými zónami“⁵⁹ (dále jen „Metodická příručka“).

⁵⁹ <https://www.mvcr.cz/clanek/aktualizovana-metodicka-prirucka-pro-mesta-a-obce-sousedici-s-prumyslovymi-zonami.aspx>

XI. Kontrolní činnost a represivní opatření

Metodická příručka poskytuje samosprávám, v jejichž blízkosti jsou průmyslové zóny, souhrnné, přehledné a aktuální informace (legislativní a metodické) jak předcházet vzniku bezpečnostních a dalších problémů, případně, jak tyto vzniklé problémy efektivně řešit, kde hledat pomoc při jejich řešení apod.

XII. NÁVRATOVÁ POLITIKA A PRAXE

XII.1. NÁVRATOVÁ POLITIKA

Návratová politika je neodmyslitelnou součástí migrační politiky – účinná návratová politika je nezbytným předpokladem pro efektivní migrační politiku. Jejím cílem je snížení a vypořádání se s následky nelegální migrace prostřednictvím úzké spolupráce se třetími zeměmi v rámci readmisní politiky. Readmisní politiku, předávání/zpětné přebírání nelegálně pobývajících osob, je třeba řešit v širším kontextu mezinárodní spolupráce, která přesahuje oblast migrace.

Harmonizace na úrovni EU se týká zejména průběhu příslušných řízení na národní úrovni a společných postupů vůči třetím zemím v oblasti návratů. Snahou je podpořit společnou návratovou politiku EU, prostřednictvím efektivní spolupráce v rámci dialogu se třetími zeměmi, sjednáváním a implementací readmisních dohod či participací na společných unijních aktivitách.

Návrat cizince může být buď dobrovolný, nebo nucený. **Dobrovolný návrat** zajišťuje cizinci bezpečný a důstojný návrat do země původu nebo do jiného státu, který cizinci umožní vstup na své území. Navracející se osoba cestuje jako běžný turista, bez asistence policie nebo jiných státních orgánů. Návrat probíhá letecky, případně pozemní cestou, v závislosti na cílové destinaci a preferencích navracejících se osob. Státní instituce v zemi návratu nejsou informovány o příjezdu navracejících se osob, ani o okolnostech jejich pobytu v zemi, ze které se navracejí. **Nucený návrat** se týká cizinců, kteří na území pobývají neoprávněně, nebo jim byl soudy uložen trest vyhoštění a jsou nuceni opustit území. Pokud nevyužijí možnosti zažádat o dobrovolný návrat, je nutno přistoupit k nucenému návratu. ČR, stejně jako ostatní země EU, při realizaci vycestování vždy dává přednost možnosti dobrovolného návratu před návratem nuceným.

XII.1.1. Readmisní smlouvy

Readmisní smlouvy představují jeden z předpokladů efektivní realizace nuceného návratu osob do země jejich původu. Význam readmisních dohod při řešení návratů nelegálně pobývajících občanů třetích zemí nadále stoupá a otázce jejich sjednávání je věnována stále velká pozornost.

ČR má zájem na sjednávání bilaterálních dohod a ujednání se státy, které jsou pro ČR důležité, ale nejsou vybrány Evropskou unií jako možní adepti pro jednání na unijní úrovni. Cílem takových dohod je usnadnit a urychlit důstojný návrat nelegálně pobývajících osob do jejich vlasti.

ČR se rovněž spolupodílí na práci Evropské komise při sjednávání unijních readmisních dohod s vybranými třetími státy. ČR se aktivně zapojuje do unijní návratové politiky formou účasti svých zástupců na relevantních jednáních Rady a Komise a dále na jednáních s konkrétními třetími státy.

Při vyjednávání o návratech, a následně jejich realizaci hledá Komise možnosti použití jak pozitivních, tak negativních pák, které by přiměly třetí státy k aktivnější spolupráci. Jednou z takových pák je i propojení readmisní a vízové politiky, kdy může dojít k restrikcím vůči třetímu státu v oblasti víz (v souladu s čl. 25a Vízového kodexu), pakliže nespolupracuje dostatečně při návratech. **Každoročně proto členské státy poskytují Komisi hodnocení ochoty třetích zemí spolupracovat při návratech** a na základě toho mohou být přijata opatření pozitivního nebo naopak negativního charakteru, včetně využití zmiňovaného čl. 25a Vízového kodexu.

XII.1.1.1. Bilaterální readmisní dohody

V roce 2024 nebylo zahájeno jednání o bilaterální readmisní dohodě ani nedošlo k uzavření žádné nové readmisní dohody na bilaterální nebo unijní úrovni.

S většinou problematických zemí již readmisní dohody uzavřeny jsou, s dalšími nelze jednat s ohledem na skutečnost, že mandát pro jednání má Komise EU (zejména Maroko, Alžírsko, Tunisko). Pro rok 2024 byly identifikovány státy, se kterými byl zájem uzavřít bilaterální readmisní dohody s ohledem na aktuální migrační situaci z těchto států (Indie, Irák, Bangladéš, Egypt, Nepál). K zahájení komunikace však došlo pouze u Iráku, kde byly vyměněny prvotní dokumenty k možné spolupráci v oblasti migrace. K jednání o readmisní smlouvě zatím nedošlo. V roce 2025 bude proto snahou postoupit v již zahájených jednáních nebo s vybranými zeměmi jednání zahájit.

Aktuálně má ČR sjednáno celkem **18 bilaterálních readmisních dohod**: Rakousko, Polsko, Německo, Slovensko, Rumunsko, Maďarsko, Kanada, Chorvatsko, Bulharsko, Slovinsko, Moldávie, Vietnam, Švýcarsko, Arménie, Kazachstán, Kosovo, Mongolsko a Uzbekistán.

XII.1.1.2. Unijní readmisní dohody

Vedle výše uvedených dohod jsou pro ČR závazné rovněž **readmisní dohody sjednané EU** – jedná se o **18 readmisních dohod** se státy: Hongkong, Macao, Srí Lanka, Albánie, Rusko, Ukrajina, Moldávie, Srbsko, Černá Hora, Makedonie, Bosna a Hercegovina, Pákistán, Gruzie, Turecko, Kapverdy, Arménie, Ázerbájdžán a Bělorusko. Pro jednání s dalšími 6 státy (Maroko, Alžírsko, Tunisko, Jordánsko, Nigérie, Čína) má Komise mandát, avšak jednání víceméně stagnují.

K některým z těchto dohod sjednala ČR bilaterální prováděcí protokoly, které upravují technické podrobnosti týkající se readmisní procedury. Krom toho EU podepsala s několika dalšími státy zásady spolupráce při navracení osob, které nemají charakter smlouvy, avšak pomáhají při komunikaci a realizaci návratů. Názvem se dokumenty liší, avšak podstata je obdobná. Taková spolupráce probíhá s větším či menším úspěchem s Gambií, Guineou, Pobřežím Slonoviny, Bangladéšem, Etiopií, Afghánistánem.

XII.2. NÁVRATOVÁ PRAXE

Proces návratu cizinců, kteří nesplňují podmínky pro vstup a/nebo pobyt na území ČR, do země jejich původu, do země tranzitu nebo jiné bezpečné destinace, která cizince přijme, je jedním z klíčových nástrojů v boji proti nelegální migraci.

V praxi existují v zásadě tři typy rozhodnutí, která ukládají cizinci vycestovat z území ČR, jedná se o rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR⁶⁰; rozhodnutí o správním vyhoštění a trest vyhoštění uložený soudy. Všechna tato rozhodnutí jsou pro cizince závazná a představují opatření (v případě rozsudku jde o trest), která probíhají bez ohledu na jeho vůli. K návratu může následně dojít několika způsoby závislými na typu rozhodnutí a v něm uvedených informací. Navíc, ČR uznává rozhodnutí o návratu vydané jiným členským státem EU.

Cizinci mohou opustit území České republiky tzv. dobrovolným opuštěním na základě vydaného rozhodnutí o návratu (rozhodnutí o povinnosti opustit území nebo rozhodnutí o správním vyhoštění) nebo rozsudku soudu, kdy cizinec dodržuje stanovenou lhůtu k vycestování. V některých případech jsou cizinci z důvodu realizace návratu po vydání

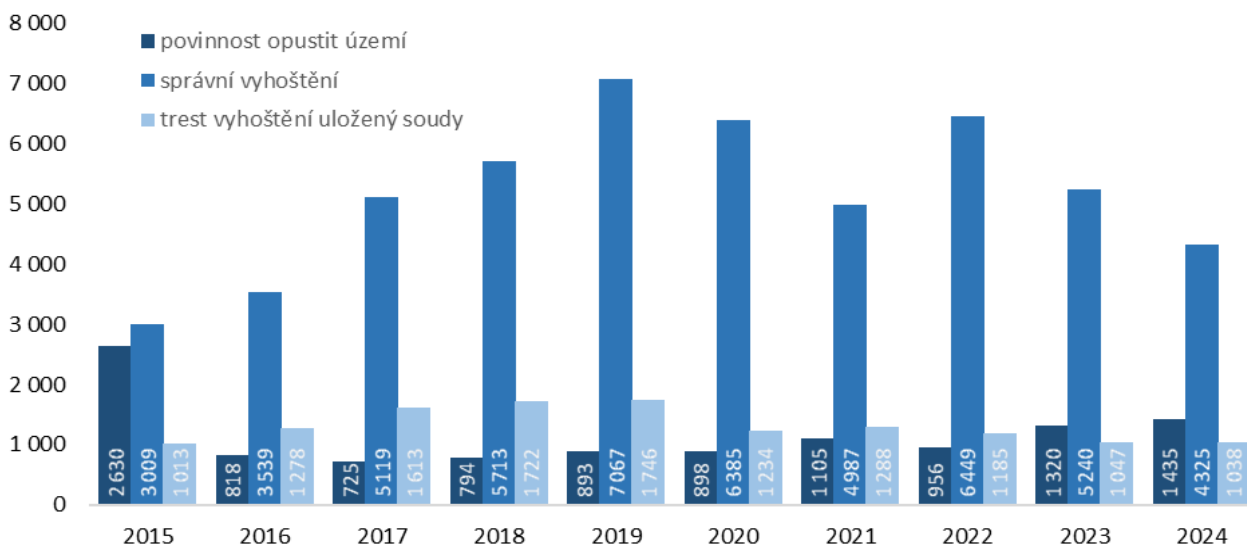
⁶⁰ Dle § 50a zákona o pobytu cizinců území nebo území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království, a Švýcarské konfederace. Povinnost opustit území ČR se vydává držitelům platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem, povinnost opustit území EU a smluvních států se vydává cizincům, kteří nemají platné oprávnění k pobytu vydaného jiným čl. státem - §50a/1, §50a/2 zákona o pobytu cizinců.

rozhodnutí o správním vyhoštění nebo o povinnosti opustit území⁶¹ zajištění a umístování v zařízení pro zajištění cizinců, odkud následně probíhá návrat/vyhoštění. Při nuceném návratu je cizinec doprovázen policejní eskortou. Návrat cizince umístěného v zařízení pro zařízení cizinců se může v některých případech uskutečnit i formou dobrovolného návratu (zajišťuje MV OAMP).

Úspěšnost návratové politiky lze hodnotit podle podílu osob s vydaným rozhodnutím o návratu, u nichž byl návrat proveditelný a které ve stanovené lhůtě skutečně vycestovaly z EU (ČR). Existují však faktory, kvůli kterým nelze k samotné realizaci návratu přistoupit. V roce 2024 je to stále trvající nemožnost navracet osoby s vydaným rozhodnutím o správním vyhoštění na území Ukrajiny z důvodu trvajícího válečného konfliktu a podobná je situace také v Sýrii, která z hlediska návratu není považována za bezpečnou.

Co se týče počtu rozhodnutí, v dlouhodobém vývoji je zpravidla vydáváno nejvíce rozhodnutí o správním vyhoštění, nicméně v posledních třech letech dochází k pravidelnému poklesu jejich počtu. Ve stejném období klesají i soudem uložené tresty vyhoštění. Opačná je situace u rozhodnutí o povinnosti opustit území (ČR nebo členských států EU+⁶²), u nichž je v posledních 3 letech trend nárůstu (viz graf níže).

Počet cizinců, kterým bylo uloženo vycestovat z příslušného území dle druhu rozhodnutí v letech 2015-2024



Zdroj: ŘSCP

XII.2.1. Rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR nebo území členských států EU⁶⁴

V roce 2024 bylo celkem **1 435 osobám vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit příslušné území** dle § 50a zákona o pobytu cizinců. V meziročním porovnání bylo rozhodnutí vydáno o 115 osobám více, tj. meziroční nárůst o 8,7 %.

Nejčastěji bylo uvedené rozhodnutí vydáno (stejně jako v předchozím roce) občanům Ukrajiny (509 osob, meziročně +74 osob), kteří zaznamenali v rámci TOP 11 druhý nejvyšší meziroční nárůst, ačkoliv nárůst již nebyl tak vysoký jako v předchozím roce, kdy se meziročně jednalo o nárůst o 289 osob. Na druhém místě jsou s nejvyšším meziročním nárůstem občane Uzbekistánu (202 osob, meziročně +89 osob). Následovali občane Vietnamu (141 osob, meziročně +40

⁶¹ Zajištění dle § 124b zákona o pobytu cizinců.

⁶² Členské státy EU, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace.

XII. Návratová politika a praxe

osob). Na prvních třech místech jsou stejné státní příslušnosti jako v předchozím roce, na 4. pozici se nově v roce 2024 nacházeli občané Ruska (59, meziročně +11 osob), kteří se posunuli z místa sedmého.

I přes pokles v počtu vydaných rozhodnutí se občané Sýrie posunuli výše o 1 pozici na 5. příčku s počtem 58 osob (meziročně -3 osoby). S ještě větším meziročním poklesem následovali občané Moldavska (52 osob, meziročně -18 osob). Dále se jednalo o občany Kazachstánu (45 osob, meziročně +6 osob) a Gruzie (39 osob), u nichž byl meziročně zaznamenán v rámci TOP 11 nejvyšší meziroční pokles (-24 osob).

V rámci TOP 11 nejčastěji zastoupených státních příslušností se nově v roce 2024 objevilo Mongolsko na 9. pozici s počtem 19 osob (meziročně +6 osob). TOP 11 se shodným počtem 17 osob uzavírají občané Nigérie (17 osob, meziročně +10 osob) a Kyrgyzstánu (meziročně +6 osob).

V roce 2024 bylo v **18 případech rozhodováno ve věci odvolání proti rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR**, z toho bylo v 11 případech odvolání zamítnuto, ve 3 případech bylo rozhodnutí zrušeno a řízení zastaveno, ve 3 případech bylo rozhodnutí zrušeno a vráceno k novému projednání a v 1 případě byl změněn výrok rozhodnutí.

Ve 184 případech bylo rozhodováno ve věci odvolání proti rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie, ve 101 případech bylo odvolání zamítnuto, ve 30 případech bylo rozhodnutí zrušeno a řízení zastaveno, ve 46 případech bylo rozhodnutí zrušeno a vráceno a v 7 případech bylo rozhodnutí změněno.

XII.2.2. Rozhodnutí o správním vyhoštění

Správním vyhoštěním se rozumí ukončení pobytu cizince na území, které je spojeno se stanovením doby k vycestování z území EU a smluvních států. Doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území EU a smluvních států, stanoví Policie ČR v rozhodnutí o správním vyhoštění cizince. V odůvodněných případech lze rozhodnutím stanovit hraniční přechod pro vycestování z území.

Situace trvajících ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny stále i v roce 2024 ovlivňovala možnosti řešení zjištění protiprávního jednání zejména občanů Ukrajiny, kteří na území ČR pobývali bez jakéhokoliv oprávnění k pobytu. Každý případ je řešen individuálně, kdy je posuzován pobytový stav uvedených osob na území a následně jsou přijímána odpovídající opatření. Pro občany Ukrajiny v této souvislosti platí, že v případě vydání rozhodnutí o správním vyhoštění existují důvody znemožňující vycestování (navrácení na Ukrajinu). Těmto cizincům ministerstvo vnitra uděluje vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území.

V roce 2024 bylo **4 325 cizincům vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění**, ve srovnání s předchozím rokem se jedná o pokles o 915 osob (tj. -17,5 %) a zároveň se jedná o nejnižší zaznamenaný počet od roku 2016.

Obecně mezi důvody správního vyhoštění dominuje překročení povolené doby pobytu na území zejména těmi státními příslušníky třetích zemí, kteří jsou od vízové povinnosti osvobozeni při překračování vnějších hranic členských států pro pobyty, jejichž celková délka nepřekročí 90 dnů během jakéhokoliv období 180 dnů. K překročení povolené doby k pobytu dochází i u cizinců, kterým bylo vydáno vízum nebo povolení k pobytu jiným členským státem. U těchto cizinců je hlavním motivem překročení pobytu výkon ekonomické činnosti (zaměstnání) na území.

Nejvíce zastoupenou skupinou cizinců s vydaným rozhodnutím o správním vyhoštění tvořili v roce 2024 (jako v případě rozhodnutí o povinnosti opustit území), stejně jako v předchozích letech, občané **Ukrajiny** (1 463 osob), u kterých se jedná o meziroční pokles o více než polovinu. Občané Ukrajiny tvoří více než třetinu všech osob s rozhodnutím o správním vyhoštění.

Následují občané **Moldavska** s počtem **1 262 osob** a meziročním nárůstem o 520 osob, kdy se jedná o nejvyšší meziroční nárůst v rámci TOP 10. Na třetím místě se v roce 2024 nacházeli občané **Vietnamu** s počtem **372 osob**. Meziročně se jedná o 278 osob více a zároveň je to téměř čtyřikrát více než v předchozím roce, což odpovídá rovněž nárůstu občanů Vietnamu v rámci nelegální migrace.

Rovněž vysoký procentuální nárůst zaznamenali na 4. místě občané **Uzbekistánu (261 osob)**, kterých s vydaným rozhodnutím o správním vyhoštění bylo o 90,5 % více (tj. +124 osob) než v roce 2023. Nárůsty počtu osob jsou evidovány i u státních příslušností na 5. až 7. místě, jedná se o **Gruzii** (197 osob, meziročně +62), **Turecko** (114 osob, meziročně +75) a **Kazachstán** (104 osob, meziročně +90), u kterého se jednalo dokonce o více než 7krát více osob než v předchozím roce.

V roce 2024 bylo odborem správních činností a metodiky ŘSCP rozhodováno ve **470 případech odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění** (meziročně o 122 méně). Z uvedeného počtu bylo ve 324 případech odvolání zamítnuto, v 11 případech bylo rozhodnutí zrušeno a řízení zastaveno, v 92 případech bylo rozhodnutí zrušeno a vráceno k novému projednání a ve 43 případech byl změněn výrok rozhodnutí.

Ve věci odvolání proti nákladům řízení bylo vydáno **196** rozhodnutí z toho **148** odvolání bylo zamítnuto, v **7** případech bylo rozhodnutí zrušeno a řízení zastaveno a v 42 případech bylo rozhodnutí zrušeno a vráceno k novému projednání.

V mimoodvolacím řízení bylo řešeno **11** přezkumných řízení, kdy ve **3** případech nebyl shledán podnět na přezkumné řízení, v **5** případech bylo rozhodnutí zrušeno a vráceno k novému projednání, v **3** případech bylo rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušeno. Celkem bylo provedeno **1** řízení ve věci obnovy, kdy obnova řízení byla povolena. V **17** případech bylo odvolací řízení zastaveno z důvodu zpětvzetí odvolání.

V roce 2024 bylo odborem správních činností a metodiky ŘSCP řešeno celkem **90 žádostí** (meziročně o 1 méně) **o odstranění tvrdosti rozhodnutí o správním vyhoštění** podle § 122 zákona o pobytu cizinců. Ve 45 případech bylo rozhodnutí o správním vyhoštění zrušeno, ve 35 případech byla žádost o zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění zamítnuta a v 10 případech bylo řízení zastaveno podle § 66 správního řádu.

V roce 2024 bylo soudy ve správním soudnictví řešeno celkem **140 žalob proti rozhodnutím vydaných odborem správních činností a metodiky v odvolacím řízení** (meziročně o 55 méně). Soudy byla ve 122 případech žaloba zamítnuta, ve 2 případech byla žaloba odmítnuta, ve 12 případech soud rozhodnutí odvolacího správního orgánu zrušil a vrátil k novému projednání a ve 4 případech bylo řízení o žalobě proti rozhodnutí odvolacího správního orgánu zastaveno.

Počty osob, u kterých proběhl proces realizace vyhoštění, jsou zpravidla nižší než počty osob, kterým bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění. To je způsobeno skutečností, že pouze část cizinců s vydaným rozhodnutím o správním vyhoštění je zajišťována do zařízení pro zajištění cizinců za účelem realizace správního vyhoštění, u ostatních je předpokládáno dobrovolné opuštění území. Úspěšnost realizace vyhoštění lze tedy hodnotit u zajištěných osob v ZCC, u kterých zároveň nedošlo k podání žádosti o mezinárodní ochranu nebo nebyli přezajištěni⁶³.

Realizace správního vyhoštění ze zařízení pro zajištění cizinců byla v roce 2024 **evidována u 424 osob**, tj. meziročně u 26 osob méně. Úspěšnost realizace vyhoštění v roce 2024 byla na základě výše zmíněného více než 90 %.

V realizaci vyhoštění však existují překážky, na jejichž základě nelze občany některých třetích zemí fyzicky vyhostit. Na základě zákona č. 65/2022⁶⁴ byly dnem 24. 2. 2022 pozastaveny realizace správního vyhoštění na Ukrajinu. Toto

⁶³ K „přezajištění“ dochází po uplynutí lhůty pro zajištění dle § 124 zákona o pobytu cizinců, kdy je cizinec nadále zajištěn v režimu dle jiného zákona.

⁶⁴ Zákon č. 65/2022 Sb., ze dne 17. března 2022 o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace.

XII. Návratová politika a praxe

pozastavení přetrvávalo i v roce 2024. Občané Ukrajiny tvořili v předchozích letech dlouhodobě největší skupinu cizinců, u kterých byla prováděna realizace správního vyhoštění.

Příkladem další státní příslušnosti, u které dlouhodobě existuje překážka vycestování, jsou státní příslušníci Sýrie. Tito patří dlouhodobě k nejpočetnější skupině cizinců, kteří nelegálně vstupují na území členských států EU a zároveň se nedaří využít žádnou s možností návratu těchto cizinců, neboť Sýrie není považována za „bezpečnou zemi původu“⁶⁵.

Nejčastěji byla realizace správního vyhoštění ze zařízení pro zajištění cizinců provedena u občanů Moldavska (129 osob, meziročně -22 osob), i v předchozím roce tvořili tito státní příslušníci nejpočetnější skupinu realizovaných osob. Zatímco v předchozím roce následovali občané Turecka, v roce 2024 byli druhou skupinou s nejvíce realizovaným správním vyhoštěním občané Uzbekistánu (84 osob), u nichž došlo k výraznému, téměř dvojnásobnému (+40 osob) nárůstu realizací. Podobně je tomu u občanů Vietnamu na třetím místě s počtem 75 realizovaných osob, což znamená téměř třikrát více než v předchozím roce (+48 osob). Následovali občané Gruzie s 45 realizovanými osobami (meziročně +1 osoba), následují Kazachstán (17 osob, meziročně +13 osob), Kyrgyzstán (10 osob, meziročně -5 osob) a již zmíněné Turecko s 8 osobami, což je o 93 osob méně než v předchozím roce. Tento pokles je daný vývojem v oblasti tranzitní nelegální migrace, kdy občané Turecka byli v letech 2022–2023 druhou nejvíce zjišťovanou skupinou osob (po občanech Sýrie) a bylo jim zejména v roce 2022 vydáváno rozhodnutí o správním vyhoštění, k jehož realizaci docházelo ještě v průběhu roku 2023. Státní příslušnosti zastoupené na dalších pozicích dosahovaly jednotek osob.

XII.2.3. Trest vyhoštění uložený soudy

Trest vyhoštění z území ČR může být soudem uložen pachateli, který není občanem ČR, a to jako trest samostatný nebo i vedle jiného trestu, vyžaduje-li to bezpečnost lidí nebo majetku, anebo jiný obecný zájem.⁶⁶

V roce 2024 byl trest vyhoštění uložený soudem **1 038 osobám**⁶⁷ (meziroční pokles o 9 osob, tj. -0,9 %), přičemž nejčastější státní příslušnost Ukrajina s trestem vyhoštění zůstává stejná jako v předchozím roce, ačkoliv došlo k meziročnímu poklesu v jejich počtu. Jednalo se celkem o **156 občanů Ukrajiny** s uloženým trestem vyhoštění (meziročně o 417 osob méně).

U následujících státních příslušností se počet osob s uloženým trestem vyhoštění pohyboval nad úrovní 100 osob: **Rumunsko** (143 osob), **Slovensko** (112) a **Moldavsko** (105). V případě Rumunska (+135 osob) a Slovenska (+100 osob) se jedná o výrazné meziroční nárůsty, naopak v případě občanů Moldavska došlo k poklesu (-54 osob).

U všech ostatních státních příslušností v rámci TOP 10 bylo meziročně uloženo více trestů vyhoštění. Jedná se o občany Gruzie (81 osob, meziročně +40), Polska (61, meziročně +58), Sýrie (51 osob, meziročně +26), Bulharska (42 osob, meziročně +41), Srbska (33 osob, meziročně +21) a Vietnamu (32 osob, meziročně +6). Nejvýraznější nárůsty byly u občanů Polska na 6. místě a Bulharska na 8. místě, kdy v předchozím roce se jednalo o jednotlivce a v roce 2024 je to několik desítek osob. Při bližším pohledu na druh páchané trestné činnosti, pro kterou byli tito občané stíháni, však nevyplývá změna trendu, meziročně vyšší počty udělených trestů vyhoštění tak spíše souvisejí s větší aktivitou soudů v této oblasti.

Realizace soudního vyhoštění na základě trestu vyhoštění uloženého soudem byla v roce 2024 provedena u 167 osob, jedná se o meziroční pokles o 9 osob (tj. -5,1 %).

⁶⁵ Bezpečné země původu definuje článek 371 Směrnice Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany.

⁶⁶ Dle ustanovení § 80 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

⁶⁷ Počet osob, který byl k 31. 12. 2024 zaevidován v IS CIS.

V procesu realizace soudního vyhoštění bylo důležitým prvkem rozhodnutí vlády ČR ve formě novely zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invází vojsk Ruské federace, účinné od 1. 1. 2024 (tzv. „Lex Ukrajina IV“), na základě, které došlo ke změně čl. V trestního řádu⁶⁸. Na základě této změny mohlo ŘSCP začít realizovat vyhoštění státních příslušníků Ukrajiny na základě rozsudků soudů. Celkem bylo na Ukrajinu v roce 2024 vyhoštěno 15 státních příslušníků Ukrajiny.

V rámci procesu realizace trestu vyhoštění bylo v roce 2024 podáno celkem 166 žádostí o ověření totožnosti osob za účelem vystavení náhradního cestovního dokladu, na jejichž základě bylo ke konci roku na příslušných zastupitelských úřadech celkem 143 náhradních cestovních dokladů k návratu vystaveno.

Z hlediska státních příslušností osob byl trest vyhoštění v roce 2024 realizován nejčastěji u občanů Slovenska (55 osob, meziročně -2 osoby), kteří tvořili téměř třetinu z celkového počtu osob, u nichž byl trest vyhoštění realizován. Na druhém místě byli s počtem 21 realizovaných osob občané Rumunska, kteří byli v předchozím roce na 5. místě (meziročně +8 osob). Třetí následovali občané Ukrajiny s počtem 15 soudně vyhoštěných osob, zatímco v roce 2023 vzhledem k pozastavení realizace vyhoštění nebyla vyhoštěna žádná osoba. Následovali občané Moldavska (12 osob, meziročně - 7 osob) a Bulharska (11 osob, meziročně -7 osob).

Ve druhé polovině TOP 10 byl u uvedených státních příslušníků realizován trest vyhoštění max. u 8 osob.

XII.2.4. Zařízení pro zajištění cizinců na území ČR

K 31. 12. 2024 provozovala Správa uprchlických zařízení (SUZ MV) **tři zařízení pro zajištění cizinců** (dále také ZZC), ve kterých je cizinec povinen se zdržovat na základě rozhodnutí o zajištění za účelem realizace správního vyhoštění dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, a to v **Bělé – Jezové** (Středočeský kraj), **Vyšních Lhotách** (Moravskoslezský kraj) a **Balkové** (Plzeňský kraj). Ubytovací kapacita uvedených zařízení pro zajištění cizinců se v průběhu roku neměnila a k 31. 12. 2024 činila **celkem 1 043 lůžek**.

Spolu se zajištěním ubytovacích a stravovacích služeb zde fungují sociální pracovníci a poskytují své služby psycholog (často jde o krizovou intervenci). Klientům slouží rozmanitá nabídka volnočasových aktivit – typicky sledování TV, návštěvy posilovny a venkovního hřiště nebo hraní společenských her a četba cizojazyčné literatury i periodik. Zařízení pravidelně navštěvovaly nestátní neziskové organizace, které nabídku dále rozšiřovaly, zejména o provoz humanitárního skladu šatstva a právní poradenství.

V roce 2024 bylo umístěno do zařízení celkem **846** cizinců, oproti předchozímu roku jde o pokles o 225 osob (tj. -21,0 %). Z hlediska státních příslušností prošlo ve sledovaném roce uvedenými zařízeními pro zajištění cizinců nejvíce státních příslušníků **Moldavska** (170 osob, tj. 20,1 %), u kterých je vykázán meziroční pokles (-11 osob, tj. -6,1 %). Dále následovali státní příslušníci **Vietnamu** (161 osob, tj. 19,0 %; +50 osob, tj. +45,0 %), **Uzbekistánů** (129 osob, tj. 15,2 %; +64 osob, tj. +98,5 %), **Gruzie** (77 osob, tj. 9,1 %; +6 osob, tj. +8,5 %) a **Turecka** (44 osob, tj. 5,2 %; -212 osob, tj. -82,8 %). Těchto pět státních příslušností tvořilo podíl 68,7 % na celkovém počtu umístěných cizinců.

⁶⁸ Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád).

XII. Návratová politika a praxe

Cizinci umístění do zařízení pro zajištění cizinců – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem	1 071	100,0 %	846	100,0 %	-21,0 %	-225
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Moldavsko	181	16,9 %	170	20,1 %	-6,1 %	-11
Vietnam	111	10,4 %	161	19,0 %	45,0 %	50
Uzbekistán	65	6,1 %	129	15,2 %	98,5 %	64
Gruzie	71	6,6 %	77	9,1 %	8,5 %	6
Turecko	256	23,9 %	44	5,2 %	-82,8 %	-212
Rusko	14	1,3 %	39	4,6 %	178,6 %	25
Sýrie	141	13,2 %	27	3,2 %	-80,9 %	-114
Kazachstán	4	0,4 %	19	2,2 %	375,0 %	15
Alžírsko	10	0,9 %	16	1,9 %	60,0 %	6
Nigérie	9	0,8 %	14	1,7 %	55,6 %	5

Zdroj: SUZ MV

V roce 2024 bylo ze zařízení pro zajištění cizinců propuštěno 859 osob, přičemž nejčastějším důvodem byl dobrovolný návrat dle § 123a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (55,9 % všech odchodů + 0,9 % dobrovolný návrat dle § 54a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu), poté zánik důvodů pro zajištění (13,2 %), přemístění do azylového zařízení (12,2 %), předání cizince do odpovědné země dle Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013 (Dublin III) (11,8 %), správní vyhoštění formou vycestování (4,5 %), správní vyhoštění formou readmise (0,6 %), přemístění do vazby nebo vězení (0,5 %), zrušení rozhodnutí o zajištění (0,2 %) a přemístění do zařízení pro děti – cizince (0,2 %).

XII.2.5. Provádění readmisních smluv

Readmisní řízení je prováděno na základě readmisních dohod o zpětném přebírání osob. V rámci readmisního řízení jsou využívány bilaterální readmisní dohody mezi ČR a příslušným státem nebo readmisní dohody uzavřené EU a zemí mimo území členských států EU.

V roce 2024 ve srovnání s rokem 2023 ŘSCP zaznamenalo poměrně znatelný nárůst případů, kdy byla ze strany Švýcarska ČR požádána o převzetí 58 osob. Jednalo se zejména o státní příslušníky Ukrajiny, kteří v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině žádali ve Švýcarsku o pobytový titul. Z celkového počtu 58 žádostí, které švýcarská strana zaslala na základě indicií, jež nasvědčovaly o možnosti existence pobytového titulu státních příslušníků Ukrajiny na území České republiky (čímž by byla splněna podmínka pro převzetí osob, která je stanovena ve Smlouvě mezi Českou republikou a Švýcarskou konfederací o předávání a přebírání osob pobývajících neoprávněně na jejich území), bylo 53 zamítnuto.

XII.2.5.1. Provádění readmisních smluv se sousedními státy

Readmisní dohody se sousedními státy jsou nejčastěji využívanými. Dlouhodobě byly v předchozích letech nejčastěji převzaty do ČR osoby z Německa, naopak předány byly ČR osoby nejčastěji zpět na území Slovenska. Ne jinak tomu bylo i v roce 2024, díky poklesu tranzitní nelegální migrace se však počty výrazně snížily.

Osoby převzaté ČR ze sousedních států

V roce 2024 převzala Česká republika v rámci readmisního řízení od sousedních států celkem 158 osob, meziročně se jedná o 571 osob méně (tj. -78,3 %). Z tohoto počtu se jednalo v **119 případech o státní příslušníky třetích zemí**.

Pokles se týká zejména úseku státní hranice s Německem, která dlouhodobě z hlediska převzatých osob stranou ČR patří k nejvíce zatíženým. V roce 2024 bylo z Německa převzato 84 státních příslušníků třetích zemí, což je o 580 osob méně

(tj. -87,3 %) než v předchozím roce. Pokles readmisních řízení souvisí s celkovým poklesem počtu osob směřujících přes Českou republiku v rámci v tranzitní nelegální migrace do cílového Německa.

Dále bylo převzato 24 státních příslušníků třetích zemí z Polska (meziročně +14 osob) a 11 z Rakouska (meziročně +3 osoby). Ze Slovenska nebyla v roce 2024 převzata žádná osoba.

Dle státních příslušností byli ze sousedních států převzati nejčastěji občané Sýrie (28 osob), Ukrajiny (15 osob), Moldavska (13 osob) a Vietnamu (10 osob).

Readmisní řízení se sousedními státy – převzatí státní příslušníci třetích zemí ČR ze sousedních států – srovnání 2023/2024

Rok	2023	2024	Změna oproti předchozímu období	
			v %	absolutní číslo
Převzato osob orgány ČR ze sousedních států	686	119	-82,7	-567
z toho (řazeno dle 2024):				
z Německa	664	84	-87,3	-580
z Polska	10	24	140,0	14
z Rakouska	8	11	37,5	3
ze Slovenska	4	0	-100,0	-4

Zdroj: ŘSCP

V roce 2024 ČR odmítla ze sousedních států převzetí u 55 osob (meziročně o 124 osob méně, tj. -69,3 %). Odmítnutí bylo provedeno u 35 osob z Německa, 15 osob z Rakouska a 5 osob z Polska. Důvodem odmítnutí byla zejména skutečnost, že nebylo prokázáno, zda cizinci na území sousedních států vstoupili z ČR.

Osoby předané ČR do sousedních států

V roce 2024 předala ČR v rámci readmisního řízení do sousedních států celkem 62 osob, meziročně se jedná o velmi výrazný pokles o 1 892 osob (tj. -96,8 %).

Z uvedeného počtu 62 osob se jednalo v **43 případech o občany třetích zemí**. U občanů EU se jedná ve všech případech o předané občany Slovenska se soudním trestem vyhoštění.

Readmisní řízení se sousedními státy – předání státní příslušníci třetích zemí ze strany ČR do sousedních států – srovnání 2023/2024

Rok	2023	2024	Změna oproti předchozímu období	
			v %	absolutní číslo
Předáno osob orgány ČR do sousedních států	1 950	43	-97,8	-1 907
z toho (řazeno dle 2024):				
do Německa	30	19	-36,7	-11
do Rakouska	27	13	-51,9	-14
na Slovensko	1 888	8	-40,0	-2
do Polska	5	3	-99,6	-1 880

Zdroj: ŘSCP

Pokles se týká zejména počtu předaných státních příslušníků třetích zemí na Slovensko (o 1 880 osob, tj. -99,6 %), což odráží skutečnost, že v roce 2024 ve směru ze Slovenska do ČR probíhala tranzitní nelegální migrace v mnohem menší míře než v letech předchozích.

Nejvíce státních příslušníků třetích zemí bylo předáno do Německa (19 osob, meziročně -14 osob), dále do Rakouska (13 osob, meziročně -14 osob) a 1 osoba byla předána do Polska (meziročně -1 osoba).

Dle státních příslušností byli do sousedních států předání nejčastěji občané Ukrajiny a Eritrey (po 5 osobách), následovali občané Sýrie (4 osoby).

XII. Návratová politika a praxe

V roce 2024 bylo sousedními státy odmítnuto převzetí u celkem 9 osob (meziročně -264 osob, tj. - 96,7 %), nejvyšší počet 6 osob byl odmítnut ze strany německých orgánů, 2 osoby odmítlo převzít Slovensko a 1 osobu Polsko.

XII.2.6. Tranzity pozemní cestou

Institut tranzitů pozemní cestou je využíván při dobrovolném vycestování (nejedná se čistě o dobrovolný návrat, cizinec je na základě rozhodnutí a stanovené lhůty k vycestování donucen k vycestování z území ČR). Pozemní tranzit se realizuje v případech, kdy má cizinec například vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území ČR, správní vyhoštění, byl mu ukončen pobyt na území ČR, byla mu stanovena lhůta k vycestování a bude vycestovávat z území ČR pozemní cestou přes jiný členský stát EU do země původu. O pozemní tranzit cizinec požádá 10 dnů před plánovanou cestou a bude tranzitovat přes členský stát, na jehož území nemá udělen žádný statut pobytu. K tranzitu přes území daného členského státu je nutný souhlas dotčeného státu, který je vyžádán cestou ŘSCP a po vyslovení souhlasu je cizinci předán k uskutečnění cesty, jako doklad o povolení tranzitu přes území daného státu.

Principem tranzitů po zemi je v podstatě uznávání rozhodnutí o návratu, včetně lhůty k opuštění území, cestou výměny formulářů mezi dotčenými členskými státy.

V roce 2024 bylo nabráno celkem 8 žádostí o pozemní tranzit. Všechny tyto tranzity byly realizovány. Jednalo se o státní příslušníky Běloruska (4 osoby), Ruska (3 osoby) a Ukrajiny (1 osoba). Ve všech případech bylo uvedeným cizincům vydáno ze strany Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky rozhodnutí o zamítnutí pobytového oprávnění. Tranzitní zemí bylo vždy Polsko.

V jednom případě byla řešena žádost o pozemní tranzit ze strany Německa pro státního příslušníka Ukrajiny, který cestoval přes území ČR a Polska zpět do domovského státu.

XII.2.7. Dobrovolné návraty

Při realizaci vycestování je pak vždy přednostně řešena možnost dobrovolného návratu před návratem nuceným.

Problematika dobrovolných návratů je na národní úrovni **upravena zákonem o pobytu cizinců ustanovením §123a**. Na základě písemné žádosti cizince podané ministerstvu nebo policii může ministerstvo zajistit úhradu nákladů spojených s dobrovolným návratem cizince, který je zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců nebo kterému byla stanovena lhůta k vycestování či který na území pobývá bez platného oprávnění k pobytu. Vyřízení takové žádosti pak spadá do kompetence odboru azylové a migrační politiky, který zajistí veškeré náležitosti tak, aby bylo možné návrat realizovat. Dobrovolná repatriace je dále upravena **zákonem o azylu**, kdy na základě ustanovení §54a ministerstvo vnitra může, je-li to ve veřejném zájmu, nést náklady spojené s dobrovolným návratem.

Národní právní úprava dobrovolných návratů a návratů obecně **je plně v souladu s legislativou EU**. Zejména se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

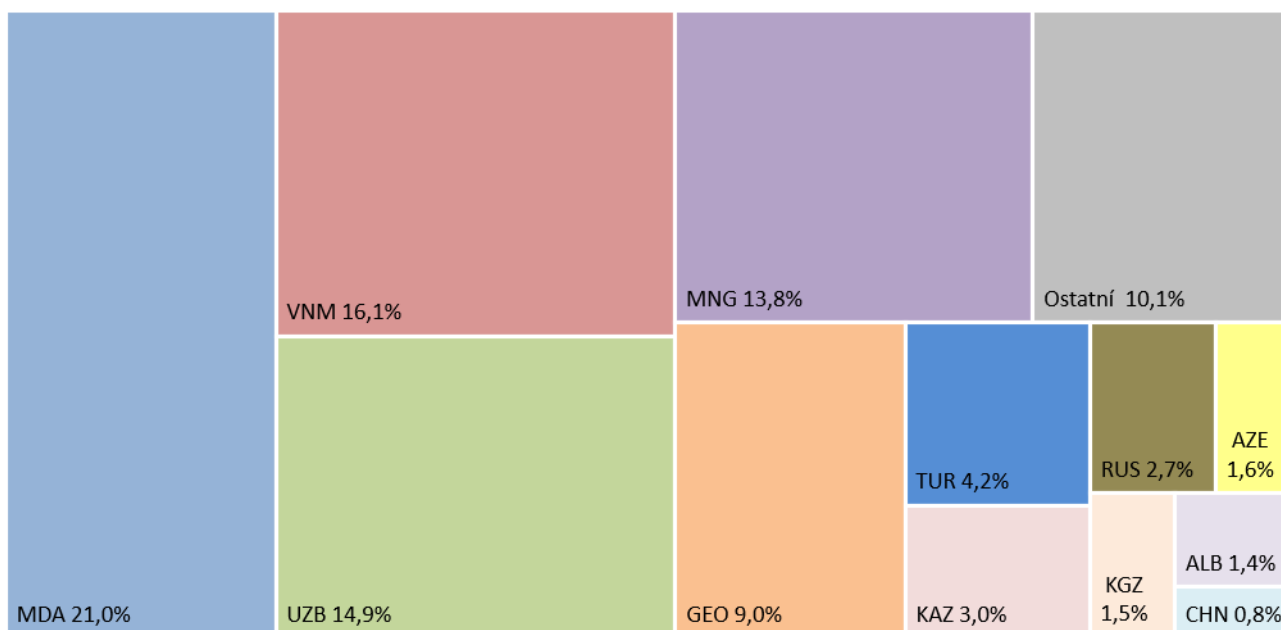
V oblasti dobrovolných návratů realizují v současnosti své programy asistovaných dobrovolných návratů Ministerstvo vnitra ČR a Správa uprchlických zařízení MV ČR (SUZ). **Ministerstvo vnitra** se ve svém programu soustředí především na **cizince, kterým bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění nebo rozhodnutí o povinnosti opustit území s důrazem na cizince, u kterých bylo rozhodnuto o zajištění**. SUZ prostřednictvím svého programu poskytuje pomoc s dobrovolným vycestováním **neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu**.

U programů dobrovolných návratů zajišťují ministerstvo vnitra a SUZ nejen realizaci samotného dobrovolného návratu, ale také veškeré související poradenství a asistenci, které jsou pro efektivní, rychlé a úspěšné uskutečnění návratu nezbytné. Mezi zajišťované služby patří poskytování informací o dobrovolném návratu cizincům umístěným

v přijímacích a pobytových střediscích pro žadatele o mezinárodní ochranu a v zařízeních pro zajištění cizinců. Rovněž se provádí návratové poradenství poskytované cizincům s povinností opustit území ČR, na které nebyl uplatněn institut zajištění. V souvislosti s návratovým poradenstvím je dotčeným cizincům poskytována asistence při komunikaci se zastupitelskými úřady jejich zemí původu, nejčastěji v souvislosti s vyřízením náhradního cestovního dokladu. MV ČR může také v případě potřeby pro cizince zajistit tranzitní asistenci a asistenci po přiletu do země původu.

V průběhu roku 2024 bylo realizováno **celkem 791 dobrovolných návratů cizinců**. V rámci tohoto počtu bylo 748 asistovaných dobrovolných návratů cizinců realizováno MVČR, 38 asistovaných dobrovolných návratů podle zákona o azylu bylo realizováno SUZ a 5 cizinců bylo navráceno s asistencí IOM⁶⁹. Nejčteněji byli mezi těmito navrátilci zastoupeni státní příslušníci Moldavska, Vietnamu, Uzbekistánu, Mongolska a Gruzie.

Dobrovolné návraty v roce 2024 dle státní příslušnosti (MV, SUZ, IOM)



Zdroj: MV

XII.2.7.1. Dobrovolné návraty realizované Správou uprchlických zařízení

Každý cizinec splňující podmínky uvedené v ustanovení § 54 a zákona o azylu, je oprávněn požádat o repatriaci – dobrovolný, důstojný a bezpečný návrat do země původu nebo třetí země, hrazený z rozpočtu státu. Nárok na dobrovolný návrat nevzniká automaticky, každá žádost je posuzována individuálně, ale v zájmu státu je podpořit návrat osob, které o to dobrovolně požádají. SUZ MV nese náklady na repatriaci s přihlédnutím k tomu, zda cizinec splňuje podmínky zákona, přičemž zohledňuje při realizaci zdravotní a psychologický stav, rodinnou a sociální situaci a další faktory.

⁶⁹ Projekt Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) s názvem „Návratová a reintegrační podpora u dobrovolných návratů státních příslušníků třetích zemí 2024-2026“ je financován z operačního programu Azylového, migračního a integračního fondu EU (AMIF). IOM v rámci projektu poskytuje administrativní, logistickou a finanční podporu, včetně reintegrační podpory, migrantům, kteří nemohou nebo nechtějí zůstat v ČR a rozhodnou se vrátit do země původu. Zaměřuje se hlavně na cizince, kterým má usnadnit proces návratu do země původu a přispět k celkové udržitelnosti jejich návratu. V roce 2024 byl projekt schválen a oficiálně spuštěn.

XII. Návratová politika a praxe

Při realizaci dobrovolného návratu SUZ MV poskytuje žadatelům bezplatný nákup letenky nebo jízdenky do cílové země, přímou asistenci při odjezdu, poradenství a v případě, že klientovi není možné zajistit dopravu až do jím zvolené destinace, může mu být vyplacen příspěvek na dopravu do požadovaného místa v cílové zemi.

Dále může SUZ MV poskytnout další nezbytnou asistenci, která povede k úspěšnému návratu cizince, například se jedná o asistenci při zajištění cestovního dokladu v případě jeho absence, úhradu nákladů s tím spojených, zajištění odvozu na místo odjezdu z ČR, zajištění doprovodu zdravotně nezpůsobilého cizince specializovanou přepravní zdravotnickou službou, asistenci během případného přestupu v cizí zemi atd.

V případě potřeby SUZ MV spolupracuje při realizaci repatriací s OAMP, IOM nebo Českým červeným křížem. Z důvodu ochrany osobních údajů žadatelů o mezinárodní ochranu SUZ MV přímo do kontaktu se zahraničními úřady zemí původu nevstupuje. S uvedenými smluvními organizacemi SUZ MV spolupracuje zejména v případech:

- je-li nutné zajištění náhradních nebo prodloužení doby platnosti stávajících cestovních dokladů,
- narodí-li se žadateli o mezinárodní ochranu na území ČR dítě a není tedy zapsáno v cestovním dokladu rodiče a Policie ČR nemůže vydat cestovní průkaz totožnosti, nebo tento není dostačující k návratu,
- je-li nutná asistence při mezipřistání (např. z důvodů handicapu),
- je-li nevyhnutelné mezipřistání a přestup v zemích schengenského prostoru,
- jedná-li se o nezletilého žadatele o mezinárodní ochranu bez doprovodu.

V roce 2024 bylo řešeno celkem **50 žádostí o dobrovolný návrat**, z toho bylo navráčeno do požadovaných zemí celkem **38 osob**, a to státních příslušníků zemí: **Turecko** (8 osob), **Gruzie** (6 osob), **Uzbekistán** (5 osob), **Rusko** (4 osoby), **Venezuela** (3 osoby), **Ázerbájdžán**, **Čína**, **Irák**, **Kuba** a **Moldavsko** (každá země po 2 osobách) a **Írán** a **Sýrie** (obě země po 1 osobě).

XII.2.7.2. Dobrovolné návraty zajišťované Ministerstvem vnitra

V rámci realizace asistovaného dobrovolného návratu Ministerstvo vnitra zajišťuje jednak samotné vycestování, zároveň také veškeré související poradenství a asistenci, které jsou pro efektivní, rychlé a úspěšné uskutečnění návratu nezbytné. Od roku 2023 OAMP MV ČR realizuje dva vzájemně propojené návratové projekty, které jsou financované z prostředků Azylového, migračního a integračního fondu EU. Náplní těchto dvou projektů je primárně zabezpečení realizace návratů příslušníků třetích zemí do zemí původu. Projekt „**Udržení a posílení návratové struktury OAMP MV ČR**“ se soustředí na personální zabezpečení návratové struktury OAMP. Zejména se jedná o udržení dostupnosti služeb spojených s dobrovolným návratem na území celé ČR. Prostřednictvím projektu „**Provozně-technická podpora návratové struktury OAMP MV ČR**“ je pak pro tuto návratovou strukturu zabezpečováno technické zázemí a řešena průběžná podpora chodu jednotlivých pracovišť.

Od dubna 2021 je MV ČR zapojeno do programu agentury FRONTEX s názvem EU Reintegration Programme (EURP) (dříve *Joint Reintegration Services* (JRS)). V rámci tohoto programu je dostupná reintegrační podpora navracejícím se cizincům, a to buď ve formě omezenější „po příjezdové“ nebo rozsáhlejší „po návratové“ asistence. Od listopadu 2024 je dostupná síť partnerských organizací v celkem 42 zemích návratu. Reintegrační asistence je poskytována cestou partnerských organizací přímo v zemích návratu a umožňuje cizincům získat v rámci realizace dobrovolného návratu také podporu při zahájení podnikání, dlouhodobou podporu s bydlením, sociální, zdravotní a psychosociální podporu, podporu při vstupu na pracovní trh, finanční podporu, podporu vzdělávání, dalšího profesního vzdělávání či podporu při sloučení rodiny. Využívání reintegračních aktivit v rámci programu EURP umožňuje MV ČR reagovat na případné specifické potřeby navracených cizinců a celkově podpořit návratový proces včetně začlenění cizince v zemi původu. Za rok 2024 získalo v rámci projektu EURP reintegrační podporu 62 cizinců z velké části pocházejících z Vietnamu a Mongolska.

V roce 2024 bylo Ministerstvem vnitra realizováno celkem 748 asistovaných dobrovolných návratů. Z uvedeného počtu u 479 případů jednalo o osoby umístěné v zařízeních pro zajištění cizinců. Nejčastěji byl dobrovolný návrat realizovaný Ministerstvem vnitra u státních příslušníků Moldavska (164 osob), Vietnamu (127 osob), Uzbekistánu (110 osob), Mongolska (109 osob) a Gruzie (65 osob). Celkem se podařilo úspěšně realizovat dobrovolný návrat cizinců 45 různých státních příslušností.

I nadále byla během roku 2024 situace v oblasti navracení ovlivněna dopady ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny. Před jeho započítáním byla Ukrajina dlouhodobě zemí s nejvíce realizovanými návraty. Návratové aktivity byly v souvislosti s ozbrojeným konfliktem výrazně utlumeny, zejména ve vazbě na přerušení návratů realizovaných Ředitelstvím služby cizinecké policie. Pro vybrané případy připravilo ministerstvo vnitra na základě **usnesení vlády č. 311 ze dne 15. května 2024** od 1. června 2024 do 30. listopadu 2024 „Pilotní projekt Programu asistovaných návratů pro osoby pobývající na území ČR na základě pobytového oprávnění vydaného v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny.“ Hlavním cílem projektu bylo zajištění návratu cizinců pobývajících na území ČR na základě pobytového oprávnění vydaného v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invází vojsk Ruské federace, kteří o návrat projeví zájem a nejsou schopni realizaci návratu zajistit vlastními silami a s využitím vlastních prostředků. Cílovou skupinou Pilotního projektu byli tedy stanoveni držitelé dočasné ochrany a rovněž cizinci, kteří na území ČR pobývají v režimu zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění. Délka trvání pilotního projektu byla nastavena na 6 měsíců s možností prodloužení. V roce 2024 bylo v rámci tohoto pilotního projektu vráceno 22 státních příslušníků Ukrajiny. Z toho 17 případů návratů bylo realizováno autobusovými spoji a 5 případů pozemním transferem zdravotní dopravní službou s lékařem.

Obecně na praxi navracení mělo v roce 2024 i nadále ač v menší míře než v roce 2023 vliv omezení či úplné zrušení některých letů v souvislosti s vypuknutím konfliktu na Ukrajině. Byly zrušeny některé pravidelné linky s tranzitem přes Moskvu a omezeny další linky směrem do oblasti východní Evropy a Asie. Od ledna 2024 MVČR začalo využívat k nákupu letenek v rámci asistovaných dobrovolných návratů modul agentury Frontex s názvem „Frontex Application for Return (FAR).“ Letenky zakoupené prostřednictvím tohoto systému jsou hrazeny z rozpočtu agentury Frontex. V roce 2024 MVČR využilo systém FAR pro nákup letenek u více než poloviny realizovaných návratů.

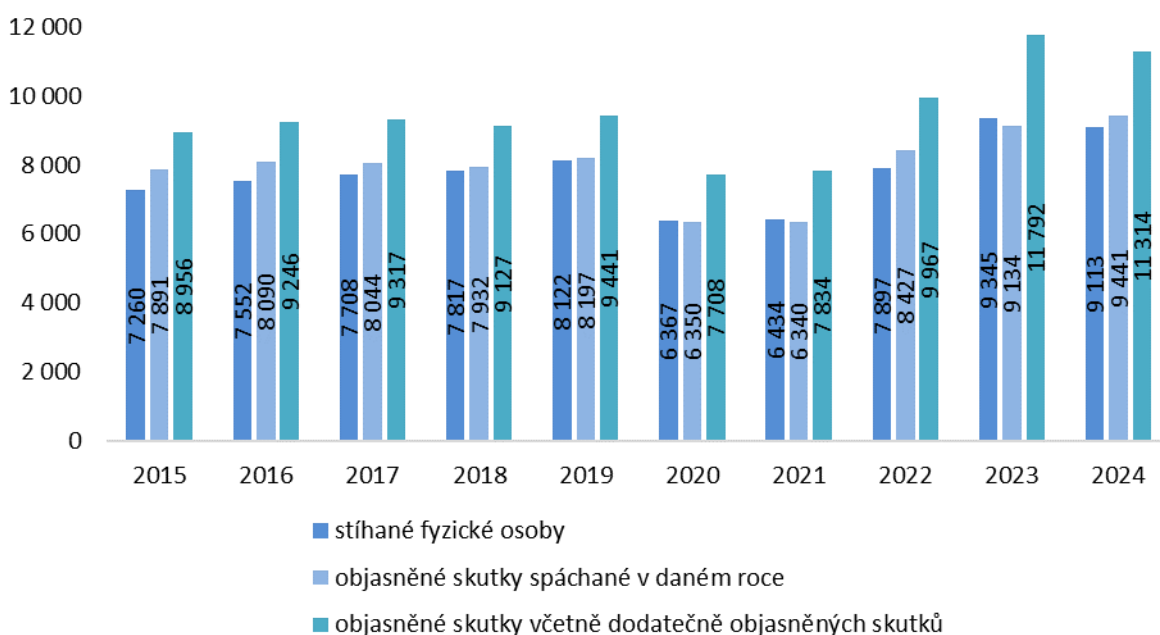
Dále se v roce 2024 celkově navýšil počet realizovaných návratů cizinců mimo zařízení pro zajištění cizinců z 198 osob na 269 osob.

XIII. TRESTNÁ ČINNOST CIZINCŮ

XIII.1. TRESTNĚ STÍHANÍ CIZINCI⁷⁰

V ČR bylo v roce 2024 trestně stíháno **75 478 fyzických osob**, cizinci se na tomto celkovém počtu podíleli **9 113 osobami**. Ve srovnání s rokem 2023 bylo v roce 2024 stíháno **o 232 cizích státních příslušníků méně**, což představuje **pokles o 2,5 %**. Cizinci tvořili podíl ve výši 12,1 % na celkovém počtu stíhaných fyzických osob, přičemž v porovnání s rokem 2023 se tento podíl meziročně zvýšil **o 0,3 procentního bodu**.

Vývoj trestné činnosti cizinců v letech 2015-2024



Zdroj: ÚSKPV

⁷⁰ Statistika kriminality PČR rozlišuje a počítá tyto veličiny: registrovaný skutek, objasněný skutek, skutek objasněný dodatečně a stíhaná osoba.

Registrovaný skutek je trestný čin, který je **ve sledovaném roce zahájený** ve smyslu § 158/3 tr. řádu.

Objasněný skutek je ten registrovaný skutek, který je **ve sledovaném období též objasněn**, tzn., že je pro tento skutek stíhaná alespoň jedna osoba.

Skutek **objasněný dodatečně** je ten skutek, který je registrovaný (zahájeno tr. řízení podle § 158/3 tr. řádu) v jakémkoliv období před sledovaným rokem a **až ve sledovaném roce je objasněn**.

Celkově objasněné skutky jsou pak součtem objasněných a dodatečně objasněných skutků.

Stíhanou osobou ve smyslu SK rozumíme osobu, které bylo sděleno obvinění podle § 160/1 tr. řádu nebo osobu již bylo sděleno podezření podle § 179a tr. řádu (zkrácené přípravné řízení) nebo osobu, která se dopustila činu jinak trestného a jejíž trestní stíhání je nepřipustné podle § 11 tr. řádu (osoby mladší 15ti let, nepřičetné, diplomaté, apod.). Není rozhodné, kdy byl skutek zahájen ve smyslu § 158/3 tr. řádu, **rozhodující je datum sdělení obvinění** (podezření, apod.).

V roce 2024 tak byl v ČR zaznamenán, po nárůstu v předchozích letech, mírný **pokles počtu trestně stíhaných cizinců**, což koresponduje s evidovaným poklesem celkového počtu všech **trestně stíhaných osob**. V minulosti došlo k výraznému poklesu celkového počtu **trestně stíhaných osob v roce 2020**, což přetrvalo i v roce následujícím, v roce 2022 byl evidován jejich výrazný **nárůst**. V roce 2020 bylo přerušeno šestileté období každoročního nárůstu podílu stíhaných cizinců na počtu celkem stíhaných fyzických osob, jejich podíl se snížil, v roce 2021 však opět bylo zaznamenáno jeho navýšení, které dále vzrostlo i v letech 2022 a 2023. V minulém roce sice mírně poklesl počet trestně stíhaných cizinců, nicméně jejich podíl na celkovém počtu stíhaných osob, tedy **12,1 % je nejvyšší od roku 2011**.

Trestně stíhaní cizinci a jejich podíl na trestně stíhaných osobách v ČR v letech 2015–2024

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem trestně stíhané fyzické osoby na území ČR	101 597	93 093	86 787	84 620	85 730	75 009	69 373	75 160	78 969	75 478
z toho:										
trestně stíhaní cizinci	7 260	7 552	7 708	7 817	8 122	6 367	6 434	7 897	9 345	9 113
podíl na trestně stíhaných fyzických osobách v ČR v %	7,1	8,1	8,9	9,2	9,5	8,5	9,3	10,5	11,7	12,1

Zdroj: ÚSKPV

V roce 2024 bylo objasněno (včetně skutků objasněných dodatečně) celkem **11 314 skutků** spáchaných cizinci, což je o 478 méně než v předchozím roce, z toho **9 441 skutků** spáchali cizí státní příslušníci v roce 2024. Z celkového počtu objasněných skutků (tj. včetně dodatečně objasněných) spáchaných v roce 2024 všemi stíhanými osobami na území ČR tvořily skutky spáchané cizinci **12,1 %** – tento podíl tak stoupl v roce 2024 oproti předchozímu roku o 0,3 %.

Přehled trestné činnosti – srovnání let 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Registrováno skutků	181 417	100,0	173 322	100,0	-4,5 %	-8 095
Objasněno skutků	82 992	45,7	78 178	45,1	-5,8 %	-4814
z toho spácháno cizinci	9 134	11,0	9 441	12,1	3,4 %	307
Celkem objasněno skutků*	100 447	100,0	94 893	100,0	-5,5 %	-5 554
z toho spácháno cizinci*	11 792	11,7	11 314	11,9	-4,1 %	-478
Celkem stíháno fyzických osob	78 969	100,0	75 478	100,0	-4,4 %	-3 491
z toho cizinci	9 345	11,8	9 113	12,1	-2,5 %	-232

Zdroj: ÚSKPV

*včetně dodatečně objasněných skutků registrovaných v předchozích letech

Z pohledu vyšších územních samosprávných celků, resp. krajských ředitelství policie (dále též jen KŘP), bylo v roce 2024 pořadí **tří nejzatíženějších krajů** s nejvyšším počtem stíhaných cizinců následující: teritorium hl. m. Prahy s počtem **2 634** trestně stíhaných cizinců, Středočeského kraje s počtem 1 197 a území Plzeňského kraje s 685 stíhanými cizinci.

Pokud jde o druh kriminality, v roce 2024 byli cizinci nejčastěji trestně stíháni pro následující trestnou činnost⁷¹:

⁷¹ Uváděna je TSK, tj. takticko-statistická klasifikace trestných činů (nikoli paragrafy trestního zákoníku).

XIII. Trestná činnost cizinců

- Nejvíce cizích státních příslušníků bylo stíháno pro trestné činy spadající do kategorie **zbývající kriminality**⁷², jednalo se o **2 901 cizinců** (-162, tj. o 5,3 % méně než v roce 2023), ve které dominují trestné činy *ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství*⁷³ – celkem **1 567** cizinců, následuje okruh trestných činů spáchaných v souvislosti s *dopravními silničními nehodami z nedbalosti*, za něž bylo stíháno **885** cizinců a trestný čin *zanedbání povinné výživy* – celkem **254** cizinců.
- Následují trestné činy, které zahrnuje kategorie **ostatní kriminální trestné činy** s počtem **1 998 stíhaných cizinců** (-493 cizinců, tj. -19,8 %), kde byl výrazným počtem zastoupen trestný čin *maření výkonu úředního rozhodnutí*: **1 029** cizinců. Do této kategorie jsou též zařazeny trestné činy postihující drogovou kriminalitu, mj. *nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy* (**256** cizinců), a trestný čin *výtržnictví* (**255** cizinců).
- Pro **majetkové trestné činy** bylo v roce 2024 stíháno **1 824** cizinců (-52, tj. -2,8 %), přičemž nejvýraznější zastoupení u tohoto druhu kriminality tvořily *krádeže prosté* (**949** cizinců).
- Následují **hospodářské trestné činy**, v této kategorii bylo stíháno **1 565** cizinců (+294, tj. +23,1 %). U tohoto druhu kriminality byly nejčastěji zastoupeny trestné činy *padělání a pozměnění veřejné listiny* – celkem **993 trestně stíhaných cizinců**, *zkrácení daně* (87 cizinců) a *podvod* (65 cizinců).
- Pro **násilné trestné činy** bylo stíháno **1 211** cizinců (+127 cizinců, tj. +11,7 %), přičemž nejvíce zastoupenými trestnými činy byly u tohoto druhu kriminality *úmyslné ublížení na zdraví s počtem 518 stíhaných cizinců*, *nebezpečné vyhrožování* (213 cizinců) a *loupež* (172 cizinců). Do této kategorie je zařazen též trestný čin *vražda*, pro který bylo stíháno 18 cizinců. U více než poloviny vražd spáchaných cizinci byly motivem osobní vztahy.
- Nejméně zastoupeným, ovšem velice závažným druhem kriminality, jsou **mravnostní trestné činy, pro které bylo v roce 2024 stíháno 156 cizích státních příslušníků** (-34, tj. -17,9 %), nejčastěji pro trestný čin *znásilnění* (82 cizinců).

Trvale mají trestně stíhaní cizinci velmi výrazné zastoupení u několika trestných činů. Jedná se například o trestný čin padělání a pozměňování veřejné listiny (89,4 % z 1 111 osob) či ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství s 20,9 % z 7 495 osob.

⁷² Do kategorie „ostatní kriminální činy“ jsou zařazeny skutkové podstaty trestných činů spadajících do obecné kriminality, které se svou povahou nedají zařadit do násilné, mravnostní či majetkové kriminality / do kategorie „zbývající“ kriminalita jsou zařazeny skutkové podstaty tr. činů, které se svojí povahou nedají zařadit do obecné, hospodářské ani vojenské a protiústavní kriminality.

⁷³ Pro statistické vykazování je vyhodnocován součet těchto trestných činů.

Počet trestně stíhaných cizinců na území ČR a počet skutků spáchaných cizinci dle jednotlivých druhů kriminality – srovnání 2023/2024

Druh kriminality	Stíháno cizinců	Počet objasněných skutků*	Stíháno cizinců	Počet objasněných skutků*
	2023	2023	2024	2024
Násilné činy	1 084	1 111	1 211	1 259
z toho vraždy	35	35	18	18
z toho loupeže	156	144	172	147
z toho úmyslné ublížení na zdraví	515	459	518	455
Mravnostní činy	190	235	156	208
Majetkové činy	1 876	3 337	1 824	2 629
z toho krádeže vloupáním	416	598	378	541
z toho krádeže prosté	973	1 206	949	1 305
z toho krádeže kapesní	150	161	172	182
Ostatní kriminální činy	2 491	2 523	1 998	2 150
z toho nedovolená výroba a jiné nakládání s OPL** a s jedy	267	269	256	255
z toho šíření toxikomanie	1	1	3	2
z toho přechovávání OPL** a jedů	109	110	115	115
z toho výroba a držení předmětů k nedovolené výrobě OPL** a jedů	3	3	6	5
z toho nedovolené pěstování rostlin obsahující OPL**	4	3	3	2
z toho maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání	1 200	1 296	1 029	1 099
Zbývající kriminalita	3 063	3 136	2 901	2 958
z toho silniční nehody z nedbalosti	885	889	885	893
z toho ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství	1 713	1 744	1 567	1 588
z toho zanedbání povinné výživy	303	332	254	280
Hospodářské činy	1 271	1 447	1 565	2 106
Celková kriminalita	9 345	11 792	9 113	11 314

Zdroj: ÚSKPV

* včetně dodatečně objasněných skutků registrovaných v předchozích letech

** OPL – omamné a psychotropní látky

Z pohledu státních příslušností tvořili v roce 2024 nejpočetnější skupiny trestně stíhaných cizinců státní příslušníci **Ukrajiny 3 842 osob** (+365, tj. +10,5 %), **Slovenska s počtem 2 348 osob** (-213, tj. -8,3 %), **Polska 381 osob** (-44, tj. -10,4 %) a **Rumunska 371 osobami** (-4, tj. -1,1 %). Následují státní příslušníci **Vietnamu s 281 osobami** (+80, tj. 39,8 %), **Moldavska s 260 osobami** (-96, tj. -27,0 %), **Bulharska s 218 osobami** (-12, tj. -5,2 %), **Gruzie se 154 osobami** (-35, tj. -18,5 %), **Ruska se 127 osobami** (-12, tj. -8,6 %) a **Maďarska se 108 osobami** (-24, tj. -18,2 %). **Největší početní nárůst** byl zaznamenán u státních příslušníků **Ukrajiny, procentuální pak u státních příslušníků Vietnamu.**

XIII. Trestná činnost cizinců

Trestně stíhaní cizinci v ČR dle státní příslušnosti – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem	9 345	100,0	9 113	100,0	-2,5	-232
z toho nejvíce občané států (řazeno dle pořadí v roce 2024):						
Ukrajina	3 477	37,2	3 842	42,2	10,5	365
Slovensko	2 561	27,4	2 348	25,8	-8,3	-213
Polsko	425	4,5	381	4,2	-10,4	-44
Rumunsko	375	4,0	371	4,1	-1,1	-4
Vietnam	201	2,2	281	3,1	39,8	80
Moldavsko	356	3,8	260	2,9	-27,0	-96
Bulharsko	230	2,5	218	2,4	-5,2	-12
Gruzie	189	2,0	154	1,7	-18,5	-35
Rusko	139	1,5	127	1,4	-8,6	-12
Maďarsko	132	1,4	108	1,2	-18,2	-24

Zdroj: ÚSKPV

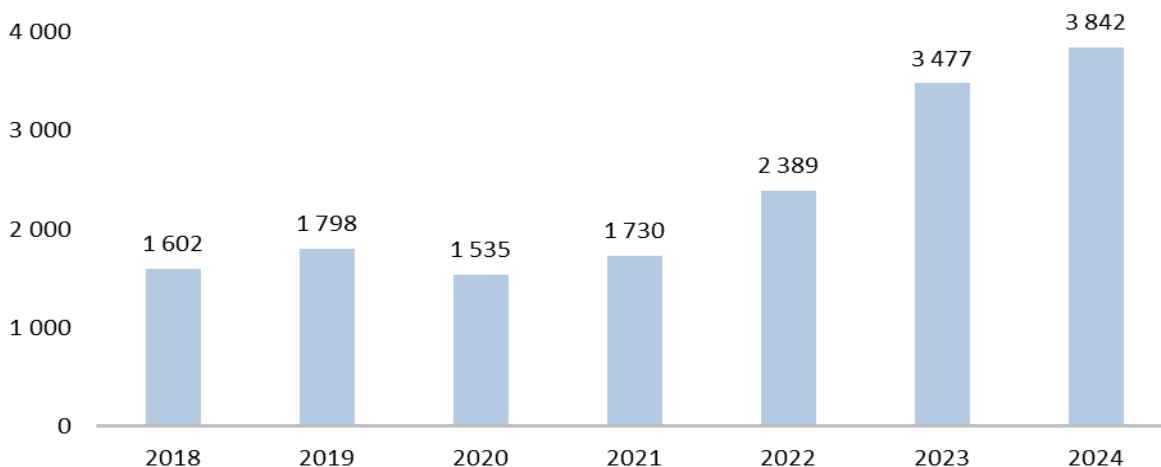
V souvislosti s **nelegální migrací** na území ČR byl, v porovnání s předchozím rokem, v roce 2024 zaznamenán **rapidní pokles** trestně stíhaných cizinců. Pro trestné činy *násilné překročení státní hranice* (§ 339 trestního zákoníku), *organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice* (§ 340 trestního zákoníku), *napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky* (§ 341 trestního zákoníku) a *porušení předpisů o mezinárodních letech* (§ 343 trestního zákoníku) bylo stíháno pouze **16 osob**, což proti 345 osobám v roce 2023 činí pokles o 95,4 %.

XIII.1.1. Zhodnocení dopadů migrace z Ukrajiny na kriminalitu v ČR v roce 2024

Po vypuknutí války na Ukrajině a poté, co do ČR začali masivně přicházet lidé postižení konfliktem, vyvstala potřeba monitorovat potenciální dopady uprchlické vlny na bezpečnost v ČR, zejména na páchanou kriminalitu.

Trestní stíhání bylo v roce 2024 zahájeno u celkem **3 842 osob s ukrajinským státním občanstvím**, proti 3 477 osobám v roce 2023 jde o 10% nárůst (oproti „předválečnému“ roku 2021, kdy bylo stíháno 1 730 Ukrajinců, jde o nárůst o 122 %). Občané Ukrajiny se tím podíleli na celkovém počtu stíhaných osob **5,1 %**, což ve srovnání s rokem 2023 činí **nárůst o 0,7 procentního bodu** (v roce 2021 činil podíl 2,5 %).

Počet trestně stíhaných občanů Ukrajiny v letech 2018 - 2024



Zdroj: ÚSKPV

K nejčastějším druhům trestné činnosti, za kterou byli občané Ukrajiny stíháni, patří například **ohrožení pod vlivem návykové látky a opilství, padělání a pozměnění veřejné listiny, dopravní nehody silniční nedbalostní a maření výkonu úředního rozhodnutí nebo násilná trestná činnost**. Z násilné kriminality se nejvíce stíhaných osob, 227, dopustilo úmyslného ublížení na zdraví. Z podrobnější analýzy spáchaných skutků vyplývá, že k většině z nich došlo v rámci komunity ukrajinských občanů a často pod vlivem alkoholu.

Nadprůměrné zastoupení měli občané Ukrajiny mezi pachateli trestných činů **padělání a pozměnění veřejné listiny – 65,2 %, ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství – 12,7 %** a dopravní nehody – 9,2 %. U ostatní trestné činnosti byl podíl ukrajinských občanů průměrný nebo podprůměrný. U trestného činu **padělání veřejné listiny byl rovněž zaznamenán největší meziroční nárůst podílu ukrajinských občanů mezi celkovým počtem stíhaných osob, a to o 16,8procentního bodu**.

Z výše uvedeného vyplývá, že **počet stíhaných občanů Ukrajiny stále roste**. To může být částečně způsobeno změnou složení příchozích osob z Ukrajiny, kdy v loňském roce přišlo větší množství dospělých mužů než v roce předcházejícím. **Více než 56 % osob bylo stíháno za nejčastější 3 trestné činy**, padělání a pozměnění veřejné listiny, ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství a dopravní nehody. Největší meziroční nárůst stíhaných osob byl zaznamenán u trestného činu padělání veřejné listiny (79 %), jednalo se o padělaná potvrzení o ubytování nebo ukrajinské řidičské průkazy, které občané Ukrajiny vydávali za pravé buď během dopravní kontroly, nebo při pokusech o jejich výměnu za české průkazy na úřadech.

Co se týče Ukrajinci nejčastěji páchaného trestného činu, a to ohrožením pod vlivem návykové látky a opilství, tedy řízením motorového vozidla po předchozí konzumaci alkoholu, jedná se o chování, které je zapříčiněno jejich kulturními a sociálními návyky. Ačkoliv lze konstatovat, že **takové jednání nemá rozhodující dopad na celkovou bezpečnostní situaci v ČR**, může mít **vliv na situaci v oblasti veřejného pořádku v konkrétních městech a obcích**. Tuto skutečnost je třeba mít na zřeteli při budoucím působení na ukrajinskou komunitu.

Vybraná trestná činnost, pro kterou byli občané Ukrajiny trestně stíháni v letech 2021-2024

Vybraná trestná činnost	Počet stíhaných občanů Ukrajiny				Podíl občanů Ukrajiny v %			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Celková kriminalita	1 730	2 389	3 477	3 842	2,5	3,2	4,4	5,1
Násilná	164	290	383	441	1,8	3,1	3,9	4,4
Vražda	5	13	16	6	4,8	9,5	9,9	3,9
Loupež	31	28	62	51	2,7	2,0	4,2	3,5
Úmyslné ublížení na zdraví	68	138	199	227	2,0	3,7	4,9	6,0
Mravnostní	19	42	52	47	1,1	2,5	2,8	2,5
Majetková	171	241	377	421	1,0	1,1	1,6	1,8
Hospodářská	225	214	547	899	3,4	3,7	8,9	14,2
Padělání a pozměnění veřejné listiny	129	111	404	724	29,5	26,0	48,4	65,2
Ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství	502	796	988	949	6,3	9,4	11,8	12,7
Dopravní nehody silniční nedbalostní	251	365	445	492	4,7	6,4	7,9	9,2
Maření výkonu úředního rozhodnutí	369	329	439	399	3,3	2,7	3,8	3,8

Zdroj: ÚSKPV

XIII.1.2. Působení cizinců v oblasti organizovaného zločinu na území ČR

Napomáhání k nelegální migraci

Stejně jako v předchozích letech byl i v roce 2024 zaznamenán vznik nových organizovaných skupin za účelem páchaní této trestné činnosti, a to i v ČR. Jejich členy tvoří z části státní příslušníci ČR, kteří mají za úkol obstarávat vozidla určená pro transport nelegálních migrantů, dále zajišťují řidiče pro jednotlivé převozy, popřípadě se sami účastní převozů nelegálních migrantů jako řidiči. Dalšími členy těchto organizovaných skupin pachatelů jsou cizinci s pobytovým oprávněním na území ČR. Všechny tyto organizované skupiny mají mezinárodní charakter, tzn. jsou tvořeny členy působícími v několika státech.

Obchodování s lidmi

V obchodování s lidmi dochází dlouhodobě pouze k **dílčím změnám** v konkrétních formách a způsobech jednání pachatelů a ani rok 2024 nebyl výjimkou. V ČR korelují využívané způsoby páchaní této trestné činnosti s aktuálními trendy zaznamenanými v jiných státech EU. ČR tak lze dlouhodobě považovat za zemi **cílovou, tranzitní i zdrojovou**.

Kriminální organizace páchající tento typ trestné činnosti na území ČR a/nebo dalšího státu své oběti zneužívají **k prostituci, nuceným pracím i k jiným formám vykořisťování**. Pachatelé k získávání obětí stále častěji používají lest a uvedení v omyl, budují a následně zneužívají závislost své oběti, využívají psychologickou manipulaci apod. Při udržování oběti ve vztahu podřízenosti se projevuje zřetelný odklon od použití přímého fyzického násilí, které je často nahrazováno pohrůzkou násilím. I nadále přetrvává trend, kdy se pachatelé zaměřují na osoby s nějakou přidanou **zranitelností** (sociální nebo ekonomické znevýhodnění, zneužívání alkoholu, drog, psychické problémy apod.). Obchodníci s lidmi se zaměřují i na osoby s vývojovým a tělesným postižením.

Využívání komunikačních platforem v běžném životě stále výrazněji ovlivňuje i oblast obchodování s lidmi. **Online platformy** se v ní uplatňují ve dvou základních segmentech. V prvním segmentu urychlují a do značné míry anonymizují komunikaci mezi obchodníky s lidmi a jejich případnými oběťmi a ve druhém podstatně ztěžují možnosti orgánů činných v trestním řízení tuto komunikaci detekovat a dokumentovat.

V případech, kdy je **ČR zemí zdrojovou**, pachatelé vyhledávají oběti mezi osobami bez domova, které obvykle za pomoci lsti přesvědčí k cestě do zahraničí za prací. Následně je přepraví do zahraničí (v minulosti obvykle do Velké Británie, nověji např. do Německa), tam pro ně zajistí fyzicky namáhavou a špatně placenou práci a ze mzdy jim obvykle odebírají naprostou většinu prostředků. Pracovním prostředím byly např. myčky automobilů, třídiřny ovoce a zeleniny, drůbežárny, restaurace, stavby a různé výrobní podniky. Ženy jsou pak ještě (jako alternativa k fyzické práci) nuceny k prostituci. V některých případech jsou oběti nuceny k uzavření sňatku s osobami pocházejícími ze zemí mimo EU. Sňatky jsou organizovány zejména na území Velké Británie a Irska, kdy potenciální manželé pocházejí nejčastěji z Bangladéše, Afghánistánu a Pákistánu. Oběti jsou kromě toho nuceny čerpat bankovní úvěry, přičemž vyplacené peníze jim pachatelé odebírají a splátky neplatí, což dlouhodobě zvyšuje závislost obětí na pachateli.

Na území ČR je obchodováno s lidmi především za účelem jejich sexuálního zneužívání, pracovního vykořisťování a kuplířství. Pouliční prostituce a výskyt různých nočních klubů jsou však již dlouhodobě na ústupu. Tato aktivita se přesouvá do privátních prostor, apartmánů, a především do online prostředí. V offline prostředí se tedy vyskytuje jen v menší míře a v konkrétních lokalitách. Oběti jsou do ČR lákány zpravidla pod záminkou zajištění legálního zaměstnání. V mnoha případech již dívky do ČR přijíždějí s vědomím, že budou vykonávat prostituci, jsou však k této činnosti lákány příslibem nereálně (i z hlediska prostituce) vysokého výdělků. Kromě kuplířství tak může v těchto případech docházet i k páchaní trestného činu obchodování s lidmi.

Významnou zájmovou oblastí i nadále zůstává tzv. „**agenturní zaměstnávání**“, případně se v této oblasti projevily aktivity právnických osob, které mají povolení ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí ke zprostředkování práce.

V oblasti zprostředkování zaměstnávání osob cizí státní příslušnosti i nadále dochází k vytlačování legálních agentur zastřenými organizacemi, což výrazně zvyšuje riziko pro jejich vykořisťování. Ministerstvo práce a sociálních věcí proto i v roce 2024 předložilo celou řadu legislativních návrhů či změn za účelem snížení rizika nelegálního zaměstnávání.

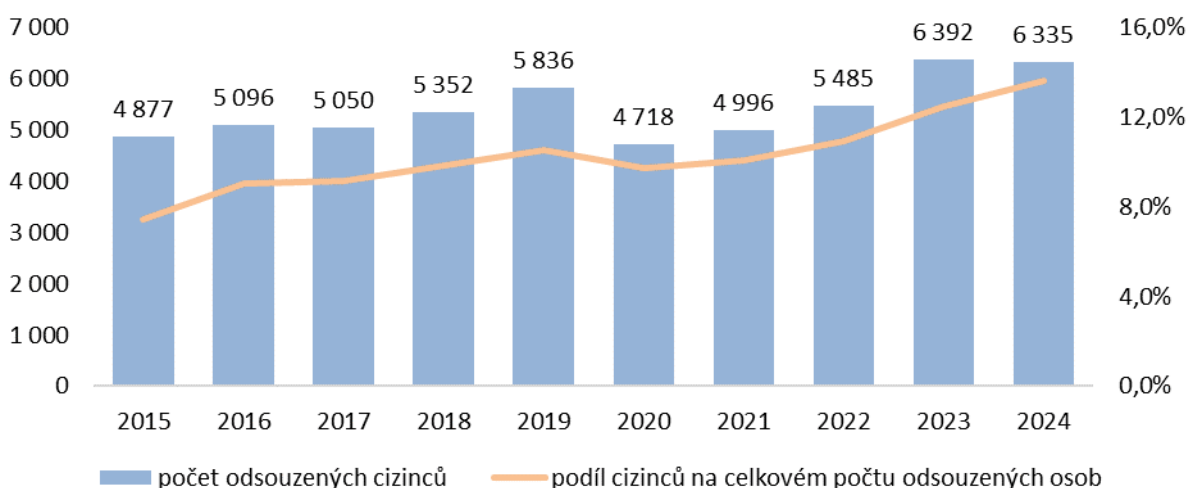
Ochrana ukrajinských uprchlíků v ČR před trestnou činností, včetně obchodu s lidmi, je stále jednou z hlavních priorit. V minulých dvou letech byl kladen důraz na mapování jejich zranitelné situace na trhu práce – primárně v případech, kdy jejich zaměstnavatel byl současně i poskytovatelem ubytování. V této souvislosti byla mimo jiné zvýšena kontrolní činnost příslušných státních orgánů, podpora preventivně osvětových kampaní a došlo ke zintenzivnění sociální práce a dalších integračních aktivit zainteresovaných neziskových organizací.

MV v roce 2024 pokračovalo v realizaci **Programu MV na podporu a ochranu obětí obchodování s lidmi** (dále jen „Program“). I nadále bylo cílem Programu poskytnout potřebnou pomoc, stabilizovat oběť trestné činnosti obchodování s lidmi a vytvořit prostor, v němž bude oběť schopna OČTŘ podat relevantní informace o kriminálním prostředí, které mohou vést k odhalení a potrestání pachatelů. V roce 2024 bylo do Programu zařazeno celkem 10 osob jako pravděpodobných obětí obchodování s lidmi, a to z ČR (8), Slovenska (1) a Ukrajiny (1). Z této skupiny bylo 5 žen a 5 mužů. U dvou osob (ČR, Ukrajina) se jednalo o podezření na sexuální vykořisťování a ve dvou případech šlo o kombinaci sexuálního, pracovního, popř. jiného typu vykořisťování (nucená práce, nucená žebrota). U všech ostatních se jednalo o podezření na pracovní vykořisťování.

XIII.2. ODSOUZENÍ CIZINCI

Podle údajů Ministerstva spravedlnosti bylo **v průběhu roku 2024 pravomocně odsouzeno celkem 6 335 cizinců**. Meziročně byl zaznamenán pokles o 57 osob (tj. -0,9 %). Nicméně podíl cizinců na celkovém počtu odsouzených osob se i nadále zvyšuje. Celkový počet odsouzených osob v roce 2024 (včetně občanů ČR) byl 46 385, z nichž 13,7 % připadalo na cizince. Tento podíl se meziročně zvýšil o 1,2 %. Obdobně jako v předchozím roce, i v roce 2024 vývoj odsouzených cizinců přesáhl předcovidové hodnoty a reflektuje tak situaci, kdy se rovněž zvýšil počet trestně stíhaných cizinců.

Vývoj počtu odsouzených cizinců v letech 2015-2024



Zdroj: MS

Odsouzení cizinci v ČR v letech 2015–2024

XIII. Trestná činnost cizinců

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem cizinců	4 877	5 096	5 050	5 352	5 836	4 718	4 996	5 485	6 392	6 335
meziroční změna	100	219	-46	302	484	-1 118	278	489	907	-57
tj. %	2,1	0,9	-0,9	6,0	9,0	-19,2	5,9	9,8	16,5	-0,9

Zdroj: MS

Z pohledu státních příslušností byli, stejně jako v roce 2023, nejčastěji odsuzováni občané Ukrajiny (2 715 osob), kteří zaznamenali nárůst o 13,0 % oproti předchozímu roku. Následovali občané Slovenska se 1 416 odsouzenými osobami (22,4 % z celkového počtu odsouzených cizinců), kteří naopak oproti roku 2023 zaregistrovali pokles o 15,0 %. O jednu příčku výše oproti předchozímu roku stoupl Rumunsko, které zde nahradilo Moldavsko, jež pokleslo až 5. místo. Odsouzení občané Rumunska zaznamenali nárůst o 7,3 % a tvořili 4,9 % všech odsouzených cizinců. Meziroční nárůst téměř o 11 % byl zaznamenán také u státních příslušníků Vietnamu, značný procentuální nárůst byl registrován také u občanů Sýrie (78,3 %), v absolutním čísle se jedná o 36 osob.

Naopak, k vyššímu meziročnímu poklesu došlo u odsouzených občanů Maďarska (-15,5 %), Moldavska (-23,6 %) nebo Gruzie (-25,0 %).

Odsouzení cizinci – srovnání roku 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem odsouzeno osob	51 295	100	46 385	100	-9,6	-4 910
občané ČR	44 903	87,5	40 050	86,3	-10,8	-4 853
cizinci	6 392	12,5	6 335	13,7	-0,9	-57
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Ukrajina	2 403	37,6	2 715	42,9	13,0	312
Slovensko	1 665	26,0	1 416	22,4	-15,0	-249
Rumunsko	287	4,5	308	4,9	7,3	21
Polsko	283	4,4	285	4,5	0,7	2
Moldavsko	292	4,6	223	3,5	-23,6	-69
Bulharsko	165	2,6	175	2,8	6,1	10
Vietnam	149	2,3	165	2,6	10,7	16
Gruzie	128	2,0	96	1,5	-25,0	-32
Maďarsko	97	1,5	82	1,3	-15,5	-15
Sýrie	46	0,7	82	1,3	78,3	36

Zdroj: MS

Nejvíce cizinců odsoudily soudy na území hl. m. Prahy (1 807 osob) a dále soudy na území Jihomoravského kraje (1 046). Následuje kraj Středočeský (853) a Severočeského kraje (623 osob)⁷⁴.

Odsouzené osoby dle soudů v jednotlivých krajích v roce 2024

Kraj (soudní spořádání)	Praha	StČ	JČ	ZČ	SČ	VČ	JM	SM	Celkem ČR
občané ČR	4 290	4 632	2 656	3 470	6 802	3 738	6 207	8 255	40 050
cizinci	1 807	853	320	589	623	502	1 046	595	6 335
Celkem odsouzených osob	6 097	5 485	2 976	4 059	7 425	4 240	7 253	8 850	46 385

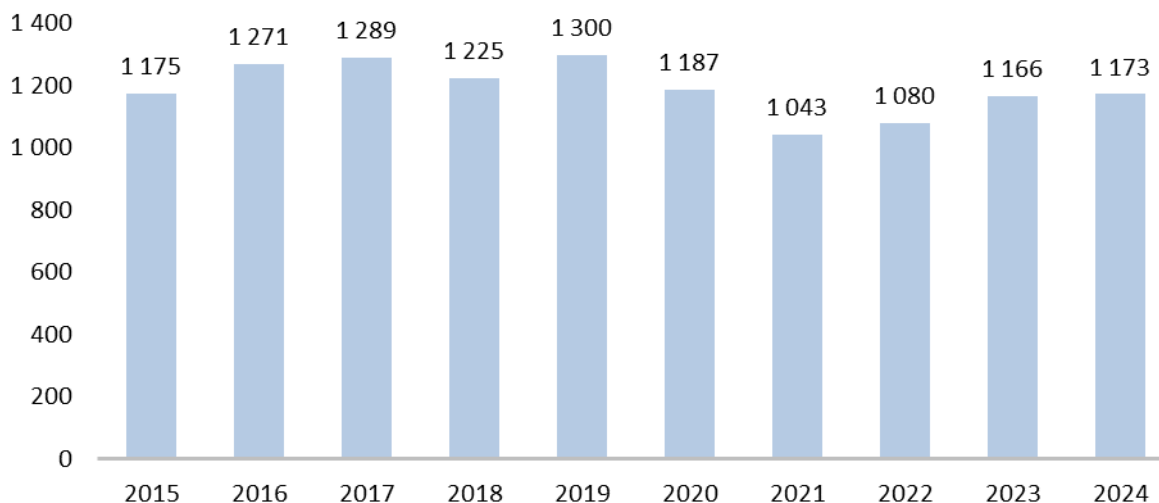
Zdroj: MS

XIII.3. CIZINCI OMEZENÍ NA OSOBNÍ SVOBODĚ

Co se týče počtu cizinců, nacházejících se k 31. prosinci 2024 ve věznicích v ČR ve výkonu vazby, výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu zabezpečovací detence na území ČR, jejich počet dosáhl 1 597, což je o 57 osob méně než na konci roku 2023 (-3,4 %).

Ve výkonu trestu odnětí svobody se k 31. prosinci 2024 nacházelo celkem **1 173** osob, což je o 7 osob více než v předchozím roce.

Vývoj počtu odsouzených cizinců ve výkonu trestu odnětí svobody v letech 2015-2024



Zdroj: MS – Vězeňská služba ČR

⁷⁴ Ve smyslu soudního uspořádání.

XIII. Trestná činnost cizinců

V celkovém počtu vězněných cizinců na konci roku 2024 tvořili cizinci v postavení obviněných necelou jednu třetinu (420, tj. 26,3 %), stejně jako předchozí roky tvořili cizinci malý podíl v postavení chovanců (4, tj. 0,3 %), a rozhodující podíl tvořili v postavení odsouzených (1 173, tj. 73,5 %).

Cizinci omezení na osobní svobodě – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti přechozímu období	
					v %	absolutní číslo
Celkem cizinci	1 654	100,0	1 597	100,0	-3,4	-57
z toho:						
obvinění	484	29,3	420	26,3	-13,2	-64
odsouzení	1 166	70,5	1 173	73,5	0,6	7
chovanci	4	0,2	4	0,3	0,0	0
z toho TOP 10 cizinců omezených na osobní svobodě (řazeno dle 2024):						
Slovensko	490	29,6	497	31,1	1,4	7
Ukrajina	321	19,4	354	22,2	10,3	33
Vietnam	125	7,6	115	7,2	-8,0	-10
Polsko	88	5,3	84	5,3	-4,5	-4
Moldavsko	83	5,0	74	4,6	-10,8	-9
Rumunsko	85	5,1	61	3,8	-28,2	-24
Gruzie	49	3,0	51	3,2	4,1	2
Srbsko	60	3,6	45	2,8	-25,0	-15
Bulharsko	36	2,2	30	1,9	-16,7	-6
Rusko	25	1,5	23	1,4	-8,0	-2

Zdroj: MS – Vězeňská služba ČR

Největší skupinou cizinců ve věznicích byli v roce 2024 tradičně občané **Slovenska**, na druhém místě jsou stejně jako v předchozím roce občané **Ukrajiny**, ti zaznamenalo meziročně nárůst o 10,3 %. Dále následovali občané **Vietnamu**, **Polska** a **Moldavska**.

XIV. VNĚJŠÍ ROZMĚR MIGRACE

XIV.1. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE ČR V OBLASTI MIGRACE V GESCI MV

I přes zlepšení regionální migrační situace v souvislosti s tranzitní nelegální migrací v roce 2024 ČR nadále situaci monitorovala a aktivně se angažovala zejména v oblasti potírání nelegální migrace ze západního Balkánu. Vedle opatření přímo v regionu se ČR účastnila jednání s nejbližšími sousedy a zeměmi ležícími na západobalkánské trase za účelem koordinace opatření na ochranu hranic a snížení migračního tlaku (bilaterálně nebo v regionálních formátech V4 plus Rakousko a Německo nebo Salcburské fórum).

ČR se dále aktivně zapojovala do regionálních aktivit prostřednictvím Mezinárodního centra pro rozvoj migračních politik (ICMPD), zejména pak svou účastí na regionálních dialogích (Rabatský proces, Chartúmský proces, Budapeštský proces, Pražský proces), které ČR využila k prezentaci, budování partnerství a prosazování svých dlouhodobých cílů ve vztahu ke třetím zemím.

ČR v roce 2024 pokračovala ve své předsednické roli řídicího výboru Pražského procesu, kdy se společně se sekretariátem ICMPD podílela na implementaci Akčního plánu na roky 2023–2027 přijatého na ministerské konferenci během českého předsednictví Rady EU. V rámci procesu implementace se ČR ve spolupráci s Moldavskem začala podílet na vedení aktivit pod tematickým komponentem zaměřeným na podporu readmisní spolupráce, dobrovolných návratů a udržitelné reintegrace.

ČR dále rozvíjela spolupráci na mezinárodní úrovni zejména s Mezinárodní organizací pro migraci (IOM) a Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) s cílem řešit situaci uprchlíků v hlavních zdrojových zemích a regionech původu.

Stejně jako v předchozím roce byla i na rok 2024 sjednána dohoda o spolupráci s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), a to formou dodatečného navýšení dlouhodobě existujícího dotačního titulu OAMP na podporu integrace cizinců na lokální úrovni. UNHCR se konkrétně připojil k podpoře projektů celkem 60 obcí, jejichž aktivity zahrnovaly především výuku českého jazyka, školní a mimoškolní aktivity, asistenci interkulturních pracovníků a psychologické poradenství.

Podobně pokračovala i spolupráce s Mezinárodním dětským fondem neodkladné pomoci (UNICEF), který podpořil aktivity zaměřené na poskytování služeb ukrajinským uprchlíkům v ČR s důrazem na podporu nezletilých. Konkrétně se jednalo o posilování kapacit digitálních kanálů OAMP pro poskytování informací a podporu neziskových organizací působících na pobočkách Ministerstva vnitra a Center na podporu integrace cizinců.

Co se týče bilaterální relace, ČR se i nadále zaměřovala na budování vztahů v oblasti migrace se členskými zeměmi EU i dalšími migračně relevantními třetími zeměmi.

XIV.2. SPOLUPRÁCE V OBLASTI MIGRACE NA ÚROVNI EU

Situace v oblasti migrace byla v Evropě i v roce 2024 zásadně ovlivněna dopady ruské invaze na Ukrajinu, pokusy o instrumentalizaci migrace a přetrvávajícími migračními tlaky v reakci na zdvojnásobení počtu ozbrojených konfliktů za posledních deset let, které dosáhly nejvyšších hodnot od r. 2016.

Pokračující vojenská agrese Ruské federace měla za následek nadále vysoký počet vnitřně vysídlených osob na Ukrajině a příchod dalších osob do EU. Vývoj situace na Ukrajině tak zůstával zásadním tématem, které do značné míry určovalo celkovou podobu mezinárodní spolupráce ČR v oblasti migrace. Hlavní důraz byl v tomto ohledu kladen na stabilizaci vnitřně vysídlených osob na Ukrajině a na posilování kapacit a možností států hostit příchozí z Ukrajiny, včetně otázky zajištění dostatečné finanční, materiální a technické pomoci.

Dopady již téměř tříleté války stále představovaly bezprecedentní výzvu i pro jednotu členských států EU. Klíčovým nástrojem pomoci zůstalo provádění směrnice o dočasné ochraně, která umožnila členským státům se s velkým náparem nově příchozích vyrovnat. Rada JHA na svém zasedání 13. června 2024 dohodla na zatím posledním prodloužení dočasné ochrany pro osoby prchající před ruskou agresí proti Ukrajině do 4. března 2026. V průběhu roku 2024 také nadále probíhaly diskuze o budoucnosti instrumentu dočasné ochrany včetně debat nad možnostmi jiné a trvalejší formy pobytu v EU, a jak na úrovni EU, tak jejich jednotlivých členských států. O takovouto formu pobytu, tedy tzv. zvláštní dlouhodobý pobyt, ČR umožní držitelům dočasné ochrany zažádat v rámci Lex Ukrajina VII.

Před členskými státy stál mimo výzvy v podobě **pokračující koordinace pomoci Ukrajině** a osobám vysídleným z Ukrajiny v EU i velký nárůst migrační aktivity na východní pozemní migrační trase. V tomto ohledu EU nedále čelí instrumentalizaci migrace ze strany Ruska a Běloruska na vnějších hranicích Finska a Polska, která obě země vedla k dočasnému uzavření hraničních přechodů a tvorbě nových zákonů, které umožňují dočasné odmítání žádostí o azyl z důvodu instrumentalizace migrace. Zatímco Finsko nový zákon o azylu přijalo již v létě roku 2024 a v současné době plánuje jeho prodloužení, Polsko bude o návrhu zákona hlasovat až v roce 2025. Migračním a bezpečnostním výzvám na vnějších hranicích Unie se s mottem „Security, Europe“ plánuje věnovat i polské předsednictví v první polovině roku 2025.

Jednání o migračním a azylovém systému na úrovni EU byla v průběhu roku 2024 ovlivněna nárůstem počtu podaných žádostí o azyl v roce 2023, snahou o zlepšení efektivity vnitřní i vnější dimenze migrační politiky a úsilím o rozšíření schengenského prostoru o Bulharsko a Rumunsko, k čemuž došlo k 1. lednu 2024.

V roce 2024 na úrovni EU probíhaly nadále diskuze ohledně legislativních návrhů představených v rámci **Paktu o migraci a azylu**, včetně meziinstitucionálního vyjednávání s Evropským parlamentem. Balíček legislativních a nelegislativních opatření, známý pod označením Pakt o migraci a azylu, byl finálně přijat v květnu 2024 na Radě ECOFIN. Texty Paktu byly publikovány v úředním věstníku EU dne 22. května 2024, v platnost pak vstoupily dvacátý den po jejich publikaci. Tím se rozběhla dvouletá doba pro přechodnou implementaci do června 2026. Dne 12. června vydala Komise svůj Společný implementační plán (SIP), jehož cílem je zajištění srovnatelné a včasné implementace Paktu ve všech členských státech. SIP ve své příloze obsahuje šablonu pro Národní implementační plán (NIP), který členské státy vypracovaly a předaly Komisi v na konci roku 2024. Oba dokumenty na implementaci nahlížejí optikou 10 stavebních kamenů – jedná se o navzájem propojené tematické bloky, které se zaměřují na hlavní těžiště reformy (systém Eurodac, nový hraniční systém, systém přijímání, azylového řízení, návraty, nařízení Dublin, solidarita, reakce na krize, právní záruky, přesídlování a integrace). Na základě této struktury ČR vypracovala Akční plán realizace dílčích opatření vedoucích k zamezení zneužívání azylu v nelegální migraci.

S ohledem na komplexní řešení nelegální migrace byl v roce 2024 další z priorit EU **boj proti převaděčství migrantů a obchodování s lidmi**. Již v listopadu 2023 byl v rámci mezinárodní konference k zahájení "globální aliance proti pašování migrantů" představen legislativní balíček, jehož cílem je modernizovat a posílit stávající právní rámec a poskytnout Unii odpovídající pravidla. Touto konferencí Evropská komise poskytla rámec pro silnou politickou spolupráci s mezinárodními partnery tím, že vyzvala ke společným závazkům a opatřením pro společný boj proti převaděčství migrantů na celém světě. V návaznosti na tento vývoj Evropská komise ve svém pracovním programu pro rok 2024 oznámila, že navrhne modernizaci právního rámce pro boj proti převaděčství s cílem zajistit, aby EU měla k dispozici nezbytné právní a operativní nástroje, které jí umožní reagovat na nový způsob jednání převaděčů. Dne 13. prosince 2024 se Rada dohodla na svém postoji k zákonu o předcházení převaděčství a boji proti němu. Cílem tohoto návrhu je sblížit trestní právo členských států v otázkách, jako je definice a sankce za převaděčství migrantů. Tato dohoda bude sloužit jako základ pro nadcházející jednání s Evropským parlamentem. Všechny tyto iniciativy dohromady

doplňují dosavadní práce v oblasti boje proti převaděčství migrantů a provádějí obnovený akční plán EU proti převaděčství na období 2021–2025.

Dalšími zásadními tématy na půdě Rady EU jak na technické, tak také strategické a politické úrovni byla snaha o zlepšení vnitřních kapacit pro **provádění návratů** doplněná aktivitami EU návratové koordinátorky a zahájení debaty o budoucnosti vízové politiky EU včetně debaty o revizi vízového suspenzivního mechanismu. V roce 2024 také vzrostl počet osob, které na základě rozhodnutí o návratu byly navráceny do třetích zemí, ve srovnání se třetím čtvrtletím roku 2023 **vzrostl počet navracených osob ve stejném období roku 2024 o 34, 7 %**.

V kontextu zvýšeného migračního tlaku na centrální středomořské trase v roce 2023 se pozornost EU nadále ubírala zejména na **tranzitní země severu Afriky**. V návaznosti na podepsání Memoranda o porozumění o strategickém a komplexním partnerství s Tuniskem v červenci roku 2023 se EU zaměřila na vyjednávání obdobných dohod s dalšími zeměmi regionu. Dne 7. března 2024 EU podepsala společnou deklaraci o migračním partnerství s Mauritánií, které se zaměří na spolupráci v boji s nelegální migrací, zesílení správy hranic a podporu azylového systému v Mauritánii. Dne 17. března 2024 byla mezi EU a Egyptem podepsána společná deklarace o strategickém a komplexním partnerství, které se mimo jiné zaměřuje na spolupráci v oblasti migrace. EU má Egypt podpořit v komplexním přístupu k migraci, boji proti nelegální migraci a správě hranic a zajištění návratové politiky a reintegrace. Uzavření dohody je nejen v kontextu událostí na Blízkém východě a zejména aktuální situaci v Gaze členskými státy (včetně ČR) podporováno. V květnu 2024 EU oznámila zajištění finančního balíčku pro Libanon ve výši jedné miliardy EUR. Finance budou využity na podporu libanonského obyvatelstva a zajištění jeho základních potřeb, reformy bankovního sektoru a zlepšení ekonomické situace a na správu hranic a boj proti pašeráctví. EU se i v roce 2025 plánuje nadále angažovat v uzavírání strategických partnerstvích, mezi prioritní partnery patří například Jordánsko.

Pro nové institucionální období po evropských volbách si Evropská unie stanovila novou Strategickou agendu EU na období 2024-2029. Mezi hlavní tři prioritní oblasti patří svobodná a demokratická Evropa; silná a bezpečná Evropa; a prosperující a konkurenceschopná Evropa. Druhá prioritní oblast explicitně jmenuje „uplatňování komplexního přístupu k migraci a správě hranic“ jako jeden ze svých cílů. Dále staronová předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen stanovila 7 priorit pro novou Komisi, které rovněž obsahují důraz na bezpečnost Evropy, mimo jiné na základě posílení společných evropských hranic a usměrnění migrace.

Dlouhodobému řešení migrace na středomořských trasách se věnovaly také akční plány EU z roku 2023. V červnu 2023 Evropská komise předložila Akční plán pro západní středomořskou a atlantickou trasu skládající se ze dvou pilířů – posílení spolupráce s partnerskými zeměmi a posílení operativních opatření pro pátrání a záchranu, řízení o navrácení a plynulejší a rychlejší dobrovolnou solidaritu. V říjnu 2023 byl poté Evropskou komisí představen Akční plán pro východní středomořskou trasu, který se zaměřuje zejména na posílení kapacit na ochranu a správu hranic a boj proti pašování migrantů v dotčených zemích podél této trasy (zejména Turecko). Tyto plány, společně s plánem pro západní Balkán a středomořskou trasu, fungovaly během roku 2024 jako vodítka pro aktualizaci a následná opatření v rámci odpovídajících akčních souborů.

V průběhu roku 2024 také probíhala jednání nad návrhem **směrnice Evropského parlamentu a Rady** ze dne 28. listopadu 2023, kterou se stanoví **minimální pravidla pro předcházení a boj proti napomáhání k nepovolenému vstupu, tranzitu a pobytu v EU**. Ta v prosinci 2024 vyústila v přijetí obecného přístupu. Hlavním cílem tohoto návrhu je aktualizace přes 20 let starého právního rámce EU pro boj proti převaděčství migrantů. Návrh je projednáván na pracovní skupině Rady EU COPEN, jejichž jednání se účastní zástupce Ministerstva spravedlnosti. Pro rok 2025 se očekává pokračování projednávání v trialozích s Evropským parlamentem.

XIV.2.1. Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA)

Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA) poskytuje členským státům podporu při implementaci společného evropského azylového systému (SEAS). Zajišťuje odbornou přípravu a poskytuje operativní a technickou pomoc. Hlavním cílem podpory poskytované agenturou je harmonizace postupů členských států v souladu se závazky EU.

Technická a specializovaná podpora EUAA konkrétně zahrnuje publikaci pokynů a informací o zemích původu, poskytování doporučení, sběr, analýzu a distribuci dat a prognóz či sběr informací o postupech členských států, vytváření praktických nástrojů a vývoj IKT platform. Agentura je také od roku 2023 pověřena mechanismem monitorování dodržování povinností v oblasti azylu a přijímání; v roce 2024 pokračovala metodická příprava na jeho spuštění. ČR se v roce 2024 aktivně na všech uvedených aktivitách podílela, zejména účastí na pravidelných zasedáních Správní rady EUAA a expertních jednáních v rámci tematicky zaměřených sítí a pracovních skupin.

Podpůrné mise agentury se v roce 2024 stejně jako v minulosti zaměřovaly na zmírnění dopadů zvýšeného migračního tlaku na administrativy nejvíce zasažených členských států. V roce 2024 poskytovala EUAA operativní a technickou podporu ve 13 členských státech (Belgie, Bulharsko, Itálie, Kypr, Litva, Malta, Německo, Nizozemsko, Slovinsko, Španělsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko). Těchto misí se účastnilo 131 expertů ze států EU+, za ČR bylo vysláno celkem 8 expertů do Bulharska, Itálie, Rumunska a na Kypr. Čeští experti působili v oblastech registrace žadatelů, poskytování informací, dublinského řízení a řízení návaznosti procesů na pracovišti. Nad rámec výše uvedených misí je agentura připravená na případnou aktivaci rezervní skupiny pro otázky azylu, která čítá 500 odborníků z EU+ států a je určena pro možnou reakci na závažné migrační scénáře. Agentura rovněž poskytuje podporu členským státům v rámci zařízení na podporu přesídlování a mechanismu dobrovolné solidarity.

Školení expertů členských států v oblasti azylu a přijímání má za cíl zajistit jednotnou a zároveň vysokou úroveň uplatňování standardů SEAS (Společný evropský azylový systém). EUAA vyvíjí moduly v několika specializovaných oblastech právních předpisů EU zaměřených na otázky azylu a přijímání a poskytuje školení jak úředníkům, tak národním instruktorům. Tzv. azylové kurikulum nyní obsahuje 30 studijních modulů, které již absolvovalo více než 50 000 účastníků. Z ČR se školení poskytovaných agenturou v roce 2024 zúčastnilo celkem 13 expertů pro oblasti registrace žadatelů, komunikace, metod pohovoru, dublinského řízení a informací o zemích původu.

XIV.2.2. Zapojení českých policistů do operací agentury FRONTEX

V roce 2021 byl poprvé nasazen stálý útvar Evropské pohraniční a pobřežní stráže za účelem zesílené ochrany vnějších hranic, do kterého jsou členské státy povinny přispívat daným počtem příslušníků. Česká republika své závazky plní nad rámec povinné kvóty.

Na konci roku 2024 měl český národní tým 234 policistů. V rámci společných operací stálého útvaru zaměřeného na prevenci nelegální migrace bylo v roce 2024 **nasazeno celkem 139 českých policistů**. Nejvíce z nich působil v Řecku (59) a Srbsku (27).

Čeští policisté se také účastnili aktivit v rámci bilaterální spolupráce v zemích západního Balkánu. Tato spolupráce probíhá od roku 2015 v rámci kontingentů v dané síle dle potřeby v daném období a společné hlídky probíhaly na území Maďarska, Severní Makedonie, Srbska a Slovinska. Tyto aktivity postupně přecházejí pod kompetence agentury Frontex, v rámci operačních aktivit jsou policisté Policie ČR dlouhodobě kladně hodnoceni za profesionalitu a flexibilitu.

XIV.2.3. Evropská migrační síť (EMN)

Evropská migrační síť (EMN) je síť kontaktních míst, které se zabývají migrací v členských státech EU (Dánsko se na aktivitách sítě nepodílí) a v několika pozorovatelských zemích, mezi něž patří Arménie, Černá Hora, Gruzie, Moldavsko, Norsko, Srbsko, Ukrajina a Severní Makedonie. Hlavním cílem EMN je shromažďování, výměna a analýza údajů

a informací z oblasti azylu a migrace. Národním kontaktním místem je od roku 2008 odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra.

V průběhu roku 2024 publikovalo EMN studii na téma Aplikace směrnice o dočasné ochraně: výzvy a osvědčené postupy v roce 2023 včetně národního příspěvku, který podrobně reflektuje situaci za dané období v ČR, a také národní příspěvek ke studii Pracovní migrace v době nedostatku pracovních sil.

Dále byly zpracovány příspěvky do informů (kratších informačních materiálů) na následující témata:

- Přístup k samostatnému bydlení v kontextu mezinárodní ochrany
- Digitalizace dokladů totožnosti a povolení k pobytu vydávaných státním příslušníkům třetích zemí
- Opatrovnictví nezletilých osob bez doprovodu
- Začlenění osob požívajících dočasné ochrany z Ukrajiny na trh práce
- Děti v migraci 2021-2022
- Sledování integrace státních příslušníků třetích zemí
- Soudržná návratová a reintegrační pomoc
- Migrace a rozvojová spolupráce
- Praxe a problémy při identifikaci obětí mučení a/nebo špatného zacházení v kontextu mezinárodní a dočasné ochrany
- Implementace opatření pro občanské vzdělávání jako důležitého nástroje integrace státních příslušníků třetích zemí
- Pravidla pro ubytování žadatelů o mezinárodní ochranu.

České kontaktní místo vypracovalo také Výroční zprávu o politice v oblasti azylu a migrace za rok 2023 za ČR a přispělo do zprávy o azylové a migrační politice za rok 2023 vydávané Evropskou komisí.

Další významnou činností EMN je zpracování tzv. ad-hoc dotazů. Pomocí tohoto nástroje mohou členské státy nebo Evropská komise položit otázku z oblasti migrace a azylu ostatním členským státům a ve lhůtě 30 dnů získat přehled o praxi ve většině z nich. V roce 2024 odpovědělo české kontaktní místo EMN na 75 ad-hoc dotazů členských a pozorovatelských států EMN a EK.

EMN se podílela také na vypracovávání pravidelných EMNews (čtvrtletně vydávaných dokumentů popisujících aktuální informace o vývoji v členských státech a na úrovni EU v oblasti azylu a migrace), Country Factsheetu (stručného dokumentu podávajícího přehled o hlavních změnách v oblasti azylové a migrační politiky za konkrétní rok včetně statistické přílohy), aktualizované verze migračního slovníku EMN, komunikační strategie a mnoha dalších výstupů.

České kontaktní místo EMN v roce 2024 nadále ke komunikaci svých výstupů využívalo účet @EMNCzech na síti X (dříve Twitter), kde publikuje své studie, shrnutí studií v českém jazyce, zajímavé statistiky z ČR i ostatních členských států nebo EU. Dále v roce 2024 začalo EMN ke své propagaci využívat i profil na sociální síti LinkedIn. EMN rovněž pravidelně aktualizuje webové stránky www.emncz.eu, na kterých atraktivní formou upozorňuje na veškeré výstupy, novinky a události. Všechny vydávané materiály jsou zde uloženy a jsou zdarma dostupné ke stažení.

Dne 24. dubna 2024 pořádala EMN seminář o Paktu o migraci a azylu. Cílem tohoto semináře bylo přiblížit zaměstnancům odboru azylové a migrační politiky MV novinky, které Pakt přinese a jak se dotknou agendy OAMP. Dále se experti zaměřili na to, co vše Pakt o migraci a azylu obnáší a jak ovlivní fungování migrační a azylové politiky v následujících letech.

EMN je garantem vzdělávacího nástroje Cílová stanice Evropa (Destination Europe), který formou hraní rolí umožňuje vyzkoušet si vyjednávání o migrační politice na evropské, národní a lokální úrovni. Dne 18. prosince 2024 české kontaktní místo uspořádalo workshop pro studenty vysokých škol a zaměstnance OAMP, kteří si mohli Cílovou stanicí Evropa

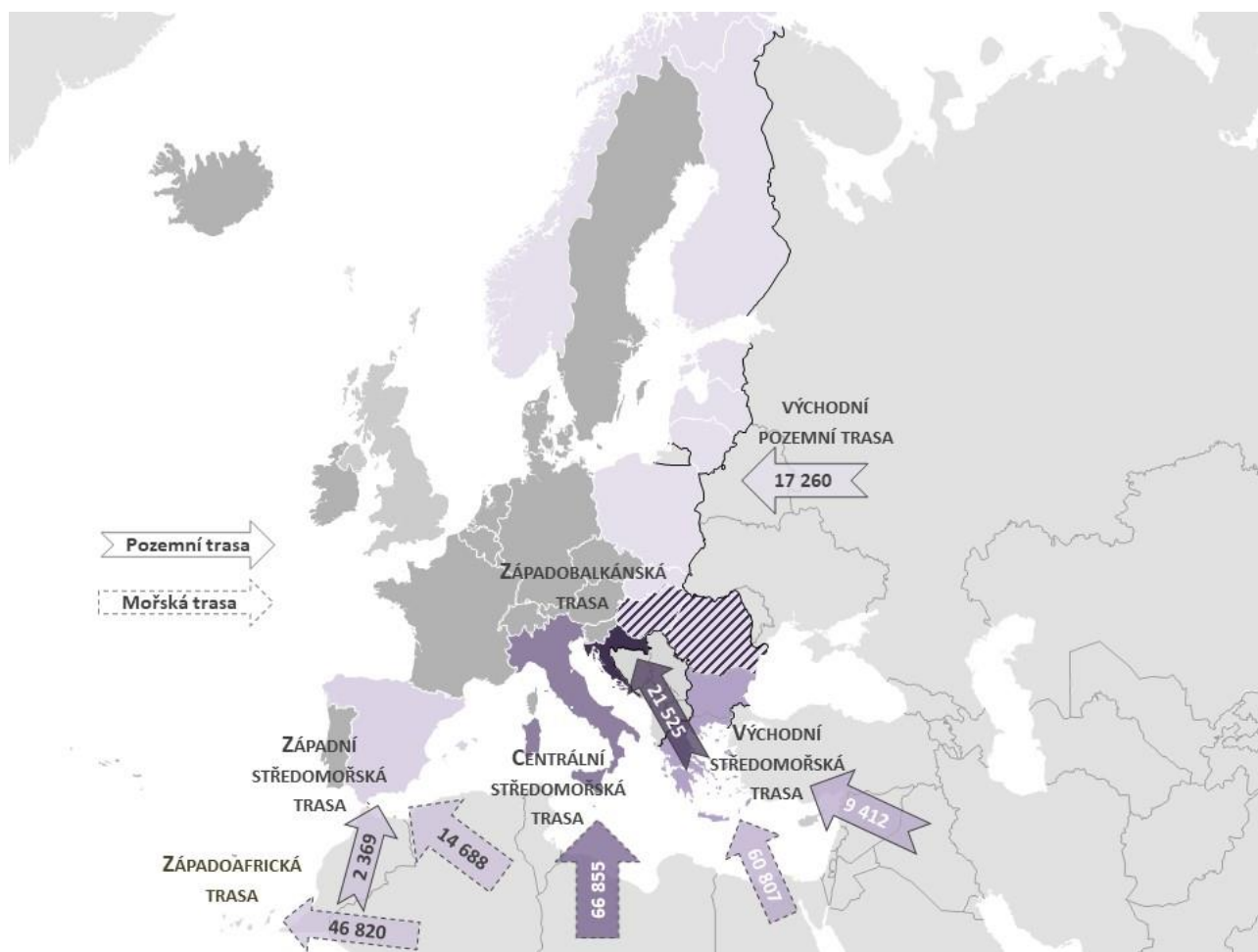
XIV. Vnější rozměr migrace

vyzkoušet. Workshop měl velmi pozitivní ohlas. EMN také v roce 2024 připravila český překlad tohoto vzdělávacího nástroje, který tak bude moci být využit pro širší cílovou skupinu.

Dne 23. října 2024 se uskutečnila konference Evropské migrační sítě na téma Migrace a interoperabilita informačních systémů. Akce se zaměřila na transformaci informační podpory úřadů členských států EU odpovědných za bezpečnost a migraci a zhodnotila změny, které přináší interoperabilní architektura. Cílem konference bylo přiblížit účastníkům, jak interoperabilita ovlivní kvalitu ochrany vnějších hranic Schengenu a bezpečnost společného prostoru. Vystupující se věnovali i vlivu digitalizace a nových technologií na fungování veřejného sektoru v podmínkách evropské integrace. Akce byla určena pro odborníky z řad státních i nestátních institucí, neziskových organizací a akademické sféry.

XIV.3. SITUACE V OBLASTI MIGRACE NA ÚROVNI EU

XIV.3.1. Situace v oblasti nelegální migrace na úrovni EU⁷⁵



Zdroj: Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž

Agentura Frontex v roce 2024 registrovala více než **240 tisíc nelegálních překročení hranic na vstupu do EU**. V porovnání s přibližně 381 tisíci z roku 2023 to znamená pokles o 37 %. Došlo tak k prudkému poklesu po soustavném nárůstu počtu neregulérních příjezdů do EU po vrcholu pandemie v roce 2020. Zároveň však loňská hodnota představuje třetí nejvyšší od roku 2016 a migrační tlak vůči EU zůstal i v roce 2024 relativně vysoký.

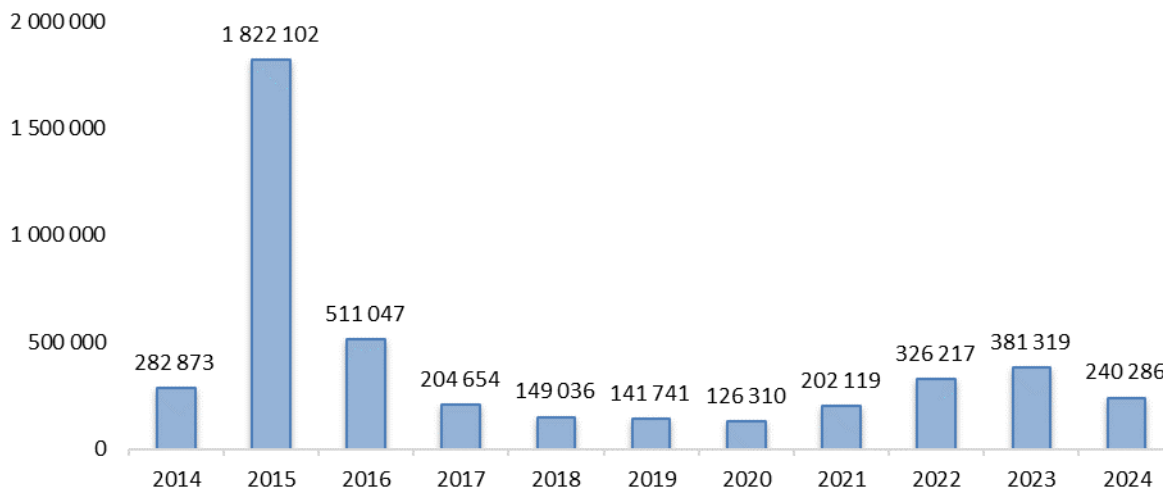
Navíc další indicie nikterak nenasvědčují tomu, že by zájem o přesun do Evropy mezi migranty opadl. Konečně klesající trend zaznamenaných nelegálních příjezdů nebyl napříč trasami jednotný. Zatímco k zásadní deeskalaci přispěla především snížená aktivita na centrální středomořské a západobalkánské trase, na trasách jako západoafrická, východní pozemní či východní středomořská došlo k zřetelným meziročním nárůstům nelegálních překročení vnějších hranic EU. Přesto celkový pokles detekcí na vnějších hranicích EU se promítl i v pohybech napříč samotnou unií, neboť byl evidován meziroční pokles sekundárních pohybů uvnitř EU, tj. nelegálních přesunů migrantů mezi členskými státy. To navzdory

⁷⁵ Za zdroj dat byly pro tuto kapitolu použity statistické údaje Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) dostupné dne 4. února 2025.

XIV. Vnější rozměr migrace

zavádění většího počtu kontrol na vnitřních hranicích vedoucí všeobecně ke zvýšenému počtu odhalovaných případů. Nejistá situace mimo i uvnitř EU činí predikci budoucích migračních pohybů nadále nejistou. Přesto je jisté, že panující politická nestabilita v některých státech v okolí EU a nepředvídatelnost některých globálních geopolitických aktérů budou i v roce 2025 zásadně přispívat k trendu zvýšené aktivity na migračních trasách a následným sekundárním pohybům uvnitř EU.

Vývoj migrace na vnějších hranicích EU v letech 2014 - 2024



Zdroj: Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž⁷⁶

XIV.3.1.1. Centrální středomořská trasa⁷⁷

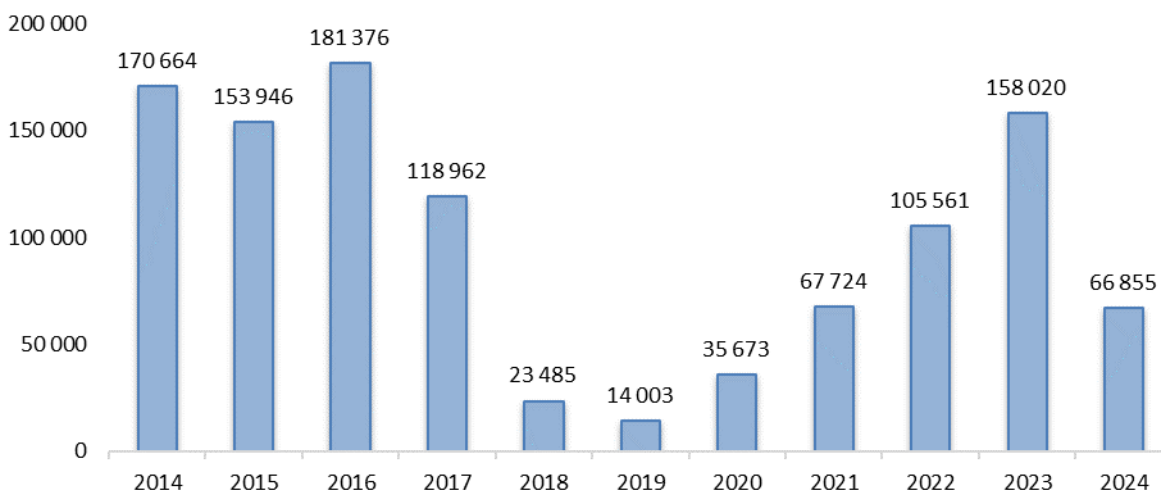
Po soustavném nárůstu v předchozích čtyřech letech **došlo v roce 2024 k prudkému meziročnímu poklesu** na této trase. Přesto centrální středomořská trasa s druhou nejvyšší hodnotou nelegálních překročení hranic EU zůstala v porovnání s ostatními trasami nadále relativně aktivní. Do Itálie a na Maltu se uskutečnilo téměř 67 tisíc nelegálních příjezdů (naprostá většina do Itálie), což znamená meziroční pokles o 58 % a zároveň nejnižší hodnotu od roku 2020. Jde o důsledek snah třetích zemí o prevenci odjezdů, dohod mezi EU a zeměmi původu a tranzitu, jako jsou například Tunisko, Egypt či Libye, a zvýšené aktivity tuniských a libyjských orgánů v narušování převaděčské činnosti.

Z hlediska složení státních příslušností registrovaly Itálie a Malta příchod především občanů Bangladéše (22 %), Sýrie (19 %) a Tuniska (12 %). Meziročně nebyl u žádné státní příslušnosti evidován zásadní meziroční nárůst. Ovšem u zmíněných občanů Tuniska došlo k značnému poklesu o 57 %. Stejně tak předloni velmi aktivní občané Guiney či Pobřeží Slonoviny na této trase výrazně ubyli.

⁷⁶ Celkové číslo nelegálního překročení vnějších hranic EU vychází z metodiky Frontexu a zahrnuje následující trasy: černoamořská trasa; centrální středomořská trasa; cirkulární trasa z Albánie do Řecka, východní pozemní trasa; východní středomořská trasa, západoafrická trasa; Západobalkánská trasa a západní středomořská trasa.

⁷⁷ Trasa přes mořskou hranici Itálie a Malty.

Vývoj migrace na centrální středomořské trase v letech 2014 - 2024



Zdroj: Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž

Pozn.: Dne 17. 12. 2017 bylo podepsáno Memorandum o porozumění mezi Itálií a Libyí.

XIV.3.1.2. Východní středomořská trasa⁷⁸ a západobalkánská trasa⁷⁹

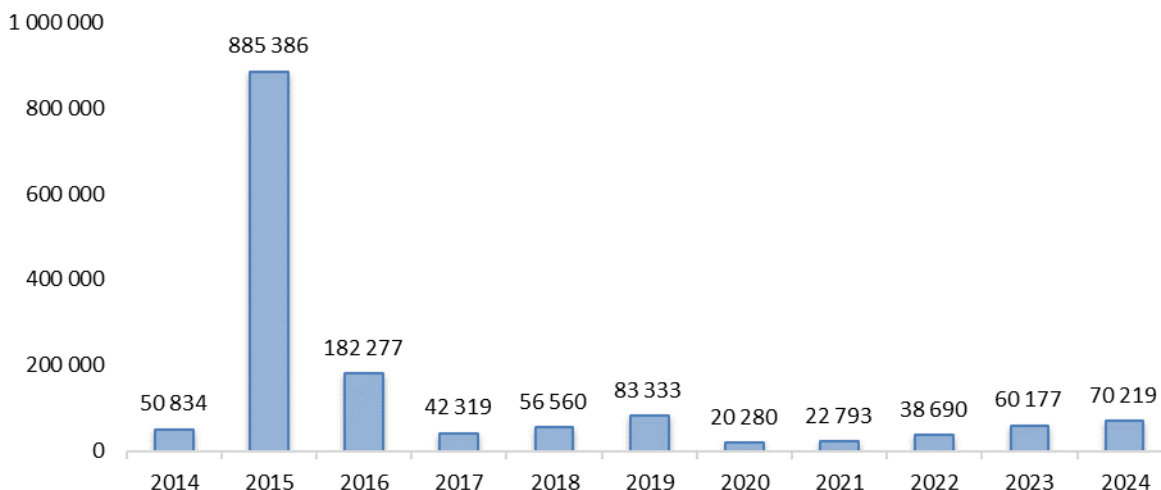
Situace na východní středomořské trase po relativně klidných pandemických letech pokračovala v mírné eskalaci, kterou bylo možné pozorovat již v roce 2022. V loňském roce byl **zaznamenán další meziroční nárůst nelegálních příjezdů**. Do Řecka, na Kypr a z Turecka do Bulharska se uskutečnilo více než 70 tisíc nelegálních příjezdů, z toho 87 % přes mořskou hranici a zbytek přes pozemní hranici. Zopakoval se zejména trend nastoupivší v předcházejícím roce, kdy počet příjezdů přes mořskou hranici meziročně značně vzrostl. Celkově se v meziročním srovnání na východní středomořské trase jednalo o 15% nárůst všech nelegálních příjezdů. Z hlediska státních příslušností se v roce 2024 jednalo zejména o občany Sýrie (37 %), Afghánistánu (22 %) a Egypta (10 %). U všech těchto státních příslušností došlo k meziročnímu nárůstu, k největšímu pak u občanů Egypta, a to o 509 %.

V roce 2024 platilo, že výrazně většímu tlaku čelilo Řecko – na rozdíl od roků 2021 a 2022, kdy více zatížený byl Kypr. Navíc vůči Řecku se ustanovila nová subtrasa, a to z Libye, odkud často připlouvali již zmínění Egyptané. Probíhající konflikty na Blízkém východě neovlivnily v roce 2024 počty nelegálních příjezdů na této trase. Počty zaznamenaných Palestinců dokonce meziročně výrazně poklesly. Pozemní hranici s Řeckem překračovali především občané Sýrie, Turecka a Iráku.

⁷⁸ Trasa přes mořskou hranici Kypru a Řecka a dále přes pozemní hranici Řecka a Bulharska s Tureckem.

⁷⁹ Trasa přes pozemní hranice Řecka, Bulharska, Rumunska, Maďarska a Chorvatska se státy regionu západní Balkánu.

Vývoj migrace na východní středomořské trase v letech 2014 - 2024



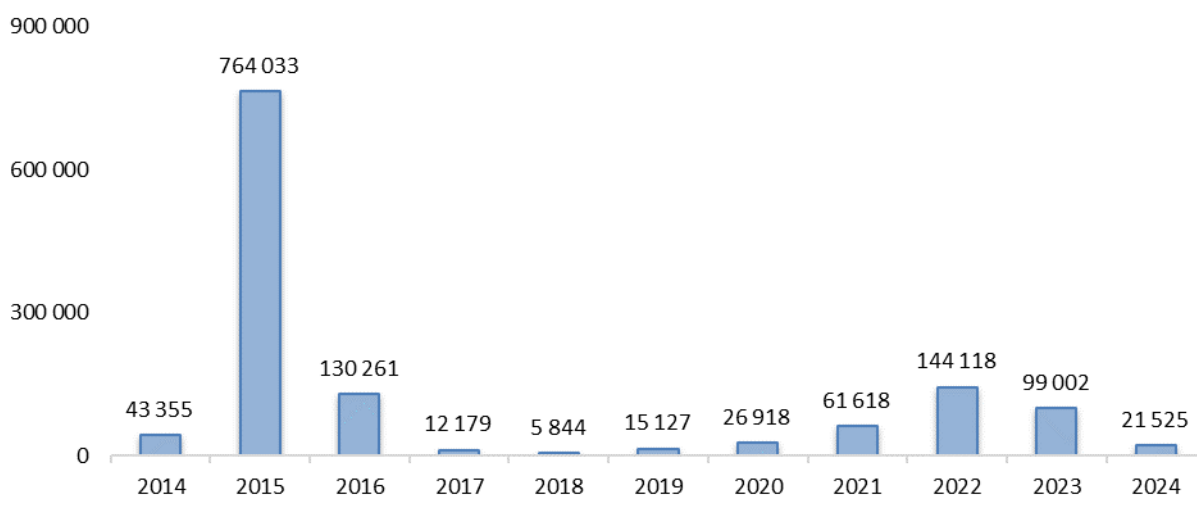
Zdroj: Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž

Pozn.: dne 18. 3. 2016 byla sjednána dohoda Evropské unie s Tureckem.

Navazující západobalkánská trasa je především tranzitní oblastí pro migranty na cestě z Turecka směrem do západní Evropy. Region obklopený státy EU je vysoce relevantní v souvislosti se sekundárními pohyby a neutuchající aktivitou organizovaných převaděčských skupin. **V případě západobalkánské migrační trasy v roce 2024 velmi výrazně poklesl počet zjištěných nelegálních příjezdů do EU.** Bylo zde zaznamenáno necelých 22 tisíc nelegálních překročení vnějších hranic EU, což je pokles o 78 % oproti roku 2023.

Migrační tlak se zde v loňském roce projevoval nově nejvýrazněji na hranici mezi Chorvatskem a Bosnou a Hercegovinou kde byl zaznamenán určitý meziroční nárůst. Naproti tomu na srbsko-maďarské hranici byl evidován výrazný meziroční pokles, který započal již na konci roku 2023 a lze jej přičíst i probíhajícím aktivitám ze strany Srbska cílených na boj s nelegální migrací. Obecně platí, že vnější hranice EU přes západobalkánskou trasu nelegálně překračovali nejčastěji občané Sýrie (33 %), kteří však meziročně na trase výrazně ubyli, a občané Turecka (29 %). S odstupem následovali občané Afghánistánu (9 %).

Vývoj migrace na západobalkánské trase v letech 2014 - 2024



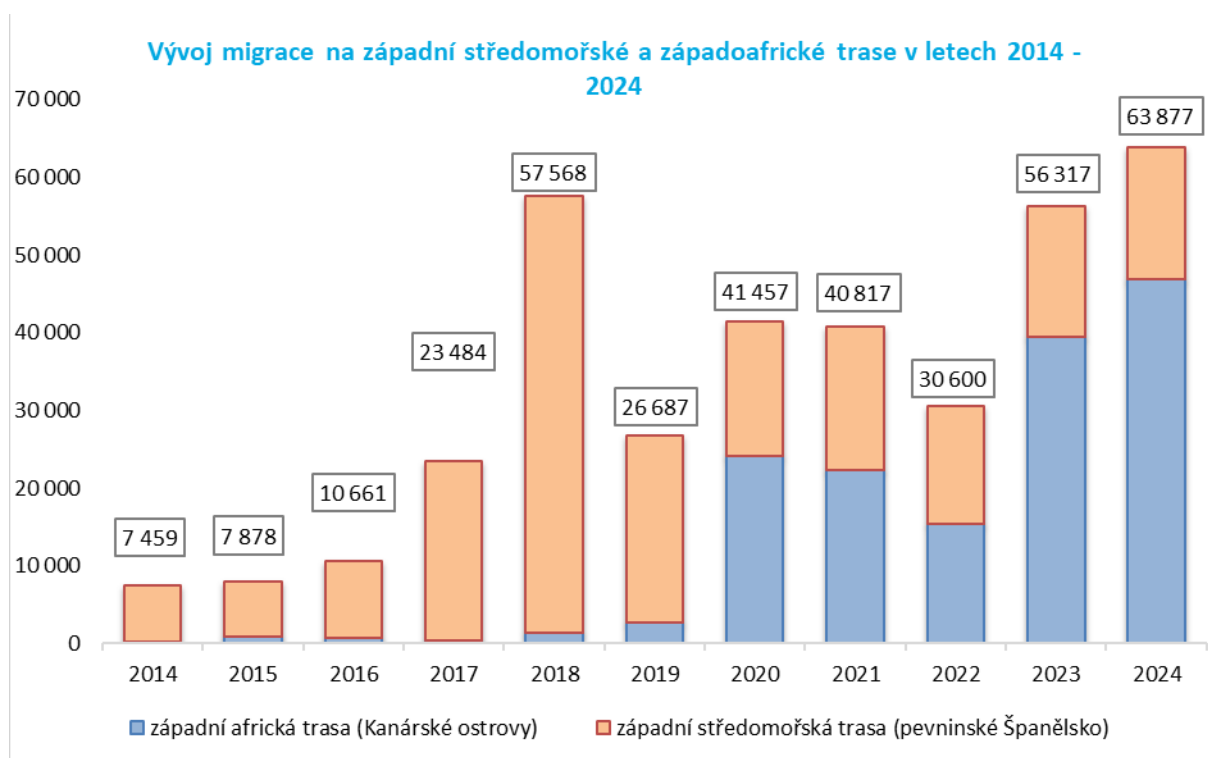
Zdroj: Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž

XIV.3.1.3. Západní středomořská⁸⁰ a západoafrická trasa⁸¹

V případě Španělska došlo v roce 2024 k dalšímu nárůstu počtu nelegálních příjezdů v porovnání s předcházejícími roky a bylo dosaženo historicky nejvyšší hodnoty od počátku monitoringu místních tras. Celkem se přes západní středomořskou a západoafrickou trasu v roce 2024 uskutečnilo téměř 64 tisíc nelegálních příjezdů, což představuje meziroční nárůst o 13 %. Z hlediska jednotlivých tras došlo k nárůstu především u západoafrické (na Kanárské ostrovy) o 18 % na přibližně 47 tisíc příjezdů. U západní středomořské trasy (do kontinentálního Španělska, Ceuty, Melilly a na Baleáry) příjezdy, kterých bylo loni evidováno 17 tisíc, nevykázaly meziročně žádnou významnou změnu.

V případě západní středomořské trasy se většina nelegálních překročení vnějších hranic EU uskutečnila přes mořskou hranici (86 %). Při překračování pozemní hranice do Ceuty a Melilly však došlo k meziročnímu navýšení příchodů o 97 %. Celkově na této středomořské trase převažovali občané Alžírska (59 %), u nichž došlo k meziročnímu nárůstu o 53 %. Následovali občané Maroka (39 %), jejichž počet meziročně naopak poklesl o 45 %. Těmto změnám u státních příslušností odpovídá, že Alžírsko loni nahradilo Maroko jako první zemi vyplutí na trase.

Na západoafrické trase po předloňském poklesu pokračovalo oživování aktivity, která zde byla ve zvýšené míře poprvé zaznamenána v roce 2020. Odrážela se tak zde zhoršující se situace v regionu Sahelu. Jako důsledek se Mauritánie stala na trase hlavní zemí vyplutí, která se více než ztrojnásobila. Nejčastěji detekovanými státními příslušníky byli Malijci (36 %), u nichž došlo k výraznému nárůstu o 204 %. Výrazně zastoupeni byli též občané Senegalu (28 %), u kterých je však po předloňském drastickém nárůstu zaznamenán meziroční pokles o 28 %.



Zdroj: Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž

⁸⁰ Trasa přes mořskou a pozemskou hranici Španělska vyjma Kanárských ostrovů.

⁸¹ Trasa přes mořskou hranici na Kanárské ostrovy.

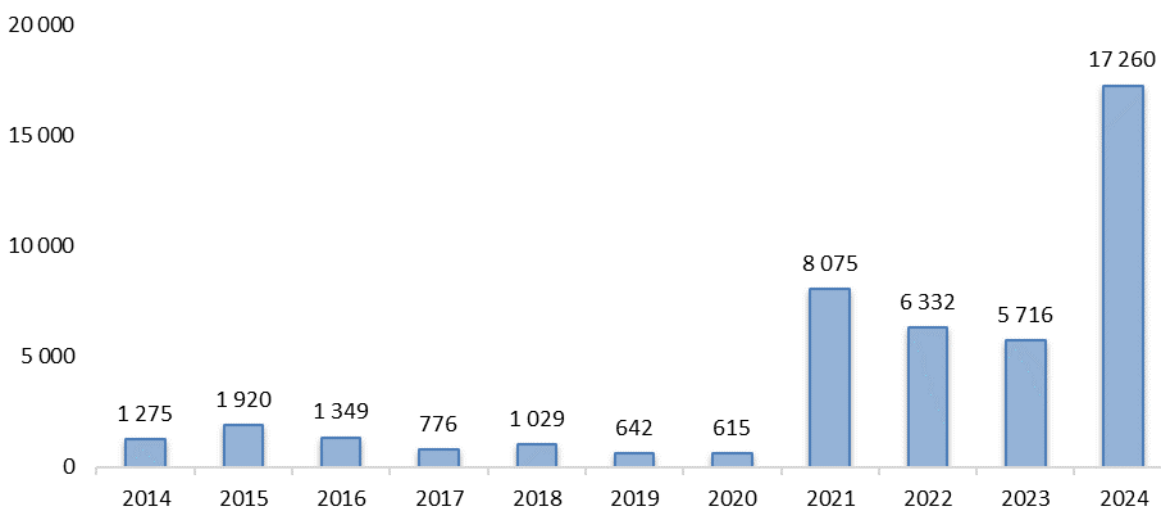
XIV. Vnější rozměr migrace

XIV.3.1.4. Východní pozemní trasa⁸²

Na východní pozemní trase do EU **došlo k téměř trojnásobnému nárůstu počtu nelegálních překročení vnějších hranic**. Na trase bylo v roce 2024 zaznamenáno více než 17 tisíc nelegálních překročení hranic EU, což znamená meziroční nárůst o 200 % a zároveň nejvyšší hodnotu od počátku monitoringu této trasy. Většina zaznamenaných nelegálních příjezdů se na této trase ovšem odehrála na hranicích s Ukrajinou. Přesto na trase, zejména u hranic s Polskem, bylo patrné pokračování instrumentalizace migrace. Tlak z běloruské strany na Polsko, Litvu a Lotyšsko pokračoval a projevoval se stejně jako v předchozích letech třeba i vysokou hodnotou odepřených vstupů. Finsko-ruské hraniční přechody zůstaly po celý rok uzavřeny.

V počtu detekcí z hlediska státních příslušností dominovali i v loňském roce občané Ukrajiny (84 %). Ačkoliv jejich podíl se meziročně zvýšil jen mírně, v absolutním vyjádření došlo ke značnému nárůstu poukazující na bující kriminalitu v podobě převaděčství projevující se používáním falešných dokladů a obcházením hraničních přechodů za účelem vyhnouti se armádnímu odvodu na Ukrajině. S velkým odstupem za Ukrajinci na trase následovali občané Etiopie, Somálska a Eritrey (po 3 %).

Vývoj migrace na východní pozemní hranici v letech 2014 - 2024



Zdroj: Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž

XIV.3.2. Situace v oblasti mezinárodní ochrany v EU⁸³

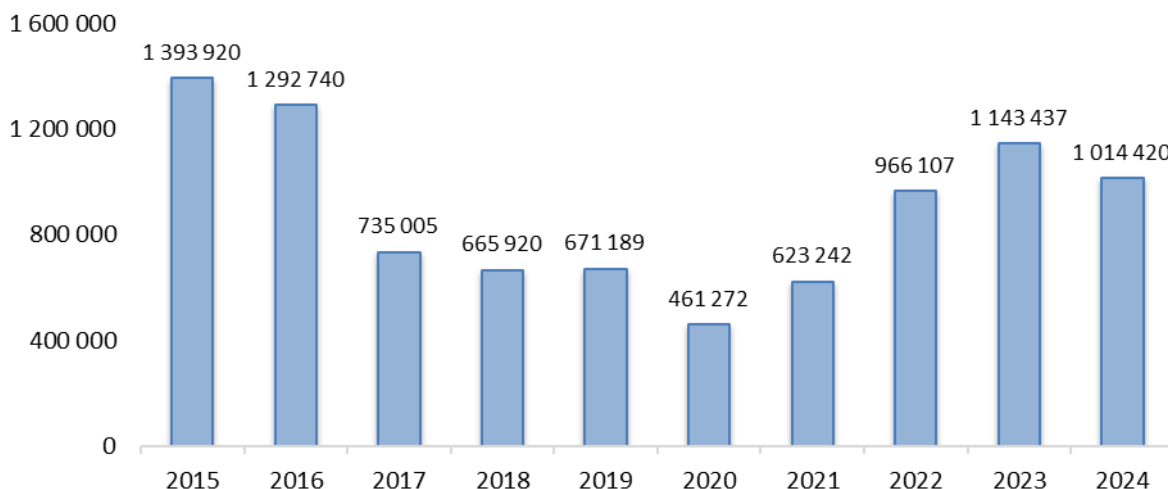
V roce 2024 obdržely země EU+, obdobně jako v roce 2023, přes 1 milion žádostí o mezinárodní ochranu. Jednalo se o **1 014 420 zaevidovaných žádostí**, což je druhý nejvyšší počet od tzv. migrační krize v letech 2015-2016. Ve srovnání s rokem 2023 se však jedná o pokles o 11,3 %. K tomuto poklesu došlo především v druhé půlce roku, kdy místo obvyklého nárůstu v letních měsících došlo ke udržování stabilní hodnoty počtu podaných žádostí v jednotlivých měsících. Z celkového počtu bylo zaevidováno 84 757 (8,4 %) žádostí opakovaných.

Většina států EU+ obdrželo ve srovnání s předchozím rokem žádostí méně nebo se jejich počty ustálily na stabilních hodnotách. Z tohoto trendu vybočovalo Polsko s meziročním nárůstem žádostí o 79,0 % a Irsko s nárůstem o 39,8 %.

⁸² Trasa přes pozemní hranice Rumunska, Maďarska, Slovenska, Polska, Litvy, Lotyšska, Estonska, Finska a Norska se státy východní Evropy (Moldavsko, Ukrajina, Bělorusko a Rusko).

⁸³ Zdroj: EUAA, jedná se o data obsažená v „Annual Trend Analysis Report“ vydaného dne 28. 2. 2025.

Vývoj počtu žádostí o mezinárodní ochranu v zemích EU+ v letech 2015-2024



Zdroj: EUAA

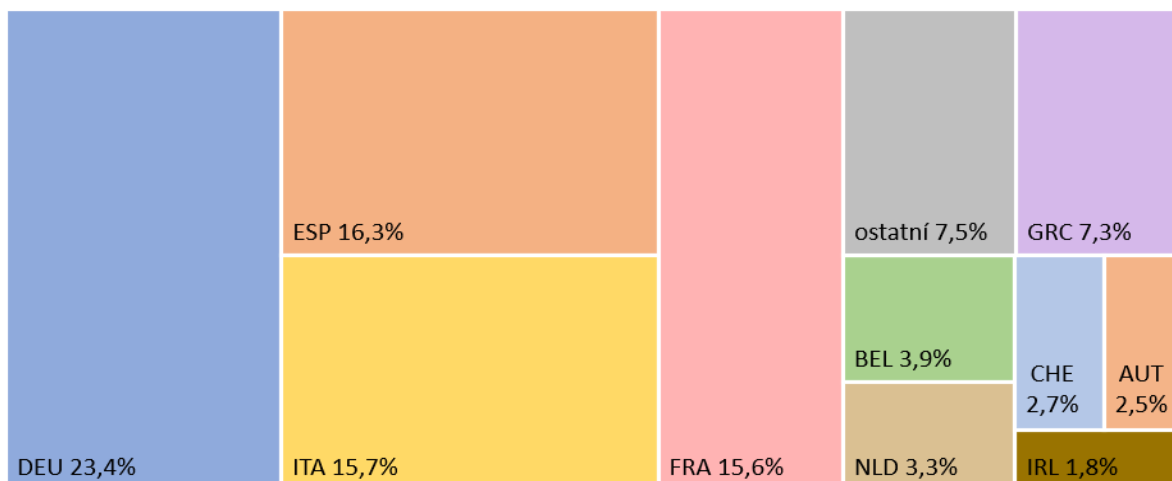
Nejvíce žadatelů směřovalo tradičně do **Německa** (237 314), kde došlo k poklesu o 23,4 %. K tomuto poklesu došlo především kvůli poklesu syrských žádostí díky svržení tamního režimu, i tak ale Syřané v Německu žádali o mezinárodní ochranu nejvíce, následovali Afghánci a Turci. Dalšími nejčastějšími cílovými zeměmi se v roce 2024 staly **Španělsko** (165 767), **Itálie** (158 867), **Francie** (158 730) a **Řecko** (73 688). Těchto 5 zemí obdrželo dohromady přes 78 % všech žadatelů. Ve Itálii došlo k meziročnímu nárůstu o 15,7 %, více zde žádalo mnoho různých státních příslušností. Vyšší meziroční nárůst byl zaznamenán také v Řecku (+15,0 %), kde se ztrojnásobil obdržené egyptské žádosti a dále se také zvyšoval počet obdržných syrských, afghánských a tureckých žadatelů.

V přepočtu na počet obyvatel pak bylo nejvíce žadatelů na Kypru a v Řecku. Oproti tomu Maďarsko, Slovensko a ČR obdržely nejméně žadatelů na počet obyvatel. V obou těchto ukazatelích je situace stejná jako v roce 2023.

Největší procentuální pokles byl evidován v **Rumunsku** (2 424, tj. -76,1 %), naopak nejvyšší procentuální nárůst v již zmiňovaném **Polsku** (+79,0 %), kde došlo k nárůstu počtu ukrajinských žadatelů.

V roce 2024 se hlavní tranzitní zemí stalo Řecko, kde sekundární pohyby vzrostly na nejvyšší úroveň přinejmenším od roku 2019. Tento vzestupný trend byl patrný již koncem roku 2023 a souvisí s větším počtem odhalených případů nelegálního překročení hranic na trase přes východní středomořské trase. Přes Řecko nejvíce cestovali občané Afghánistánu, kteří měli namířeno do Německa.

Cílové země žadatelů o mezinárodní ochranu v zemích EU+ v roce 2024



Zdroj: EUAA

Občané **Sýrie** (150 766), **Afghánistánu** (87 382) a **Venezuely** (73 817) tvořili nejpočetnější skupiny žadatelů v roce 2024, následovali občané **Turecka** (55 705) a **Kolumbie** (51 529). Oproti roku 2023 došlo u čtyř z výše jmenovaných k poklesu počtu podaných žádostí, v případě Turecka dokonce 44,7 %. Výjimku tvořila Venezuela, která se meziročně umístila o jednu příčku výše a počet venezuelských žadatelů vzrostl o 8,6 %. Většina těchto žadatelů podala svou žádost ve Španělsku (90 %), v minimálním počtu poté v Německu a Itálii.

Významný nárůst byl zaznamenán u ukrajinských žadatelů, jejichž počet se zvýšil o 89,6 % na 27 437 osob za rok 2024. Převážná část ukrajinských žádostí byla podána ve Francii (50 %), následně v již zmiňovaném Polsku a v Itálii. Další nárůst byl registrován u žadatelů z Peru (o 17,1 %), kteří žádali především v Itálii, Španělsku a Francii.

Kromě občanů Turecka byl pokles žádostí zaznamenán také u státních příslušníků Kolumbie (-18,5 %), Maroka (-18,0 %) nebo již zmiňované Sýrie (-16,8 %)

Žadatelé o mezinárodní ochranu v zemích EU+ dle státních příslušností – srovnání 2023/2024

Státní příslušnost	2023		2024		Změna proti předchozímu období	
	Počet žadatelů	tj. %	Počet žadatelů	tj. %	tj. %	absolutní číslo
Celkem	1 142 618	100,0	1 014 420	100,0	-11,2	-128 198
z toho (řazeno dle 2024):						
Sýrie	181 269	15,9	150 766	14,9	-16,8	-30 503
Afghánistán	114 416	10,0	87 382	8,6	-23,6	-27 034
Venezuela	67 948	5,9	73 817	7,3	8,6	5 869
Turecko	100 809	8,8	55 705	5,5	-44,7	-45 104
Kolumbie	63 211	5,5	51 529	5,1	-18,5	-11 682
Bangladéš	40 332	3,5	43 236	4,3	7,2	2 904
Ukrajina	14 469	1,3	27 437	2,7	89,6	12 968
Peru	23 255	2,0	27 242	2,7	17,1	3 987
Egypt	26 514	2,3	25 434	2,5	-4,1	-1 080
Maroko	30 924	2,7	25 437	2,5	-17,7	-5 487
ostatní	480 290	42,0	446 525	44,0	-7,0	-33 765

Zdroj: EUAA

Nezletilých osob bez doprovodu bylo v roce 2024 zaznamenáno celkem 32 924, jedná se tak o meziroční pokles o 18,9 %. Dle státních příslušností podalo žádost o mezinárodní ochranu nejvíce syrských (31 %), afghánských (14 %) a egyptských (8,8 %) nezletilých bez doprovodu.

Celkem bylo v roce 2024 učiněno 794 496 rozhodnutí, jedná se 14 % více než v roce 2023 a nejvíce od roku 2017. Počet nerozhodnutých žádostí byl však nejvyšší za posledních 7 let (980 732, +11,0 %) a svědčí tak o velkém tlaku na evropský azylový systém.

V rámci celé EU+ byla míra udělení mezinárodní ochrany 42 %, je oproti minulému roku snížena pouze o 1 %. Jedná se tak o první stabilnější rok za poslední tři roky, kdy míra stále stoupala. Nejvyšší míra udělení mezinárodní ochrany byla zaznamenána v případě občanů Palestiny (91 %), Sýrie (90 %) a Burkiny Faso (85 %).

XIV.3.3. Situace v oblasti dočasné ochrany v EU⁸⁴

V roce 2024 země EU+ vydaly 746 000 rozhodnutí o poskytnutí dočasné ochrany osobám prchajícím z Ukrajiny postižené válečným konfliktem vyvolaným ruskou agresí, což je o více než čtvrtinu méně než v předchozím roce, kdy jejich počet přesáhl milion.

Po velkém počtu žadatelů na jaře 2022, rozhodnutí o dočasné ochraně postupně klesala a od jara 2023 se stabilizovala na mnohem nižších číslech až do konce téhož roku, kdy dále klesala. Od té doby zůstávala na podobně nižší úrovni, s výjimkou krátkodobého nárůstu v létě 2024. Obdobně jako v předchozím roce, nejvíce osob nadále směřuje do Německa (167 000 rozhodnutí o udělení dočasné ochrany) a Polska (166 000 rozhodnutí o udělení dočasné ochrany), dohromady tyto dvě země přijaly dvě pětiny všech přicházejících osob do Evropy. Vysoké počty nadále směřovaly do České republiky (77 000 rozhodnutí⁸⁵), dále Rumunska (37 000 rozhodnutí) nebo Španělska (37 000 rozhodnutí). Narozdíl od Španělska, Česká republika a Rumunsko vydaly méně rozhodnutí než v roce 2023.

Nejvíce rozhodnutí v přepočtu na obyvatele vydaly Česká a Slovenská republika (7, resp. 5 rozhodnutí na 1 000 obyvatel). Následovaly Polsko, Estonsko a Litva, které vydaly 4 až 5 rozhodnutí na každých 1 000 obyvatel. Naopak nejméně rozhodnutí na obyvatele vydaly Francie, Itálie a Řecko, kde na každých 1 000 obyvatel připadalo méně než 1 rozhodnutí.

Naprostá většina (99 %) všech udělených dočasných ochrany připadá na občany Ukrajiny. Mezi další státní příslušnosti, kterým byla dočasná ochrana udělována, patřili občané Ruska (1 000), Iráku (260), Nigérie (240), Moldavska (230) a Sýrie s Marokem (shodně 200). Nejvíce osob, kterým byla poskytnuta dočasná ochrana, byly ženy a dívky (394 000). Celkem téměř 200 000 osob bylo nezletilých, což představuje více než čtvrtinu z celkového počtu.

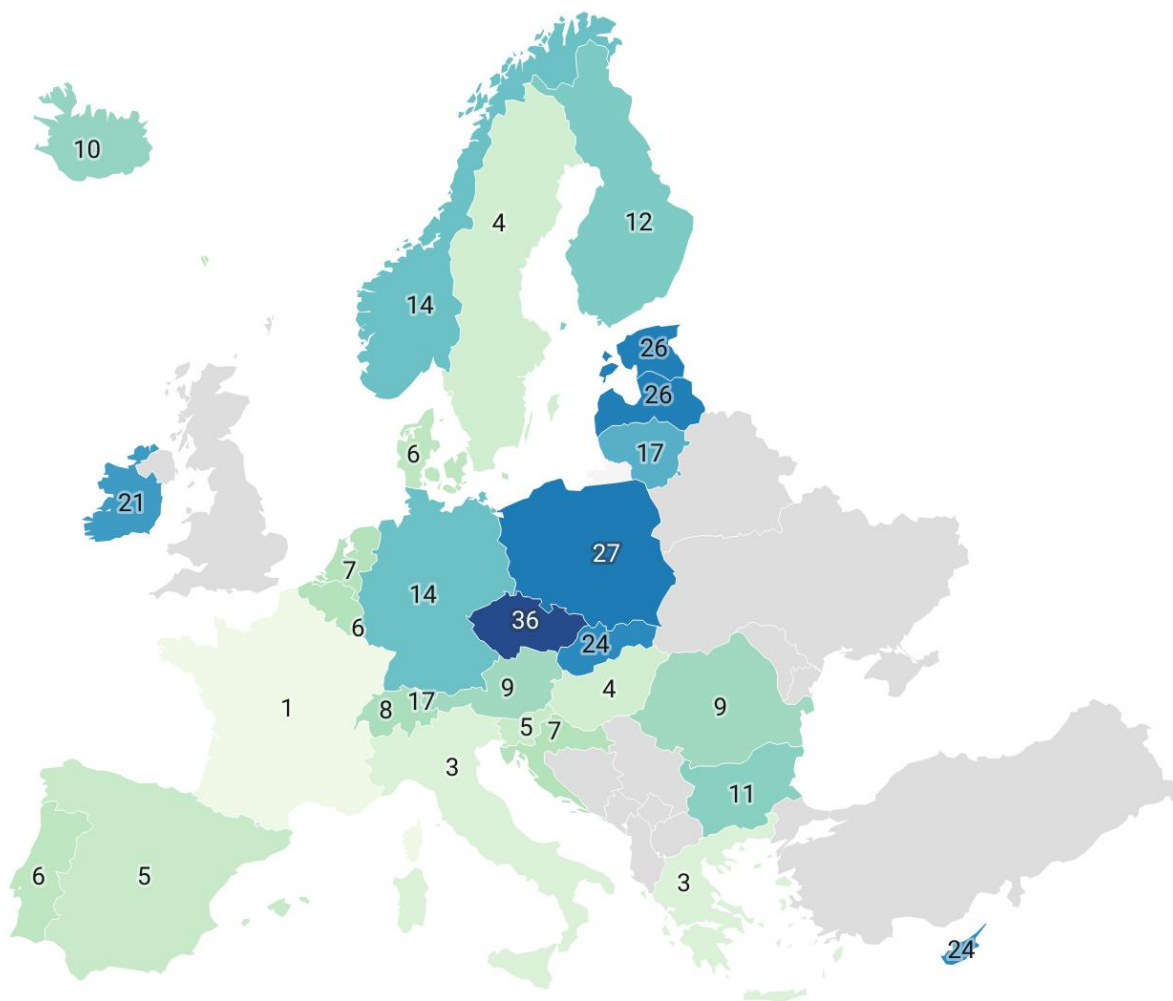
⁸⁴ Zdroj: EUAA, jedná se o data obsažená v „Annual Trend Analysis Report“ vydaného dne 28. 2. 2025.

⁸⁵ Pozn.: Statistika EUAA se může lišit od oficiálních dat vykazovaných ČR vzhledem k metodice sběru dat.

XIV. Vnější rozměr migrace

Osoby registrované k dočasné ochraně na počet obyvatel ve státech EU+ k 31. 12. 2024

Počet osob na 1 000 obyvatel



Zdroj: EUAA, Eurostat

REALIZACE KONCEPCE INTEGRACE CIZINCŮ V ROCE 2024

SAMOSTATNÁ ČÁST

1. REALIZACE KONCEPCE INTEGRACE CIZINCŮ	182
1.1. Koordinace integrace cizinců	183
1.2. Mezinárodní spolupráce	183
1.3. Statistika	183
1.4. Indikátory integrace cizinců	184
1.5. Financování integrace cizinců v ČR	184
2. AKTIVITY RESORTŮ K INTEGRACI CIZINCŮ	185
2.1. Ministerstvo vnitra	185
2.1.1. Podpora projektů na regionální úrovni	187
2.1.1.1. Centra na podporu integrace cizinců provozovaná Správou uprchlických zařízení	187
2.1.1.2. Centrum pro cizince Jihomoravský kraj	189
2.1.1.3. Centrum na podporu integrace v Ústeckém kraji	191
2.1.1.4. Integrovaná centrum pro cizince Hradec Králové	192
2.1.1.5. Integrovaná centrum Praha o.p.s.	193
2.1.2. Podpora projektů na lokální úrovni	194
Přehled projektů obcí v roce 2024 a výše dotace	195
Přehled projektů nestátních neziskových organizací v roce 2024	209
2.1.4. Posílení informovanosti	214
2.1.5. Účast cizinců na veřejném a politickém životě	214
2.1.6. Zkouška z českého jazyka pro účely povolení trvalého pobytu na území ČR	214
2.2. Ministerstvo práce a sociálních věcí	215
2.2.1. Zvyšování informovanosti	215
2.2.2. Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti	219
2.2.3. Projekt EURES + 3Z UP!	219
2.2.4. Projekt Integrace na trh práce a podpora cizinců v ČR	220
2.2.5. Vzdělávání odborníků pracujících s cizinci	221
2.2.6. Síťování a spolupráce s klíčovými aktéry integrace cizinců	222
2.2.7. Projekty na podporu integrace cizinců	223
2.3. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	223
2.3.1. Bezplatná jazyková příprava cizinců	223
2.3.3. Podpora pedagogických pracovníků pracujících s cizinci ve školách	224
2.3.4. Zkouška z češtiny pro cizince jako jedna z podmínek pro udělení trvalého pobytu	226
2.3.5. Aktivity MŠMT v souvislosti s migrací uprchlíků na území ČR	227
2.3.6. Integrace nezletilých cizinců bez doprovodu	227
2.4. Ministerstvo pro místní rozvoj	228
2.5. Ministerstvo průmyslu a obchodu	229
2.6. Ministerstvo kultury	230
2.7. Ministerstvo zdravotnictví	230
2.8. Ministerstvo zahraničních věcí	231

1. REALIZACE KONCEPCE INTEGRACE CIZINCŮ

Integrační politika ČR vychází z *Koncepce integrace cizinců na území České republiky – Ve vzájemném respektu 2024*. V Koncepci je stanoveno 5 základních priorit integrace cizinců, kterými jsou znalost českého jazyka, ekonomická soběstačnost, orientace cizinců ve společnosti, rozvíjení vzájemných vztahů mezi komunitami a postupné nabývání práv v závislosti na délce pobytu.

MV každoročně předkládá vládě návrh usnesení k *Postupu při realizaci Konceptu integrace cizinců* (dále jen „Postup“), který obsahuje konkrétní integrační opatření, kterými příslušné resorty odpovědné za realizaci integrační politiky v průběhu následujícího roku podpoří úspěšnou integraci cizinců v ČR.

V roce 2024 vycházela integrační opatření z dokumentu *Postup při realizaci aktualizované Konceptu integrace cizinců – Ve vzájemném respektu 2024*, který byl schválen usnesením vlády č. 218 ze dne 3. dubna 2024.

Následující rok pak MV předkládá vládě informaci o realizaci Postupu v rámci Zprávy o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky.

V rámci politiky integrace cizinců je dlouhodobou prioritou podpora integrační politiky na regionální a lokální úrovni. Ministerstvo vnitra proto prostřednictvím dotací podporuje komplexní integrační projekty místních samospráv, které pomáhají k řešení či zlepšení stávající situace v dané lokalitě, jsou prevencí případných konfliktů či přispívají k mírnění napětí mezi cizinci a většinovou společností. **V roce 2024 získalo dotaci 68 integračních projektů** obcí, dobrovolných svazků obcí a městských částí. Úspěšně se také **rozvíjí činnost 18 regionálních Center na podporu integrace cizinců** působících ve všech krajích ČR a v roce 2024 byla jejich kapacita opět navýšena.

Klíčovým nástrojem podpory integrace cizinců na regionální úrovni je celorepubliková síť osmnácti Center na podporu integrace cizinců, jež monitorují situaci cizinců v daném regionu a sdílejí důležité informace s dalšími aktéry. Zajišťují také cizincům rovný přístup k integračním službám a ke kvalifikované integrační podpoře na srovnatelné úrovni ve všech krajích ČR. Nabízejí tak celou škálu integračních služeb, kterými jsou například kurzy českého jazyka, adaptačně-integrační kurzy, sociokulturní kurzy či sociální a právní poradenství. Při své činnosti se Centra zaměřují i na většinovou společnost, síťování s orgány veřejné správy a dalšími aktéry integrace v dané lokalitě (např. NNO, obcemi, zaměstnavateli či školami). V roce 2024 byla Centra kapacitně posílena, podobně jako v druhé polovině roku 2022, a také během roku 2023, a to z důvodu přetrvávající agrese ruských vojsk na území Ukrajiny.

Dalším klíčovým nástrojem na podporu integrace na lokální úrovni jsou projekty obcí. Ty pomáhají vytvářet vhodné podmínky pro bezproblémové začlenění cizinců a bezkonfliktní soužití všech obyvatel dané obce. Obce a městské části mohou pomocí financí ze státních dotací realizovat komplexní integrační projekty, které jsou vytvořené na základě znalosti místní situace a potřeb. Projekty jsou realizované ve spolupráci s cizinci a s dalšími aktéry integrace v obci (např. Centra na podporu integrace cizinců, NNO, školy apod.).

Dalšími zásadními aktéry integrace nejen na lokální úrovni jsou NNO, které v rámci své činnosti mimo jiné zajišťovaly například asistenci cizincům na pracovištích OAMP, či metodicky dozorovaly adaptačně-integrační kurzy.

Projekty obcí a NNO jsou MV každoročně metodicky a finančně podporovány prostřednictvím dotačních výzev (viz kapitoly 3.1.1 Přehled projektů obcí v roce 2024 a výše dotace a 3.2 Podpora projektů nestátních neziskových organizací).

V průběhu čtvrtého čtvrtletí roku 2024 MV na základě podkladů ostatních ministerstev a dalších subjektů zpracovalo a předložilo Vládě *Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu 2025*, který byl dne 11. prosince 2024 schválen.

MV podpořilo v roce 2024 v rámci dotačních řízení zaměřených na integraci cizinců **12 projektů nestátních neziskových organizací** (například přímá asistence na pracovištích OAMP, asistenční tlumočnická infolinka v mongolském, vietnamském a ukrajinském jazyce, sociální a právní poradenství apod.).

1.1. KOORDINACE INTEGRACE CIZINCŮ

MV je vládou pověřeno koordinací integrační politiky. Zároveň průběžně monitoruje a vyhodnocuje situaci a postavení cizinců v ČR i vzájemné vztahy mezi cizinci a majoritou na lokální, regionální a celostátní úrovni. Na realizaci integrace cizinců se však podílí i další resorty v rozsahu své gesce a působnosti. Úkolem jednotlivých ministerstev je předkládat návrhy svých záměrů k realizaci integrační politiky do Koncepce i Postupu a tyto úkoly realizovat. MV je jako koordinátor integrační politiky v pravidelném kontaktu s resortními koordinátory integrace, organizuje bilaterální jednání i jednání grémia se zástupci ostatních ministerstev a dalších aktérů.

V rámci snahy o informování odborné veřejnosti přednášeli pracovníci OAMP spolu se zástupci resortů na kurzu „Školení v oblasti integrace cizinců“, který každoročně pořádá Institut pro veřejnou správu. Kurz je určen především pracovníkům Center na podporu integrace cizinců a dalším aktérům věnujícím se integraci cizinců. Konalo se také několik jednání se zástupci akademické sféry a výzkumných institucí.

MV při realizaci integrace cizinců vycházelo z opatření stanovených Postupem, zejména se pak jednalo o praktickou podporu integračních opatření na lokální a regionální úrovni a zajištění informovanosti cizinců i majority.

1.2. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

MV se v roce 2024 aktivně zapojilo do mezinárodních diskusí a jednání k integraci cizinců. Uskutečnila se dvě zasedání zástupců pracovní skupiny Evropská integrační síť (EIN) vytvořené v rámci DG HOME.

V rámci prvního zasedání během BE PRES se projednávala otázka problematika vzdělávání a kurzů. Druhé jednání v Bruselu se zaměřilo především na spolupráci aktérů v oblasti integrace. Došlo k výměně řady informací a pohled CZ byl aktivně sdílen v rámci pracovních skupin. Dále se CZ účastnila konference EMN zaměřené na integrační kurzy pro cizince, která se uskutečnila v Paříži. CZ aktivně v prezentaci představila systém adaptačně-integračních kurzů.

1.3. STATISTIKA

Český statistický úřad připravil na základě dat z informačních systémů, mimo jiné MV, MPSV, MPO, MS, MŠMT, MZ, v rámci plnění vládou schváleného Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu v roce 2024, již dvacáté čtvrté vydání publikace *Cizinci v České republice* (vydáno 12. prosince 2024).

Publikace nabízí komplexní údaje o cizincích, kteří žili v ČR v roce 2023 a poskytuje pro srovnání i statistiky z předchozích let. Dále jsou zde obsaženy statistické údaje z řady oblastí týkajících se cizinců v ČR (demografie a státní občanství, mezinárodní ochrana, zaměstnanost, vzdělávání, kriminalita, nelegální migrace, zdraví) v časových řadách a s aktuálními údaji za rok 2023, doprovázené metodickými texty a zhodnocením posledního vývoje. První publikace byla vydána v prosinci 2001.

1.4. INDIKÁTORY INTEGRACE CIZINCŮ

V roce 2024 pokračovalo kontinuální sledování a tvorba indikátorů integrace cizinců. Tento projekt realizuje od roku 2010 Výzkumný ústav práce a sociálních věcí. Jeho cílem je prostřednictvím vypracovaných a osvědčených nástrojů a metodik zajistit průběžný monitoring integračních procesů. Na základě získaných podkladů (kvantitativní i kvalitativní indikátory) lze následně provést hodnocení průběhu a účinnosti integrace cizinců ze třetích zemí v ČR, případně řídit a plánovat další integrační opatření. Výstupy jsou diskutovány s realizátory výzkumu a dalšími odborníky.

Z výše uvedených indikátorů lze odvodit trendy současné migrace. Imigrace do ČR byla v roce 2024 ovlivněna pokračujícím přílivem imigrantů z Ukrajiny. Dochází ke změně demografické struktury cizinců ve prospěch vyššího podílu žen. Ve školství narostl počet žáků v základních a mateřských školách. Celkový počet sociálních dávek vyplácených cizincům je stabilně nižší ve srovnání s populací ČR. Cizinci tedy nečerpají vyšší podíl sociálních dávek určených pro všechny skupiny obyvatel, než odpovídá jejich podílu na populaci ČR. Počet zaměstnaných cizinců stoupá, zvláště v kategoriích obsluhy strojů (zařízení) a pomocných pracovníků.

Od 1.1. 2021 fungují adaptačně-integrační kurzy, které seznamují cizince s právy a povinnostmi vyplývajícími z jejich pobytu na území České republiky, se základními hodnotami České republiky, s místními poměry a s kulturními zvyklostmi. Každoročně je prováděna hloubková evaluace průběhu adaptačně-integračních kurzů, kterou připravuje firma GEODAS s.r.o. Ze závěrů vyplývá, že celková spokojenost absolventů s kurzem je obecně vysoká. Za poslední čtyři roky se součet spokojených absolventů pohybuje kolem 90 %. Zástupci integračních center hodnotí kurzy v roce 2024 také pozitivně. Ze závěrečné zprávy vyplývá, že účastníci dostávají informace důležité pro život v ČR (ohledně pobytových záležitostí, bydlení, podnikání, školství) a z kurzu si mimo jiné si odnášejí znalost, kam se v případě potřeby obracet o pomoc nebo s dotazy. Celkově jsou adaptačně-integrační kurzy hodnoceny kladně.

1.5. FINANCOVÁNÍ INTEGRACE CIZINCŮ V ČR

V roce 2024 byla v rámci Konceptu integrace cizinců ze státního rozpočtu ČR vyčleněna na podporu integrace cizinců snížená (o polovinu oproti roku 2023 částka) 27 145 145 Kč. Tyto finanční prostředky byly rozděleny následovně:

- Ministerstvo vnitra: 17 299 145 Kč
- Ministerstvo kultury: 296 000 Kč
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: 9 300 000 Kč
- Český statistický úřad: 250 000 Kč

Ostatní resorty zapojené do integrace cizinců (MPSV, MZV, MMR, MPO a MZ) si nenárokovaly žádné finanční prostředky na integraci z této části státního rozpočtu. Došlo rovněž k alokaci z vlastních zdrojů ministerstev mimo Konceptu integrace cizinců (viz příloha Přehled projektů realizovaných v rámci integrace cizinců a řízení migračních toků v roce 2024), ale i z dalších zdrojů – například ambasad, jednotlivých obcí, nadací a nadačních fondů.

Mezi další významné finanční zdroje patřil Azylový, migrační a integrační fond. Finanční zdroje na projekty, jejichž převažující cílovou skupinou byli cizinci, rovněž pocházely z Evropského sociálního fondu. Významná byla i pomoc UNHCR a UNICEF.

Určit přesnou částku alokovanou na oblast integrace cizinců není v daném roce možné. Například projekty podpořené prostředky EU jsou víceleté s rozdílným čerpáním v jednotlivých letech a řada projektů mezi své uživatele řadí také jiné cílové skupiny. Nelze tudíž přesně vyselektovat částku, která je posléze určena na integraci cílové skupiny legálně pobývajících cizinců ze třetích zemí na území ČR. S přihlédnutím k výše uvedenému lze však kvalifikovaně předpokládat, že alokovaný objem všech prostředků v oblasti integrace cizinců v ČR přesáhl v roce 2024 částku 500 mil. Kč a významné prostředky byly alokovány i v rámci adaptace a integrace osob s udělenou dočasnou ochranou.

2. AKTIVITY RESORTŮ K INTEGRACI CIZINCŮ

2.1. MINISTERSTVO VNITRA

MV realizovalo opatření na podporu integrace na základě vládou schváleného Postupu. Podílelo se na realizaci adaptačně-integračních kurzů, které musí od 1. ledna 2021, na základě novely zákona o pobytu cizinců, absolvovat vybrané skupiny cizinců ze třetích zemí. Opět byl vyhlášen dotační titul „Adaptačně-integrační kurzy 2024“ pro nestátní neziskové organizace. Dotační titul je určen na realizaci adaptačně-integračních kurzů v Ústeckém kraji, Hl. m. Praze, Jihomoravském kraji a v Královéhradeckém kraji. Ostatní kraje pokrývají Centra na podporu integrace cizinců provozována Správou uprchlických zařízení Ministerstva vnitra.

Do 31. 12. 2024 absolvovalo za rok 2024 celkem **5 614 osob** v kurzech určených pro veřejnost a v kurzech neurčených pro veřejnost, tzv. firemních kurzech, absolvovalo 917 osob. V součtu se jedná o 6 531 osob. Realizováno bylo do 31. 12. 2024 celkem 411 kurzů. Realizace proběhla ve 40 obcích a městech. Průměrně se na jeden kurz hlásilo cca 14 klientů. Nejčastěji převládaly kurzy konané v angličtině (201), dále v ukrajinském jazyce (51), a také například v ruštině (43), mongolštině (42) a vietnamštině (34). Po jednom kurzu se uskutečnily i jazykové varianty albánština, hindi, moldavština a turečtina.

Přehled projektů pro zajištění pořádání adaptačně-integračních kurzů a výše dotace v roce 2024:

1. Diecézní katolická charita Hradec Králové – Adaptačně integrační kurzy 2024 v Královéhradeckém kraji 2 000 000,00 Kč

Realizace projektu navazovala na obdobné aktivity realizované v roce 2023. Hlavní klíčovou aktivitou byla vlastní realizace Adaptačně integračních kurzů Vítejte v ČR v Královéhradeckém kraji. Vlastní adaptačně integrační kurzy se konaly ve dvou učebnách realizátora v Hradci Králové. Cizinci patřící do cílové skupiny byli v průběhu realizace projektu informováni o své zákonné povinnosti absolvovat Adaptačně integrační kurzy. Pozornost byla věnována také podpoře cílové skupiny při registraci do systému frs.gov. Byly distribuovány letáky (1000 kusů) obsahující základní informace o povinnosti absolvovat kurz, vymezení skupiny cizinců, na kterou se tato povinnost vztahuje a kontakty.

Adaptačně integrační kurzy probíhaly průběžně celý rok. Celkem bylo vyhlášeno 13 kurzů, uskutečnilo se 5 kurzů s tlumočením do ukrajinštiny, albánštiny a angličtiny, 8 kurzů bylo zrušeno z důvodu nenaplnění kapacity přihlášených cizinců.

2. Centrum pro cizince Jihomoravského kraje – Adaptačně integrační kurzy 2024 v Jihomoravském kraji 4 199 966,00 Kč

Cílem projektu byla realizace adaptačně-integračních kurzů v Jihomoravském kraji v roce 2024. Tyto kurzy jsou povinné pro vybrané skupiny cizinců na základě novely zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Jejich účelem bylo pomoci nově příchozím cizincům orientovat se v novém prostředí, poskytnout jim informace o právech a povinnostech spojených s pobytem v ČR a upozornit na rizika spojená s jejich porušováním. Současně kurzy přiblížily základní hodnoty České republiky a Evropské unie a seznámily účastníky s místními zvyklostmi a poměry.

Kurzy byly rovněž zaměřeny na podporu samostatnosti cizinců, eliminaci dezinformací od nekompetentních subjektů a jejich vymanění se ze systému závislosti na zprostředkovatelích. V období od 1. 1. 2024 do 31. 12. 2024 bylo realizováno 61 AIK, kterých se zúčastnilo celkem 894 osob.

2. Aktivity resortů

3. Integrační centrum Praha – AIK ICP 24 9 999 162,88 Kč

V monitorovacím období bylo realizováno 104 adaptačně-integračních kurzů. Kurzy prošlo 2 641 účastníků. V rámci poradenství byly poskytnuty konzultace 87 klientům na 56 konzultačních dnech. Na infolinku se obrátilo 596 klientů. Prostřednictvím informačního e-mailu byla poskytnuta konzultace 668 klientům. Ve druhém kvartálu roku 2024 byl zaznamenán skokový nárůst zájmu o kurzy tlumočených do anglického jazyka. Realizační tým na tuto situaci zareagoval velice rychle a úspěšně pokryl poptávku po AIK tlumočených do tohoto jazyka. Ve třetím a čtvrtém čtvrtletí však zájem o AIK v anglickém jazyce opět poklesl. Bohužel nebyl znám důvod zvýšeného zájmu o tyto kurzy ve druhém čtvrtletí. Odhadovaný počet klientů odbavených na konzultačních dnech byl 204 klientů. Odhadovaný počet se v monitorovacím období nenaplnil ani z poloviny.

Z pohledu realizačního týmu existují dva hlavní důvody nižšího zájmu o osobní konzultace. Jedním z důvodů je snadnější proces registrace, který eliminuje potřebu cizinců obracet se na odborné osobní poradenství. Druhým, významnějším důvodem, může být výrazný pokles zájmu o AIK ze strany ukrajinsky a rusky mluvících cizinců, kteří v minulosti nejčastěji vyhledávali osobní konzultace, zejména v souvislosti s registrací do registračního systému. I přesto, že odhadované maximální počty nebyly naplněny, jsou dosažené indikátory velice uspokojivé. Členové projektového týmu čelili nízkému zájmu ze strany ukrajinsky a rusky hovořících cizinců, což výrazně komplikovalo přiblížení se maximální kapacitě projektu. Členové koordinačního týmu efektivně zajišťovali vypisování kurzů ve všech potřebných jazykových variantách. Velice dobře se dařilo reagovat na měnící se poptávku u anglicky tlumočených kurzů.

4. Poradna pro integraci – ADAPTAČNĚ INTEGRAČNÍ KURZY 2024 V ÚSTECKÉM KRAJI 1 745 742,00 Kč

Hlavním cílem projektu bylo realizovat adaptačně-integrační kurzy. V průběhu roku 2024 bylo vyhlášeno celkem 27 kurzů, z nichž se 11 skutečně uskutečnilo. Z toho 3 kurzy byly firemní, vedené v angličtině a hindštině, a 8 veřejných kurzů probíhalo v mongolštině, ruštině, ukrajinštině a vietnamštině. Realizací tohoto projektu se zvyšuje informovanost cílové skupiny o jejich právech a povinnostech, o životě v České republice a eliminuje se případná nežádoucí sociální exkluze. Klientům je poskytována služba dle metodiky adaptačně – integračních kurzů, v rámci, kterých se cizinci seznámili s právy a povinnostmi vyplývajícími z jejich pobytu na území České republiky, se základními hodnotami České republiky, s místními poměry a s kulturními zvyklostmi, které v České republice převládají.

Účastníkům kurzů poskytnuty informace o organizacích a institucích poskytujících cizincům bezplatné poradenství. Jedním z hlavních cílů kurzů je také pomoc cizincům dosáhnout samostatnosti, omezit působení chybných informací od různých nekompetentních subjektů a vymanit se ze systému závislosti cizinců na zprostředkovatelích. Celkový počet klientů účastnících se kurzů byl 114.

5. Slovo 21 - VÍTEJTE V ČESKÉ REPUBLICE 2024 6 199 099,00 Kč

Cílem projektu Vítejte v České republice 2024 bylo podpořit integraci cizinců ze třetích zemí formou adaptačně-integračních kurzů. Projekt obsahoval zejména následující aktivity: expertní/metodické vedení, zajištění dostatečného počtu a kvalitní úrovně lektorů a tlumočnicků, kteří budou zařazeni do databáze pro integrační centra (jejich školení, trénink, supervize, certifikace), tvorbu a aktualizaci metodických a informačních materiálů (metodiky, Powerpointové prezentace). Cílem projektu bylo i kvalitní informování cílové skupiny a široké veřejnosti o charakteru a průběhu realizace projektových aktivit prostřednictvím webu www.vitejtevcr.cz, sociálních sítí a informačních materiálů. A rovněž projekt v roce 2024 obsahoval i tvorbu/aktualizaci informačních videí (Příští zastávka ČR a promo video).

Každým rokem je součástí projektu i evaluace. Rok 2024 byl již čtvrtým rokem povinných AIK. Pro všechny zapojené subjekty (OAMP MV ČR, SUZ, IC a Slovo 21) to znamenalo již menší množství výzev a problémů, které se s nastavováním celého procesu AIK pojí než v předcházejících letech. Zároveň se projekt upravoval na základě zpětných vazeb, které byly k dispozici od účastníků kurzů (díky evaluaci) i od lektorů, tlumočnicků a administrátorů. Projekt se potýkal s výzvou menšího množství cizinců, kteří projevovali zájem o adaptačně-integrační kurzy a jejich absolvování. To je ostatně patrné i z počtu cizinců, kteří v roce 2024 kurzem prošli (6531 v roce 2024 oproti 8897 v roce předchozím), což je zároveň

výrazně méně než v roce 2022 (17 622). Možných důvodů snížení zájmu o AIK může být několik, např. ten, že občané Ukrajiny s dočasnou ochranou díky svému pobytovému statusu v Česku nemají povinnost absolvovat AIK, omezené povědomí o povinnosti absolvovat AIK, případně odkládání termínu absolvování kurzu z důvodu nedostatečné motivace absolvovat co nejdříve po příjezdu aj.

2.1.1. Podpora projektů na regionální úrovni

2.1.1.1. Centra na podporu integrace cizinců provozovaná Správou uprchlických zařízení

Správa uprchlických zařízení MV provozovala v roce 2024 Centra na podporu integrace cizinců (CPIC) v Moravskoslezském, Pardubickém, Plzeňském, Zlínském, Karlovarském, Libereckém, Jihočeském, Olomouckém kraji, v kraji Vysočina a ve Středočeském kraji, který zahrnuje pět pracovišť ve městech Mladá Boleslav, Příbram, Kutná Hora, Kladno a Benešov. Již během roku 2022 bylo z důvodu posílení kapacit otevřeno devět detašovaných pracovišť CPIC. V roce 2024 byly provozovány v následujících městech: Opava, Litomyšl, Domažlice, Tachov, Cheb, Česká Lípa, Písek, Šumperk a Pelhřimov. Zároveň CPIC provozují i další strukturu menších kontaktních míst, například v Jindřichově Hradci, Uherském Hradišti či Klatovech.

Centra provozovaná SUZ MV jsou od 1. 7. 2020 financována ze státního rozpočtu na základě zákona č. 176/2019 Sb., kterým se novelizoval zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Na základě stejné novely Centra od 1. 1. 2021 organizují adaptačně-integrační kurzy povinné pro vybrané skupiny cizinců. V roce 2024 byl provoz Center spolufinancován z prostředků Azylového, migračního a integračního fondu.

Ve všech krajích Centra zajišťují činnost regionálních poradních platforem, které slouží k řešení aktuálních problémů cizinců a k výměně informací mezi zainteresovanými institucemi, zejména mezi krajskými a obecními úřady, krajskými pobytovými pracovišti OAMP MV, cizineckou policií, státní a městskou policií, úřady práce, finančními úřady, živnostenskými úřady, neziskovými organizacemi a dalšími subjekty.

K těmto pravidelným platformám, které se věnují problematice integrace všech dlouhodobě legálně pobývajících cizinců, byly i v roce 2024 nadále realizovány užší platformy (označovány jako 2.typu). Účastníci těchto platforem intenzivně spolupracují především v oblasti koordinace služeb pro držitele dočasné ochrany z Ukrajiny, kteří přišli z důvodu válečného konfliktu v jejich zemi. Platformy 2.typu se schází 1x měsíčně a v řadě krajů navázaly na činnost krizových štábů. Pracovníci Center pořádali v roce 2024 i mnoho dalších setkání a kulatých stolů, na kterých pomáhali řešit situaci nově příchozích Ukrajinců. Zástupci Center se také podílejí na komunitním plánování sociálních služeb a střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb v některých krajích.

Služby Center jsou dostupné nejen v krajských městech, ale i v dalších místech každého kraje v návaznosti na zájem cizinců z cílové skupiny (viz seznam na konci souboru). V roce 2024 se jednalo zejména o poskytování sociálního a právního poradenství, tlumočení, realizaci adaptačně-integračních kurzů, kurzů českého jazyka a kurzů sociokulturní orientace.

Centra iniciují, propojují i realizují aktivity na podporu sociální, právní a jazykové emancipace cizinců v daných regionech. Napomáhají klientům zlepšit dovednosti a znalosti, které přispívají k jejich samostatnosti a soběstačnosti a usnadňují jim tak orientaci v české společnosti.

Role Center nadále spočívala v poskytování poradenství a podpoře klientů v rámci terénní práce, monitoringu a podpoře zranitelných skupin, ale také v podpoře měst a obcí v místech, kde jsou zejména nově příchozí Ukrajinci ubytováni včetně informování dalších zapojených aktérů (ubytovatelé, zaměstnavatelé, školy, úřady a další). V roce 2024 se pracovníci Center věnovali také agendě změny ubytování v rámci humanitárního ubytování (tzv. reubytování). Největší skupinovou cizinců, kteří využívají služeb Center jsou stále občané Ukrajiny, nicméně činnost Center se v roce 2024 vracela také k ostatním cizincům z jiných států, kteří přijížděli primárně na dlouhodobý pobyt za účelem zaměstnání.

2. Aktivita resortů

Obecně lze nabízené služby Center popsat následovně:

- Sociální poradenství probíhá ambulantní a terénní formou prostřednictvím sociálních pracovníků Center. Nejčastější dotazy klientů z této problematiky směřují zejména k pobytové problematice, zdravotnímu pojištění, bydlení, pracovnímu trhu nebo sociálním dávkám. I v roce 2024 probíhalo sociální poradenství v souladu se zákonem o sociálních službách (zákon č. 108/2006 Sb.).
- Právní poradenství je realizováno prostřednictvím smluvně zajištěných partnerů, kdy v době poskytování právního poradenství je v každém Centru (včetně detašovaného pracoviště) přítomen právník, se kterým mohou klienti konzultovat například pobytovou, pracovně právní nebo rodinnou problematiku či problematiku dluhů a exekucí.
- Kurzy českého jazyka jsou rozděleny na základní kurzy, které lze navštěvovat i jednorázově a bez předchozího přihlášení, a intenzivní kurzy, které jsou určeny pro dlouhodobější výuku českého jazyka. Pro děti i ostatní zranitelné skupiny jsou v odůvodněných případech organizovány individuální kurzy, případně kurzy pro dospělé se svěřeným dítětem, kdy je během výuky zajištěno hlídání dětí.
- Kurzy sociokulturní orientace byly realizovány zejména ve formě tematicky zaměřených seminářů, přednášek a diskuzí cizinců s odborníkem na danou problematiku. Témata těchto kurzů reagovala na poptávku ze strany cizinců z cílové skupiny – tradice a zvyky spojené se svátky, které se slaví v ČR a dále pak například informace o právech a povinnostech cizinců v oblasti zaměstnání, školství, sloučení rodiny, nostrifikace, zdravotnictví, na téma zkoušky z českého jazyka pro trvalý pobyt či občanství, aj.
- Adaptačně-integrační kurzy, povinné od 1. 1. 2021 především pro cizince ze třetích zemí přijíždějících do ČR na nově udělený dlouhodobý pobyt nebo trvalý pobyt bez splnění podmínky předchozího pobytu, jsou organizovány Centry ve dvou formách – jako kurz veřejný, kam se cizinci mohou libovolně přihlásit, nebo jako kurz neveřejný, tj. kurz realizovaný Centrem ve spolupráci s právnickou osobou, např. zaměstnavatelem, pro předem určené cizince. Tyto kurzy jsou zpoplatněny (veřejný kurz 1500 Kč, neveřejný kurz 800 Kč), vedeny odbornými lektory a tlumočeny certifikovanými tlumočníky do devíti různých jazyků s tím, že přípustné jsou i další, raritní jazyky. Cizinec po skončení kurzu obdrží doklad o jeho absolvování, čímž splní svou zákonem danou povinnost.
- V rámci výše uvedených aktivit a poskytovaných služeb byly rovněž zajištěny tlumočení či překladatelské služby dle potřeb klientů nebo pracovníků Center. Nejčastěji se tlumočilo do ukrajinského, ruského, vietnamského a mongolského jazyka. Pro usnadnění komunikace a spolupráce s cizinci jsou rovněž využívány služby tzv. komunitních pracovníků, tedy zástupců cizineckých komunit, kteří pomáhají zprostředkovávat informace ostatním cizincům nebo se podílejí na organizaci kulturních, společenských i vzdělávacích akcí. Díky této spolupráci se Centry mnohem lépe daří oslovovat některé specifické cílové skupiny, především pak mladé cizince.

V roce 2024 pokračovala realizace projektu spolufinancovaného z prostředků národního programu Azylového, migračního a integračního fondu, který byl zaměřený na realizaci kurzů českého jazyka pro cizince ze třetích zemí.

Celkem bylo za rok 2024 poskytnuto ve všech Centrech provozovaných SUZ MV 129 231 služeb. V tomto období využilo nabízených služeb celkem opakovaně 50 604 klientů, služby sociálněprávního poradenství 12 836 nových klientů a 2 804 nových klientů chodilo na kurzy českého jazyka. V rámci terénní práce bylo osloveno 9 850 klientů. V rámci pomoci Ukrajině, tj. v rámci činnosti pracovníků CPIC přímo v Centru a dále pak na pracovištích KACPU a OAMP MV ČR, bylo poskytnuto celkem 174 781 intervencí (osobní setkání, e-mailová a telefonická komunikace).

Centra dále zrealizovala celkem 230 adaptačně-integračních kurzů za účasti 2 899 cizinců. Nejpočetnější jazykovou mutací, do které byl kurz tlumočen, byl jazyk anglický, poté mongolský, ukrajinský, ruský, vietnamský, srbský a španělský. Též byly realizovány kurzy v několika raritních jazycích jako čínština, japonština, korejština, thajština, turečtina a moldavština. 85 procent realizovaných kurzů bylo veřejných, zbylých 15 procent byly kurzy neveřejné.

Na konci roku 2022 začala Centra vydávat Newsletter CPIC, ve kterém každý měsíc informují partnery z řad odborné veřejnosti o zajímavých a relevantních informacích z oblasti integrace a migrace cizinců, včetně představitelů měst a obcí, škol, zaměstnavatelů atd. Publikace newsletteru pokračovala i v roce 2024, kdy byl každý měsíc rozeslán na více než 2 300 kontaktů.

Centra také organizují setkávání zástupců majority a cizinců v rámci společenských, sportovních nebo kulturních akcí, jejichž cílem je podpořit lepší vzájemné poznávání cizinců a široké veřejnosti a předcházet uzavřenosti cizineckých komunit.

Centrum pro Plzeňský kraj tak například zorganizovalo již tradiční akci s názvem Vánoce zdaleka i z blízka, která seznámila cizince s tradicí českých vánočních svátků. Program byl složen z workshopů, hudebních a divadelních vystoupení. Centrum pro Kraj Vysočina se podílelo na organizaci akce s názvem Burza práce, kde měli návštěvníci z řad cizinců možnost seznámit se s regionálními zaměstnavateli a zorientovat se v nabídce zaměstnavatelů mimo agentury práce, z důvodu usnadnění komunikace byli přítomni i tlumočníci. Centrum dále ve spolupráci se ZŠ Křížová v Jihlavě uspořádalo Den vietnamské kultury. Účastníci měli možnost shlédnout tradiční taneční vystoupení z různých částí Vietnamu, poslechnout si přednášku o Vietnamu a ochutnat tradiční pokrmy. Akce se zúčastnilo celkem 450 žáků. Centrum pro Pardubický kraj uspořádalo konverzační procházky po městech Litomyšl a Vysoké Mýto, jejichž cílem byla návštěva institucí spojených s konkrétním tématem (například zdravotnictví nebo kultura).

Centra v roce 2024 pokračovala v rozvoji spolupráce s Dětským fondem OSN (UNICEF). Cílem projektu bylo zejména posílení personálních kapacit CPIC (tlumočníci, koordinátoři, pracovníci poskytující psychosociální podporu), realizace integračních aktivit zajištěných prostřednictvím NNO a dalších místních poskytovatelů služeb (podpora provozu komunitních klubů/center, podpora volnočasových a kreativních aktivit pro děti a mládež, podpora sportovních aktivit pro děti a mládež, podpora dětí ze sociálně znevýhodněných rodin, příměstské a letní tábory, lyžařské výcviky) a vytváření přátelského prostředí pro děti a mládež (práce s dětmi a mládeží, zapojení zástupců mládeže do plánování aktivit, zřízení pozice focal pointů a case managerů na podporu koordinace aktivit podporujících integraci dětí a mládeže v ČR).

Pod záštitou projektu UNICEF bylo ve všech Centrech také realizováno velké množství různých akcí a aktivit, ať už jednorázových nebo pravidelných, převážně zaměřených na děti a mládež. Jednalo se například o různé tematické workshopy, výlety, vzdělávací aktivity, kulturní akce, komunitní kluby apod. Řada dětí pak byla podpořena přímo.

2.1.1.2. Centrum pro cizince Jihomoravský kraj

Rok 2024 znamenal pro Centrum pro cizince Jihomoravského kraje (dále jen „Centrum“) výraznou orientaci na networking, informování cizinců a aktérů integrace a poskytování terénních služeb v Brně a devíti lokalitách napříč celým krajem. Centrum, které je samostatnou organizací založenou Jihomoravským krajem od poloviny roku 2022, financovalo své aktivity v roce 2024 z prostředků Evropské unie prostřednictvím Operačního programu Azylového, migračního a integračního fondu (OP AMIF), Ministerstva vnitra, mezinárodní organizace UNICEF a rozpočtu Jihomoravského kraje.

Od svého vzniku Centrum staví na partnerské spolupráci a síťování regionálních aktérů integrace. Tento formát spolupráce umožňuje flexibilně reagovat na aktuální potřeby cizinců. V roce 2024 se na poskytování služeb Centra podíleli partneři jako Diecézní charita Brno (DCHB), Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU) a Statutární město Brno (MMB).

Nejširší spektrum služeb poskytovalo Centrum v roce 2024 v rámci projektu „Provoz Centra pro cizince Jihomoravského kraje 2023–2025, r. č. CZ.12.01.02/00/23_008/0000010“ OP AMIF. Ve spolupráci s výše uvedenými partnery byly napříč krajem zajištěny služby, jako je odborné sociální a právní poradenství, výuka českého jazyka, kurzy sociokulturní orientace, terénní práce a multikulturní aktivity. Informační centrum bylo v provozu pět dní v týdnu, poskytovalo základní poradenství a přesměřovalo klienty na odborné služby Centra či další regionální aktéry. Projekt se zaměřil i

2. Aktivity resortů

na ty, kteří přicházejí do kontaktu s cizinci. Díky platformám, pravidelnému kvartálnímu monitoringu a odbornému vzdělávání byla zajištěna spolupráce s aktéry z veřejné správy, neziskového sektoru a dalších oblastí.

Na spolufinancování činnosti Centra se podílel Jihomoravský kraj, který přispěl na zajištění provozu Centra, tlumočnické služby pro KACPU, kurzy češtiny a poradenství pro občany ze zemí EU a EHP, informační kampaně a veletrh pracovních příležitostí.

V roce 2024 pokračovaly rozsáhlé služby zaměřené především na osoby s dočasnou ochranou, podporované mezinárodní organizací UNICEF. Tento projekt umožnil posílení týmu o pracovníky s ukrajinštinou, kteří působili v deseti lokalitách Jihomoravského kraje, včetně Brna. Tito pracovníci navštěvovali ubytovací místa, mapovali potřeby osob s dočasnou ochranou, poskytovali poradenství a propojení s místními službami. Spolu s pracovníky sociálních odborů monitorovali zranitelné skupiny, jako jsou děti a nezletilí bez doprovodu, a zajišťovali tlumočení a doprovody. V případě potřeby organizovalo Centrum kurzy češtiny, informační setkání a kurzy socio-kulturní orientace.

Díky projektu UNICEF bylo možné nabídnout širší spektrum kurzů češtiny pro zranitelné skupiny, jako jsou rodiče s dětmi, děti a teenageři. V letních měsících se uskutečnily intenzivní kurzy zaměřené na přípravu dětí na školní docházku. Online kurzy češtiny byly otevřeny pro rodiny s malými dětmi, a nabídka zahrnovala i kariérové poradenství a aktivity pro mládež (YouthClub) a rodiče s malými dětmi (klub Tykadla).

Nejžádanějšími službami Centra byly kurzy českého jazyka, do kterých se v roce 2024 přihlásilo 2 307 účastníků. Celkem bylo nabídnuto 177 kurzů pro různé úrovně a typy zaměření, včetně konverzačních, gramatických a tematických kurzů. V letních měsících se nabídka zaměřila na intenzivní kurzy pro děti a teenagery.

V rámci kurzů sociokulturní orientace byla otevírána jak témata klasického typu (daně, zápis do škol, život v Brně apod), tak opět kurzy spojené s novelami Lex Ukrajina, která jsme realizovali jak v Brně, tak ve vybraných lokalitách v regionu. Nově jsme také vytvořili sadu kurzů zaměřených na zlepšení orientace na trhu práce a jak si najít práci v ČR. Kurzů sociokulturní orientace se v tomto roce zúčastnilo celkem 393 unikátních klientů.

Od jara 2023 je v Centru zastoupena pozice Krajské koordinátorky pro adaptaci a integraci osob s dočasnou ochranou. Krajská koordinátorka primárně mapuje potřeby kraje a koordinuje zainteresované aktéry v území, aktivně komunikuje s dotčenými odbory krajského úřadu (školství, sociálních věcí, zdravotnictví) a podílí se na řešení potřeb klientů s dočasnou ochranou, zejména zvláště zranitelných skupin. Pravidelně se účastní setkání krajských koordinátorů z dalších krajů a pracovních setkání na národní úrovni (MPSV, Úřad vlády). Ve spolupráci s vedením Centra organizuje každý měsíc setkání platformy k adaptaci a integraci osob s dočasnou ochranou, na kterém jsou zastoupeni zainteresovaní aktéři. Aktivně vyjíždí do měst a obcí a monitoruje lokální situaci.

S osobami s dočasnou ochranou se v praxi setkávají instituce, jejichž pracovníci nejsou na tato setkání dostatečně připraveni, tzn. nevědí, kde mají hledat aktuální informace, neznají postupy a aktuálně platnou legislativu a nemohou tedy cizincům poskytnout adekvátní pomoc. Centrum aktivně šíří prostřednictvím práce Krajské koordinátory či síťáře těmto subjektům informace a je jedním z hlavních informačních kanálů v Jihomoravském kraji. Mezi spolupracující subjekty Centra patřily v roce 2024 tyto instituce/organizace: Krajský úřad Jihomoravského kraje, samosprávy měst a obcí (zejména město Brno a vybrané lokality s vyšším počtem osob s DO), úřad práce, oblastní inspektorát práce, odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR, služba cizinecké policie, policie ČR, mateřské, základní a střední školy, vysoké školy (Masarykova univerzita, Vysoké učení technické, Mendelova univerzita), hospodářské komory, CzechInvest, ImpactHub, Národní pedagogický institut, Všeobecná zdravotní pojišťovna, ochránce práv, Jihomoravské centrum pro mezinárodní mobilitu (JCMM), Jihomoravské inovační centrum (JIC), NCO NZO, nemocnice, NNO v regionu – Diecézní Charita Brno, OPU, Ukrajinská iniciativa JM, Vesna, Adra, Ratolest, Romodrom aj. a mezinárodní organizace: IOM a UNICEF.

Centrum je jedním ze členů Regionální stálé konference – neformální instituce pro koordinaci a vyjednávání integrovaných nástrojů, územní dimenze a spolupráci mezi významnými regionálními aktéry v JMK. Současně je

pravidelným hostem Rady pro rozvoj lidských zdrojů – poradního a iniciačního orgánu Zastupitelstva Jihomoravského kraje v oblastech strategického řízení rozvoje lidských zdrojů. Vedení Centra se účastnilo setkání Poradního orgánu pro integraci cizinců města Brna a pravidelných setkání vedení kraje, zástupců úřadů práce a hospodářských komor.

Neméně důležitou službou Centra jsou Adaptačně-integrační kurzy financované z rozpočtu Ministerstva vnitra. V roce 2024 proběhlo celkem 61 kurzů, které navštívilo celkem 894 účastníků. Zájem byl nejen o veřejné kurzy, pořádané v prostorách Centra (54 kurzů pro 774 účastníků), ale také o kurzy firemní (7 kurzů pro 120 účastníků). Kurzy byly pořádané nejčastěji v anglickém jazyce, následoval ukrajinský jazyk, jazyk ruský, vietnamský, srbský, arabský a další.

V roce 2024 využilo služeb Centra ve všech projektech a aktivitách celkem 5 733 registrovaných klientů. Mimo registrované klienty jsme přes práci informačního centra poskytli služby i klientům bez registrace, například telefonicky či e-mailem – těchto klientů bylo v roce 2024 více jak 10 000.

Ukrajina byla nejčastější zemí původu klientů Centra (89 %). Díky napojení pracovníků Centra na nejaktuálnější informace a díky úzké provázanosti na Krajskou koordinátorku pro adaptaci a integraci osob s DO i významné aktéry a instituce, bylo v rámci informačních služeb a kanálů Centra umožněno zprostředkovat klientům relevantní informace a postupy spojené především s legislativními úpravami Lex Ukrajina. Zejména zranitelné osoby našly v Centru pomoc s vyřízením humanitární dávky a opětovným prodloužením dočasné ochrany. Dalšími nejčastěji řešenými oblastmi bylo hledání vhodného ubytování, zaměstnání, zajištění lékařské péče, vyhledání školy, školky a pediatrické péče, ale i psychologická a materiální pomoc. Výrazně vzrostl zájem o nostrifikace vzdělání, rekvalifikace a informace o tom, jak mohou klienti začít podnikat, založit si živnost apod.

Pro osoby s dočasnou ochranou aktualizovalo Centrum na svých webových stránkách (www.cizincijmk.cz) sekci *Info Ukrajina* (v české a ukrajinském jazyce). Tato sekce slouží primárně k šíření informací týkajících se každodenních situací a legislativních změn, aktuální a zásadní informace jsou sdíleny přes profily Centra na sociálních sítích Facebook, Instagram (v češtině) či Telegram (v ukrajinštině), příp. formou vícejazyčných letáků, které jsou distribuovány napříč regionem. Každý měsíc zasílá Centrum klientům newsletter informující jeho odběratele o aktuální nabídce Centra i důležitých informacích.

V roce 2024 pokračovalo Centrum v aktualizaci aplikace Smart Migration South Moravia, která obsahuje nejčastěji řešené situace spojené s příchodem a pobytem cizinců v ČR. Současně obsahuje blok informací věnovaný osobám s dočasnou ochranou. Aplikace je volně ke stažení ve třech jazykových mutacích.

Rok 2024 v číslech:

- Celkový počet klientů v r. 2024: 5 733;
- Počet kurzů českého jazyka: 177, 2 307 klientů;
- Počet unikátních osob v kurzech sociokulturní orientace: 393 osob;
- Počet adaptačně-integračních kurzů: 61, počet klientů: 894.

2.1.1.3. Centrum na podporu integrace v Ústeckém kraji

Centrum na podporu integrace cizinců v Ústeckém kraji je provozované neziskovou organizací Poradnou pro integraci, z. ú. Jeho financování bylo v roce 2024 zajištěno v rámci operačního programu Azylového migračního a integračního fondu a rozpočtu Ministerstva vnitra České republiky a prostřednictvím projektu Posílení kapacity integračních center pro poskytování sociálních služeb citlivých k dětem financovaným UNICEF. Během tohoto roku služeb centra využilo 4 659 cizinců ze třetích zemí, s udělenou mezinárodní a dočasnou ochranou. V průběhu roku 2024 bylo klientům poskytnuto 40 875 služeb.

Stěžejní služby centra byly zajišťovány sociálními, právními, vzdělávacími, sociálně-integračními pracovníky a interkulturními asistenty.

2. Aktivity resortů

Odborné sociální poradenství bylo poskytováno v sídle centra v Ústí nad Labem a na detašovaném pracovišti v Teplicích, Chomutově a Kadani. Poradenství bylo na základě dohody či potřeby klientů zajišťováno i terénní formou, především v lokalitách se zvýšenou koncentrací žijících/pracujících cizinců z cílové skupiny. Převážně se jednalo o terénní práci na ubytovnách s vyšším počtem ubytovaných osob s dočasnou ochranou, v Ústí nad Labem, Teplicích, Chomutově, Jirkově, Rumburku, Kadani, Bitozevsi, Podbořanech atd. Dále terénní práce probíhala i ve městech Roudnice nad Labem, Žatec, Most, Louny, Litoměřice, Bílina.

Při poradenství bylo v případě nutnosti využíváno služeb interkulturních asistentů, tlumočnicka nebo překladatele. Nejčastěji byla poskytována cizincům pomoc v oblasti pobytové problematiky, zdravotního pojištění, sociálních dávek, bydlení, uplatnění se na trhu práce a nostrifikace vzdělání. V případě, že se jednalo o dotazy přesahující kompetence sociálního pracovníka, využívali cizinci bezplatné právní poradenství, které bylo poskytováno pouze ambulantní formou v sídle centra.

Kompetence cizinců vedoucí k sociální i pracovní integraci byly rozvíjeny pomocí vzdělávacích aktivit, mezi nimiž mají dominantní postavení kurzy českého jazyka a kurzy sociokulturní orientace. V daném roce bylo realizováno celkem 122 kurzů češtiny různých úrovní pro děti i dospělé, které navštěvovalo 1 643 účastníků. Kurzů sociokulturní orientace bylo zrealizováno 26 pro 325 účastníků.

Nedílnou součástí vzdělávacích aktivit jsou i přednášky a semináře pro cizince (např. Zdravotní péče, Bezpečí na internetu, Zápisy do MŠ, ZŠ, SŠ atp.). V roce 2024 se uskutečnilo 8 setkání a celkem se jich zúčastnilo 81 osob.

Aktivity podporující vzájemné soužití cizinců s majoritní společností, tzv. integrační aktivity pro cizince a integrační multikulturní aktivity, měly různorodý charakter a respektovaly potřeby dospělých, dětí cizinců i většinové společnosti.

V roce 2024 bylo zrealizováno 348 integračních aktivit pro cizince, zahrnujících např. dámské a pánské kluby, dětské kluby, klub mládeže, výtvarné dílny, sportovní akce, exkurze po regionu, prázdninový klub pro děti, aktivity pro rodiny s dětmi, příměstské tábory s výukou českého jazyka atp. Těchto aktivit se průběžně účastnilo 4 903 cizinců. Pro veřejnost byly zrealizovány 11 aktivit (etnické akce, workshopy, projektové dny), kterých se zúčastnilo 1 052 osob.

Cizinci oceňovali zázemí informačního centra pro cizince, které nabízí bezplatný přístup k informacím a zprostředkování kontaktu se zemí svého původu a rodným jazykem (internet, vícejazyčná knihovna). Prostory využívaly komunity cizinců také ke svým vlastním aktivitám (schůzky klubu nebo nacvičování kulturního vystoupení). Centrum iniciuje a podporuje integrační lokální politiku. Pracovníci Centra se proto účastnili koordinačních skupin komunitního plánování města Ústí nad Labem, Chomutov, Teplice a pracovních skupin měst Žatec, Chomutov, Děčín a Litvínov. Dále pracovníci síťovali subjekty podílející se na integraci cizinců (sdružení jednotlivých komunit, NNO i úřady).

Nedílnou součástí činnosti Centra je realizace platformy k integraci cizinců. V roce 2024 bylo zrealizováno 5 setkání na téma Platforma pro adaptaci a integraci držitelů dočasné ochrany, Platforma sociálních a terénních pracovníků NNO.

2.1.1.4. Integrační centrum pro cizince Hradec Králové

Sociální a právní poradenství probíhá ambulantní a terénní formou a obsahuje tyto činnosti: registrovaná sociální služba poskytování asistencí na OAMP Hradec Králové 5x týdně, na OAMP v Trutnově 2x v měsíci, spolupráce s komunitními tlumočnickými a interkulturními pracovníky ve spojitosti s poradenstvím poskytovány také tlumočnické a překladatelské služby, poradenské služby ambulantní a terénní poskytnuty celkem 900 cizincům ze třetích zemí. Poradenské služby byly dále poskytnuty řadě anonymních klientů cílové skupiny zejména v rámci aktivit na KACPU HK. Celkem bylo poskytnuto 1 167 kontaktů a intervencí ambulantních a terénních (mimo anonymních klientů).

Asistence, tlumočení a poradenství na KACPU poskytováno během celého roku v otevíracích hodinách KACPU – přes 8 000 osob.

Centrum také zajišťuje kurzy českého jazyka a sociokulturních dovedností. Místa realizace kurzů českého jazyka jsou Hradec Králové, Jičín, Náchod, Chvalkovice, Nové Město nad Metují, Hořice, Trutnov, Týniště nad Orlicí a Vrchlabí. Počet kurzů byl 124. Počet účastníků kurzů byl 1 191 osob.

Místa realizace kurzů sociokultury byla města Hradec Králové, Jičín, Náchod, Chvalkovice, Nové Město nad Metují, Hořice, Trutnov, Týniště nad Orlicí a Vrchlabí. Počet kurzů sociokulturních dovedností byl 87 a počet účastníků kurzů sociokulturních dovedností se dostal na 884 osob.

Počet přednášek/seminářů: 5 realizovaných kurzů (ukrajinština, angličtina, albánština), 12 kurzů vyhlášeno, 7 kurzů se pro nízký počet zájemců neuskutečnilo. Počet distribuovaných letáků: 1 500 kusů. Realizace kurzů AIK ovlivněna migrační situací.

Dobrovolnické aktivity byly zaměřeny na individuální pomoc dobrovolníka klientovi v rámci akreditovaného dobrovolnického programu „Rafael“. Převážně jde o pomoc s doučováním a domácí přípravou do školy pro děti cizinců. Celkem poskytnuto 479 hodin dobrovolnické činnosti, 40 dobrovolníků, 57 cizinců.

Multikulturní aktivity, aktivity pro rodiče, děti a mládež, besedy a přednášky byly zastoupeny například těmito aktivitami:

- Dne 12. 11. 2024 se uskutečnil v Hradci Králové festival Setkání národů. Během celodenního programu a závěrečného hudebního a tanečního vystoupení se prezentovalo 30 národností. Festival navštívilo během dne kolem 800 návštěvníků.
- Komunitní centrum pro děti a mládež: „Dráček“ – středisko pro cizince – předškoláky, příprava na PŠD, služby poskytnuty 36 dětem.
- Podpora zájmových a svépomocných skupin cizinců.
- Spolupráce Regionálním ukrajinským spolkem ve východních Čechách a zahraničními studenty Univerzity Hradec Králové. Dále se uskutečnily Platformy, a to celkem 4x (čtvrtletně).

Celkem aktivity navštívilo 3 565 osob (712 návštěv majorita, 2 583 návštěv cizinci) a uskutečnilo se 57 akcí (např. letní příměstský tábor pro děti, lyžařský kurz, výuka bruslení, workshopy, poznávací výlety, návštěva divadelních představení, sportovní, taneční, výtvarné aktivity, besedy a přednášky atd.).

Studentskou praxi vykonávali studenti Univerzity Hradec Králové především z oboru Transkulturní komunikace.

Podporu Centrum čerpalo ze zdrojů: AMIF, MVČR, UNICEF, Město Hradec Králové a Královéhradecký kraj.

2.1.1.5. Integrační centrum Praha o.p.s.

V roce 2024 Integrační centrum Praha pokračovalo v podpoře integrace a adaptace cizinců a uprchlíků z Ukrajiny s dočasnou ochranou. Centrum realizovalo širokou škálu aktivit, včetně adaptačně-integračních kurzů, jazykových kurzů, komunitních setkání a poskytování asistenčních služeb, které měly pozitivní dopad na více než 10 000 klientů, z toho značnou část tvořili uprchlíci z Ukrajiny. Vedle přímé podpory cizinců se centrum zaměřilo i na vzdělávání a osvětu mezi žáky škol a organizováním poradních a regionálních platforem, které přispěly k lepší koordinaci mezi organizacemi a institucemi.

Pokračovala realizace projektu „Integrační centra Praha“, podpořeného ze zdrojů AMIF, a projektu UNICEF. V průběhu roku jsme zahájili další dva projekty financované ze zdrojů AMIF, zaměřené jednak na informovanost cizinců a podporu jejich komunikace na úřadech a institucích, jednak na podporu integrace uprchlíků s dočasnou ochranou na trhu práce. Za podpory MHMP byl realizován menší projekt zaměřený na informovanost uprchlíků s dočasnou ochranou na ubytovnách o změnách po 1. 9. 2024 v oblasti bydlení.

2. Aktivity resortů

V roce 2024 pokračovala zároveň realizace adaptačně-integračních kurzů pro nově příchozí do ČR (kromě uprchlíků). Za celý rok se podařilo realizovat 106 kurzů pro 2 641 účastníků.

Mimo adaptačně-integrační kurzy využilo v roce 2024 dalších 7 143 osob celkem 38 141 služeb ICP, z toho 4 563 klientů využilo služby ICP poprvé. Ze všech klientů bylo 1 959 uprchlíků z Ukrajiny s dočasnou ochranou.

Bylo zorganizováno 105 kurzů českého jazyka pro 1 372 unikátních klientů. 403 osob se zúčastnilo aktivit spojených se sociokulturní orientací. Bylo organizováno 220 komunitních setkání, převážně pro rodiče s dětmi nebo mladistvé z Ukrajiny. Interkulturní pracovníci poskytli asistenční služby (doprovody, tlumočení) celkem 2 701 klientům.

Práce v terénu probíhala především na pracovištích OAMP, na ubytovnách (s důrazem na informování uprchlíků s dočasnou ochranou o změnách po 1. 9. 2024 v oblasti bydlení) a také v některých vybraných městských částech. Pracovníci ICP za rok 2024 navštívili celkem 301 míst a oslovili celkem 1 984 zástupců CS.

Prostřednictvím telefonické ústředny Daktela bylo ICP v roce 2023 kontaktováno celkem 12 906krát, odchozích hovorů bylo 10 689.

V průběhu roku bylo 1 160 žákům základních a středních škol poskytnuto 55 workshopů zaměřených na témata spojená s problematikou integrace cizinců, včetně práce s fakty a způsoby, jak a kde hledat spolehlivé a objektivní informace.

Během roku 2024 proběhlo 5 setkání regionální poradní platformy (RPP). Průměrná návštěvnost činila 106 osob, z toho přibližně třetina byli cizinci. Zastoupeno bylo 101 organizací a institucí, z toho 24 nových. Od června 2023 ICP zároveň organizuje Krajskou platformu pro adaptaci a integraci osob s dočasnou ochranou. V roce 2024 se 11 setkání zúčastnilo v průměru 20 osob.

Díky široké nabídce služeb, projektů a aktivit bylo možné reagovat na aktuální potřeby cizinců a uprchlíků, čímž se přispělo k jejich lepší orientaci v novém prostředí a usnadnění začlenění do české společnosti. Úspěšná realizace těchto iniciativ potvrzuje důležitost a nezbytnost pokračující spolupráce mezi veřejnými institucemi, neziskovými organizacemi a jednotlivci, kteří se podílejí na vytváření otevřené a podporující společnosti.

2.1.2. Podpora projektů na lokální úrovni

Integrace cizinců je komplexní proces, který se převážně odehrává v místech pobytu, zaměstnání, podnikání či studia cizinců v rámci jejich přímého soužití s majoritní společností. Podpora integrační politiky na lokální úrovni proto dlouhodobě patří mezi priority MV. To tudíž realizovalo i v roce 2024 dotační řízení určené pro projekty obcí a městských částí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni.

Projekty obcí se realizují především v lokalitách, kde žije vysoký počet cizinců. Jsou účinným nástrojem při boji proti vzniku či eliminaci krizovému vývoji ve vztazích mezi cizinci a většinovou společností. Místní samosprávy mohou pomocí těchto projektů uzpůsobit integrační opatření svým specifickým poměrům a potřebám. Projekty obcí představují intenzivních a komplexních integračních aktivit a opatření, které napomáhají k řešení či zlepšení stávající situace v dané lokalitě a mohou předcházet případným konfliktům či mírnit případné napětí mezi cizinci a ostatními obyvateli.

V roce 2024 bylo podpořeno celkem 68 projektů. Podpořeny byly částkou 86 058 126,15 Kč. MV poskytuje dotace ve výši až 95 % nákladů projektu, obce se na jejich financování podílely minimálně 5 % nákladů.

Projekty byly realizovány ve spolupráci s řadou dalších aktérů, působících v daném místě, především s mateřskými a základními školami, Centry na podporu integrace cizinců a nestátními neziskovými organizacemi.

Zaměřené byly zejména na cizince ze třetích zemí, především na držitele dočasné ochrany, tedy občany Ukrajiny a majoritní společnost v příslušné obci či městské části. Součástí cílové skupiny mohou být rovněž občané zemí EU a

držitelé mezinárodní ochrany (nad rámec podpory poskytované Státním integračním programem). Většina podpořených projektů probíhá dlouhodobě a pomáhají ke zklidnění vztahů mezi většinou společností a cizinci v dané obci. Jsou pozitivně hodnoceny veřejností, samotnými cizinci i místní politickou reprezentací.

Přehled projektů obcí v roce 2024 a výše dotace

1. Město Blansko

Blansko pro všechny: „Místo, kde se spojujeme.“

635 740,00 Kč

Hlavními aktivitami projektu byly kurzy češtiny, jednorázová akce pro děti, pohybový kroužek pro děti a výlet pro rodiny s dětmi. Projektu se celkově zúčastnilo cca 150 osob.

2. Statutární město Brno

Integrace cizinců ve městě Brně V.

1 328 565,00 Kč

Projekt přinesl významné zlepšení v oblasti integrace ukrajinských uprchlíků v Brně, přičemž hlavními aktivitami byly podpora ve zdravotnictví, školství, bydlení, řešení rodinných a sociálních záležitostí a organizace setkání zaměřených na síťování a sdílení zkušeností. Klíčovou roli sehrála interkulturní práce, která zahrnovala doprovody a tlumočení, asistenci při zápisech do škol, řešení šikany a podporu zranitelných skupin, zejména seniorů a dětí. Projekt podpořil více než 200 klientů prostřednictvím individuálních intervencí a zapojil desítky institucí a organizací do integračních aktivit. Aktivity zahrnovaly mimo jiné informování o legislativních změnách, podporu duševní pohody a organizaci integračních platform. Výsledkem je posílení soběstačnosti uprchlíků, zlepšení spolupráce mezi institucemi a vytvoření udržitelných struktur pro dlouhodobou integraci.

3. Město Břeclav

Integrace cizinců ve městě Břeclavi 5

1 425 000,00 Kč

Cílem projektu bylo pokračovat v nenásilné integraci nejen držitelů dočasné ochrany žijících na území města Břeclav. Podpora integrace a organizace akcí, kterých se zúčastní jak občané majority, tak občané minorit působila i jako prevence xenofobních nálad a sociálního vyloučení zejména držitelů dočasné ochrany, k nimž byly všechny aktivity směřovány. Město Břeclav bylo jediným realizátorem celého projektu, který byl tvořen těmito klíčovými aktivitami: Výuka českého jazyka (v měsících duben až červen a září až listopad byly realizovány 3 kurzy (6 bloků) českého jazyka - 2 kurzy (4 bloky) pro držitele dočasné ochrany a 1 kurz (2 bloky) pro vietnamskou komunitu. Výuka probíhala v každém kurzu 2x týdně po 3 vyučovacích hodinách. Počet účastníků jednoho kurzu byl maximálně 15 osob. V září 2024 proběhl již pátý ročník ochutnávky jídel typických pro země, jejichž zástupci žijí na území Břeclavi. Dále byly uskutečněny tyto aktivity: mezinárodní kulturní integrace, komunitní aktivita cizinců v oblasti sportu, příměstské tábory pro ukrajinské děti, informační setkání a workshop a interkulturní práce.

4. Město Buštěhrad

Pokračování pomoci s integrací držitelů DO v Buštěhradě

1 463 542,00 Kč

Všechny cíle projektu byly naplněny dle předpokladu. Výuka ČJ přispěla k efektivnějšímu zapojení dospělých do života v ČR a do zapojení pracovního procesu. Nově příchodím dospělým i dětem včetně předškoláků i školáků se pomohla necítit se osamocené a frustrované v novém cizím prostředí. Pomohla zlepšit znalosti a komunikační dovednosti těm, co zde již několik měsíců žili a pracovali nebo se chystali zapojit do pracovního procesu. Sportovní aktivity přispěly k zapojení i starších žáků, „vybití“ frustrací, k seznámení se, k většímu porozumění a ke vzájemnému respektu. Příměstské tábory pomohly mnoha rodičům pokračovat v pracovním procesu nebo v hledání práce a dětem k seznámení se, ke zdokonalení se v ČJ, ke znalostem a zručnostem v mnoha směrech, v poznávání, k efektivnímu trávení volného času, v odbourání někdy stresujícího prostředí doma, venku a k tolik potřebné zábavě i učení hrou. Město realizovalo: Výuku ČJ a učebnice, počet účastníků cca 60. Příměstské tábory – 2 turnusy, počet účastníků cca 90. Publicitu. Psychologickou podporu, počet

2. Aktivita resortů

účastníků cca 6. Společné kulturní, sportovní a poznávací aktivity, počet účastníků 1 aktivity od 48 do 80, celkem cca 300 osob. Sportovní prvky k hrám a soutěžím, počet účastníků cca 90, 30=1 turnaj ve stolním tenise.

5. Město Česká Lípa

Integrace cizinců a držitelů dočasné ochrany v České Lípě v roce 2024

2 147 200,00 Kč

Projekt s názvem Integrace cizinců a držitelů dočasné ochrany v České Lípě v roce 2024 byl realizován prostřednictvím 10 partnerů ze strany příspěvkových organizací města Česká Lípa. Mezi hlavní aktivity patřily zábavní volnočasové, ať už to byly různé kroužky, exkurze, výlety, příměstské tábory nebo basketbalový turnaj pro dospělé, ale také odpolední doučování českého jazyka pro žáky cizince. Do projektu byla nepřímo zapojena také široká veřejnost zejména rodičů/zákonných zástupců dětí/žáků cizinců o jejichž počtech nemáme konkrétní výstupy. Nicméně konkrétní čísla hovoří o zapojení 133 Ukrajinců, 406 ostatních cizinců (3. země, EU) a 1042 osob ze strany majority. Dotace Ministerstva vnitra České republiky je považována za velmi důležitou a přínosnou pro město Česká Lípa a jeho obyvatele.

6. Statutární město České Budějovice

Ukrajinské komunitní centrum NADIJA v roce 2024

1 100 000,00 Kč

Projekt přinesl 840 volnočasových lekcí za rok, které podpořily aktivní zapojení všech věkových skupin. Kurz českého jazyka s 84 lekcemi pomohl účastníkům zlepšit jazykové dovednosti a usnadnit jejich integraci. Psychologické konzultace proběhly ve 340 sezeních, poskytujících potřebnou podporu cílové skupině. Více než 15+ komunitních akcí umožnilo sdílení tradic, posílení vztahů a rozvoj mezikulturního porozumění. Projekt tak přispěl k posílení soudržnosti komunity a zlepšení kvality života uprchlíků.

7. Dobrovolný svazek obcí Český Brod-Doubravčice

Českobrodsko společně II

1 330 653,00 Kč

Stěžejní aktivitou projektu byly jazykové kurzy českého jazyka s pravidelnými setkáními v příjemném prostředí PPP při ZŠ Žitomířská. Konaly se jak v ranních, tak v odpoledních hodinách, pod vedením osvědčených lektorů, průvodců. Počet lekcí byl 464 a přihlášených osob bylo 37. Ve školním roce 2023/2024 úspěšně pokračoval jazykový kurz pro žáky 1. třídy. Děti s odlišným mateřským jazykem se scházely 2x týdně, lekce probíhaly hravou formou s použitím kartiček a obrázků. Lektorkou byla Taťána Berlaňuk, která žije v Čechách přes 20 let a v ZŠ Pošembeří (jejíž zřizovatelem je DSO Český Brod – Doubravčice) působila jako učitelka a vychovatelka školní družiny. Ukázalo se, že některé rodiny nejsou vůbec zvyklé podnikat výlety a objevovat přírodu nebo okolní památky. Na Ukrajině se především zaměřovali práci, aby se jim lépe dařilo a děti měly lepší start do života.

Podařilo se zorganizovat 5 víkendových pobytů (většinou od pátku do neděle), kde se setkávali účastníci jazykových kurzů společně s dětmi a sdíleli své zkušenosti a zážitky. Během víkendu se věnovali praktickému využití slovní zásoby a dalším společným aktivitám. Víkendové pobyty s češtinou nabídl skvělou příležitost zdokonalit se v českém jazyce a současně se seznámit se zajímavými místy po celé České republice. Příměstský tábor byl situován do nízkoprahového centra Zvonice. České děti se podařilo zapojit jak na táborech v Českém Brodě, tak v Kouřimi, kde byla skupina národnostně vyvážená. V rámci táborů jezdily skupiny dětí i na výlety do okolí. Například navštívili soukromé ZOO Nehvizdy.

8. Český Krumlov

Infopoint Ukrajina – Koordinační centrum, Český Krumlov

604 200,00 Kč

Mezi hlavní aktivity koordinačního centra patří služby ochranného charakteru a služeb zaměřených na socioekonomické začlenění. V rámci těchto aktivit bylo obslouženo přes 200 klientů. Dále se v koordinačním centru věnujeme integraci dětí a v dalším roce bychom chtěli více pečovat o duševní zdraví uprchlíků, zejména seniorů, kteří většinu času tráví v ústraní.

9. Statutární město Děčín***Integrace držitelů dočasné ochrany v roce 2024 v Děčíně***

1 752 229,00 Kč

Projekt se podařilo realizovat dle nastavených cílů. Aktivitami projektu bylo dotčeno celkem 170 osob z cílové skupiny, které byly podpořeny především v předem definovaných klíčových oblastech integrace – zaměstnání, bydlení, zdravotnictví a vzdělávání. Téma zaměstnání řešilo v rámci spolupráce 35 osob, v oblasti bydlení podporu využilo 78 osob, především pomoc se zajištěním lékařské péče a témata se zdravotnictvím související potřebovalo 93 osob a téma vzdělávání potřebovalo aktivně řešit 32 osob. Z celkového počtu podpořených osob celkem 87 osob využilo podpory formou tlumočení.

10. Město Dvůr Králové nad Labem***Integrační aktivity pro držitele dočasné ochrany 2024 na území ORP Dvůr Králové nad Labem***

1 344 527,00 Kč

Projekt navazoval na aktivity předchozích dvou let. Celkově se projekt věnoval 330 osobám ve čtyřech klíčových aktivitách: poradenství 394 osob, kurzy českého jazyka 101 dospělých a 11 dětí, adaptačně integrační aktivity 268 osob, psychoterapeutická podpora 50 osob.

11. Havířov***Integrace držitelů dočasné ochrany v Havířově pro rok 2024***

1 095 787,00 Kč

Prostřednictvím realizace 3 dílčích projektů (Poradenské a odborné služby, Výuka českého jazyka, Společné integrační aktivity místních obyvatel a DDO z Ukrajiny) došlo k naplnění cílů projektu, tedy zajištění bezplatných poradenských a odborných služeb, zvýšení informovanosti a sociokulturní orientace DDO, zvýšení úrovně znalosti českého jazyka a soběstačnosti DDO, motivaci DDO z Ukrajiny k aktivnímu zapojení do společnosti a podpoře společných aktivit DDO a místních občanů. Celkově se aktivit projektu zúčastnilo cca 1 200 osob.

12. Město Havlíčkův Brod***Sociální začleňování cizinců na území města Havlíčkův Brod XVI***

475 800,00 Kč

Celý projekt byl velmi přínosný svojí snahou pomoci začlenit cizince mezi majoritní společnost. Hlavními aktivitami projektu byla výuka českého jazyka (na třech základních školách, ve třech mateřských školách a v jazykové agentuře) a konání tří odpolední pojednávajících o životě Mongolů, Ukrajinců a Vietnamců. Výuky českého jazyka se zúčastnilo celkem cca 107 dětí/žáků/studentů/dospělých. Počty zúčastněných na mongolském, ukrajinském a vietnamském odpolední se budou pohybovat kolem sta osob na každé ze tří pořádaných akcí (cizinci + veřejnost).

13. Hlavní město Praha***Praha – metropole všech 2024***

1 774 747,00 Kč

Projekt v roce 2024 realizoval celkem 367 programů pro migranty, přičemž se zúčastnilo 5944 osob. Mezi hlavní aktivity patřily integrační a mezigenerační výtvarné dílny (144 programů, 2114 návštěvníků) a komentované prohlídky výstav a objektů GHMP spojené s výtvarnými workshopy (223 skupin, 3830 návštěvníků). V rámci kurzů MKP a dalších aktivit zaměřených na podporu integrace se projektu zúčastnilo 1769 lidí, včetně dospělých a dětí. Projekt také posílil občanskou participaci migrantů, kdy pomohl k zvýšení jejich informovanosti v této oblasti a nabídl možnosti dalšího zapojení v rámci občanských aktivit na území HMP. Vznikl zároveň obsahový podklad nové sekce na webu HMP zaměřené na občanskou a politickou angažovanost migrantů, který bude začátkem roku 2025 zveřejněn.

14. Statutární město Hradec Králové***Podpora integrace držitelů dočasné ochrany v Hradci Králové 2024***

1 139 600,00 Kč

Hlavní aktivity projektu byly poradenství, vč. tlumočení, překládání a doprovodů a koordinace pomoci. Oblastní charita Hradec Králové poskytovala pomoc a poradenství uprchlíkům ubytovaných na ubytovně města Hradec Králové

2. Aktivita resortů

a uprchlíkům ubytovaným v soukromí v Hradci Králové a blízkém okolí. Pracovnice A.I. na celý úvazek jakožto poradce – koordinátor pomoci zajišťovala vyhledávání informací týkajících se institucí a škol, šetření potřeb uprchlíků, informování a propojování na dostupné služby. Velkou pomocí pro uprchlíky bylo tlumočení a překladatelská činnost, pomoc s vyplňováním dokumentů, formulářů, smluv, podpora při jednáních o zajištění ubytování a zejména doprovody na úřady a do zdravotnických zařízení. Pracovníci poskytovali klientům jazykovou podporu a podíleli se na činnosti koordinátora zejména při zjišťování potřeb klientů, vyhledávání informací a při tlumočení při domluvě o poskytnutí pomoci. Počet podpořených osob: 1073.

15. Choceň

Pokračování v integraci ukrajinských spoluobčanů v Chocni

237 500,00 Kč

Projekt probíhal během celého roku 2024. Realizátorem projektu byla přímo obec Choceň a v době realizace projektu proběhlo celkem 10 aktivit: Přednáška o vztazích mezi lidmi (cca 20 dětí), Odpoledne nejen deskových her (cca 45 dětí), Family fast (30 dětí), Noc kostelů (12 účastníků), Fotbalový turnaj, táborák a kuličková (45 dětí), Sportovní den, rozloučení s prázdninami a táborák (65 účastníků), Taneční odpoledne (40 dětí a rodičů), Drakiáda (10 dětí), Mikulášská nadílka (50 dětí) a Výlet do Třebechovického muzea betlémů (18 účastníků).

16. Ivančice

Integrace držitelů dočasné ochrany v ORP Ivančice

968 050,00 Kč

Podářilo se zajistit komplexní péči a integraci občanů Ukrajiny na celém území obce. Koordinace jejich příjezdu, ubytování, integrace, poradenství, propojení mezi občany obce a UKR občany. Výuka jazyků dospělých a dětí přispěla k integraci do našich podmínek a prostředí. Celkem na všech aktivitách bylo účastno 874 osob.

17. Městys Jedovnice

Jazykový kurs češtiny pro cizince

57 000,00 Kč

Kurzy češtiny využili uprchlíci z Ukrajiny, kteří žijí v Jedovnicích a jeho blízkém okolí. Tento projekt jim umožnil výuku českého jazyka a urychlil jejich adaptaci v novém prostředí. Komunitního setkávání se zúčastnilo 80 lidí z místní komunity válečných uprchlíků z Ukrajiny. Zúčastnili se i zástupci JKM centra pro cizince a přednesli aktuální informace pro Ukrajince. Účastníci jazykového kurzu nabyli základní schopnost dorozumět se a aktivně začali používat češtinu v praktickém životě.

18. Statutární město Jihlava

Centrum humanitární pomoci v Jihlavě – 2024

987 840,00 Kč

V rámci projektu probíhaly aktivity zaměřené na základní poradenství a předávání kontaktů, aktivity na orientaci a život ve městě, samostatné neformální aktivity cizinců, mapování aktivit ostatních organizací a doplňkově i aktivity zaměřené na sběr a distribuci humanitární pomoci. Po dobu trvání projektu poskytlo Centrum humanitární pomoci poradenství a pomoc 1 217 klientům z cílové skupiny při celkem 3 917 návštěvách. V průběhu realizace projektu proběhlo 11 vzdělávacích seminářů s průměrnou účastí 15 osob, jejich zaměření se vyvíjelo v průběhu roku s ohledem na požadavky klientů. Klienti se v prostorách centra scházeli spíše neformálně a o řešených problémech společně diskutovali. Realizace projektu byla hodnocena kladně všemi zapojenými aktéry a z tohoto důvodu se statutární město Jihlava rozhodlo v projektu pokračovat i v roce 2025.

19. Město Kadaň

Multikulturní Kadaň 2024

2 550 771,00 Kč

Projekt byl úspěšný v podpoře integrace cizinců, jejich vzdělávání a mezikulturního dialogu. V rámci projektu Multikulturní aktivity v Kadani bylo obslouženo celkově 516 klientů, tlumočením prošlo 458 osob a food karet se na food festivalu rozdalo 286. Interkulturní asistence na území města Kadaň byla hodnocena velmi kladně. Prokazatelně bylo

zaevidováno na základě interní evidence celkem 141 unikátních podpořených osob, odhadem se ale jedná až o minimálně 400 unikátních klientů projektem podpořených.

20. Lednice

Integrujeme v Lednici II.

1 164 600,00 Kč

Projekt byl zaměřen především na ukrajinskou komunitu. Vnímaná byla větší interakce v komunikaci díky častým setkáváním a díky interkulturní práci, kde se těmto osobám umožnil proces začleňování, ale také předávání důležitých informací (sociální dávky, bydlení). Veřejnost vnímala pořádané aktivity, i ty jednodenní, pozitivně, návštěvnost byla vyšší než v minulém roce. Prostřednictvím aktivit se podařilo podpořit cizince žijící v obci. Byly vytvořeny podmínky pro seznámení cizinců s místními zvyky a tradicemi. Díky otevřené komunikaci s cizinci bylo po celou dobu projektu posilováno vzájemné porozumění, byly překonávány jazykové bariery a posilovalo se prostředí integrity. Cizinci byli zapojováni do místních aktivit a událostí v obci. Maximální počet skupiny například u jazykových kurzů byl 12 osob, na základě okolností a potřeb cizinců se nepodařilo stabilizovat tento počet, a to z důvodu migrace. Účastníci v průběhu kurzu docházku ukončili, noví započali. K výuce byly zakoupeny učebnice a pracovní sešity a kancelářské potřeby.

21. Město Letohrad

Město Letohrad – podpora integrace držitelů dočasné ochrany v roce 2024

1 349 000,00 Kč

Projekt díky významné podpoře MV fungoval bez omezení. Ve zvyšující se míře byla cílová skupina odkazována na Centrum pomoci cizincům v Letohradě. Byla tak zajištěna dostatečná a rychlá pomoc cílové skupině, ale také pomoc v rámci komunity nebo při řešení problémů. Během roku bylo podpořeno celkem 1 186 osob z cílové skupiny.

22. Statutární město Liberec

Adaptační program pro cizince v Liberci na rok 2024

2 025 200,00 Kč

Projekt pracoval opět v rovině jazykového vzdělávání a poskytování volnočasových aktivit (kroužky pro děti, příměstské tábory, exkurze, multikulturní aktivity – dny ukrajinské kultury apod.) Projekt byl realizován prostřednictvím 2 dílčích podprojektů, které realizovali partneři příjemce dotace, kterým je statutární město Liberec. Tito příjemci (Komunitní středisko KONTAKT, p.o. a VIVACITAS, z.s.) uzavřeli na realizaci aktivit s městem Liberec partnerské smlouvy, které byly projednány v orgánech města a zveřejněny v registru smluv. Podpořeno bylo celkem 194 dospělých a 168 dětí.

23. Litomyšl

Žijeme zde spolu 2024

3 506 025,00 Kč

Projekt „Žijeme zde spolu 2024“ zlepšil životní situaci držitelů dočasné ochrany na území ORP Litomyšl. Napomohl jim v integraci do společnosti, a i při vysoké koncentraci držitelů dočasné ochrany nevznikla v Litomyšli vyloučená minoritní skupina, ale naopak se podařilo navázat cenné sociální vazby, které jim zajišťují plnohodnotný život v nové zemi. Pořádaly se následující aktivity: poskytování základního individuálního poradenství, odborné psychologické poradenství, doprovázení při řešení životních situací, integrační kluby pro děti, příměstský tábor v období letních prázdnin, interaktivní setkávání ukrajinské a české komunity za účelem vzájemného poznávání, učení se českého jazyka a společného prožitku přispívající k integraci, sociokulturní kurzy na podporu integrace, svépomocné skupiny, výuka českého jazyka a tlumočení. Návštěvnost všech aktivit projektu byla celkem 17 912.

24. Loukovec

Společně se setkávat a žít 2024

129 350,00 Kč

Uskutečnily se například tyto akce: Maškarní ples – Projektu se zúčastnilo cca 80 účastníků. Hlavní aktivitou byl fotokoutek, který využila většina účastníků převlečných v kostýmech. Loukovecké kulturní léto – Hlavními aktivitami projektu bylo zvýšení kulturních akcí v době prázdnin a dovolených. Proběhlo jak promítání filmů, tak hudební produkce. Zapojeno bylo v průběhu celého období cca 200 lidí. Posvícení – Projekt byl realizován v bezprostřední blízkosti pobytu

2. Aktivity resortů

místní rodiny. Jejich účast byla nezávazná a měly možnost se věnovat i svým pracovním povinnostem. Děti se zapojily do akcí určených pro ně a využily veškeré nabízené služby. Akcí se účastní cca 160 osob. Celkem se všech aktivit zúčastnilo přes 800 osob.

25. Mariánskolázeňsko

Integrace ukrajinských cizinců na Mariánskolázeňsku 2024

957 201,00 Kč

Projekt jednoznačně přispěl k integraci cizinců na území Mariánskolázeňska. Hlavní aktivitami byla psychologická podpora, výuka českého jazyka, organizace příměstského tábora, tlumočení a socializace ve spolupráci se Spolkem ukrajinských přátel na Mariánskolázeňsku. Aktivita terapeutická (psychologická) podpora v rámci integrace (v rozsahu 16 hodin podpory za týden) – byla zajišťována ukrajinskými psycholožkami. Poskytována individuální podpora – podpořeno bylo 105 osob, některé opakovaně. Jazyková podpora zdravotnických a pedagogických profesí (v rozsahu 80 hod. kurzu pro každou profesi) – a bylo podpořeno 22 osob.

26. Statutární město Mladá Boleslav

Prohlubování integrace cizinců v okrese Mladá Boleslav

2 311 224,00 Kč

Potřebnost projektu vycházela z aktuální situace v regionu Mladá Boleslav, kde tvoří přechodně či trvale žijící cizinci 25 % z celkového počtu obyvatel. Projekt řešil integraci cizinců komplexním způsobem, napříč generacemi, a to prostřednictvím jednotlivých na sebe navazujících projektů. Projekt se dotkl 3 584 klientů, někteří se s ním setkali jednorázově, někteří se zapojili do více projektů a počet unikátních klientů odhadujeme na 1 800. V rámci projektu fungovali asistenci v sociální oblasti, překladatelka, lektor českého jazyka, lektor, který pomáhal s přípravou na přijetí ke střednímu vzdělávání, kariérní poradce, psychologové a integrační pracovníci pro mládež starší čtrnácti let. Záměrem projektu bylo usnadnit integraci nově příchozím cizincům, i těm, kteří jsou v ČR delší dobu.

27. Město Moravský Krumlov

Přímá práce s držiteli dočasné ochrany v Moravském Krumlově

30 000,00 Kč

Hlavním cílem projektu byl doprovod uprchlíků na místa, kde se sami se svou základní znalostí češtiny kvalitně nedomluvili. Klientů bylo okolo 30. Projekt měl velké ohlasy u všech stran. Bez něj by život uprchlíků byl mnohem složitější a byla by i neochota na české straně řešit složité otázky domluvy.

28. Statutární město Opava

Adaptace a integrace ukrajinských válečných uprchlíků na území statutárního města Opavy 2024

2 756 448,00 Kč

Příměstské tábory a víkend pro mladé – podařilo se realizovat všechny 3 plánované turnusy v plném rozsahu. Stejně jako předchozí ročníky, i letos měly u dětí velký úspěch a kapacita byla naplněna. Děti se seznámily s blízkým okolím Opavy, užily si poznávání i zábavu, a především intenzivně vnímaly český jazyk díky českým průvodkyním. Dětský sad – tento podprojekt měl velmi příznivý dopad nejen na děti v jejich podpoře nenásilné a pozvolné adaptace na nové prostředí, ale sekundárně také na jejich pečující osoby. V Dětském sadu se vystřídalo více dětí – některé odešly zpět na Ukrajinu, některé již do veřejných škol a školek. Taktéž byly úspěšné tematické akce, které se těší tradičně velké oblibě díky svému širokému záběru účastníků – dětí, jejich rodičů a českých podporovatelů/přátel. Letos se z těchto akcí realizovaly akce k oslavě Velikonoc, Den Vyšyvanky, Den dětí, dále pak také Halloweenská, Mikulášská a Vánoční akce. V rámci všech aktivit probíhala výuka českého jazyka. Paľanycja – největším přínosem tohoto podprojektu byla i letos realizace kurzů českého jazyka, které byly neustále vytíženy.

Taktéž se navázalo na péči o komunitní zahrádku, která hrála velkou roli ve stmelování kolektivu. Klub mládeže pomáhal dospívajícím dětem v adaptaci na nové prostředí a situaci, ve které se momentálně nacházejí, a to s ohledem a empatickým přístupem na nelehké období ve kterém se nacházejí. Skupinová setkání – odhadovaný počet min. 180 klientek a klientů plus účastníci hromadných akcí centra Paľanycja a infocentra 850. Individuální terapie – 85 unikátních osob, včetně 36 konzultací s nezletilými osobami za účasti rodičů, přibližně 40 klientů vyhledalo krátké jednorázové

konzultace (odhadovaný počet min. 80 klientů). Konzultace online (550 účastníků) – konzultace spojené s každodenním životem (vízové služby, komunální služby, psychická podpora, problematika organizace života, zdraví, výchovy dětí, trávení volného času rodin a dětí, skupinová setkání aj.).

29. Statutární město Ostrava

Podpora adaptace a integrace držitelů dočasné ochrany v Ostravě 2024

1 628 019,00 Kč

Projekt cílil na zjištěné potřeby celkem 1 575 držitelů dočasné ochrany na území ORP Ostrava. Prostřednictvím adaptačně-integračních preventivních aktivit (koordinovaná terénní práce adaptačně-integračních preventivistů, doprovody, pořádání osvětových besed, společné pochůzky AIP s APK MP Ostrava) bylo podpořeno 1 401. 2 turnusů letních příměstských táborů se účastnilo celkem 13 dětí. Byly zajištěny bezplatné překlady 575 dokumentů o dosaženém vzdělání 161 (k využití pro další proces nostrifikace). Jednotlivé projektové aktivity byly úspěšně realizovány, stanovených cílů bylo dosaženo.

30. Město Ostrov

Integrace držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny na území ORP Ostrov v roce 2024

456 000,00 Kč

Díky již vytvořené informační síti pro uprchlíky v ORP se dařilo rychle sdělovat aktuální informace a tím předcházet možným problémům a například vyvracet dezinformace. Ve spolupráci s KACPU a úřadem práce se podařilo zpracovat měnící se systém výplaty humanitární dávky a (ne)uznání nároku na bezplatné nouzové ubytování a pomáhat žadatelům o dávku (zvláště zranitelným osobám), podávat žádosti o HuD nebo napravovat chyby v již podaných žádostech a předcházet ztrátě zákonného nároku na dávku či na ubytování. Díky zájmu města Ostrov o ukrajinské občany dříve bezplatně ubytované v městských bytech či nebytových prostorech bylo umožněno po změně legislativy v části ubytování (více než 10 rodinám) zůstat v těchto bytech již v nájemním poměru. Rodiny musely dbát o uzavření smluv na dodání energií, včas hradit nájemné a prodlužovat smlouvy, což je vede k rychlejší integraci, větší samostatnosti a zodpovědnosti, včetně šetření energií. Ukrajínští občané se postupně integrují i v rámci svého zaměstnání. Jsou schopni vyhledávat si nabídky práce.

31. Statutární město Pardubice

Podpora integračních aktivit – Pardubice 2024

1 326 197,00 Kč

Projekt byl zaměřen na podporu mongolské komunity v Pardubicích prostřednictvím tlumočnických služeb, doučování a integračního letního tábora pro děti cizince. Mezi hlavní aktivity patřilo tlumočení při schůzkách s lékaři, na úřadech a ve školách a poskytování základního sociálního poradenství, přičemž těchto služeb využilo celkem 155 klientů. Doučování českého jazyka probíhalo intenzivně během celého roku a bylo poskytováno 25 dětem, které tím dosáhly zlepšení svých jazykových i studijních dovedností. Letní tábor pro 20 dětí kombinoval vzdělávací aktivity, rozvoj jazykových schopností a sociální integraci. Projekt úspěšně naplnil své cíle a významně přispěl k usnadnění integrace cizinců do české společnosti.

32. Město Písek

Adaptace a integrace ukrajinských uprchlíků v Písku IV

2 283 719,00 Kč

Projekt Adaptace a integrace ukrajinských uprchlíků v Písku IV se dařil realizovat přesně podle plánu, a to proto, že realizátoři vždy pečlivě přemýšleli, co a jak chtějí dělat, dobře znali Projekty na podporu integrace držitelů dočasné ochrany na lokální úrovni v roce 2024 i cílovou skupinu (velké množství osobních kontaktů), rozuměli integrační agendě a spolupracovali s dalšími subjekty (MěK, ÚP, CPIC, Sladovna). Důležitými aktivitami projektu byly poradenské služby, jazykové kurzy a pravidelné kulturní akce Světa v Písku, zajišťované spolehlivými a prověřenými partnery. Odhad celkového počtu studentů v jazykovém kurzu byl přes 200 lidí (každý běh měl cca 100 účastníků, někteří pokračovali, ale vždy přicházeli i noví studenti); průměrná návštěvnost pravidelných akcí SvP byla 40 lidí, ale byly i rekordní akce – O vás s vámi (březen), loučení se se školním rokem (červen), reportéři ČT (září), kde bylo i 60 lidí.

33. Statutární město Plzeň

Integrace držitelů dočasné ochrany v Plzni 2024

1 759 943,00 Kč

Projekt je hodnocen celkově jako úspěšný. Cizincům byla poskytnuta široká nabídka jazykových kurzů, možnost setkat se jednak navzájem, ale také se zástupci majoritní společnosti v rámci podprojektu „Integrační setkání“ a dalších aktivit, smysluplně trávit volný čas během rukodělných kurzů a najít pomoc při řešení složitých životních situací formou nabídky právního poradenství. Celkový počet osob podpořených v rámci projektu byl cca 2 300, z toho nejvíce bylo klientů ukrajinské národnosti. V rámci podprojektu „Kurzy českého jazyka pro cizince“ bylo podpořeno celkem cca 700 unikátních osob, letního integračního setkání s názvem „Pohádková cesta“ se zúčastnilo cca 1 100 osob, právní poradenství využilo 41 klientů a v rámci podprojektu „Rukodělné kurzy“ včetně workshopů bylo podpořeno zhruba 500 osob.

34. Městská část Praha 3

Praha 3 – Společné soužití 2024

1 656 643,00 Kč

Projekt „Praha 3 – Společné soužití 2024“ byl zaměřen na podporu ve všech prioritních oblastech integrace cizinců do české společnosti. V rámci projektu byly realizovány kurzy češtiny za účelem posílení komunikačních schopností, proběhla kulturně společenská akce pro rodiny s dětmi podporující navazování sociálních vazeb mezi cizinci a majoritou, byly poskytovány služby koordinátorů pomoci uprchlíkům k usnadnění jejich orientace v systému, rodiny s dětmi využívaly nabídku volnočasových aktivit a psychologického poradenství a na školách probíhaly kroužky doučování češtiny a pomoc v začlenění dětí do školních i mimoškolních kolektivů. Celkem bylo aktivitami projektu podpořeno 1 730 osob.

35. Městská část Praha 4

Žijeme na čtyřce společně 2024

2 038 106,00 Kč

Projekt se v několika částech věnoval podpoře rozvoje občanské společnosti, a tím i snížení napětí mezi obyvateli z řad Čechů a migrantů. Byla vnímána, že důležitou součástí úspěšné integrace je především jazyková znalost českého jazyka jak dospělých občanů, tak dětí s odlišným mateřským jazykem. Projekt pro rok 2024 byl velice rozsáhlý, zahrnul však všechny oblasti adaptačních procesů mezi cizinci a Čechy. Zaměřil se i na propojení majority i minority, mezigenerační propojení apod. Cílem dílčích projektů byla podpora vzájemného soužití a porozumění mezi cizinci a ostatními obyvateli městské části Prahy 4. Projekty byly zaměřeny na zvyšování informovanosti, orientování se v novém prostředí a upevňování vztahů mezi cizinci a majoritní společností. S pomocí dílčích podprojektů se pomohlo dospělým i dětem v konverzaci v českém jazyce, neboť znalost českého jazyka je pro cizince zásadní. Podpora je dále zaměřena na sociokulturní vzdělanost a lepší orientaci v otázkách práv a povinností cizinců na území ČR.

36. Městská část Praha 5

Podpora vzdělávacích a sociokulturních aktivit směřujících k integraci cizinců v roce 2024 na území městské části Praha 5 (Integrace cizinců 2024)

1 088 225,00 Kč

V letošním ročníku byl největší zájem o Doučování ČJ pro děti v základních a mateřských školách. Kvůli nárůstu počtu dětí cizinců ve školských zařízeních je tato aktivita hodnocena, jako nejvíce potřebná. O kurzy ČJ pro dospělé cizince byl zájem obdobný jako v letech předešlých. U online kurzů konečný zájem klesl. Projekt usnadňoval integraci, vzájemné poznávání a v neposlední řadě pomáhal dospělým cizincům i dětem zvládat běžné životní situace v České republice. Všechny sociokulturní integrační aktivity, které se konaly, přilákaly velké množství zájemců jak z řad dospělých, tak dětí. Tyto akce velmi pomáhají i při zvládnutí xenofobních nálad ve společnosti na Praze 5. Projekt podpořil celkem 200 dospělých osob (z toho 101 cizinců) a 413 dětí (z toho 249 dětí cizinců). Jedná se o počet unikátních účastníků na akcích a kurzech.

37. Městská část Praha 6***Podpora jazykové a socio-kulturní integrace cizinců***

1 157 442,00 Kč

Projekt na podporu integrace cizinců reagoval na rostoucí počet cizinců držitelů dočasné ochrany na území Prahy 6. byl zaměřen na školu povinné děti-cizince. Hlavním mottem bylo zajištění co nejrychlejší a nejméně bolestné integrace žáků-cizinců z jazykového a sociokulturního hlediska. Projekt byl realizován na ZŠ Marjánka, která má díky specializovanému týmu pedagogů dlouholeté zkušenosti s výukou češtiny pro cizince i se zapojováním žáků do třídního kolektivu, tvořeného většinou společností.

38. Městská část Praha 7***Podpora integrace cizinců na území MČ Praha 7 v roce 2024***

1 766 008,00 Kč

Městská část Praha 7 v desáté variaci projektu na podporu integrace cizinců pokračovala v osvědčených opatřeních jako byla výuka češtiny dětí i dospělých, informování cizinecké populace formou radničních novin nebo sociálních sítí či podpory dětí s migračním původem ve vzdělávání. Výrazně rozšířili síť spolupracujících organizací a přidali volnočasové aktivity dětí, psychologickou pomoc na školách i mimo ně nebo informační semináře pro uprchlíky a uprchlice, ale i dotčené odborníky a odbornice. Celkově se aktivity projektu odhadem dotkly více než 600 osob.

39. Městská část Praha 9***Projekt na podporu integrace držitelů dočasné ochrany MČ Praha 9***

1 279 207,00 Kč

Projekt prokázal svoji nezastupitelnou roli v integraci držitelů dočasné ochrany, respektive cizinců obecně. Hlavními aktivitami byly multikulturní festival „Barevná Devítka“, doučování ČJ pro děti cizince a děti s odlišným mateřským jazykem v základní a mateřské škole a příměstské tábory. Multikulturní festival navštívilo zhruba 7 tisíc návštěvníků, příměstské tábory a doučování bylo koncipováno pro skupiny mezi 15-30 dětmi.

40. Městská část Praha 10***Komplexní integrační projekt MČ Praha 10: rok 2024***

2 475 000,00 Kč

Celkem do projektu bylo zapojeno 1 225 osob. Všechny aktivity byly realizovány na území Prahy 10. MČ Praha 10 měla zájem zajistit komplexní nabídku služeb, které reagují na potřeby držitelů dočasné ochrany v rámci integrace: díky spolupráci s rodinnými a komunitními centry i jazykovými školami napříč Prahou 10 realizujeme příměstské tábory, volnočasové kroužky a jazykové kurzy češtiny. Dále mohli cizinci využít kariérní, sociální i psychologické poradenství a tzv. buddy program.

41. Městská část Praha 11***Podpora integrace cizinců v MČ Praha 11***

1 775 414,00 Kč

Podpora a integrační aktivity pro děti držitele dočasné ochrany a děti cizince s OMJ, interkulturní práce, nízkoprahové doučování, kurzy českého jazyka pro dospělé, sociální a komunitní aktivizace – to je stručný výčet základních nabídek pro cizince i majoritu v rámci realizace našeho projektu. V rámci celého projektu bylo podpořeno přibližně 340 osob, spíše však více.

42. Městská část Praha 12***Integrace cizinců MČ Praha 12 – rok 2024***

1 571 198,00 Kč

Aktivity Klubu SPEKTRUM probíhaly v jednotlivých dílnách od února do prosince 2024 vždy jedenkrát jednu hodinu týdně. Dílny Klubu SPEKTRUM průběžně navštěvovalo 32 žáků, z toho 24 dětí s odlišným mateřským jazykem. Příměstský tábor byl realizován v posledním srpnovém týdnu 26. 8. - 30. 8. 2024 a zúčastnilo se ho 16 dětí ve věku 6 až 10 let; z toho 14 žáků s odlišným mateřským jazykem. Cílem bylo a je podpořit a nenásilně rozvíjet řečové dovednosti žáků

2. Aktivity resortů

s odlišným mateřským jazykem v respektujícím prostředí. Děti zažívají atmosféru spolupráce a vzájemné pomoci jako běžnou součást každé činnosti. Tuto zkušenost, větší porozumění jazyku a jistější komunikaci v češtině spolu s pocitem většího bezpečí pak přenáší i do každodenního dorozumívání se.

43. Městská část Praha 13

Společná adresa – Praha 13

1 025 900,00 Kč

Celkem se projektu zúčastnilo 1 337 osob. Cílem projektu bylo prostřednictvím 11 podprojektů – integračních opatření přímo napomáhat lokální integraci migrantů ze třetích zemí a uprchlíků s dočasnou ochranou z Ukrajiny a zároveň vytvářet podmínky pro zkvalitnění společného soužití obyvatel v Praze 13 v souladu s respektováním individuálních práv a zákonů ČR. Tento přístup byl pojmán zejména preventivně ve vztahu k předcházení potencionálního napětí mezi majoritou a migrantskými komunitami. Cílem bylo udržování a rozvoj sociální soudržnosti obyvatel.

44. Městská část Praha 14

Integrace cizinců v Praze 14 v roce 2024

2 540 002,00 Kč

Projekt Městské části Praha 14 probíhal od 1. ledna do 31. prosince roku 2024 pod názvem „Integrace cizinců v Praze 14 v roce 2024“. Primární cílovou skupinou, na kterou byl projekt zaměřen, byli dospělí Ukrajinci, kteří uprchli před válkou (kurzy češtiny, psychologická podpora) a ukrajinské děti (letní tábory, psychologická podpora), stejně jako cizinci ze třetích zemí žijící na území městské části Praha 14 – nezletilí cizinci plnící povinnou školní docházku, jejich rodiče, spolužáci a účastníci aktivit neziskových organizací. Do aktivit realizovaných v rámci 9 dílčích projektů se přímo zapojilo celkem 3894 osob, z toho: 3 369 cizinců ze třetích zemí (2 328 dospělých a 1 041 dětí), 525 občanů EU (11 dětí a 514 dospělých).

45. MČ Praha-Libuš

Podpora integrace na území MČ Praha-Libuš v roce 2024

2 078 956,00 Kč

Kurzy českého jazyka byly nově rozšířeny nejen pro veřejnost, ale i ve všech mateřských a základních školách. Celkově se zúčastnilo cca 80 dětí a dospělých. Letní příměstské tábory se také rozšířily mezi místní organizace pracující s dětmi celoročně a povedlo se umístit do jednotlivých turnusů celkem 130 dětí. Festival Jablkobraní měl nejvyšší návštěvnost v historii a mezi veřejností byl hodnocen jako jeden z nejlepších ročníků (i z důvodu široké nabídky mezinárodních vystoupení a kuchyně).

46. Městská část Praha Suchdol

Suchdolská půda pomáhá 2024

807 025,00 Kč

Projekt Suchdolská Půda pomáhá 2024 zahrnoval souhrn aktivit, které pomáhají ukrajinským uprchlíkům s pobytem. Nabídli pravidelný program výuky českého jazyka v několika úrovních, odborné poradenství vč. psychologické a lékařské pomoci v rodném jazyce. Doučování mládeže, letní campy pro mládež, klub pro seniory, společenské aktivity pro snadnější začlenění do místní komunity. Počet dospělých UA klientů, kteří prošli v letošním roce aktivitami byl okolo 140 osob.

47. Statutární město Přerov

Podpora a integrace ukrajinských uprchlíků ve městě Přerově - 2024

200 811,00 Kč

V rámci tlumočnických a aktivizačních služeb došlo k zajištění úkonů při jednání s úřady a ostatními organizacemi převážně pro dospělé osoby s dočasnou ochranou z Ukrajiny, při realizaci příměstského tábora, jazykového kurzu a zájmových kroužků pro zvláště zranitelnou skupinu (dětí a mládež) bylo pokračováno v realizaci již zaběhlých aktivit. Při zajištění tlumočnických a aktivizačních služeb bylo obslouženo cca 189 osob (z toho 79 dětí ve věku 0-17 let, 96 žen ve věku 18+, 14 mužů ve věku 18+), příměstského tábora se zúčastnilo celkem 25 dětí ve věku 6-15 let, jazykového kurzu celkem 15 dětí ve věku 6-15 let a zájmových kroužků celkem 44 žáků.

48. Sdružení mikroregion Rožnovsko***Rožnovsko pomáhá a integruje***

1 757 915,00 Kč

Projekt „Rožnovsko pomáhá a integruje“ zahrnoval klíčové aktivity, jako jsou jazykové kurzy, práce psychologa, komunitní akce, tlumočení, volnočasové a letní aktivity a poradenství pro ukrajinské občany s dočasnou ochranou. Významný důraz byl kladen na výuku češtiny, která se zaměřila na všechny věkové skupiny a pomohla zlepšit jazykovou úroveň cca 90 klientům. Psychologické služby využilo 48 osob, zatímco volnočasových aktivit a exkurzí se zúčastnilo stovky lidí, včetně českých obyvatel, což podpořilo vzájemnou integraci. Projekt celkově obsloužil více než 165 osob na území ORP Rožnov pod Radhoštěm. Výsledkem je nejen zvýšení jazykových a sociálních dovedností, ale také vytvoření komunitního centra jako bezpečného prostoru pro sdílení a integraci.

49. Město Starý Plzenec***Sbližování skrze společné prožitky***

1 485 114,00 Kč

Díky citlivému a nestrannému řešení různých problémů souvisejících se soužitím ukrajinských rodin s většinou společností došlo k minimalizaci jejich projevů a důsledků. Dětem i dospělým byla nabídnuta celá řada vhodně volených aktivit, díky nimž se zvýšila jejich úspěšnost ve škole i na trhu práce. Kromě toho cizinci prostřednictvím různých výletů stále lépe poznávají naši zemi, naši krajinu i kulturu, vytváří si pevná přátelství uvnitř i mimo vlastní komunitu, společně s námi slaví české svátky, poznávají naše zvyklosti a obyčejy. Sportovní aktivity přispěly ke zdravějšímu životnímu stylu dětí i dospělých. Díky podpoře projektu vznikla pracovní místa pro ukrajinské ženy-matky. Projekt Klubík pro předškoláky se stal oceňovanou a využívanou alternativou k oběma státním mateřským školám, které jsou kapacitně plně vytíženy. Účast byla na všech projektech více než 360 osob.

50. Svazek obcí SEVER***Svazek obcí SEVER pro Ukrajinu 2024***

972 477,00 Kč

Poradenství a koordinace pomoci byl realizován 12 měsíců roku 2024 na základě objednávky od SO Sever subjekty: Agenturou Pondělí z.s., Kostkou Krásná Lípa, p.o. a městem Rumburk. Mimo sociální služby probíhala pravidelná koordináční setkání, které vedlo město Rumburk. Účastnili se poskytovatelé služeb, zástupce majitele ubytovny, sociální pracovnice města, starosta města Rumburk. Spolupracovali jsme s Potravinovou bankou, IOM, Úřadem práce apod. Poradenství bylo poskytováno cílové skupině, kdy bylo třeba řešit záležitosti s úřady, majiteli nemovitostí, při hledání zaměstnání a bydlení, s docházkou dětí do škol apod. Dále bylo s majitelem nemovitosti a s ubytovanými řešeno riziko uzavření ubytovny po změně zákona LEX Ukrajina. K tomu naštěstí nedošlo. Poskytována byla také podpora při komunikaci a v případě potřeby doprovodu. Odpracováno bylo 1 206 hodin. Počet podpořených osob je 157 osob, z toho 106 dospělých, dokládáme seznam podpořených osob.

Agentura Pondělí – mimo podporu lidem se zdravotním postižením se pomáhalo lidem v regionu Šluknovska, zejména v obcích Rumburk, Jiříkov a Vilémov. Pomohlo se uprchlíkům najít práci, pomoc při zařizování nového bydlení a další specifické pomoci, například řešíme možnost adopce dítěte pro rodinu, které zde chce zůstat. Podporovalo se začleňování do komunity, většina z nich je již nyní samostatná, mají zde přátele, kolegy v práci. Mnoho z nich se již nemá kam vrátit, proto zde chtějí zůstat, mladí lidé mít rodinu, nyní se zajímají o trvalý pobyt, protože již mluví velmi dobře česky. Malé děti jsou na tom s češtinou nejlépe, ve škole mají kamarády. Celkem se podpořilo 11 osob, z toho 3 děti. Kostka – mimo sociální služby se poskytovala pomoc, poradenství a koordinaci v terénu. Na pomoci se podíleli další zaměstnanci Kostky, účastnili se koordináčních schůzek a propojovali aktivity tohoto projektu s dalšími – potravinová banka, vybavení domácností, účast na aktivitách pro děti i dospělé, LIDL a Penny karty, jednání s majitelem a provozovatelem ubytovny ad. Odpracováno bylo 120 hodin. Město Rumburk: organizování pravidelných koordináčních setkání všech zainteresovaných při pomoci; pro ubytovnu V Podhájí byla zaměstnána jedna osoba na DPČ v období únor až prosinec. Touto osobou byla poskytována podpora a pomoc ubytovaným.

51. Tachov

Koordinace, preventivní a aktivizační programy pro držitele dočasné ochrany a další skupiny cizinců v Tachově

990 755,00 Kč

Stěžejním výstupem projektu bylo spuštění specializované komunikační platformy Munipolis v ukrajinštině, realizované ve spolupráci s Mezinárodní organizací pro migraci a týmem Munipolisu. Jednalo se o pilotní projekt v ČR, jehož cílem bylo vytvoření efektivního komunikačního kanálu pro ukrajinskou komunitu, která představuje nejpočetnější menšinu ve městě. Projekt zahrnoval rozsáhlou informační kampaň prostřednictvím televize, tisku, sociálních sítí, letákové distribuce, konferencí se zaměstnavateli, přímé komunikace s cílovou skupinou a zapojení komunitních lídrů. Vývoj a provoz platformy byl plně financován organizací IOM. Navzdory intenzivní propagaci však projekt nenaplnil očekávání. Klíčovým problémem se ukázal proces registrace, který byl pro uživatele složitý a odrazující. Celkový počet registrovaných osob dosáhl pouze 26, což bylo výrazně méně než původně očekávaných 500. Nízký zájem o registraci tak výrazně omezil efektivitu komunikační platformy.

Z dílčích úspěšných projektů lze vyzdvihnout kurzy českého jazyka pro dospělé úroveň A2. V daném období od května do prosince 2024 byly vypsány dva běhy kurzu, na které se přihlásilo 19 osob. Úspěšně dokončilo kurz 11 osob, kteří získali certifikát. Interkulturní práce, která byla spojená s rozvojem jazykových dovedností probíhala ve třech základních rovinách: 1. skupinové aktivity např. konverzace či setkávání komunity; 2. Individuální práce – asistenční služby (tlumočení, doprovody a asistence), 3. dálková komunikace se skupinou a monitoring nálad a celkové situace migrantských komunit (např. na sociálních sítích). Tento rok se projekt zaměřil zejména na třídění odpadu, celkově bylo o tomto tématu poučeno 200 lidí, kteří získali i tašky na tříděný odpad.

52. Statutární město Teplice

Podpora integrace držitelů dočasné ochrany v roce 2024 - Teplice

3 083 494,00 Kč

V projektu bylo uskutečněno 20 jazykových kurzů pro dospělé, každý kurz měl 10 lekcí, dále probíhaly pravidelné hodiny konverzací, kde si účastníci procvičili naučené znalosti. Proběhlo 7 příměstských táborů, kde děti poznaly Teplice a okolní města, měli příležitost navázat vztahy s jinými dětmi. Služby tlumočnicka byly využívány při příměstských táborech, při aktivitách dětí ve středisku i pro řešení komunikace s rodiči dětí. Táborů se zúčastnilo 79 dětí a jazykových kurzů pro dospělé 277 osob.

53. Město Turnov

Jsmo v tom společně – jazykové kurzy, mimoškolní aktivity pro děti, setkávání rodin s dětmi, program podpory školní úspěšnosti

617 310,00 Kč

Cílem projektu bylo realizovat bezplatné aktivity, které umožní kvalitní integraci a budou prevencí před vyloučením ze společnosti. Dále nabízet komplexní aktivity a maximalizovat jejich provázanost. Komplexnost a práci s rodinou se cizinci více zapojují do veřejného či školního života, zvýšil se počet rodičů docházejících na třídní schůzky, odpadá strach z českého/neznámého prostředí. V podprojektu č. 1 mezi úspěchy patří, že někteří cizinci začali doplňovat české vzdělání, studují nástavby či absolvují české kurzy pomáhajících profesí a zvyšují si tak možnosti kvality jak profesního, tak osobního života. Například u rodinných dnů se jednalo o aktivity, na které se sami účastníci těšili a měli zájem je navštívit. U cvičení pro rodiny v MŠ se podařilo sjednotit všechny rodiče, aby sebe sama vnímali jako komunitu rodičů bez ohledu na národnostní rozdíly. Celkově je cenné zejména napojení na další aktivity celého projektu a zapojení komunity cizinců napříč projektem. Rodinné dny na setkání navštívilo 12-20 cizinců a cvičení s dětmi 12 cizinců-děti a cca 20 cizinců-rodičů.

54. Město Týnec nad Sázavou***Výuka českého jazyka pro dospělé cizince z Ukrajiny v Týnci nad Sázavou 2024***

118 750,00 Kč

Projekt „Výuka českého jazyka pro dospělé cizince z Ukrajiny 2024“ měl jako každý rok veliký ohlas. Mezi hlavní cíle výuky se řadilo zdokonalení českého jazyka, jak v psané formě, tak ve formě mluveného slova. Zaměřeni se na gramatiku a výslovnost. Výuky se účastnilo 12 studentů, kteří se vzdělávali 2x týdně.

55. Statutární město Ústí nad Labem***Podpora integrace držitelů dočasné ochrany na území statutárního města Ústí nad Labem 2024***

1 999 543,00 Kč

Kulturní klub v roce 2024 uspořádal 656 pravidelných aktivit a několik mimořádných akcí s celkovou účastí více než 5 000 osob. Do programu se zapojilo přes 270 unikátních účastníků, což ukazuje na široké zapojení cílové skupiny. Projekt významně přispěl k integraci ukrajinských uprchlíků v krajském městě Ústí nad Labem.

56. Město Valašské Meziříčí***Podpora integrace držitelů dočasné ochrany ve Valašském Meziříčí v roce 2024***

1 682 438,00 Kč

Projekt, kterého se zúčastnilo přes 800 lidí, se zaměřoval na prevenci problémů a xenofobních nálad, aby ve Valašském Meziříčí a okolí nevznikaly nové sociálně vyloučené lokality. Hlavním cílem byla podpora integrace, adaptace a aktivizace prostřednictvím poradenství, koordinace a zlepšení soužití. Velká pozornost byla věnována práci s dětmi a mládeží, včetně podpory dětské psycholožky a terapeutky. Nedílnou součástí projektu byl monitoring dosažených cílů a zpětná vazba.

57. Město Vrchlabí***Podpora integrace držitelů dočasné ochrany ve správním území ORP Vrchlabí v roce 2024***

213 750,00 Kč

Projekt umožnil městu Vrchlabí a území ORP Vrchlabí i v roce 2024 pokračovat v nezbytných činnostech vedoucích k podpoře integrace uprchlíků z Ukrajiny do běžného prostředí a do komunity. Soustředil se na činnosti, které byly nezbytné – tedy na terénní integrační práci, poradenství a tlumočení. Velmi se osvědčilo využití zkušeností a jazykových dovedností integračních pracovníků i tlumočnicka, kteří všichni jsou původně Ukrajinci (někteří již mají české občanství, někteří přišli jako uprchlíci). Zároveň byly využity principy „peer přístupu“, kdy tito pracovníci mají osobní zkušenost s tím, co je začít žít život v nové zemi, v ČR. Mají tak pro práci s uprchlíky mnoho předpokladů a jsou často uprchlíky vnímání v jistých ohledech lépe než úředníci či další odborníci. Celkem využilo pomoc přibližně 90 uprchlíků, dále jejich pomoc využila celá řada institucí, odborníků (úřady, lékaři, učitelé apod.).

58. Statutární město Zlín***Podpora integrace držitelů dočasné ochrany v ORP Zlín II***

2 320 946,00 Kč

V rámci dílčí části projektu bylo podpořeno 361 osob (186 dospělých, 148 dětí ve věku 0-15 let a 27 mladých lidí do 18 let) z cílové skupiny projektu. Tyto osoby se aktivně zapojily do nabízených aktivit projektu – výuka českého jazyka, přímá asistence na úřadech, u lékaře, v bankách apod. Projekty na podporu integrace držitelů dočasné ochrany na lokální úrovni v roce 2024 sociální, právní a kariéerní poradenství pro CS, psychologické služby, integrační, společné aktivity zaměřené na vzájemné setkávání se s majoritní společností, adaptační a mimoškolní aktivity pro děti a mládež – dětská herna, dětský klub, příměstské tábory.

59. Město Znojmo***Tlumočnice a koordinátorka poskytování informací a pomoci držitelům dočasné ochrany v ORP Znojmo – integrační pracovník***

382 000,00 Kč

Celkem bylo pracováno i opakovaně s téměř 2 000 obyvateli z Ukrajiny na území celého ORP Znojmo. Díky tlumočení do ukrajinštiny byla vyšší možnost mimo jiné adekvátně reagovat na zjištěné potřeby v oblasti řešení ubytování držitelů

2. Aktivity resortů

dočasné ochrany žijících v sociálním bydlení od 1.9.2024, kdy nabyla účinností novela LEX UKRAJINA VI. Uprchlíci měli možnost vyjádřit a popsat veškeré své potřeby a získat potřebné informace vedoucí k řešení, či alespoň částečnému řešení jejich situace. Tlumočnice propojovala oblasti jako sociální práce, školství, ubytovny, pomoc ze stran neziskového sektoru, matrika atd., čímž výrazně přispěla ke zrychlení poskytované pomoci uprchlíkům na území ORP Znojmo.

60. Město Žatec

BAREVNÝ ŽATEC 2024

475 000,00 Kč

Akce proběhla dne 25.05.2024 na náměstí Svobody pod názvem Barevný Žatec. Realizátorem akce bylo město Žatec ve spolupráci se svými příspěvkovými organizacemi. Program zahrnoval kulturní program na podiu, prezentaci jednotlivých příspěvkových organizací a zástupců cizích zemí s ochutnávkami jejich národních pokrmů či ukázkou řemesel. Účastníků bylo několik set. Druhý ročník tohoto projektu byl opět úspěšný. Vzájemné poznávání národů je hlavním cílem Barevného Žatce, stejně jako případné odbourávání různých předsudků. Akce se zúčastnily stovky lidí, kteří ochutnali cizokrajnou kuchyň a bavili se v rámci kulturního programu.

61. Město Kašperské Hory

Všichni stejní, přesto rozdílní II

165 015,00 Kč

Cílem bylo usnadnit osobám s DO začlenění se do české společnosti. Podpořit je v hledání zaměstnání, bydlení, osvojit si komunikační dovednosti, aby byli schopni se domluvit. Vysvětlit, jak to funguje na českém trhu práce, čemu je potřeba se vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit. Zajistit rodičům aktivity pro děti, zatímco pracují. Prohloubit a udržet vztahy mezi dětmi, seznámit je v kulturních odlišnostech. Kurz českého jazyka navštívilo 10 klientů. Příměstský tábor navštívilo odhadem 35 dětí.

62. Město Lišov

Výuka českého jazyka pro dospělé a děti ve věku 15-18 let z Ukrajiny

42 750,00 Kč

Dospělí studenti se díky projektu výuky českého jazyka snáze orientují v prostředí českých úřadů, zaměstnání a ve městě ve kterém žijí. Lépe se s občany Ukrajiny domlouvají i úředníci ve městě ohledně jejich potřeb a potřeb jejich dětí. Výuková skupina v počtu max 7 účastníků. Většinou chodilo na kurz cca 3-6 osob. Proces výuky českého jazyka byl doprovázen malým zájmem ze strany občanů Ukrajiny. Přes skutečnost, že výuka byla zdarma. Na konci měsíce července 2024 musela být ukončena vzhledem k nezájmu a odstěhování se do jiných měst.

63. Město Mělník

Integrační a informační centrum pro ukrajinské uprchlíky

228 000,00 Kč

Projekt naplnil cíl zajišťování odborného poradenství ve všech oblastech života, podpory integrace a aktivizace, zprostředkování zaměstnání, lékařské péče a vzdělávání ukrajinských uprchlíků. Největší benefit projektu spočíval v komplexnosti nabízených aktivit od nabídky ubytování, přes vyhledání vhodné pracovní pozice, pomoc při sepsání CV až k nástupu do zaměstnání. Tento proces dovedl mnoho lidí do situace kdy, již naše služby nepotřebují a stávají se zcela soběstačnými. Projekt byl využit 41 osobami.

64. Městská část Praha 6

Učíme se česky, hezky, hezky, hezky

616 740,00 Kč

Jednalo se o rozšíření původního projektu. Projekt na podporu integrace cizinců reagoval na rostoucí počet cizinců držitelů dočasné ochrany na území Prahy 6. byl zaměřen na školu povinné děti-cizince. Hlavním mottem bylo zajištění co nejrychlejší a nejméně bolestné integrace žáků-cizinců z jazykového a sociokulturního hlediska. Projekt byl realizován

na ZŠ Marjánka, která má díky specializovanému týmu pedagogů dlouholeté zkušenosti s výukou češtiny pro cizince i se zapojováním žáků do třídního kolektivu, tvořeného většinou společností.

65. Městská část Praha 7

Podpora integrace cizinců na území MČ Praha 7 v roce 2024–2. kolo

576 324,15 Kč

Jednalo se o rozšíření původního projektu. Městská část Praha 7 v desáté variaci projektu na podporu integrace cizinců pokračovala v osvědčených opatřeních jako byla výuka češtiny dětí i dospělých, informování cizinecké populace formou radničních novin nebo sociálních sítí či podpory dětí s migračním původem ve vzdělávání. Výrazně rozšířili síť spolupracujících organizací a přidali volnočasové aktivity dětí, psychologickou pomoc na školách i mimo ně nebo informační semináře pro uprchlíky a uprchlice, ale i dotčené odborníky a odbornice. Celkově se aktivity projektu odhadem dotkly více než 600 osob.

66. MČ Praha 11

Podpora integrace cizinců v MČ Praha 11 – druhé kolo

740 243,00 Kč

Jednalo se o rozšíření původního projektu. Podpora a integrační aktivity pro děti držitele dočasné ochrany a děti cizince s OMJ, interkulturní práce, nízkoprahové doučování, kurzy českého jazyka pro dospělé, sociální a komunitní aktivizace – to je stručný výčet základních nabídek pro cizince i majoritu v rámci realizace našeho projektu. V rámci celého projektu bylo podpořeno přibližně 340 osob, spíše více.

67. Město Starý Plzenec

Sbližování skrze společné prožitky – rozšíření

448 875,00 Kč

Jednalo se o rozšíření prvního projektu. Díky citlivému a nestrannému řešení různých problémů souvisejících se soužitím ukrajinských rodin s většinou společností se minimalizoval jejich projev a důsledky. Dětem i dospělým byla nabídnuta celá řada vhodně volených aktivit, díky nimž se zvýšila jejich úspěšnost ve škole i na trhu práce. Kromě toho cizinci prostřednictvím různých výletů stále lépe poznávají naši zemi, naši krajinu i kulturu, vytváří si pevná přátelství uvnitř i mimo vlastní komunitu, společně s námi slaví české svátky, poznávají naše zvyklosti a obyčeje. Sportovní aktivity přispěly ke zdravějšímu životnímu stylu dětí i dospělých. Díky podpoře projektu vznikla pracovní místa pro ukrajinské ženy – matky. Projekt Klubík pro předškoláky se stal oceňovanou a využívanou alternativou k oběma státním mateřským školám, které jsou kapacitně plně vytíženy. Účast byla na všech projektech více než 360 osob.

68. Statutární město Teplice

Podpora integrace držitelů dočasné ochrany v roce 2024 – Teplice – II. etapa

1 579 073,00 Kč

Ve druhé etapě projektu se podařilo uskutečnit konverzační kluby v rozsahu 75 hodin. Byly zaměřené na oblasti, které účastníci potřebovali v praktickém životě a v práci. Konverzačních klubů se zúčastnilo 82 účastníků. Služby tlumočnicka byly využity při aktivitách dětí v zájmových kroužcích, při doučování a pro překlady dokumentů.

Přehled projektů nestátních neziskových organizací v roce 2024

Ministerstvo vnitra realizovalo v roce 2024 dotační titul „Integrace cizinců 2024“ zaměřený na podporu integrace cizinců ze třetích zemí nestátními neziskovými organizacemi a veřejnými výzkumnými institucemi. Jeho prostřednictvím bylo možné žádat o dotaci na projekty v těchto oblastech:

- přímou asistenci cizincům na odděleních pobytu cizinců OAMP:
- výzkum postavení žen-migrantek ve společnosti nebo/a výzkum v oblasti integrace cizinců, sledování a tvorba indikátorů integrace.

Prostřednictvím tohoto dotačního titulu MV v roce 2024 podpořilo 12 projektů celkovou částkou 31 000 000,00 Kč:

2. Aktivity resortů

1. Arcidiecézní charita Olomouc *PODPORA INTEGRACE CIZINCŮ*

4 410 295,00 Kč

Projekt Podpora integrace cizinců v realizaci Arcidiecézní charity Olomouc byl v roce 2024 úspěšný. Hlavním cílem projektu byla integrace cizinců – státních příslušníků třetích zemí s legálním pobytem na území včetně cizinců s udělenou DO a doplňkově cizinců s udělenou mezinárodní ochranou a občanů EU do majoritní společnost a prohloubení sociální koheze v rámci společného soužití. Hlavního cíle bylo dosaženo prostřednictvím realizace projektových aktivit, kterými byly asistence na OAMP, poradenská, informační a integrační činnost, tlumočení, provoz integrační linky, integrační interkulturní akce, vzdělávání pracovníků, řízení a realizace projektů. Celkově bylo projektem dotčeno 13 204 osob cílové skupiny.

2. Arcidiecézní charita Praha *ASISTENCE A PORADENSTVÍ CIZINCŮM V PRAZE*

6 363 350,00 Kč

Cílem projektu bylo poskytovat bezplatné, kvalifikované poradenské služby a asistenci na odděleních pobytu cizinců MVČR v Praze. Díky spolupráci s interkulturními pracovníky z řad cizineckých komunit bylo usilováno o odstranění bariéry nedůvěry mezi cizinci a úředníky. Dalším cílem projektu bylo nabídnout cizincům bezpečnou alternativu proti zprostředkovatelům poskytujícím pochybnou pomoc za úplatu.

Všechny cíle projektu byly naplněny. Stanovené indikátory byly dodrženy. Informace o službách projektu byly šířeny mezi velkým množstvím cizinců a díky tomu mohli využít tyto bezplatné a profesionální služby namísto pochybných služeb zprostředkovatelů. Služby projektu byly poskytnuty 7 790 klientům během 10 070 intervencí.

3. Centrum pro integraci cizinců *Asistence na pracovištích OPC OAMP ve Středočeském kraji 2024*

519 459,00 Kč

Projekt Asistence na pracovištích OPC ve Středočeském kraji přispěl k plnění zákonných povinností cizinců a splnění požadavků na žádost o povolení k pobytu, případně prodloužení tohoto povolení, a k informovanosti cizinců o dalším řešení jejich pobytových záležitostí do budoucna. Cizinci, kterým byla poskytnuta asistence, ocenili možnost konzultovat bezplatně svoji záležitost v čekárnách OPC s odborným pracovníkem. Též ocenili tlumočení a doprovody k přepážkám. Tento přínos je výrazný zejména z důvodu, že se jedná o střední Čechy, kde je pro cizince stále méně možností poradenství než v Praze. Lepší informovanost cizinců ohledně jejich zákonných možností a povinností se nemusí projevit sice vždy hned při aktuálním vyřizování v daný den, ale z dlouhodobého hlediska jsme přesvědčeni, že bude působit příznivě v daném správním řízení, ale i obecně v plnění povinností cizinců i naplňování jejich práv. Celkový počet osob dotčených realizací projektu je 1 312.

4. Diecézní charita Brno *Asistenční služby na Oddělení pobytu cizinců Jihomoravský kraj X.*

5 211 750,00 Kč

Projekt se zaměřoval na posílení schopností cizinců tím, že jim byly poskytovány pravdivé a aktuální informace v srozumitelné formě a v jazyce, který dobře chápali, což vedlo ke zvýšení jejich informovanosti. Nezávislost cílové skupiny byla podporována tím, že pracovníci projektu podporovali klienty v samostatném rozhodování v dané životní situaci. Poradenství bylo poskytováno takovým způsobem, aby většina cizinců byla schopna řešit svou situaci na OPC JMK buď zcela samostatně, nebo s pomocí pracovníků projektu, vždy bez zprostředkovatelů. Klientům z řad osob prchajících před válkou byla poskytnuta podpora opakovaně, a to vzhledem k náročnosti jejich situace (nepředpokládaný příjezd na území ČR, neúplná orientace v právní prostředí, které se navíc neustále měnilo). Projekt se setkal s vysokou mírou vlivu nepravdivých nebo zkreslených informací, které klienti čerpali na internetu. Během poskytované podpory se dařilo různé internetové fámy bořit. Cílovou skupinu ovlivňovala i samotná přítomnost zaměstnanců projektu v místě pobočky OPC JMK. Cizinci se v mnoha případech poprvé dozvěděli o existenci bezplatné pomoci neziskových služeb z letáků umístěných na jednotlivých místech či předávaným cizincům poradci. Cizinci také stále do ČR přijížděli pomocí zprostředkovatelů a disponovali mylnými informacemi ohledně možností vyřídit si pobytové oprávnění samostatně,

ohledně výše správních poplatků spojených s řízením a ohledně práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů. Kromě zprostředkovatelů se také na mylném informování cizinců podíleli ve velké míře sami zaměstnavatelé. Služby projektu využilo 16 266 cizinců. Celkem proběhlo 17 205 setkání s klienty v rozsahu 5164,7 hodin.

5. Diecézní charita České Budějovice

Asistenční služby poskytované cizincům na pracovišti OAMP České Budějovice XII.

2 506 392,00 Kč

Hlavním cílem projektu bylo zlepšit orientaci cizinců v jejich právech a povinnostech a usnadnit jim jednání s pracovníky MV ČR při zajišťování jejich legálního pobytu v ČR a v dalších oblastech jejich života v ČR, a dále zvýšit úroveň českého jazyka u cizinců a pomoci jim včas řešit případné problémy. Hlavními aktivitami projektu jsou přímá asistence cizincům ze třetích zemí na oddělení pobytu cizinců OAMP (základní poradenství, pomoc s vyplňováním formulářů, žádostí, se sepisováním dokumentů, tlumočení do ruštiny/ukrajinštiny/angličtiny), výuka českého jazyka a zajištění právního poradenství nad rámec poradenství základního. Služeb interkulturních pracovníků v roce 2024 využilo celkem 15 967 klientů (7 576 mužů a 8 391 žen), z toho 12 498 kontaktů do 15 minut, 3 104 kontaktů do 30 minut a 365 kontaktů nad 30 minut. Pravidelných kurzů češtiny pro dospělé se v roce 2024 účastnilo celkem 93 osob a proběhlo 117 lekcí. Projekt se podařilo zrealizovat dle plánu – počet kontaktů, který byl odhadován pro rok 2024, se tak podařilo během monitorovacího období téměř zdvojnásobit.

6. Diecézní charita Plzeň

ASISTENČNÍ SLUŽBY NA PRACOVIŠTI OAMP MV ČR V PLZNI X.

1 800 000,00 Kč

V rámci projektu se již desátým rokem poskytovaly cizincům asistenční služby přímo na pracovišti Oddělení pobytu cizinců MVČR v Plzni. Hlavním cílem projektu bylo poskytování komplexních a odpovědných služeb přímo na tomto pracovišti, kde si cizinci vyřizovali záležitosti spojené s pobytovým oprávněním. Celkem byla podpora poskytnuta v rámci prodloužení dočasné ochrany a při řešení další pobytové problematiky přibližně 15 800 cizincům. Odborné sociální poradenství bylo poskytnuto 869 klientům a interkulturní pracovníci poskytli asistenční služby 14 432 uprchlíkům z Ukrajiny.

7. Diecézní katolická charita Hradec Králové

PODPORA INTEGRACE CIZINCŮ

1 452 000,00 Kč

Poradenské služby byly během realizace projektu poskytovány ambulantní formou i formou terénní práce.

Terénní forma služby byla zaměřena na aktivní vyhledávání a oslovování cizinců (streetwork) v jejich přirozeném prostředí (ubytovny, zaměstnavatelé, úřady). Pro lepší navázání kontaktu, získání důvěry v poskytovanou službu a překonání komunikačních bariér bylo využíváno služeb komunitních tlumočnicků a mediátorů, kteří společně s pracovníky projektu při oslovování cizinců využívali znalosti sociokulturních specifik cílové skupiny a byli schopni odpovídajícím způsobem reagovat na potřeby cílové skupiny. Při poskytování služeb terénní formou byly cizincům předávány také informační materiály v různých jazykových mutacích se základními informacemi o poskytovaných službách a příslušnými kontakty. Při oslovování cizinců s nabídkou služeb byly využity také již existující neformální kontakty se zástupci komunit cizinců v regionu. V rámci poradenských aktivit byla poskytována pro cílovou skupinu asistence pracovníků na regionálním pracovišti OAMP v Hradci Králové v úředních hodinách pracoviště. Sociální, integrační, interkulturní a komunitní pracovníci v úředních hodinách zajišťovali informační činnost, poskytovali poradenské služby a přímou asistenci pro cizince, kteří navštěvovali pracoviště OAMP.

V souvislosti s vlnou uprchlíků z Ukrajiny byly poradenské a asistenční služby poskytovány také v Krajském asistenčním centru pro pomoc Ukrajině během celé provozní doby centra. Asistenční služby napomáhaly snadnější komunikaci a pochopení správného řízení. Informace o poskytovaných službách na pracovišti OAMP byly zprostředkovány cizincům prostřednictvím vícejazyčných letáků, informačního roll-up a dalších materiálů. Při poskytování služeb na OAMP probíhala spolupráce s interkulturními pracovníky a komunitními tlumočníky.

2. Aktivity resortů

Poradenské služby se týkaly především oblastí pobytu cizinců v ČR (především dočasné ochrany a zaměstnaneckých karet), problematiky zaměstnání, slučování rodin, zdravotnictví a školní docházky dětí. Průběh aktivity byl ovlivněn válečnou situací na Ukrajině a velkým přílivem uprchlíků z této oblasti, kteří žádali v ČR o status dočasné ochrany. Následná asistence osobám z Ukrajiny zahrnovala především pomoc při zajištění ubytování, zdravotní péče, školní docházky dětí, zaměstnání a komunitní tlumočení. Za období realizace projektu byly poradenské služby poskytnuty celkem 739 osobám cílové skupiny. Celkem se uskutečnilo 886 konzultací (intervencí a kontaktů). Projektové aktivity měly pozitivní dopad na cílovou skupinu a reagovaly na aktuální potřeby cílové skupiny. Důkazem toho je zájem příslušníků cílové skupiny o nabízené služby.

Klíčové aktivity „Asistenční služby, sociálně právní poradenství, tlumočení, streetwork a informační činnost“ využilo během realizace projektu celkem 739 osob. Bylo poskytnuto celkem 886 konzultací (kontaktů a intervencí). Tyto ukazatele přesahují původní plán - 400 osob, 450 konzultací. Bylo zhotoveno 1500 kusů informačních letáků, které byly distribuovány během terénní informační činnosti a poradenství. Úspěšná realizace projektu podpořila v roce 2024 proces adaptace a integrace cizinců v Královéhradeckém kraji. Služby klíčové aktivity „Asistenční služby, sociálně právní poradenství, tlumočení, streetwork a informační činnost“ využilo během realizace projektu celkem 739 osob. Bylo poskytnuto celkem 886 konzultací (kontaktů a intervencí).

8. Dobrovolnické centrum Kladno, z. s.

INTEGRACE CIZINCŮ 2024

1 726 107,00 Kč

Projekt byl realizován v souladu s původním návrhem, i přes omezení některých aktivit kvůli nižší přidělené dotaci. Hlavní aktivity zahrnovaly tlumočení a podporu na OAMP, kurzy českého jazyka, streetworking, sociálně aktivizační služby, komunitní a dobrovolnické akce. Celkově bylo obslouženo přibližně 3 700 klientů, přičemž největší podíl tvořilo 2 069 osob na OAMP, 3 500 kontaktů v rámci streetworkingu a 500 účastníků komunitních akcí. Cizinci si poskytované služby velmi chválili a považují je za užitečné, zejména kurzy českého jazyka a asistenční služby na OAMP. Projekt významně přispěl k integraci cizinců do české společnosti, a proto organizace plánuje jeho pokračování i v roce 2025.

9. MOST pro

INFORMAČNÍ STŘEDISKO PRO CIZINCE

1 149 970,00 Kč

Hlavní aktivity projektu: ambulantní odborné sociální poradenství, asistence a tlumočení u lékařů a na úřadech, streetworker (terénní práce), asistence a tlumočení na OAMP přispívaly ke zvýšení právního povědomí cizinců, informovanosti, prevenci sociálního vyloučení, jejich osamostatňování a začleňování do české společnosti. Celkový počet, i opakovaně, oslovených cizinců lze odhadovat přes pět tisíc. Jedná se o součet počtu oslovených cizinců ve výše uvedených aktivitách projektu. poradně pro cizince bylo podpořeno celkem 912 klientů, z nichž 830 bylo ze třetích zemí. Tlumočení u lékařů, na úřadech atd. využilo celkem 257 klientů. Vzhledem k tomu že tlumočení a asistence na OAMP a výjezdy do terénu jsou kvantifikovány pouze na počet výkonu či kontaktů a klienti nejsou identifikováni, nelze zde kvantifikovat počet dotčených osob. Asistencí a tlumočení na OAMP bylo 2 121.

10. Poradna pro integraci

ASISTENCE CIZINCŮ ZE TŘETÍCH ZEMÍ NA PRACOVIŠTÍCH OAMP V ÚSTECKÉM KRAJI

3 932 493,00 Kč

Klíčovou aktivitu projektu „poskytování přímé asistence a poradenství pro cizince ze třetích zemí“ hodnotí projekt velice kladně. Poskytovaná asistence uspokojila potřeby cizinců pro úspěšné zvládnutí komunikace s úřady, vyřizování pobytových oprávnění či řešení aktuálních a specifických událostí v jejich životě. Dle statistických údajů Poradny pro integraci službu využilo 1 853 klientů (konkrétní klienti pracoviště OAMP v Ústí nad Labem; konkrétní klienti pracoviště OAMP Chomutov). Dle statistik OAMP Ústí nad Labem v roce 2024 navštívilo pracoviště celkem 59 683 osob. Pracovníci projektu poskytli asistenci, podporu či poradenství min. 70 % lidí z celkového počtu, tj. celkem 41 778 klientů. V rámci projektu bylo zajištěno celkem 33 relokací osob s dočasnou ochranou. Z toho bylo 10 relokací pro děti narozené na území ČR, 15 relokací z důvodu skončení původního ubytovacího zařízení, 6 relokací kvůli nevyhovujícímu ubytování vzhledem ke zdravotnímu stavu a 2 relokace z jiných důvodů.

11. VÚPSV**INTEGRACE CIZINCŮ Z TŘETÍCH ZEMÍ V ČR**

782 740,00 Kč

Projekt „Integrace cizinců z třetích zemí v ČR“ proběhl v průběhu r. 2024 bez větších problémů, plánované výstupy byly splněny a předány OAMP v termínech dle harmonogramu. Projekt zahrnuje následující hlavní aktivity: Kontaktování partnerů / dodavatelů dat ze státní správy, veřejné správy a akademické obce; Uzavírání Dohod o provedení práce s vybranými dodavateli dat; Příjem, kontrola a zpracování získaných dat v tabulkových výstupech – analytické údaje (2x); Aktualizace databáze pololetních dat z předaných zpráv Soustava kvantitativních ukazatelů monitorujících integraci CTZ v ČR (2x); Doplnění statistických dat o obyvatelstvu ČR, výpočet srovnávacích ukazatelů vyjadřujících relace k českému obyvatelstvu a k CTZ jako celku, kontrola výstupu a finalizace zprávy (2 x); Finalizace výstupů a předání výstupů s názvem „Soustava kvantitativních ukazatelů monitorujících integraci CTZ“; Průběžný monitoring tisku na téma CTZ a integrace včetně uprchlíků z Ukrajiny; Automatizace a grafická aktualizace grafů z dat projektu, konzultace s dodavateli dat v této souvislosti (2 x v průběhu roku); Kulatý stůl s dodavateli statistických dat a zástupci OAMP ČR – prezenčně i online na půdě VÚPSV, v. v. i.; Vyhotovení a zaslání Průběžné monitorovací zprávy za období od začátku projektu do 30. září 2024; Osobní projednání výstupů z II. etapy projektu v prostorách VÚPSV nebo OAMP.

12. VÚPSV**VÝMĚNA ZNALOSTÍ A ZKUŠENOSTÍ V OBLASTI INTEGRACE**

1 145 444,00 Kč

Aktivity projektu byly realizované na základě harmonogramu aktivit uvedeného v rozhodnutí o poskytnutí neinvestiční dotace ze státního rozpočtu ČR na rok 2024. V rámci všech tří etap řešeného projektu byl realizován desk research relevantních dokumentů týkající se zkoumané problematiky. Následně byla problematika ukotvena v rámci teoretických konceptů a studií, které se týkaly zkoumaného tématu. Proběhla příprava kulatých stolů se zástupci organizací státní správy, samosprávy a NNO pracujících s cizinci, kteří se účastní regionálních krajských platform zaměřených na vybrané otázky integrace cizinců a integračních opatření. V průběhu přípravné fáze byly výzkumné otázky diskutovány s poskytovatelem OAMP MV ČR, ty byly následně i pilotovány a na jejich základě byla realizována regionální situační analýza ve 14 krajích formou kulatých stolů s odbornými pracovníky státní správy, samosprávy i NNO, kteří byli odborníky na zkoumanou problematiku z bohatými praktickými zkušenostmi z praxe. Záznamy z realizace kulatých stolů byly následně převáděny do textové podoby pro další analýzu. Byl rovněž vytvořen nástroj sběru dat elektronický dotazník pro realizaci expertního šetření, který byl posléze oponován třemi odborníky a proběhla i jeho pilotáž za účelem dostatečné srozumitelnosti všech otevřených otázek.

Následovala rekrutace expertů do expertního šetření ze všech 14 krajů ČR, kteří se rovněž zúčastnili realizace kulatých stolů ve všech 14 krajích ČR (z důvodu snadnější rekrutace byly účastníci kulatých stolů informováni o plánované realizaci expertního šetření, jakožto navazující výzkumné aktivitě). V rámci expertního šetření bylo osloveno 37 expertů, ale vzhledem k jejich vysokému pracovnímu vytížení se jich finálně zúčastnilo 21. Proběhla následně kvalitativní analýza dat 14 krajských kulatých stolů, vyhodnocení poznatků z realizovaného expertního šetření, SWOT analýzy příležitostí a hrozeb v oblasti síťování subjektů pracujících s cizinci za účelem vytvoření regionální situační analýzy jako podkladu pro tvorbu monografie. Po syntéze získaných poznatků kvalitativního výzkumu měly být dle harmonogramu uspořádány ve druhé etapě řešení projektu tři řešitelské workshopy se zástupci státní správy, samosprávy, NNO i s dalšími stakeholdery, stejně jako dva diseminační semináře ve třetí etapě řešení projektu. Workshopy měly být zaměřeny zejména na výměnu poznatků a představení stěžejních zjištění z realizovaného výzkumu. Vzhledem k časovému vývoji zákona Lex Ukrajina 6 a komplikacemi s implementací všech změn v praxi byly zástupci státní správy, samosprávy i NNO velmi časově pracovní vytížení, což se projevilo ve zpoždění realizace aktivit první etapy projektu i nižším zájmem o účast na honorovaném expertním šetření. Realizaci workshopů i diseminačních seminářů výzkumníci částečně dle možností kompenzovali jak aktivní konferenční účastí na konferencích a odborných seminářích, kde se zaměřili na představení projektu, metodologii výzkumu a prezentaci dílčích zjištění, tak průběžným informováním o dílčích zjištěních zástupci poskytovatele dotace.

2. Aktivita resortů

2.1.4. Posílení informovanosti

Pro úspěšnou integraci cizinců je potřebné, aby měli cizinci dostatek informací. Je tak nezbytně nutné zprostředkovávat cizincům informace týkající se náležitostí legálního pobytu, zaměstnávání, či podnikání a seznamovat je se základními hodnotami a pravidly soužití v ČR. Rovněž je velmi důležité poskytnout cizincům kontakty na organizace, které poskytují cizincům podporu a pomoc a omezit tak riziko závislosti cizinců na zprostředkovatelích.

Cizincům jsou informace poskytovány ve třech fázích, a to předodjezdové informace, informace pro nově přichozící cizince a kurzy pro cizince s dlouhodobým či trvalým pobytem. V předmigračním období jsou cizincům v jejich zemi původu poskytovány online základní informace o podmínkách pobytu v ČR spolu s upozorněním na případná rizika spojená s nedodržením zákonů. Pro tyto účely je určena elektronická příručka a film „Příští zastávka – ČR“. Nově přichozícím cizincům jsou zprostředkovávány informace týkající se jejich práv a povinností, místních poměrů a základních zvyklostí, dále jsou seznámeni s právním řádem, systémem institucí a úřadů, s historií a politickým uspořádáním státu. Tyto informace jsou poskytovány prostřednictvím adaptačně-integračních kurzů „Vítejte v ČR“. Od 1. 1. 2021 je absolvování adaptačně-integračního kurzu pro vybrané skupiny cizinců ze třetích zemí povinné. Bylo proto realizováno dotační řízení pro nestátní neziskové organizace „Adaptačně-integrační kurzy 2024“. To je určeno na zajištění kurzů v Ústeckém kraji, Hl. m. Praze, Jihomoravském kraji a Královéhradeckém kraji. Ve zbylých krajích jsou organizátorem kurzů Centra na podporu integrace cizinců provozovaná Správou uprchlických zařízení Ministerstva vnitra.

Cizinci s dlouhodobým či trvalým pobytem mohou využít kurzů socio-kulturní orientace. Na některých pracovištích OAMP jsou pak cizincům poskytovány asistence při vyřizování pobytových záležitostí.

Potřebné informace mohou cizinci dohledat také na internetových stránkách Ministerstva vnitra, v sekci Služby pro veřejnost – Informace pro cizince. OAMP v roce 2024 i nadále poskytoval služby Klientského centra pro poskytování informací cizincům.

2.1.5. Účast cizinců na veřejném a politickém životě

V ČR sice regionální a místní samosprávy nezřizují poradní orgány cizinců, ale cizinci jsou v řadě míst aktivními členy poradních a jiných orgánů (např. platform) a pracovních skupin krajů i municipalit. Členství v těchto orgánech a uskupeních dává cizincům možnost podílet se na vytváření komunitních plánů a integračních strategií daných míst. Touto formou se cizinci mohou přímo zapojit do rozhodování o věcech veřejných na krajské a místní úrovni a podílet se tak na tvorbě veřejné politiky.

Cizinci se aktivně účastní činnosti občanského sektoru. Pracují v rámci Center na podporu integrace cizinců, jsou členy platform (např. regionální poradní platforma hl. m. Prahy) a účastní se činnosti NNO, především jako pracovníci, asistenti, tlumočníci či dobrovolníci NNO či Center. Některé z NNO jsou přímo organizacemi cizinců žijících v ČR. Cizinci se rovněž aktivně podílí na realizaci integračních projektů obcí. Zástupci cizinců především druhé generace participují na diskusních setkáních s představiteli samospráv a jiných institucí o situaci, problémech a vztazích na místní úrovni.

2.1.6. Zkouška z českého jazyka pro účely povolení trvalého pobytu na území ČR

Zkouška z českého jazyka na úrovni A1 byla jednou ze zákonem stanovených podmínek pro získání povolení určitých druhů trvalého pobytu již od roku 2009. Od 1. 9. 2021 došlo k navýšení úrovně zkoušky z českého jazyka pro trvalý pobyt z úrovně A1 na A2 dle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. První termín pro zkoušku úrovně A2 proběhl v listopadu 2021. Realizaci Systému výuky českého jazyka a zkoušek pro cizince je pověřeno MŠMT ve spolupráci s MV.

Od června 2021 byla spuštěna webová stránka ke zkoušce A2: cestina-pro-cizince.cz/trvaly-pobyt/a2. Tato nová webová stránka ke zkoušce úrovně A2 je dostupná v 7 jazykových mutacích.

Pro účely získání státního občanství ČR je zákonem stanovena mj. povinnost složit zkoušku z českého jazyka na úrovni B1.

2.2. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Ministerstvo práce a sociálních věcí v průběhu roku 2024 plnilo v oblasti integrace cizinců úkoly jemu zadané *Postupem při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu v roce 2024* a schválené usnesením vlády č. 218/2024 ze dne 3. dubna 2024.

Prioritou MPSV v oblasti integrace cizinců je zajištění a posílení ekonomické a sociální soběstačnosti cizinců na území České republiky, a proto MPSV zohledňuje aspekty integrace cizinců při vytváření a úpravě politik ve své gesci.

2.2.1. Zvyšování informovanosti

Efektivní prevence pracovního vykořisťování a dalších negativních jevů souvisejících se zaměstnáváním cizinců vyžaduje komplexní přístup, jehož klíčovým prvkem je zvyšování informovanosti. Cílené informační kampaně a systematická osvěta nejen posilují povědomí zaměstnanců o jejich právech a povinnostech, účinným zacílením na širokou veřejnost zároveň přispívají k eliminaci prostoru pro závadné praktiky některých zaměstnavatelů či zprostředkovatelů práce.

V roce 2024 MPSV posílilo aktivity v oblasti prevence prostřednictvím zavedení služeb specialistů pro práci s osobami s migrační zkušeností. Tito specialisté působící na krajských pobočkách Úřadu práce ČR především poskytují odborné poradenství v oblasti zaměstnanosti, propojují klienty s dalšími službami Úřadu práce a relevantními aktéry politiky integrace, to vše s ohledem na regionální specifika a individuální potřeby klientů.

MPSV se v rámci zvyšování informovanosti cizinců dále zaměřilo na sjednocování webových stránek informujících o právech a povinnostech v souvislosti s pobytem a hledáním zaměstnání v ČR. Cílem je odstranit roztržitost informací a seskupit je do jedné přehledné platformy tak, aby cizinec našel veškeré potřebné informace na jednom místě. Touto platformou, kterou tým MPSV v rámci projektu EURES + 3Z Up! doplňuje, je v současné době portál www.cizinci.cz, který obsahuje potřebné informace pro cizince i v různých jazykových mutacích (čeština, angličtina, ukrajinština, ruština) a kontakty na organizace podporující integraci.

MPSV průběžně aktualizovalo informace týkající se zahraniční zaměstnanosti také na Resortním portálu práce a sociálních věcí www.mpsv.cz, www.uradprace.cz, a to rovněž v anglickém, ruském a ukrajinském jazyce. Novinky a změny se týkaly nejrůznějších oblastí, například:

- pracovního vykořisťování – k tomuto tématu byly vytvořeny informativní letáky pro cizince v několika jazykových mutacích. U osvětových kampaní z oblasti vykořisťování oslovuje MPSV neziskové organizace, Centra na podporu integrace cizinců (CPIC) a je aktivní v mediální skupině Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty. Ukrajinskou komunitu se daří dobře oslovovat přímo v uzavřených skupinách na Facebooku spojujících Ukrajince v jednotlivých regionech ČR.
- rekvalifikací a kurzů českého jazyka – vytvořeny letáky ve několik jazycích a dále obecné informace v češtině, angličtině a ukrajinštině dostupné na REKVALIFIKACE A KURZY ČESKÉHO JAZYKA PRO CIZINCE
- volného vstupu na trh práce (Volný přístup na trh práce pro občany vybraných států a podmínky pobytu – novinky od 1. 7. 2024 (mpsv.cz),
- poradenství na ÚP (Cizincům poskytují poradenství na pobočkách ÚP po celé ČR noví specialisté (mpsv.cz)),
- nejčastěji byly aktuality zaměřeny na uprchlíky z Ukrajiny a držitele dočasné ochrany (Změna v poskytování státního humanitárního ubytování od 1.9.2024 (cizinci.cz), Důležité změny v oblasti bezplatného ubytování od 1.9.2024 (cizinci.cz), Čerpání humanitární dávky uprchlíky z Ukrajiny (cizinci.cz)),

2. Aktivity resortů

- pravidelně docházelo k aktualizaci seznamu akreditovaných poskytovatelů kurzů češtiny pro cizince (Znalost českého jazyka (cizinci.cz)),
- digitalizace informační povinnosti hlášení zaměstnání cizince podle § 87 ZoZ, kde proběhla průběžná aktualizace Otázky a odpovědi k informačním kartám (mpsv.cz),
- na Portálu byla vytvořena nová sekce Průvodce pro cizince: práce v ČR, která obsahuje informace pro cizince o jejich právech a povinnostech v souvislosti s trhem práce a veřejnými službami.

Významným krokem byla rovněž realizace informačních kampaní zaměřených na pracovněprávní vztahy a rizika na trhu práce. V rámci těchto aktivit vznikly animované videomanuály a hrané videospoty na témata prevence vykořisťování, životní a pracovní podmínky v ČR nebo například povinnosti cizince při změně zaměstnavatele. Videomanuály i hrané videospoty vznikly s různými kombinacemi jazykových verzí a titulků (v češtině, angličtině a ukrajinštině) tak, aby oslovily cizince různých národností. Videomanuály i videospoty byly propagovány na sociálních sítích a umístěny na YouTube kanál Úřadu práce ČR, aby mohly být využívány při dalších online i offline aktivitách Úřadu práce ČR. Videoobsah doplňují tištěné materiály, jako jsou letáky a plakáty v různých jazykových verzích (angličtina, ukrajinština, čeština; téma vykořisťování dokonce v 9 jazykových mutacích), které dle aktuální potřeby poskytují cizincům důležité praktické informace. Aktivní osvěta probíhá i na sociálních sítích, konkrétně na platformách Facebook, Instagram a LinkedIn, kde jsou sdíleny úspěšné příběhy klientů specialistů pro osoby s migrační zkušeností a poradců EURES, dále pak praktické informace i propagační materiály v různých formátech. Velmi účinná z hlediska dopadu na cílovou skupinu se ukazuje spolupráce s influencery z řad cizinců, během níž vznikají cílené online kampaně a balíčky informací o legální práci a zásadách ochrany práv zaměstnanců zaměřené na konkrétní cizinecké skupiny.

Veškeré materiály jsou využívány v rámci kampaní a osvětových aktivit také na profilech projektu EURES na sociálních sítích: <https://www.facebook.com/eures.cz> a EURES Czech Republic (@eures_czech_republic) • Fotky a videa na Instagramu

Dále MPSV navázalo spolupráci s informačním portálem www.gromada.cz a influenceři vypracovali 5 balíčků obsahu na sociální síti a webový portál s tématy, zadanými MPSV: druhy pracovních poměrů, zaměstnávání cizinců přes agentury práce, životní a pracovní podmínky v ČR, služby EURES (pro Ukrajince s pasem z některé Evropské země), význam znalosti českého jazyka na pracovním trhu. Jednotlivé balíčky měly různý zásah (20 000 až téměř 100 000 zhlédnutí s ohledem na téma, proaktivitu influencerů i roční období a aktivitu uživatelů sociálních sítí) influenceři při jejich sdílení reagovali na dotazy sledujících k tématu, zvyšovali povědomí o specialitech pro osoby s migrační zkušeností a službách EURES v rámci Úřadu práce ČR. Dále během spolupráce propagovali hrané videospoty a animované videomanuály (k vidění na YouTube kanálu Úřadu práce. Sociální síť Gromady: Новини Чехії gromada.cz – Telegram, [@gromada.cz](http://Gromada.cz)). Fotky a videa na Instagramu, Facebook.

Po zřízení a obsazení funkce tiskové mluvčí pro ukrajinskou komunitu na generálním ředitelství ÚP ČR pokračuje v komunikaci přímo tato mluvčí a portál Gromada sdílí informace, které jim ve spolupráci s MPSV připraví. Aktivně sbíráme úspěšné příběhy klientů, které takto zviditelňujeme pro inspiraci cizincům.

MPSV rovněž provozuje mobilní aplikaci Smart Migration. Ta byla původně vyvíjena pro cizince, kteří do ČR přijíždí především za prací, prošla však rychlou aktualizací, aby vyhovovala potřebám občanům Ukrajiny prchajícím před válkou. Díky rozšiřování a aktualizacím aplikace nabízí snadný přístup k informacím potřebným před příjezdem i po příjezdu do ČR. Aplikace tak nabízí pomoc s orientací v novém prostředí a integrací cizinců v ČR, přičemž pro příchozí z Ukrajiny, kteří získají dočasnou ochranu, je určena speciální sekce. Informace jsou děleny do jednotlivých kategorií. Klíčovou součástí jsou informační videa, tzv. tutoriály, obsahující informace a návody pokrývající nejčastější situace, které cizinci, včetně ukrajinských uprchlíků, řeší po příjezdu a při pobytu v ČR. Týkají se oblastí registrace a víz, zaměstnání, ubytování, vzdělávání, zdravotní péče a pojištění. Dále jsou v aplikaci dostupné odkazy na další zdroje informací a interaktivní virtuální asistence v rámci níž lze ukrajinsky, rusky a anglicky pokládat v chatu dotazy virtuální asistentce, která provede uživatele řešením problému. Aplikace je dostupná v ukrajinské, anglické a ruské jazykové verzi.

MPSV aktualizovalo v roce 2024 webovou aplikaci umožňující podání žádosti o humanitární dávku a podání žádosti o příspěvek pro solidární domácnost on-line po přihlášení pomocí elektronické identity. Žadatelům se takto výrazně zjednodušuje proces podání žádosti, kdy nemusí osobně docházet na Úřad práce České republiky (dále jen „ÚP ČR“). Webová aplikace je dostupná v českém, ukrajinském, ruském a anglickém jazyce. Pro žadatele-občany Ukrajiny je aplikace doplněna návodem pro získání elektronické identity.

Nadále byla v roce 2024 k dispozici **informační videa v ukrajinštině** sloužící jako rozcestník pro základní zdroje informací přispívající plnohodnotnému životu ukrajinských uprchlíků v ČR, a to videa Jak hledat zaměstnání (které představuje základní postupy při hledání legálního zaměstnání a rovněž základní výhody plynoucí z legálního zaměstnání) a Služby Úřadu práce (které představuje základní služby ÚP ČR poskytované cizincům).

MPSV průběžně aktualizovalo a vkládalo na speciální webové stránky veškeré dostupné dokumenty k problematice uprchlické krize a k problematice sociálně právní ochrany dětí z Ukrajiny: <https://www.mpsv.cz/web/cz/ukrajina>.

Další oblastí, na kterou se MPSV zaměřilo, bylo vzdělávání zaměstnavatelských subjektů a dalších aktérů integrace. Organizováním odborných školení a distribucí tištěných i elektronických materiálů byla posilována znalost pracovněprávní legislativy a povinností souvisejících se zaměstnáváním cizinců. Tímto způsobem byly minimalizovány neúmyslné legislativní přestupky ze strany zaměstnavatelů a zvýšena transparentnost pracovních vztahů.

Do budoucna je nezbytné pokračovat v systematickém vzdělávání a informování všech aktérů v oblasti zaměstnávání cizinců. MPSV plánuje další rozvoj online platforem, které umožní cizincům přístup k aktuálním informacím v jejich rodném jazyce.

Tento komplexní přístup k informovanosti je klíčový nejen pro zajištění důstojných pracovních podmínek, ale také pro posílení důvěry cizinců v české instituce a proaktivní zapojení této skupiny do společnosti.

Úřady práce

V agendě zaměstnávání cizích státních příslušníků na území ČR spolupracují pracovníci poboček Úřadu práce ČR v území úzce se zaměstnavateli v jednotlivých regionech. Pro zaměstnavatele jsou pořádány pobočkami Úřadu práce ČR informační semináře na téma možností zaměstnávání cizinců a zákonných povinností zaměstnavatelů, schůzky pro poskytování informací a řešení specifických problémů a případů zaměstnanců ze zahraničí. Pracovníci Úřadu práce ČR provádějí poradenství také přímo pro cizí státní příslušníky, kteří chtějí být na území ČR zaměstnání, nebo pro instituce, které se nějakým způsobem podílejí na práci s cizinci.

Pracovníci Úřadu práce ČR se také v roce 2024 dále setkávali na společných schůzkách s ostatními zainteresovanými úřady a institucemi. I nadále v loňském roce probíhala spolupráce s nevládními neziskovými organizacemi, s magistráty, městskými úřady, obcemi a komunitními centry, s Centrem na podporu integrace cizinců, a to zejména za účelem výměny zkušeností a informací z oblasti migrace a integrace cizinců v rámci regionálních platforem.

Úřad práce ČR spolupracoval také se školami a vzdělávacími institucemi (zejména z důvodu výuky českého jazyka), dále pokračovala i vzájemná spolupráce a výměna informací mezi Úřadem práce ČR, Státním úřadem inspekce práce, cizineckou policií a v neposlední řadě také s Odborem azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR, a to hlavně za účelem zefektivnění kontrol zaměstnávání cizích státních příslušníků a odhalování nelegálního zaměstnávání těchto osob a případného porušování pracovněprávních podmínek.

Obecné základní informace týkající se zahraniční zaměstnanosti jsou obsaženy na webových stránkách Úřadu práce ČR (www.uradprace.cz), také v informačním letáku, který je k dispozici na těchto webových stránkách pod následujícím odkazem: Zaměstnávání cizinců ([uradprace.cz](http://www.uradprace.cz)).

Souhrnné informace pro občany Ukrajiny byly uveřejňovány také na webových stránkách Úřadu práce ČR (www.uradprace.cz), na kterých je k dispozici sekce zaměřená přímo na pomoc pro občany Ukrajiny a také jejich

2. Aktivita resortů

zaměstnavatele, a to jak v české, tak také v ukrajinské jazykové verzi (viz odkaz Pomoc pro občany Ukrajiny a jejich zaměstnavatele (uradprace.cz).

V rámci podpory proklientského přístupu a zajištění co nejlepšího informačního servisu jsou na webových stránkách a sociálních sítích (Facebook, Instagram, YouTube) k dispozici návodné videospoty, a to kromě českého i v anglickém a německém jazyce. Díky videospotům se klienti dozví, jaké jsou základní podmínky pro získání nároku na konkrétní dávku, podporu v nezaměstnanosti, jak může ÚP ČR pomoci při zprostředkování zaměstnání nebo se změnou profese, či doplněním kvalifikace.

V roce 2024 došlo i v agendě zahraniční zaměstnanosti k částečné digitalizaci procesů, a to zejména v oblasti plnění informační povinnosti zaměstnavatelů vůči Úřadu práce ČR při zaměstnávání cizích státních příslušníků (viz Digitalizace informačních karet). V tomto procesu bude pokračováno i v průběhu následujícího roku s cílem usnadnit zaměstnavatelům komunikaci s Úřadem práce ČR a plnění jejich legislativních povinností.

Nadále byla v provozu bezplatná linka sociální asistence pro uprchlíky z Ukrajiny, provozovaná MPSV ve spolupráci s Modrou linkou a Oblastním spolkem Českého červeného kříže Prahy 1. Hlavním cílem je poskytnout této skupině lidí informace i podporu, a to ve dvou hlavních oblastech: v sociálním poradenství a v krizové intervenci. Na lince je možné získat informace z oblastí zaměstnanosti, sociálních dávek, sociální péče a prevence, ochrany dětí, začleňování do vzdělávání a dalších. Linka je dostupná bezplatně na čísle +420 800 601 020 v českém, ukrajinském, ruském, romském a maďarském jazyce.

V provozu je stále speciální telefonní linka +420 950 180 100 a e-mailová schránka ua@uradprace.cz, kterou obsluhují česky i ukrajinsky hovořící koordinátoři. Za rok 2024 bylo koordinátory vyřízeno celkem 17 180 telefonických hovorů, týkajících se zejména poradenství a podávání informací o humanitární dávce, včetně řešení problémů při její administraci a výplatě. Provoz speciální linky měl své maximum v dubnu 2024 v souvislosti s problémy s prodloužením dočasné ochrany na období do 31. 3. 2025, kdy bylo uskutečněno více než 2 200 tel. hovorů v celkové délce více než 115 hodin. Za rok 2024 bylo dále vyřízeno 15 900 e-mailových podání. Nejvíce jich opět připadalo na duben 2024, kdy jich bylo vyřízeno více než 2 000. Obecně na této lince dominují dotazy k humanitární dávce. Asi 5 až 10 % dotazů směřuje na zaměstnanost. Linka odpovídá i na všechny ostatní dotazy, nebo odkazuje na konkrétní zdroje informací.

I v roce 2024 se značná část činnosti Úřadu práce ČR zaměřovala na cizince, kteří na našem území pobývají v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině. Jednalo se mj. o poskytování informací o možnostech zaměstnávání osob z Ukrajiny, a to jak osob s udělenou dočasnou ochranou, tak cizinců s vízem za účelem strpění na území. V této souvislosti byly poskytovány zejména informace zaměstnavatelům o možnostech a podmínkách zaměstnání těchto osob, samotným cizincům pak informace převážně o aktuálních nabídkách volných pracovních míst, o možnostech jejich vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání a rekvalifikačních kurzech (zejména zaměřených na český jazyk), orientace v pracovněprávních předpisech, případně o poskytovaných dávkách.

V oblasti nepojistných sociálních dávek jsou pravidelně upravovány informace na webu Úřadu práce ČR – Pomoc pro občany Ukrajiny a jejich zaměstnavatele. Jde zejména o informace k humanitární dávce a dávkám mimořádné okamžité pomoci, které mohou cizinci s dočasnou ochranou čerpat, pokud z důvodu nedostatku finančních prostředků nemají zajištěné základní životní potřeby nebo na úhradu nákladů na bydlení.

Státní úřad inspekce práce

Státní úřad inspekce práce (dále jen „SÚIP“) a oblastní inspektoráty práce (dále jen „OIP“) poskytují v souladu se zákonem č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, zaměstnancům i zaměstnavatelům bezúplatně základní poradenství a informační servis, vztahující se ke kontrolním kompetencím SÚIP a OIP, a to zejména v problematice zaměstnanosti, pracovněprávních vztahů a bezpečnosti práce. Poradenství je poskytováno veřejnosti zejména osobně, přímo na pracovištích SÚIP či OIP, dále prostřednictvím elektronické pošty či telefonicky. Orgány inspekce práce poskytují poradenství osobně ve vybraných dnech v 66 okresech. Informace o kontaktních místech, kde

je poradenství poskytováno, jsou uvedeny na webových stránkách SÚIP. V roce 2024 SÚIP provozoval bezplatnou telefonní linku, jejímž prostřednictvím bylo poskytováno pracovněprávní poradenství v každý pracovní den. V roce 2024 poskytly orgány inspekce práce pracovněprávní poradenství ve více než 11 tisících případech a poskytly více jak 7 tisících poradenství prostřednictvím zelené telefonní linky.

Na webových stránkách SÚIP <http://www.suip.cz/>, jsou uveřejněny informace z oblasti pracovněprávních vztahů, zaměstnanosti a bezpečnosti práce. Pravidelně jsou zveřejňovány aktuální informace z kontrolní činnosti inspekce a aktuální informace, reagující na mimořádné situace (např. v souvislosti s válkou na Ukrajině). Současně jsou pravidelně zveřejňovány tiskové zprávy a výstupy z činnosti Úřadu (zpráva o výsledcích kontrol za daný rok, zpráva o činnosti). Na webových stránkách je rovněž možné nalézt informace z oblasti problematiky BOZP či pracovněprávní tematiky, včetně možnosti dohledat odpovědi na nejčastější v těchto oblastech. V části webu „Informační letáky“ (<https://www.suip.cz/web/suip/informacni-letaky>) jsou veřejnosti k dispozici základní praktické informace z oblasti pracovněprávních vztahů a bezpečnosti práce, které jsou pravidelně aktualizovány.

Webové stránky umožňují široké veřejnosti také možnost elektronického podání podnětu ke kontrole, přičemž tento formulář je rovněž k dispozici v anglickém jazyce http://epp.suip.cz/epp/index_light_en.php. Stránky rovněž umožňují přepnutí do anglické jazykové mutace, díky čemuž mohou zahraniční návštěvníci stránek získat základní informace a rychleji se zorientovat například v platných pracovněprávních předpisech ČR nebo v problematice vyslání pracovníků na území ČR. Ke dni 1. 7. 2024 začal SÚIP provozovat portál pro registraci oznámení o vyslání pracovníků na území ČR, přičemž webové stránky poskytují detailní informace související s touto problematikou.

Nadto jsou na webových stránkách umístěny informační letáky (rovněž v anglickém jazyce), které poskytují informace například z oblasti překážek v práci, vzniku, změn a skončení pracovního poměru či rovného zacházení, informace k dohodám o pracích konaných mimo pracovní poměr, informace o pracovní době, nároku na dovolenou odměně za práci, cestovních náhradách a dále o nelegální práci či o problematice agenturního zaměstnávání.

Vedle varianty stránek v anglickém jazyce je k dispozici také verze v ukrajinštině, polštině, němčině, francouzštině, bulharštině a rumunštině. Uvedené jazykové mutace poskytují nejzákladnější údaje o orgánech inspekce práce a jejich kontrolní působnosti a rovněž jsou do těchto jazyků přeloženy vybrané informační letáky (např. Základní informace pro cizince o pracovněprávních předpisech v ČR). Na stránkách MPSV jsou rovněž k dispozici informační letáky k prevenci pracovního vykořisťování. Letáky jsou dostupné v několika jazykových mutacích a na stránkách SÚIP je k dispozici webový odkaz pro přístup k těmto letákům.

2.2.2. Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti

Úřad práce České republiky (dále také „ÚP ČR“) posiluje uplatnitelnost cizinců na trhu práce poskytováním a hrazením rekvalifikací a poradenstvím při rekvalifikacích. ÚP ČR poskytuje rekvalifikace v řadě oborů, avšak velkou bariérou účasti v oborových rekvalifikacích je nedostatečná znalost českého jazyka. Neznalost nebo nedostatečná znalost českého jazyka je i obecně základní bariérou plnohodnotné integrace cizinců na trh práce.

ÚP ČR proto nabízí cizincům hrazení **rekvalifikačních kurzů českého jazyka**. Příjemci rekvalifikací jsou všichni občané třetích zemí, nicméně vzhledem k situaci vzniklé důsledkem ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny a následné uprchlické vlny ÚP ČR zaměřil svou činnost právě na držitele dočasné ochrany, kteří mezi příjemci rekvalifikací jednoznačně dominují. Do rekvalifikačních kurzů českého jazyka od vypuknutí konfliktu na Ukrajině do konce roku 2024 nastoupilo celkem 17 181 osob s dočasnou ochranou a 14 116 z nich ho také již absolvovalo.

2.2.3. Projekt EURES + 3Z UP!

V důsledku aktuální potřeby na pracovním trhu, zlepšení služeb poskytovaných cizincům a podpory lepší integrace cizinců do české společnosti se stal v roce 2023 Úřad práce ČR partnerem projektu EURES+3Z Up!.

2. Aktivita resortů

Projekt se zaměřuje na modernizaci a rozšíření služeb zaměstnanosti poskytovaných cizím státním příslušníkům, včetně občanů EU/EHP, Švýcarska a zemí mimo EU, přičemž zvláštní důraz klade na osoby s dočasnou ochranou. Hlavním cílem je zlepšit kvalitu a efektivitu poskytovaných služeb prostřednictvím individualizace, digitalizace a podpory odborného rozvoje pracovníků Úřadu práce ČR a MPSV. Projekt podporuje aktivní síťování aktérů trhu práce na národní i nadnárodní úrovni, a tím přispívá k větší rovnováze mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce, stejně jako k posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky.

Klíčové aktivity zahrnují rozvoj individualizovaných služeb, posílení odborných kompetencí zaměstnanců, podporu digitalizace, tvorbu efektivní komunikační strategie a rozvoj přeshraniční spolupráce.

Realizační tým, který naplňuje cíle a aktivity projektu, se v krajích skládá z EURES poradců a Specialistů pro práci s osobami s migrační zkušeností a aktivně poskytuje služby jak občanům Evropské unie, tak občanům třetích zemí. Nejčastěji se na realizační tým obrací občané z Ukrajiny. Od počátku projektu bylo těmto klientům poskytnuto více jak 6 500 individuálních poradenství a více jak 300 skupinových poradenství na pobočkách Úřadu práce.

2.2.4. Projekt Integrace na trh práce a podpora cizinců v ČR

Doba realizace: 1. 10. 2024 – 30. 6. 2027. Dopad: celá ČR

Předmětem projektu je aktivní podpora cizinců v ČR v souvislosti s jejich začleněním na pracovní trh a postupným zapojením do české společnosti. Projekt se zaměřuje na odstraňování bariér, které brání cizincům v plném začlenění na trh práce a do české společnosti, a to především prostřednictvím poskytování jazykového vzdělávání a dalších služeb, které Úřad práce ČR poskytuje. Pro účastníky projektu budou k dispozici aktivity projektu, mezi něž patří poradenství, rekvalifikace a zprostředkování zaměstnání prostřednictvím nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti. Klíčové je také informovat cizince o činnostech Úřadu práce ČR, aby se k nim tyto informace dostaly.

Obecné cíle:

- Zvýšení zaměstnatelnosti z řad cílových skupin prostřednictvím:
 - Zajištění informační kampaně a poradenství pro širší veřejnost, zejména zájemce o zaměstnání a osoby neaktivní s cílem prioritně poskytnout informace o službách, které poskytuje Úřad práce ČR, a dále o pracovních příležitostech, možnostech uplatnění se na pracovním trhu, právních aspektech zaměstnávání, uznávání zahraničních kvalifikací a dalších relevantních tématech
 - Odstraňování bariér, které brání v uplatnění se na českém trhu práce – možnost využití služeb tlumočnicka a následná jazyková podpora, poskytování jazykových kurzů formou rekvalifikace (zabezpečené i zvolené), poskytování služeb tlumočnicků a rekvalifikace
 - Podpora individuálního dalšího vzdělávání vedoucího ke zvýšení, prohloubení, rozšíření nebo získání profesní kvalifikace osob s cílem nalézt pracovní uplatnění na českém trhu práce
 - Doprovodných opatření, jichž účastníci projektu mohou využívat, pokud jsou nezbytná pro realizování jejich aktivit. Za významné odstranění bariéry vstupu na trh práce považujeme příspěvek na zpracování administrativních podkladů pro nostrifikační zkoušky Zvýšení zaměstnanosti – včetně podpory vytváření pracovních míst:
 - Zvýšení zaměstnanosti osob prostřednictvím podpory související se zprostředkováním zaměstnání.
 - Vytváření pracovních míst – společensky účelná pracovní místa, tzv. práce na zkoušku nebo příspěvek na zapracování, podpora podnikání.

Hlavním přínosem projektu je zajištění individuálního a komplexního přístupu znevýhodněným skupinám na trh práce prostřednictvím nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti a integrace cizinců na český trh práce. Nástroje a opatření aktivní politiky zaměstnanosti významně zvýší předpoklad setrvání cílové skupiny na trhu práce po dobu podpory, nebo i po jejím poskytování.

2.2.5. Vzdělávání odborníků pracujících s cizinci

Pracovníci MPSV, ÚP ČR, SÚIP a pracovníci v sociálních službách se průběžně účastní školení a vzdělávají se ke zdokonalení svých odborných znalostí a dovedností.

Inspektoři SÚIP zaměřující se na oblast zahraniční zaměstnanosti jsou celoročně zapojováni do vzdělávacích aktivit, převážně organizací vlastních nebo externích seminářů s touto tematikou. Pravidelně jsou jim poskytovány aktuální informace, které mají dopad do oblasti zahraniční zaměstnanosti. Na každém OIP je zařazen jeden inspektor, který je specializován na problematiku zahraniční zaměstnanosti. Tento současně poskytuje ostatním inspektorům odbornou podporu.

Velmi pozitivně se ve zvyšování odborné úrovně inspektorů projevuje dlouhodobá spolupráce orgánů inspekce práce s neziskovým sektorem, zájmovými sdruženími či sociálními partnery. Zástupci SÚIP a OIP se pravidelně účastní pracovních jednání, odborných diskusí, kulatých stolů a konferencí, při kterých je zahraniční zaměstnanost jedním z nosných témat.

Příklady aktivit s účastí zástupců SÚIP nebo OIP:

- osobní nebo on-line účast zástupců OIP na setkání regionální platformy Centra na podporu integrace cizinců. Setkání probíhají několikrát ročně, téměř po celém území ČR, např. v Libereckém kraji, kraji Vysočina, Plzeňském kraji v Jihomoravském kraji, Zlínském kraji, v Moravskoslezském kraji, Olomouckém kraji, přičemž se zde se zástupci OIP setkává velké množství sociálních partnerů,
- s metodiky OIP a SÚIP proběhl seminář k problematice zastřeného zprostředkování zaměstnání, kterého se zúčastnili zástupci MPSV. Tématem semináře byla aktuální situace na území ČR, včetně chystaných legislativních změn a zejména vzájemná výměna informací mezi inspektory.
- s metodiky OIP a SÚIP proběhl seminář k problematice zaměstnávání zahraničních pracovníků, kterého se zúčastnili zástupci MPSV a MV OAMP. Seminář se zejména věnoval informacím o aktuálním změnám v legislativě a výměně praktických zkušeností z kontrol jednotlivých inspektorátů a inspektorů.
- online školení na téma diskriminace menšin,
- školení na téma „Posílení interkulturních kompetencí inspektorů SÚIP a OIP“, který zabezpečovala organizace Slovo 21, z. s.,
- účast a předávání informací zástupce SÚIP na semináři pořádaném Policií ČR, NCOZ k problematice pracovního vykořisťování.

Vybraní anglicky hovořící metodici-inspektoři SÚIP se dále zúčastnili následujících vzdělávacích akcí a tzv. školení školitelů pořádaných různými evropskými a mezinárodními orgány a organizacemi:

- seminář se zástupci zemí EU, zaměřený na etické otázky spojené s využíváním automatizovaných algoritmů při analýze rizik v oblasti pracovního práva a sociálního zabezpečení,
- účast na jednání s se zástupci italského Státního inspektorátu práce v Římě, pořádaném Mezinárodní organizací pro migraci,
- třídní workshop na téma pracovní vykořisťování, probíhající za účasti zástupců jednotlivých inspekcí práce a zástupců policie členských států EU,
- seminář na téma vysílání pracovníků pořádaný ELA v kombinaci s fungováním IMI,
- proběhlo školení související s fungováním IMI, kterého se zúčastnili zástupci různých účastnických zemí IMI,
- seminář na téma schránkových firem a společných kontrol pořádaný ELA, za účasti zástupců jednotlivých inspekcí práce a policejních složek států EU,
- seminář ELA pro metodiky zaměřené na vysílání pracovníků,
- seminář EMPACT analytický seminář zaměřený na odhalování pracovního vykořisťování pořádaný ELA

2. Aktivity resortů

Povinné průběžné vzdělávání na vzdělávacích kurzech akreditovaných MPSV pro **zaměstnance zařazené v orgánech sociálně-právní ochrany** k výkonu sociálně-právní ochrany vychází z individuálních plánů dalšího vzdělávání a je zaměřeno na rozšíření odborné kvalifikace, dle agendy, kterou vykonávají.

V souvislosti s válkou na Ukrajině a následným přílivem uprchlíků vyhodnotilo MPSV potřebu zvýšit informovanost pracovníků OSPOD, kteří pracují s ohroženými dětmi, o tématu prevence obchodování s dětmi a celkově o tématu ochrany práv dětí uprchlíků a migrantů. Z toho důvodu MPSV ve spolupráci s UNICEF uspořádalo dva typy rozsáhlých školení na tato témata.

První školení proběhlo ve spolupráci s neziskovou organizací La Strada. MPSV s UNICEF, nevládní organizací La Strada a krajskými úřady realizovalo od ledna do května 2024 na celém území České republiky specificky zaměřené školení pro pracovníky OSPOD zaměřené na **prevenci a včasnou identifikaci možného obchodování s dětmi**. Proškolení byli zástupci orgánů sociálně-právní ochrany dětí ze všech krajů ČR kromě Prahy, celkem cca 160 osob. Toto školení navázalo na 4 již úspěšně absolvovaná školení, která se uskutečnila již v roce 2023, kdy bylo ve spolupráci s Magistrátem hl. m. Prahy, organizací La Strada a UNICEF proškoleny přibližně 40 zástupců OSPOD.

Dále proběhlo kaskádové **školení na téma ochrany práv dětí uprchlíků a migrantů** pro odborníky pracující s těmito dětmi. Nejprve se uskutečnilo pětidenní intenzivní školení pro vybrané odborníky z řad pracovníků Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí, krajských úřadů a neziskových organizací realizované expertem UNICEF na toto téma. Klíčovými tématy, na které bylo školení zaměřeno, byla psychosociální podpora a duševní zdraví, case management, prevence obchodování s dětmi, genderově podmíněné násilí a řešení pobytové situace těchto dětí na území ČR. Školení se zaměřilo na různé aspekty práce s cílovou skupinou dětí bez doprovodu a odloučených dětí. Cílem školení bylo poskytnout účastníkům ucelený přehled a praktické dovednosti pro efektivní práci s dětmi-uprchlíky a migranty. Cílem bylo také zvýšit informovanost a vybavit účastníky nástroji potřebnými k poskytování účinné podpory této zranitelné skupině dětí.

Proškolení odborníci následně kaskádovitě školili pracovníky OSPOD v celé České republice na téma ochrany práv dětí uprchlíků a migrantů. Školení proběhlo ve všech krajích včetně Prahy s výjimkou Středočeského kraje. Od října do prosince 2024 bylo uspořádáno 13 kaskádových školení na toto téma, kterých se zúčastnilo 220 pracovníků OSPOD, kteří byli vybaveni praktickými znalostmi a nástroji pro poskytování ucelené a citlivé podpory této specificky zranitelné skupině dětí.

V obou výše uvedených kurzech bylo v roce 2024 proškoleny celkem 380 pracovníků OSPOD.

MPSV do budoucna plánuje rozšíření vzdělávacích plánů zaměstnanců služeb zaměstnanosti o oblast indikátorů negativních jevů souvisejících se zaměstnáváním cizinců, jakož i rozpoznávání nových forem pracovního vykořisťování.

2.2.6. Síťování a spolupráce s klíčovými aktéry integrace cizinců

Pracovníci MPSV a ÚP ČR se v roce 2024 setkávali na společných schůzkách s ostatními zainteresovanými úřady a institucemi. I nadále probíhala spolupráce s resorty, nevládními neziskovými organizacemi, magistráty, městskými úřady, obcemi a komunitními centry, s Centry na podporu integrace cizinců, a to zejména za účelem výměny zkušeností a informací z oblasti migrace a integrace cizinců v rámci regionálních platforem.

Odborníci z MPSV a ÚP ČR spolupracovali také se školami a vzdělávacími institucemi (zejména z důvodu výuky českého jazyka), dále pokračovala i vzájemná spolupráce a výměna informací se SÚIP, cizineckou policií a Odborem azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR, a to hlavně za účelem zefektivnění kontrol zaměstnávání cizích státních příslušníků a odhalování nelegálního zaměstnávání těchto osob a případného porušování pracovněprávních podmínek.

V roce 2024 se MPSV pravidelně účastnilo strategických jednání a pracovních skupin ke koordinaci adaptace a integrace uprchlíků z Ukrajiny při Úřadu vlády České republiky. Další pravidelná jednání a metodická setkání probíhala s Úřadem pro mezinárodně právní ochranu dětí, kde se řešila specifická témata sociálně-právní ochrany dětí-cizinců, zejména ve vztahu k NBD z Ukrajiny či ve vztahu k potenciálně ohroženým dětem z Ukrajiny, které přicházely na naše území

v doprovodu jiných osob než zákonných zástupců. MPSV se rovněž pravidelně účastní Meziresortních setkání k dětem bez doprovodu, která svolává Kancelář Veřejného ochránce práv, a dále organizuje pravidelná metodická setkání se zástupci krajských úřadů k řešení situace dětí z Ukrajiny, zejména pak NBD nebo ohrožených dětí.

V roce 2024 pokračovala také navázaná spolupráce se zástupci organizace UNICEF. Dotační titul byl připraven v rámci širší spolupráce a partnerství MPSV s organizací UNICEF, která na území ČR napomáhá v reakci na uprchlickou krizi způsobenou ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, zejména v oblasti ochrany dětí. MPSV a organizace UNICEF se zavázali ke vzájemné spolupráci směřující do těch oblastí podpory, které zajistí ukrajinským dětem a rodinám přístup k integrovaným, multidisciplinárním a adekvátně financovaným komunitním a rodinným ochranným službám, péči v raném dětství, sociální ochraně atd. Pro účely dotačního titulu darovala organizace UNICEF MPSV finanční prostředky v celkové výši 44,6 mil. Kč pro roky 2022, 2023 a 2024. V dotační výzvě pro rok 2024 byla z tohoto objemu na stanovený účel alokována celková částka 10,6 mil. Kč.

Služby pro NBD a potřebná podpora a péče vycházejí obecně z ustanovení zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí (dále jen ZSPOD) a jsou poskytovány všem nezletilým na území ČR v rozsahu potřebném v každém jednotlivém případě na základě vyhodnocení osobní situace dítěte, posouzení rizik a potřeb dítěte a jeho individuální situace. Přístup k sociálně-právní ochraně byl zajištěn pro všechny děti na území ČR včetně NBD, a to bez rozdílu. V případě potřeby bylo nezletilým ze strany OPSOD zajištěno ubytování a další nezbytná péče, poradenství, konzultační a podpůrné služby. Psychologická pomoc a podpora dětem prchajícím z Ukrajiny byla poskytována prostřednictvím sociálních služeb a neziskových organizací ve spolupráci s kraji. V případech týrání dítěte, syndromu CAN, zanedbávání dítěte apod. spolupracovali orgány SPOD se soudy a policií v zájmu ochrany nezletilých a zajištění jejich nejlepšího zájmu.

2.2.7. Projekty na podporu integrace cizinců

MPSV poskytuje dotace na podporu integrace cizinců, resp. na podporu cílových skupin, mezi nimiž jsou také imigranti a azylantí. **Dotace mohou být čerpány ze státního rozpočtu na sociální služby, nebo z Evropského sociálního fondu (dále jen „ESF“), který MPSV spravuje.**

2.3. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

MŠMT plnilo úkoly v oblasti integrace cizinců schválené usnesením vlády ČR č. 218/2024, o postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu v roce 2024. MŠMT je věcně příslušné za integraci cizinců prostřednictvím jejich vzdělávání. Jedním z hlavních předpokladů úspěšné integrace cizinců je znalost češtiny.

MŠMT financuje v rámci své rozpočtové kapitoly jazykovou přípravu cizinců v mateřských, základních i středních školách. Podpora aktivit zaměřených na integraci cizinců do vzdělávacího systému byla rovněž součástí zjednodušených projektů v rámci Operačního programu Jan Amos Komenský.

2.3.1. Bezplatná jazyková příprava cizinců

Od školního roku 2021/22 funguje systém jazykové podpory cizinců v předškolním a základním vzdělávání. Od školního roku 2022/23 je v souvislosti s integrací ukrajinských uprchlíků dostupná nároková jazyková podpora cizinců rovněž ve středních školách (od školního roku 2024/25 ukotvena natrvalo do právních předpisů).

Nenárokově se mohou jazykové přípravy účastnit i děti a žáci, kteří nesplňují kritérium pro nárok (nejsou nově příchozí nebo mají české občanství), pokud se zapojí do již fungující skupiny pro jazykovou přípravu cizinců.

2. Aktivita resortů

Mateřské školy

Jazyková podpora se poskytuje v předškolním vzdělávání v rámci běžné výuky, ve školách s větším zastoupením cizinců v povinném předškolním vzdělávání probíhá ještě cílená jazyková podpora v rámci skupin pro jazykovou přípravu.

Ve školním roce 2023/24 fungovalo v mateřských školách 336 skupin pro jazykovou přípravu, ve školním roce 2024/25 celkem 345 skupin.

Základní školy

Od 1.9.2024 došlo novelizací právních předpisů ke změně parametrů jazykové přípravy v ZŠ:

- rozšíření nároku na jazykovou přípravu pro cizince, který plní povinnou školní docházku v ČR z 12 na 24 měsíců (ve školním roce 2024/25 je to přechodně 36 měsíců),
- nárok na jazykovou přípravu mají nově i děti z přípravných tříd (jsou přiřazeny do skupin v ZŠ a vše pro ně platí obdobně),
- zvýšení maximálního počtu hodin jazykové přípravy na ZŠ z 200 hodin na 400 hodin, včetně možnosti využití dalších 200 hodin u žáků, kteří již 200 hodin podpory absolvovali,
- prodloužení délky poskytování jazykové přípravy z 10 na 20 měsíců,
- možnost rozdělení skupin pro jazykovou přípravu samostatně pro žáky 1. a 2. stupně ZŠ,
- možnost stát se určenou školou na žádost, pokud má alespoň 5 cizinců s nárokem na podporu (tato škola nemusí zajišťovat jazykovou podporu pro ostatní školy),
- určená škola musí být vždy s ročníky 1. i 2. stupně (s výjimkou školy určené na žádost).

Školy pro jazykovou přípravu cizinců určuje krajský úřad v souladu s kritérii stanovenými vyhláškou. Financování zajišťuje MŠMT prostřednictvím krajských úřadů.

Jazyková příprava na základních školách probíhá ve školním roce 2024/2025 v celkem 1 715 skupinách a zapojeno je 12 272 žáků-cizinců.

Střední školy

Nárok na jazykovou přípravu cizinců ve středních školách byl novelou č. 249/2024 Sb. účinné od 1.9.2024 zakotven na trvalo. Nárok na ni mají žáci, kteří se vzdělávají na území ČR nejvýše 36 měsíců, maximální rozsah jazykové přípravy je 400 hodin s tím, že může probíhat po dobu nejdéle 30 měsíců výuky, a může tak pokrýt téměř celé středoškolské studium. Jazyková příprava probíhá ve středních školách určených krajským úřadem ve skupinách 5-15 žáků přednostně mimo dobu vyučování žáka ve škole. V případě, že toto není na úkor vzdělávání žáků s nárokem, mohou se jí účastnit i ostatní žáci, kteří jazykovou přípravu potřebují. V loňském roce se jí účastnilo cca 1 200 žáků středních škol.

2.3.3. Podpora pedagogických pracovníků pracujících s cizinci ve školách

MŠMT ve spolupráci s **Národním pedagogickým institutem ČR** (NPI ČR) i v roce 2024 pokračovalo v podpoře pedagogických pracovníků vzdělávajících cizince a prostřednictvím služeb adaptačních koordinátorů a tlumočnicků také v podpoře samotných dětí a žáků cizinců. Cílem je koordinovat aktivity týkající se začleňování cizinců a jejich vzdělávání, propojovat jednotlivé aktéry, zpřístupňovat informace k tématu vzdělávání cizinců a poskytovat tak systematickou a cílenou metodickou a vzdělávací podporu školám, školským zařízením, pedagogickým pracovníkům, dětem a žákům cizincům i jejich rodinám a zároveň zabezpečit kontinuitu a dostupnost všech těchto podpor na území celé ČR.

Ve všech krajích působí **krajští koordinátoři** podpory pedagogických pracovníků pracujících s dětmi a žáky cizinci (a s odlišným mateřským jazykem), kteří poskytují spolu s odbornými externími spolupracovníky informační, metodickou a odbornou pomoc. Je zajištěna organizace vzdělávacích aktivit k dané problematice a zároveň poskytována konzultační a další podpora pedagogickým pracovníkům škol a jejich dětem a žákům, a to zejména při navazování spolupráce s odborníky a partnery ze škol a dalších školských zařízení, s nestátními subjekty a neziskovými organizacemi.

NPI ČR v roce 2024 spustilo novou podobu sjednoceného **webového portálu** pro pedagogickou veřejnost <https://zapojmevsechny.cz/odlisny-matersky-jazyk>, kam byl přesunut veškerý obsah původního portálu <https://cizinci.npi.cz/>. Podstránka odlišný mateřský jazyk je průběžně naplňována informacemi, aktualitami, odbornými materiály a články ze všech oblastí vzdělávání cizinců. Vzhledem k tomu, že je podpora žáků s OMJ je součástí tématu heterogenní kolektiv, návštěvníkům je v rámci webu zapojmevsechny.cz nabízen synergicky širší obsah. Tím dochází k oslovení dalších cílových skupin. Web obsahuje všechny důležité informace, jsou na něm zveřejňovány novinky, informace o metodické podpoře, soupisy učebnic, videí a dalších materiálů, které nabízí NPI ČR nebo jiné organizace. Jsou rozesílány pravidelné newslettery s informacemi a nabídkami podpory pedagogů.

NPI ČR realizoval v oblasti podpory pedagogických pracovníků pracujících s dětmi žáky cizinci v roce 2024 celkem 433 vzdělávacích akcí (prezenčních i distančních) s tématem vzdělávání a integrace cizinců, kterých se účastnilo více než 7 200 osob. Byla nadále pořádána diskusní setkání a platformy pro sdílení dobrých praxí. Většina webinářů byla pedagogickým pracovníkům nabízena bezplatně, záznamy z webinářů jsou trvale přístupné na YouTube kanálu NPI ČR. V roce 2024 pokračovala podpora diskusní facebookové skupiny Učíme cizince – pojďme se poradit, která má 1700 členů slouží jako jeden z dalších komunikačních kanálů tohoto tématu. V rámci přípravy nových aktuálních modulů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků byly připraveny tyto moduly:

- Chatbot (GPT) – pomocník učitele při práci s žáky s OMJ II: Tvorba uceleného didaktického materiálu,
- Hodnocení žáků s odlišným mateřským jazykem II,
- Integrace žáků cizinců a žáků s OMJ do výuky na ZŠ pro první stupeň (v souladu s výstupy ŠVP, tvorba tematických plánů a PLPP pro 1. stupeň),
- Integrace žáků cizinců a žáků s OMJ do výuky na ZŠ pro druhý stupeň (v souladu s výstupy ŠVP, tvorba tematických plánů a PLPP pro 2. stupeň),
- Logopedická péče o děti s OMJ v MŠ a jazyková podpora.

Proběhl dotisk aktualizovaného vydání učebnice češtiny jako druhého jazyka *Hezky česky I a II*. Učebnice jsou zdarma distribuovány do škol v průběhu celého roku. NPI ČR dále také distribuuje bezplatně tištěné materiály *Krabička první záchrany pro učitele – první dny a týdny s žákem bez znalosti češtiny ve třídě*, *Hrou k jazykovým dovednostem dětí předškolního věku* (publikace pro MŠ) a *Spolu to zvládneme* (sada pracovních listů).

V roce 2024 pokračovala realizace aktivit na podporu procesu přijímání a začleňování dětí a žáků cizinců, kterými jsou tzv. adaptační koordinátoři do škol a tlumočnické a překladatelské služby.

Adaptační koordinátoři ve školách poskytují dítěti/žákovi cizinci podporu při jeho adaptaci na nové kulturní prostředí a odlišné životní podmínky. Adaptační koordinátor je dítěti/žákovi cizinci k dispozici po dobu prvních 4 týdnů výuky od jeho nástupu do školy. Dítěti/žákovi cizinci poskytuje pomoc s adaptací na české školní prostředí a se začleňováním do třídního kolektivu i se základy češtiny. V roce 2024 byla s ohledem na financování realizována tato podpora až od druhého čtvrtletí 2024. Proto bylo nejvíce realizovaných služeb v období září-prosinec, kdy byl zájem velmi silný.

Služba adaptační koordinátor je školami, které ji využívají, pozitivně hodnocena. V roce 2024 bylo vyhověno 282 žádostem o tuto službu. Tito koordinátoři byli v některých případech přidělováni k více žákům, tímto způsobem bylo podpořeno více než 554 žáků. Jednalo se převážně o žáky základních škol. Podpora se zaměřila na to, aby se cizinci co nejdříve zapojili do vzdělávacího procesu, popřípadě aby se dostalo pomoci žákům tam, kde adaptační proces zásadně selhává.

2. Aktivity resortů

Bezplatně jsou nabízeny rovněž **překladačské a tlumočnické služby**, které jsou mimo škol využívány rovněž v pedagogicko-psychologických poradnách (PPP) a speciálně pedagogických centrech (SPC). Tato služba byla zajištěna zejména v případech, kdy není vhodné používání běžných překladačů (při vyšetření v PPP, třídních schůzkách, řešení výchovných problémů apod.). V roce 2024 pokračoval největší zájem o tlumočení i překlady z a do ukrajinského jazyka, ale také do vietnamštiny, mongolštiny, ruštiny, korejštiny, maďarštiny či angličtiny. V roce 2024 proběhlo 553 objednávek překladů a tlumočnických služeb (celkově na 491 normostran a 1228 hodin tlumočení). V roce 2024 byl obdobný zájem o tlumočnické a překladačské služby jako v roce 2023.

Metodická, informační a poradenská činnost byla poskytována NPI ČR rovněž v rámci projektu Podpora rovných příležitostí prostřednictvím nabízené podpory vybraným školám a webové aplikace www.zapojmevsechny.cz. Web nabízí domácí i zahraniční inspiraci k této problematice, včetně autorských podcastů a videí podporujících začleňování dětí a žáků cizinců.

V rámci projektu UNICEF Ukrajina probíhalo vzdělávání a podpora pedagogů na mateřských, základních a středních školách, zejména na podzim pak i terénních pracovníků zaměřených na práci s mladými migranty, zejména Ukrajinci. Probíhala tematická jednání, sdílení informací a dobrých praxí s relevantními partnery v jednotlivých krajích. Byly vytvořeny metodické materiály pro tyto pracovníky, včetně tzv. mladých reprezentantů z řad mladých ukrajinských migrantů, videomateriály k tématice přijímacích zkoušek na střední školu a v neposlední řadě pak metodické materiály k podpoře výuky a rozvoje češtiny jako druhého jazyka na středních školách.

2.3.4. Zkouška z češtiny pro cizince jako jedna z podmínek pro udělení trvalého pobytu

V srpnu 2023 bylo novelizováno nařízení vlády č. 31/2016 Sb., o prokazování znalosti českého jazyka pro účely získání povolení k trvalému pobytu, ve znění nařízení vlády ze dne 19. dubna 2021. Touto novelizací se rozšířil počet zkoušek uznávaných jako prokázání znalosti českého jazyka pro účely trvalého pobytu o aprobační zkoušky pro lékaře, zubní lékaře a farmaceuty a o zkoušku z českého jazyka pro státní občanství. Dle usnesení vlády č. 643/2023 ukončilo s okamžitou platností Ministerstvo vnitra vydávání poukazů na bezúplatnou zkoušku z českého jazyka pro účely povolení trvalého pobytu na území ČR. Již vydané poukazy proplatilo MV pouze v případě zkoušky konané nejpozději dne 31. prosince 2023. Novelou nařízení vlády se též navýšila úhrada za zkoušku na 3200 Kč.

V roce 2024 bylo vypsáno 32 termínů zkoušky, kdy vyjma měsíce července a srpna byly realizovány tři termíny zkoušek měsíčně. Zkoušku je oprávněno realizovat 29 škol (nově ji mohou organizovat i vysoké školy). v roce 2024 bylo v rámci zkoušky pro trvalý pobyt vyzkoušeno 12 153 uchazečů (oproti 9 441 v roce 2023) s průměrnou mírou úspěšnosti 81 %. Nejčastěji zastoupené státní příslušnosti byly Ukrajina, Rusko, Vietnam, Bělorusko, Srbsko a Mongolsko.

V roce 2024 byl s ohledem na vzrůstající počet cizinců, kteří žijí v ČR déle než pět let a mají tedy nárok na trvalý pobyt, velký zájem o zkoušku z češtiny pro trvalý pobyt (o cca 22 %). Čekací lhůta byla přibližně půl roku. I toto bylo jedním z důvodů rozšíření počtu škol o veřejné vysoké školy, které mají akreditovanou výuku češtiny jako cizího jazyka (novela z července 2023), pro navýšení počtu termínů a realizaci změn v informačním systému zkoušky, který řeší od 1. 1. 2024 online registrace uchazečů.

Veškeré informace o zkoušce včetně online přihlášky a přípravných materiálů jsou dostupné na oficiálních webových stránkách <https://zkouskaA2.cz>. Informace o zkoušce jsou také propagovány zejména prostřednictvím facebookové stránky Zkouška z češtiny pro trvalý pobyt. Některé přípravné materiály jsou dostupné i v tištěné verzi. V rámci přípravy na zkoušku mohou uchazeči navštěvovat jazykové kurzy zdarma, které probíhají ve všech krajích ČR a jsou organizovány Centry na podporu integrace cizinců a některými NNO. Metodická podpora k přípravě na zkoušku je k dispozici na webových stránkách <https://cestina-pro-cizince.cz/trvaly-pobyt/a2/>. Cizinci mohou k přípravě na zkoušku využít i placené služby jazykových škol a dalších institucí. Je doporučeno, aby se každý uchazeč o zkoušku účastnil alespoň 50hodinového kurzu, či minimálně tento čas věnoval samostudiu a využil k tomu výše uvedenou online podporu. Na uvedených webových stránkách je k dispozici Syllabus 50hodinového kurzu s rozpisem jednotlivých výukových bloků

určený pro ty uchazeče o zkoušku, kteří jsou již téměř na úrovni A2, ale potřebují se jen důkladně seznámit s formátem zkoušky a příp. se zlepšit v těch dovednostech, které jim dělají problémy. Syllabus dále rozvíjí Koncepti vzdělávání a přípravy cizinců na zkoušky z českého jazyka pro integrační účely, v rámci níž již byly vytvořeny dokumenty Kurikula a Metodiky.

2.3.5. Aktivity MŠMT v souvislosti s migrací uprchlíků na území ČR

Rovněž v roce 2024 pokračovalo MŠMT mimo aktivity zaměřené na všechny cizince i v cílené podpoře ukrajinských uprchlíků zaměřené na jejich úspěšnou integraci do českého vzdělávacího systému.

Základní právní rámec pro integraci ukrajinských uprchlíků je dán zákonem č. 67/2022 Sb., o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace („Lex Ukrajina-školství“), který umožňuje specifickou úpravu podmínek vzdělávání pro uprchlíky z Ukrajiny. Novelou tohoto zákona účinnou od 1.9.2024 došlo k úpravě některých podmínek stanovených tímto zákonem. V září 2024 evidovalo MŠMT 39 tříd základních škol, ve kterých se vzdělávali výhradně ukrajinští žáci (celkem 769 žáků). Mobilní tým MŠMT je se všemi řediteli a zřizovateli těchto škol v kontaktu a metodicky vedení škol i samosprávy vede k nastavení tzv. „integračních plánů“. Ve školním roce 2024/2025 nevznikla žádá nová třída vzdělávající pouze ukrajinské žáky.

Mezi cílenou podporu MŠMT zaměřenou specificky na ukrajinské uprchlíky patřilo v roce 2024 zejména:

- Finanční podpora zřízení pozice ukrajinského asistenta pedagoga v mateřských, základních a středních školách a konzervatořích (leden-srpen 2024) – celkový objem podpory cca 200 mil. Kč; zabezpečeno cca 640 plných úvazků ukrajinských asistentů ve více než 500 mateřských, základních a středních školách; od září 2024 navázala cílená podpora škol s největším zastoupením ukrajinských uprchlíků na podporu adaptačních a integračních aktivit v celkovém objemu 49 mil. Kč;
- Provoz telefonické a e-mailové poradny v ukrajinštině pro otázky vzdělávání a vzdělávacího systému; informační podpora na sociálních sítích a na webu www.edu.cz;
- Ve spolupráci s UNICEF financován provoz mobilních týmů zaměřujících se na nescholarizované ukrajinské děti ve věku povinné školní docházky a na mladé uprchlíky studující na středních školách; v rámci projektu bude také nově vytvořen syllabus pro kurzy českého jazyka na úrovni B2 a C1;
- Dotační výzva na jazykovou podporu Ukrajinců-migrantů prostřednictvím rozvoje jejich komunikačních kompetencí v českém jazyce obecného i odborného zaměření vedoucích k jejich potenciálnímu studiu na veřejné vysoké škole v českojazyčném studijním programu;
- Stipendia pro studium ukrajinských studentů na českých vysokých školách.

2.3.6. Integrace nezletilých cizinců bez doprovodu

MŠMT je zřizovatelem Zařízení pro děti-cizince (dále jen „Zařízení“), které v rámci sítě pro výkon ústavní a ochranné výchovy poskytuje plné přímé zaopatření a další odborné služby nezletilým cizincům bez doprovodu. Toto zařízení provozuje diagnostický ústav, středisko výchovné péče a základní školu. V rámci diagnostického ústavu plní zařízení zejména diagnostické, terapeutické, zdravotní a výchovně vzdělávací úkoly. Během prvních dvou měsíců pobytu klienta v zařízení je provedena jeho komplexní diagnostika (psychologická, speciálně pedagogická, školská, sociálně právní a zdravotní) a je vypracován individuální výchovně vzdělávací plán a plán rozvoje osobnosti klienta, jehož cílem je zejména integrace do českého vzdělávacího systému a české společnosti. Zařízení poskytuje klientům soustavné vzdělávání s důrazem na zlepšování znalosti českého jazyka, aby mohli být co nejdříve integrováni do běžného vzdělávacího proudu v ČR.

Klienti mohou realizovat volnočasové aktivity v zařízení i mimo něj, kde se setkávají s českou populací vrstevníků a rozvíjejí své komunikační dovednosti, navazují osobní vztahy a rozvíjejí si povědomí o tradicích, historii, kultuře a životě v ČR. Pro klienty, kteří již splnili povinnou školní docházku, umožňuje zařízení ve své diagnostické třídě systematickou

2. Aktivity resortů

přípravu pro vstup na střední školu. Úspěšnost přijetí ke studiu na SŠ byla v roce 2024 99 %. Klientům, kteří studují střední či vysokou školu, je umožněno zůstat v zařízení na základě smluvního vztahu až do 26 let. K zajištění zdárného procesu integrace slouží také tzv. tréninkový byt, ve kterém se klienti připravují na odchod ze zařízení, postupně se začleňují do většinové společnosti, učí se samostatnosti v péči o svěřený majetek, učí se hospodařit s financemi a jsou plně odpovědní za své studijní výsledky i svůj osobní život. V roce 2024 zde bydleli 4 klienti studující vysokou školu.

V rámci integračního procesu poskytovalo po celý rok v Zařízení nadstandardní doučování českého jazyka a případně také odborných předmětů. Zároveň bylo realizováno několik workshopů týkajících se aktuálních témat (finanční gramotnost, kyberšikana, xenofobie a další). Kromě toho se klienti měli možnost v rámci pravidelných výletů seznámit s historií a kulturními a společenskými zvyky v ČR. V případě dosažení zletilosti či ukončení studia bylo klientům vždy zajištěno následné ubytování a pracovní příležitost s řádnou pracovní smlouvou.

Zařízením pro děti-cizince v roce 2024 prošlo celkem **51 nezletilých migrantů**. Nejpočetnější skupinu tvořili klienti z Ukrajiny (většinou se jednalo o klienty ze selhávající rodinné nebo pěstounské péče). Další větší skupinou byli klienti ze Sýrie a z Afghánistánu.

Z celkového počtu bylo 17 dívek a 34 chlapců, 25 klientů bylo ve věku do 15 let a 26 jich přesáhlo hranici 15 let. 26 klientů pobývalo na území ČR na základě udělení víza dočasné ochrany a 5 klientů požádalo o udělení mezinárodní ochrany. Ostatním byl pobyt legalizována na základě nařízení ústavní výchovy.

Celkový počet NBD, kterým byla v roce 2024 poskytnuta péče dle státní příslušnosti

Státní příslušnost	Počet
Ukrajina	26
Sýrie	9
Afghánistán	6
Vietnam	2
Venezuela	1
Turecko	1
Polsko	1
Pákistán	1
Německo	1
Kongo	1
Itálie	1
Česká republika	1
Celkem	51

Zdroj: Zařízení pro děti – cizince

2.4. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

MMR v roce 2024 zpracovalo a předložilo Výkonnému výboru Grémia ministrů návrh Standardů ubytování osob s udělenou dočasnou ochranou v souvislosti s Lex Ukrajina 7. Tento materiál nebyl legislativně ukotven a má tak doporučující formu.

V reakci na existenci napětí ve společnosti zahájilo MMR v roce 2024 realizaci projektu Obec pro všechny, financovaného z Operačního programu Zaměstnanost+, který podporuje obce při řešení latentních či existujících konfliktů mezi skupinami obyvatel včetně etnických menšin. V rámci projektu byla realizována řada vzdělávacích seminářů pro samosprávy a obcím bylo poskytováno obcím individuální poradenství při deeskalaci napětí. Projekt je realizován v koordinaci s KRIT MV ČR, Meziresortní skupinou pro strategickou komunikaci při Úřadu vlády ČR a Pracovní skupinou pro akutní komunikaci vládní zmocněnkyně pro lidská práva.

MMR dále spolupracovalo s Mezinárodní organizací pro migraci (IOM) na metodice o práci s cizinci v rámci systému kontaktních míst, který bude zaveden dle zákona o podpoře bydlení (k datu podán informace projednáván jako

sněmovní tisk č. 729). IOM doplňuje k metodice pro kontaktní místa stručnou příručku o možnostech čerpání podpory ze systému zákona a o specifikách práce s cizinci v rámci tématu bydlení.

MMR v roce 2024 uzavřelo pět smluv o zajištění plnění závazků vyplývajících z Memoranda ADS a v roce 2024 nefinalizovalo žádný nový strategický materiál s dopadem na oblast migrace a integrace cizinců. Povinnosti v oblasti informační vyplývající z aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu plní MMR průběžně obdobným způsobem jako v předchozích letech.

2.5. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU

V rámci realizace Koncepce integrace cizinců v roce 2024 byly Ministerstvem průmyslu a obchodu plněny níže uvedené úkoly vyplývající z „Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu v roce 2024“:

Ekonomická soběstačnost

Obecným cílem MPO na úseku živnostenského podnikání je zlepšování podmínek pro podnikání, tzn. pro všechny podnikatele bez rozdílu původu, což jistě má pozitivní vliv i na ekonomickou soběstačnost cizinců, kteří legálně podnikají na území České republiky. Ministerstvo průmyslu a obchodu průběžně věnuje pozornost optimalizaci podmínek podnikání fyzických a právnických osob, včetně podnikání zahraničních fyzických osob.

Informovanost

Jedním ze základních předpokladů ekonomické soběstačnosti a nezávislosti cizinců je jejich dostatečná informovanost o jejich právech, povinnostech a podmínkách života v České republice.

Na webových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu jsou k dispozici informace obsahových sekcí: Podnikání, Zahraniční obchod, Ochrana spotřebitele, Energetika, Stavebnictví a suroviny, Průmysl, e Komunikace a pošta. V rámci sekce Podnikání pak cizinec mj. nalezne informace k živnostenskému podnikání, malému a střednímu podnikání atd. Informace z různých oblastí působnosti resortu jsou určeny všem, kdo působí nebo hodlají působit v oblasti průmyslu a obchodu, tedy i cizincům.

Zmíněná sekce „Podnikání“ obsahuje v záložce „Živnostenské podnikání“ (existuje též v anglické mutaci) podsložku „**Průvodce živnostenským podnikáním**“, která je zaměřena na to, jak ohlásit jednotlivé živnosti (volnou, řemeslnou nebo vázanou), a na to, jak podat žádost o koncesi, a to v členění pro zahraniční fyzické osoby a zahraniční právnické osoby členských států Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru a Švýcarska a pro zahraniční fyzické osoby a zahraniční právnické osoby z tzv. třetích zemí.

Dále je v záložce „Živnostenské podnikání“ obsažena podsložka „**CRM - Jednotný registrační formulář**“, v níž je k dispozici, resp. ke stažení Jednotný registrační formulář, v kterém lze ohlásit živnost nebo požádat o koncesi, a to včetně informací o tomto formuláři a pokynů k jeho vyplnění, resp. použití. Jednotný registrační formulář nahrazuje různé typy formulářů podání, které podnikatel musí učinit před vstupem do podnikání, a to na živnostenském úřadu, příslušné správě sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovně.

Vzdělávání

Pracovníci živnostenských úřadů jsou informováni o způsobu řešení záležitostí všech subjektů hodlajících provozovat živnost, tedy i cizinců. Ministerstvo průmyslu a obchodu prostřednictvím živnostenských úřadů získává informace z aplikační praxe. Ministerstvo průmyslu a obchodu prostřednictvím Institutu pro veřejnou správu a lektorů z ministerstva ověřuje zvláštní odbornou způsobilost pro výkon správních činností při správě živnostenského podnikání. Ve vztahu k cizincům jsou pracovníci živnostenských úřadů vedeni k důslednému dodržování živnostenského zákona, správního

2. Aktivity resortů

řádu, zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a dalších relevantních předpisů. Vzdělání pracovníků živnostenských úřadů považuje MPO za důležité pro efektivní a správnou komunikaci se všemi podnikateli, tedy i s cizinci.

Statistika

Ministerstvo průmyslu a obchodu předává pravidelně (čtvrtletně) relevantní statistické údaje týkající se cizinců – podnikajících zahraničních fyzických osob na území České republiky Českému statistickému úřadu, Ministerstvu vnitra, Ministerstvu práce a sociálních věcí a Ministerstvu financí k dalšímu využití. Ministerstvo průmyslu a obchodu poskytuje statistické informace z oblasti podnikání cizinců pro zpracování publikace vydávané Českým statistickým úřadem „Cizinci v ČR“.

Financování

Cílem potřebných kroků, jež Ministerstvo průmyslu a obchodu v rámci své působnosti v oblasti integrace cizinců realizuje, je co nejefektivnější vynakládání finančních prostředků (viz např. informace uveřejňované na webových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu).

2.6 MINISTERSTVO KULTURY

Ministerstvo kultury v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 3. dubna 2024 č. 218 o postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu v roce 2024 podpořilo několik projektů, jejichž realizátory byly příspěvkové organizace Ministerstva kultury. Jednalo se o projekty zaměřené na prezentaci české kultury, zvyklostí i tradic, na zvýšení mezikulturních kompetencí pracovníků v kulturních zařízeních a seznamování cizinců s hodnotami ČR i EU.

V rámci Koncepce integrace cizinců tak byly podpořeny 2 projekty v celkové výši 296 000 Kč. Z této částky bylo 20 000 Kč vynaloženo na ostatní osobní náklady.

V roce 2024 probíhaly i akce, které napomáhají uprchlíkům z Ukrajiny zorientovat se v českém kulturním prostředí a zapojit se do kulturního dění.

V rámci dalších výběrových dotačních řízení, která Ministerstvo kultury každoročně vyhlašuje, byly podpořeny projekty částečně postihující tematiku integrace cizinců. Jednalo se především o projekty realizované v rámci programů vyhlašovaných odborem umění, knihoven a kreativních odvětví, odborem médií a audiovizu a odborem muzeí a galerií. Všechny tyto projekty přispěly k poznání odlišné kultury a tradice cizinců i k jejich aktivnímu zapojení do života společnosti.

2.7. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ

Dotační programy

MZ v roce 2024 nevyhlásilo dotační programy, které se týkaly výhradně podpory integrace cizinců případně záměrů integračních opatření na rok 2024. V případě, že je cizinec účastníkem veřejného zdravotního pojištění v ČR, může čerpat výhody a služby, které plynou z dotačních programů vypisovaných MZ tak, jako ostatní pojištěnci ČR.

Informace o připravovaných projektech jsou průběžně uveřejňovány na webových stránkách Ministerstva zdravotnictví⁸⁶.

⁸⁶ <https://www.mzcr.cz/category/dotace-a-programove-financovani/>

2.8. MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

Úkoly MZV při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu v roce 2024 se týkaly následujících oblastí: orientace cizince ve společnosti, informovanosti cizinců i majority, komunikace a koordinace.

MZV úkoly vyplývající z výše uvedených oblastí plní dlouhodobě, tj. jejich průběžná realizace probíhala i v roce 2024. Přitom je zapotřebí zdůraznit, že zapojení MZV, resp. jeho zastupitelských úřadů, spočívá především v tzv. předmigrační fázi, tj. v předávání informací týkající se předmigrační přípravy cizinců, zprostředkovávání kontaktů na instituce zapojené do integrace cizinců v ČR – MV, MPSV, MŠMT, MZ, MPO, MK, případně v prezentaci integračních aktivit a programů probíhajících v ČR během jednání se zahraničními partnery.

Předmětné informace MZV a jeho zastupitelské úřady průběžně zveřejňovaly na svých webových stránkách, případně ve spolupráci s již zmíněnými institucemi v ČR byly nápomocny při distribuci informačních materiálů ve věci předmigrační přípravy či informovanosti o České republice. Participace MZV na plnění výše uvedených opatření za rok 2024 neměla bezprostřední dopad na rozpočet MZV

TABULKOVÁ ČÁST

LEGÁLNÍ MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICĚ.....	234
Řízení o udělení víza a povolení k pobytu na území ČR	234
Krátkodobé vízum	234
Počty žádostí o krátkodobé vízum a (ne)udělených krátkodobých víz dle účelu pobytu v roce 2024	234
Počty žádostí a udělených krátkodobých víz v roce 2024 dle státní příslušnosti.....	234
Cizinci s povoleným pobytem na území ČR.....	236
Cizinci s povoleným pobytem na území ČR – vývoj v letech 2015–2024	236
Cizinci s povoleným přechodným pobytem na území ČR – srovnání 2023/2024	236
Cizinci s povoleným trvalým pobytem na území ČR – srovnání 2023/2024	237
Cizinci s dočasnou ochranou na území ČR – k 31. 12. 2024.....	237
Cizinci ze třetích zemí dle kategorie pobytu a pohlaví k 31. 12. 2024 (bez dočasné ochrany)	238
Občané EU dle kategorie pobytu a pohlaví k 31. 12. 2024.....	238
Cizinci s přechodným a trvalým pobytem na území ČR dle krajů ČR – srovnání 2023/2024	239
Cizinci s dočasnou ochranou na území ČR dle krajů ČR – k 31. 12. 2024.....	239
Ekonomické aktivity cizinců v České republice	240
Přehled občanů států EU/EP a Švýcarska, vč. jejich rodinných příslušníků, v postavení zaměstnanců v ČR k 31. 12. 2024	240
Přehled držitelů zaměstnaneckých karet podle státního občanství k 31. 12. 2024	241
Přehled držitelů povolení k zaměstnání podle státní příslušnosti k 31. 12. 2024	244
Přehled držitelů modrých karet podle státní příslušnosti k 31. 12. 2024	246
Přehled cizích státních příslušníků v postavení zaměstnanců podle krajů k 31. 12. 2024	247
Počet agentur práce, subjektů s povolením ke zprostředkování zaměstnání k 31. 12. 2024	248
Přehled dočasně přidělených zaměstnanců agentur práce (§ 14/1 písm. b) zákona o zaměstnanosti)	248
Podnikatelé dle krajů k 31. 12. 2024	249
Podnikatelé-cizinci dle pohlaví a krajů k 31. 12. 2024	249
Podnikatelé-cizinci a živnostenská oprávnění cizinců dle státní příslušnosti a pohlaví k 31. 12. 2024	250
VZDĚLÁVÁNÍ CIZINCŮ V ČR	254
Vzdělávání dětí-cizinců v mateřských školách v roce 2024 - TOP 20	254
Vzdělávání dětí-cizinců v přípravných třídách ZŠ a v přípravném stupni speciálních ZŠ v roce 2024 - TOP 20	255
Vzdělávání žáků-cizinců na základních školách v roce 2024 - TOP 20.....	256
Vzdělávání žáků-cizinců na středních školách v roce 2024 - TOP 20	257
Vzdělávání žáků-cizinců na konzervatořích v roce 2024 - TOP 20	258
Vzdělávání studentů-cizinců ve vyšších odborných školách v roce 2024 - TOP 20	259
Vzdělávání studentů-cizinců na veřejných a soukromých vysokých školách v roce 2024 – TOP 20	260
STÁTNÍ OBČANSTVÍ	261
Udělená státní občanství ČR v roce 2024	261
NELEGÁLNÍ MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICĚ	263
Nelegální migrace v ČR v letech 2015–2024	263
Nelegální migrace v ČR – porovnání roku 2023/2024	263
Nelegální migrace v ČR v roce 2024 – TOP 10 dle kategorií	263
Nelegální migrace v ČR v roce 2024 – dle kategorie a pohlaví	264
KONTROLNÍ ČINNOST A REPRESIVNÍ OPATŘENÍ.....	265
Počet kontrol v oblasti dodržování zákona o zaměstnanosti v roce 2024	265
Počet a výše pokut za nedodržování zákona o zaměstnanosti uložených v roce 2024	265
Počet kontrol zaměřených na zastřené zprostředkování práce	265
Porušení pracovněprávních předpisů v souvislosti s kontrolami SÚIP v souvislosti s dočasnou ochranou.....	266
Represivní opatření vůči cizincům v letech 2015–2024.....	266
Povinnost opustit příslušné území – srovnání 2023/2024.....	267
Správní vyhoštění – srovnání 2023/2024	267
Trest vyhoštění – srovnání 2023/2024.....	268
READMISNÍ SMLOUVY	269
Readmisní řízení se sousedními státy v letech 2015–2024	269
DOBROVOLNÉ NÁVRATY	270
Dobrovolně navrácené osoby dle státní příslušnosti v rámci programů asistovaných dobrovolných návratů v roce 2024.....	270
MEZINÁRODNÍ OCHRANA.....	271
Žadatelé o mezinárodní ochranu v ČR v letech 2015–2024	271
Žádosti o mezinárodní ochranu v roce 2024	271

Žádosti o mezinárodní ochranu v roce 2024 dle místa podání.....	271
Rozhodnutí MV o mezinárodní ochraně v roce 2024	271
Žádosti a rozhodnutí MV o prodloužení doplňkové ochrany v roce 2024.....	271
Soudní přezkum cizineckých žalob v roce 2024.....	271
Soudní přezkum cizineckých kasačních stížností v roce 2024.....	272
Počet osob s platnou mezinárodní ochranou ke dni 31. 12. 2024.....	272
TRESTNÁ ČINNOST CIZINCŮ	273
Trestně stíhaní cizinci v ČR – meziroční změny v letech 2015–2024	273
Vývoj trestné činnosti cizinců v ČR v letech 2015–2024.....	273
Vývoj počtu stíhaných cizinců na území ČR za období let 2015–2024.....	273
Vývoj počtu skutků spáchaných cizinci* dle jednotlivých druhů kriminality v letech 2015–2024	274
Vývoj počtu cizinců omezených na osobní svobodě v letech 2015–2024	274

LEGÁLNÍ MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE

ŘÍZENÍ O UDĚLENÍ VÍZA A POVOLENÍ K POBYTU NA ÚZEMÍ ČR

Krátkodobé vízum

Počty žádostí o krátkodobé vízum a (ne)udělených krátkodobých víz dle účelu pobytu v roce 2024

Účel pobytu	Počet žádostí	Počet udělených víz	Zamítnuto
Turistika	97 287	81 126	15 951
Obchodní	19 854	17 314	1 550
Pozvání	9 198	7 604	1 892
Jiné	6 873	7 088	1 029
Návštěva rodiny nebo přátel	5 244	4 156	850
Zaměstnání	2 887	1 619	1269
Sportovní	2 322	1 849	522
ADS vízum udělované občanu Číny	2 287	2 333	1
Studium (školení, stáž)	1 911	1 752	150
Kulturní	1 662	1 240	235
Zdravotní	437	287	138
Sezónní zaměstnání	319	7	312
Oficiální (politický)	276	253	7
Zácvik	52	63	3
Tranzit (letištní průjezd)	17	2	9
Celkem	150 626	126 693	23 918

Zdroj: MZV

Počty žádostí a udělených krátkodobých víz v roce 2024 dle státní příslušnosti

Státní příslušnost	Počet žádostí	Počet udělených víz	Zamítnuto
Indie	19 950	15 662	4 261
Turecko	21 132	16 138	5 217
Čína	15 535	14 421	810
Saudská Arábie	11 167	11 061	74
Kazachstán	10 905	9 723	1 133
Kuvajt	6 499	6 093	364
Ázerbájdžán	5 364	4 797	580
Filipíny	5 197	4 206	972
Uzbekistán	4 256	3 497	753
Arménie	3 914	3 641	285
Mongolsko	3 895	2 450	1 525
Egypt	3 454	2 911	546
Vietnam	3 445	2 981	438
Jižní Afrika	2 697	2 659	39
Pákistán	2 380	1 417	952
Thajsko	2 193	2 084	110

Indonésie	1 748	1 664	42
Írán	1 561	1 218	376
Jordánsko	1 508	1 128	386
Irák	1 300	957	335
Libanon	1 219	998	235
Omán	1 052	1 048	6
Sýrie	1 029	589	432
Nigérie	998	625	360
Tunisko	954	455	488
Maroko	793	538	262
Ghana	743	301	439
Nepál	659	257	381
Bangladéš	653	187	467
Alžírsko	651	429	222
Bahrajn	548	543	8
Katar	508	482	14
Srbsko	475	470	2
Keňa	421	324	97
Jemen	381	201	168
Moldavsko	363	352	11
Palestina	332	186	143
Etiopie	318	189	112
Šrí Lanka	257	156	100
Kuba	233	180	55
Rusko	231	225	3
Tádžikistán	218	119	92
Zambie	217	170	16
Súdán	207	104	102
Zimbabwe	143	104	40
Senegal	130	84	40
Severní Makedonie	111	105	2
Myanmar	108	79	29

Zdroj: MZV

Pozn.: Tabulka obsahuje pouze státní příslušnosti s počtem žádostí nad 100.

CIZINCI S POVOLENÝM POBYTEM NA ÚZEMÍ ČR

Cizinci s povoleným pobytem na území ČR – vývoj v letech 2015–2024

Stav k 31. 12. daného roku	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
CELKEM cizinci s povoleným pobytem	467 562	496 413	526 811	566 931	595 881	634 790	660 849	1 116 154	1 065 740	1 094 089
meziroční změna (abs.)	15 639	28 851	30 398	40 120	28 880	38 909	26 059	455 305	-50 414	28 349
meziroční změna (%)	3,5	6,2	6,1	7,6	5,1	6,5	4,1	68,9	-4,5 %	2,7
Trvalý pobyt	261 553	273 399	282 732	290 679	300 684	309 608	321 892	334 154	349 995	372 216
podíl z celku (%)	55,9	55,1	53,7	51,3	50,5	48,8	48,7	30,0	32,8	34,0
meziroční změna (abs.)	10 211	11 846	9 333	7 947	10 005	8 924	12 284	12 262	15 841	22 221
meziroční změna (%)	4,1	4,5	3,4	2,8	3,4	3,0	4,0	3,8	4,7	6,3
Přechodný pobyt⁸⁷	206 009	223 014	244 079	276 252	295 197	325 182	338 957	348 460	341 103	332 994
podíl z celku (%)	44,1	44,9	46,3	48,7	49,5	51,2	51,3	31,2	32,0	30,4
meziroční změna (abs.)	5 428	17 005	21 065	32 173	18 945	29 985	13 775	9 503	-7 357	-8 109
meziroční změna (%)	2,7	8,3	9,4	13,2	6,9	10,2	4,2	2,8	-2,1	-2,4
Dočasná ochrana	-	-	-	-	-	-	-	433 540	374 642	388 879
podíl z celku	-	-	-	-	-	-	-	38,8	35,2	35,6

Zdroj: IS CIS

Cizinci s povoleným přechodným pobytem na území ČR – srovnání 2023/2024

Státní příslušnost	Stav k 31. 12. 2023	tj. %	Stav k 31. 12. 2024	tj. %	Změna oproti předchozímu roku	
					v %	Absolutní číslo
CELKEM cizinci s povoleným přechodným pobytem	341 103	100,0	332 994	100,0	-2,4	-8 109
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Ukrajina	101 633	29,8	92 843	27,9	-8,6	-8 790
Slovensko	53 075	15,6	51 596	15,5	-2,8	-1 479
Rusko	16 429	4,8	13 369	4,0	-18,6	-3 060
Rumunsko	13 282	3,9	12 986	3,9	-2,2	-296
Vietnam	12 058	3,5	12 323	3,7	2,2	265
Filipíny	6 583	1,9	9 910	3,0	50,5	3 327
Bulharsko	10 292	3,0	9 791	2,9	-4,9	-501
Indie	8 139	2,4	8 809	2,6	8,2	670
Maďarsko	7 996	2,3	7 837	2,4	-2,0	-159
Mongolsko	6 308	1,8	7 228	2,2	14,6	920

Zdroj: IS CIS

⁸⁷ **Vysvětlivka:** Pro účely statistiky se za přechodný pobyt považuje:

- Pobyt na vízum k pobytu nad 90 dnů;
- Pobyt na povolení k dlouhodobému pobytu
- Pobyt osob, jim bylo vydáno osvědčení o registraci občana EU / povolení k přechodnému pobytu (rodinný příslušník občana EU)

Cizinci s povoleným trvalým pobytem na území ČR – srovnání 2023/2024

Státní příslušnost	Stav k 31. 12. 2023	tj. %	Stav k 31. 12. 2024	tj. %	Změna oproti předchozímu roku	
					v %	Absolutní číslo
CELKEM cizinci s povoleným trvalým pobytem	349 995	100,0	372 216	100,0	6,3	22 221
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Ukrajina	99 069	28,3	108 546	29,2	9,6	9 477
Slovensko	66 107	18,9	69 875	18,8	5,7	3 768
Vietnam	55 677	15,9	56 644	15,2	1,7	967
Rusko	24 207	6,9	25 278	6,8	4,4	1 071
Polsko	11 418	3,3	11 512	3,1	0,8	94
Rumunsko	7 186	2,1	8 063	2,2	12,2	877
Bulharsko	7 615	2,2	7 942	2,1	4,3	327
Mongolsko	6 353	1,8	6 843	1,8	7,7	490
Čína	4 822	1,4	4 901	1,3	1,6	79
Německo	4 672	1,3	4 724	1,3	1,1	52

Zdroj: IS CIS

Cizinci s dočasnou ochranou na území ČR – k 31. 12. 2024

Státní příslušnost	Stav k 31. 12. 2024	tj. %	z toho			
			muži (18–65 let)	ženy (18–65 let)	děti (0–17 let)	senioři (66+ let)
CELKEM cizinci s dočasnou ochranou	388 879	100,00	109 505	168 610	95 762	14 887
z toho TOP 10:						
Ukrajina	388 067	99,76	109 193	168 312	95 696	14 866
Rusko	323	0,09	102	175	29	17
Moldavsko	128	0,04	74	42	11	1
Ázerbájdžán	50	0,01	36	9	5	0
Vietnam	48	0,01	21	24	3	0
Gruzie	42	0,01	31	10	1	0
Bělorusko	42	0,01	20	18	3	1
Arménie	22	0,01	13	7	0	2
Stát neuveden	22	0,01	0	8	14	0
Uzbekistán	20	0,00	15	5	0	0

Zdroj: IS CIS

Cizinci ze třetích zemí dle kategorie pobytu a pohlaví k 31. 12. 2024 (bez dočasné ochrany)

Státní příslušnost	Celkem	Přechodný pobyt			Trvalý pobyt		
		Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Celkem cizinci ze třetích zemí	472 789	128 821	91 380	220 201	133 854	118 734	252 588
z toho TOP 10:							
Ukrajina	201 389	56 211	36 632	92 843	55 829	52 717	108 546
Vietnam	68 967	5 644	6 679	12 323	30 839	25 805	56 644
Rusko	38 647	5 948	7 421	13 369	10 908	14 370	25 278
Mongolsko	14 071	4 124	3 104	7 228	2 904	3 939	6 843
Spojené státy	10 464	3 287	3 092	6 379	2 666	1 417	4 085
Indie	10 429	5 956	2 853	8 809	1 127	493	1 620
Filipíny	10 418	6 571	3 339	9 910	78	430	508
Kazachstán	10 233	3 457	3 399	6 856	1 406	1 971	3 377
Čína	9 925	2 693	2 331	5 024	2 485	2 416	4 901
Moldavsko	7 986	2 696	1 444	4 410	2 099	1 747	3 846

Zdroj: IS CIS

Občané EU dle kategorie pobytu a pohlaví k 31. 12. 2024

Státní příslušnost	Celkem	Přechodný pobyt			Trvalý pobyt		
		Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Celkem občané EU	232 421	70 368	42 425	112 793	62 374	57 254	119 628
z toho TOP 10:							
Slovensko	121 471	28 654	22 942	51 596	33 522	36 353	69 875
Rumunsko	21 049	8 993	3 993	12 986	4 779	3 284	8 063
Polsko	17 733	3 669	2 552	6 221	4 263	7 249	11 512
Bulharsko	17 733	6 643	3 148	9 791	4 654	3 288	7 942
Německo	11 768	5 453	1 591	7 044	3 242	1 482	4 724
Maďarsko	11 650	5 020	2 817	7 837	2 186	1 627	3 813
Itálie	6 312	2 693	957	3 650	2 160	502	2 662
Francie	4 114	1 730	747	2 477	1 220	417	1 637
Chorvatsko	3 241	664	370	1 034	1 407	800	2 207
Nizozemsko	2 310	862	348	1 210	818	282	1 100

Zdroj: IS CIS

Cizinci s přechodným a trvalým pobytem na území ČR dle krajů ČR – srovnání 2023/2024

Kraj	Stav K 31. 12. 2023	tj. %	Stav K 31. 12. 2024	tj. %	Změna oproti předchozímu roku	
					v %	Absolutní číslo
Celkem cizinci s povoleným pobytem	691 098	100,0	705 210	100,0	2,0	14 112
z toho v teritoriu kraje:						
Hl. m. Praha	249 429	36,1	254 343	36,1	2,0	4 914
Jihočeský	26 517	3,8	27 231	3,9	2,7	714
Jihomoravský	67 538	9,8	69 013	9,8	2,2	1 475
Karlovarský	22 245	3,2	22 415	3,2	0,8	170
Královéhradecký	19 474	2,8	19 601	2,8	0,7	127
Liberecký	24 914	3,6	25 029	3,5	0,5	115
Moravskoslezský	30 654	4,4	31 341	4,4	2,2	687
Olomoucký	14 978	2,2	15 380	2,2	2,7	402
Pardubický	22 203	3,2	22 402	3,2	0,9	199
Plzeňský	46 535	6,7	47 750	6,8	2,6	1 215
Středočeský	98 723	14,3	101 191	14,3	2,5	2 468
Ústecký	37 829	5,5	38 136	5,4	0,8	307
Vysočina	14 824	2,1	15 794	2,2	6,5	970
Zlínský	14 041	2,0	14 576	2,1	3,8	535
neuveдено	1 194	0,2	1 008	0,1	-15,6	-186

Zdroj: IS CIS

Cizinci s dočasnou ochranou na území ČR dle krajů ČR – k 31. 12. 2024

Kraj	Stav K 31. 12. 2024	tj. %
Celkem cizinci s dočasnou ochranou	388 879	100,0
z toho v teritoriu kraje:		
Hl. m. Praha	99 980	25,7
Jihočeský	17 715	4,6
Jihomoravský	41 021	10,5
Karlovarský	13 606	3,5
Královéhradecký	17 030	4,4
Liberecký	15 575	4,0
Moravskoslezský	20 831	5,4
Olomoucký	12 380	3,2
Pardubický	17 592	4,5
Plzeňský	32 877	8,5
Středočeský	54 456	14,0
Ústecký	18 282	4,7
Vysočina	15 571	4,0
Zlínský	11 586	3,0
neuveдено	377	0,1

Zdroj: IS CIS

EKONOMICKÉ AKTIVITY CIZINCŮ V ČESKÉ REPUBLICE

Přehled občanů států EU/EP a Švýcarska, vč. jejich rodinných příslušníků, v postavení zaměstnanců v ČR k 31. 12. 2024

Státy	Informační karty
Slovensko	215 611
Rumunsko	44 405
Polsko	43 793
Bulharsko	34 185
Maďarsko	21 574
Itálie	5 551
Německo	5 387
Francie	4 460
Velká Británie a Severní Irsko	4 192
Španělsko	2 998
Litva	1 947
Řecko	1 896
Chorvatsko	1 822
Nizozemské království	1 594
Portugalsko	1 375
Lotyšsko	1 259
Rakousko	1 162
Belgie	823
Irsko	666
Švédsko	594
Finsko	444
Slovinsko	403
Dánsko	340
Švýcarsko	293
Estonsko	279
Česko	176
Norsko	157
Kypr	115
Malta	64
Lucembursko	40
Island	30
Lichtenštejnsko	2
Celkem	397 637

Zdroj: MPSV

Přehled držitelů zaměstnaneckých karet podle státního občanství k 31. 12. 2024

Státy	Celkem
Ukrajina	61 911
Filipíny	8 767
Mongolsko	5 157
Indie	3 335
Vietnam	3 268
Rusko	2 697
Srbsko	2 405
Čína	2 304
Moldavsko	2 042
Bělorusko	1 933
Turecko	1 373
Kazachstán	1 231
Uzbekistán	1 205
Thajsko	1 057
Gruzie	737
Severní Makedonie	722
Nepál	686
Ázerbájdžán	523
Arménie	499
Bosna a Hercegovina	494
Indonésie	462
Korejská republika	437
Bangladéš	420
Kolumbie	323
Kyrgyzstán	321
Kosovo	315
Spojené státy	270
Brazílie	249
Egypt	248
Mexiko	242
Albánie	229
Írán	160
Kuba	127
Tunisko	121
Jižní Afrika	119
Izrael	116
Japonsko	109
Ghana	101
Pákistán	87
Maroko	74
Tchaj-wan	73
Nigérie	72
Sýrie	71
Velká Británie a Severní Irsko	69
Argentina	60

Tabulková část

Alžírsko	59
Zimbabwe	57
Kanada	53
Kostarika	48
Chile	46
Venezuela	42
Keňa	35
Dominikánská republika	34
Černá Hora	34
Libanon	32
Jordánsko	30
Peru	30
Malajsie	29
Rumunsko	25
Šrí Lanka	19
Austrálie	18
Kamerun	18
Tádžikistán	18
Etiopie	14
Irák	14
Uganda	14
Nový Zéland	12
Ekvádor	11
Guatemala	11
Mauricius	10
Surinam	10
Tanzanie	10
Zambie	10
Afghánistán	9
Salvador	9
Laos	8
Konžská demokratická republika	7
Honduras	7
Kambodža	7
Myanmar	7
Bolívie	6
Litva	6
Namibie	6
Panama	6
Hongkong	4
Niger	4
Korejská lidově demokratická republika	4
Jemen	4
Angola	3
Bulharsko	3
Nikaragua	3
Paraguay	3
Súdán	3

Burkina Faso	2
Haiti	2
Palestina	2
Saúdská Arábie	2
Senegal	2
Singapur	2
Sierra Leone	2
Menší odlehlé ostrovy USA	2
Bez st. příslušnosti	2
Spojené arabské emiráty	1
Bahrajn	1
Pobřeží slonoviny	1
Kapverdy	1
Estonsko	1
Gabon	1
Guinea	1
Gambie	1
Chorvatsko	1
Maďarsko	1
Britské indickooceánské území	1
Itálie	1
Jamajka	1
Libérie	1
Libye	1
Madagaskar	1
Mosambik	1
Rwanda	1
Jižní Georgie a Jižní Sandwichovy ostrovy	1
Togo	1
Turkmenistán	1
Trinidad a Tobago	1
Celkem	108 113

Zdroj: MPSV

*Jedná se pouze o zaměstnanecké karty vedené MPSV v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké karty, tzv. duální.

Přehled držitelů povolení k zaměstnání podle státní příslušnosti k 31. 12. 2024

Státy	Celkem
Ukrajina	3 238
Indie	695
Moldavsko	615
Bělorusko	550
Vietnam	396
Nepál	264
Japonsko	241
Turecko	218
Bangladéš	209
Korejská republika	129
Spojené státy	127
Uzbekistán	113
Srbsko	87
Rusko	74
Čína	73
Bosna a Hercegovina	72
Nigérie	72
Pákistán	70
Tádžikistán	61
Filipíny	55
Keňa	42
Egypt	38
Kazachstán	35
Tunisko	35
Gruzie	28
Severní Makedonie	28
Velká Británie a Severní Irsko	25
Šrí Lanka	22
Kyrgyzstán	20
Ghana	19
Sýrie	18
Zimbabwe	14
Ázerbájdžán	13
Venezuela	13
Afghánistán	12
Arménie	12
Kosovo	12
Kamerun	9
Etiopie	9
Mexiko	9
Alžírsko	8
Írán	8
Irák	8
Maroko	8
Kanada	7

Kolumbie	7
Uganda	7
Mongolsko	6
Rwanda	6
Bolívie	5
Bez státní příslušnosti	5
Černá Hora	4
Somálsko	4
Turkmenistán	4
Pobřeží slonoviny	3
Kuba	3
Jordánsko	3
Thajsko	3
Konžská demokratická republika	2
Peru	2
Korejská lidově demokratická republika	2
Súdán	2
Senegal	2
Jižní Afrika	2
Albánie	1
Argentina	1
Austrálie	1
Burundi	1
Konžská republika	1
Ekvádor	1
Gambie	1
Indonésie	1
Izrael	1
Niger	1
Rumunsko	1
Singapur	1
Sierra Leone	1
Jemen	1
Celkem	7 897

Zdroj: MPSV

Přehled držitelů modrých karet podle státní příslušnosti k 31. 12. 2024

Státy	Celkem
Rusko	540
Indie	405
Ukrajina	182
Turecko	170
Bělorusko	104
Egypt	50
Kazachstán	43
Brazílie	39
Írán	34
Mexiko	31
Filipíny	28
Spojené státy	28
Korejská republika	27
Srbsko	25
Uzbekistán	20
Vietnam	20
Ázerbájdžán	18
Velká Británie a Severní Irsko	18
Izrael	18
Arménie	17
Čína	17
Pákistán	16
Kolumbie	12
Kyrgyzstán	11
Jižní Afrika	10
Kanada	9
Libanon	9
Severní Makedonie	9
Sýrie	9
Tchaj-wan	9
Japonsko	8
Albánie	6
Argentina	6
Austrálie	6
Bosna a Hercegovina	6
Kostarika	6
Gruzie	6
Moldavsko	6
Malajsie	6
Nigérie	6
Tunisko	6
Jordánsko	5
Maroko	5
Keňa	4
Alžírsko	3

Indonésie	3
Černá Hora	3
Nový Zéland	3
Thajsko	3
Bangladéš	2
Chile	2
Dominikánská republika	2
Mongolsko	2
Mauricius	2
Singapur	2
Venezuela	2
Kosovo	2
Pobřeží slonoviny	1
Ekvádor	1
Guatemala	1
Nepál	1
Panama	1
Korejská lidově demokratická republika	1
Rwanda	1
Uganda	1
Celkem	2 049

Zdroj: MPSV

Přehled cizích státních příslušníků v postavení zaměstnanců podle krajů k 31. 12. 2024

Kraj	Celkem	Z toho		
		Informační karty občanů EU/EHP a Švýcarska	Informační karty cizinců, kteří nepotřebují pracovní oprávnění	Pracovní oprávnění *
Celkem	845 468	397 637	329 699	118 132
z toho:				
Praha	269 738	128 934	106 127	34 677
Středočeský kraj	141 634	69 362	50 303	21 969
Jihočeský kraj	30 343	11 280	13 481	5 582
Plzeňský kraj	79 625	36 332	32 532	10 761
Karlovarský kraj	19 189	5 561	11 302	2 326
Ústecký kraj	26 214	8 164	12 856	5 194
Liberecký kraj	25 454	10 175	11 827	3 452
Královéhradecký kraj	28 595	15 067	10 269	3 259
Pardubický kraj	29 602	11 557	11 541	6 504
Vysočina	20 752	7 913	8 877	3 962
Jihomoravský kraj	98 041	52 134	34 482	11 425
Olomoucký kraj	17 766	7 756	7 888	2 122
Zlínský kraj	18 472	8 456	7 017	2 999
Moravskoslezský kraj	40 043	24 946	11 197	3 900

Zdroj: MPSV

*Zahrnuje povolení k zaměstnání, modré karty a zaměstnanecké karty.

Počet agentur práce, subjektů s povolením ke zprostředkování zaměstnání k 31. 12. 2024

Rok	Celkem	s povolením dle § 14/1 b)	s povolením dle § 14/1 a) a c)
31. 12. 2010	1 714	1 412	1 328
31. 12. 2011	1 458	1 083	973
31. 12. 2012	1 491	1 003	923
31. 12. 2013	1 592	994	1 017
31. 12. 2014	1 587	978	1 042
31. 12. 2015	1 700	1 014	1 137
31. 12. 2016	2 011	1 222	1 335
31. 12. 2017	1 938	812	1 540
31. 12. 2018	2 102	1 028	1 661
31. 12. 2019	2 173	1 072	1 790
31. 12. 2020	2 218	1 100	1 897
31. 12. 2021	2 136	1 116	1 895
31. 12. 2022	2 130	1 132	1 908
31.12.2023	2 168	1 165	1 920
31.12.2024	1 749	1 028	1 582

Zdroj: MPSV

Přehled dočasně přidělených zaměstnanců agentur práce (§ 14/1 písm. b) zákona o zaměstnanosti)

Rok	Počet přidělených zaměstnanců celkem	z toho			
		Občanů ČR	Občanů EU	EHP/Švýcarska	Občané třetích zemí
2015	308 478	232 404	62 005	1 150	12 919
2016	350 624	237 152	90 528	361	22 583
2017	358 659	212 585	109 805	589	35 680
2018	333 607	167 297	102 317	1 322	62 671
2019	273 561	127 663	84 753	1 306	59 839
2020	263 837	132 095	86 171	1 827	43 780
2021	271 282	127 171	71 404	1 683	71 024
2022	248 463	100 256	58 052	2 428	87 727
2023	235 592	91 242	44 743	2 848	96 759
2024	227 100	90 347	36 419	565	99 769

Zdroj: MPSV

Podnikatelé dle krajů k 31. 12. 2024

Kraj	Občané ČR	Cizinci	Celkem
Hlavní město Praha	298 620	56 488	355 108
Středočeský kraj	250 856	16 216	267 072
Jihomoravský kraj	202 595	11 254	213 849
Moravskoslezský kraj	170 028	5 556	175 584
Ústecký kraj	113 751	8 793	122 544
Jihočeský kraj	108 113	3 467	111 580
Plzeňský kraj	92 011	7 048	99 059
Olomoucký kraj	94 903	2 850	97 753
Zlínský kraj	94 837	2 375	97 212
Královéhradecký kraj	93 172	3 378	96 550
Pardubický kraj	82 017	3 495	85 512
Kraj Vysočina	77 462	2 206	79 668
Liberecký kraj	75 010	3 216	78 226
Karlovarský kraj	42 162	5 396	47 558
Celkem	1 795 537	131 738	1 927 275

Zdroj: MPO

Podnikatelé-cizinci dle pohlaví a krajů k 31. 12. 2024

Kraj	Muži	Ženy	Celkem
Hlavní město Praha	37 048	19 440	56 488
Středočeský kraj	11 071	5 145	16 216
Jihomoravský kraj	8 106	3 148	11 254
Ústecký kraj	6 382	2 411	8 793
Plzeňský kraj	4 853	2 195	7 048
Moravskoslezský kraj	4 161	1 395	5 556
Karlovarský kraj	3 407	1 989	5 396
Jihočeský kraj	2 444	1 023	3 467
Pardubický kraj	2 623	872	3 495
Královéhradecký kraj	2 540	838	3 378
Liberecký kraj	2 354	862	3 216
Olomoucký kraj	2 023	827	2 850
Zlínský kraj	1 724	651	2 375
Kraj Vysočina	1 634	572	2 206
Celkem	90 370	41 368	131 738

Zdroj: MPO

Podnikatelé-cizinci a živnostenská oprávnění cizinců dle státní příslušnosti a pohlaví k 31. 12. 2024

Státní příslušnost	Podnikatelé			Živnostenské oprávnění		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Ukrajina	30 826	12 479	43 305	40 786	16 058	56 844
Vietnam	12 715	8 430	21 145	23 663	15 208	38 871
Slovensko	17 694	8 123	25 817	23 241	10 085	33 326
Rusko	2 438	3 091	5 529	3 157	3 949	7 106
Rumunsko	2 816	551	3 367	3 576	680	4 256
Polsko	2 025	983	3 008	2 487	1 179	3 666
Německo	2 777	570	3 347	3 027	633	3 660
Bulharsko	1 602	471	2 073	2 161	591	2 752
Maďarsko	1 494	370	1 864	1 914	456	2 370
Spojené státy	1 052	675	1 727	1 120	696	1 816
Velká Británie a Severní Irsko	1 414	292	1 706	1 506	302	1 808
Itálie	1 166	246	1 412	1 448	268	1 716
Bělorusko	545	548	1 093	720	703	1 423
Moldavsko	650	288	938	952	370	1 322
Kazachstán	499	498	997	671	640	1 311
Uzbekistán	697	84	781	1 158	105	1 263
Francie	708	209	917	788	219	1 007
Španělsko	443	177	620	492	186	678
Arménie	281	137	418	491	185	676
Turecko	363	56	419	590	67	657
Chorvatsko	337	143	480	483	167	650
Severní Makedonie	318	46	364	533	54	587
Mongolsko	240	211	451	312	269	581
Rakousko	385	99	484	465	109	574
Srbsko	283	91	374	446	111	557
Indie	270	80	350	390	89	479
Čína	182	164	346	271	199	470
Nizozemské království	320	91	411	352	102	454
Bosna a Hercegovina	226	79	305	344	91	435
Tunisko	268	9	277	408	10	418
Řecko	254	51	305	350	60	410
Thajsko	13	255	268	17	373	390
Sýrie	200	22	222	358	27	385
Srbsko a Černá Hora	248	40	288	324	43	367
Nigérie	210	13	223	308	15	323
Irsko	235	72	307	249	73	322
Egypt	194	4	198	312	4	316
Ázerbájdžán	171	47	218	257	57	314
Alžírsko	182	7	189	281	10	291
Švédsko	169	76	245	184	82	266
Kyrgyzstán	110	59	169	154	82	236
Portugalsko	163	36	199	190	40	230
Izrael	124	51	175	157	62	219

Kanada	119	79	198	125	84	209
Gruzie	101	47	148	141	66	207
Litva	110	71	181	122	83	205
Belgie	150	26	176	169	27	196
Lotyšsko	98	74	172	109	86	195
Filipíny	18	122	140	21	163	184
Mexiko	91	43	134	126	49	175
Čad	85	44	129	112	48	160
Kosovo	80	9	89	142	16	158
Pákistán	101	3	104	149	3	152
Afghánistán	74	11	85	120	16	136
Ghana	90	13	103	120	15	135
Korejská republika	53	53	106	67	65	132
Slovinsko	65	30	95	96	36	132
Japonsko	31	84	115	36	90	126
Brazílie	73	35	108	84	39	123
Irák	76	8	84	115	8	123
Austrálie	91	24	115	93	24	117
Dánsko	86	15	101	93	17	110
Maroko	70	8	78	99	9	108
Libanon	63	9	72	90	15	105
Kuba	55	20	75	76	24	100
Švýcarsko	66	23	89	73	27	100
Bangladéš	55	0	55	99	0	99
Finsko	62	27	89	67	29	96
Albánie	55	9	64	86	9	95
Írán	49	25	74	65	29	94
Jižní Afrika	43	31	74	46	35	81
Kolumbie	36	32	68	44	34	78
Peru	48	19	67	59	19	78
Chile	36	25	61	40	26	66
Argentina	34	20	54	42	23	65
Estonsko	28	27	55	34	31	65
Jordánsko	37	2	39	58	3	61
Černá Hora	22	16	38	36	22	58
Venezuela	26	18	44	33	18	51
Tádžikistán	28	6	34	43	6	49
Nový Zéland	35	5	40	42	5	47
Angola	31	2	33	41	2	43
Šrí Lanka	27	2	29	40	3	43
Kypr	26	12	38	29	14	43
Norsko	30	11	41	32	11	43
Jemen	24	8	32	34	9	43
Kamerun	26	4	30	32	4	36
Indonésie	7	22	29	10	26	36
Alandy	19	6	25	27	8	35

Tabulková část

Nepál	18	2	20	29	3	32
Malta	21	8	29	22	9	31
Guinea	22	4	26	24	5	29
Konžská republika	16	2	18	24	4	28
Libye	17	2	19	25	2	27
Senegal	21	0	21	27	0	27
Tchaj-wan	4	19	23	4	22	26
Etiopie	15	6	21	19	6	25
Ekvádor	18	4	22	20	4	24
Dominikánská republika	10	4	14	17	5	22
Palestina	14	0	14	22	0	22
Konžská demokratická republika	10	8	18	11	10	21
Benin	12	5	17	16	5	21
Pobřeží slonoviny	17	1	18	20	1	21
Turkmenistán	9	5	14	14	6	20
Keňa	6	9	15	6	10	16
Kambodža	1	7	8	1	14	15
Island	14	1	15	14	1	15
Bolívie	9	4	13	9	5	14
Guatemala	5	8	13	5	9	14
Honduras	7	7	14	7	7	14
Niger	12	0	12	14	0	14
Zimbabwe	9	4	13	10	4	14
Lucembursko	8	3	11	10	3	13
Malajsie	5	6	11	5	8	13
Uganda	4	7	11	5	8	13
Myanmar	6	3	9	9	3	12
Kostarika	7	4	11	7	5	12
Laos	5	2	7	7	4	11
Singapur	1	7	8	2	9	11
Súdán	9	0	9	10	0	10
Zambie	4	3	7	7	3	10
Panama	5	1	6	8	1	9
Kuvajt	5	0	5	7	0	7
Mauricius	5	1	6	6	1	7
Salvador	4	1	5	5	1	6
Madagaskar	6	0	6	6	0	6
Mali	5	0	5	6	0	6
Namibie	3	2	5	4	2	6
Tanzanie	5	1	6	5	1	6
Togo	3	1	4	4	1	5
Britské Panenské ostrovy	4	0	4	4	0	4
Korejská lidově demokratická republika	2	2	4	2	2	4
Guinea-Bissau	3	0	3	4	0	4
Sierra Leone	3	0	3	4	0	4

Spojené arabské emiráty	3	0	3	4	0	4
Uruguay	1	3	4	1	3	4
Eritrea	1	0	1	3	0	3
Gambie	2	0	2	3	0	3
Hongkong	2	1	3	2	1	3
Maledivy	3	0	3	3	0	3
Paraguay	2	0	2	3	0	3
Barbados	1	1	2	1	1	2
Burundi	2	0	2	2	0	2
Fidži	1	1	2	1	1	2
Jamajka	2	0	2	2	0	2
Lichtenštejsko	2	0	2	2	0	2
Nikaragua	1	1	2	1	1	2
Katar	0	1	1	0	2	2
Svatý Kryštof a Nevis	1	0	1	2	0	2
Saúdská Arábie	2	0	2	2	0	2
Surinam	1	1	2	1	1	2
Burkina Faso	2	0	2	2	0	2
Bahrajn	1	0	1	1	0	1
Botswana	1	0	1	1	0	1
Brunej	1	0	1	1	0	1
Vánoční ostrov	0	1	1	0	1	1
Guyana	1	0	1	1	0	1
Libérie	1	0	1	1	0	1
Mauritánie	1	0	1	1	0	1
Nizozemské Antily	1	0	1	1	0	1
Rwanda	1	0	1	1	0	1
Svatá Lucie	1	0	1	1	0	1
Svatý Tomáš a Princův ostrov	1	0	1	1	0	1
Somálsko	1	0	1	1	0	1
Jižní Súdán	1	0	1	1	0	1
Tonga	1	0	1	1	0	1
Trinidad a Tobago	1	0	1	1	0	1
Guernsey	1	0	1	1	0	1
Celkem	90 370	41 368	131 738	125 047	56 280	181 327

Zdroj: MPO

VZDĚLÁVÁNÍ CIZINCŮ V ČR

Vzdělávání dětí-cizinců v mateřských školách v roce 2024 - TOP 20

Státní příslušnost	Celkem		Z toho dívky	S trvalým pobytem	Azylantí, poživatelé doplňkové ochrany, osoby s dočasnou ochranou
	Počet	v %			
Cizinci celkem	20 371	100,0	9 813	12 082	6 024
z toho:					
Ukrajina	11 537	56,6	5 572	4 590	5924
Vietnam	2 442	12,0	1 136	2 200	10
Slovensko	2 279	11,2	1 101	1 855	0
Rusko	569	2,8	267	511	5
Mongolsko	536	2,6	287	435	12
Rumunsko	444	2,2	220	386	0
Bulharsko	252	1,2	135	228	0
Maďarsko	228	1,1	108	190	0
Moldavsko	200	1,0	102	153	15
Polsko	196	1,0	104	141	0
Indie	134	0,7	76	111	5
Čína	86	0,4	40	73	0
Itálie	78	0,4	21	69	0
Bělorusko	76	0,4	40	62	5
Kazachstán	71	0,3	34	58	4
Německo	70	0,3	34	57	0
Srbsko	62	0,3	31	49	4
Uzbekistán	60	0,3	26	53	1
Turecko	57	0,3	24	41	2
Velká Británie	54	0,3	21	49	0

Zdroj: MŠMT (hodnoty k 30. 9. 2024)

Vzdělávání dětí-cizinců v přípravných třídách ZŠ a v přípravném stupni speciálních ZŠ v roce 2024 - TOP 20

Státní příslušnost	Celkem		Z toho dívky	S trvalým pobytem	Azylanti, poživatelé doplňkové ochrany, osoby s dočasnou ochranou
	Počet	v %			
Cizinci celkem	706	100,0	268	327	321
z toho:					
Ukrajina	400	56,7	143	75	315
Vietnam	102	14,4	46	99	1
Slovensko	49	6,9	24	30	0
Rumunsko	29	4,1	9	17	1
Mongolsko	16	2,3	5	16	0
Rusko	14	2,0	5	12	2
Bulharsko	9	1,3	3	8	0
Indie	8	1,1	2	5	0
Čína	7	1,0	3	5	0
Maďarsko	6	0,8	3	6	0
Moldavsko	6	0,8	2	5	1
Bělorusko	5	0,7	1	5	0
Kazachstán	5	0,7	2	4	0
Polsko	4	0,6	3	3	0
Uzbekistán	4	0,6	2	4	0
Kosovo	3	0,4	1	2	0
Německo	3	0,4	1	2	0
Korejská republika	3	0,4	2	3	0
Litva	3	0,4	1	2	0
Nepál	3	0,4	1	2	0

Zdroj: MŠMT (hodnoty k 30. 9. 2024)

Vzdělávání žáků-cizinců na základních školách v roce 2024 - TOP 20

Státní příslušnost	Celkem		Z toho dívky	S trvalým pobytem	Azylanti, poživatelé doplňkové ochrany, osoby s dočasnou ochranou
	Počet	v %			
Cizinci celkem	74 355	100,0	36 102	26 488	40 030
z toho:					
Ukrajina	50 806	68,3	24 718	8 548	39 731
Vietnam	6 571	8,8	3 124	6 069	11
Slovensko	6 134	8,2	2 942	4 360	0
Rusko	1 688	2,3	807	1 361	48
Mongolsko	1 509	2,0	751	863	21
Rumunsko	936	1,3	474	674	0
Moldavsko	643	0,9	298	415	33
Bulharsko	599	0,8	299	477	0
Maďarsko	572	0,8	271	360	0
Polsko	514	0,7	263	343	0
Čína	409	0,6	208	363	0
Bělorusko	400	0,5	203	257	18
Indie	205	0,3	104	134	1
Kazachstán	195	0,3	93	127	19
Uzbekistán	173	0,2	101	121	9
Německo	139	0,2	57	102	0
Srbsko	139	0,2	75	95	7
Severní Makedonie	128	0,2	57	86	0
Itálie	120	0,2	60	107	0
Arménie	119	0,2	62	84	5

Zdroj: MŠMT (hodnoty k 30. 9. 2024)

Vzdělávání žáků-cizinců na středních školách v roce 2024 - TOP 20

Státní příslušnost	Celkem		Z toho dívky	S trvalým pobytem	Azylanti, poživatelé doplňkové ochrany, osoby s dočasnou ochranou
	Počet	v %			
Cizinci celkem	21 227	100,0	10 194	11 224	7 245
z toho:					
Ukrajina	12 825	60,4	6 049	4 236	7 193
Slovensko	2 529	11,9	1 258	1 799	0
Vietnam	2 346	11,1	1 180	2 275	4
Rusko	727	3,4	332	651	7
Mongolsko	281	1,3	147	230	3
Rumunsko	258	1,2	131	221	0
Bulharsko	225	1,1	110	198	0
Moldavsko	198	0,9	91	174	7
Polsko	188	0,9	78	138	0
Maďarsko	177	0,8	89	128	0
Čína	167	0,8	76	164	0
Bělorusko	133	0,6	82	111	5
Kazachstán	105	0,5	42	74	3
Srbsko	55	0,3	24	44	1
Německo	53	0,2	25	42	0
Uzbekistán	47	0,2	18	42	2
Ázerbájdžán	46	0,2	26	39	1
Arménie	45	0,2	24	33	0
Severní Makedonie	38	0,2	15	32	0
Spojené státy	38	0,2	19	25	0

Zdroj: MŠMT (hodnoty k 30. 9. 2024)

Vzdělávání žáků-cizinců na konzervatořích v roce 2024 - TOP 20

Státní příslušnost	Celkem		Z toho dívky	S trvalým pobytem	Azylanté, poživatelé doplňkové ochrany, osoby s dočasnou ochranou
	Počet	v %			
Cizinci celkem	265	100,0	172	72	83
z toho:					
Ukrajina	136	51,3	94	26	83
Slovensko	60	22,6	38	10	0
Rusko	18	6,8	9	11	0
Japonsko	6	2,3	5	1	0
Bělorusko	4	1,5	2	1	0
Itálie	4	1,5	4	3	0
Kazachstán	4	1,5	2	2	0
Čína	3	1,1	3	2	0
Vietnam	3	1,1	1	3	0
Arménie	2	0,8	1	1	0
Bosna a Hercegovina	2	0,8	1	2	0
Maďarsko	2	0,8	1	1	0
Korejská republika	2	0,8	0	1	0
Rumunsko	2	0,8	1	1	0
Srbsko	2	0,8	1	2	0
Spojené státy	2	0,8	2	2	0
Ázerbájdžán	1	0,4	1	0	0
Bolívie	1	0,4	1	0	0
Bulharsko	1	0,4	0	0	0
Kostarika	1	0,4	1	0	0

Zdroj: MŠMT (hodnoty k 30. 9. 2024)

Vzdělávání studentů-cizinců ve vyšších odborných školách v roce 2024 - TOP 20

Státní příslušnost	Celkem		Z toho dívky	S trvalým pobytem	Azylanti, poživatelé doplňkové ochrany, osoby s dočasnou ochranou
	Počet	v %			
Cizinci celkem	907	100,0	668	323	78
z toho:					
Slovensko	325	35,8	262	91	0
Ukrajina	309	34,1	241	140	78
Rusko	144	15,9	83	42	0
Kazachstán	51	5,6	31	7	0
Bělorusko	15	1,7	8	7	0
Maďarsko	7	0,8	7	3	0
Vietnam	7	0,8	4	3	0
Bulharsko	6	0,7	5	4	0
Uzbekistán	5	0,6	3	1	0
Moldavsko	4	0,4	1	4	0
Rumunsko	4	0,4	2	2	0
Ázerbájdžán	3	0,3	2	3	0
Kyrgyzstán	3	0,3	2	0	0
Srbsko	3	0,3	1	2	0
Izrael	2	0,2	2	1	0
Polsko	2	0,2	1	2	0
Sýrie	2	0,2	1	1	0
Arménie	1	0,1	1	1	0
Bosna a Hercegovina	1	0,1	1	1	0
Kanada	1	0,1	1	1	0

Zdroj: MŠMT (hodnoty k 31. 10. 2024)

Vzdělávání studentů-cizinců na veřejných a soukromých vysokých školách v roce 2024 – TOP 20

Státní občanství	Celkem	v %	Studijní programy			
			Bakalářské	Magisterské studium nenavazující	Magisterské studium navazující	Doktorské studium
Cizinci celkem	55 998	100,0	30 447	8 085	12 274	5 340
z toho:						
Slovensko	22 669	40,5	11 296	3 642	5 135	1 814
Ukrajina	7 373	13,2	5 373	301	863	252
Rusko	4 952	8,8	4 688	234	1 057	309
Kazachstán	3 218	5,7	2 610	47	320	45
Indie	1 888	3,4	234	371	788	470
Itálie	917	1,6	638	61	164	45
Vietnam	847	1,5	349	192	113	187
Německo	786	1,4	125	338	125	224
Bělorusko	752	1,3	443	15	114	138
Turecko	711	1,3	259	11	231	134
Írán	597	1,1	76	302	62	173
Čína	563	1,0	240	22	239	92
Izrael	540	1,0	164	12	323	13
Ázerbájdžán	501	0,9	54	420	7	12
Bangladéš	452	0,8	198	35	130	56
Spojené státy	402	0,7	216	12	142	25
Pákistán	389	0,7	36	50	175	119
Polsko	374	0,7	36	13	235	64
Francie	358	0,6	152	14	89	79
Kyrgyzstán	333	0,6	277	7	38	8

Zdroj: MŠMT (hodnoty k 31. 12. 2024)

STÁTNÍ OBČANSTVÍ

Udělená státní občanství ČR v roce 2024

Stát	Počet cizinců, s uděleným občanstvím dle § 11 zákona o státním občanství ČR	Počet cizinců s mezinárodní ochranou s uděleným občanstvím dle § 11 zákona o státním občanství ČR	Celkem
Ukrajina	1 487		1 487
Rusko	1 077		1 077
Slovensko	967		967
Bělorusko	127		127
Vietnam	102		102
Polsko	76		76
Kazachstán	77		77
Moldavsko	60		60
Rumunsko	53		53
Bulharsko	50		50
bez státní příslušnosti	33	1	34
Srbsko	32		32
Bosna a Hercegovina	28		28
Ázerbájdžán	24	1	25
Spojené státy	22		22
Uzbekistán	22	1	23
Velká Británie	23		23
Maďarsko	20		20
Mongolsko	17		17
Severní Makedonie	22		22
Sýrie	16		16
Turecko	14		14
Arménie	13		13
Indie	13		13
Chorvatsko	10		10
Kyrgyzstán	12		12
Izrael	9		9
Kosovo	8	1	9
Německo	9		9
Egypt	7	1	8
Itálie	8		8
Gruzie	7		7
Lotyšsko	7		7
Irák	6		6
Albánie	5		5
Alžírsko	5		5
Čína	5		5
Írán	5		5
Jemen	5		5
Libanon	5		5
Mexiko	5		5
Řecko	5		5
Francie	4		4

Tabulková část

Kolumbie	4		4
Pákistán	3	1	4
Tádžikistán	4		4
Austrálie	3		3
Brazílie	3		3
Ekvádor	3		3
Filipíny	3		3
Kuba	3		3
Bolívie	2		2
Estonsko	2		2
Etiopie	2		2
Finsko	2		2
JAR	2		2
Jordánsko	2		2
Kanada	2		2
Kongo, dem. rep.	2		2
Litva	2		2
Nepál	2		2
Nový Zéland	2		2
Tunisko	2		2
Uruguay	2		2
Venezuela	2		2
Zimbabwe	2		2
Afghánistán	1		1
Argentina	1		1
Belgie	1		1
Benin	1		1
Kambodža	1		1
Kamerun	1		1
Korea	1		1
Kostarika	1		1
Laos	1		1
Libye	1		1
Monako	1		1
Nigérie	1		1
Nizozemsko	1		1
Palestina	1		1
Paraguay	1		1
Peru	1		1
Salvador	1		1
Saudská Arábie	1		1
Surinam	1		1
Švédsko	1		1
Togo	1		1
Turkmenistán	1		1
Uganda	1		1
Celkem	4 581	6	4 587

Zdroj: MV

NELEGÁLNÍ MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE

Nelegální migrace v ČR v letech 2015–2024

Rok	2015*	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici	240	222	250	339	503	448	335	201	368	302
Nelegální pobyt	8 323	5 039	4 488	4 653	5 174	6 645	10 835	29 034	13 530	9 159
z toho tranzitní NM	3 294	511	172	191	266	486	1 330	21 852	4 742	420
Celkem zjištěno osob	8 563	5 261	4 738	4 992	5 677	7 093	11 170	29 235	13 898	9 461

Zdroj: ŘSCP

*evidováno od 17. 6. 2015

Nelegální migrace v ČR – porovnání roku 2023/2024

	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	Absolutní číslo
Nelegální migrace (celkem zjištěno osob)	13 898	100,0	9 461	100,0	-31,9	-4 437
z toho:						
Nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici	368	2,6	302	96,8	-32,3	-66
Nelegální pobyt	13 530	97,4	9 159	3,2	-17,9	-4 371

Zdroj: ŘSCP

Nelegální migrace v ČR v roce 2024 – TOP 10 dle kategorií

Nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici			Nelegální pobyt		
	Zjištěno osob	tj. %		Zjištěno osob	tj. %
Celkem	302	100,0	Celkem	9 159	100,0
z toho TOP 10:					
Gruzie	78	25,8	Ukrajina	3 653	39,9
Spojené království	47	15,6	Moldavsko	1 377	15,0
Turecko	19	6,3	Vietnam	665	7,3
Albánie	18	6,0	Uzbekistán	637	7,0
Uzbekistán	18	6,0	Gruzie	444	4,8
Ukrajina	10	3,3	Sýrie	344	3,8
Moldavsko	9	3,0	Kazachstán	225	2,5
Čína	9	3,0	Rusko	225	2,5
Írán	8	2,6	Turecko	166	1,8
Pákistán	6	2,0	Mongolsko	89	1,0
Spojené státy americké	6	2,0			
Indie	6	2,0			

Zdroj: ŘSCP

Nelegální migrace v ČR v roce 2024 – dle kategorie a pohlaví

Nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici		Celkem	Nelegální pobyt		Celkem	Celkový součet
Muž	Žena		Muž	Žena		
225	77	302	7 577	1 560	9 159*	9 461

Zdroj: ŘSCP

*u 22 osob nebylo uvedeno pohlaví

KONTROLNÍ ČINNOST A REPRESIVNÍ OPATŘENÍ

Počet kontrol v oblasti dodržování zákona o zaměstnanosti v roce 2024

Kontrolní činnost v oblasti zákona o zaměstnanosti	Celkem
Počet kontrol v oblasti dodržování zákona o zaměstnanosti	6 328
Počet případů zjištěného výkonu nelegální práce u podnikatelských subjektů	6 065
Počet nelegálně zaměstnaných občanů ČR	540
Počet nelegálně zaměstnaných občanů EU	87
Počet nelegálně zaměstnaných cizinců ze zemí mimo EU	1 175

Zdroj: MPSV

Počet a výše pokut za nedodržování zákona o zaměstnanosti uložených v roce 2024

Důvod pokuty	Počet uložených pokut	Výše uložených pokut v Kč
§ 139 odst. 1 písm. c) - přešůpek, výkon nelegální práce fyzickou osobou § 5 písm. e)	104*	294 000*
§ 139 odst. 1 písm. d) - přešůpek, umožnění výkonu nelegální práce fyzickou osobou podle § 5 písm. e) bodu 1 nebo 2	1	500
§ 140 odst. 1 písm. c) - přešůpek, umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 1 nebo 2	715	161 302 000
§ 140 odst. 1 písm. e) - přešůpek, umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3 (cizinec bez povolení k pobytu)	35	2 344 000

Zdroj: MPSV

Pozn.: Jedná se o všechny pokuty uložené v období od 1. 1. do 31. 12. 2024, tj. částečně se může jednat o pokuty za protiprávní jednání zjištěné kontrolami provedenými v předchozích letech. Počty pokut nelze sčítat, neboť jedna pokuta může zahrnovat více přešůpků.

*Za přešůpek dle § 139 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, výkon nelegální práce fyzickou osobou, bylo uloženo celkem 97 napomenutí.

Počet kontrol zaměřených na zastřené zprostředkování práce

Rok	Kontroly zaměřené na zastřené zprostředkování	Případy zastřené zprostředkování	Případy zastřené zprostředkování v rámci jiných kontrol	Celkový počet odhalených případů zastřené zprostředkování
2018	268	116	126	242
2019	261	125	153	278
2020	195	101	107	208
2021	197	71	128	199
2022	302	131	128	259
2023	420	198	111	309
2024	412	185	78	263

Zdroj: MPSV

Porušení pracovněprávních předpisů v souvislosti s kontrolami SÚIP v souvislosti s dočasnou ochranou

Porušení	Popis porušení	Počet porušení
§ 87 a § 102 ZoZ	nesplnění informační a evidenční povinnosti	323
§ 5 písm. e) ZoZ	umožnění výkonu nelegální práce	73
§ 136 odst. 3 ZoZ	Nenahlášení nástupu cizince s dočasnou ochranou na ČSSZ	59
§ 74 - § 77b ZP	nedodržení povinností na úseku dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	56
§ 96 ZP	nevedení řádné evidence pracovní doby	43
§ 103 odst. 1 písm. a) ZP	nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti	38
§ 5 písm. g) ZoZ	zastřené zprostředkování zaměstnání	35
§ 313 ZP	nevydání potvrzení o zaměstnání při skončení PP	34
§ 141 ZP	nevyplacení mzdy či její části v termínu splatnosti	32
§ 136 odst. 1 ZoZ	nesplnění povinnosti mít v místě pracoviště kopie dokladů prokazující existenci pracovněprávního vztahu	31
§ 308 - § 309 ZP	nedodržení podmínek agenturního zaměstnávání	24
§ 112 ZP	nedodržení ustanovení týkající se zaručené mzdy	19
§ 116 ZP	nevyplacení příplatku za noční práci	15
§ 34 odst. 2 ZP	neuzavření pracovní smlouvy v písemné formě	11

Zdroj: MPSV

Represivní opatření vůči cizincům v letech 2015–2024

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
počet osob s povinností opustit území	2 630	818	725	794	893	883	1 105	956	1 320	1 435
počet cizinců s vydaným správním vyhoštěním	3 009	3 539	5 119	5 713	7 067	6 385	4 987	6 449	5 240	4 325
realizace správních vyhoštění	172	207	460	444	394	729	389	477	450	424
soudy uložení trest vyhoštění	1 013	1 278	1 613	1 722	1 746	1 234	1 288	1 185	1 047	1 038

Zdroj: ŘSCP

Povinnost opustit příslušné území – srovnání 2023/2024

Rok	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	Absolutní číslo
Počet osob, kterým bylo vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území	1 320	100,0	1 435	100,0	8,7	115
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024)						
Ukrajina	435	33,0	509	35,5	17,0	74
Uzbekistán	113	8,6	202	14,1	78,8	89
Vietnam	101	7,7	141	9,8	39,6	40
Rusko	48	3,6	59	4,1	22,9	11
Sýrie	61	4,6	58	4,0	-4,9	-3
Moldavsko	70	5,3	52	3,6	-25,7	-18
Kazachstán	39	3,0	45	3,1	15,4	6
Gruzie	63	4,8	39	2,7	-38,1	-24
Mongolsko	13	1,0	19	1,3	46,2	6
Nigérie	7	0,5	17	1,2	142,9	10
Kyrgyzstán	11	0,8	17	1,2	54,5	6

Zdroj: ŘSCP

Správní vyhoštění – srovnání 2023/2024

Období roku	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	Absolutní číslo
Počet osob, kterým bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění*	5 240	100,0	4 325	100,0	-17,5	-915
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Ukrajina	3 034	57,9	1 463	33,8	-51,8	-1 571
Moldavsko	742	14,2	1 262	29,2	70,1	520
Vietnam	94	1,8	372	8,6	295,7	278
Uzbekistán	137	2,6	261	6,0	90,5	124
Gruzie	135	2,6	197	4,6	45,9	62
Turecko	39	0,7	114	2,6	192,3	75
Kazachstán	14	0,3	104	2,4	642,9	90
Rusko	122	2,3	55	1,3	-54,9	-67
Albánie	75	1,4	46	1,1	-38,7	-29
Kyrgyzstán	5	0,1	29	0,7	480,0	24
Počet osob s realizovaným správním vyhoštěním ze ZZC*	450	100,0	424	100,0	-5,8	-26
z toho TOP 3 (řazeno dle 2024):						
Moldavsko	151	33,6	129	30,4	-14,6	-22
Uzbekistán	44	9,8	84	19,8	90,9	40
Vietnam	27	6,0	75	17,7	177,8	48

Zdroj: ŘSCP

* Počty osob, které byly v daném období zaevidovány do IS CIS dle data realizace správního vyhoštění.

Trest vyhoštění – srovnání 2023/2024

Období roku	2023	tj. %	2024	tj. %	Změna oproti předchozímu období	
					v %	Absolutní číslo
Počet osob, kterým byl uložen trest vyhoštění soudem*	1 047	100,0	1 038	100,0	-0,9	-9
z toho TOP 10 (řazeno dle 2024):						
Ukrajina	573	54,7	156	15,0	-72,8	-417
Rumunsko	8	0,8	143	13,8	1687,5	135
Slovensko	12	1,1	112	10,8	833,3	100
Moldavsko	159	15,2	105	10,1	-34,0	-54
Gruzie	41	3,9	81	7,8	97,6	40
Polsko	3	0,3	61	5,9	1933,3	58
Sýrie	25	2,4	51	4,9	104,0	26
Bulharsko	1	0,1	42	4,0	4100,0	41
Srbsko	12	1,1	33	3,2	175,0	21
Vietnam	26	2,5	32	3,1	23,1	6
Počet osob s realizovaným trestem vyhoštění*	176	100,0	167	100,0	-5,1	-9
z toho TOP 3 (řazeno dle 2024):						
Slovensko	57	32,4	55	32,9	-3,5	-2
Rumunsko	13	7,4	21	12,6	61,5	8
Ukrajina	0	0,0	15	9,0	-	15

Zdroj: ŘSCP

* Počty osob, které byly v daném období zaevidovány do IS CIS dle data realizace správního vyhoštění.

READMISNÍ SMLOUVY

Readmisní řízení se sousedními státy v letech 2015–2024

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkem předáno/ převzato osob podle readmisních smluv	1 656	381	612	888	1 085	710	409	3 221	2 683	220
z toho předáno/ převzato:										
sousedními státy	1 369	151	126	105	144	79	46	1 110	1 954	62
stranou ČR	260	230	486	783	941	631	363	2 111	729	158
Celkem převzetí odmítnuto	186	79	75	75	95	203	117	3 157	452	64
z toho:										
sousedními státy od ČR	24	6	2	9	13	42	37	3 028	273	9
stranou ČR od sousedních států	162	73	73	66	82	161	80	129	179	55

Zdroj: ŘSCP

DOBROVOLNÉ NÁVRATY

Dobrovolně navrácené osoby dle státní příslušnosti v rámci programů asistovaných dobrovolných návratů v roce 2024

Státní příslušnost	Celkový počet státních příslušníků navrácených v rámci programů DN		
	Realizováno MV ČR	Realizováno SUZ MV ČR	Realizováno IOM
Albánie	11		
Arménie	2		
Ázerbájdžán	11	2	
Bangladéš	6		
Bělorusko	3		
Bosna a Hercegovina	4		
Brazílie	1		
Bulharsko	1		
Černá Hora	1		
Čína	4	2	
Egypt	1		
Filipíny	5		
Gruzie	65	6	
Guatemala	2		
Indie	2		
Irák	1	2	
Irán		1	
Kamerun	1		
Kazachstán	24		
Kolumbie	1		
Kosovo	5		
Kuba		2	
Kyrgyzstán	12		
Lotyšsko	4		
Mexiko	1		
Moldavsko	164	2	
Mongolsko	109		
Nepál	1		
Nigérie	2		
Rumunsko	1		
Rusko	15	4	2
Severní Makedonie	2		
Spojené arabské emiráty	1		
Spojené státy	1		
Srbsko	4		
Srí Lanka	2		
Sýrie		1	
Tádžikistán	2		
Thajsko	3		
Tunisko	2		
Turecko	25	8	
Turkmenistán	4		
Ukrajina	4		
Uzbekistán	110	5	3
Velká Británie	1		
Venezuela		3	
Vietnam	127		
Celkem	748	38	5

Zdroj: MV

MEZINÁRODNÍ OCHRANA

Žadatelé o mezinárodní ochranu v ČR v letech 2015–2024

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet žadatelů	1 524	1 478	1 450	1 702	1 922	1 164	1 411	1 694	1 425	1 363
Azyl udělen	82	148	29	47	61	42	191	92	56	54
Doplňková ochrana udělena	194	302	118	118	86	72	120	389	268	149

Zdroj: MV

Žádosti o mezinárodní ochranu v roce 2024

Celkem žádostí	z toho		
	Opakované žádosti	Ženy	Nezletilí
1 363	329	255	132

Zdroj: MV

Žádosti o mezinárodní ochranu v roce 2024 dle místa podání

Celkem	Z toho						
	PřS Zastávka	PřS Praha Ruzyně	ZZC	věznice	privát	nemocnice	ostatní azylová zařízení
1 425	1 077	29	158	31	59	2	7

Zdroj: MV

Rozhodnutí MV o mezinárodní ochraně v roce 2024

Celkem	Z toho			
	Azyl udělen	Doplňková ochrana udělena	Negativní rozhodnutí	Řízení zastaveno
1 517	54	149	608	706

Zdroj: MV

Žádosti a rozhodnutí MV o prodloužení doplňkové ochrany v roce 2024

Celkem žádostí	Celkem rozhodnutí	Z toho		
		Doplňková ochrana prodloužena	Doplňková ochrana neprodloužena	Řízení zastaveno
414	477	452	3	22

Zdroj: MV

Soudní přezkum cizineckých žalob v roce 2024

	Celkem žalob	Z toho		Celkem rozhodnutí	Z toho		
		S odkladným účinkem	Bez odkladného účinku		Zamítnutí či odmítnutí	Zastavení řízení	Zrušení a vrácení věci zpět
Žaloby	757	460	297	683	452	107	124

Zdroj: MV

Soudní přezkum cizineckých kasačních stížností v roce 2024

	Celkem kasačních stížností	Z toho		Celkem rozhodnutí	Z toho			
		Podáno cizincem	Podáno MV		Zamítnutí či odmítnutí	Zastavení řízení	vrácení věci zpět KS	vrácení věci zpět MV
Kasační stížnosti	341	321	20	292	319	20	22	23

Zdroj: MV

Počet osob s platnou mezinárodní ochranou ke dni 31. 12. 2024

Celkem osob	Z toho	
	Ve formě azylu	Ve formě doplňkové ochrany
2 552	1 359	1 193

Zdroj: MV

TRESTNÁ ČINNOST CIZINCŮ

Statistické výpočty stíhaných osob prodělaly v roce 2016 zásadní změnu. Není již počítána pouze nejzávažnější, ale veškerá trestná činnost, a to jak co do druhů spáchané trestné činnosti (pachatel je stíhán, a tedy i započítán v rámci jednoho čísla jednacího pro více skutků), tak do místa spáchání (pachatel spáchal svou trestnou činnost a je započítán na území více útvářů). Vzhledem k těmto změnám je s minulým obdobím srovnatelný za roky 2016 až 2022 pouze celkový počet stíhaných osob v ČR.

Trestně stíhaní cizinci v ČR – meziroční změny v letech 2015–2024

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Trestně stíhané osoby celkem	101 597	93 093	86 787	84 620	85 730	75 009	69 373	75 160	78 969	75 478
meziroční změna	-12 795	-8 504	-6 306	-2 167	1 110	-10 721	-5 636	5 787	3 809	-3 491
tj. %	-11,2	-8,4	-6,8	-2,5	1,3	-12,5	-7,5	8,3	5,1	-4,4
z toho občané ČR	94 333	85 539	79 077	76 799	77 606	68 635	62 938	67 259	69 618	66 365
meziroční změna	-12 674	-8 794	-6 462	-2 278	807	-8 971	-5 697	4 321	2 359	-3 253
tj. %	-11,8	-9,3	-7,6	-2,9	1,1	-11,6	-8,3	6,9	3,5	-4,7
z toho cizinci	7 260	7 552	7 708	7 817	8 122	6 367	6 434	7 897	9 345	9 113
meziroční změna	-122	292	156	109	305	-1 755	67	1 463	1 448	-232
tj. %	-1,7	4,0	2,1	1,4	3,9	-21,6	1,1	22,7	18,3	-2,5

Zdroj: ÚSKPV

Vývoj trestné činnosti cizinců v ČR v letech 2015–2024

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
stíhané osoby	7 260	7 552	7 708	7 817	8 122	6 367	6 434	7 897	9 345	9 113
spáchané skutky	7 891	8 090	8 044	7 932	8 197	6 350	6 340	8 427	9 134	9 441
objasněné skutky včetně dodatečně objasněných	8 956	9 246	9 317	9 127	9 441	7 708	7 834	9 967	11 792	11 314

Zdroj: ÚSKPV

Vývoj počtu stíhaných cizinců na území ČR za období let 2015–2024

Druh kriminality	2015	2016 [*]	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Násilné činy	855	999	1 035	1 024	1 025	809	808	986	1 084	1 211
Mravnostní činy	122	133	132	144	129	104	125	142	190	156
Majetkové činy	1 627	1 717	1 898	1 777	1 855	1 316	1 144	1 507	1 876	1 824
Ostatní kriminální činy	1 526	1 635	1 633	1 751	2 024	1 529	1 727	2 212	2 491	1 998
Zbývající kriminalita	1 893	1 932	1 910	2 143	2 355	2 227	2 208	2 758	3 063	2 901
Hospodářské činy	1 236	1 577	1 567	1 482	1 272	844	794	794	1 271	1 565
Celková kriminalita	7 260	7 552	7 708	7 817	8 122	6 367	6 434	7 897	9 345	9 113

Zdroj: ÚSKPV

Vysvětlivky:

* od roku 2016 – celková kriminalita je rozdílná od součtu druhů kriminality

Vývoj počtu skutků spáchaných cizinci* dle jednotlivých druhů kriminality v letech 2015–2024

Druh kriminality	2015	2016 **	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Násilné činy	935	1 030	1 059	1 044	1 042	862	837	1 042	1 111	1 259
Mravnostní činy	184	147	160	156	154	117	148	176	235	208
Majetkové činy	2 246	2 247	2 407	2 241	2 270	1 934	1 787	2 482	3 337	2 629
Ostatní kriminální činy	1 816	1 710	1 717	1 778	2 045	1 528	1 811	2 318	2 523	2 150
Zbývající kriminalita	1 966	1 973	1 927	2 211	2 424	2 274	2 284	2 825	3 136	2 958
Hospodářské činy	1 808	2 139	2 046	1 693	1 505	990	966	1 123	1 447	2 106
CELKEM	8 956	9 246	9 317	9 127	9 441	7 708	7 834	9 967	11 792	11 314

Zdroj: ÚSKPV

* včetně dodatečně objasněných skutků registrovaných v předchozích letech

** od roku 2016 – celková kriminalita je rozdílná od součtu druhů kriminality

Vývoj počtu cizinců omezených na osobní svobodě v letech 2015–2024

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
obvinění	495	535	522	542	491	344	349	374	484	420
odsouzení	1 175	1 271	1 289	1 226	1 300	1 187	1 043	1 080	1 166	1 173
Celkem	1 670	1 806	1 811	1 768	1 791	1 531	1 392	1 454	1 654	1 597

Zdroj: MS

SPECIFICKÉ PROJEKTY V OBLASTI MIGRACE A AZYLU

PROGRAM PODPORY A OCHRANY OBĚTEM OBCHODOVÁNÍ S LIDMI MV

Oběti v Programu v roce 2024 dle pohlaví

Pohlaví	Počet
Muži	5
Ženy	5
Celkem	10

Zdroj: MV

Počet obětí obchodování podle státní příslušnosti v letech 2003–2024

Rok											
Země	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Celkem
Česká republika	2	2	9	6	8	4	5	9	9	8	62
Rumunsko		7		1				1	1		10
Ukrajina	1	2	5			4		3	3	1	19
Filipíny			2	9	6	1		8			26
Slovensko	1	2	1		1			4	1	1	11
Bulharsko		1				2		1			4
Vietnam			1								1
Moldavsko			5					1			6
Mongolsko						1	6				7
Rusko											0
Nigérie			1								1
Kyrgyzstán											0
Lotyšsko								1			1
Brazílie											0
Honduras						1					1
Severní Makedonie											0
Uzbekistán											0
Thajsko											0
Srí Lanka											0
Sierra Leone				1							1
neuvejeno											0
Polsko								4			4
Pákistán								1			1
Venezuela									3		3
Kolumbie									1		1
Celkem	4	14	24	17	15	13	11	33	18	10	159

Zdroj: MV

Pozn.: Statistické údaje v tabulce neodráží celkovou situaci v oblasti obchodování s lidmi v České republice. Program je nutné vnímat jen jako jedno z možných opatření pro oběti obchodování s lidmi.

PŘEHLED PROJEKTŮ REALIZOVANÝCH V RÁMCI INTEGRACE CIZINCŮ A ŘÍZENÍ MIGRAČNÍCH TOKŮ V ROCE 2024

MINISTERSTVO VNITRA	277
Přehled projektů obcí v roce 2024:	279
Přehled projektů nestátních neziskových organizací v roce 2024:.....	281
EU zdroje.....	281
Azylový, migrační a integrační fond (AMIF) – programové období 2021–2027	282
MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ.....	284
Projekty podpořené ze státního rozpočtu na sociální služby s celostátní působností.....	284
Projekty podpořené z Operačního programu Zaměstnanost plus (OPZ+)	285
MINISTERSTVO KULTURY.....	297
Přehled integračních opatření Ministerstva kultury realizovaných v roce 2024	297
Výběrová dotační řízení	297
Přehled aktivit v oblasti muzeí a galerií v roce 2024, přispívajících k integraci cizinců.....	300
MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ	307
Pojištění cizinců.....	307
Zaměstnávání cizinců ve zdravotnictví.....	308

MINISTERSTVO VNITRA

Přehled míst, kde byly v roce 2024 poskytovány služby center na podporu integrace cizinců:

Jihočeský kraj: Bavorov, Bechyně, Benešov nad Černou, Borovany, Blatná, Budiškovice, České Budějovice, České Velenice, Český Krumlov, Čimelice, Dačice, Dolní Dvořiště, Drachkov, Drhovele, Hlavatce, Hluboká nad Vltavou, Hoslovice, Chelčice, Chyšky, Jindřichův Hradec, Kamenný Újezd, Kaplice, Kardašova Řečice, Kraselov, Kunžak, Květov, Lásenice, Ledenice, Lety, Lišov, Malenice, Milevsko, Němčice, Nová Bystřice, Nové Hrady, Nové Roudné, Opařany, Orlík nad Vltavou, Oslov, Ostrovec, Písek, Planá nad Lužnicí, Prachatice, Protivín, Ratibořské Hory, Rožmberk nad Vltavou, Římov, Sezimovo Ústí, Slavonice, Soběslav, Staré Hobzí, Stehlovice, Strakonice, Strážný, Studánky, Suchdol nad Lužnicí, Tábor, Trhové Sviny, Třeboň, Týn nad Vltavou, Velešín, Větřní, Vimperk, Vlastiboř, Vodňany, Volyně, Volary, Vráž, Všemyšlice, Vyšší Brod, Záhoří, Zdíkov, Zliv

Karlovarský kraj: Abertamy, Aš, Boží Dar, Březová, Františkovy Lázně, Habartov, Horní Slavkov, Cheb, Chodov, Jáchymov, Jenišov, Karlovy Vary, Královské Poříčí, Kraslice, Luby, Mariánské Lázně, Nejdek, Nová Role, Ostrov nad Ohří, Pernink, Pila, Sokolov, Vintřov

Liberecký kraj: Albrechtice v Jizerských horách, Cvikov, Česká Lípa, Český Dub, Doksy, Držkov, Frýdlant, Harrachov, Horka u Staré Paky, Horní Police, Hrádek nad Nisou, Jablonec nad Jizerou, Jablonec nad Nisou, Jablonné v Podještědí, Jestřebí, Jilemnice, Kamenický Šenov, Kořenov, Košťálov, Kruh, Křižany, Liberec, Libštát, Lomnice nad Popelkou, Loužnice, Mimoň, Nový Bor, Okna, Osečná, Pěnčín, Přepeře, Příšovice, Radimovice, Ralsko, Roztoky u Jilemnice, Rynoltice, Semily, Sloup v Čechách, Soběslavice, Stráž pod Ralskem, Studenec, Světlá pod Ještědem, Svijanský Újezd, Tanvald, Turnov, Vlastibořice, Zahrádka, Zákupy, Zásada, Zdislava, Železný Brod

Moravskoslezský kraj: Andělská Hora, Bílá, Bělá, Bílovec, Bohumín, Bohuslavice, Bolatice, Branka u Opavy, Bravantice, Bruntál, Brušperk, Břidličná, Budišov nad Budišovkou, Čeladná, Český Těšín, Darkovice, Dívčí hrad, Dlouhá Stráň, Dobrá, Dolní Benešov, Dolní Moravice, Frenštát pod Radhoštěm, Frýdek-Místek, Frýdlant nad Ostravicí, Fulnek, Havířov, Háj ve Slezsku, Heřmanovice, Hlučín, Hnojník, Horní Benešov, Horní Suchá, Hrabyně, Hradec nad Moravicí, Hrádek, Chvalíkovice, Chuchelná, Jablunkov, Karviná, Klimkovice, Kobeřice, Komorní Lhotka, Kopřivnice, Kravaře, Krásná, Krmelín, Krnov, Lhotka, Lomnice, Lučina, Malá Morávka, Město Albrechtice, Mikolajice, Morávka, Mořkov, Mosty u Jablunkova, Návsí, Nový Jičín, Nýdek, Odry, Oldřišov, Opava, Orlová, Ostrava, Ostravice, Petrovice u Karviné, Píšť, Příbor, Pstruží, Pustá Polom, Rýmařov, Staré Město, Starý Jičín, Staříč, Studénka, Suchdol nad Odrou, Šenov u Nového Jičína, Štěpánkovice, Štramberk, Štítina, Těrlicko, Těškovice, Trojanovice, Třinec, Václavov u Bruntálu, Vítkov, Vrbno pod Pradědem, Vřesina, Vysoká (Bartultovice), Vysoká, Vyšní Lhoty, Zátor, Životice u Nového Jičína

Olomoucký kraj: Hanušovice, Staré Město, Štítý, Zábřeh, Běloutín, Hustopeče nad Bečvou, Potštát, Konice, Náměšť na Hané, Olšany u Prostějova, Přemyslovice, Drahaný, Horní Štěpánov, Lipová, Mostkovice, Plumlov, Loučná nad Desnou, Rapotín, Ruda nad Moravou, Velké Losiny, Adamov, Olomouc, Kokory, Krčmaň, Přerov, Loštice, Mohelnice, Šumperk, Brníčko, Křelov, Břuchotín, Litovel, Šternberk, Uničov, Olomouc, Bohutín, Bělá pod Pradědem, Česká Ves, Jeseník, Písečná, Sobotín, Víkřovice, Horka nad Moravou, Lutín, Velká Bystřice, Prostějov, Dolany, Kojetín, Tovačov, Troubky, Úsov, Žádlovice, Vilémov, Červenka, Zlaté Hory, Dolní Studénky, Javorník, Žulová, Teplice nad Bečvou, Veselíčko, Lipník nad Bečvou, Hranice na Moravě, Palonín, Hněvotín, Mladeč, Nové Zámky, Bouzov, Postřelmov, Sudkov, Nový Malín, Klepáčov, Temenice, Hlubočky, Bohuňovice, Oskava, Libina, Drahanovice, Bludov, Olšany, Dlouhomilov, Lesnice, Leština, Hrabšíň, Horní Studénky, Bohdíkov, Drozdov, Jedlí, Zborov, Branná, Jindřichov, Černá Voda, Skorošice, Vápenná, Bušín, Jakubovice, Písařov, Bohuslavice Dubicko, Hrabová, Klopina, Police, Malá Morava, Rájec, Jestřebí, Zvole, Hoštejn, Krchleby, Mírov, Bílá Voda, Vlčice, Stará Červená Voda, Vidnava, Mikulovice, Šumvald, Vernířovice, Výšovice, Hraběšice, Víkřovice

Pardubický kraj: Anenská Studánka, Brněnec, Bystré, Býšť, Čankovice, Česká Třebová, Čistá, Dašice, Dětřichov, Dlouhá Třebová, Dobříkov, Dolní Roveň, Dolní Újezd, Heřmanův Městec, Hlinsko, Holice, Horní Čermná, Horní Újezd, Hrochův Týnec, Chmelík, Choceň, Chrast, Chrudim, Chvojenec, Jablonné nad Orlicí, Jevíčko, Kamenec u Poličky, Kladruby nad Labem, Kojice, Králíky, Koruna, Křičev, Lanškroun, Lázně Bohdaneč, Letohrad, Litomyšl, Luže, Městečko Trnávka, Mikulovice, Mladkov, Morašice, Moravská Třebová, Nabočany, Nasavrky, Nové Hrady, Opatov, Opatovice, Ostřetín,

Pardubice, Polička, Poříčí u Litomyšle, Přelouč, Ronov nad Doubravou, Rychnov na Moravě, Řetová, Seč, Sezemice, Skuteč, Slatiňany, Staré Hradiště, Stéblová, Svitavy, Tatenice, Trstěnice, Třemošnice, Uhersko, Ústí nad Orlicí, Vidlatá Seč, Vítějeves, Vlčnov, , Vysoké Chvojno, Vysoké Mýto, Zaječice, Žamberk

Plzeňský kraj: Plzeň, Dobřany, Chlumčany, Přeštice, Bor, Kralovice, Planá, Sušice, Tachov, Dlouhá Ves, Spálené Poříčí, Železná Ruda, Horšovský Týn, Klatovy, Nýřany, Tlučná, Vejpřnice, Vochov, Srní, Kasejovice, Nalžovské Hory, Starý Plzenec, Vrčeň, Hrádek, Strašice, Dýšina, Plasy, Třemošná, Stříbro, Kladruby, Sytno, Zbůch, Chodová Planá, Poběžovice, Babylon, Černošín, Zbiroh, Mrákov, Heřmanova Huť, Pňovany, Úlice, Česká Kubice, Studánka, Staré Sedlo, Přimda, Nýrsko, Dlouhý újezd, Staré Sedliště, Město Touškov, Chanovice, Líně, Všeruby, Dobřív, Holoubkov, Kařízek, Rokycany, Strašice, Stráž, Nepomuk, Kokašice, Konstantinovy Lázně, Kaznějov, Žilov

Zlínský kraj: Hulín, Kroměříž, Luhačovice, Napajedla, Otrokovice, Pozlovice, Rožnov pod Radhoštěm, Tlumačov, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Meziříčí, Vsetín, Zlín, Javorník, Kunovice, Babice, Buchlovice, Březolupy, Huštěnovice, Ostrožská Lhota, Topolná, Ostrožská Nová Ves, Rymice, Tupesy, Jarošov, Bystřice pod Hostýnem, Jalubí, Velehrad, Břestek, Modrá, Holešov, Chvalčov, Korytná, Staré Město, Hluk, Břest, Podolí, Horní Němčí

Kraj Vysočina: Batelov, Bohuslavice, Brtnice, Černovice, Červená Řečice, Golčův Jeníkov, Havlíčkova Borová, Havlíčkův Brod, Herálec, Horní Cerekev, Horní Dubenky, Hubenov, Humpolec, Hybrálec, Chotěboř, Jámy, Jaroměřice nad Rokytou, Jemnice, Jeřišno, Jihlava, Jiřice, Kamenice nad Lipou, Kněžice, Kněžice, Kochánov, Kožichovice, Lipnice nad Sázavou, Lipník, Luka nad Jihlavou, Mladé Bříště, Moravské Budějovice, Mrákotín, Náměšť nad Oslavou, Nová Cerekev, Nová Říše, Nové Město na Moravě, Olešná, Pacov, Pelhřimov, Počátky, Polná, Přibyslav, Rančířov, Salačova Lhota, Stará Říše, Světlá nad Sázavou, Svatka, Škrdlovice, Štoky, Tasov, Telč, Třebíč, Tři Studně, Úsobí, Valeč, Velké Meziříčí, Vír, Vladislav, Zvěstovice, Zvole, Žďár nad Sázavou, Ždírec, Ždírec nad Doubravou, Želetava, Želiv, Žirovnice

Středočeský kraj: Mladá Boleslav – Bakov nad Jizerou, Bělá pod Bezdězem, Benátky nad Jizerou, Bezděčín, Bítouchov, Bradlec, Brandýs nad Labem, Čistá, Dobruvice, Dolní Bousov, Horní Počaply, Hořín, Kněžmost, Kosmonosy, Kralupy nad Labem, Luštěnice, Mělník, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Neratovice, Obruby, Plazy, Předměřice, Radonice, Řepov, Veleň, Vinařice, Žďár, Židněves, Kutná Hora – Církvice, Čáslav, Červené Pečky, Český Brod, Dolní Bučice, Chrášťany, Kácov, Kolín, Koudelov, Kutná Hora, Ledče, Libodřice, Lysá nad Labem, Malešov, Milovice, Nové Dvory, Nymburk, Ovčáry, Poděbrady, Přerov nad Labem, Starý Kolín, Suchdol u Kutné Hory, Třebestovice, Týnec nad Labem, Uhlířské Janovice, Velim, Velký Osek, Vrdu, Zruč nad Sázavou, Žiželice, Benešov – Babice, Benešov, Březí, Dobročovice, Doubek, Jevany, Kostelec nad Černými Lesy, Křenice, Krhanice, Mirošovice, Mnichovice, Mukařov, Říčany, Velké Popovice, Sázava, Senohraby, Strančice, Struhařov, Stříbrná Skalice, Světlá, Svojetice, Tehov, Vlašim, Votice, Vyžlovka, Prosečnice, Týnec nad Sázavou, Olbramovice, Bystřice, Neveklov, Tloskov, Lešany, Nupaky, Petroupim, Zlenice, Lštění, Čerčany, Soběhrdy, Zdiměřice, Jesenice, Příbram – Beroun, Bukovany, Březnice, Čenkov, Černošice, Dobřichovice, Dobříš, Hrachov, Hluboš, Hořovice, Chotilsko, Chotětice, Jince, Kamýk nad Vltavou, Korkyně, Králův Dvůr, Kosova Hora, Kytín, Láz, Lhota u Příbrami, Milín, Obecnice, Počepice, Příbram, Rožmitál pod Třemšínem, Řevnice, Sádek, Sedlčany, Sedlec-Prčice, Svatý Jan, Zbuzany, Zdice, Žebrák, Kladno – Buštěhrad, Dolany, Hostivice, Jeneč, Kladno, Lány, Slaný, Nové Strašecí, Rakovník, Řevničov, Stehelčevy, Středokluky, Unhošť

Přehled projektů obcí v roce 2024:

č.	Příjemce dotace	Přehled projektů obcí v roce 2024	Výše dotace od MV
1	Město Blansko	Blansko pro všechny: „Místo, kde se spojujeme.“	635 740,00 Kč
2	Statutární město Brno	Integrace cizinců ve městě Brně V.	1 328 565,00 Kč
3	Město Břeclav	Integrace cizinců ve městě Břeclavi 5	1 425 000,00 Kč
4	Město Buštěhrad	Pokračování pomoci s integrací držitelů DO v Buštěhradě	1 463 542,00 Kč
5	Město Česká Lípa	Integrace cizinců a držitelů dočasné ochrany v České Lípě v roce 2024	2 147 200,00 Kč
6	Statutární město České Budějovice	Ukrajinské komunitní centrum NADIJA v roce 2024	1 100 000,00 Kč
7	Dobrovolný svazek obcí Český Brod-Doubravčice	Českobrodsko společně II	1 330 653,00 Kč
8	Český Krumlov	Infopoint Ukrajina – Koordinační centrum, Český Krumlov	604 200,00 Kč
9	STATUTÁRNÍ MĚSTO DĚČÍN	Integrace držitelů dočasné ochrany v roce 2024 v Děčíně	1 752 229,00 Kč
10	Město Dvůr Králové nad Labem	Integrační aktivity pro držitele dočasné ochrany 2024 na území ORP Dvůr Králové nad Labem	1 344 527,00 Kč
11	Havířov	Integrace držitelů dočasné ochrany v Havířově pro rok 2024	1 095 787,00 Kč
12	Město Havlíčkův Brod	Sociální začleňování cizinců na území města Havlíčkův Brod XVI	475 800,00 Kč
13	Hlavní město Praha	Praha – metropole všech 2024	1 774 747,00 Kč
14	Statutární město Hradec Králové	Podpora integrace držitelů dočasné ochrany v Hradci Králové 2024	1 139 600,00 Kč
15	Choceň	Pokračování v integraci ukrajinských spoluobčanů v Chocni	237 500,00 Kč
16	Ivančice	Integrace držitelů dočasné ochrany v ORP Ivančice	968 050,00 Kč
17	Městys Jedovnice	Jazykový kurs češtiny pro cizince	57 000,00 Kč
18	Statutární město Jihlava	Centrum humanitární pomoci v Jihlavě - 2024	987 840,00 Kč
19	Město Kadaň	Multikulturní Kadaň 2024	2 550 771,00 Kč
20	Lednice	Integrujeme v Lednici II.	1 164 600,00 Kč
21	Město Letohrad	Město Letohrad – podpora integrace držitelů dočasné ochrany v roce 2024	1 349 000,00 Kč
22	Statutární město Liberec	Adaptační program pro cizince v Liberci na rok 2024	2 025 200,00 Kč
23	Litomyšl	Žijeme zde spolu 2024	3 506 025,00 Kč
24	Loukovec	Společně se setkávat a žít 2024	129 350,00 Kč
25	Mariánskolázeňsko	Integrace ukrajinských cizinců na Mariánskolázeňsku 2024	957 201,00 Kč
26	Statutární město Mladá Boleslav	Prohlubování integrace cizinců v okrese Mladá Boleslav	2 311 224,00 Kč
27	MĚSTO MORAVSKÝ KRUMLOV	Přímá práce s držiteli dočasné ochrany v Moravském Krumlově	30 000,00 Kč
28	Statutární město Opava	Adaptace a integrace ukrajinských válečných uprchlíků na území statutárního města Opavy 2024	2 756 448,00 Kč
29	Statutární město Ostrava	Podpora adaptace a integrace držitelů dočasné ochrany v Ostravě 2024	1 628 019,00 Kč
30	Město Ostrov	Integrace držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny na území ORP Ostrov v roce 2024	456 000,00 Kč
31	Statutární město Pardubice	Podpora integračních aktivit – Pardubice 2024	1 326 197,00 Kč

Přehled projektů realizovaných v rámci integrace cizinců a řízení migračních toků v roce 2024

32	Město Písek	Adaptace a integrace ukrajinských uprchlíků v Písku IV	2 283 719,00 Kč
33	Statutární město Plzeň	Integrace držitelů dočasné ochrany v Plzni 2024	1 759 943,00 Kč
34	MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 3	Praha 3 – Společné soužití 2024	1 656 643,00 Kč
35	Městská část Praha 4	Žijeme na čtyřce společně 2024	2 038 106,00 Kč
36	Městská část Praha 5	Podpora vzdělávacích a sociokulturních aktivit směřujících k integraci cizinců v roce 2024 na území městské části Praha 5	1 088 225,00 Kč
37	Městská část Praha 6	Podpora jazykové a socio-kulturní integrace cizinců	1 157 442,00 Kč
38	Městská část Praha 7	Podpora integrace cizinců na území MČ Praha 7 v roce 2024	1 766 008,00 Kč
39	Městská část Praha 9	Projekt na podporu integrace držitelů dočasné ochrany MČ Praha 9	1 279 207,00 Kč
40	Městská část Praha 10	Komplexní integrační projekt MČ Praha 10: rok 2024	2 475 000,00 Kč
41	Městská část Praha 11	Podpora integrace cizinců v MČ Praha 11	1 775 414,00 Kč
42	Městská část Praha 12	Integrace cizinců MČ Praha 12 – rok 2024	1 571 198,00 Kč
43	Městská část Praha 13	Společná adresa – Praha 13	1 025 900,00 Kč
44	Městská část Praha 14	Integrace cizinců v Praze 14 v roce 2024	2 540 002,00 Kč
45	MČ Praha-Libuš	Podpora integrace na území MČ Praha-Libuš v roce 2024	2 078 956,00 Kč
46	MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA-SUCHDOL	SUCHDOLSKÁ PŮDA POMÁHÁ 2024	807 025,00 Kč
47	Statutární město Přerov	Podpora a integrace ukrajinských uprchlíků ve městě Přerově - 2024	200 811,00 Kč
48	Sdružení mikroregion Rožnovsko	Rožnovsko pomáhá a integruje	1 757 915,00 Kč
49	Město Starý Plzenec	Sbližování skrze společné prožitky	1 485 114,00 Kč
50	Svazek obcí SEVER	Svazek obcí SEVER pro Ukrajinu 2024	972 477,00 Kč
51	Tachov	Koordinace, preventivní a aktivizační programy pro držitele dočasné ochrany a další skupiny cizinců v Tachově	990 755,00 Kč
52	Statutární město Teplice	Podpora integrace držitelů dočasné ochrany v roce 2024 - Teplice	3 083 494,00 Kč
53	Město Turnov	Jsmě v tom společně – jazykové kurzy, mimoškolní aktivity pro děti, setkávání rodin s dětmi, program podpory školní úspěšnosti	617 310,00 Kč
54	Město Týnec nad Sázavou	Výuka českého jazyka pro dospělé cizince z Ukrajiny v Týnci nad Sázavou 2024	118 750,00 Kč
55	Statutární město Ústí nad Labem	Podpora integrace držitelů dočasné ochrany na území statutárního města Ústí nad Labem 2024	1 999 543,00 Kč
56	Město Valašské Meziříčí	Podpora integrace držitelů dočasné ochrany ve Valašském Meziříčí v roce 2024	1 682 438,00 Kč
57	Město Vrchlabí	Podpora integrace držitelů dočasné ochrany ve správním území ORP Vrchlabí v roce 2024	213 750,00 Kč
58	Statutární město Zlín	Podpora integrace držitelů dočasné ochrany v ORP Zlín II	2 320 946,00 Kč
59	Město Znojmo	Tlumočnice a koordinátorka poskytování informací a pomoci držitelům dočasné ochrany v ORP Znojmo – integrační pracovník	382 000,00 Kč
60	Město Žatec	BAREVNÝ ŽATEC 2024	475 000,00 Kč
61	Město Kašperské Hory	Všichni stejní, přesto rozdílní II	165 015,00 Kč
62	Město Lišov	Výuka českého jazyka pro dospělé a děti ve věku 15-18 let z Ukrajiny	42 750,00 Kč

Přehled projektů realizovaných v rámci integrace cizinců a řízení migračních toků v roce 2024

63	Město Mělník	Integrační a informační centrum pro ukrajinské uprchlíky	228 000,00 Kč
64	Městská část Praha 6	Učíme se česky, hezky, hezky, hezky	616 740,00 Kč
65	Městská část Praha 7	Podpora integrace cizinců na území MČ Praha 7 v roce 2024–2. kolo	576 324,15 Kč
66	MČ Praha 11	Podpora integrace cizinců v MČ Praha 11 – druhé kolo	740 243,00 Kč
67	Město Starý Plzenec	Sbližování skrze společné prožitky – rozšíření	448 875,00 Kč
68	Statutární město Teplice	Podpora integrace držitelů dočasné ochrany v roce 2024 – Teplice – II. etapa	1 579 073,00 Kč
			86 058 126,15 Kč

Přehled projektů nestátních neziskových organizací v roce 2024:

č.	Příjemce dotace	Přehled projektů nestátních neziskových organizací v roce 2024	Výše dotace od MV
1	Arcidiecézní charita Olomouc	PODPORA INTEGRACE CIZINCŮ	4 410 295,00 Kč
2	Arcidiecézní charita Praha	ASISTENCE A PORADENSTVÍ CIZINCŮM V PRAZE	6 363 350,00 Kč
3	Centrum pro integraci cizinců	Asistence na pracovištích OPC OAMP ve Středočeském kraji 2024	519 459,00 Kč
4	Diecézní charita Brno	Asistenční služby na Oddělení pobytu cizinců Jihomoravský kraj X.	5 211 750,00 Kč
5	Diecézní charita České Budějovice	Asistenční služby poskytované cizincům na pracovišti OAMP České Budějovice XII.	2 506 392,00 Kč
6	Diecézní charita Plzeň	ASISTENČNÍ SLUŽBY NA PRACOVIŠTI OAMP MV ČR V PLZNI X.	1 800 000,00 Kč
7	Diecézní katolická charita Hradec Králové	PODPORA INTEGRACE CIZINCŮ	1 452 000,00 Kč
8	Dobrovolnické centrum Kladno, z. s.	INTEGRACE CIZINCŮ 2024	1 726 107,00 Kč
9	MOST pro	INFORMAČNÍ STŘEDISKO PRO CIZINCE	1 149 970,00 Kč
10	Poradna pro integraci	ASISTENCE CIZINCŮ ZE TŘETÍCH ZEMÍ NA PRACOVIŠTÍCH OAMP V ÚSTECKÉM KRAJI	3 932 493,00 Kč
11	VÚPSV	INTEGRACE CIZINCŮ Z TŘETÍCH ZEMÍ V ČR	782 740,00 Kč
12	VÚPSV	VÝMĚNA ZNALOSTÍ A ZKUŠENOSTÍ V OBLASTI INTEGRACE	1 145 444,00 Kč
			31 000 000,00 Kč

Přehled projektů pro zajištění pořádání adaptačně integračních kurzů v roce 2024:

č.	Příjemce dotace	Přehled projektů pro zajištění pořádání AIK v roce 2024	Výše dotace od MV
1	Diecézní katolická charita Hradec Králové	Adaptačně integrační kurzy 2024 v Královéhradeckém kraji	2 000 000,00 Kč
2	Integrační centrum Praha, o.p.s.	AIK ICP 24	9 999 162,88 Kč
3	Centrum pro cizince Jihomoravského kraje, z. ú.	Adaptačně-integrační kurzy 2024 v Jihomoravském kraji	4 199 966,00 Kč
4	Poradna pro integraci, z.ú.	ADAPTAČNĚ INTEGRAČNÍ KURZY 2024 V ÚSTECKÉM KRAJI	1 745 742,00 Kč
5	Slovo 21, z. s.	VÍTEJTE V ČESKÉ REPUBLICE 2024	6 199 099,00 Kč
			24 143 969,88 Kč

EU ZDROJE

Přehled projektů realizovaných v rámci integrace cizinců a řízení migračních toků v roce 2024

V rámci fondů EU v oblasti vnitřních věcí probíhala v kalendářním roce 2024 realizace následujícího programu, který je relevantní pro Zprávu o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky.

Azylový, migrační a integrační fond (AMIF) – programové období 2021–2027

V roce 2024 byla zahájena realizace níže uvedených projektů v rámci OP AMIF. V převážné většině se jedná o víceleté projekty. Přehled všech realizovaných projektů, včetně dříve zahájených, lze nalézt na webových stránkách Ministerstva vnitra.

Projekty zahájené z AMIF v roce 2024

Žadatel	Název projektu	Finanční podpora z AMIF	Celková hodnota projektu
Specifický cíl 1 - Azyl			
Ministerstvo spravedlnosti	Provozní podpora azylových úseků správních soudů	15 780 879,60 Kč	15 780 879,60 Kč
Ministerstvo vnitra	Posílení azylového řízení ve všech stupních a aktivit OAMP ve vnější dimenzi (AZYL)	28 730 023,19 Kč	38 306 697,58 Kč
Ministerstvo vnitra	Zřízení oddělení na podporu implementace nařízení o EUAA (IMP-EUAA)	24 428 425,56 Kč	24 428 425,56 Kč
Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR, z.s.	Právní a sociální poradenství pro žadatele o mezinárodní ochranu	13 073 209,69 Kč	17 430 946,25 Kč
Specifický cíl 2 - Integrace			
Integrační centrum Praha o.p.s.	V Praze jsme doma: Společná cesta k integraci	3 791 011,65 Kč	5 054 682,20 Kč
Slovo 21, z. s.	Nejsme si cizí	4 496 962,50 Kč	5 995 950,00 Kč
Člověk v tísni, o.p.s.	Integrační kompas	3 445 005,00 Kč	4 593 340,00 Kč
META, o.p.s. - Podpora příležitostí ve vzdělávání	Informace na dosah – podpora adaptace rodin s dětmi v ČR	4 499 351,59 Kč	5 999 135,45 Kč
Slovo 21, z. s.	Nový domov v ČR 2024-2026	3 749 235,00 Kč	4 998 980,00 Kč
Slovo 21, z. s.	Posílení interkulturních kompetencí 2024-2026	8 241 082,50 Kč	10 988 110,00 Kč
Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra	Provoz Center na podporu integrace cizinců SUZ MV	187 401 369,96 Kč	249 868 493,28 Kč
Diecézní charita Brno	Ubytování pro osoby z Ukrajiny v Kraji Vysočina	4 576 176,00 Kč	5 084 640,00 Kč
Diecézní charita České Budějovice	S Charitou jako doma	14 560 560,00 Kč	16 178 400,00 Kč
KOTEC o.p.s.	Zabydlování – Karlovarský kraj	23 296 896,00 Kč	25 885 440,00 Kč
Arcidiecézní charita Praha	Pryč z ubytovny	15 392 592,00 Kč	17 102 880,00 Kč
Spolek RAZOM pro Ukrajinu	Z ubytovny do bytu	10 358 798,40 Kč	11 509 776,00 Kč
Centrum pro cizince Jihomoravského kraje, z. ú.	Podpora bydlení pro vysídlené osoby z Ukrajiny v Jihomoravském kraji	10 123 056,00 Kč	11 247 840,00 Kč
Spolek PORTAVITA	Podpora bydlení vysídlených osob v Moravskoslezském kraji PORTAVITA	27 734 400,00 Kč	30 816 000,00 Kč

Přehled projektů realizovaných v rámci integrace cizinců a řízení migračních toků v roce 2024

Poradna pro integraci, z. ú.	Podpora bydlení držitelům dočasné ochrany v Ústeckém kraji	15 558 998,40 Kč	17 287 776,00 Kč
Spolek pro rozvoj lidských zdrojů Liberec	Zlepšení postavení držitelů dočasné ochrany vysídlených z Ukrajiny na trhu práce v ČR	7 903 306,08 Kč	8 781 451,20 Kč
Univerzita Karlova	Čeština je klíč – jazykové kurzy pro Ukrajince	14 138 270,17 Kč	15 709 189,08 Kč
Diecézní katolická charita Hradec Králové	Kurzy českého jazyka pro vysídlené osoby z Ukrajiny	10 248 177,89 Kč	11 386 864,32 Kč
Slovo 21, z. s.	Výukou českého jazyka k lepší integraci	9 946 462,50 Kč	11 051 625,00 Kč
Diecézní charita Plzeň	S Charitou za lepší češtinou	10 429 672,50 Kč	11 588 525,00 Kč
Ukrajinská iniciativa jižní Moravy z.s.	Prezenční a online výuka češtiny pro Ukrajince s dočasnou ochranou se zaměřením na kraje: Jihomoravský, Olomoucký, Moravskoslezský, Královéhradecký a kraj Vysočina	14 239 496,70 Kč	15 821 663,00 Kč
Mezinárodní organizace pro migraci (IOM)	Mosty k integraci: vzdělávání a práce v ČR	8 842 147,15 Kč	9 824 607,94 Kč
InBáze, z. s.	Cesta ke kvalitní práci – podpora profesní integrace	5 715 042,05 Kč	6 350 046,72 Kč
InBáze, z. s.	Čeština pro Ukrajinu	10 644 350,07 Kč	11 827 055,63 Kč
Integrační centrum Praha o.p.s.	Podpora držitelů dočasné ochrany vysídlených z Ukrajiny pro lepší uplatnění na českém trhu práce	8 225 796,24 Kč	9 139 773,60 Kč
NAVIGO Praha z.s.	Výuka českého jazyka pro držitele dočasné ochrany z Ukrajiny.	15 432 639,30 Kč	17 147 377,00 Kč
Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i.	VEIC – Výzkum a evaluace integrace cizinců z třetích zemí	5 992 980,15 Kč	7 990 640,20 Kč
Specifický cíl 3 - Návraty			
Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR, z.s.	Právní poradenství osobám nespňujícím podmínky vstupu či pobytu	3 506 960,56 Kč	4 675 947,41 Kč
Mezinárodní organizace pro migraci (IOM)	Návratová a reintegrační podpora u dobrovolných návratů státních příslušníků třetích zemí 2024-2026	10 796 284,98 Kč	11 995 872,20 Kč
Ministerstvo vnitra	Vybudování cizineckého informačního systému druhé generace (CIS II) včetně implementace RECAMAS v prostředí České republiky	50 888 302,99 Kč	67 851 070,65 Kč

Zdroj: MV

V roce 2024 byl v rámci OP AMIF ukončen jeden projekt.

Projekt ukončený z AMIF v roce 2024

Žadatel	Název projektu	Finanční podpora z AMIF	Celková hodnota projektu
Specifický cíl 2 - Integrace			
Ministerstvo vnitra	Vybavení pracovišť zařízeními pro čtení a validaci datových prvků	6 724 950,00 Kč	8 966 600,00 Kč

Zdroj: MV

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

PROJEKTY PODPOŘENÉ ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU NA SOCIÁLNÍ SLUŽBY S CELOSTÁTNÍ PŮSOBNOSTÍ

V období 1. 1. – 31. 12. 2024 odbor inspekcí, výkonu akreditací, financování v oblasti sociálních služeb, sociálněprávní ochrany dětí a sociální práce MPSV poskytl ze státního rozpočtu na sociální služby s místní/regionální, nadregionální a celostátní působností, jejichž převažující cílovou skupinou byli cizí státní příslušníci, dotace ve výši **31 555 110 Kč**. Jedná se především o poskytování sociálního poradenství a sociální prevence cílové skupině imigrantů a azylantů. Sociálních služeb s místní, regionální nebo i celostátní působností, jejichž převažující cílovou skupinou byli imigranti a azylanti, bylo v roce 2024 v počtu 8:

Druh služby	Název poskytovatele	Název služby	Místní pokrytí službou	Výše přiznané dotace k 31. 12. 2024
domy na půl cesty	Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s.	Podporované bydlení pro mladé uprchlíky	Česká republika	1 507 800 Kč
odborné sociální poradenství	Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s.	Odborné sociální poradenství imigrantům a azylantům	Česká republika	2 329 110 Kč
	Centrum pro integraci cizinců, o.p.s.	Sociální poradenství pro migranty	Česká republika	8 842 400 Kč
	Poradna pro integraci, z.ú.	Odborné sociální poradenství	Česká republika	7 040 700 Kč
sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Centrum pro integraci cizinců, o.p.s.	Hermiona	Česká republika	4 541 900 Kč
	Poradna pro integraci, z.ú.	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Česká republika	3 964 500 Kč
sociální rehabilitace	Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s.	sociální rehabilitace	Česká republika	1 302 200 Kč
terénní programy	Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s.	Terénní programy	Česká republika	3 534 300 Kč
Celkem				31 555 110 Kč

Zdroj: MSPV

PROJEKTY PODPOŘENÉ Z OPERAČNÍHO PROGRAMU ZAMĚSTNANOST PLUS (OPZ+)⁸⁸

V roce 2024 byly v realizaci projekty z následujících výzev:

Výzva č. 03_22_043 s názvem „Podpora sociálního začleňování cílových skupin (1)“

Cílem výzvy byla podpora sociálního začleňování specifických cílových skupin, které spadají pod osoby ohrožené sociálním vyloučením nebo osoby sociálně vyloučené. Jednou z podpořených cílových skupin byli „migranti a azylanti“. Cílová skupina zahrnovala žadatele o azyl, uznané azylanty, cizince s uděleným vízem k pobytu nad 90 dnů, dlouhodobým nebo trvalým pobytem v ČR.

V roce 2024 byly v realizaci tyto projekty:

Název realizátora	Název projektu	Trvání projektu od	Trvání projektu do	Náklady celkem
Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s.	Integrační aktivity pro cizince	01.01.2024	31.12.2026	8 605 312,50
		Projekt je zaměřen na poskytování podpory osobám s migrační minulostí, které žijí na území ČR a potýkají se s nedostatky ve znalosti českého jazyka, s nedostatečnou informovaností o právech a povinnostech či se sociokulturní nedostatečností, nebo také s neznalostí právních předpisů v oblasti rodinného i pracovního práva. Příjemce realizuje projekt v 6 krajích – Hlavní město Praha, Středočeský kraj, Plzeňský kraj, Ústecký kraj, Jihomoravský kraj a Moravskoslezský kraj. Projektem má být podpořeno 240 unikátních osob.		
R - Mosty, z.s.	Husitská pomáhá	01.11.2023	31.10.2026	8 745 725,00
		Projekt je zaměřen na vytvoření a realizaci komplexního programu podpory osob sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením (migranti a azylanti, osoby bez přístřeší nebo osoby žijící v nejistém bydlení, osoby ohrožené násilím, osoby ohrožené závislostmi) přebývajících na území Prahy 3. Projekt je realizován ve spolupráci příjemce R-Mosty z.s. a partnera MČ Praha 3 prostřednictvím přímé odborné práce (poradenství, svépomocné a terapeutické skupiny, terénní práce se zdravotní službou a podpora migrantů) a zaměřuje se na předcházení a řešení negativních aspektů spojených se sociálním vyloučením vybraných skupin osob. Projektem má být podpořeno 100 osob s nadbagatelní podporou a 250 osob s bagatelní podporou.		
South East Asia - liaison, z.s.	Vietnamské centrum pro zdravou rodinu	01.09.2023	31.08.2026	7 975 850,00
		Projektem příjemce reaguje se zapojenými aktéry na identifikovaný problém nedostatečných kompetencí některých vietnamských rodičů pro výchovu dětí a jejich školní docházku v českém systému. Tato skutečnost způsobuje ohrožení či sociální vyloučení jejich dětí v rámci naší společnosti. Cílem projektu je podpora aktivizačního programu vietnamských rodičů vedoucí ke spolupráci s dětmi v počtu cca 300 osob včetně dětí, program zahrnuje poradenství, semináře a dvoulektorovanou výuku českého jazyka. Místem realizace je hl.m.Praha.		

Zdroj: MPSV

⁸⁸ Pouze projekty, kde jsou cizinci (resp. imigranti a azylanti) hlavní cílovou skupinou.

Výzva č. 03_22_101 s názvem „Podpora sociálního bydlení zejména osob z Ukrajiny“

Cílem aktivit bylo zajistit podporu sociálního začleňování osob v bytové nouzi a bytovou nouzí ohrožených spočívající v přímé podpoře cílové skupiny zejména v podpoře zabydlování do bytů s podporou sociální práce a v podpoře integrovaného řešení bytové nouze včetně systémového ukotvení.

V roce 2024 byly v realizaci tyto projekty:

Název realizátora	Název projektu	Trvání projektu od	Trvání projektu do	Náklady celkem
Město Krnov	Sociální začleňování osob v bytové nouzi na území města Krnova	01.04.2023	31.03.2026	16 631 720,00
NADĚJE	Bydlení pro ukrajinské rodiny a ženy bez domova – NADĚJE Litoměřice	01.05.2023	30.04.2026	19 663 345,80
Romodrom o.p.s.	Housing first pro uprchlíky z Ukrajiny	01.07.2023	30.06.2026	11 217 220,00
R – Mosty, z.s.	Férové bydlení	01.06.2023	31.05.2026	10 325 428,40
Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s.	Podpora uprchlíků v oblasti bydlení v Jihomoravském kraji	01.09.2023	30.06.2026	9 501 282,00
Dobrovolnické centrum, z.s.	Bydlím v Ústí nad Labem	01.07.2023	30.06.2026	13 151 093,20
Sociální bydlení Sever, z.s.	Sociální bydlení v Mostě a Ústí nad Labem	01.08.2023	31.01.2026	21 435 120,00
STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC	Liberecká nájemní agentura	01.09.2023	30.06.2026	9 736 300,00

Zdroj: MPSV

Výzva č. 03_22_099 s názvem „Služby na podporu sociálního začleňování osob z Ukrajiny“

Cílem výzvy byla podpora sociálního začleňování osob z Ukrajiny, která souvisí s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. Jedná se o podporu zranitelných osob a skupin osob z důvodu odlišného sociokulturního prostředí vstoupivších na území České republiky v souvislosti s bezpečnostní situací na Ukrajině.

V roce 2024 byly v realizaci tyto projekty:

Název projektu	Žadatel	Celkové náklady	Zaměření aktivit	Místo realizace
Ukrajinské centrum Brno – dostupná podpora pro osoby prchající před válkou	Ukrajinská iniciativa jižní Moravy z.s.	8 042 160,00	tlumočnické a překladatelské služby, interkulturní práce, kurzy ČJ	Brno
Charita Hvězda pomáhá ukrajinským rodinám	CHARITA HVĚZDA z.s.	1 827 493,92	potravinová a materiální pomoc	Horoměřice
HNÍZDO – začleňování mladistvých z Ukrajiny v Praze	Armáda spásy v České republice, z. s.	9 982 560,00	podpora ohrožených dětí a mladistvých, sociální poradenství, komunitní aktivity (sociokulturní orientace), doprovody na instituce/úřady, interkulturní práce	Praha

Přehled projektů realizovaných v rámci integrace cizinců a řízení migračních toků v roce 2024

Sociální začleňování držitelů dočasné ochrany z Ukrajiny	RATOLEST BRNO, z.s.	4 452 000,00	interkulturní práce, volnočasové aktivity pro děti a mládež	Brno, Hustopeče, Kuřim, Židlochovice, Pohořelice
Podpora lidem z Ukrajiny na Jesenicku	Darmoděj z.ú.	9 867 900,00	komunitní aktivity (sociokulturní orientace), potravinová a materiální pomoc, volnočasové aktivity pro děti, právní poradenství, psychologická/psychoterapeutická podpora	Jeseník
Routa - žijeme v ČR	Rodinné centrum ROUTA, z.s.	4 486 588,40	koordinace aktivit na lokální úrovni, sociální/právní poradenství, potravinová a materiální pomoc, doprovody na instituce/úřady, psychologická/psychoterapeutická podpora, interkulturní práce, hlídání/dětský klub, tlumočení a překlady, kurzy ČJ, komunitní aktivity (sociokulturní orientace)	Čelákovice
Komplexní podpora ukrajinských uprchlíků na Prostějovsku	Žebřík, z. s.	5 685 120,00	sociální poradenství, podpora při orientaci na trhu práce, podpora přístupu k bydlení, tlumočení a překlady, doprovody na instituce/úřady, komunitní aktivity (sociokulturní orientace), potravinová a materiální pomoc, kurzy ČJ, hlídání/dětský klub	Prostějov
Podpora ukrajinských uprchlíků v Žamberku	Cesta pro rodinu, z.ú.	1 638 339,64	kurzy ČJ, potravinová a materiální pomoc, komunitní aktivity (sociokulturní orientace), volnočasové aktivity pro děti, právní a finanční poradenství, psychologická/psychoterapeutická podpora	Žamberku
F POINT Plus	F POINT z.s.	7 595 212,80	kurzy ČJ, interkulturní práce, volnočasové aktivity pro děti	Jihlava
Poskytování informací a asistence uprchlíkům z Ukrajiny	Romodrom o.p.s.	9 845 539,20	podpora rodin a osob v akutní krizové situaci, sociální poradenství, interkulturní práce, doprovody na instituce/úřady, podpora orientace na trhu práce	Praha, Jihlava, Třešť, Horní Slavkov, Luby, Lipová Lázeň, Vápenná, České Budějovice, Prachatice, Pístitina, Deštné v Orlických horách, Rokytnice v Orlických horách, Semínova Lhota a Třebechovice pod Orebem

Přehled projektů realizovaných v rámci integrace cizinců a řízení migračních toků v roce 2024

Komunitní centrum a Asistenční centrum pro uprchlíky z Ukrajiny Plzeň	Diecézní charita Plzeň	9 999 920,00	kurzy ČJ, komunitní aktivity (sociokulturní orientace), volnočasové aktivity pro děti, psychologická/psychoterapeutická podpora, interkulturní práce, hlídání/dětský klub, sociální poradenství, doprovázení na instituce/úřady, tlumočení/překlady	Plzeň
Podpora a pomoc lidem z Ukrajiny v Bohumíně, Havířově a Karvině	Armáda spásy v České republice, z. s.	9 386 630,40	kurzy ČJ, psychologická/psychoterapeutická podpora, potravinová a materiální pomoc, komunitní aktivity (sociokulturní orientace), podpora orientace na trhu práce, podpora přístupu k bydlení	Bohumín, Havířov, Karviná
Integrační a komunitní centrum Svit	Diecézní charita Litoměřice	7 650 720,00	sociální poradenství, tlumočení/překlady, doprovody na instituce/úřady, interkulturní práce, komunitní aktivity (sociokulturní orientace), koordinace aktivit na lokální úrovni	Litoměřice
Začátek v cizí zemi	Regionální klub podnikatelek a manažerek, z.s.	1 805 860,00	podpora při orientaci na trhu práce, psychologická/psychoterapeutická podpora, právní poradenství, tlumočení/překlady, komunitní aktivity (sociokulturní orientace), volnočasové aktivity pro děti, hlídání/dětský klub	Jihočeský kraj
Integrační služby Střediska pomoci	Charita Písek	4 807 824,00	sociální poradenství, potravinová a materiální pomoc,	Písek, Milevsko
Interkulturní podpora pro osoby z Ukrajiny	Teen Challenge International ČR	3 860 808,00	sociální poradenství, interkulturní práce, doprovázení na instituce/úřady, tlumočení, komunitní aktivity (sociokulturní orientace), hlídání/dětský klub	Brno
Prostor pro adaptaci	Prostor plus o.p.s.	7 112 618,24	koordinace aktivit na lokální úrovni, tlumočení/překlady, interkulturní práce, sociální poradenství, psychologická/psychoterapeutická podpora	Kutná Hora, Kolín
Společně silné - Vesna jako kotva integrace	Ženský vzdělávací ústav Brno, z.ú.	6 406 344,00	potravinová a materiální pomoc, hlídání/dětský klub, komunitní aktivity (sociokulturní orientace), volnočasové aktivity pro děti, kurzy ČJ, podpora orientace na trhu práce	Brno

Přehled projektů realizovaných v rámci integrace cizinců a řízení migračních toků v roce 2024

Sociální služby pro lidi na spektru autismu v Praze	Za sklem o.s.	9 372 837,60	sociální služba (OSP, SAS)	Praha
Ukrajinci mezi námi	Charita Zábřeh	2 230 200,00	komunitní aktivity (sociokulturní orientace), potravinová a materiální pomoc, sociální poradenství, doprovody na instituce/úřady, psychologická/psychoterapeutická podpora, kurzy ČJ	Loštice, Zábřeh, Mohelnice, Svojanov, Doubravice
Pomoc uprchlíkům z Ukrajiny	LEADER ACADEMY o.p.s.	5 871 600,00	koordinace aktivit na lokální úrovni, kurzy ČJ, potravinová a materiální pomoc, komunitní aktivity (sociokulturní orientace), právní a finanční poradenství, podpora orientace na trhu práce, volnočasové aktivity pro děti, hlídání/dětský klub	Kadaň, Podbořany, Žatec
InBáze pro Ukrajinu	InBáze, z. s.	8 750 319,76	komunitní aktivity (sociokulturní orientace), interkulturní práce, podpora orientace na trhu práce, sociální poradenství, psychologická/psychoterapeutická podpora	Praha
Pomáháme společně - komplexní podpora sítě služeb pro ohrožené rodiny s dětmi z Ukrajiny na území ORP Chrudim	Amalthea z.s.	8 985 925,20	koordinace aktivit na lokální úrovni, komunitní aktivity (sociokulturní orientace), psychologická/psychoterapeutická podpora, volnočasové aktivity pro děti, podpora ohrožených dětí/mladistvých/rodin, hlídání/dětský klub	Chrudim
Integrace osob z Ukrajiny v mikroregionu LBC - JBC	EDUCA QUALITY, z.s.	7 972 070,40	komunitní aktivity (sociokulturní orientace), kurzy ČJ, tlumočení/překlady, podpora orientace na trhu práce, právní a finanční poradenství	Liberec, Jablonec nad Nisou
Pomoc osobám z Ukrajiny při začleňování do české společnosti	Spolek Krumlovské maminky	7 559 479,20	kurzy ČJ, interkulturní práce, doprovody na instituce/úřady, tlumočení/překlady, podpora orientace na trhu práce, podpora přístupu k bydlení, volnočasové aktivity pro děti, podpora ohrožených dětí/mladistvých, hlídání/dětský klub	Český Krumlov, Zubčice, Mirkovice, Přídolí, Velešín, Benešov nad Černou
Komplexní podpora uprchlíků a jejich rodin v TULIPANU	Sdružení TULIPAN, z.s.	3 624 056,80	sociální/právní poradenství, interkulturní práce, podpora orientace na trhu práce, volnočasové aktivity pro děti, kurzy ČJ, doprovázení na instituce/úřady	Liberec, Jablonec nad Nisou

Přehled projektů realizovaných v rámci integrace cizinců a řízení migračních toků v roce 2024

Na odnomu korabli	MAS Frýdlantsko, z.s.	5 603 808,00	sociální poradenství, doprovody na instituce/úřady, interkulturní práce, komunitní aktivity (sociokulturní orientace), potravinová a materiální pomoc	Frýdlant, Raspenava, Hejnice, Lázně Libverda, Nové Město pod Smrkem
Společně to zvládneme	Meridiem o.p.s.	6 860 504,00	sociokulturní orientace, sociální poradenství, interkulturní práce, doprovázení na instituce/úřady, tlumočení/překlady, hlídání/dětský klub	Říčany
KOLEJE – začleňování lidí z Ukrajiny v Praze	Armáda spásy v České republice, z.s.	4 389 840,00	koordinace aktivit a aktérů na lokální úrovni, doprovody na instituce/úřady, interkulturní práce, sociální poradenství	Praha
Charita integruje ukrajinské uprchlíky na jihu Čech	Diecézní charita České Budějovice	9 945 630,80	kurzy ČJ, tlumočnické a překladatelské služby, potravinová a materiální pomoc, sociokulturní orientace, doprovody na instituce/úřady, komunitní aktivity, psychologická/psychoterapeutická, volnočasové aktivity pro děti, koordinace aktivit a aktérů na lokální úrovni	České Budějovice

Zdroj: MPSV

Výzva č. 03 23 054 s názvem „Služby na podporu sociálního začleňování osob z Ukrajiny (2)“

Cílem výzvy byla podpora sociálního začleňování osob z Ukrajiny, která souvisí s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invází vojsk Ruské federace, a to na území těch obcí (popř. obcí s rozšířenou působností), kde potřeba řešení sociální situace válečných uprchlíků není dostatečně řešena, zejména území s vysokou koncentrací osob s přiděleným nouzovým ubytováním v souvislosti s válkou na Ukrajině⁸⁹.

V roce 2024 byly v realizaci tyto projekty:

Název projektu	Žadatel	Celkové náklady	Klíčové aktivity	Místo realizace
UA Pixla – poskytnutí nízkoprahových sociálních služeb ukrajinským dětem a mládeži	Ponton, z.s.	3 711 309,84	NZDM; metoda streetworking	Plzeň
Jsme připraveni Vám pomoci	Spolek Oberig CZ	1 766 268	poradenství v oblasti bydlení, poradenství v oblasti trhu práce, tlumočnické/překladatelské služby, volnočasové/animační aktivity pro děti	Brno, Brno-venkov, Plzeň, Hodonín

⁸⁹ Statistika osob s přiděleným nouzovým ubytováním v souvislosti s válkou na Ukrajině - <https://gis.humpo.cz/portal/apps/dashboards/00d687543fae4577bae15543bbdbb5c1>.

Přehled projektů realizovaných v rámci integrace cizinců a řízení migračních toků v roce 2024

Sociální integrace válečných uprchlíků	VIVACITAS CZ, z.s.	5 071 501,68	koordinace a síťování integračních aktivit lokálního charakteru, aktivity zaměřené na adaptaci, začleňování a sociokulturní orientaci účastníků v rámci české společnosti, komunitní práce, poradenství	ORP Liberec a Jablonec nad Nisou
Společně to zvládneme II.	Meridiem o.p.s.	1 227 912	oslovení a motivace CS, semináře, poradenství, zajištění péče o děti	okres Praha – východ
Vesna – bezpečný přístav pro rodiny prchající před válkou	Ženský vzdělávací ústav Brno, z.ú.	7 119 840	poradenství, dobrovolnictví, komunitní akce, terapeutická a poradenská podpora, podpora bydlení, orientace na trhu práce a sociokulturní orientace, studijních a pracovních kompetencí dospívajících	Brno a okolní ORP
Interkulturní práce a komunitní tlumočení na Blanensku a Třebíčsku	Diecézní charita Brno	2 628 668	soc. služba krizová pomoc, komunitní tlumočení, interkulturní práce, základní sociální poradenství	Třebíč, Blansko
Integrační program KOTEC	KOTEC o.p.s.	4 736 466	činnosti sociální služby a řízení případu aktivity zaměřené na adaptaci, začleňování, sociokulturní orientaci a komunitu	Mariánské Lázně
InBáze pro rodiny z Ukrajiny	InBáze, z. s.	3 043 309,92	1. Řízení projektu 3. Komunitní podpora 2. Oslovení cílové skupiny a jejich aktivace 4. Podpory – kariérní, pracovní-právní 5. Psycho podpora 6. Doprovodná opatření	Praha (Praha 5)
Podpora integrace ukrajinských uprchlíků a uprchlých Romů	RomPraha, z. s.	4 847 780	komunitní podpora, pracovní-právní a kariérní podpora, psychosociální podpora	Praha
HÁJOVNA – lokální centrum podpory a integrace osob z Ukrajiny	Spolek Hájozna, z. s.	3 591 275,8	Komunitní akce Integrační aktivity Aktivity pro děti a mládež Seniorský klub Rozvoj realizačních kapacit, supervize a evaluace	Praha 5
Podpora sociálního začleňování osob z Ukrajiny na Třinecku a v blízkém okolí	Kvalifikační a personální agentura, o. p. s.	3 005 912	První kontakt a informační podpora; Poradenská podpora na kolejích Hostivař a Na Větrníku; Poradenská podpora v prostorách META; Psychologická podpora;	Třinec
Podpora integrace uprchlíků z Ukrajiny	Arcidiecézní charita Praha	6 146 840	Podpora znalosti českého jazyka Komunitní práce Sociokulturní orientace Psychologické poradenství Distribuce potravinové, materiální a finanční pomoci Vzdělávání realizačního týmu	Praha

Přehled projektů realizovaných v rámci integrace cizinců a řízení migračních toků v roce 2024

Projekt DUMKA: Multioborová podpora v oblasti duševního zdraví uprchlíků z Ukrajiny	Agency for Migration and Adaptation AMIGA, z.s.	8 078 504	poskytování individuální psychologické pomoci, poskytování interkulturních služeb ve zdravotnictví, vzdělávání a krizová intervence s cílem prevence konfliktů a asociálního chování	Praha
Terénní program pro ukrajinskou mládež	RATOLEST BRNO, z.s.	3 402 000	Přímá práce v terénu; Komunitní a volnočasové akce; Spolupráce s dalšími organizacemi a institucemi, síťování; Vzdělávání realizačního týmu; služba	Brno
Integrační linka pro Ukrajince v ČR	Charita Česká republika	6 481 750,38	telefonní linka – tlumočen a odborné konzultace včetně poskytnutí krizové intervence, linka přes e-mail – odborné konzultace a překlady	celá ČR
F POINT PRIM	F POINT z.s.	1 451 702,04	volnočasové aktivity pro děti a mládež – kluby	Jihlava
Svitlo	Junák – český skaut, Skautský institut, z. s.	6 731 928	aktivity na oblast trhu práce; podpora vzdělání; psychologické konzultace; komunitní akce	Praha
Náhradní domov	Charita Most	3 675 218,4	asistenční program; adaptační klub	Most
Podpora pro osoby z Ukrajiny	Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s.	2 187 864	Aktivity zaměřené na adaptaci, začleňování a sociokulturní orientaci (dobrovolnictví, společné dny pro rodiče s dětmi, workshopy pro seniory) Aktivity zaměřené na děti (realizace vzdělávacích exkurzí a zážitkových akcí s environmentální tematikou, celodenní zábavné programy pro rodiče s dětmi i pro samotné děti, sportovně založená aktivity pro děti, volnočasové aktivity na léto pro děti cizinců) Aktivity zaměřené na tlumočnické služby	Praha, Plzeň
Podpora sociálního začleňování osob z Ukrajiny sboru XXI. století, BJB	Sbor Bratrské jednoty baptistů v Praze – Církev XXI. století	3 351 045,6	Svépomocná skupina pro rodiče a děti; zájmové aktivity pro děti; Vaření a sousedské akce; Tlumočnické a překladatelské služby; Kulturně komunitní program; Aktivity v terénu; Odborné poradenství	Praha Zličín a sousedící městské části Praha 13, 5 a 6
Pomoc uprchlíkům v ORP Ústí nad Labem	Člověk v tísni, o.p.s.	1 856 719,2	Poradenství pro ukrajinské uprchlíky Skupinová setkávání zaměřená na adaptaci	ORP Ústí nad Labem
Poskytování informací a asistence uprchlíkům z Ukrajiny II.	Romodrom o.p.s.	9 845 539,2	Aktivity zaměřené na poskytování terapeutické a poradenské podpory včetně krizové intervence; Aktivity zaměřené na adaptaci, začleňování, sociokulturní orientaci; Aktivity zaměřené na zprostředkování přístupu ke službám zaměřeným na orientaci na trhu práce	celá ČR

Přehled projektů realizovaných v rámci integrace cizinců a řízení migračních toků v roce 2024

Podpora integrace uprchlíků z Ukrajiny v Karlových Varech a okolí	Člověk v tísni, o.p.s.	5 028 418,08	Poradenství pro ukrajinské uprchlíky, psychologické poradenství, Tematické workshopy	Karlovy Vary
Snazší integrace v Olomouckém kraji (SIVOK)	Člověk v tísni, o.p.s.	4 179 924	Poradenství a asistence pro dospělé; Služby pro dospívající mládež zaměřené na podporu ve vzdělávání, integraci a sociokulturní orientaci; Komunitní centrum Klub	Olomouc
Most k integraci	Člověk v tísni, o.p.s.	2 755 851,84	Psychologické intervence, Integrační aktivity pro mladistvé	Plzeň
Zvládneme to	Člověk v tísni, o.p.s.	2 755 851,84	poradenství a asistence; psychologická pomoc	Liberec
Práce s dětmi a rodinami migrantů z Ukrajiny nad rámec nízkoprahových programů Proxima Sociale o.p.s. v Praze 4,9,12,13,15,16	Proxima Sociale o.p.s.	3 055 500	tłumočení; podpora vzdělání; psychologické konzultace; terapeutická podpora; komunitní akce	Praha 4, 9, 12, 13, 15 a 16
Rozvoj služeb na podporu začleňování osob z Ukrajiny do ekonomického, sociálního, pracovního a komunitního života společnosti	Lumpík z. ú.	3 849 434,4	Aktivity zaměřené na zprostředkování přístupu ke službám zaměřeným na orientaci na trhu práce; Aktivity zaměřené na péči o rodinu a děti; Aktivity zaměřené na adaptaci, začleňování, sociokulturní orientaci	Frydek-Místek a Ostrava-město
Přátelské prostředí	Potravinová banka Praha a Středočeský kraj, z.s.	4 238 302,32	Poradenství právní, sociální, asistence, volnočasové aktivity pro matky s dětmi, aktivity komunitního charakteru	Praha 18 (Letňany)
Podpora sociálního začleňování zranitelných osob z Ukrajiny	META, o.p.s. - Podpora příležitostí ve vzdělávání	5 703 332,04	Soc. služba (OSP), Aktivity zaměřené na adaptaci, začleňování, sociokulturní orientaci a komunitu	Mariánské Lázně
Interkulturní centrum Charita Teplice	Charita Teplice	7 970 840,64	Poskytnutí podpory a pomoci pro řešení komplexní nepříznivé sociální situace uprchlíků a jejich rodin (1. Zprostředkování či zajištění přístupu ke službám zaměřeným na oblast bydlení, včetně prevence ztráty bydlení, 2. Tłumočnické a překladatelské služby, 3. Orientace na trhu práce, 4. Péče o rodinu a děti, 5. Adaptace, začleňování, sociokulturní orientace)	Teplice
Než válka skončí – projekt komunitní práce v Brně pro osoby přicházející z území Ukrajiny	Tripitaka, z.s.	3 412 080	Komunitní akce	Brno
Pomoc občanům Ukrajiny v Mostě	MOSTÁČEK.CZ z.s.	3 365 349,12	Pomoc zaměřená na podporu bydlení Pomoc při integraci na trh práce Interkulturní aktivity zaměřené na integraci dětí i dospělých	Most
Podpora lidem z Ukrajiny na Jesenicku II	Darmoděj z.ú.	1 196 160	Poradenské služby a podpora CS, včetně aktivit zaměřených na adaptaci, začleňování	Jeseník
Služby na podporu sociálního začlenění občanů Ukrajiny na Krnovsku	Lexikona, z.s.	4 977 000	Terapeutická a poradenská podpora včetně krizové intervence, tlumočnické a překladatelské služby, aktivity na oblast trhu práce; podpora vzdělání;	ORP Krnov

Přehled projektů realizovaných v rámci integrace cizinců a řízení migračních toků v roce 2024

			psychologické konzultace; komunitní akce	
Podpora adaptace příchozích z Ukrajiny	Česká asociace streetwork, z.s.	8 766 576	Terénní práce, konverzační kluby, Aktivizace, doprovod, podpora neformálního vzdělávání, job kluby a kariérové poradenství,	Praha
Multikulturní centrum pro ukrajinské uprchlíky Hodonín	Diecézní charita Brno	3 034 295,6	poradenství v oblasti trhu práce, tlumočnické/překladačské služby, volnočasové/animační aktivity pro děti, svépomocné skupiny, sociální poradenství	ORP Hodonín
Podpora sociálního začlenění/integrace osob z Ukrajiny v Praze	Komunikujeme o.p.s.	4 370 100	Mapování, oslovení CS/informační schůzky; Zlepšení životní situace/úrovně klienta v ČR; Konzultace z právní/finanční oblasti; Psychologická/psychoterapeutická podpora klienta; Podpora orientace v české společnosti, komunikace v českém jazyce a seznámení s českou kulturou; Workshopy s CS; Podpora orientace na trhu práce; Doprovodná opatření	Praha (MČ Praha 10 a 17)
Charita pro Ukrajinu	Charita Moravská Třebová	2 306 278,8	tlumočení; podpora vzdělání; aktivity na oblast trhu práce; právní poradenství; komunitní akce	ORP Svitavy a ORP Moravská Třebová
Cyrilometodějské centrum poradenství a pomoci	EUROPEAN INITIATORY INSTITUTE, z.s.	3 478 104	sociální poradenství, psychologická podpora	Teplice
Pomoc v nouzi	Carpe Bohemia z.s.	2 689 260	Komunitní podpora, podpora - kariéerní, pracovně-právní, psychosociální podpora	Praha
Česko – ukrajinské centrum Krajanka v Jablonci nad Nisou	Tatrhy, z.s.	3 610 042,8	Mapování, oslovení CS/informační schůzky; Zlepšení životní situace/úrovně klienta v ČR; Konzultace z právní/finanční oblasti; Psychologická/psychoterapeutická podpora klienta; Podpora orientace v české společnosti, komunikace v českém jazyce a seznámení s českou kulturou; Workshopy s CS; Podpora orientace na trhu práce; Doprovodná opatření	Praha (MČ Praha 10 a 17)
Poskytování sociální služby TOSP občanům Ukrajiny	Diecézní charita Brno	1 402 262,4	soc. služba terénní odborné sociální poradenství	ORP Židlochovice, ORP Pohořelice, ORP Rosice, ORP Ivančice a ORP Šlapanice

Podpora sociálního začlenění/integrace osob z Ukrajiny v Plzeňském kraji	Komunikujeme o.p.s.	4 370 100	Mapování, oslovení CS/informační schůzky; Zlepšení životní situace/úrovně klienta v ČR; Konzultace z právní/finanční oblasti; Psychologická/psychoterapeutická podpora; Podpora orientace v české společnosti, komunikace v českém jazyce a seznámení s českou kulturou; Workshopy pro CS; Podpora orientace na trhu práce; Doprovodná opatření	Plzeň, Plzeňský kraj
U-CARE	Armáda spásy v České republice, z. s.	6 942 600	Aktivity zaměřené na adaptaci, začleňování, sociokulturní orientaci; Aktivity zaměřené na poskytování terapeutické a poradenské podpory včetně krizové intervence	Praha

Zdroj: MPSV

Projekty podpořené v rámci specifického cíle 1. 1. OPZ+

V roce 2024 pokračovaly v realizaci regionální a národní individuální projekty (dále „RIP, NIP“). Probíhala realizace 13 RIP z výzvy č. 23 Realizace nástrojů politiky zaměstnanosti na regionální úrovni, 3 NIP z výzvy č. 15 Realizace nástrojů politiky zaměstnanosti na národní úrovni a 1 NIP z výzvy č. 28 Záruky pro mladé. V těchto projektech byli podpořeni i migranti či občané z jiné země EU či třetí zemí za podmínky splnění podmínek pro vstup do projektu. Žádný z projektů však není zaměřen pouze na podporu cizinců jako jediné cílové skupiny.

Od 1. 10. 2024 je v realizaci projekt "Integrace na trh práce a podpora cizinců v ČR" za 460 mil. Kč, který míří pouze na cílovou skupinu cizinců, migrantů či azylantů, kterým je nabízena pomoc v podobě poradenství, tlumočení, rekvalifikací, zprostředkování zaměstnání i doprovodných opatření jako například proplácení cestovného či hlídání dětí. Tento projekt by měl sloužit jako hlavní nástroj Úřadu práce pro podporu cizinců, migrantů a azylantů v ČR.

Dále v specifickém cíli 1.1 OPZ+ byly v roce 2024 v rámci soutěžních výzvy č. 19 „Podpora osob znevýhodněných na trhu práce (1)“, výzvy č. 32 „Integrované územní investice – zaměstnanost“, výzvy č. 52 „Podpora zaměstnanosti v rámci regionálních partnerství paktů zaměstnanosti“ a výzvy č. 56 „Podpora osob znevýhodněných na trhu práce (2)“ podpořeny níže uvedené **projekty pro nestátní sektor v oblasti podpory zaměstnanosti**, které jsou cele či částečně zaměřeny na cílovou skupinu migranti a azylanti. Projekty jsou zaměřeny na integraci na trh práce prostřednictvím aktivit v oblasti poradenství, motivace, aktivizace, vzdělávání a zprostředkování zaměstnání.

V roce 2024 byly v realizaci tyto projekty:

Název žadatele	Název projektu	Celkové výdaje (v milionech)	Datum zahájení realizace	Datum ukončení realizace
Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z.s.	Pomoc ukrajinským uprchlíkům v Moravskoslezském kraji	6,4	01.09.2023	31.08.2025
Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s.	Integrace cizinců a uprchlíků na český trh práce	8,5	01.06.2023	30.09.2024
JHS – CENTRE, o.p.s.	Podpora zapojení osob ukrajinské národnosti na trhu práce	4,0	01.09.2023	31.08.2025
Centrum pro podporu podnikání a zaměstnanosti, z. ú.	Nová kariéra pro Ukrajince	3,5	01.06.2023	31.05.2025
InBáze, z. s.	Nová práce	4,8	01.05.2023	30.04.2025
EDUCA QUALITY, z.s.	Adaptační program pro cizince	6,0	01.05.2023	30.04.2025
Asociace nestátních neziskových organizací v České republice z. s. (ve zkratce "ANNO ČR")	Nová cesta pomoci	3,5	01.05.2023	30.04.2025

Přehled projektů realizovaných v rámci integrace cizinců a řízení migračních toků v roce 2024

Centrum lidských zdrojů Plzeňského kraje, z.ú.	Integrace cizinců v Plzeňské aglomeraci	19,6	01.05.2023	30.04.2026
Statutární město Brno	Adaptace na pracovní pozice v rámci dostupného zaměstnávání	15,4	01.07.2023	30.06.2026
Sdružení pro rozvoj Libereckého kraje z.s.	Adaptabilita s Paktem zaměstnanosti Libereckého kraje	13,9	01.10.2023	30.09.2025
Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z.s.	Podpora zaměstnanosti v rámci regionálních partnerství paktů zaměstnanosti	13,6	01.12.2023	30.11.2025
PRO EDUCA - zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, z.s.	ASISTENČNÍ CENTRUM DOPOMOCI	9,6	01.04.2024	31.03.2026
InBáze, z. s.	Zaměstnání nebo podnikání	4,4	01.09.2024	31.08.2026
Human face z.s.	Pojď mezi nás	5,4	01.09.2024	31.08.2026
Meet 2 Grow z.s.	Stabilita, jistota a odbourávání základních bariér cizinců žijících v ČR pro vstup na trh práce	8,0	01.05.2024	30.04.2026
Contact Line, o.p.s.	Centrum vzdělávání a práce	8,3	01.05.2024	30.04.2026
Centrum pro podporu podnikání a zaměstnanosti, z. ú.	Nová kariéra pro Ukrajince 2	4,2	01.10.2024	30.09.2026

Zdroj: MPSV

Projekty podpořené v rámci specifického cíle 1.4. OPZ+

V OPZ+ se sekce zaměstnanosti MPSV ve spolupráci s Úřadem práce ČR zaměřuje na nedostatečné kapacity služeb zaměstnanosti v oblasti práce s osobami s migrační zkušeností zacílené na integraci na trh práce a maximalizaci jejich pracovního potenciálu. Od 1. 1. 2023 je ve výzvě č. 2 „Rozvoj institucí a služeb trhu práce“ v realizaci projekt EURES+3Z Up! Celkové způsobilé výdaje jsou ve výši 295 mil. Kč, partner projektu s finančním příspěvkem je ÚP ČR.

Projekt EURES+3Z Up! mimo jiné financuje individuální a skupinové poradenství Specialistů pro práci s osobami s migrační zkušeností, kteří pomáhají cizincům ze zemí mimo EU s hledáním zaměstnání v ČR. Nabízejí volná pracovní místa, rekvalifikace a dále např. pomáhají s orientací v pracovněprávních předpisech. Z projektu jsou také financované bezplatné služby tlumočnicků a informačně poradenské dny pro cizince. Specialisté jsou rozmístěni ve všech krajích ČR. Cizinci mohou také využívat mobilní aplikaci Smart Migration, která je v rámci tohoto projektu spravována a dále rozvíjena. Aplikace je mnohojazyčná včetně ukrajinštiny a její hlavní funkcí je zvýšení dostupnosti služeb zaměstnanosti a podpora integrace cizinců. Projekt je také velmi aktivní v osvětových činnostech na sociálních sítích (např. Facebook), na kterých probíhá mimo jiné zveřejňování video spotů a video manuálů, které se zaměřují na životní a pracovní podmínky v ČR, agenturní zaměstnávání nebo např. ochranu před vykořisťováním. Realizační tým projektu průběžně aktualizuje informace o zahraniční zaměstnanosti na www.mpsv.cz, www.uradprace.cz a www.cizinci.cz, a to rovněž v anglickém, ruském a ukrajinském jazyce.

V rámci programu OPZ+ byla vyhlášena v srpnu 2024 soutěžní kolová výzva č. 78 „Podpora osob znevýhodněných na trhu práce (3)“ k podání žádosti o podporu pro nestátní sektor v oblasti zaměstnanosti. Jednu z cílových skupin výzvy představují migranti a azylanti s ohledem na aktuální uprchlickou vlnu způsobenou válečnou agresí Ruské federace na Ukrajině. K 31. 12. 2024 probíhalo hodnocení projektů

MINISTERSTVO KULTURY

PŘEHLED INTEGRAČNÍCH OPATŘENÍ MINISTERSTVA KULTURY REALIZOVANÝCH V ROCE 2024

Projekt: Czech-in

Realizátor: Moravské zemské muzeum

Celkem: 96 000 Kč

Jde o projekt sestávající ze dvou ze dvou částí, ze dvou výstav. Pro účastníky projektu byly připraveny komentované prohlídky, každý si s sebou mohl odnést základní informace. Účastníci měli k dispozici letáčky v ukrajinštině, vietnamštině a v angličtině. Byl připraven i speciální program pro děti. Zájem byl především o komentované prohlídky v ukrajinštině a angličtině. Komentované prohlídky se dotýkaly témat jako je antropologie (s etnografickým přesahem), biodiverzita, environmentální a ekologická problematika a společenských struktur (minorita vs. majorita/člověk vs. příroda).

Projekt: My Moravian Gallery

Realizátor: Moravská galerie v Brně

Celkem: 150 000 Kč

Dlouhodobý projekt My Moravian Gallery se zaměřuje na realizaci programů, u nichž jsou hlavní cílovou skupinou cizinci krátkodobě i dlouhodobě žijící v ČR. Cizinci jsou v tomto projektu nejen v rolích příjemců speciálních programů, ale jsou v Moravské galerii angažováni také jako autoři a lektori těchto programů.

V roce 2024 byl realizován celoroční cyklus pravidelných otevřených dílen Designlabu, který zahrnoval práci s 3D tiskárnami, termolisem a programovatelným vyšivacím strojem a zprostředkoval tak praktickým způsobem cizincům i českým občanům nový koncept ART DESIGN FASHION. V rámci projektu proběhly úspěšně edukační programy, zaměřené na design a nové technologie a jazykově bezbariérové Sobotní ateliéry pro děti. Na expozice a výstavy věnované současnému designu byl navázán v Uměleckoprůmyslovém muzeu také celoroční cyklus dílen Barevná dopoledne pro děti ve věku 2-6 let, který je rodinami cizinců žijících v Brně a okolí hojně navštěvován. Mezi programy určené především lidem z Ukrajiny, kteří žijí dočasně v ČR, patřily např. hudební produkce Under The Cloud Evgenie Shamnikovy na Muzejní noci, Melnik in Motion nebo edukační programy s překladem do ukrajinštiny: Jurkovičova vila v zajetí zlých duchů a Chyťte zloděje. V moravské galerii fungovalo Centrum pomoci pro ukrajinské uprchlíky úzce propojené s programy realizovanými v Herně Pražákova paláce.

Galerie po celý rok spolupracovala s mateřskou školou CREATIV KIDS, kterou navštěvují děti cizinců žijících v Brně, pro které byly připraveny speciální prohlídky a výtvarné dílny na míru ve všech stálých expozicích galerie.

Při přípravě programů galerie v roce 2024 intenzivně spolupracovala především s externisty pocházejícími z USA, Číny, Slovenska, Taiwanu, Turecka, Běloruska, Ruska, Ukrajiny a Kazachstánu, kteří se seznamovali formou stáže s galerijním provozem; někteří z nich následně realizovali komentované prohlídky, prezentace knih a workshopy v anglickém jazyce pro své vrstevníky.

VÝBĚROVÁ DOTAČNÍ ŘÍZENÍ

V oblasti profesionálního umění jsou poskytovány dotace na podporu různých kulturních projektů, přičemž při jejich hodnocení ve výběrových dotačních řízeních je rozhodující umělecká, resp. odborná, kvalita projektů, nikoli jejich vztah k problematice cizinců a jejich integrace. Některé z projektů dotovaných v roce 2024 nicméně ve větší či menší míře

přispěly k plnění úkolů, jež Ministerstvo kultury podle uvedeného usnesení vlády nese, konkrétně v oblasti rozvíjení vzájemných vztahů mezi komunitami.

V oblasti profesionálního umění byly poskytnuty dotace na projekty, které ve svém důsledku přispěly k naplnění uvedeného usnesení vlády; podrobnosti jsou uvedeny v následující tabulce (projekty uvedeny namátkou).

Oblast	Název projektu	Předkladatel	Dotace (v tis. Kč)	Místo konání projektu	Termín konání projektu
Tanec	420PEOPLE 2024	420PEOPLE,z. ú.	5.525	Praha + další místa v ČR	celoročně
Divadlo	Divadelní festival Kutná Hora 2024	Divadlo X10 z.s.	1 350	Kutná Hora	září 2024
Hudba	festival RESPECT PLUS 2024	Rachot Production, s. r. o.	1 000	Praha	celoročně
Hudba	Mezinárodní festival pravoslavné hudby Archaion Kallos	spolek Philokallia	100	Praha	celoročně
Výtvarné umění	Display 2024	Display, z. s.	1 800	Praha	celoročně

Zdroj: MK

K naplnění účelu uvedeného usnesení vlády přispívají též tzv. stipendia, tedy příspěvky na tvůrčí nebo studijní účely podle § 10 a násl. zákona č. 203/2006 Sb. Tato stipendia mohou čerpat cizinci s trvalým pobytem v České republice. V roce 2024 např.:

Jméno a příjmení	Státní příslušnost	Projekt	Druh příspěvku	Odbor	Částka v roce 2023 (v tis. Kč)
Alexandra Vajd	Slovinsko	Anaphora I Citaphora	Tvůrčí stipendium	Výtvarné umění	230
Alma Lily Rayner	Německo	When we were human	Tvůrčí	Výtvarné umění	85
Dorota Papoušek	Slovensko	grafický román "Tristana a myslitelé"	Tvůrčí stipendium	Literatura	62

Zdroj: MK

Oddělení literatury a knihoven v roce 2024 v souladu s nařízením vlády č. 288/2002 Sb., kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven, v platném znění, a Koncepcí rozvoje knihoven v ČR na léta 2021-27 vyhlásilo dotační řízení Knihovna 21. století, určené knihovnám evidovaným dle knihovního zákona. Jedním z jeho tematických okruhů je „**Podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců**“.

Dotace byly poskytovány na nákup literatury v jazycích národnostních menšin a na realizaci besed a výstav s cílem poznávání jiných kultur. V oblasti knihoven lze namátkou uvést následující dotace na projekty, které ve svém důsledku přispěly k integraci cizinců.

V roce 2024 byly podpořeny následující projekty:

Realizátor	Projekt	Popis	Dotace (v Kč)
Knihovna Jiřího Mahena v Brně, příspěvková organizace	Integrační aktivity v KJM 202	Projekt je pokračováním projektového cyklu interkulturního zpřístupňování služeb Knihovny Jiřího Mahena v Brně. Hlavním cílem je umožnit setkání účastníků s majoritou, modelovat vybrané programy tak, aby byly atraktivní pro cizince, ale i pro běžného návštěvníka, kterému nabídne možnost seznámit se prostřednictvím společné aktivity se světem toho druhého. V projektu navazujeme také na již existující formáty (Zahradní slavnost, Art & Music Sessions, komunitní setkávání), u nichž se snažíme prohloubit jejich integrační potenciál.	50 000 Kč
Regionální knihovna Karviná, příspěvková organizace	"Setkávání ctitelů dobré kultury – Spotkania Miłośników Dobrej	Cílem projektu je u příležitosti 50 let od založení Střediska polské literatury realizovat cyklická setkávání seznamující širokou veřejnost Karviné a	15 000 Kč

	Kultury"	regionu s kulturou a životem příslušníků polské národnostní menšiny. U této příležitosti bude realizována výstava k historii střediska.	
Prague Pride, z.s.	Literární mosty: Podpora integrace ukrajinsky a ruský mluvících LGBT+ osob	Projekt "Literární mosty" je zaměřen na podporu integrace a zmocňování ukrajinsky a ruský mluvících LGBT+ osob prostřednictvím workshopů storytellingu, literárních čtení a rozšíření knihovního fondu Knihovny LGBT+ Komunitního centra o díla ruských a ukrajinských autorů a autorek.	15 000 Kč

Zdroj: MK

Existuje i speciální web k pomoci knihoven Ukrajině, přehled aktivit a informace zde: https://ipk.nkp.cz/pomoc-ukrajine/pomoc_ukrajine

V oblasti kinematografie a médií Ministerstvo kultury primárně nepodporuje projekty, které jsou zaměřeny na problematiku integrace cizinců, přesto se některé z podpořených projektů tomuto tématu věnují. Podpořeny byly projekty, které se převážně zaměřují na dokumentární tvorbu zaměřenou na aktuální problémy společnosti a lidskoprávní problematiku v různých částech světa. Dále jsou podporovány projekty, které prezentují české veřejnosti situaci a život v jiných zemích celého světa, seznamují s kulturními aktivitami jiných národů s vědomím, že poznání těchto kultur přispívá k lepšímu vzájemnému pochopení a soužití s rozdílnými národy.

Jako každoročně odbor médií a audiovizu poskytuje podporu subjektům, které své projekty realizují převážně jako filmové festivaly a přehlídky.

Informace o projektech podpořených v roce 2024 – zaměřené převážně na prezentaci dokumentární tvorby:

Název projektu	Realizátor	Dotace v Kč	Místo a termín konání
Jeden svět – 26. ročník Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech	Člověk v tísni, o.p.s.	7 350 000 Kč	Praha + celá ČR, 20. 3. – 28. 3. 2024 + online přístup
28. Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava 2024	DOC.DREAM services, s.r.o.	6 500 000 Kč	Jihlava 25. 10. – 3. 11. 2024 + online přístup
Boskovice 2024 - festival pro židovskou čtvrť, filmová část	UNIJAZZ – sdružení pro podporu kulturních aktivit, z.s.	80 000 Kč	Boskovice 10. – 13. 7. 2024
FILMASIA (20. ročník)	AXMAN PRODUCTION, s.r.o.	100 000 Kč	5. - 10. 12. 2024, Praha
Festival indického filmu 2024	Bollywood, z.s.	80 000 Kč	31. 10. – 2. 11. 2024, Praha
18. ročník festivalu německy mluvených filmů DAS FILMFEST	LUCERNA-BARRANDOV, s.r.o.	150 000 Kč	16. – 20. 10. 2024, Praha, Brno, Ozvěny online
13. ročník festivalu argentinského filmu Cine Argentino	LUCERNA-BARRANDOV, s.r.o.	50 000 Kč	10. – 25. 10. 2024, Praha
31. dny evropského filmu 2024	EUROFILMFEST s.r.o.	750 000 Kč	4. - 14. 4. 2024, Praha, Brno a Ostrava a dalších 9 měst v ČR
11. festival íránských filmů ÍRÁN:CI	ÍRÁNCI s.r.o.	100 000 Kč	17. – 21. 1. 2024, Praha, Brno
11. ročník Aussie a Kiwi Film Fest	AKFF z.s.	80 000 Kč	15. – 20. 11. 2024, Praha

Zdroj: MK

V programu Podpora kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice, vyhlašovaném odborem regionální a národnostní kultury, byl podpořen částkou 120 000 Kč projekt společnosti DW7, o.p.s. „Ukrajinské děti tvoří v Divadle na cucky“._V rámci projektu vznikla inscenace na motivy ukrajinských pohádek, v níž účinkují

ukrajinské děti žijící v Olomouckém kraji. Inscenace byla uvedena v Divadle na cucky a na amatérských přehlídkách. Projekt si klade za cíl vytvořit nové vazby mezi občany České republiky a Ukrajiny (dětí i dospělých), podpořit volnočasové aktivity ukrajinských dětí v oblasti umění a také přispět k popularizaci ukrajinské kultury.

PŘEHLED AKTIVIT V OBLASTI MUZEÍ A GALERIÍ V ROCE 2024, PŘÍSPÍVAJÍCÍCH K INTEGRACI CIZINCŮ

Moravské zemské muzeum (MZM)

MZM v rámci Konceptu integrace cizinců uspořádal výstavy Tisíc tváří Amazonie a Boty v rámci projektu Czech-in.

V roce 2024 pořádalo též komentované prohlídky, zaměřené pro dospělé i celé rodiny. Každá prohlídka má i svůj dětský program, přijde-li celá rodina. Na akcích MZM využívá rodilých tlumočnicků.

Další výstavou byla výstava Odras tradice, kterou návštěvníky prováděl kurátor výstavy. Jeho výklad byl tlumočen (angličtina a ukrajinština). Tyto prohlídky proběhly v říjnu až prosinci.

MZM dále spolupracuje s asociací Babylon. V září se v prostorách MZM konal koncert národnostních menšin, akce se konala v rámci Festivalu národnostních menšin Babylon. MZM se účastní každoročně. V rámci festivalu se konala v Paláci šlechtičen přednáška dr. Polákové na téma „Setkávání a vzájemné ovlivňování kultur a národů“.

Další společnou akcí s asociací Babylon byl v adventu koncert ukrajinských a polských vánočních písní.

Akce MZM pro cizince jsou propagovány ve spolupráci s organizacemi, jako např. Centrum pro cizince Jihomoravského kraje, CELZUS – centrum pro cizince, Ukrajinská iniciativa jižní Moravy, Vesna. Ženský vzdělávací spolek ad., sociálních sítích, na webu MZM i formou tištěných letáků. Každý návštěvník komentované prohlídky si odnese základní informace o výstavě a pracovní list v angličtině nebo ukrajinštině.

Moravská galerie v Brně (MGB)

V rámci Konceptu integrace cizinců realizovala Moravská galerie v Brně celoroční projekt My Moravian Gallery, jehož hlavním cílem bylo vytvářet doprovodný program cílený na cizince žijící v ČR a spolupracovat při tom s cizinci dlouhodobě i dočasně žijícími v ČR.

V roce 2024 MGB spolupracovala především s externisty pocházejícími z USA, Číny, Slovenska, Tchaj-wanu, Turecka, Běloruska, Ruska, Ukrajiny a Kazachstánu, kteří se seznámili formou 3 až 6měsíční stáže s galerijním provozem; někteří z nich následně realizovali komentované prohlídky, prezentace knih a workshopy v anglickém jazyce pro své vrstevníky. Tento způsob realizace doprovodného programu generoval lektory z řad cizinců, kteří kolem sebe přirozeně soustředí hlavní cílovou skupinu projektu, která pak pomáhá vytvářet těmto akcím další potřebnou propagaci.

Po celý rok 2024 probíhala osvědčená spolupráce s mateřskou školou CREATIVE KIDS, kterou navštěvují děti cizinců žijících v Brně, pro něž byly připraveny speciální prohlídky a výtvarné dílny na míru ve všech stálých expozicích galerie.

Do stálé nabídky programů pro cizince byl v roce 2024 opět zařazen vzdělávací program CIPHERING GAME Art is Here, díky jehož anglickému provedení v tištěné i online podobě se cizinci interaktivně seznamují s oběma patry expozice ART IS HERE v Pražákově paláci.

Příklady dalších projektů realizovaných v roce 2024:

- V budově Uměleckoprůmyslového muzea probíhal celoroční otevřený cyklus dílen DESIGNLAB v česko-anglické verzi, který zahrnoval práci s moderními technologiemi, jako je 3D tisk, termolis či programovatelný vyšívací stroj. Cyklus tak výukovým způsobem zprostředkoval cizincům i českým občanům galerijní koncept ART DESIGN FASHION.
- English friendly filmové projekce v původním znění s českými titulky.

- Jazykově bezbariérový bohatý program ve formě workshopů, módní přehlídky, tematického světelného designu, hudebního programu a aktivit v galerijní knihovně a Herně byl cizojazyčnému publiku nabídnut v rámci Brněnské muzejní noci 2024, která proběhla v budově Pražákova paláce, Uměleckoprůmyslového muzea i Místodržitelského paláce.

Národní technické muzeum (NTM)

V rámci edukačních programů NTM pro školní skupiny se NTM pravidelně setkává a spolupracuje zejména s asistenty/spolupracovníky pedagoga z řad cizinců či jazykových asistentů.

Vzdělávání edukačních pracovníků NTM v tomto smyslu probíhá na základě rozvíjení jejich konkrétních kompetencí, vzdělání a dovedností. Muzeum pokračuje ve školení lektorů, zaučuje lektory nové. Využívá zkušenosti a materiály vzniklé ve spolupráci s edukátorkou vyškolenou v oboru sociální a kulturní antropologie. Získané poznatky a dovednosti jsou využívány lektory při přípravě na každý program. Především tedy při uzpůsobení prezentace či aktivity tak, aby byla srozumitelná a přínosná nejen pro české studenty, ale i pro cizince.

NTM se dlouhodobě zaměřuje na zpřístupnění expozic i programů pro veřejnost bez rozdílů. Postupně jsou vytvářeny programy pro školní skupiny (MŠ, ZŠ i SŠ) v angličtině, aby se staly standardní nabídkou muzea. Využívají je i mezinárodní pražské školy a školy vyučující u nás v anglickém jazyce. Komentované prohlídky expozic a muzea na základě objednávky nabízí muzeum v anglickém jazyce a po dohodě i v dalších jazycích.

Prezentační výstupy muzea i kontakt s návštěvníky jsou realizovány tak, aby byly vstřícné pro cizince. Všechny texty – panely, popisky, průvodce, plakáty atd. jsou v plném znění i v anglickém jazyce. Na webových stránkách muzea jsou základní a vybrané informace v anglickém jazyce. Pro pobočku NTM Železniční depozitář NTM v Chomutově jsou tištěné textové materiály pro návštěvníky vytvořeny také v německém jazyce.

Muzeum romské kultury (MRK)

MRK využívá pro komentované prohlídky v jiných jazykových mutacích (mimo běžnou nabídku, tj. angličtiny, němčiny a částečně ruštiny) komunitní tlumočníky. Kromě toho MRK využívá spolupracovníky pedagoga pro další programy a jiné jazykové mutace. Dále MRK nabízí pro cizince edukační programy, komentované prohlídky a přednášky v angličtině, němčině a pro vybrané programy i v ruštině. Zároveň nabízí tištěné materiály a materiály v elektronické formě v angličtině a němčině. Webové stránky muzea jsou taktéž dostupné v angličtině a němčině.

MRK je součástí přípravného výboru festivalu národnostních a etnických menšin *Babylonfest*.

Muzeum loutkářských kultur (MLK)

V roce 2024 navázalo na již zavedenou spolupráci s ukrajinskou komunitou v Chrudimi, která probíhá od r. 2022. Díky kontaktní osobě Laryse Latsenko z Komunitního centra Amalthea, která zprostředkovala setkání, proběhlo v MLK několik aktivit.

Památník Lidice (PL)

PL přes Dobrovolnické centrum Kladno využívá služby dobrovolnice z Ukrajiny, která je původním povoláním průvodkyní – pomáhá s překlady do ukrajinštiny a nabízí prohlídky v ukrajinštině. Přes dobrovolnickou organizaci ASF využívá personálních kapacit průvodců ze SRN, v roce 2024 již 9. rokem. PL interně zaměstnává průvodce, kteří mluví anglicky, německy, francouzsky a španělsky.

Pro občany Ukrajiny památník poskytuje zvýhodněné vstupné za 1 Kč (na podnět MK ČR).

PL v roce 2024 pořádal již 19. ročník online vědomostní soutěže Lidice pro 21. století, který je přeložen do angličtiny, němčiny a polštiny a 52. ročník Mezinárodní dětské výtvarné výstavy, která je přeložena do 4 jazyků a účastní se jí více než 80 zemí.

Památník pořádá dvojjazyčné projekty – v roce 2024 například mezinárodní konferenci „Spříznění osudem“ (CZE, PL) nebo konferenci k umění v EN „Art&Solidarity“ se zahraniční účastí přednášejících i účastníků.

Oficiální webové stránky jsou provozovány v češtině, němčině, angličtině a ruštině (ruská verze přetrvává pouze z důvodu nedostatku finančních prostředků pro překlad do ukrajinštiny).

Slezské zemské muzeum (SZM)

Téměř všechny areály SZM navštěvují cizinci, kteří žijí na území ČR. Nikdy nebylo potřeba využívat interkulturních pracovníků či tlumočnicků. Týkalo se to hlavně ukrajinských dětí, kterým tlumočili jejich učitelé. V těchto případech bylo naopak žádoucí mluvit česky, aby si děti jazyk osvojily. SZM spolupracuje se Slezskou univerzitou v Katovicích, a to na pořádání společných výstav a akcí pro veřejnost. Tyto výstavy představují polskou kulturu české veřejnosti.

Ve stálých expozicích i krátkodobých výstavách v Historické výstavní budově a Národním památníku II. světové války jsou pro návštěvníky připraveny také popisky v anglickém jazyce. V každém výstavním areálu jsou zaměstnanci SZM schopni komunikovat s cizinci v anglickém jazyce.

Po vypuknutí konfliktu na Ukrajině připravilo SZM edukační programy pro ukrajinské děti a rodiny s dětmi, které jsou k dispozici i v současné době, a to zcela zdarma.

Národní galerie v Praze (NGP)

NGP pořádá komentované prohlídky v cizích jazycích – anglicky k výstavám – u každé výstavy 1x, prohlídky ve francouzštině ve výstavě École de Paris. Ostatní cizojazyčné aktivity jsou zajišťovány na objednávku. V roce 2024 galerie realizovala 41 cizojazyčných edukačních programů, na které přišlo celkem 848 účastníků.

Webové stránky nprague.cz jsou k dispozici i v anglickém jazyce, uživatelé mají možnost využít Google překladač pro další jazyky. V tištěných materiálech v roce 2025 je počítáno primárně s anglickou verzí letáků, pro další roky se připravují i další jazykové mutace. Všechny tištěné letáky jsou opatřeny QR kódem pro informace v elektronické podobě, kde je opět možnost přepnutí do různých jazyků. Standardně jsou veškeré výstavní texty v českém a anglickém jazyce, stejně jako vybrané edukační materiály a publikace.

Technické muzeum v Brně (TMB)

Technické muzeum v Brně aktivně přispívá k podpoře kulturních a osvětových akcí zaměřených na vzájemné poznávání a sblížení různých komunit. Jedním z klíčových způsobů, jak muzeum naplňuje tento cíl, jsou komentované přednášky a prohlídky pořádané v cizích jazycích. Tyto akce přibližují návštěvníkům kulturu, tradice, historii i současné poměry země původu cizinců, kteří žijí v České republice.

Kromě přednášek muzeum organizuje také výstavy, workshopy a tematické dny, které jsou zaměřené na sdílení kulturního bohatství a osvětu. Tyto aktivity poskytují prostor nejen pro hlubší porozumění jiným kulturám, ale také pro navázání dialogu a budování pozitivních vztahů mezi majoritní společností a cizinci.

V rámci tohoto plnění TMB uskutečnilo semináře norského lektora Mikaela Blihovde. Podrobnosti k semináři dostupné zde: [Památky v plamenech: Ochrana a zabezpečení externích technických památek in situ, zahraniční odborník na požární problematiku a ochranu historických památek | MCK](#).

Technické muzeum v Brně spolupracuje s komunitními a neziskovými organizacemi, aby mohlo podpořit větší zapojení cizinců do veřejného a kulturního života. Tyto aktivity pomáhají vytvářet prostředí, kde je rozmanitost vnímána jako příležitost k obohacení společnosti, a zároveň podporují harmonické soužití a porozumění mezi jednotlivými skupinami obyvatel:

- možnosti cizojazyčných prohlídek s lektorem (anglický jazyk).
- na sociálních sítích FB, Instagram komunikace i v anglickém jazyce.

- zajišťování komentovaných prohlídek pro studenty VUT v rámci Erasmu, programu, kterého se účastní studenti z různých zemí
- pro občany z Ukrajiny – zlevněné vstupné do TMB + na mimobrněnské technické památky.
- dětem a studentům do 18 let s ukrajinskou státní příslušností po předložení jejich cestovního pasu nebo v doprovodu dospělé osoby, která se již pasem prokázala, poskytuje muzeum **vstupné zdarma** do hlavní budovy i na mimobrněnské památky
- samostatná návštěva expozice + propagační materiály v ukrajinském jazyce, vhodné pro MŠ, ZŠ i SŠ.
- komentovaný program k expozicím a výstavám a také k technickým dílnám, vhodný pro MŠ, ZŠ i SŠ, délka dle domluvy, v případě nutnosti s možným tlumočením do angličtiny.
- pracovníci TMB se pravidelně vzdělávají formou výuky anglického jazyka pro zdokonalení komunikace zaměstnanců se zahraničními návštěvníky a klienty.
- v případě přípravy akcí, lektorování, řemeslných dílen, programů a dalších činností se pracovníci seznamují se specifiky daného národa tak, aby se co nejvíce přiblížili jejich zvyklostem, a přitom zachovali specifika naší země. Tak nenásilně propojují národnostní rozdíly.
- své zkušenosti také sbírali při výjezdech programu Erasmus+.

Národní muzeum

V roce 2024 byl v objektech Národního muzea realizován program Hrajeme si v muzeu pro děti matek samoživitelek z Ukrajiny. Organizovalo jej Centrum pro prezentaci kulturního dědictví ve spolupráci s organizací Člověk v tísni a Oddělením vzdělávání a kulturních aktivit NM. Akce se zúčastnilo 20 dětí ve věku 4-11 let, program se odehrával v Dětském muzeu a Národopisném muzeu NM.

V rámci akce této akce byly využity služby tlumočnice z řad rodilých mluvčích a ukrajinské asistentky z organizace Člověk v tísni k usnadnění komunikace s dětmi s omezenou znalostí českého jazyka. Jejich služby budou využívány i u dalších podobných akcí.

V rámci přípravy výstav i doprovodných programů spolupracuje Národní muzeum s organizacemi jako například Viet Up, Česko-vietnamský vzdělávací institut, Colectivo Latam, Jazyková škola Spěváček, zástupci vietnamské menšiny či zástupci latinskoamerické komunity.

Další projekty v roce 2024:

- Výzkumný projekt Národní a kulturní identita českých komunit na Ukrajině v 19. – 21. století v movitém kulturním dědictví ČR
- Edukační program pro ZŠ a SŠ s tématem Slováků v Československu
- Edukační program pro ZŠ v expozici Hlasy z Volyně
- Vietnam blízký a vzdálený (výstava)
- Beseda se zástupci neziskové organizace Blue Dragon na téma obchodu s lidmi a bezdomovectví dětí ve Vietnamu
- Panelová diskuse Queer Vietnamci a Rodina – Mezigenerační dialog
- Piknik – akce spojující majoritní společnost s vietnamskou komunitou
- Beseda se spisovatelkou Nguyen Phan Que Mai
- Otvírák – Rodina a vztahy
- Vietnamské (ne)Vánoce – představení a propojení českých a vietnamských tradic
- Etnopiknik (festival)
- Festival světových kultur
- Día de Muertos/Den mrtvých (festival)

Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze (UPM)

V minulých letech UPM poskytovalo pomoc ukrajinským kolegům, zasaženým válečným konfliktem. Připravilo několik akcí pro ukrajinskou menšinu, zvláště pro rodiny s dětmi, a rok zaměstnávalo pracovníci z kyjevského Národního muzea

(paní Svitlanu Šakulu). V rámci svého úvazku pomáhala v depozitáři grafiky UPM, účastnila se vzdělávacích aktivit muzea a na sociálních sítích informovala o činnosti muzea v ukrajinském jazyce. Začala také překládat některé muzejní texty do ukrajinštiny. Bohužel muzeum nedostalo na další zaměstnávání ukrajinských občanů potřebné mzdové prostředky a jejich působení muselo být ukončeno.

Edukační oddělení UPM pokračovalo v přípravě programů, kterých se účastnili i zahraniční studenti žijící v ČR (komentované prohlídky, samoobslužné texty v AJ, výtvarné dílny a jiné). Oblibu si získaly procházky Prahou pořádané na vyžádání i v cizích jazycích. Interkulturní dialog podporovalo také přijetí několika zahraničních stážistů (z Portugalska, USA a dalších zemí), mj. v programu Erasmus+, jehož se muzeum aktivně účastní. Všechny tyto aktivity významně napomáhají k účasti cizinců na činnosti UPM a umožňují jim hlubší poznání českého umění a kultury.

Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou (MSBJ)

V případě návštěv cizojazyčných skupin poskytuje MSBJ výklad v anglickém nebo německém jazyce, případně tamní průvodce spolupracuje s jinojazyčným tlumočnickem skupiny, v případě dětských skupin s pedagogy a asistenty pedagoga. Poskytnutí výkladu v jiném jazyce je rovněž možné, a to po předchozím včasném objednání a za poplatek

Webové stránky muzea jsou v českém a anglickém jazyce, v letech 2023-2024 prošly kompletní obměnou s cílem zajistit jejich přehlednost, a to zejména pro občany s obtížnou orientací (zdravotně postižení, cizinci apod.). Tiskové zprávy jsou vydávány pouze v českém jazyce, v anglickém pouze v případech výstav a aktivit směřovaných do zahraničí.

Národní muzeum v přírodě (NMvP)

Průvodcovské služby poskytuje Valašské muzeum v přírodě, jakožto organizační složka Národního muzea v přírodě v anglickém a německém jazyce, Muzeum v přírodě Vysočina, jakožto organizační složka Národního muzea v přírodě má k dispozici průvodce v anglickém, německém, francouzském a polském jazyce.

Národní muzeum v přírodě má své webové stránky přeloženy do anglického jazyka a do jazyka německého. Texty jsou pravidelně aktualizovány. Propagační letáky jsou k dispozici pro návštěvníky v anglické verzi, některé propagační materiály i v německém, francouzském či polském jazyce.

Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě (MJAK)

MJAK nabízí provázení v anglickém či německém jazyce, programy pro zahraniční žáky či studenty.

V rámci akcí, které MJAK každoročně pořádá, je kladen důraz na prezentaci kultur různých zemí s cílem umožnit setkávání, vzájemné poznávání a rozvoj mezikulturních vztahů. Tradiční součástí programu je například vystoupení zahraničních folklorních souborů. Cizinci se také mohou zapojit do místních kulturních aktivit s národopisným zaměřením, jako jsou interaktivní dílny zaměřené na tradiční umění.

Pro cizince muzeum připravilo edukační program založený na Komenského učebnici *Orbis pictus*. Tento program je primárně v českém jazyce, avšak po dohodě s vyučujícím může být doplněn o další jazyk. Kromě vzdělávání o Komenském jsou žákům a studentům nabízeny také programy zaměřené na kulturu a historii regionu, místní zvyky a tradice, které lze po domluvě realizovat i v angličtině nebo němčině. Každoročně se také koná týdenní akce *Dny Komenského*, vzdělávací dny reflektující Komenského ideály, tedy myšlenku vzdělávání pro všechny bez ohledu na národnost.

Muzeum dlouhodobě spolupracuje s organizací Comenius Museum en Mausoleum v nizozemském Naardenu, kde v roce 2021 otevřelo novou stálou expozici *Mundus Comenii – Svět Komenského*, jejímž je vlastníkem. Výsledkem této spolupráce jsou výstavy, materiály pro průvodce, pietní akty a účast na významných akcích konaných v Nizozemsku na počest Komenského. V roce 2023 (s pokračováním v roce 2024) se například uskutečnila výstava *Het Labyrint van Comenius en Huptych* a *Glaskunstwerk van SUPŠS Železný Brod*, zaměřená na prezentaci českého umění v naardenském muzeu. Na únor 2025 je ve spolupráci připravována výstava věnovaná Komenského učebnici *Orbis pictus*.

Nejvýznamnější akcí roku 2024, která představovala vrchol spolupráce těchto dvou institucí, bylo 34. mezinárodní koleniologické kolokvium *Comenius: Education, Anthropology, and Cosmology*, konané v listopadu v nizozemských městech Naarden a Amsterdam. Kromě odborných příspěvků byla zahrnuta i sekce praktických a diskuzních workshopů v rámci níž vystoupili například kolegové z latinskoamerických univerzit. Ti sdíleli své pohledy na Komenského dílo a způsoby, jak jeho zásady začleňují do výuky svých studentů.

Projekty v roce 2024:

- Den Komenského 2024 (Comeniusdag); Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě; Nizozemsko – Naarden;
- Dny Komenského 2024; Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě
- Vítajte u nás doma – oživlá usedlost, v rámci Jízdy králů Vlčnov
- Zahraniční folklorní soubory 2024; Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě
- Konference ŽIVA Award; účast a ocenění na mezinárodní konferenci; Gabrovo (Bulharsko)
- Konference Comenius: education, anthropology and cosmology; Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě ve spolupráci s Univerzitou Groninhen, Filosofickým ústavem AV ČR a Comenius Museum and Mausoleum in Naarden; Naarden
- Het Labyrint van Comenius & Huptych a Glaskunstwerk van SUPŠS Železný Brod, výstava českého umění; Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě ve spolupráci s Comenius Museum en Mausoleum; Nizozemsko – Naarden

Husitské muzeum v Táboře (HMT)

HMT podporuje multikulturalitu jako platformu pro bezkonfliktní soužití různých národů akcemi na rozličná témata, a to především pravidelným cyklem cestovatelských přednášek Barevný čtvrtek, které seznamují veřejnost s životním stylem, památkami, kulturním dědictvím, přírodním bohatstvím, zvyky a tradicemi jiných zemí a národů.

HMT už v minulosti navázalo spolupráci s oběma tábořskými gymnázii. Nabízí součinnost při návštěvách muzejních objektů a při výukových programech v rámci návštěv a výměnných pobytů zahraničních studentů v Táboře.

Ve školních kolektivech navštěvujících edukační programy HMT je následkem ruské invaze na Ukrajinu a na ni navazující uprchlickou vlnu řada ukrajinských dětí. Po konzultaci s vyučujícím se lektori HMT snaží přizpůsobovat obsah a prostředky těmto dětem tak, aby mohly i ony z programu co nejvíce vytěžít.

Všechny nové větší projekty Husitského muzea počítají s dvoujazyčným provedením (čeština, angličtina) s tím, že doplňující publikace nebo rozšiřující elektronická média nabízejí i další jazykové mutace.

V reakci na uprchlickou vlnu z válkou zasažené Ukrajiny vydalo HMT verzi samoobslužného pracovního listu pro děti, seznamující s významnými tábořskými památkami v ukrajinštině. Do ukrajinštiny byl také přeložen průvodcovský text do středověkého podzemí.

- Ivan Foletti: Moje hrdinky jdou proti proudu (400–2024); Husitské muzeum v Táboře; Přednáška o výjimečných ženách v historii i současnosti završený příběhem členek punkové skupiny Pussy Riot, které se na pozadí neo-byzantského chrámu Krista Spasitele modlí za budoucnost Ruska. Zasazené do souvislostí současné situace v Rusku. Na přednášku navazovalo promítání filmu Stříbrný štít Gruzie. Svanetie a její poklady, diskuze. Součást festivalu Tabook – spolupráce HMT s nakladatelstvím Baobab
- PhDr. Jiří Chvojka: Jihočeši putují po Izraeli; Husitské muzeum v Táboře; Přednáška s promítáním – Bývalý historik a numismatik přiblížil historii Svaté země, ale současný Izrael, jeho obyvatele, náboženství i životní styl.
- Střípky z floridské přírody; Divadlo Tábor ve spolupráci s městem Tábor a Blatským muzeem; Divadlo Tábor; přednáška botaničky Oblastního muzea v Lounech Mgr. Barbory Čepelové v rámci cyklu Barevný čtvrtek

Památník národního písemnictví (PNP)

Uskutečnily se akce na zámečku Petrkov v rámci edukace ve spolupráci se spolkem F POINT Jihlava. Programy v Petrkově v roce 2024 byly určeny pro děti ve věku základní školy a pro dospělé, převážně pro cizince původem z Ukrajiny. Letní akce byly pro cizince i z ostatních zemí, se kterými spolek F POINT Jihlava spolupracuje. Dosah byl celkem cca 80 osob. Akce jsou i pro posílení vztahu k české a francouzské kultuře a k posílení znalosti českého jazyka (předčítání textů pohádek a povídek, zpěv písní).

Kromě toho se pak v datu 5. – 6. 12. 2024 konala konference *Příběhy archivů* s mezinárodní účastí.

Další projekty v roce 2024:

- Venkovní instalace *Skrytá písmena o bulharské poezii*
- Výstava *Poezie & Performance*, putovní výstava za účasti následujících zahraničních umělců a autorů.
- Kolektivní básnická performance *Hvězda nad propastí* s mezinárodní účastí.

Památník národního písemnictví dále uspořádal ve svých objektech jednorázové drobnější akce s přesahem k zahraniční literatuře.

Muzeum umění Olomouc (MUO)

MUO poskytuje všem návštěvníkům cizojazyčné audioprůvodce, veškeré informace o výstavách a projektech jsou dvojjazyčné, výstavy (textové panely) jsou rovněž dvojjazyčné, audiovizuální tvorba obsahuje vždy titulky atp. Také edukační oddělení vytváří tiskové doplňkové materiály ke svým programům vždy dvojjazyčně – v češtině a v angličtině.

Projekty MUO z roku 2024 byly povětšinou ze své podstaty zaměřeny na vzájemné nadnárodní a mezinárodní poznání a porozumění. Speciální výstavní projekt zaměřený účelově na integraci cizinců v roce 2024 vznikl v rámci [Trienále středoevropského umění SEFO „Momenty“](#).

- Přednáška „Příběhy přítomností/ Розповіді присутностей“
Obsah: Mezinárodní přeshraniční projekt Příběhy přítomností zprostředkovává komunikaci a uměleckou výměnu mezi vysídlenými ukrajinskými komunitami v Ivano-Frankivsku (Ukrajina), Vídni (Rakousko) a Olomouci (Česká republika).
- Das Filmfest
V MUO se konal III. ročník festivalu německojazyčných filmů, který si získává stále větší publikum.

Dále pokračovaly aktivity edukačního oddělení (tzv. **Otevřený ateliér**) zaměřené na integraci ukrajinských uprchlíků, tento projekt však započal již v roce 2022 bezprostředně po vypuknutí války.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ

POJIŠTĚNÍ CIZINCŮ

Cizinci mohou být pojištěni v rámci veřejného zdravotního pojištění (dle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů) nebo musí mít uzavřeno soukromé (komerční) zdravotní pojištění, které je jednou z podmínek pro legalizaci pobytu na území ČR. Podmínky pro vstup do veřejného zdravotního pojištění a přístup ke zdravotním službám nejsou diskriminační a reflektují mezinárodní závazky. Přístup ke zdravotním službám cizincům zaručují nejen vnitrostátní právní předpisy, ale i právní předpisy Evropské unie.

Nad rámec osob, které jsou součástí systému veřejného či soukromého zdravotního pojištění, je zdravotní péče v ČR hrazena také osobám, na něž se vztahuje mezinárodní smlouva o sociálním zabezpečení. Jejich péče je hrazena výpomocnou českou zdravotní pojišťovnou, která náklady poté přefakturuje instituci zdravotního pojištění smluvního státu. Takovou smlouvu má Česká republika uzavřenou s Albánií, Bosnou a Hercegovinou, Černou Horou, Severní Makedonií, Srbskem, Tuniskem, Tureckem. Pro Izrael se nárok vztahuje pouze na nutnou a neodkladnou zdravotní péči v případě nenadálého porodu a neodkladnou zdravotní péči v případě pracovního úrazu na území České republiky. V neposlední řadě hradí Česká republika zdravotní péči přímo tzv. vládním stipendistům, studujícím v České republice.

Kategorie cizinců, kteří spadají do veřejného zdravotního pojištění, jsou (kromě cizinců s trvalým pobytem, cizinců-zaměstnanců, popř. osob pojištěných v ČR na základě tzv. koordinačních nařízení EU nebo mezinárodních smluv) zejména následující:

- osoby s povolením k dlouhodobému pobytu za účelem vědeckého výzkumu;
- žadatelé o udělení mezinárodní ochrany (azyl nebo tzv. doplňková ochrana);
- osoby, kterým byl udělen azyl nebo doplňková ochrana na území České republiky;
- osoby, kterým bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany podle zákona o dočasné ochraně cizinců;
- osoby uvedené v § 48 zákona o pobytu cizinců – poměrně úzká skupina, kdy jde o osoby, které jsou důležité jako svědci v trestním řízení, nezletilé děti umístěné v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc apod.;
- děti narozené na území ČR matce s povoleným dlouhodobým pobytem v ČR, a to do konce kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku a dále po dobu řízení o žádosti k trvalému pobytu na území podané touto osobou.
- děti narozené na území ČR, jejichž zákonný zástupce má povolený trvalý pobyt, a to do konce kalendářního měsíce, v němž tato osoba dovršila 60 dnů věku a dále po dobu řízení o žádosti k trvalému pobytu na území podané touto osobou.

Pojištění novorozenců po dobu prvních dvou měsíců jejich života (jejichž matky mají povolení k dlouhodobému pobytu či trvalému pobytu), zlepšuje přístup k porodní a poporodní péči a snižuje finanční zátěž pro matky-cizinky. Rovněž je stanovena výše pojistného na tyto první dva měsíce, během nichž musí zákonný zástupce požádat o udělení povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu. Od 1.1.2024 do této skupiny patří také nezletilé osoby, jimž bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR. Jedná se o zásadní změnu v pojištění a přístupu ke zdravotní péči dětí cizinců. Za tyto osoby hradí pojistné zákonný zástupce ve výši 2 552 Kč měsíčně.

Všechny skupiny osob uvedené výše tak mají zajištěný snadný přístup k veřejnému zdravotnímu pojištění v ČR za stejných podmínek jako čeští pojištěnci.

Komerční zdravotní pojištění cizinců jsou povinny uzavřít osoby, které pobývají legálně na území České republiky, a které nespádají pod systém veřejného zdravotního pojištění. Tyto osoby si mohou sjednat cestovní zdravotní pojištění v rozsahu komplexní zdravotní péče s jakoukoliv zdravotní pojišťovnou, která je oprávněna takové pojištění na území České republiky poskytovat. Lze využít 2 typy pojištění v závislosti na plánované délce pobytu v ČR: *Zdravotní pojištění pro případ nutné a neodkladné zdravotní péče a Komplexní zdravotní pojištění cizinců*. Komplexní zdravotní pojištění se nejvíce blíží českému systému veřejného zdravotnictví a obsahuje limit 400.000 EUR a v korunách 10.000.000 Kč. Sjednává se zpravidla na dobu delší 3 měsíců, tedy pro pobyt nad 90 dní a zahrnuje nejen akutní péči, v případě úrazu či zranění, ale také péči preventivní.

Cizinci, kteří jsou **pojištěnci veřejného zdravotního pojištění** dle zákona 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, mají stejné postavení jako čeští pojištěnci. Mají stejná práva a povinnosti v oblasti zdravotního pojištění, to znamená nárok na plný rozsah zdravotních služeb, které jsou z tohoto systému hrazeny, právo na výběr zdravotní pojišťovny, je jim vystaven průkaz pojištěnce a také mají oznamovací povinnost nebo povinnost platit pojistné apod. Vykazování zdravotních výkonů zdravotním pojišťovnám se neliší oproti jiným pojištěncům.

Ruská invaze na **Ukrajinu** vyvolala velký příliv uprchlíků do České republiky, kterým bylo nutné zajistit **poskytování zdravotních služeb**. Ukrajinci uprchlíci byli zařazeni do systému veřejného zdravotního pojištění na základě jim udělené dočasné ochrany. Po uplynutí 150 dnů ode dne udělení dočasné ochrany jsou osoby od 18 let do 65 let povinny platit si pojistné na zdravotní pojištění případně své zdravotní pojišťovně oznámit jiného plátce. Za uprchlíka z Ukrajiny, jehož závažný zdravotní stav dlouhodobě neumožňuje výkon práce, je plátcem pojistného stát.

Cizinci, kterým byla udělena dočasná ochrana podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, tvoří specifickou skupinu vyznačující se nižším využíváním zdravotních služeb, než je běžné. Nicméně náklady spojené se zdravotní péčí o osoby s udělenou dočasnou ochranou se postupně zvyšují. Narůstají ale také příjmy na zdravotním pojištění díky nárůstu ekonomické aktivity těchto osob.

Z celkového počtu 323 tisíc osob s dočasnou ochranou, podle kvalifikovaného odhadu 164 tisíc tvoří tzv. státní pojištěnci, za něž platí pojistné stát (zejména děti a mladiství do 18 let, studenti denního studia, senioři a další ekonomicky neaktivní skupiny osob).

Celkové příjmy systému veřejného zdravotního pojištění za tuto skupinu osob v roce 2024 budou pravděpodobně ve výši cca 6,1 mld. Kč. Náklady systému veřejného zdravotního pojištění jsou na základě dosavadních dat o čerpání péče odhadovány kolem 3,5 mld. Kč v roce 2024. Na rozdíl od celkové české populace tak vybrané pojistné za ukrajinské uprchlíky s rezervou pokrývá náklady na jim poskytnutou zdravotní péči.

Dotační programy

MZ v roce 2024 nevyhlásilo dotační programy, které se týkaly výhradně podpory integrace cizinců případně záměrů integračních opatření na rok 2024. V případě, že je cizinec účastníkem veřejného zdravotního pojištění v ČR, může čerpat výhody a služby, které plynou z dotačních programů vypisovaných MZ tak, jako ostatní pojištěnci ČR.

ZAMĚŠTNÁVÁNÍ CIZINCŮ VE ZDRAVOTNICTVÍ

Cizinci mezi zdravotnickými pracovníky jsou zastoupeni 5,8 % (14 671 osob), z toho většina připadá na občany Slovenska (62,7 %). Cizinci ze třetích zemí tvoří 33,7 % všech cizinců ve zdravotnictví, tento podíl se meziročně zvýšil o 0,3procentních bodů. Co se týče jednotlivých zdravotnických profesí, tak z dostupných dat je patrné, že největší podíl tvoří cizinci mezi lékaři (41,6 %). Dále jsou cizinci nejvíce mezi sestrami (27,6 %) a zubními lékaři (4,9 %).

Počty zdravotnických pracovníků v ČR v roce 2024⁹⁰

	Počet celkem	Stání příslušnost evidovaná v NRZP				
		Občané ČR	Cizinci celkem	Občané Slovenska	Občané EU	Cizinci ze třetích zemí
Zdravotničtí pracovníci CELKEM**	250 841	236 170	14 671	9 194	536	4 940
<i>tj. %</i>	<i>100,0</i>	<i>94,2</i>	<i>5,8</i>	<i>3,7</i>	<i>0,2</i>	<i>2,0</i>
Lékaři	50 944	44 835	6 109	4 366	150	1 593
Sestry*	106 822	102 773	4 049	2 211	91	1 747
Zubní lékaři	6 855	6 130	725	328	52	345
Farmaceuti	7 980	7 302	678	622	9	47
Ostatní	78 240	75 130	3 110	1 667	234	1 208

Zdroj: Národní registr zdravotnických pracovníků (NRZP), ÚZIS ČR, stav ke dni 27. 1. 2025

* Sestry: § 5 Všeobecná sestra, § 5a Dětská sestra, § 6 Porodní asistentka, § 21b Praktická sestra

** Jedna osoba může mít více povolání.

⁹⁰ Do dat jsou zahrnuti pouze zdravotničtí pracovníci nahlášení do NRZP jako aktuálně zaměstnaní.